DANIEL SÁNCHEZ PARDOS

GT

UN ORAȘ MISTERIOS: BARCELONA.

UN TÂNĂR VIZIONAR: GAUDÍ.

O CONSPIRAȚIE CARE ASCUNDE
UN PERICOL DE MOARTE.

Cuprins

Cuvânt înainte
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47

DANIEL SÁNCHEZ PARDOS

G

UN ORAS MISTERIOS: BARCELONA
UN TÂNĂR VIZIONAR: GAUDÍ
O CONSPIRAȚIE CARE ASCUNDE UN PERICOL DE MOARTE

Traducere din limba spaniolă MIOARA ADELINA ANGHELUȚĂ

Titlul original: *G,* 2015

Editura RAO, 2019

Versiune ebook: v1.0, octombrie 2021

Cuvânt înainte

Pentru cine își dorește să pătrundă în atmosfera recreată a secolului al XIX-lea, într-un oraș încă ferit de amenințarea turismului în masă, pentru cine briliantul Sherlock Holmes nu ar putea exista fără terestrul (adeseori pe nedrept subestimatul) Watson și pentru cine personalitatea lui Gaudí are toate caracteristicile unui personaj fascinant, atunci *G* reprezintă, fără doar și poate, o răsplată pe măsura așteptărilor lor.

Este vorba despre o pagină posibilă și nu despre o reconstituire fidelă a vieții acestuia, întrucât nu ar rezista la o comparație riguroasă cu notele unui biograf. Pornind de la o personalitate universală – Antoni Gaudí, de la evenimente istorice reale – restaurația monarhiei în Spania și de la capodoperele lăsate moștenire de geniul arhitecturii catalane, se construiește o ficțiune în care personajul Gaudí nu se suprapune decât parțial persoanei reale. Așa cum se întâmplă în cazul multor nume celebre, tinerețea lor este o pagină mai degrabă goală, o perioadă de formare adesea rămasă neconsemnată în analele timpului, de care romancierii pot profita pentru a transforma omul în devenire într-un personaj ficțional, *împodobindu-l* cu un trecut sau cu niște acțiuni care nu s-au petrecut în realitate, dar care s-ar fi putut întâmpla în acele condiții istorice.

Această libertate asumată de romancier face ca personajul Gaudí să nu fie privit dintr-o perspectivă exclusiv arhitecturală, spre care ne-ar putea orienta studiul biografiei acestuia.

Astfel, *G* capătă caracteristicile un roman polițist căruia nu-i lipsesc elementele de bază: crime, intrigă politică, detectivi ad- hoc, polițiști mai degrabă în slujba legii (schimbătoare) decât a dreptății, umor (antidotul oricărui bun anchetator

împotriva scenelor sinistre), trimiteri arhitecturale (dat fiind că personajul central este însuși Gaudí).

Totodată, este un roman în care se regăsesc două tradiții scriitoricești: pe de o parte, o prezentare romanțată a istoriei (prilej de a privi astfel dinăuntru, prin prisma cotidianului, evenimentele politice), iar pe de altă parte, de a adapta la o altă epocă și în alt context cuplul Don Quijote – Sancho Panza. Cea de-a doua tradiție și analogie între personaje nu ține numai de spațiul iberic în care se desfășoară acțiunea, ci și de caracterul polițist al romanului. În romanele polițiste englezești, de pildă, modelul Quijote – Sancho a fost recunoscut în cuplul format din detectivul sclipitor, dar uneori surd și orb la detalii care țin de evidență, și ajutorul lui aparent mai puțin înzestrat, dar care, paradoxal și uneori chiar involuntar, îi deschide ochii celui dintâi asupra rezolvării unui caz.

Acțiunea cărții lui Daniel Sánchez Pardos se desfășoară într-o Barcelonă privită prin ochii unui personaj britanic, pentru care revoluția industrială a încetat să mai fie o noutate de câteva generații. Este un oraș în care se simt mirosurile înțepătoare ale piețelor și ale străzilor ignorate de autorități, dar lipsit de apăsarea lugubră care pândește la tot pasul prin orașele olfactive din *Parfumul* de Patrick Süskind. În Barcelona, suspansul se respiră laolaltă cu un aer de bonomie mediteraneeană, străbătut din când în când de fâșii de smog londonez, cu clară trimitere la peripețiile prin care trec personajele și la originile lor diverse.

Într-o comunitate organizată încă în jurul unui nucleu urban din epoca medievală (cu atmosfera boemă și igiena precară pe care aceasta le implică), modernizarea înseamnă, inevitabil, citadinizarea așezărilor rurale vecine și a terenului viran, după cum arată și numele districtului Ensanche (însemnând *lărgire, extindere*) în care se desfășoară o parte a acțiunii.

Este o perioadă de plină efervescență arhitecturală, când planurile lui Ildefonso Cerdá prind contur (și stârnesc dispute) în acest nou district barcelonez, alcătuit din insule urbane rectangulare cu grădini în mijloc, clădiri cu marginile șanfrenate, bulevarde largi paralele, perpendiculare și diagonale, concepute, cu uimitor simț vizionar, tocmai pentru a ușura viața locuitorilor într-un viitor când trăsurile vor fi înlocuite de autovehicule. Este un spațiu care așteaptă construirea Casei Milà, Casei Batlló și a catedralei Sagrada Família, clădiri reprezentative ale modernismului catalan, curent pe care ingeniozitatea lui Gaudí îl îmbogățește fără să se lase complet asimilată de acesta. De altfel, trebuie să recunoaștem că operelor lui Gaudí li se datorează, în (cea mai) mare parte, fascinația pe care o exercită în prezent Barcelona.

Personajul Gaudí se află totuși într-o postură neobișnuită: nu este doar studentul rebel de la Școala de Arhitectură, ci și un pasionat de mistere, chiar dacă demersul de elucidare a acestora implică premise extravagante și nu de puține ori eronate. Prietenul lui Gaudí, tânărul Gabriel, varianta barceloneză a lui Watson, îi tolerează extravagațele nu doar din precauție, ci mai ales din prietenie și, până la urmă, chiar din fascinația față de *cel mai remarcabil om al generației sale.*

Erorile de logică au, cum e de așteptat, finalitate comică, deși situațiile comice au mai multe surse, precum politețea uneori exagerată a lui Gaudí, care îl împiedică să-și tutuiască prietenii, obligându-i și pe aceștia la aceeași adresare protocolară.

Romanul este scris la persoana întâi dintr-o perspectivă neobișnuită – nu a lui Gaudí, cum ne-am aștepta, ci a lui Gabriel, un personaj timid și modest, dar nu lipsit de inteligență: o dovadă a

acesteia, dar și a modestiei, este tocmai faptul că îi lasă prietenului suficient spațiu de manevră și, nu de puține ori, își împărtășește ironiile doar cititorului. Scopul acestora nu este de a-l discredita pe Gaudí, ci de a-l însufleți cu o umanitate pe care o cunoaștem prea puțin (conform stereotipurilor, arhitecții sunt persoane discrete, care se fac remarcate prin operele lor și nu prin aparițiile în presa de scandal) și pe care chiar o refuzăm (limitând un autor la statutul de efigie).

Or, chiar și un artist sortit universalității și atemporalității viețuiește într-o anumită epocă, opera fiindu-i, inevitabil, determinată de aceasta: arhitectura este o artă palpabilă care, asemenea muzicii, se desfășoară în timp și este, astfel, condiționată de intemperiile istoriei.

Gaudí este și el un om al timpului său: poartă joben, cravate extravagante, încearcă să-și rotunjească veniturile din activități mai puțin convenționale, uneori chiar frizând ilicitul, este fascinat de o artă incipientă – fotografia. Cum e de așteptat pentru un arhitect în devenire, cunoaște foarte bine orașul, amestec de sublim și sordid, de la străzile lui întortocheate și urât mirositoare, populate de o mulțime pestriță, dar nu lipsită de ingeniozitate și demnitate, până la copleșitoarea bazilică Santa María del Mar, care îi slujește drept sursă de inspirație. Macheta bisericii din mansarda personajului Gaudí nu este doar o găselniță romanescă: la unul din etajele Casei Milà, sau La Pedrera, devenită muzeu, vom descoperi o asemenea machetă cu săculețe de nisip, menită să reconstituie la scară redusă sistemul de tensiuni și rezistențe al construcției, sistem de care arhitectul realmente se folosea.

Este un om al timpului său și pentru faptul că, prin ochii prietenului său Gabriel, observă consecințele instabilității istorice. Autorul romanului le amintește astfel cititorilor că operele lui Gaudí, comparate adesea în mod naiv cu

castelele din poveștile cu zâne sau măcar cu casa de turtă dulce din Hänsel și Gretel, aparțin unui arhitect care a fost martorul exilării Isabelei a II-a, al loviturii de stat a generalului Prim, al Revoluției Glorioase și apoi al restaurației monarhiei, iar șirul evenimentelor ar putea continua dacă ne-am gândi la experiențele istorice ale lui Gaudí dincolo de anul 1875, ultimul menționat într-un roman care lasă destul loc pentru a fi continuat.

Prin urmare, portretul artistului Gaudí la tinerețe este un bun pretext pentru a face o incursiune documentată în epocă și de a descoperi și alte personaje care, departe de a fi pictate în alb și negru, reprezintă la nivel uman fresca vremurilor tulburi chiar din interior, de la masa unde se urzesc comploturile.

Până la urmă, ajungem să ne întrebăm dacă tânărul Gabriel nu este chiar dublura din umbră, privită în oglindă, a lui G, printr-o serie de pasiuni comune și de coincidențe, precum însuși faptul că inițiala prenumelui acestui personaj este tot G.

Mioara Adelina Angheluță

1

Tramvaiul se opri în colțul străzii Canuda, făcând să răsune de mai multe ori clopotul care anunța capătul liniei. „Cauze care nu țin de controlul și de voința companiei”, anunța controlorul, ale cărui cuvinte împrumutaseră, brusc, un ton sobru. Acesta, un băiat imberb, cu un aer bolnăvicios, în ultima jumătate de oră, nu făcuse altceva decât să se învârtă cu o stângăcie înduioșătoare în jurul singurei domnișoare din vagon, dar acum, silit de împrejurări, strângea mânerul semnalului de alarmă cu siguranța unui profesionist trecut prin tot felul de situații neprevăzute.

— Vă rugăm să părăsiți vehiculul în ordine! repeta el, sprijinindu-se acrobatic de treapta ușii laterale și rotindu-și neîncetat mâna dreaptă. Nu vă apropiați de cai! Păstrați biletele pentru reclamații ulterioare!

Patru vehicule de pompieri, ai căror cai fuseseră deshămați, ocupau aleea centrală a bulevardului La Rambla[11], luptându-se cu flăcările unui incendiu care, după toate aparențele, depășea cu mult posibilitățile lor modeste. Unul dintre vehicule invadase, cu tot arsenalul său de tulumbe, strada care cobora spre mare, în timp ce, de jur-împrejur, se adunaseră zeci de curioși, fără să le pese că stăteau chiar pe șinele de tramvai care treceau pe acolo. Se uitau atenți când la agitația neputincioasă a pompierilor, când la vâlvătaia care mistuia, cu pocnete frenetice, o clădire de patru etaje aflată în colțul celuilalt trotuar. Rămășițele indescifrabile ale unui mare afiș comercial încă mai atârnau la parterul clădirii, din care acum aproape că nu mai rămăsese altceva decât o carcasă înnegrită și fumegândă: toate geamurile săriseră în aer din cauza căldurii, iar cioburile, împrăștiate pe caldarâm ca o dâră de confetti venețiene, scânteiau

minunat în străfulgerările multicolore ale flăcărilor. Pâlcuri răzlețe de bărbați și femei se strânseseră pe la colțurile străzilor învecinate, pe la ușile cafenelelor, la balcoanele clădirilor încă neevacuate de poliție, în timp ce roiuri de copii alergau de colo colo pe stratul fin de cenușă și sticlă spartă care acoperea strada principală. Clopotele bisericii Belén, răsunând frenetic deasupra Pieței Boqueria, dăduseră semnalul de alarmă la izbucnirea incendiului, în timp ce lângă fântâna Canaletas, printre cisternele a două tulumbe de pompieri, un cor de călugărițe de la mănăstirea Santa Teresa își înălța rugăciunile către cer în mijlocul indiferenței generale.

În toiul acelui vechi ritual urban care se desfășura în jurul nostru, nimeni nu avea ochi decât pentru jocul flăcărilor.

— Părăsiți vagonul în ordine, vă rog! Nu vă apropiați de cai!

În ciuda a tot ceea ce se întâmpla, mă bucuram că se încheiase călătoria și că puteam să simt pământul sub picioare. Neliniștea cailor agitați se resimțise în mersul tramvaiului încă de la prima curbă a Pieței Catalunya, când mirosul inconfundabil de ars ajunsese să domine celelalte mirosuri obișnuite în partea aceea a orașului, iar acum, la colț cu strada Canuda, în imediata apropiere a focului, puțin a lipsit ca bidiviii, în număr de patru, să nu se scuture cu totul de orice fărâmă de supunere cu care se deprinseseră, lăsându-se în voia celui mai pur instinct de animale speriate.

Nu mi-ar plăcea să fiu acum în pielea vatmanului, mă gândeam în timp ce coboram ultimele două trepte ale scării laterale. Și nici a controlorului. Și nici a vreunui curios din mulțimea care contempla cum evolua incendiul fără să se urnească din mijlocul șinelor.

— Aceasta, domnule, este mireasma tinereții mele, îmi spuse atunci unul dintre numeroșii

bătrâni care observau scena lângă mine.

— Mă scuzați, ce spuneați?

— Mirosul de ars de pe La Rambla. Mirosul acesta.

Bărbatul adulmecă aerul de dinaintea sa cu o plăcere exagerată.

— Îl simt și parcă văd din nou cum ard toate mănăstirile.

I-am zâmbit politicos.

— Trebuie să fi fost un adevărat spectacol.

— Cum nu se poate mai bine spus, tinere.

Bărbatul mai inhală câteva guri de fum, apoi suspină sonor:

— Focul se întindea de la un zid la altul. În aer mirosea a rasă monahală arsă. Și, până la urmă, pentru ce?

Până la urmă, pentru ca niște călugărițe să se ia de mână și să se roage cât puteau de tare lângă o fântână a cărei apă, după câte se pare, nimeni nu știa cum să o transporte până la clădirea pe care flăcările o mistuiau chiar dinaintea ei. M-am gândit la asta fără să o spun însă.

— Ce n-aș da să fi putut asista și eu!

— Dacă ați fi asistat, acum ați fi la fel de bătrân ca mine. N-aveți de ce să vă pară rău.

Bărbatul își înclină puțin capul și o luă pe La Rambla în jos, adulmecând încă aerul cu ochii umeziți de nostalgia zilelor fericite din timpul incendierii mănăstirilor din 1835.

În timp ce-l vedeam dispărând printre celelalte umbre omenești strânse în jurul incendiului, m-am gândit că, fără doar și poate, bătrânul nu era singurul locuitor al Barcelonei care, în noaptea aceea, avea să viseze la vremurile îndepărtate ale tinereții pierdute.

Barcelona era singurul oraș din lume unde bătrânilor li se punea un nod în gât de fiecare dată când simțeau miros de cărămidă arsă.

Un oraș în care bunicii visau să incendieze biserici, iar nepoții să facă bani.

Controlorul își făcuse datoria de a-i evacua pe toți călătorii din tramvai și acum stătea liniștit de vorbă cu vatmanul coborât de pe capră. Caii încă nu fuseseră deshămați de la sistemul complicat de curele care îi lega de vehicul, iar în jurul lor se strânsese o ceată de copii curioși să afle a nu știu câta noutate a dimineții. Pe aceeași scenă mai dădeau târcoale un câine fără un picior, dintr-o rasă nedefinită, și un cerșetor cu capul acoperit cu o pălărie tricorn albastră. Înainte să mă întorc spre clădirea în flăcări, privirea mea a zăbovit câteva clipe asupra acestui tandem ciudat: cerșetorul bărbos, îmbrăcat în zdrențe, și câinele lui fără un picior.

Acela a fost momentul când, îmi amintesc prea bine, în marea de capete negre care ocupau aleea centrală a bulevardului La Rambla, am văzut ivindu-se părul roșu al Fionei Begg.

Și tot atunci puțin a lipsit să nu mor strivit de patru cai nestăpâniți.

Totul s-a petrecut în câteva clipe. Am zărit-o pe Fiona pe aleea centrală bulevardului La Rambla și am făcut instinctiv un pas înspre ea, trecând peste șinele blocate ale tramvaiului. Chiar în momentul acela, caii au început să lovească furios cu copitele în pietrele pavajului și să se scuture înnebuniți în chingile lor, gata s-o pornească din nou pe La Rambla în jos, cu toată impetuozitatea groazei pulsând în sângele lor bătrân.

Îmi amintesc cum, în acele fracțiuni de secundă, primii doi cai mă țintuiau cu ochii ieșiți din orbite. Îmi amintesc sudoarea ridicându-se ca un abur de pe spinarea lor și pulberea de cenușă ce le acoperea coamele negre-tăciune. Îmi amintesc boturile lor umede, căscându-se și închizându-se întruna. Îmi amintesc mirosul răsuflării lor cu o clipă înainte să mă prăbușesc și țipetele copiilor fugind încoace și încolo și durerea crâncenă a unui impact care nu a ajuns să se mai producă.

— Vă simțiți bine, domnule?

Îngenuncheat lângă tramvaiul oprit din nou, mi-am ridicat ochii spre locul de unde venise întrebarea și l-am văzut pe cel care, după toate aparențele, tocmai îmi salvase viața.

Era un tânăr înalt și subțirel, cu o înfățișare plăcută, chipul palid și obrazul bărbierit în întregime. Ca și mine, să fi avut cu puțin peste douăzeci de ani. Era îmbrăcat cu niște pantaloni negri cu o croială englezească impecabilă și o redingotă strânsă pe corp de sub care ieșea o cravată lată, legată cu un nod cam extravagant. Avea cei mai albaștri ochi pe care îi văzusem de când mă întorsesem la Barcelona, iar de sub jobenul care îi încorona capul i se ivea părul des și aproape tot la fel de roșu ca al Fionei.

Mâna stângă a tânărului îmi susținea cu fermitate antebrațul drept: din câte puteam să-mi dau seama, același de care trăsese puțin mai înainte ca să mă ferească din calea cailor agitați.

— Cred că da, am murmurat, ridicându-mă în picioare cu ajutorul lui și cântărind situația din proaspăta mea perspectivă de supraviețuitor al unui accident.

Nicio mână, niciun picior nu-mi fuseseră strivite de copitele cailor. Nu aveam niciun os rupt, sucit, niciunul nu se întrevedea printr-o rană deschisă. Nu apăruse niciun firicel de sânge.

— Nicio daună ireparabilă, conchise tânărul, în timp ce schița un surâs puțin forțat și îmi slăbea brațul din strânsoare.

Atunci s-a îndepărtat câțiva pași, mi-a cules pălăria din balta noroioasă unde căzuse și mi-a întins-o cu un gest oarecum ceremonios.

— Mi-e teamă însă că pălăria nu va mai fi aceeași.

În acest moment, am observat că mă înconjuraseră patru sau cinci bărbați în uniformă, cu un aer îngrijorat și pe ale căror chipuri se citea solicitudinea, în mai mică sau mai mare măsură. În spatele lor, la o distanță prudentă de șinele

tramvaiului, o sută de perechi de ochi erau ațintite asupra mea. Preț de câteva clipe, incendiul de pe strada Canuda trecuse într-un plan secund pentru ca eu și speculaculoasa-mi moarte ratată să ne transformăm fulgerător în protagoniști. În spatele cisternei pompierilor, alți doi bărbați îmbrăcați în uniformă, poate vatmanul și controlorul cel firav, se tot luptau cu cei patru cai zbuciumați. Bidiviii încă se mai zbăteau ca niște demoni negri prinși în atelaj, doar că acum nu mai păreau vestitorii morții spumegând cumplit, ci niște biete animale de povară speriate și scăldate în sudoare.

Mi-am luat pălăria și am privit-o cu interes.

— E cumpărată de curând, cred că i-am spus.

Tânărul roșcat a dat grav din cap.

— Atunci, păcat de ea. Sigur vă simțiți bine?

Nici măcar n-am avut răgaz să-i răspund, pentru că unul dintre bărbații în uniformă adunați în jurul meu s-a dovedit a fi un înalt funcționar al întreprinderii de transport, care, din simțul datoriei, m-a copleșit în minutele următoare cu nenumărate rugăminți, regrete și scuze nesolicitate, punându-mi astfel răbdarea la grea încercare. Când în sfârșit am izbutit să scap de el, tânărul dispăruse, iar în locul lui, sau foarte aproape de acela unde fusese el mai înainte, se afla femeia din cauza căreia, indirect, era să mor.

— Așa îți începi tu viața de student? a fost prima întrebare pe care mi-a pus-o. Aruncându-te în fața tramvaiului?

Fiona Begg.

Desenatoarea principală de la *Știrile ilustrate.*

Femeia al cărei accent de copil crescut în preajma bisericii Saint Mary-le-Bow încă îmi mai stârnea, de fiecare dată când îl auzeam, un oarecare fior în stomac și un nou val de ură împotriva tatălui meu.

— Sunt bine, i-am spus, luând mâna înmănușată pe care mi-o întindea Fiona și strângându-i-o ușor. Un mic accident.

De sub masca-i obișnuită de *cockney,* dură și imperturbabilă, Fiona mă privea cu sinceră îngrijorare. O roșeață plăcută îi îmbujora trăsăturile, englezești până în cel mai fin detaliu, de parcă s-ar fi pudrat cu puțin timp înainte să iasă din birou sau de parcă fumul tot mai negru și mai gros ieșind din măruntaiele clădirii ar fi început să-și facă efectul asupra sănătății celor care încă mai zăboveau nehotărâți în preajmă.

— Un mic accident? În Londra, Gabriel, am spune că puțin a lipsit să mori călcat de tramvai.

— În Barcelona nu suntem la fel de dramatici, i-am replicat, surprins eu însumi de îndată de folosirea persoanei întâi plural. Ce faci aici?

Fiona a agitat scurt caietul de desen pe care îl ținea la piept.

— Tu ce crezi?

— Te-a trimis tatăl meu?

Femeia a tăgăduit din cap, stârnind un tremur încântător de mărgele albastre și codițe roșcate, scuturând însă, după câte mi s-a părut, și o pulbere fugară de cenușă în jurul feței.

— Nu, m-a trimis tatăl *meu.*

— Nu s-a produs niciun asasinat în ultimele douăzeci și patru de ore, am îndrăznit eu.

— Un incendiu e un incendiu. Cu atât mai mult când ceea ce arde e…

Fiona n-a putut să-și încheie fraza. În clipa aceea, o cornișă întreagă a ultimului etaj al clădirii cuprinse de flăcări s-a prăbușit pe trotuarul străzii Canuda, provocând de îndată pe aleea centrală a bulevardului La Rambla o reacție în lanț de țipete înspăimântate, îmbrânceli și rugăciuni și mai pătimașe. Caii înhămați la tramvai se cabraseră din nou, sub povara hamurilor. Pompierii din jurul vehiculelor oprite începuseră să-și strângă furtunurile inutile, strigându-și unii altora ordine de neînțeles, în timp ce un nor înecăcios de culoarea cenușii plutea foarte jos pe deasupra capetelor tuturor celor prezenți, înainte să se

risipească în norul gros și atotcuprinzător al noxelor barceloneze. De data aceasta, până și copiii care alergau în cerc printre cisternele pompierilor au luat-o la sănătoasa spre Piața Catalunya.

Fiona s-a apropiat și mai mult de mine, trecându-și brațul după al meu.

— Ar fi mai bine să te scot de aici, mi-a spus. Nu-mi place deloc cum se tot uită caii ăștia la tine.

— Și de când te îngrijorează atât de mult siguranța mea?

Fiona mi-a surâs deodată, cu o neașteptată blândețe.

— Dacă te las să fii ucis în prezența mea, tatăl tău s-ar putea simți ispitit să mă concedieze.

I-am surâs și eu.

— Acum înțeleg.

Clopotele bisericii Belén și-au oprit dangătul care dădea alarma de incendiu ca să bată ora nouă dimineața. Vrând-nevrând, sosise momentul să mă pun în mișcare: la zece trebuia să-mi încep noua mea viață de student în Lonja del Mar, fosta bursă barceloneză, până la care aveam de străbătut jumătate de oraș, și nici măcar faptul că aș fi putut fi strivit într-un accident n-ar fi putut justifica în fața lui Sempronio Camarasa absența mea din prima zi de curs. Așa că mi-am potrivit pe cap cât de bine am putut pălăria greu încercată și, la braț cu Fiona, iarăși împreună, am pornit-o pe La Rambla în jos, spre mare, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

2

Birourile publicației *Știrile ilustrate* ocupau cele trei etaje ale unui frumos palat renascentist, de dimensiuni reduse, aflat în partea de vest a străzii Fernando al VII-lea. Alegerea unei clădiri atât de scumpe, aflată în plin centru, prea puțin adaptată uzului industrial modern și atât de extravagantă pentru ceea ce nu era altceva decât sediul unui ziar de senzație avea, după Martin Begg, un scop care nu se măsura în bani sau în confort și nici măcar în utilitate. Tot ce aveau de oferit garguiele, arhitravele și ferestrele cu arce semicirculare ale acelei fațade vechi de sute de ani reprezenta doar un capital simbolic. Directorul ziarului *Știrile ilustrate* explica toate acestea printr-o analogie grăitoare, pe care tatăl meu, posesorul buzunarului care plătea chiria, nu înceta să o repete ori de câte ori avea ocazia: să instalezi redacția unui ziar specializat în infracțiuni într-un palat din zona nobilă a orașului e ca și cum ai deschide un bordel într-o biserică părăsită. Decizia părea riscantă, dar cel puțin erai pe buzele tuturor.

În dimineața aceea, vânzoleala tipografilor și a zețarilor, a secretarelor harnice, a curierilor și a ziariștilor de teren nu se deosebea cu nimic de cea care însuflețise parterul și în timpul celorlalte trei dăți când mai trecusem pe acolo. Vuietul mecanic al tipografiei care ocupa marea hală centrală se contopea cu glasurile supraveghetorilor, vreo zece sau doisprezece bărbați îmbrăcați în halate albastre, cu acel aer de eficiență detașată specific lucrătorilor manuali care-și știau bine meseria. Câțiva gazetărași care abia dacă împliniseră vârsta majoratului umblau încoace și încolo în jurul acestora încărcați cu suluri de hârtie, carnete de notițe și planșe ilustrate pe jumătate terminate, iar din când în când un ziarist ceva mai vârstnic își ițea capul prin golul scării și striga câte un ordin de

care niciunul dintre cei prezenți nu părea să țină seamă.

Secretarele, la rândul lor, ocupau un șir întreg de birouri aflate în capătul stâng al sălii, între ușa de acces la curtea interioară a clădirii și piciorul scării ce ducea spre etajul principal al redacției. Un perete cu geamuri de sticlă le despărțea de mașinăriile tipografiei și de agitația dinăuntru, ferindu-le de zgomotul de fond, de mirosul înțepător de tuș și de hârtie caldă și, fără îndoială, și de limbajul nu tocmai cuviincios al bărbaților cu care împărțeau hala. Toate secretarele, fără excepție, erau tinere și atrăgătoare, majoritatea fiind îmbrăcate asemenea unor domnișoare de familie bună. Ca și dățile trecute, niciuna nu-mi observase prezența: izolate de restul lumii printr-o membrană de sticlă sablată, scăldate în lumina artificială a marilor lampadare, capetele fetelor rămâneau imperturbabil înclinate asupra mormanelor de facturi, depeșe și rapoarte interne de care trebuiau să se ocupe fără întârziere, singura mișcare perceptibilă în privința lor fiind sârguinciosul du-te-vino al stilourilor pe hârtie.

— Dacă ai terminat de inspectat domnișoarele poți să-mi dai pălăria, mi-a spus Fiona privindu-mă cu un aer distrat de pe a cincea treaptă a scării. Se va găsi cineva pe aici, pe sus, care să știe ce să-i facă.

Ușor fâstâcit, mi-am luat privirea de la șirul de secretare și am continuat să urc pe scară.

— Nu inspectam pe nimeni, am murmurat. Eu doar…

— Din pur interes profesional, se înțelege, m-a întrerupt Fiona. În definitiv, ești fiul patronului.

Fiul patronului. În orice altă împrejurare, acesta ar fi fost începutul unei lungi discuții cu Fiona despre sarcini și îndatoriri și beneficiile cât se poate de îndoielnice derivate din condiția mea de prim născut al lui Sempronio Camarasa. Dar timpul ne zorea din urmă.

— Ți-am mai spus că nu am nevoie de nimeni care să-mi curețe pălăria.

— E prima ta zi de curs. Chiar dacă ne aflăm în Barcelona, doar nu vrei să te prezinți din prima zi cu o pălărie murdară de noroi.

— Mai rău ar fi să mă prezint cu o pălărie curată cu o jumătate de oră mai târziu.

— Durează doar o clipă. Dacă mă aștepți în birou, o să-i cer cuiva să-ți aducă o ceașcă de ciocolată.

Înainte să mai pot protesta, Fiona a dispărut pe coridorul care se deschidea la dreapta vestibulului principal de la primul etaj ținând pălăria mea într-o mână și caietul ei de desen în cealaltă. Doi tineri îmbrăcați în haine specifice ziariștilor de teren s-au întâlnit cu ea înainte să o cotească brusc pe coridor și să o pierd din vedere; nici ei n-au schițat vreun gest de salut și nici ea nu și-a întors măcar cu un centimetru capul înspre ei. M-am gândit că tensiunile nu dispăruseră din culisele redacției *Știrilor ilustrate.* Sau poate că tinerii erau nou-veniți și nu cunoșteau identitatea doamnei pe lângă care tocmai trecuseră, ignorând-o total.

De îndată ce am intrat în biroul Fionei, am remarcat că ajunsese să semene tot mai mult cu camera de tortură de la muzeul figurilor de ceară al doamnei Tussaud. Zeci de ilustrații acopereau aproape toate suprafețele orizontale ale încăperii, ba chiar și podeaua, canapeaua sau cele trei fotolii din piele andaluză de bună calitate dispuse în jurul biroului principal, toate întruchipând un vârtej năucitor de suferințe omenești pe care pana iscusită a Fionei știa să le schițeze cu lux de amănunte din câteva linii trasate cu tuș negru și gros ca sângele închegat. Bărbați și femei atârnând în ștreang, spânzurați de creanga vreunui copac sau de vreo cornișă ce stătea să se desprindă. Bărbați asupra piepturilor cărora erau ațintite arme de foc. Femei zăcând fără cunoștință înaintea robinetului deschis al unei lămpi de gaz. Bărbați și

femei înjunghiați în plină stradă, strangulați în intimitatea căminului, loviți până cădeau fără suflare cu obiecte mai mult sau mai puțin dure. Bărbați, femei și copii prinși în incendii, naufragii sau accidente de circulație, strigând după ajutor în fața unor spectatori neputincioși, murind pentru totdeauna înlăuntrul unor ilustrații la fel de absurde și de iremediabile ca viața însăși.

Era cât se poate de limpede că singura fiică a lui Martin Begg nu-și pierduse nicio fărâmă din talentul care, încă de la Londra, o făcuse cunoscută drept cea mai lipsită de prejudecăți desenatoare din presa locală.

— Nu am găsit pe nimeni dispus să-ți aducă ciocolata, mi-a spus chiar atunci Fiona, intrând în birou fără să bată la ușă și surprinzându-mă, astfel, ținând în mâini scena cumplit de sângeroasă a unei crime pasionale. În schimb, am găsit chiar un redactor-șef care să-ți perie pălăria. Îți place?

Ochii ei cenușii se uitau la ilustrația pe care curiozitatea mea tocmai o extrăsese din teancul revărsat peste perna de la capătul canapelei. Am privit-o din nou la rându-mi: o femeie îngenuncheată chiar în mijlocul unui salon burghez desăvârșit, cu mâinile împreunate în dreptul feței, îmbrăcată doar pe jumătate, iar înaintea ei, furios ca un cavaler medieval răzbunător, un bărbat cu mustăți răsucite care strângea în pumn un cuțit șiroind de sânge, cu lama îndreptată în jos.

— Că-ți irosești talentul pe mizeriile astea? Știi bine că-mi place.

Fiona a surâs.

— Dragul meu, trebuie să mai și muncim ca să avem ce mânca, mi-a spus închizând în urma ei ușa biroului cu o lovitură iscusită de șold. Încă mai avea în mâna dreaptă caietul de desen de care nu se despărțise de când ne întâlniserăm pe La Rambla, în timp ce în stânga ținea acum o ceașcă de ciocolată aburindă. Ți-am pregătit-o eu însămi.

Am luat ceașca pe care mi-o întindea Fiona și i-am mulțumit. Am luat o înghițitură, am savurat-o și am dat din cap cu seriozitate.

— Excelentă!

— Și, pe deasupra, foarte nimerită ca să te întremezi. Vrei să ne așezăm?

Fiona a luat o parte din vrafurile de ilustrații care acopereau mijlocul canapelei și le-a împins spre margini, formând de o parte și de alta două teancuri de câțiva centimetri înălțime. Apoi s-a așezat lângă teancul din dreapta și m-a invitat să mă așez și eu lângă ea.

— Un spațiu de lucru cam încărcat, nu?

— E de necrezut când te gândești că ziarul funcționează doar de o lună și jumătate, a spus ea privind gânditoare în jur. Peste un an, abia dacă vei mai avea pe unde să pășești în biroul ăsta.

„Peste un an, m-am gândit eu, poate că nici ea, nici ziarul nu aveau să se mai afle aici.”

— Atunci va trebui să colonizezi și alte birouri, i-am răspuns eu în schimb.

În acea clipă, Fiona a deschis caietul de desen și mi l-a așezat pe genunchi.

— Și asta ți se pare o mizerie?

Am cercetat pentru câteva minute diversele ilustrații care ocupau ultimele pagini ale caietului, toate menite să surprindă în cel mai mic detaliu incendiul ai cărui martori fuseserăm în urmă cu puțin timp: fumul, flăcările și norii de cenușă; tulumbele pompierilor; polițiștii în uniforme agitându-se neputincioși; corul călugărițelor în rugăciune; tramvaiul oprit pe banda laterală de circulație care cobora spre mare, cu caii în repaus și zeci de curioși invadând șinele ca niște mici pete negre, însuflețite totuși de o uimitoare vioiciune.

— Poate că m-am pripit puțin în aprecierea dinainte, am încuviințat în cele din urmă, admirând ca întotdeauna priceperea Fionei de a condensa în geometria pură a liniilor de tuș, trasate cu o eficacitate expresivă, realitatea mereu

surprinzătoare, plină de detalii inutile și de incoerențe supărătoare.

— Te-ai pripit puțin, ai spus. Venind din partea ta, voi lua asta drept un compliment.

Am admirat încă pentru câteva clipe schițele Fionei, până când am observat în cele din urmă literele afișului care atârna pe fațada clădirii în flăcări, la parter.

— *Gazeta de seară,* am citit cu voce tare.

Fiona trebuie să-mi fi văzut uimirea oglindită pe față. Uimirea, neliniștea, dar și nelămurirea.

— Nu știai asta?

Am tăgăduit din cap. Nu știam.

— De asta te-a trimis tatăl tău, ca să surprinzi incendiul? am întrebat-o eu.

Fiona a dat din umeri.

— Un incendiu pe bulevardul La Rambla e mereu o știre interesantă, mi-a spus, fără nicio urmă de convingere. Chiar dacă asta este o știre și mai interesantă.

Gazeta de seară.

Principalul concurent local al *Știrilor ilustrate* din categoria ziarelor de seară.

Respectabilul ziar conservator a cărui cotă pe piață începuse să scadă în mod drastic ca urmare directă a noii aventuri gazetărești a tatălui meu transformată în afacere. Inițiator, de mai puțin de o săptămână, al unei campanii de defăimare publică la adresa proprietarului *Știrilor ilustrate,* a directorului și a principalei desenatoare a „acestei gazete de duzină, analfabete și anglicizante”, care tocmai se lansase la Barcelona „cu aroganța obișnuită a tuturor fiilor Albionului”, și al cărei comportament, contrar unor minime norme de politețe și decență avea ca unic scop, citând întocmai ultimele editoriale, „îmbogățirea imediată a responsabililor acesteia, de o moralitate îndoielnică, în schimbul abrutizării gustului și coruperii sufletului unui public cu o educație precară, luat prin surprindere și lipsit de apărare în

fața farmecului ieftin al senzaționalismului și perversiunii”.

Dacă în dimineața aceea arsese tocmai sediul *Gazetei de seară,* tatăl meu avea să dea peste o problemă serioasă.

— Știi ce înseamnă asta, nu-i așa?

Fiona a încuviințat cu un surâs pe buze.

— Un ziar al concurenței mai puțin.

— Vorbesc serios!

— Și eu. Oare te aștepți să-mi pară rău pentru nenorocirea unor oameni care au spus vrute și nevrute despre tatăl tău, despre al meu și despre mine?

— Mă aștept să te îngrijorezi pentru toate lucrurile care vor începe să se spună despre voi începând din seara asta în toate celelalte jurnale.

Fiona a dat din cap cu neîncredere.

— Crezi că incendiul a fost pus de noi?

— Bineînțeles că nu! Dar știu ce o să creadă alții. Sau ceea ce se vor preface că cred.

— Ce se vor preface că cred, a repetat Fiona.

— *Gazeta de seară* atacă public *Știrile ilustrate.* Ziarul *Știrile ilustrate* răspunde tot public la atacul *Gazetei de seară.* Iar peste câteva zile, birourile *Gazetei de seară* se prefac în scrum. Nu ți se pare un subiect mult prea bun ca să nu fie exploatat?

„Tatăl tău ar face asta fără să clipească”, puțin a lipsit să nu adaug, iar Fiona trebuie să fi gândit și ea același lucru.

— În orice caz, e publicitate gratuită, a afirmat ea. Tatăl meu va ști să o exploateze. Iar tatăl tău nu o să aibă nimic de obiectat.

Fără îndoială că și acest lucru era adevărat. Când erau bani la mijloc, simțul datoriei și marile idealuri umaniste ale tatălui meu se topeau ca un cub de zahăr în absint.

— Înțeleg. E prima pagină pentru seara asta?

— De îndată ce am să compun ceva mulțumitor cu schițele astea și am să le predau la redacție.

Mi-am imaginat cum avea să arate ziarul care urma să vadă lumina tiparului în mai puțin de șase ore: literele colțuroase ale titlului, ilustrația ocupând trei sferturi de pagină, explicația de dedesubt înțesată de adjective și de semne de exclamare, iar în paginile din interior, un text ales cu grijă care, fără să spună nimic, lăsa să se subînțeleagă totul. Într-un cuvânt: probleme.

— Asta nu-mi place câtuși de puțin, i-am spus eu.

— De aceea nici nu lucrezi aici.

În clipa aceea s-au auzit două bătăi seci în ușa biroului. Înainte ca Fiona să aibă timp să se ridice și să întrebe cine este, în dreptul ușii deschise a apărut un bărbat de vreo șaizeci de ani cu mustăți mari, favoriți lungi și o față posomorâtă.

— V-am adus pălăria, domnișoară, i-a spus, aruncându-i-o din prag și dispărând în clipa următoare.

Sunetul pe care ușa l-a făcut când s-a închis, îmi amintesc că am gândit atunci, a semănat destul de mult cu cel al unei cornișe prăbușindu-se pe un caldarâm pietruit.

— Era redactorul-șef?

— Un bătrân cu caracter, a încuviințat Fiona, ridicându-mi pălăria aterizată peste vraful de desene și examinând-o aprobator. Dar un bătrân care știe să mânuiască peria.

Am luat pălăria din mâinile Fionei și mi-am așezat-o cu grijă pe cap, simțind de îndată o căldură plăcută, fapt care m-a făcut să mi-l imaginez în mod absurd pe redactorul-șef punând un ceainic la fiert în biroul său și periindu-mi pălăria la jetul de aburi. Apoi i-am înapoiat Fionei caietul cu schițe, am dat pe gât ultima sorbitură de ciocolată și m-am ridicat în picioare.

— Acum chiar că trebuie să plec.

Fiona s-a ridicat și ea.

— Într-adevăr ești îngrijorat?

— De ce? Din cauza primului curs?

— Din cauza incendiului.

Am ridicat din umeri.

— Aș fi preferat să nu se fi produs.

— Ai fi preferat ca tatăl tău să nu fi fondat niciodată acest ziar.

Am surâs cu tristețe.

Aș fi preferat ca tatăl meu să nu fi luat niciodată hotărârea de a se întoarce la Barcelona.

— N-aș merge chiar atât de departe, am șoptit, sărutând ușor mâna pe care tocmai mi-o întinsese Fiona în semn de rămas-bun.

3

Trecuse cu puțin de ora unu când l-am văzut din nou pe tânărul care îmi salvase viața în colțul străzii Canuda.

De data aceasta, întâlnirea noastră a avut loc în fața scării în stil neoclasic a clădirii fostei burse Lonja de Mar, într-un cadru și în niște împrejurări din fericire cum nu se poate mai diferite de cele care ne marcaseră prima întâlnire. Eu tocmai ieșeam de la cea de-a treia oră de la Școala de Arhitectură, un curs magistral despre istoria artei romanice ținut de un faimos arhitect local, căruia îi admirasem cândva operele de la distanță, dar care acum, când îl cunoscusem personal, se dovedise a fi un individ cât se poate de greoi și de plictisitor, fără nicio picătură de sânge în vine. Nici primele două cursuri nu-mi lăsaseră o impresie mai bună – profesori aproape octogenari împărțindu-și ciorba reîncălzită a ideilor învechite unui grup de studenți care îi ascultau fără nicio urmă de interes –, astfel încât dimineața se dovedise în întregime o adevărată dezamăgire. Până și realul farmec medieval care mai pulsa încă sub formele neoclasice ale clădirii în care ființa școala nu făcea decât să scoată și mai mult în evidență ambițiile mărunte care forfoteau înăuntru.

Cu capul plecat, dezamăgit, păstrând încă întipărită pe retină imaginea arhitectului unsuros, pe când coboram ultimele trepte care mă despărțeau de vechea sală de tranzacții a Bursei, am dat nas în nas cu tânărul care mă ferise cu doar patru ceasuri înainte din calea acelui tramvai care înainta vijelios.

În acel nou decor, statura salvatorului meu încă mi se părea la fel de impunătoare cum îmi păruse pe strada ce dădea spre La Rambla. Era înalt și slab, cu părul roșu, foarte palid, îmbrăcat cu o eleganță impecabilă, nu lipsită de accente originale

precum nodul în formă de evantai al cravatei mari și violetul intens, cu o sclipire smălțuită, al butonilor de la mânecile cămășii. Era învăluit din creștet până-n tălpi în acel aer inefabil de încredere în sine, degajat doar de cei foarte înstăriți, de cei dintr-o stirpe aleasă sau cu un succes incontestabil în societate, astfel încât figura lui, îmi amintesc că am gândit atunci, n-ar fi părut câtuși de puțin nepotrivită în cel mai select club de gentlemeni de pe strada Saint James din Londra. Redingota lui, lungă și strânsă pe talie, strălucea asemenea pietrei de onix, desăvârșită în întunecimea ei, iar de sub reverul desfăcut se ivea un guler alb de cămașă și o cravată de mătase tot neagră, despre care se putea ghici că fusese aleasă, la fel ca și restul veșmintelor, cu o grijă afectuoasă. O pereche de mănuși din piele de căprioară îi acoperea mâinile, în picioare purta niște ghete de o calitate excelentă, italienești, iar sub brațul stâng ținea același joben care îi încoronase capul și pe bulevardul La Rambla.

Tonul între blond și roșcat al pletelor sale nu era cu nimic mai prejos nici măcar decât cel al Fionei.

— Văd că pălăria dumneavoastră evoluează favorabil, a fost primul lucru pe care mi l-a spus când m-a recunoscut, oprindu-se lângă mine la piciorul scării și privindu-mă cu o expresie plăcut surprinsă.

Îmi amintesc de parcă l-aș auzi chiar acum.

Dar îmi aduc aminte tot la fel de bine și de intensitatea debordantă a propriei bucurii la reîntâlnirea neașteptată cu un tânăr care nu mă așteptam – obișnuit fiind cu perindarea neîncetată de fețe și destine, ca în orice oraș mare – să-mi apară din nou în drum.

— Slavă Domnului! Sunteți chiar dumneavoastră! mă tem că am strigat, repezindu-mă spre el cu un potop de gesturi atât de exaltate, că m-au surprins chiar și pe mine. Ce mult mă bucur să vă văd din nou!

Capetele studenților aflați în sală în acel moment s-au întors spre noi, cu aerul inconfundabil al celor care, sătui să asculte toată dimineața divagațiile plictisitoare ale unor bătrâni gângavi, au nevoie urgent să asiste la orice fel de distracție. Ba unii dintre ei chiar s-au oprit din drumul lor spre ușa principală a clădirii, privindu-ne ca și cum ar fi așteptat să se întâmple ceva.

În fața reacției mele neașteptate, tânărul a schițat un zâmbet stânjenit.

— Și eu mă bucur să vă văd! mi-a spus, încordându-și umerii la încercarea mea stângace de a-l îmbrățișa, purtat de o euforie năvalnică și instinctivă pe care abia în ultima clipă am izbutit să mi-o stăpânesc.

Chiar și așa, mă tem că i-am dat câteva lovituri amicale pe brațe și pe umeri, până când mâinile și-au reluat poziția obișnuită de repaus.

— Iertat să-mi fie entuziasmul, cred că i-am spus în cele din urmă, făcând jumătate de pas înapoi și încercând să-mi regăsesc calmul pierdut. Nu voiam să vă pun într-o situație stânjenitoare. Doar că înainte, în toiul evenimentelor, nu am avut prilejul să vă mulțumesc cum se cuvine pentru gestul dumneavoastră și nu credeam că voi mai avea ocazia să-mi îndrept greșeala.

Tânărul a zâmbit din nou, de data aceasta mai firesc.

— Greșeală e poate prea mult spus, nu vi se pare?

— Atunci ca să mă revanșez, să zicem, am acceptat eu. Dumneavoastră mi-ați salvat viața, iar eu nu știu nici măcar cum vă numiți.

— Gaudí. Antoni Gaudí.

Tânărul și-a scos mâna dreaptă din mănușă și mi-a întins-o tot la fel de ceremonios cum îmi dăduse și pălăria plină de noroi cu patru ceasuri mai devreme.

Gestul mi s-a părut ciudat, dar mi-a plăcut. Nimeni altcineva înainte nu-și mai scosese mănușa

ca să dea mâna cu mine.

— Gabriel Camarasa, am spus, scoțându-mi și eu mănușa dreaptă și strângându-i mâna cu putere.

Tânărul mi-a ținut mâna într-a sa preț de cinci secunde, apoi a slăbit strânsoarea cu naturalețe.

— Sunt încântat să vă cunosc, domnule Camarasa, m-a încredințat acesta, după care și-a pus iar mănușa și a dat să se retragă discret spre ușa principală a clădirii.

În mod cu totul absurd, gestul acesta m-a durut ca o sfidare venită din partea unui vechi prieten.

— Atunci îmi veți da voie măcar să vă invit să luăm prânzul împreună, nu-i așa? m-am grăbit să-i spun, în timp ce mergeam alături de el. Este cel mai neînsemnat lucru care îmi vine în minte drept mulțumire pentru curajul dumneavoastră.

— Nu aveți de ce să-mi mulțumiți, domnule Camarasa. Cât despre curaj, și acesta e un cuvânt cam exagerat.

— Atunci să-i spunem prezență de spirit. Dați-mi voie să vă mulțumesc pentru prezența de spirit de care ați dat dovadă. Fără reflexele dumneavoastră prompte, acum nu aș mai fi aici.

Gaudí a schițat pe loc un crâmpei de zâmbet și, oprindu-se din mers la câțiva pași de ușă, a privit în jur, ridicând din sprâncene într-un mod cu totul teatral.

Studenții plictisiți, cu capetele plecate. Tabla cu orarul cursurilor și sălile aferente. Gravurile mari pe teme arhitecturale care decorau pereții sălii, iar în mijloc, neobservat de nimeni, un clopot de sticlă ce adăpostea o machetă rudimentară de lemn a bazilicii Santa María del Mar din vecinătate. Tavanul înalt și fosta sală de tranzacții, splendide ca tot ce aparținuse unei clădiri care fusese cândva sufletul comerțului celui mai puternic oraș mediteraneean, rămas azi, după numai câteva secole, doar un mausoleu de o maiestuozitate ridicolă pentru cele câteva rămășițe pământești păstrate înăuntru.

— Sunteți sigur că vreți să-mi mulțumiți?

Am zâmbit la rândul meu.

— Văd că sunteți student tot aici, am observat eu.

— În anul doi. Iar dumneavoastră în anul întâi, din câte deduc.

— Azi e prima mea zi de curs, am încuviințat.

— Atunci încă mai aveți timp să fugiți. În locul dumneavoastră nu aș mai sta pe gânduri. Dacă sunteți înzestrat cu un dram de talent, până la Crăciun aici o să aibă grijă să vi-l stoarcă până la ultima picătură.

— Asta vi s-a întâmplat dumneavoastră?

Gaudí a trecut împreună cu mine pragul nobilei uși principale a Bursei și s-a oprit înaintea ei.

— Din fericire, talentul meu e la adăpost de boșorogii ăștia jalnici, mi-a răspuns, mijindu-și ochii în fața puterii neașteptate a soarelui de toamnă care începuse să strălucească pe firmament.

Am zâmbit din nou, chiar dacă tonul acestor ultime cuvinte nu lăsa să se întrevadă toată ironia care ar fi încăput într-o declarație de acest fel.

— E drept că dimineața asta m-a dezamăgit de la început până la sfârșit, i-am dat eu dreptate.

— Atunci să nu vă așteptați la ceva mai bun pentru diseară. Școala asta e purgatoriul pe care trebuie să-l străbatem dacă vrem să ajungem să profesăm.

— O comparație nu prea încurajatoare.

— Comparații mai rele de atât o să vă treacă prin minte chiar și dumneavoastră în săptămânile următoare, credeți-mă.

Gaudí și-a băgat mâna stângă în adâncurile redingotei și a scos de acolo o tabacheră aurie.

— Fumați, domnule Camarasa?

— Doar la ocazii deosebite.

— O politică foarte înțeleaptă.

Tânărul mi-a întins o țigară neagră și subțire și o cutie de chibrituri neîncepută. Cutia era ilustrată cu

chipul surâzător al unei domnișoare pieptănate după ultima modă franțuzească.

— Monte Táber, am citit pe spate. Strada Spitalului, numărul 36. Am aprins țigara și i-am întins cutia de chibrituri noului meu prieten. E un loc interesant?

— Nu cred că v-ar plăcea.

— Incredibil. Așa de repede v-ați făcut o idee despre gusturile mele?

— Mă pricep să citesc oamenii, a răspuns el cât se poate de firesc.

— Serios? Pot să vă întreb atunci ce ați citit despre mine în aceste cinci minute?

Gaudí a aprins un chibrit cu un gest rapid de vechi fumător, apoi și-a aprins țigara și a tras lung din ea. Un nor dens de fum albastru ne-a despărțit pentru o clipă.

— Nu prea multe, mi-a răspuns, privindu-mă cu un aer distrat. Doar că sunteți necăsătorit, că locuiți singur sau în compania unui bărbat cu care nu vă unesc legături de sânge și nici vreo strânsă prietenie, că încăperile casei sunt orientate spre sud și sunt cam întunecoase, că faceți colecție de soldăței de plumb, că nu știți să înotați, că vă place mult să mergeți pe jos, că obișnuiți să vă lăsați păcălit în chestiuni financiare și să vă bizuiți pe persoane care nu sunt demne de încrederea dumneavoastră, că relațiile cu femeile lasă mult de dorit, că nu ați fumat mai mult de cinci țigări în total, că vă plac muzica germană și literatura de proastă calitate, că de ani de zile nu ați mai călcat în vreo biserică în timpul liturghiei, că ați moștenit vocația de arhitect de la o rudă decedată de curând, că împărtășiți ideile liberale, că în timpul liber sunteți pasionat de fotografie și că tocmai v-ați întors la Barcelona după o ședere de nu mai puțin de șase luni într-o țară tropicală.

Gaudí și-a încununat peroarația trăgând din nou din țigară și m-a privit cu un zâmbet de satisfacție, așteptând, după câte mi-am dat seama, nu atât să-i

confirm afirmațiile sau să-i atrag atenția asupra greșelilor, cât mai ales să-l aplaud sincer uimit.

— Zău?

— Aș mai spune și că aveți obiceiul să dormiți pe partea dreaptă. Dar asta ar fi doar pură speculație din partea mea.

— Spre deosebire de tot ce ați spus mai înainte.

— Am spus oare ceva incorect?

Mi-am privit noul prieten cu o curiozitate crescândă.

— E o întrebare serioasă?

— Poate că am exagerat când am presupus că pata aceasta de vopsea roșie de la încheietura mâinii drepte este produsul pasiunii dumneavoastră de a picta soldăței de plumb, a recunoscut el după o scurtă liniște evaluativă. Totuși, luciul de magneziu care v-a impregnat gulerul cămășii are, indiscutabil, origine fotografică.

M-am uitat la încheietura mâinii și am văzut, într-adevăr, o mică pată roșie care abia dacă se vedea de sub manșeta cămășii.

— Fotografia este, într-adevăr, principala mea pasiune, am confirmat. Aici aveți dreptate. Dar ultima dată când am pictat un soldățel de plumb, tronul Burbonilor încă nu se clătina.

Gaudí a făcut un gest rapid cu mâna, lăsând în aer o ușoară dâră de fum și de scrum.

— Presupunerea mea s-a dovedit a fi cam fantezistă, a mărturisit cu toată seninătatea.

— Pata asta provine de la paleta surorii mele, Margarita. În ultima vreme a început să-și exploreze latura artistică, așa că azi-noapte am ajutat-o să amestece niște culori.

— Sora dumneavoastră, spuneți.

— Cu care locuiesc, împreună cu părinții mei, într-un turn însorit din cartierul Villa de Gracia. Deși e posibil ca apartamentul meu să fie orientat spre sud, aici nu am să vă contrazic. Chiar în noaptea asta am să verific.

Gaudí a încuviințat cu un aer grav.

— Din cauza stângăciei cu care v-ați bărbierit și a hainelor dumneavoastră, s-a justificat el, cuprinzând cu degetul, într-un gest vag, întreaga mea persoană. Dar poate că starea îndoielnică a acestora din urmă e rezultatul aventurii recente de pe La Rambla.

— Și faptul că n-aș ști să înot?

— Pură evidență. Pielea neobișnuit de bronzată și scăderea considerabilă în greutate din ultimul timp arată că ați petrecut o bună bucată de vreme într-o țară tropicală. Cu toate acestea, pe fața dumneavoastră nu se poate vedea vreo urmă de sare de mare, așa cum se observă pe pielea celor obișnuiți cu contactul acesteia.

— Dacă nu mă înșel, țările tropicale au și zone continentale, am obiectat eu, începând să prind gustul acelui joc. Ba chiar, dacă insistați, aș fi putut să mă bronzez la fel de bine fără să fiu nevoit să petrec o vreme într-o țară tropicală, ci după o ședere de câteva săptămâni la Palamós. Iar pierderea în greutate ar putea fi provocată de vreo hotărâre nepotrivită a familiei.

— Dacă ați petrecut două săptămâni la Palamós, atunci teoria mea se confirmă. Nu știți să înotați.

Am ridicat ambele mâini într-un gest de acceptare.

— Aveți dreptate. Nu știu să înot. E drept și că am slăbit puțin în ultima vreme. Ați dedus asta ținând seamă de…

— Hainele prea largi, fără să fie ponosite.

— Excelent!

— Pură evidență. Tot la fel de neîndoielnic ca faptul că ați fost plecat din oraș cel puțin șase luni. Altfel, unui tânăr cu preocupări artistice, așa ca dumneavoastră, nu i-ar fi atras atenția cutia mea de chibrituri de la Monte Táber. Sau i-ar fi atras atenția într-un alt fel. Mă înșel oare?

— Câtuși de puțin. Totuși, calculele dumneavoastră sunt ușor inexacte. M-am întors la

Barcelona acum două săptămâni, după ce am trăit șase ani la Londra.

Auzind acestea, Gaudí a lăsat să-i cadă de pe față expresia de scamator aflat la ananghie, adoptată în timpul schimbului nostru de revelații, pentru a o înlocui cu alta, de sincer interes.

— Ați plecat atunci în 1868? m-a întrebat el. E anul când am ajuns eu în oraș. La două săptămâni după triumful Revoluției Glorioase.

Revoluția Glorioasă.

Revoluția sau lovitura de stat militară din septembrie 1868, în urma căreia regina Isabel a II-a fusese îndepărtată de pe tronul Spaniei. Unul din acele cuvinte înzestrate cu puterea de a-i evoca de îndată familiei Camarasa un amestec exploziv de amintiri și mizerii și de mici secrete șoptite pe un ton cât se poate de serios.

— În cazul acesta, presupun că generalul Prim ne-a schimbat viața amândurora. Când ați ajuns dumneavoastră în oraș, eu și familia mea îl părăseam cu coada între picioare.

Gaudí a ridicat de îndată din sprâncene, vizibil intrigat.

— Sosirea mea aici nu are nimic de-a face cu revoluția, a ținut el să mă lămurească. M-am mutat la Barcelona cu fratele meu ca să ne continuăm studiile. După o scurtă pauză, a adăugat:

— Pot să vă întreb…?

— Nici măcar eu nu știu, am răspuns întrebării pe care tânărul o lăsase suspendată în aer. Familia mea e complicată. Sau, ca să fim mai exacți, capul familiei e complicat. Singurul lucru pe care eu și sora mea îl știm cu siguranță e că, la zece zile după lovitura de stat a generalului Prim, când regina și Curtea încă își mai căutau un loc unde să se stabilească, familia noastră ocupa deja o clădire cu trei etaje în centrul Londrei, în cartierul Mayfair, și toată corespondența noastră ajungea pe numele unui anume domn Collins.

Amintirea acelor zile mi-a trezit o scurtă senzație de ireal. Am terminat țigara din câteva fumuri grăbite și am aruncat mucul printre roțile unei cabriolete care trecea în clipa aceea prin fața noastră.

Gaudí a făcut la fel, cu fruntea încă încruntată, mărginindu-se să spună doar:

— Interesant.

— Lunea, eu și sora mea călăream printre copacii din Grădina Generalului[2], iar vinerea următoare jucam crichet în Vincent Square. Chestiuni de afaceri, aceasta a fost explicația pe care ne-a dat-o tatăl nostru singura dată când ne-a îngăduit să-l întrebăm ceva despre asta. Cât despre mama, nici nu părea să-și dea seama de schimbarea domiciliului.

Gaudí a dat din cap cu un aer gânditor. Ochii lui mari și albaștri străluceau de curiozitate.

— Familia dumneavoastră pare interesantă.

— Din 1861 încoace, nu a fost plictisitoare nici măcar o singură zi, sau aproape niciuna, i-am spus zâmbitor. Așa că, să vedem, domnule cititor de oameni: ce anume vă sugerează toate lucrurile astea?

Înainte ca noul meu prieten să poată răspunde, mai mulți studenți au năvălit pe ușa clădirii Bursei, discutând cât îi ținea gura despre calitățile și defectele ultimului lot de cămăși olandeze aduse la atelierul de croitorie El Águila.

Apariția lor gălăgioasă aproape că ne-a obligat să părăsim trotuarul pe care stătuserăm de vorbă până atunci și să ne mutăm mica dezbatere în Piața Palatului, din apropiere.

Cu mai puțin de trei ceasuri înainte, când ajunsesem în aceeași piață presat de timp și neliniștit la auzul știrilor pe care tocmai mi le dăduse Fiona, frumusețea acelui loc necunoscut mie mă fascinase într-un mod cu totul neobișnuit, iar acum mi se întâmpla același lucru. Piața Palatului, situată la marginea cartierului Ribera și

copleșită de toată urâțenia fumurie a orașului vechi, era un spațiu deschis și plăcut, străjuit, fără doar și poate din pură întâmplare, dar într-o stranie armonie, de unele din clădirile și din peisajele urbane cele mai reprezentative ale acestei noi Barcelone, pe care eu abia începusem să o redescopăr.

Vechea Puerta del Mar, deschisă ca un fascicul de lumină și de brize marine la capătul celălalt al ultimului zid de cetate care nu căzuse încă pradă speculei imobiliare.

Clădirea masivă a Vămii cu fântâna barocă în față reprezentând Geniul Catalan, iar în spatele acesteia, întinzându-se până la capătul parcului Citadela, fundalul împădurit al Grădinii Generalului.

Spinarea bătrânului Palat Regal, zbârlită de creneluri și steaguri ca un arici, străjuit de turlele bazilicii Santa María del Mar care își etalau splendoarea înnegrită deasupra acoperișurilor cartierului Ribera.

Clădirile cu portic ale *indianului* Xifré[3], la fel de sobre și de burgheze precum o după-amiază de duminică într-o ciocolaterie de pe strada Petritxol.

Însăși clădirea Lonja de Mar.

— Să înțeleg că tatăl dumneavoastră are o bună poziție socială? m-a întrebat atunci Gaudí, trezindu-mă din scurta încântare care mă copleșise din nou la vederea acelui decor.

— Avea, cel puțin până acum o lună și jumătate, i-am răspuns eu. Dacă vă pasionează poveștile cu crime și tragediile pestrițe, poate ați auzit vorbindu-se despre el: Sempronio Camarasa.

Chipul tânărului s-a întunecat de îndată.

— Tatăl dumneavoastră nu mai…?

Am tăgăduit imediat:

— Tatăl meu se bucură de o sănătate excelentă, nu vă îngrijorați. Deși îmi închipui că acum îl chinuie arsurile la stomac. N-ați auzit vorbindu-se de *Ştirile ilustrate*?

Gaudí a încuviințat cu un surâs ușor.

— Încep să înțeleg.

— Tatăl meu este proprietarul. Întotdeauna i-au plăcut afacerile riscante, iar asta e ultima lui aventură. Primul ziar de senzație din Spania, ticluit după chipul și asemănarea infectelor tabloide englezești de un penny bucata. Asta e specialitatea tatălui meu: să găsească sectoarele libere de pe piață și să se arunce orbește să le acopere. De asta ne-am întors cu toții în Barcelona după șase ani petrecuți la Londra: ca să ne compromită numele de familie, punându-l în slujba unui ziar care nu e nimic altceva decât o biată gazetă hrănită din dramele reale ale altora.

Gaudí mi-a ascultat diatriba cu o expresie serioasă, apoi a rostit ceva cu totul neașteptat:

— Așadar, tatăl dumneavoastră este proprietarul unui nou ziar despre care se vorbește mult în Barcelona, și nu de bine. Iar în dimineața asta era să vă pierdeți viața în incendiul de la sediul principalului ziar concurent.

Până atunci, rolul pe care l-ar fi putut ocupa propriul meu accident în ecuația incendiului de la sediul *Gazetei de seară* era ceva ce nici măcar nu-mi trecuse prin cap. Am rămas gânditor pentru câteva clipe.

— Mă îndoiesc că tatăl meu va afla despre micul incident cu tramvaiul, am spus în cele din urmă. Chiar dacă una din angajatele sale a fost de față. Sunteți amator de ziare de seară, domnule Gaudí?

— Nu în mod deosebit. Deși recunosc că am răsfoit cu oarecare curiozitate un exemplar din *Ştirile ilustrate.*

Tonul cu care Gaudí pronunțase fraza nu mă invita să continui investigațiile pe acel subiect.

— Nu am să vă întreb ce părere aveți, i-am spus. Credeți-mă, nu poate fi mai rea decât a mea. Și, oricum, afacerile tatălui meu nu sunt tema mea preferată de conversație.

— Afacerile părinților noștri nu pot fi aproape niciodată o temă preferată de conversație.

În clipa aceea, doi pescărușI gălăgioși au trecut în zbor, la mică înălțime, pe deasupra pieței. Au început să planeze peste clădirea Vămii, au trasat câteva cercuri concentrice deasupra verticalei fântânii, iar apoi s-au întors spre mare. O bună ocazie ca să schimb vorba.

— În definitiv, nu suntem chiar atât de ghinioniști, am spus, văzând cum siluetele celor doi pescărușI se pierdeau pe cerul Barcelonei. Purgatoriul nostru se bucură măcar de două priveliști splendide.

Gaudí aruncă o ocheadă grăbită asupra peisajului care înconjura Lonja, reprimându-și cu greu, spre surprinderea mea, o grimasă de evident dispreț.

— Vă place această piață? m-a întrebat.

— Mi se pare un loc încântător, am încuviințat eu. Dumneavoastră nu vă place?

Tânărul a ridicat din umeri.

— Până la urmă, poate că școala asta de arhitectură nu e așa de nepotrivită pentru dumneavoastră, cum credeam mai înainte. Apoi a adăugat de îndată: Mă scuzați, nu voiam să spun o grosolănie.

Am zâmbit.

— Tocmai ați spus-o.

— Atunci să-mi fie cu iertare. De obicei îmi pierd cumpătul când cineva își etalează prostul gust în prezența mea.

Apoi a adăugat după o pauză, mușcându-și ușor buza de jos:

— Mi se pare că iar am spus o grosolănie.

Am tăgăduit din cap.

— Nu vă faceți griji. Faptul că mi-ați salvat viața adineauri vă dă dreptul la cel puțin trei grosolănii.

Pentru prima dată de când ne cunoșteam, Gaudí a zâmbit fără rezervă.

— Mai e valabilă invitația dumneavoastră la masă?

— Doar dacă nu aveți alte planuri…

— Singurele mele planuri erau să degust un orez de poet la restaurantul Las Siete Puertas, spuse Gaudí arătând cu bărbia spre porticurile clădirilor ce se ridicau în fața aripii laterale a Bursei. Dacă nu vă displace ideea, aș fi încântat să-l împart cu dumneavoastră.

În momentul acela, din partea stângă a pieței a apărut un omnibuz, stârnind pentru câteva clipe zarva printre studenții care încă mai adăstau în fața clădirii Bursei. BEȚI BERE MORITZ, recomanda pancarta publicitară de culoare galbenă care încorona capota vehiculului. Am așteptat să urce toți studenții înainte să răspund la propunerea noului meu prieten.

— Nu știu ce e orezul de poet și nici nu am auzit vreodată de Las Siete Puertas, i-am mărturisit. Dar, cum e lesne de înțeles, abia aștept să-mi povestiți cum de ați dedus că relațiile mele de până acum cu femeile nu au fost atât de fericite pe cât mi-aș fi putut dori.

Acela a fost, azi știu prea bine, începutul nemeritatei prietenii care m-a legat cândva de omul cel mai remarcabil al generației mele.

4

Acel prim prânz luat cu Gaudí la restaurantul Las Siete Puertas a stat la baza principalelor ritualuri care au marcat, din momentul acela, tabieturile neștirbite ale prieteniei noastre. În fiecare după-a- miază, când, la unu fix, se termina cel de-al treilea curs de fiecare zi și se deschidea în fața noastră o plăcută paranteză de o oră și jumătate de libertate, înainte să trebuiască să mă întorc la cursuri, Gaudí și cu mine ne aflam deja la picioarele scării monumentale a clădirii Bursei ca să mergem împreună în Piața Palatului și să fumăm câte o țigară, în timp ce comentam noutățile dimineții. Apoi traversam strada în dreptul clădirilor lui Xifré, unde, sub unul din porticuri, se afla restaurantul, iar odată ajunși acolo, ne ocupam veșnica masă din colț, recapitulam meniul plin de feluri de mâncare sonore și de prețuri piperate, ca să cerem în cele din urmă tot o gustare ușoară – un orez capucin, niște legume și verdețuri înăbușite, o bucată de pește proaspăt sosit de la Arenys – și o sticlă de vin, pe care prietenul meu o alegea mereu cu siguranța unui adevărat cunoscător în domeniu.

Supele care făceau faima localului Las Siete Puertas aveau o consistență, o textură și o concentrație nu întotdeauna nimerită pentru cine urma să înfrunte cele trei ore nesfârșite de curs de după-masă, și adesea nici măcar ceștile de cafea neagră care ne încheiau apoteotic prânzurile nu ne împiedicau să ne întoarcem împleticindu-ne și cu spiritele încinse de veselele efluvii ale lui Bachus.

După cum începusem să descopăr încă din primele zile ale prieteniei noastre, Gaudí era un bărbat cu obiceiuri bine rânduite, dar care își ducea viața într-o totală neorânduială sau, mai bine zis, era un bărbat cu un spirit profund dezordonat, ale cărei zile se organizau în jurul unei serii de

tabieturi tot la fel de imuabile ca ale unui angajat la bancă. În fiecare dimineață era nelipsit de la aceeași lăptărie din cartierul Ribera, aflată la câțiva pași de locuința sa, unde lua un mic dejun frugal; de luni până vineri prânzea la restaurantul Las Siete Puertas și apoi lua o gustare la Tío Nelo, cafeneaua cu orjaduri[4], aflată și aceasta sub porticurile clădirii *indianului* Xifré; toate sâmbetele și duminicile mânca de prânz în vreo bodegă de pe La Rambla, mereu aproape de Piața Regală sau de esplanada Teatrului de Comedie, iar gustarea o lua în salonul vreunei societăți barceloneze pe care o frecventa din motive mai mult sau mai puțin profesionale; o cină alcătuită din pâine, brânză și bere la hanul Buena Suerte de pe strada Carders preceda rondul de fiecare seară prin anumite localuri din cartierul Raval, unde un respectabil contabil de la bancă nu ar fi călcat în ruptul capului nici măcar în închipuire, dar pe care el le frecventa cu aceeași constanță și asiduitate, cu aceeași aparentă fidelitate necondiționată care îi guverna toate celelalte activități diurne: localuri precum Teatrul Viselor, Cabaretul Oriental sau chiar Monte Táber și alte câteva clădiri aflate aproape în paragină de pe strada Cadena, pe ale căror uși mereu închise nu stătea scris niciun nume și despre care va trebui să povestesc mai târziu în paginile acestor amintiri.

De asemenea, obiceiurile lui Gaudí erau cât se poate de stricte când era vorba de muncă, numai că de această dată, după cum eu însumi aveam să descopăr în curând, natura insolită, excentrică și pe alocuri chiar scandaloasă ale multora dintre aceste preocupări profesionale făcea ca rigoarea inflexibilă cu care tânărul le îndeplinea să treacă neobservată sau să se confunde, în orice caz, cu hiperactivitatea înverșunată a unui lunatic stăpânit de propria nebunie.

În timp ce mâncam în grabă savurosul orez de poet – care s-a dovedit a fi un orez zemos cu hribi

și sparanghel – și beam din bunul vin andaluz, care ne-au marcat primul prânz la restaurantul Las Siete Puertas, ne-am relatat pe scurt poveștile personale și ne-am pus la curent cu împrejurările vieții actuale. Astfel am aflat că se născuse în Reus, cu douăzeci și doi de ani în urmă – eu aveam douăzeci și unu – și că, de la sosirea sa în Barcelona, împărțise cu fratele său un șir de încăperi, una mai modestă decât alta, prin diverse pensiuni din cartierul Ribera. Ultima din aceste case se afla în Piațeta Moncada, chiar în spatele absidei bazilicii Santa María del Mar, unde Gaudí și fratele său ocupau o mansardă spațioasă și însorită, dar al cărei tavan, după spusele prietenului meu, îi obliga pe amândoi să umble mereu prin încăperi cu capul aplecat, riscând, de fiecare dată, să se aleagă cu vreun cucui. Fratele lui Gaudí se numea Francesc, era cu treisprezece luni mai mare decât el și studia dreptul în clădirea modernistă cu aer medieval a Universității Barcelona inaugurată recent; din câte mi-a dat de înțeles în după-amiaza aceea, relația dintre cei doi nu mai era la fel de bună pe cât fusese cu ani în urmă, fapt pentru care era de așteptat ca drumurile celor doi să se despartă. Tatăl lor făcea cazane pentru încălzitul clădirilor într-o mică localitate numită Riudoms, în apropiere de Reus, mama lor era o femeie simplă, pioasă și foarte harnică, iar singura soră rămasă în viață locuia în continuare cu ei în bătrâna casă părintească. Familia lui Gaudí, în ansamblu, nu se deosebea cu nimic de orice familie decentă din satele aflate în împrejurimile Tarragonei: bărbați și femei de condiție modestă, credincioși, educați în spiritul muncii și al religiei și fără alte ambiții în viață decât aceea de a oferi un viitor mai bun la oraș unui născut de parte bărbătească. Din vânzarea unor pământuri și din economiile de ani de zile, Gaudí și fratele său își permiseseră să vină în Barcelona în toamna anului 1868 cu destui bani în

buzunar încât să-și poată începe studiile într-un colegiu bun, fără să fie nevoiți să strângă prea mult cureaua, chiria și întreținerea fiindu-le plătite de atunci dintr-o mică rentă asigurată de familie. Numai că banii câștigați de pe urma cazanelor erau tot mai puțini, astfel încât familia își pusese toate speranțele de supraviețuire economică în viitorul profesional al celor doi fii.

O poveste personală, în definitiv, cum nu se poate mai deosebită de a mea, care, în ochii mei, îl împodobea pe Gaudí cu aureola unui bărbat călit de nevoi, de lipsuri și de încercările pe care le presupunea faptul că se născuse într-un neam mai puțin privilegiat. Dar și o poveste care nu se potrivea câtuși de puțin nici cu veșmintele, nici cu manierele noului meu prieten, și nici cu preferințele lui pentru mâncarea bună și vinul de cea mai bună calitate.

— Îmi dați voie să vă pun o întrebare indiscretă? m-am simțit obligat să-i spun, aproape împotriva voinței mele, de îndată ce Gaudí și-a isprăvit povestirea despre originile sale și și-a îndreptat din nou atenția asupra ultimelor resturi de orez rămase în farfurie.

— Bineînțeles.

— Nu am putut să nu observ calitatea evidentă a hainelor dumneavoastră și nici dezinvoltura cu care vă purtați într-un restaurant unde puțini studenți din împrejurimile Tarragonei și-ar permite să ia prânzul măcar o dată, dar unde se pare că veniți zilnic. Fie știți să drămuiți foarte bine mica rentă pe care v-o trimite familia lunar, fie aici este ceva ce-mi scapă.

Gaudí și-a dus paharul de vin la buze și a schițat un zâmbet oarecum misterios, mărginindu-se să spună doar:

— Am propriile surse de venit.

— Munciți atunci?

— Se poate spune și așa.

— Sunteți ucenic în atelierul vreunui arhitect? am îndrăznit să-l întreb. Poate lucrați pentru vreunul dintre profesorii noștri?

— Pentru profesorii noștri?! a întrebat Gaudí, în timp ce o grimasă de dispreț îi schimonosea, pentru o clipă, toate trăsăturile chipului. Profesorii noștri nu m-ar lăsa să lucrez în atelierele lor nici dacă aș fi singurul arhitect disponibil din toată peninsula.

— Atunci?

— E vorba de câteva sarcini primite când și când. Niște pasiuni care-mi aduc, din fericire pentru mine, și un mic câștig în afară de simpla plăcere de a le practica. Prin urmare, nimic misterios.

— Totuși, preferați să nu intrați în detalii.

Gaudí și-a lăsat din nou paharul gol pe fața de masă din pânză albă și m-a privit cu ochii lui mari și albaștri, puțin umezi sub efectul vinului.

— E posibil ca măcar una dintre aceste pasiuni să nu i se pară cuviincioasă unui tânăr de condiția dumneavoastră, a spus cu un zâmbet cam malițios. După câte am înțeles, burghezii nu prea văd cu ochi buni ceea ce fiii clasei muncitoare sunt nevoiți să facă pentru a-și câștiga pâinea.

— Vreți să mă scandalizați, domnule Gaudí?

— Departe de mine gândul acesta, domnule Camarasa. Însă, deocamdată, nu vă cunosc așa de bine încât să știu care este limita toleranței dumneavoastră față de diversele activități comerciale.

— Vă amintesc că tatăl meu este proprietarul unui ziar pentru care un nou-născut gâtuit de mama lui beată este o știre demnă de prima pagină. Dacă nu cumva sunteți călăul închisorii Amalia sau dacă, din întâmplare, nu sunteți proxenetul unor fetițe de unsprezece ani prin pivnițele vreunui atelier din cartierul Raval, cu orice v-ați îndeletnici ca să vă câștigați existența, nimic nu m-ar putea face decât să ridic ușor din sprâncene.

Gaudí a zâmbit din nou.

— Una din ocupațiile mele mă obligă să frecventez adesea cartierul Raval. Dar vă asigur că nu am mai vorbit cu o fetiță de unsprezece ani de când sora mea avea această vârstă.

— În cazul ăsta, puteți să-mi încredințați orice secret.

Unul dintre chelnerii care umblau încoace și încolo prin sala principală a restaurantului a venit în clipa aceea la masa noastră și ne-a întrebat în șoaptă dacă totul ne era pe plac, ca mai înainte. După ce am încuviințat, a făcut o reverență, îndoindu-și prima jumătate a corpului aproape paralel cu podeaua localului și apoi a dispărut cu aceeași discreție cu care se apropiase de noi.

Gaudí a luat ultima lingură de orez zemos, a lăsat tacâmul în farfuria goală, iar apoi le-a îndepărtat spre un capăt al mesei.

— Poate că ar trebui să vă vorbesc despre o nouă ocupație care mi s-a oferit abia de vreo două săptămâni, mi-a spus, turnând în paharele noastre ce mai rămăsese în sticla de vin. Cunoscându-vă pasiunea pentru fotografie, sigur o să vi se pară interesant. Ați auzit vorbindu-se despre Societatea Barceloneză de Propagare a Spiritismului?

Societatea Barceloneză de Propagare a Spiritismului! Într-adevăr, auzisem vorbindu-se despre ea: numele acesteia apăruse în mai multe scrisori trimise de Fiona de la Barcelona la Londra, la sfârșitul anului 1873, când tocmai se instalase în oraș împreună cu tatăl ei, cu scopul de a se ocupa de cele o mie și una de îndatoriri practice menite să ducă, după nici zece luni, la fondarea *Știrilor ilustrate.* Înarmată cu niște cunoștințe încă modeste de limbă spaniolă, învățată în sânul familiei Camarasa, cu capul mereu ticsit de un vârtej de gânduri stranii și încurcate, Fionei nu-i trebuiseră mai mult de două săptămâni ca să frecventeze mediile cele mai extravagante ale noului său oraș. Unul din aceste

medii era cercul de spiritism al cărui nume tocmai fusese pronunțat de Gaudí și care nu se ocupa cu altceva decât cu invocarea spiritelor morților în timpul reuniunilor înaltei societăți adunate în jurul unei mese rotunde, cu picior.

Relația dintre buzunarul prietenului meu și această absurdă societate de susținători ai spiritismului părea atât de improbabilă, încât mă tem că trebuie să fi afișat un zâmbet disprețuitor.

— Vă câștigați existența ca medium, domnule Gaudí?

— V-ar deranja dacă ar fi așa, domnule Camarasa?

Din clipa aceea am încetat să mai zâmbesc.

— Vorbiți serios? l-am întrebat.

— Bineînțeles că nu. Să fiu mediu e ceva ce încă nu mi-am propus; dar dacă prețurile din meniul acestui restaurant vor continua să crească…

— Nu sunteți mediu, dar lucrați pentru o societate spiritistă. Și, din câte am ajuns să vă cunosc de o oră încoace, bănuiesc că nu sunteți nici portar, nici chelner, nici servitorul care face curățenie în sală după ce pleacă spiritele.

— Bănuielile dumneavoastră se confirmă. Gaudí a băut ultima înghițitură din paharul de vin, apoi l-a îndepărtat și pe acesta spre colțul drept al mesei. Cred că v-ați bucura să aflați că și eu împărtășesc pasiunea dumneavoastră pentru fotografie. De altfel, dacă nu ar exista arhitectura, poate că fotografia ar fi profesia mea actuală.

— Îmi dați o veste excelentă, dragă domnule Gaudí! am exclamat cu bucurie sinceră. Sunteți primul pasionat de fotografie pe care îl cunosc în acest oraș.

Noul meu prieten mi-a zâmbit la rându-i, ridicând o mână spre chelner, fapt pentru care m-am temut pentru o clipă să nu ceară o a doua sticlă de vin, ca să marcheze evenimentul.

— Două cafele, vă rog! apoi a adăugat de îndată: Trebuie să vă mărturisesc că și eu m-am bucurat să văd urme de magneziu pe gulerul cămășii dumneavoastră.

— Acum îmi dau seama cum de le-ați recunoscut.

— După cum vedeți, nimic misterios. Și eu am suferit de câteva ori de pe urma acestor inconveniente ale pasiunii noastre. Totuși, vă mărturisesc că niciodată nu am ieșit pe stradă cu un guler într-o stare atât de deplorabilă, a declarat, arătând spre acesta cu o mișcare rapidă a mâinii drepte.

— Poate că încăperile dumneavoastră sunt mai însorite decât ale mele, mi-am dat eu cu părerea, sorbind la rândul meu ultima înghițitură de vin. Sau poate că aveți oglinzi mai bune. Dar tot nu văd legătura dintre pasiunea noastră pentru fotografie și implicarea dumneavoastră în ședințele de spiritism.

— E foarte simplu, a spus Gaudí. Dacă sunteți cât de cât la curent cu evoluția mișcării spiritiste din ultimii ani, veți fi înțeles că obiectivul principal al celor care împărtășesc acest nou crez nu mai este să se reunească într-o încăpere întunecată, să se țină de mână și să invoce spiritele care, după convingerile lor, dau târcoale lumii noastre materiale așteptând să intre în legătură cu noi. Acum, spiritismul aspiră să i se acorde condiția de disciplină științifică, iar ceea ce caută susținătorii lui cei mai acerbi este tocmai să demonstreze în mod imbatabil adevărul principalului său postulat: persistența fizică a spiritului dincolo de moarte. Societatea Barceloneză de Propagare a Spiritismului este pionieră în această nouă direcție, iar ca parte a proiectului mi-a trasat sarcina să creez un aparat de fotografiat în stare să capteze și să înregistreze imaginea spiritelor care se manifestă în timpul ședințelor de spiritism.

Venirea chelnerului cu cafelele noastre negre aburinde a acoperit liniștea de după neașteptata dezvăluire a noului meu prieten. Un mic recipient de metal plin de zahăr cubanez, două linguriţe de argint, o cutie de scobitori și două pahare înalte cu apă gazoasă completau conținutul tăvii pe care bărbatul ne-a pus-o pe masă înainte să dispară din nou cu o reverență.

Am dizolvat vreo două linguriţe de zahăr în cafeaua neagră și mi-am înmuiat buzele înainte să spun:

— Știți, fără îndoială, că fotografia nu e un act de magie, chiar dacă pare…

Gaudí și-a înăsprit ușor toate trăsăturile feței.

— Sincer, cunoștințele mele tehnice despre arta fotografică nu cred să fie mai prejos de ale dumneavoastră, domnule Camarasa.

— Era doar un fel de a spune, domnule Gaudí, m-am grăbit să adaug. Nu intenționam să sugerez nimic. Doar că sunt convins că dumneavoastră nu credeți în inepția asta cum că spiritele ar putea fi fotografiate, nu-i așa?

— Să înțeleg deci că vi se pare o inepție?

— Un aparat de fotografiat nu poate să surprindă decât ceea ce are în fața obiectivului, m-am mărginit să răspund. Visele nu rămân imprimate pe placa fotografică.

— Visele nu, a încuviințat Gaudí, dar cine spune că un spirit nu ar putea să o facă?

— Un spirit nu e și el un vis?

Gaudí și-a turnat o linguriță de zahăr în ceașcă și a amestecat-o în cafea cu un clinchet plăcut de argint și porțelan de cea mai bună calitate.

— Realitatea, dragă domnule Camarasa, este mult mai complexă decât ne-ar plăcea să credem de cele mai multe ori.

— De asta nu m-am îndoit niciodată.

— Simțurile noastre ne pun în legătură cu o lume ale cărei forme sunt limitate chiar de aceste simțuri. Vedem doar acele lucruri pentru care ochii

noștri sunt pregătiți, tot așa cum auzim doar ceea ce urechile noastre sunt în stare să audă. Dar știm și că dincolo de frecvențele și spectrele pe care simțurile noastre ajung să le descifreze există sunete și culori care ne scapă cu desăvârșire. Sunete și culori care rămân peste sau sub pragul percepției noastre. Care există în afara capacității noastre de a le simți.

— Și credeți că spiritele morților locuiesc în acest spațiu de culori și sunete la care simțurile noastre nu pot ajunge.

— Tot ce vreau să spun e doar că nu mi se pare o idee atât de nesăbuită.

— Și cum credeți că veți fotografia ceea ce nouă, prin definiție, ne este cu neputință să vedem?

— Și cine vă poate spune, domnule Camarasa, că o dispunere adecvată a lentilelor unui aparat de fotografiat nu poate surprinde aceste spectre cromatice inaccesibile nouă? Ce vă face să fiți atât de sigur că, acolo unde ochii noștri nu sunt în stare să ajungă, nu poate ajunge nici ochiul unui aparat construit anume pentru asta?

Pentru câteva clipe m-am gândit la cele spuse de el, la faptul că jocul lentilelor, al luminilor și al umbrelor unui aparat ar putea ajunge să vadă ceea ce era cu neputință de pătruns pentru ochiul obișnuit; la faptul că o emulsie de nitrat de argint și o flamă scurtă de magneziu ar fi putut să surprindă pe placa fotografică imaginea unui spirit ieșit din trup; la faptul că minunile științei vor ajunge să slujească, într-o zi, pentru a adeveri ceea ce superstițiile spuneau demult.

— Fără îndoială, e o idee interesantă, i-am spus. Și vă plătesc bine pentru asta?

Gaudí a schițat un zâmbet care i-a luminat din nou ochii limpeziți de orice umbră etilică – efectele cafelei bune și ale conversației stranii.

— Nu am de ce să mă plâng. Mă gândesc că poate v-ar plăcea să mă însoțiți într-o zi la micul atelier pe care Societatea mi l-a pus la dispoziție în

sediu. M-ar interesa să știu ce părere aveți despre primii mei pași în direcția aceasta.

Primii lui pași.

Am încuviințat din cap cu o expresie gravă.

— Va îi o onoare pentru mine.

— Excelent!

— Cu condiția ca și dumneavoastră să mă vizitați într-o zi la mine acasă. La subsol dispun de un mic studio fotografic, în care poate o să găsiți vreun material util pentru proiectul dumneavoastră. Îndrăznesc să spun că multe instrumente aduse de mine de la Londra nu au ajuns încă de partea aceasta a Pirineilor.

Gaudí a încuviințat la rândul său, vizibil încântat de idee, iar apoi, de parcă în felul acesta ar fi încheiat pactul nostru secret, a luat un pahar de apă gazoasă și a băut mai multe înghițituri lungi, golindu-l astfel aproape cu totul.

— Excelent! a repetat, după ce și-a înăbușit pe jumătate un râgâit provocat de băutura digestivă. Dar acum, dacă sunteți de acord, ar trebui să punem capăt acestui prânz agreabil. E aproape două și jumătate și trebuie să ne întoarcem în purgatoriu.

Când am ieșit, deasupra Pieței Palatului soarele se acoperise de nori, iar aerul mi se părea că mirosea din nou a fum, cenușă și ceață marină, același amestec care servise drept fundal olfactiv în timpul micii mele aventuri din dimineața aceea de pe La Rambla. Amintirea incendiului de la sediul *Gazetei de seară* mi s-a ivit preț de o clipă în minte, pentru ca apoi să dispară la fel de repede cum apăruse. Am luat țigara pe care mi-o întindea Gaudí, am aprins-o sub unul dintre porticuri ca să o feresc de vânt și, înainte să-i returnez cutia de chibrituri, am admirat din nou chipul femeii de pe capac.

Monte Táber. Strada Spitalului, numărul 36.

— A șasea țigară din viața dumneavoastră, mi-a spus Gaudí, punându-mi o mână pe spate și

invitându-mă astfel să traversez strada în urma unui car încărcat de bostani.

Din considerație față de începutul prieteniei noastre, nu am vrut să dezmint nici de această dată deducția lui total greșită.

5

Așa cum mă temusem, consecințele incendiului din strada Canuda nu întârziaseră nici măcar douăzeci și patru de ore să-i împroaște cu noroi pe principalii responsabili ai *Știrilor ilustrate.* În doar câteva zile, nume precum Sempronio Camarasa, Martin Begg și Fiona Begg – ale cărei ilustrații explicite de pe prima pagină a ziarului făcuseră obiectul predilect al criticilor *Gazetei de seară* în timpul campaniei agresive de defăimare a publicației rivale –, menționate până atunci cu oarecare precauție în contextul cronicilor despre circumstanțele incendiului, ajunseseră acum să ocupe coloane întregi în care, practic, erau acuzați de a fi adevărații vinovați ai incidentului, fie în mod direct, inspirând vreun cititor să comită asemenea acte, fie, vai!, fără doar și poate, prin pervertirea generală a aerului de moralitate dintr-un oraș ferit până atunci, după cât se putea deduce după citirea acelor articole, de prost-gust, senzațional și de neorânduieli de orice chip.

La sfârșitul acelei săptămâni, unda expansivă a scandalului atinsese cote neașteptate – o salvă de denunțuri la tribunale, scrisori anonime trimise prin poștă, cereri oficiale de cenzurare a publicației semnate de persoanele cele mai sus-puse din Barcelona, ba chiar câte un atac îndreptat împotriva sediului adăpostit în micul palat renascentist de pe strada Fernando al VII-lea – și începuse să tulbure și viețile celor care, asemenea mie, ne mișcam doar în zona strict periferică a ziarului și nu păstram cu conducerea acestuia decât o relație filială.

Însuși felul în care, încă din prima seară, vânzătorii de ziare de pe La Rambla anunțau în gura mare producerea incendiului nu prevestea nimic bun, cu desenul Fionei pe prima pagină – reprezentând panorama generală de la fața locului,

dominată de haos și confuzie și un metaforic scrâșnet din dinți, unde firma cu numele *Gazetei de seară* părea să scânteieze cu propriile flăcări chiar în mijlocul compoziției – ieșind întotdeauna în evidență față de prima pagină a ziarului concurent, scrisă cu litere sobre de tipar. Apoi comentariile răzlețe auzite de mine însumi în grupurile de curioși care, la ceasurile șapte ale serii, încă mai adăstau în fața ruinelor mistuite de flăcări îmi confirmau temerile împărtășite Fionei chiar în acea dimineață: oricât de improbabilă și absurdă ni s-ar fi putut părea, relația dintre atacurile care se revărsau în valuri din paginile *Gazetei de seară* la adresa ziarului *Ştirile ilustrate* și incendiul de la sediul primei publicații era mult prea suculentă pentru a fi trecută cu vederea de cineva cu un minimum de imaginație – sau cu un oarecare interes în joc, sau animat doar de rea-voință – fără ca mai înainte să nu o răsucească întrucâtva pe toate părțile.

Într-adevăr, în dimineața următoare, cele mai importante trei ziare din oraș menționau, în cronicile lor despre incendiu, conflictul deschis dintre *Gazeta de seară* și *Ştirile ilustrate.* Două dintre acestea recapitulau cu câteva detalii schimbul de acuzații și injurii cu care se împroșcaseră ambele publicații de-a lungul ultimei săptămâni, iar cel mai îndrăzneț lăsa să se înțeleagă, și nu fără o urmă de adevăr, că, datorită acelui incendiu, noua publicație deținută de Sempronio Camarasa ajunsese să pună stăpânire aproape în întregime pe presa de seară barceloneză. Nimeni nu îl arăta încă pe tata cu degetul, nimeni nu afirma și nici măcar nu sugera că incendiul de pe strada Canuda ar fi putut să fie altceva decât un accident, chiar dacă *Ziarul de Barcelona* profita de ocazie ca să amintească, printr-o notă, câteva dintre riscantele manevre financiare întreprinse de tata de-a lungul ultimilor ani. Nici măcar proprietarul *Gazetei de seară,* un

bărbat de cincizeci de ani numit Tarroja, originar din Girona, nu îndrăznea pentru moment să caute vinovați pentru nenorocirea sa și, chiar și în scurtele declarații culese de propriul ziar, se mărginea să denunțe – nu fără să aibă întru câtva dreptate – oportunismul și prostul gust cu care *Știrile ilustrate* redaseră amănuntele incendiului din acea seară. Ilustrațiile Fionei de pe prima pagină erau, după spusele lui Tarroja, „o dovadă a talentului cu care această cuconiță din Albion se folosește de suferințele celorlalți pentru a le transforma în excremente”, iar cele patru pagini, tot ilustrate, corespunzătoare articolului de fond nu erau altceva decât „un demers nerușinat de a scormoni în gunoaiele altora, nedemn să fie vândut sub numele de informație”. Fraze mai mult sau mai puțin precaute, sugestii mai mult sau mai puțin incomode, asocieri de idei pe care tatăl meu ar fi vrut să nu le vadă tipărite. Toate acestea reprezentau piste spre ceea ce s-ar fi putut pune la cale în culisele unor redacții și în cotloanele unor minți; dar nimic nu lăsa să se întrevadă iuțeala cu care aveau să se succeadă evenimentele începând chiar cu ziua următoare.

— Cum merg lucrurile? îmi amintesc că l-am întrebat pe tata în acea noapte de marți, când, în drum spre dormitor, după ce am luat cina doar cu sora mea în curte, mama alăturându-ni-se doar la o ceașcă de ciocolată și câteva pișcoturi în salonul de seară, mi-am băgat capul, ca de obicei, pe ușa cabinetului, ca să-i urez noapte bună.

Tata stătea la birou, înaintea unui vraf de hârtii și ziare ce amenințau să se reverse în toate părțile. Era îmbrăcat numai în cămașă, țigara îi atârna în colțul gurii, iar aspectul lui general era cel al unui bărbat de șaizeci de ani, copleșit deodată de greutatea vârstei.

— Toate bune și la locul lor, mi-a răspuns ca întotdeauna, completând în felul acesta schimbul nostru de replici de fiecare seară.

— Atunci nu avem de ce să ne facem griji?

Tata și-a ridicat privirea din foaia de culoare galbenă pe care o inspecta și m-a privit cu o aparentă curiozitate, de parcă nu ar fi știut despre ce îi vorbeam. Sau, mai bine zis, de parcă l-ar fi surprins faptul că singurul său urmaș de parte bărbătească îi vorbea din proprie inițiativă.

— Ce vrei să spui?

— Incendierea redacției *Gazetei de seară.* N-ar trebui să ne îngrijoreze?

— Să ne îngrijoreze pe noi? a întrebat, străduindu-se să surâdă cu dispreț fără să-i cadă țigara din colțul gurii. Din cauza nenorocirii unei publicații concurente?

— Știi doar la ce mă refer.

Tata a tăgăduit din cap.

— Noi nu avem niciun motiv de îngrijorare, a pus el capăt discuției în modul său obișnuit, aplecându-și din nou capul și cufundându-se în lucru.

Douăsprezece ore mai târziu, cele trei mari ziare de dimineață răspândiseră deja noile știri prin tot orașul.

După părerea pompierilor, a poliției judiciare și a altor presupuși experți citați de diversele cronici fără să li se dezvăluie identitatea, incendiul de la colțul străzii Canuda fusese provocat. Atât căldura degajată de primele flăcări, cât și repeziciunea cu care acestea cuprinseseră primul etaj indicau prezența unui element folosit la accelerarea combustiei, conform primelor pagini ale *Actualității* și ale *Ziarului de Barcelona,* în timp ce *Informația* făcuse un pas înaintea celorlalte publicații, identificând elementul drept creozot. Conform acestor informații, tot dintr-o sursă necunoscută, undeva la primul etaj fuseseră găsite resturile unei țesături de lână îmbibate cu această substanță, poliția crezând că acesta era obiectul pe care presupusul incendiator îl folosise pentru a

dezlănțui catastrofa. Astfel, teoria incendiului accidental fusese abandonată definitiv, cel puțin de către cele mai importante publicații din oraș și, odată cu acestea, de către opinia publică în ansamblu, pe care cele trei ziare o modelau în fiecare dimineață prin informațiile ieșite de sub lumina tiparului.

Probleme, am intuit din nou, de îndată ce am coborât din tramvai în fața Docurilor Regale și am cumpărat ziarele de la unul dintre numeroșii vânzători care-și făceau veacul la capătul Zidului Maritim[5].

Dacă incendiul de la sediul *Gazetei de seară* fusese provocat, atunci interdicția asupra difuzării *Știrilor ilustrate* nu avea să întârzie să apară.

— Ați citit deja ziarele, m-a salutat Gaudí un sfert de oră mai târziu, când ne-am întâlnit în Piața Palatului ca să fumăm împreună prima țigară a dimineții înainte de a intra în clădirea Bursei.

Și el avea sub braț un exemplar împăturit în patru din *Informația.*

— Și ce credeți? l-am întrebat.

— Cred că aveați dreptate alaltăieri când îmi vorbeați de tatăl dumneavoastră: are toate motivele să aibă arsuri la stomac. Ați ajuns la partea cu insultele personale sau ați renunțat să mai citiți interviul?

— Mă tem că am aruncat o privire doar pe primele două pagini.

Prietenul meu a strâmbat nostim din nas.

— Atunci încă vă mai așteaptă câteva emoții.

După cum aveam să descopăr de îndată, protagonistul interviului semnalat de Gaudí era un oarecare Víctor Sanmartín, redactor al *Gazetei de seară*, specialist în chestiuni juridice și infracționale care, după cât se pare, se erija acum și în cercetător al adevărurilor ascunse din spatele incendiului de luni. În fiecare răspuns la cele cinci întrebări formulate în interviu, domnul Sanmartín făcea în așa fel încât să mai arunce o umbră de

suspiciune asupra implicării în cele întâmplate a responsabililor de la *Știrile ilustrate.* O implicare directă sau indirectă, prin comitere sau omisiune, infracțională și pasibilă de pedeapsă sau doar simbolică, dar, în definitiv, tot implicare. În ochii lui Víctor Sanmartín, reprezentant – după cât dădea de înțeles – al ziarului existent acum doar cu numele, pentru care el încă mai lucra, nu încăpea nicio îndoială că în spatele incendiului din colțul străzii Canuda se afla Sempronio Camarasa și mica lui *troupe* londoneză de revoluționari ai hârtiei tipărite.

Iarăși probleme.

— Minunat! am mormăit. Și spuneți că insultele personale încă nu au început?

— Citiți secțiunea scrisorilor de la cititori.

Gaudí a lăsat să cadă pe caldarâm țigara fumată pe jumătate și și-a ridicat ochii spre ceasul care prezida fațada Bursei.

— Mai bine o păstrați pentru cursul domnului Rogent. O să vă prindă bine să aveți ceva cu care să vă omorâți timpul preț de o oră.

Am împăturit atunci ziarul și l-am adăugat și pe acesta la celelalte două care se aflau deja sub brațul meu stâng.

— Ca să schimbăm subiectul, am spus eu, trăgând ultimele două fumuri din țigară și pornind, la rândul meu, înspre clădirea Școlii de Arhitectură, aveți planuri pentru vineri seara?

— Mă gândeam să mă închid în casă și să profit de seara liberă ca să lucrez la un nou proiect. Îmi propuneți ceva mai bun?

Nici măcar nu mi-a trecut prin minte să-l întreb pe Gaudí despre natura acestui nou proiect: doar cele două prânzuri și tot pe atâtea gustări cu el îmi fuseseră de ajuns ca să-mi fac o părere cât se poate de clară despre firea lui rezervată.

— Sora mea Margarita vă invită să luați o gustare la noi acasă. Vrea să-l cunoască pe omul care i-a salvat viața fratelui ei. Și vă avertizez că

Margarita e genul de persoană care nu acceptă să fie refuzată.

— Înțeleg prea bine.

— Dar e o făptură cât se poate de adorabilă. Vă spun eu, care o suport de șaptesprezece ani.

Aflat acum în penumbra ușoară din fosta sală de tranzacții, Gaudí a zâmbit cu un aer oarecum înduioșat. Cineva tocmai se gândea la propria soră.

— Înțeleg că invitația include și o vizită la acel faimos atelier de fotografie al dumneavoastră, mi-a spus.

— Ați înțeles bine. Vă așteptăm atunci?

— Bineînțeles că da. Transmiteți-i surorii dumneavoastră din partea mea mulțumiri pentru invitație.

Prietenul meu s-a oprit în fața tablei mari care anunța în ce clase se țineau cursurile și a arătat cu degetul în direcția fiecăreia.

— Ferestrele dumneavoastră dau spre Piața Palatului, în timp ce ale mele spre porticurile lui Xifré. Vă invidiez.

— Mă invidiați? De ce?

— Aveți o clasă cu vedere spre piața asta care vă place așa de mult și vreo câteva scrisori absurde de citit. Primul dumneavoastră curs va fi mult mai antrenant decât al meu.

Cele două cursuri de după-amiază s-au dovedit a fi la fel de dezamăgitoare ca și cele trei de dimineață: teme monotone, profesori îmbătrâniți, idei prea puțin sau deloc actualizate și o atmosferă generală de conformism, de resemnare, de lipsă de curiozitate și de entuziasm pentru materiile prezentate încât începeau să se confirme, în mod cât se poate de îngrijorător, toate avertismentele emise luni de către Gaudí asupra Școlii de Arhitectură. Cu toate acestea, nu am avut prilejul să încep să citesc scrisorile de la cititori publicate în *Informația* decât spre ora șase, când de-acum eu și prietenul meu așteptam la una dintre puținele

mese libere ale cafenelei cu orjaduri Tío Nelo ca să ni se aducă cele două prăjituri cu fructe uscate și cele două cești de cafea cu lapte pe care tocmai le cerusem: dimensiunea medie a sălilor de clasă le îngăduia studenților să mai ațipească din când în când, dar nu și să desfacă un ziar, iar apoi nici la ora prânzului n-aș fi vrut să compromit o porție bună de anghinare din San Baudilio de Llobregat, supunându-mă la ceea ce intuiam că avea să fie o lectură cam indigestă.

Conținutul scrisorilor era cât se poate de monoton: cititori culți și moraliști, tradiționaliști, înstăriți după toate aparențele, catalani înverșunați sau spanioli așijderea, care profitau de pe urma incendiului și de toată zarva ce începuse să se stârnească în jurul lui pentru a aprinde spiritele împotriva oricărei publicații cu priză la publicul larg și cu influențe străine. În toate scrisorile, faptul că responsabilii unui ziar de senzație, condus de englezi și orientat către clasele neșcolite ar fi dat foc unui ziar burghez respectabil era de la sine înțeles: aceasta era premisa de la care porneau atunci când își concepeau discursurile apărătorii statutului social și patrioții deopotrivă. Astfel, unii se plângeau că legea libertății presei adăpostea sub aripa ei „o maculatură al cărei unic scop era acela de a perverti gusturile ușor de influențat ale unei clase necultivate” sau să ofere protecție juridică unui ziar „care se preocupa, încă din prima zi, să încurajeze viciile și să flateze slăbiciunile unor pături sociale a căror lipsă de educație făcea din ele o pradă ușoară pentru vânzătorii de duzină ai suferinței altora”. Alții vedeau o relație directă între abundența sângeroasă de asasinate, de jafuri violente, de sinucideri și de agresiuni domestice din paginile *Știrilor ilustrate* și „dovezile neîndoielnice de creștere a criminalității și a violenței în cartierele populare din Barcelona în ultima lună și jumătate”. Iar alții susțineau că „a da foc unei clădiri de patru etaje pentru a obține o

primă pagină de senzație era, în mod cât se poate de logic, încă un pas pe calea smintelii întruchipate de acest ziar încă din momentul fondării”, în timp ce unii erau uimiți cum de în creierul și în inima unei femei puteau să sălășluiască „atâta mizerie, atâta întunecime și, în definitiv, o cunoaștere deplină a aspectelor celor mai sordide ale realității, fără nicio urmă de compasiune față de nefericirea sau slăbiciunile celorlalți, așa cum o vădesc ilustrațiile domnișoarei Fiona Begg, care nu șovăie nicio clipă să-și semneze cu propriul nume monstruozitățile ieșite din penel, de parcă aceste desene ar fi pentru ea un adevărat motiv de mândrie și de satisfacție, și nu de rușine”.

De fapt, Fiona era ținta preferată a furiei aproape tuturor corespondenților colerici: mai mult chiar decât Sempronio Camarasa sau Martin Begg, mai mult chiar decât oricare dintre ilustratorii, gazetarii și redactorii al căror nume era făcut cunoscut în paginile *Știrilor ilustrate.* În aceste scrisori, ea ajunsese să fie întruchiparea incontestabilă a tuturor relelor asociate cu acest ziar nou apărut. Era femeie, englezoaică și deținătoarea celui mai acid penel cunoscut vreodată în acest oraș: o triplă necuviință, pe care mulți nu mai erau dispuși să o tolereze.

În timp ce citeam toate acele diatribe infecte și le comentam cu prietenul meu, am rămas surprins să constat că mă puneam, pentru prima dată, de partea tatălui meu și a familiei Begg în ceva care nu avea nicio legătură cu afacerea lor comună. Între o fițuică de senzație cu intenții dubioase și preferințe dezgustătoare și o hoardă prăfuită de bigoți cu convingeri învechite, nu aveam nici cea mai mică umbră de îndoială cui să mă raliez.

Se pare însă că, pentru Gaudí, lucrurile nu erau atât de clare.

— Acest domn are, întru câtva, dreptate, a spus în cele din urmă, spre infinita mea surprindere, după ce m-a auzit recitând o ultimă tiradă

împotriva „realismului intolerabil” al desenelor Fionei dintr-o scrisoare semnată în josul paginii cu inițialele F.M.

— Cum spuneți?

— Chiar dumneavoastră ați spus lucruri foarte asemănătoare alaltăieri, când mi-ați vorbit pentru prima dată despre ziarul tatălui dumneavoastră.

Am înclinat sceptic din cap.

— Acest domn, am răspuns, lovind de vreo două ori cu vârful degetelor pagina cu pricina a ziarului, afirmă, de asemenea, că toate persoanele relaționate cu *Știrile ilustrate* ar trebui să ajungă după gratii ca răspunzători colectivi ai incendiului de pe strada Canuda. Și în privința asta are dreptate?

Chipul prietenului meu a rămas impasibil înaintea întrebării mele capcană.

— Asta e o prostie, ca aproape toate lucrurile care se spun în scrisorile astea, a afirmat cu calm. Dar nici demagogia meschină și nici excesele acestor atacuri pe care le încasează acum tatăl și prietenii dumneavoastră nu schimbă faptul că politica editorială a ziarului condus de ei este cu neputință de apărat.

— Nu cred că asta are ceva de-a face cu cele scrise aici, am răspuns, împăturind în cele din urmă exemplarul din *Informația* și punându-l peste celelalte ziare din colțul mesei.

— Orice exercițiu artistic are implicații morale. Prin desenele acestei domnișoare, tatăl dumneavoastră a făcut apel la instinctele primare ale unui public educat în spiritul lipsei de compasiune și al pasiunii pentru bârfă. Iar acum, acest public s-a întors împotriva lui atras tocmai de același lucru pe care îl ofereau și ilustrațiile: prilejul de a defăima și de a bârfi.

Am tăgăduit din nou din cap.

— Nu cred că publicul *Știrilor ilustrate* să fie același cu autorii acestor scrisori, am afirmat eu.

Teoria dumneavoastră este admirabil de simetrică, dar falsă.

Gaudí a zâmbit.

— Singurul lucru pe care îl susțin este că actele noastre nu sunt lipsite de consecințe.

— Atunci, tatăl meu este răspunzător de acest incendiu.

— Tatăl dumneavoastră este răspunzător pentru faptul că se află într-o situație în care, în acest moment, cineva poate ajunge să-l considere vinovat de incendiu.

— Azi v-ați trezit într-o dispoziție sofistă, prietene Gaudí. Iar acum, pe înțelesul oamenilor de rând, vă rog?

— Înseamnă că ilustrațiile acestei domnișoare, prietene Camarasa, o să-i aducă tatălui dumneavoastră vreo câteva neplăceri pe care un bărbat aflat în poziția lui ar fi putut să le evite cu multă ușurință.

Pentru a doua oară, nu mi-a plăcut felul în care Gaudí a pronunțat cuvântul *domnișoară.*

— Dacă tatăl meu a ajuns să ocupe poziția pe care o ocupă este tocmai mulțumită faptului că a sondat terenuri precum cel pe care se află acum, am spus, gândindu-mă la puținele afaceri ale tatălui meu despre care ajunsesem să aflu date concrete în trecut. Apoi permiteți-mi să vă spun că această domnișoară, așa cum îi spuneți dumneavoastră, este o artistă de mare clasă, pe care împrejurările vieții au silit-o să-și vândă arta ieftin pentru un acoperiș deasupra capului și o farfurie de mâncare la noi acasă. Dumneavoastră ar trebui să o înțelegeți cel mai bine – am adăugat, poate cu o oarecare lipsă de *fair play.*

Însă Gaudí nu s-a lăsat impresionat de pledoaria mea în favoarea Fionei.

— Dacă prietena dumneavoastră își vinde arta ieftin înseamnă că nu e o artistă de mare clasă, a pus el capăt discuției. Dar aveți dreptate, nu am dreptul să judec felul în care ceilalți își câștigă

existența. Apoi a întrebat, după o scurtă pauză: Un acoperiș deasupra capului și o farfurie de mâncare în casa dumneavoastră ați spus?

— Fiona și tatăl ei ocupă o veche casă țărănească situată pe terenurile noastre, la fel ca și acest bloc-turn. Face parte din contractul de muncă, am răspuns, încercând să reduc importanța temei cu un gest al mâinii drepte. Eu am regretat cel mai mult hotărârea tatălui meu de a se întoarce în Barcelona și de a pune bazele acestui ziar. Și tot eu sunt cel căruia îi displac cel mai mult toate istorisirile acestea ilustrate despre accidente și asasinate. Dar dacă cineva vrea să facă dintr-o judecată morală baza unei acuzații de infracțiune împotriva tatălui meu sau împotriva unei bune prietene, nu cred că trebuie să rămân deoparte.

În momentul acela, la masa noastră a venit chelnerul, cu o tavă de argint în mâna dreaptă și un zâmbet profesional agățat de buze. A lăsat farfuriile cu prăjiturile și ceștile de cafea perfect aliniate înaintea noastră, a făcut o jumătate de plecăciune și, fără ca zâmbetul să i se șteargă de pe chip, s-a întors la tejgheaua înțesată de studenți gălăgioși.

— În acest caz, vă recomand să vă aplecați cu atenție asupra sintaxei și vocabularului din toate scrisorile acestea, a spus Gaudí, cercetând cu vârful furculiței consistența prăjiturii din fața sa. O să vă bucurați să aflați că opinia publică nu este o entitate atât de amplă și difuză cum o înfățișează prietenii noștri jurnaliști.

Am oprit călătoria ceștii de cafea cu lapte spre gură, sincer surprins.

— Vreți să spuneți că…?

— Aceste șase scrisori sunt ticluite de una și aceeași persoană, a încuviințat prietenul meu. Iar stilul lor se aseamănă suspect de mult cu cel al acestui Víctor Sanmartín, al cărui interviu apare la pagina 4. Sau cu al celui care i-a consemnat declarațiile, bineînțeles.

M-am gândit la asta preț de câteva clipe.

— Și asta e bine sau e rău?

Gaudí a ridicat din umeri.

— E interesant, a răspuns. Când o să terminăm de mâncat, poate o să aruncăm o privire și asupra scrisorilor din celelalte două ziare.

— Să vedem dacă varietatea registrelor e mai mare, am încuviințat eu. Cineva vrea să asmută haita de hiene împotriva tatălui meu.

Prietenul meu a dus la gură o primă înghițitură de prăjitură cu fructe uscate.

— Sau poate că există cineva care dorește, pur și simplu, să se afirme în această profesie și să vândă vreo câteva numere.

„Și asta e bine sau e rău?" mi-am spus din nou. Dar de data aceasta am păstrat întrebarea pentru mine.

Așa cum făcusem și în ultimele două zile, în după-amiaza aceea m-am despărțit de Gaudí la ușa cafenelei cu orjaduri și am pornit pe jos pe drumul spre casă, urmând tripla linie dreaptă pe lângă vechiul zid al cetății, apoi pe La Rambla și pe bulevardul Gracia. Când am ajuns la colțul străzii Fernando al VII-lea, m-am gândit că aș putea trece pe la birourile *Știrilor ilustrate* și să pun câteva întrebări despre Víctor Sanmartín, ale cărui trăsături sintactice și lexicale păreau să răzbată, într-adevăr, în multe dintre scrisorile cititorilor publicate în *Ziarul de Barcelona* și în *Actualitatea.* În cele din urmă, am hotărât să nu o fac: era trecut de șapte seara, ziua petrecută la Școala de Arhitectură fusese lungă și încărcată, în casă mă așteptau câteva plăci fotografice de impresionat și, în definitiv, ideea de a începe să-i interoghez pe angajații tatălui meu despre un presupus gazetăraș al concurenței, pasionat de pseudonime și de defăimarea noastră gratuită, nu mă atrăgea câtuși de puțin.

Prin urmare, mi-am petrecut restul după-amiezii și o parte a serii închis în atelierul meu fotografic, lucrând la câteva dintre portretele pe care i le făcusem Fionei cu o zi mai înainte, apoi mi-am dedicat restul ceasurilor ca să iau cina în curtea interioară cu sora mea, iar ea să-mi împărtășească știrile zilei. Cei doi polițiști au venit la noi în jur de opt și jumătate și au plecat la nouă; m-am întâlnit cu ei în grădina principală a blocului-turn, când mă îndreptam spre masa la care Margarita mă aștepta cu expresia pe care o afișa când avea să-mi aducă la cunoștință noutăți importante. M-am gândit atunci că expresia tatei, în timp ce asculta în propriul cabinet primele întrebări oficiale despre disputele între ziare, despre zvonuri și calomnii, despre cârpe de lână îmbibate în creozot, trebuie să fi fost cu mult mai puțin agreabilă.

Pentru că, în definitiv, acela era doar începutul a tot ceea ce avea să se întâmple.

— Cum merg lucrurile? l-am întrebat, ca în fiecare seară, din pragul cabinetului său.

Și tot ca de fiecare dată, tatăl meu și-a ridicat capul din hârtii și mi-a răspuns;

— Toate bune și la locul lor.

6

Încăperile aflate în inima cartierului Ribera unde locuiau Antoni Gaudí și fratele lui Francesc ocupau mansarda unei vechi clădiri de patru etaje al cărei aspect, spre consternarea mea, nu era foarte diferit de oricare dintre pensiunile închiriate cu ora din East End-ul londonez. Porțiunile mari de tencuială coșcovită, petele de igrasie cât un stat de om și o patină atotcuprinzătoare de funingine așternută de-a lungul anilor desăvârșeau urâțenia unei fațade care cândva trebuie să fi părut zugrăvită mulțumitor, ba poate chiar elegant, dar care acum sugera doar iminența prăbușirii, cu consecințe letale. De la multe ferestre atârnau sârme încărcate de cearșafuri galbene, lenjerie intimă croită grosolan și bluzoane de muncitor, iar la unele pervazuri erau ghivece cu mușcate cu un aspect atât de prăfuit, încât n-ar fi fost de mirare să fi rămas acolo, sus, din vremuri demult uitate. Geamlâcurile mansardei care completa clădirea erau, fără deosebire, mici și circulare, ca niște rozete de biserică în miniatură sau mai degrabă ca hublourile unui transatlantic. Ușa de la stradă a clădirii stătea larg deschisă și cele două scări care duceau spre aceasta erau ocupate de tot atâția băietani, înveșmântați în straiele obișnuite ale pușlamalelor de la oraș.

— Domnu G! a strigat unul dintre ei când ne-a văzut apărând, pe Gaudí și pe mine, de după colțul cu Piațeta Moncada. De o oră stăm aici și vă așteptăm!

Prietenului meu nu părea să-i fi plăcut câtuși de puțin această întâlnire.

— Ezequiel, Arturo, a murmurat el în timp ce îi saluta pe cei doi înclinând ușor din bărbie. Credeam că ne înțeleseserăm ca azi să nu vină nimeni pe aici.

— E o urgență, domnu’ G! Dom’șoara Cecilia…

Gaudí a întrerupt explicațiile lui Ezequiel cu un gest ferm din mâna dreaptă. Cele două pușlamale s-au ridicat în picioare în mijlocul scării, blocând aproape în întregime, cu trupurile lor robuste, ușa clădirii.

Nu aveau mai mult de cincisprezece ani, dar amândoi păreau mai călițI decât oricare dintre colegii mei de la Școala de Arhitectură.

— Vă deranjează dacă mă așteptați aici în timp ce eu urc să las cărțile? m-a întrebat Gaudí, întorcându-se înspre mine, după câte mi s-a părut, cam roșu la față. Azi mansarda noastră e întoarsă pe dos, iar fratele meu n-ar fi prea bucuros să afle că v-am lăsat să o vedeți în asemenea condiții.

Era o scuză atât de stângace, încât m-am văzut nevoit să o accept:

— Dacă preferați așa…

— Voi lipsi doar o clipă.

Spunând acestea, prietenul meu a dispărut în penumbra interiorului clădirii împreună cu cei doi așa-ziși cunoscuți în timp ce eu am rămas la ușă, admirând formele gotice ale bazilicii Santa María del Mar din vecinătate și începând să analizez primele ipoteze ce mi-au venit în minte despre natura relației care îl putea lega pe Gaudí de asemenea ființe.

Erau ceasurile trei după-amiaza ale unei vineri atât de calde și de însorite ca niciuna din zilele care trecuseră de la întoarcerea mea în Barcelona până acum. Prima mea săptămână de cursuri se terminase în urmă cu câteva ore, iar înaintea mea se înfățișa perspectiva unei seri petrecute în întregime în compania lui Gaudí și a surorii mele Margarita, iar după aceasta, un sfârșit de săptămână încărcat de obligații sociale, una mai nesuferită și mai stânjenitoare ca alta.

Însă senzația de libertate, asociată cu sfârșitul cursurilor de vineri, continua să fie în acel moment tot la fel de plăcută precum căldura soarelui care lumina străzile labirintice ale cartierului Ribera, și

chiar comportamentul lui Gaudí, devenit dintr-odată ușor enigmatic, părea să adauge și mai multă culoare serii. După masa de prânz, în timp ce treceam de partea cealaltă a zidului cetății ca să contemplăm pentru câteva minute valurile care se spărgeau în fața colibelor Barcelonetei, prietenul meu îmi propusese să-l însoțesc spre mansarda lui înainte de a o porni amândoi spre Gracia. Voia să lase în casă câteva cărți luate în dimineața aceea de la bibliotecă, iar apoi, poate, adăugase pe un ton degajat, avea să profite de ocazie ca să-mi arate ceva la care lucra de câteva săptămâni; după câte am înțeles, era un fel de machetă a bazilicii Santa María del Mar, care ar fi putut să mi se pară interesantă. Acea propunere neașteptată, prilejul de a avea acces la spațiul intim al unui om de a cărui fire rezervată putusem să mă încredințez de-a lungul acelei săptămâni, iar apoi invitația de a-i vedea unul din proiectele personale, implica o declarație neîndoielnică de prietenie și încredere, fapt pentru care i-am mulțumit după cum se cuvenea.

Însă prietenul meu se înarmase cu cea mai neverosimilă scuză cu putință ca să-mi refuze accesul la mansarda sa, unde urca în schimb cu doi băieți care erau îmbrăcați, vorbeau și miroseau ca haimanalele din port, în timp ce eu așteptam într-un colț al pieței învăluite într-o atmosferă, pentru a o numi cumva, cu totul deosebită față de cele cunoscute de mine până atunci.

După vreo cinci minute, când curiozității începuse să-i ia locul de-acum o adevărată îngrijorare pentru siguranța prietenului meu și chiar pentru a mea, cei doi băieți au apărut pe ușa clădirii vorbind și râzând în gura mare, au aruncat o privire în jur, după care s-au îndreptat spre absida bazilicii Santa María, lângă ale cărei ziduri tocmai mă refugiasem în clipa când în piață a venit un car plin de măruntaie urât mirositoare, înconjurat de un nor de muște negru ca funinginea.

— Domnu G a zis c-o să coboare numaidecât, mi-a spus unul dintre ei, cel pe care Gaudí îl numise Ezequiel, privindu-mă în ochi cu o atenție exagerată și mult prea de aproape, după cum mi s-a părut. Sunteți bogat, nu-i așa?

Răsuflarea lui Ezequiel mirosea în același timp a mentă proaspătă și a carne putredă. Dinții aveau culoarea hârtiei de împachetat și, după câte mi s-a părut, textura unui degetar de unt care începe să se topească de căldură.

Am meditat pentru o clipă la răspunsul pe care aveam să-l dau.

— Sunt student. La fel ca domnul G.

Băiatul a zâmbit într-un chip cum nu se poate mai neplăcut.

— N-arătați a student. Arătați a domnișor.

— Studiez în același loc ca domnul G. Asta vă poate spune și dumnealui.

Ezequiel a convocat sonor o flegmă în gât și, fără să-și ia ochii de la mine, a proiectat-o la doar câțiva centimetri de vârful pantofului meu stâng.

— Seară bună mai departe, mi-a spus, după care s-a îndreptat împreună cu prietenul lui spre Borne.

Când Gaudí s-a întors în piață, ușoara roșeață care îi aprinsese obrajii în clipa întâlnirii cu cele două personaje dispăruse cu desăvârșire, iar acum era din nou tânărul palid și senin dintotdeauna.

— Când doriți, pornim mai departe, mi-a spus el, arătându-și mâinile eliberate de povara cărților și, simbolic, de orice obligație care îl reținuse sus, în clădire, preț de aproape douăzeci de minute.

— Atunci, vă las pe dumneavoastră să alegeți drumul, am răspuns eu, afișând o seninătate pe care n-o simțeam câtuși de puțin. E pentru prima dată după cinci ani când calc în cartierul acesta.

Am părăsit piațeta, înconjurând frumoasa siluetă a bazilicii Santa María del Mar, și apoi am început să pășim în liniște pe niște străduțe înguste și aproape mereu înțesate de oameni, pietruite ici și colo sau deloc, șerpuind la întâmplare spre vreo

piață de o splendoare medievală demult apusă sau spre vreun bulevard scurt, străjuit de o parte și de alta de frumoase palate, aflate acum pe jumătate în ruină. Căruțe aproape la fel de late cât drumul ne blocau adesea trecerea, silindu-ne să ne abatem pe alte străzi, laterale, cel mai adesea la fel de greu de străbătut din pricina persoanelor de tot soiul. Vânzători ambulanți de chibrituri și nasturi, tocilari, lustragii gata, la nevoie, să repare încălțămintea, pescari fără prăvălii și mușterii, huidume de femei trăgând de funie capre istovite în timp ce strigau cât le ținea gura: „Lapte proaspăt, lapte cald, lapte de cel mai cel". Spectacolul era fascinant și înspăimântător deopotrivă: o mulțime de lume cum nu se poate mai pestriță, adunată pe un spațiu de câțiva metri pătrați, atât de aproape de mine. Îmi amintesc că mă gândeam la asta în timp ce ocoleam o tarabă cu fructe și zarzavaturi, aflată în mijlocul străzii Princesa, de care se îngrijea o copilă de doisprezece ani: nici măcar în timpul incursiunilor mele în compania Fionei prin suburbiile Whitechapel sau Saint Giles nu mai încercasem acea senzație de a mă afla într-un loc în care nu mă regăseam câtuși de puțin, a cărui alcătuire intimă îmi era cu totul necunoscută și ale cărui secrete, oricât de mult m-aș fi străduit, tot nu aș fi fost în stare să le pătrund.

Pe aceeași stradă Princesa ne apăruse în cale un câine cu trei picioare, trezindu-mi senzația stranie a unui început de amintire care abia peste câteva clipe avea să se înfiripe, atunci când un cerșetor cu tricorn albastru a apărut de sub portalul prin fața căruia treceam în acel moment, cât pe ce să ne dărâme, în graba lui.

— Nu mai fugi așa, Colțosule, i-a spus Gaudí, însă bătrânul nici măcar nu s-a sinchisit să-și ridice privirea de la bucata de brânză gălbuie pe care o ținea în mână.

— Îl cunoașteți? am întrebat după ce cerșetorul și câinele său au dispărut după primul colț.

— I se spune Colțosul, a încuviințat el. Veți fi văzut poate că îi lipsesc toți dinții. E cerșetorul cel mai faimos din partea aceasta a orașului.

— În dimineața incendiului se afla pe La Rambla. Chiar înainte să se sperie caii, eu mă uitam la câinele lui. E ultimul lucru de care îmi amintesc înainte să interveniți dumneavoastră.

Știrea nu a părut să-l surprindă pe Gaudí.

— Colțosul nu ar pierde pentru nimic în lume o petrecere pe cinste. Și nici prilejul să se amestece cu o mulțime buimacă.

Am încuviințat la rându-mi, înțelegând despre ce era vorba.

— Îi cam plac lucrurile altora, se pare…

— Cred că lui i-ar plăcea mai degrabă să se definească drept fin supraviețuitor.

Din nou în tăcere, am părăsit în sfârșit marginile difuze ale cartierului Ribera și ne-am continuat drumul pentru o vreme prin încrengătura de străzi și piațete ale orașului vechi, tăind în diagonală distanța care ne mai despărțea de Poarta Îngerului, încărcată de ani. Și acea parte așa-zis nobilă a Barcelonei era înțesată de supraviețuitori, după câte puteam să-mi dau seama privind la mulțimea de cerșetori, bețivani și schilodiți de mașinăriile fabricii de textile, cufundați în somnul lor fără vise sub aproape toate portalurile clădirilor care nu adăposteau prăvălii. Bărbați și femei cu hainele zdrențuite, cu fețele înnegrite de murdărie, cu membrele ciuntite sau diforme, căzuți printre bălți de vin și de urină, și fără vreo altă expresie în priviri decât teama de moarte sau așteptarea acesteia. Pomanagii în căutare de mărunțiș, de vin de duzină și de pâine tare ca piatra, obișnuiți cu disprețul celorlalți, cu singurătatea și cu scurgerea nesfârșită a orelor pustii. Drojdia noii societăți industriale barceloneze, a cărei economie clădită pe munca din fabrici și ateliere crease, pe

parcursul unei singure generații, o nouă specie de marginalizați ai cetății, condamnată la nepăsarea autorităților și la sărăcie, formată din cei care fie din pricina vârstei, fie din pricina sănătății șubrede sau, pur și simplu, a neputinței mentale sau fizice nu contribuiau cu nimic la necruțătorul angrenaj al progresului burghez.

Doar când ni s-a deschis în fața ochilor Piața Catalunya, Gaudí s-a hotărât să abordeze subiectul rămas în suspensie de când ne îndepărtasem de turnurile bazilicii Santa María del Mar.

— Nu aveți nimic să mă întrebați?

Mi-am privit prietenul, silindu-mă să ridic din sprâncene cât se poate de firesc.

— Despre cunoscuții dumneavoastră atât de neobișnuiți?

— Mă gândeam eu că această împrejurare v-a deșteptat curiozitatea.

— Așa a și fost, să nu vă îndoiți de asta, i-am spus iuțind pasul ca să traversez sensul giratoriu de la Piața San Pedro prin traficul circular intens.

— Atunci?

— Mi se pare, domnule G, că nici dumneavoastră nu aveți chef să-mi răspundeți la întrebări și nici eu nu îndrăznesc deocamdată să cercetez misterele vieții dumneavoastră sociale.

Gaudí m-a privit cu coada ochiului, cu un mic zâmbet în colțul buzelor. Îi plăcuse răspunsul meu.

— Aveți grijă la cabrioletă! m-a avertizat.

Și aici s-a încheiat discuția.

7

Era aproape ora cinci când am ajuns acasă, după ce am străbătut liniștiți în lung și în lat caldarâmul întins al bulevardului Gracia, abătându-ne când la dreapta, când la stânga, după vreo două sau trei șiruri de străzi, ca să inspectăm evoluția lentă a lucrărilor din districtul barcelonez Ensanche[6], a cărui geometrie strictă de insule urbane, clădiri cu marginile șanfrenate și axuri încadrate în pătrate era una dintre temele favorite de dezbatere printre cei câțiva studenți ai Școlii de Arhitectură pe care chiar părea să-i intereseze acest domeniu.

În timpul acestor discuții, eu și Gaudí ne raliam de obicei celor intrigați atât de strictețea viziunii matematice a lui Ildefonso Cerdà, cât și de felul stângaci în care era aplicată pe teren, chiar dacă argumentele mele în favoarea acestui proiect – precum că ideea era bună, dar execuția era deficientă și rezultatul incert – se deosebeau cu mult de cele ale prietenului meu. Cu Gaudí, după cum eu însumi simțisem pe propria piele în timpul primei conversații din clădirea Bursei Barceloneze, orice dezbatere pe teme estetice se încheia fie cu agresiuni verbale, fie cu o tăcere disprețuitoare, fie pur și simplu cu renunțarea plictisită a adversarului. Adevărurile artei în care Gaudí credea cu strășnicie erau tocmai asta, adevăruri, și, ca atare, nu se discutau și nu se puneau la îndoială, ci puteau fi doar recunoscute și urmate. Pentru el, a te exprima într-o chestiune estetică avea tot atâta sens cât a-ți spune părerea despre o formulă matematică sau despre o lege a științelor naturii. Adevărul artistic era unul singur, obiectiv și imuabil; iar el părea să fie singurul care se afla în posesia lui în totalitate, ceea ce, bineînțeles, îl făcea să fie un coleg insuportabil, un partener de discuții imposibil și un student de coșmar pentru

orice profesor care mai păstra un dram de orgoliu profesional.

— Un grilaj splendid, a spus sentențios Gaudí, spre marea mea surprindere, când am ajuns pe strada Mayor de Gracia și i-am arătat, încă de departe, clădirea-turn pe care tata o închiriase ca să avem unde locui la întoarcerea în țară. Formele acestea vegetale sunt de un neașteptat bun-gust.

Hotărât lucru, nu folosise acest adjectiv cu intenție polemică.

— Mă bucur că vă place, i-am răspuns. Sunteți pregătit pentru întâlnirea cu sora mea?

Margarita ne aștepta în grădinița sălbăticită care ferea partea principală a turnului de privirile curioase ale trecătorilor. Era îmbrăcată cu cea mai frumoasă rochie de casă, plină de unduiri discrete și pliuri domestice, mirosind încă, la modul vag metaforic, a parfumul magazinului de modă Bond Street de unde fusese cumpărată. Nu purta nici mănuși, nici pălărie și își prinsese părul într-un coc simplu în formă de floare, care îi descoperea gâtul alb și urechile fără podoabe. Am dedus că era vorba despre o mică victorie a mamei și că sora mea suferise o înfrângere în toată puterea cuvântului: în seara dinainte, în timpul ciocolatei cu obișnuitele pișcoturi din salonul mamei noastre, Lavinia, cea mai disputată temă de conversație din acea zi între cele două femei ale vieții mele fusese, de departe, cât de potrivit era pentru o tânără de șaptesprezece ani să poarte cercei când avea să-l primească pe noul prieten al fratelui ei. Cu toate acestea, Margarita părea să se simtă cât se poate de fericită la ideea acestei întâlniri iminente.

— Frate dragă, m-a salutat ea, poate pentru prima dată în acest fel, în timp ce deschidea poarta de fier forjat cu un gest agil, elegant și, inconfundabil, exersat îndelung. Cât mă bucur că te-ai întors acasă! Iar dumneavoastră trebuie să fiți domnul Gaudí, a spus apoi pe un ton firesc,

mutându-și atenția de la persoana mea pentru a și-o îndrepta în întregime asupra însoțitorului meu.

— E o plăcere să vă cunosc, în sfârșit, domnișoară Camarasa, i-a răspuns Gaudí, luând mâna întinsă de sora mea și sărutându-i-o stângaci la nivelul încheieturilor degetelor. Domnul Gabriel mi-a vorbit de multe ori despre dumneavoastră.

— Gabi este, într-adevăr, un tânăr încântător, a murmurat ea, recurgând, cum îi era obiceiul, la acest nume familiar, care aș fi vrut să rămână uitat la Londra, laolaltă cu toate celelalte accesorii ale îndelungatei mele adolescențe.

— Atunci, vă pot spune domnișoara Margarita.

Sora mea și-a încrețit pentru o clipă nasul, fără să-și piardă însă zâmbetul de pe buze.

— Spuneți-mi simplu, Margarita.

— Când au botezat-o pe sora mea, părinții mei nu au prevăzut ce dificultăți metrice vor pune viitoarele formule de adresare, i-am explicat lui Gaudí. Nu găsiți că „domnișoara Margarita” sună de parcă ar fi primul vers dintr-un cântecel pentru copii?

— Îți mulțumesc, scumpul meu frate, a șoptit ea. Cred că domnul Gaudí a înțeles deja prea bine.

Prietenul meu a încuviințat cu o expresie gravă și distinsă.

— Am să vă spun atunci Margarita. Numele de flori sunt preferatele mele.

Margarita i-a mulțumit pentru compliment înclinând ușor din cap și îmbujorându-se dintr-odată cu aceeași ușurință cu care reușea să-și stingă roșeața obrajilor, pricepere dobândită încă de la vârsta de treisprezece ani, spre nețărmurita mea uimire.

— Dumneavoastră vă numiți Antoni, nu-i așa, domnule Gaudí?

— Antoni Gaudí, a încuviințat prietenul meu. Bineînțeles, dumneavoastră puteți să-mi spuneți simplu, Antoni.

— Vă deranjează dacă am să vă spun mai degrabă Toni? Poate o să vi se pară o prostie, dar niciodată nu mi-au plăcut numele formate din trei silabe.

Gaudí a clipit de câteva ori, privindu-mă cu coada ochiului.

— Mă voi simți onorat dacă o veți face, a răspuns el în cele din urmă, văzând că nu-i venisem în ajutor.

Zâmbetul care i-a iluminat chipul surorii mele a fost atât de frumos, încât ar fi meritat să-l imortalizez pe vreo două plăci fotografice.

— Toni, poate vreți să ne însoțiți pe terasa unde obișnuim să luăm gustarea de seară, a rostit ea, pronunțându-i numele cu o familiaritate spontană. Dacă sunteți amator de ceai, cel pe care îl avem în casă o să vi se pară cât se poate de interesant.

Margarita a încuiat poarta de fier, speriind cu discreție vreo câteva pisici fără stăpân care ne observau de pe trotuar. Apoi, făcând să răsune clinchetul legăturii de chei din mână, ne-a purtat prin grădină spre curtea interioară acoperită care ne găzduia seară de seară cinele în doi și, imediat ce am ajuns acolo, ne-a invitat să ne așezăm la masa gata pregătită și a dispărut în căutarea slujnicei care să ne servească ceaiul.

— Nu vă cunoșteam latura aceasta atât de galantă, prietene Gaudí, i-am spus de îndată ce am rămas singuri. Sau poate mi-e îngăduit și mie să nu mă mai adresez pe numele de familie, ci pe cel de botez fără prima silabă?

Gaudí și-a scuturat un fir de praf imaginar de pe manșeta stângă a cămășii.

— Prietene Camarasa, unei doamne îi sunt tolerate familiarități care cu niciun chip nu i s-ar putea permite unui domn.

— Așa se pare.

— Precum aceea de a fi invitat la cină pentru ca mai apoi să-l obligați să înghită un ceai englezesc cu prăjituri.

— Ceaiul nu e englezesc, ci din Ceylon. Și cred că o să primim și câteva gustări, i-am spus zâmbind.

— Familia dumneavoastră încă nu a descoperit cafeaua cu lapte?

— Încerc să-i educ în sensul ăsta. Șase ani petrecuți la Londra nu pot trece fără să lase urme în felul de a fi al cuiva, o știți prea bine, i-am spus în timp ce îmi descheiam haina, invitându-l totodată și pe Gaudí să facă la fel cu redingota lui. Deocamdată, am reușit să-i inițiez în tainele ciocolatei cu pișcoturi, însă doar după cină.

Chipul prietenului meu s-a mai relaxat puțin.

— O ciocolată cu pișcoturi sună destul de acceptabil.

— Însă doar după cină, am repetat. Îmi pare rău.

Gaudí și-a desfăcut cei doi nasturi ai redingotei și acesta a fost singurul său gest prin care s-a adaptat la situație.

— Ni se va alătura și mama dumneavoastră? a întrebat după câteva minute, după ce a inspectat în tăcere forma balustradei de marmură care înconjura o parte din curtea interioară și conturul celei de piatră care străjuia, la câțiva metri depărtare, treptele care coborau spre grădină.

— Mama nu se simte prea bine în seara aceasta, s-a grăbit să răspundă sora mea, care a apărut din nou în salon în compania Marinei, servitoarea noastră preferată. Dar speră să vă poată primi pentru o clipă în salonul ei înainte să plecați.

— Mama noastră are o sănătate delicată, am explicat eu, zâmbindu-i Marinei pe când aceasta așeza pe masă conținutul tăvii încărcate.

— Atunci sper să se facă bine.

— Să sperăm, cu toții ne dorim asta. Mulțumesc, Marina!

Servitoarea a mai înclinat puțin din cap, apoi a dispărut înăuntru.

— Poate că emoțiile din ultimele zile au fost prea mult pentru dumneaei, a presupus Gaudí.

— Nu e pe placul nimănui să fie vizitat de trei ori de poliție în decursul aceleiași zile, a spus Margarita, cu un zâmbet care evidenția tocmai contrariul.

— Iar faptul că numele soțului apare în toate ziarele drept instigator la o infracțiune gravă nu prea e de ajutor, în orice caz, am adăugat și eu.

— Așa-i, e groaznic. Toni, vrei și lapte, și zahăr?

Gaudí își contempla resemnat conținutul verzui al ceștii.

— Mulțumesc, Margarita.

— Cu plăcere, a spus ea, adăugând un nor de lapte gros ca smântâna în ceaiul prietenului meu, turnându-mi apoi și mie.

Doar după ce ne-a servit pe amândoi cu zahăr și-a îndulcit și ea ceaiul.

— Atunci, Toni, și dumneavoastră credeți că tatăl nostru e un piroman nebun?

Gaudí și-a înmuiat politicos buzele în conținutul acum lăptos al ceștii înainte să răspundă:

— Nu cred că cineva și-ar putea închipui așa ceva despre tatăl dumneavoastră.

— Eu cred însă că toată Barcelona gândește astfel, a spus Margarita, după care a adăugat, întorcându-se spre mine: Azi au mai sosit cinci.

„Tocmai ce ne lipsea”, am gândit eu.

— Mama le-a văzut?

— Marina mi le-a dat mie de îndată ce au ajuns, iar eu i le-am dus direct lui tata. Tocmai plecaseși când a venit poștașul.

— Și ce spuneau în ele?

— Același lucru ca în cele de ieri. Dacă nu și mai și.

Am dat din cap cu seriozitate, apoi m-am uitat la Gaudí, care ne privea cu viu interes.

— Anonime? a întrebat el înainte ca eu însumi să am prilejul de a rosti același cuvânt.

— De cea mai joasă speță, am încuviințat.

Din diverse motive, poate din rușine, în dimineața aceea am preferat să nu-i spun nimic

prietenului meu despre primele scrisori ajunse la noi acasă cu o zi mai înainte. În mesajele acelea era ceva ce mă neliniștea într-un fel mult mai serios, mai profund, ba chiar mai personal decât oricare dintre amenințările care începuseră să curgă din toate părțile de-a lungul întregii săptămâni, incluzând cele trei vizite ale poliției la biroul tatălui meu sau cele două plângeri depuse împotriva lui de către proprietarul *Gazetei de seară* și de către societatea care deținea clădirea incendiată. Poate natura acuzațiilor conținute de acele anonime. Indiscutabilul fond real din multe dintre acestea.

— Sunt îngrozitoare, a spus Margarita. Aproape că leșin când le citesc. Dacă le-ar vedea mama, ar fi o lovitură fatală pentru ea, nu-i așa, Gabi?

De această dată, m-am văzut nevoit să-i admit surorii mele tendința naturală spre exagerare și să-i dau dreptate. Fără să intru în detalii stânjenitoare despre unele activități necomerciale ale lui Sempronio Camarasa pe care expeditorul anonimelor părea să le cunoască – sau să le ghicească –, i-am descris pe scurt prietenului meu forma și conținutul celor trei scrisori primite cu o zi în urmă, iar sora mea a făcut același lucru cu celelalte cinci sosite în dimineața aceea.

Și unele, și celelalte conțineau același tip de mesaje, scurte și directe, cu neputință de reprodus de buzele sau înaintea unei doamne, compuse din cuvinte decupate cu grijă din paginile *Știrilor ilustrate* și asezonate cu o serie de desene mutilate din cele ale Fionei Begg care, scoase din contextul lor natural, ajungeau să semene foarte mult cu niște amenințări violente cu moartea sau cu ceva și mai cumplit. Scopul celor zece mesaje era același: să-l avertizeze pe părintele nostru asupra ceea ce ar fi putut să i se întâmple lui și celor apropiați dacă nu închidea de îndată ziarul *Știrile ilustrate* și dacă nu renunța la activitatea pe care o presta în favoarea a ceea ce una dintre anonime numea, cu o

eleganță demnă de apreciere, „cauza demonului francez”.

Tocmai această ultimă sintagmă fusese ceea care mă determinase să nu-i comentez în acea dimineață lui Gaudí conținutul acestor mesaje. Nici de această dată nu am menționat fraza cu pricina, încărcată pentru mine de un sens care, din fericire, părea să-i scape cu totul Margaritei.

— Și care a fost reacția tatălui dumneavoastră față de aceste anonime, dacă îmi permiteți să vă întreb? a vrut să știe Gaudí, după ce amândoi ne-am isprăvit istorisirea.

— Aceeași ca față de tot ce-l înconjoară. Impasibilitate și tăcere.

— Părintele nostru este foarte curajos, a spus Margarita.

— Într-adevăr, e și acesta un fel de a spune.

— Este foarte curajos, a repetat ea, privindu-mă cu reproș. Pe el niciodată nu l-ar speria un laș care nici măcar nu se încumetă să-și semneze scrisorile. Nu credeți că a trimite mesaje anonime este cea mai gravă lipsă de educație care există? a întrebat ea cu toată seriozitatea, întorcându-se spre Gaudí.

Poate pentru a câștiga puțin timp, Gaudí a pescuit de pe platoul întins de Margarita o tartină cu unt și castraveți și a așezat-o apoi în propria farfurie.

— Fără îndoială că da, a răspuns în cele din urmă.

Margarita a dat din cap aprobator și a zâmbit din nou.

— Nu e nimic mai vrednic de dispreț decât un bărbat laș. Dumneavoastră, în schimb, sunteți un bărbat extraordinar de curajos.

— Chiar credeți asta?

— Felul în care i-ați salvat viața fratelui meu a fost absolut eroic.

— Nu cred că „eroic” e cel mai potrivit cuvânt pentru ceea ce s-a petrecut de fapt…

— Eu însă așa cred, a insistat Margarita, cu o figură serioasă. Când Gabi mi-a povestit ce ar fi putut să i se întâmple, era gata să leșin. Nu-i așa, Gabi?

Am dat din cap aprobator, în timp ce savuram, pe cât puteam, cea de-a doua tartină cu pastă de pește.

— Veți vedea că Margarita are o ușurință uimitoare de a fi gata să leșine în orice moment, l-am informat pe Gaudí. A învățat asta de la eroinele tuturor romanelor franțuzești pe care le citește.

Margarita m-a fulgerat cu privirea.

— Fratele meu este un tânăr foarte amuzant. Trebuie să vă fi dat seama deja de lucrul acesta.

— Într-adevăr, are un simț al umorului foarte înviorător.

— Toți din familie suntem mândri de el.

Și, spunând acestea, Margarita s-a ridicat în picioare, a ocolit masa ca să ajungă la serviciul de ceai și, înainte ca Gaudí să o poată opri, i-a umplut din nou ceașca pe care el o golise mai înainte cu o admirabilă tenacitate. Apoi a continuat:

— Ceea ce îmi amintește…

Fără să dea vreo altă explicație, sora mea a lăsat carafa cu lapte de-acum răcit și, aproape în fugă, a dispărut în casă, lăsându-l pe bietul Gaudí să se înfrunte cu provocarea de a goli o a doua ceașcă de ceai cu lapte și zahăr, iar pe mine, ca întotdeauna în asemenea împrejurări, să rememorez ultimele replici ale conversației noastre în căutarea unei chei de interpretare pentru acea retragere discretă de pe scenă a celei mai tinere membre a familiei Camarasa.

Când, după vreo două minute, Margarita a apărut pe ușa dinspre terasă, avea în mână o carte de vizită, iar în privire o expresie de parcă s-ar fi aflat în posesia unui mare secret.

— În dimineața aceasta ai primit o vizită, a spus, luând loc din nou lângă mine și lăsând cartea de vizită alături de ceașca mea. Te-a căutat un

bărbat tânăr, de vreo douăzeci și cinci de ani, care s-a prezentat drept ziarist. A sunat la ușă cu puțin mai înainte să bată de douăsprezece, când eu și mama ne pregăteam să ne facem plimbarea de dimineață. A întrebat de tine. Marina i-a spus că nu ești acasă și l-a îndemnat să plece, dar el a ținut să stea de vorbă cu cineva din familie. Așa că m-a chemat pe mine.

Am luat cartea de vizită și am cercetat-o câteva clipe. Apoi, i-am întins-o la rândul meu lui Gaudí. „Víctor Sanmartín" a citit el cu voce tare, părând tot la fel de puțin surprins ca și mine, de altfel. „Redactor la *Gazeta de seară".*

— Un tânăr foarte prezentabil, a ținut să ne informeze Margarita. Și foarte bine îmbrăcat. Deși nu la fel de elegant ca dumneavoastră, a adăugat ea de îndată, zâmbindu-i lui Gaudí.

— A spus ce voia?

— A spus doar că trebuia să stea de vorbă cu tine.

— Nu cu tata!

Margarita a tăgăduit din cap.

— Cu tine! Mi-a spus că se va întoarce peste vreo două zile, dar că îl poți găsi mâine-seară, la adresa scrisă pe spate.

— „Strada Aviñón, numărul trei, etajul trei, apartamentul unu", a citit și Gaudí. Dacă nu mă înșel, se află la o aruncătură de băț de birourile *Știrilor ilustrate.*

— Minunat! am spus. Dușmanul ne-a bătut la ușă.

— I-am spus că nici tu, nici nimeni altcineva din familie nu are nimic de discutat cu el. Că în casa aceasta nu ne plac gazetarii mincinoși. Este individul despre care mi-ai vorbit aseară, nu-i așa? Autorul tuturor scrisorilor acelea oribile apărute în ziare? m-a întrebat Margarita încruntându-și sprâncenele.

— Într-adevăr, așa se pare, i-am răspuns, luând cartea de vizită pe care mi-o înapoia Gaudí pentru

a o pune la păstrare în buzunarul interior al hainei. De altfel, suntem destul de convinși de asta.

— Fie că el a scris nouăzeci la sută dintre scrisorile acelea, fie că stilul lui este atât de contagios încât nouăzeci la sută dintre cititorii ziarelor din Barcelona și-au însușit în întregime sintaxa, vocabularul și modelul raționamentului său.

Margarita și-a încrețit nasul într-un gest de dispreț.

— Un laș ca atâția alții. Prezentabil și bine îmbrăcat, dar laș.

— De ce o fi vrând să mă vadă tocmai pe mine?

Gaudí a ridicat din umeri.

— O fi căutând o cale ocolită de a ajunge la tatăl dumneavoastră, a presupus el. Sau poate se gândește că dețineți vreo informație demnă de a mai adăuga încă puțină culoare scrierilor sale. Vă gândiți să-i întoarceți vizita?

— Ar trebui oare s-o fac?

— E mai bine să-l înfruntați pe terenul lui decât să-l lăsați să pătrundă încă o dată pe teritoriul dumneavoastră…

— Pot tot la fel de bine și să-l ignor.

Prietenul meu a tăgăduit din cap.

— Un tânăr atât de ingenios precum domnul Sanmartín nu se va resemna dacă îl veți ignora.

Gaudí avea dreptate. Întâlnirea cu Víctor Sanmartín putea fi amânată, eventual, vreo câteva zile, dar nu putea fi evitată la nesfârșit.

— Azi a publicat din nou un interviu în *Informația* și un articol în *Ziarul de Barcelona,* i-am explicat Margaritei. Și încă vreo câteva scrisori în ziarele de dimineață.

Sora mea a dat din cap preocupată. Una din puținele decizii înțelepte ale tatei din ultimele zile fusese să-i interzică Margaritei, încă de miercuri, accesul la presă, fapt pentru care, ca să cunoască situația reală de afară, ea și prietena ei Marina depindeau de știrile filtrate de mine.

— Spuneau ceea ce știm deja?

— Mai mult sau mai puțin. Lucruri nu atât de grave precum cele din scrisorile anonime, dar mai grave decât ceea ce orice ziar care se pretinde serios ar îndrăzni să publice.

Sora mea a schițat din nou același gest de dispreț, apoi a spus:

— Un laș. Nu este oribil, Toni?

Gaudí a încuviințat de după ceașca de ceai băută din nou pe jumătate:

— Fără îndoială, Margarita.

— Trebuie să te duci mâine-seară la el acasă și să-l înfrunți. Trebuie să-i spui că nici tata, nici domnul Begg nu ar face niciodată nimic din ceea ce afirmă el. Și că Fiona, poate că e nebună, dar nu e o nerușinată, așa cum își închipuie el.

Sora mea a încetat să-și mai îndrepte spre mine degetul arătător cu unghia parțial mâncată, întorcându-se spre Gaudí:

— Iar dumneavoastră, Toni, trebuie să-l însoțiți.

Prietenul nostru a surâs stânjenit.

— Mă tem, Margarita, că mâine nu am să-l pot însoți nicăieri pe fratele dumneavoastră. Chiar dacă, mărturisesc sincer, mi-ar plăcea să-l cunosc pe acest domn.

— Ah, înțeleg, a spus sora mea în timp ce i se întuneca privirea. Poate e vorba de vreo întâlnire romantică?

— Margarita…

Fata m-a privit cu un aer îndurerat.

— Îmi pare rău. Asta nu mă privește pe mine. O doamnă nu trebuie să se intereseze de ieșirile nocturne ale unui tânăr fără obligații.

Margarita și-a compus un aer forțat de rezervă, care a rezistat vreo câteva secunde, cât i-a luat să adauge din nou:

— Pentru că sunteți un tânăr fără obligații, nu-i așa, Toni?

Am sorbit în grabă ultima înghițitură de ceai și am împins spre centrul mesei ceașca goală.

— Dacă mama te-ar auzi întrebându-l pe un străin lucrurile astea, chiar că ar leșina de-adevăratelea.

Dar Toni nu e un străin!

— *Anyway*[7]. Acum, dacă sunteți de acord, haideți să uităm o dată pentru totdeauna de problemele lui Sempronio Camarasa și să ne îndreptăm atenția asupra unui lucru mult mai interesant, am spus eu ridicându-mă, cu un zâmbet care se dorea o punte între Gaudí și sora mea.

— Minunat! a exclamat ea, ștergându-și mâinile cu șervețelul și lăsându-l apoi să cadă pe fața de masă. Iar ai de gând să-ți arăți jucăriile!

Așadar, după un scurt interludiu în care am străbătut principalele încăperi ale locuinței și colțurile cele mai plăcute ale grădinii și după ce am salutat-o în fugă pe mama care se odihnea încă în salonul ei de seară și părea că se află într-adevăr în convalescență după una dintre suferințele ei recente, Gaudí, sora mea și cu mine ne-am petrecut restul serii cercetând ultimele noutăți sosite la modestul meu atelier fotografic.

Obiectele acelea de tot soiul îl interesau cât se poate de mult pe Gaudí, de la obturatoarele de lumină pentru exterior și lămpile cu combustie experimentală până la colecția bogată de lentile colorate, șlefuite în sens invers sau tăiate cu diverse grade de convexitate, care tocmai sosiseră de la Londra la începutul acelei săptămâni. I-au atras atenția și mica mea colecție de lanterne magice, cosmorama cu cele mai noi scene din Africa Occidentală și proiectorul cu imagini stroboscopice, pe care tata îmi interzisese să-l folosesc de când odată, cu câțiva ani în urmă, puțin a lipsit ca, din pricina unei glume nevinovate ticluite de mine în podul casei, mama și Margarita să nu paralizeze de spaimă – la modul propriu – din cauza unui atac de apoplexie despre care eu crezusem până în acea clipă că suferă doar personajele din romanele lui Anne Radcliffe. Cu

toate acestea, obiectele din atelier care i-au atras cel mai mult atenția prietenului meu au fost, după câte mi s-a părut, cele șase sau șapte plăci revelate de curând cu câteva fotografii pe care i le făcusem Fionei Begg în ultimele zile, în studioul amenajat de englezoaică în locuința de serviciu. În fiecare din acestea, Fiona apărea cu o tunică romană lungă, cu părul despletit lăsat pe umeri, membrele dezgolite, pozând în felurite chipuri, cu mâinile în șold, din semiprofil, cu privirea pierdută spre cer sau țintuind obiectivul, înaintea unei mari pânze pe o temă onirică, asupra căreia fiica lui Martin Begg își revărsa toate înclinațiile artistice și imaginația atunci când nu schița planurile scenei unei crime sau nu desena vreun cadavru la fața locului.

— Fiona Begg, am spus când am observat atenția cu care Gaudí cerceta una din fotografiile acestea. O femeie frumoasă, nu-i așa?

Prietenul meu a încuviințat distrat.

— Un chip foarte armonios, a afirmat, lăsând fotografia aceea pentru a se uita la alta, din aceeași serie, cu Fiona lungită pe un divan cu un găvan de lemn în mână și privirea pierdută într-un punct situat la sud-vestul marginilor fotografiei. Iar pânzele din spatele ei…?

— Sunt opera ei, i-am confirmat. V-am spus deja că Fiona este un artist demn de respect. Bineînțeles, doar dacă nu cumva, conform judecății dumneavoastră superioare, peisajele acestea nu sunt altceva decât niște gunoaie în ulei.

Gaudí a mai inspectat pentru câteva clipe cea de-a doua fotografie.

— N-aș ști ce să vă spun, a declarat el în cele din urmă. Dacă fotografiile dumneavoastră ar avea o calitate ceva mai bună, poate m-aș încumeta să le judec.

În timp ce prietenul meu lansa acea previzibilă înțepătură verbală însoțită de un zâmbet, mi-a venit în minte pentru prima oară că ar fi fost interesant să fiu de față la întâlnirea dintre cele

două personaje: arhitectul convins că era deținătorul absolut al adevărului artistic și desenatoarea convinsă de adevărul absolut al viziunilor ei.

— Trebuie să v-o prezint într-o zi pe Fiona. Din păcate însă, acum ea lucrează, iar dumneavoastră nu puteți rămâne azi la cină.

— N-o să-i placă lui Toni, a intervenit Margarita de pe sofaua pe care se ghemuise cu zece minute mai devreme, după ce își petrecuse precedentele trei sferturi de oră manifestându-și în fel și chip plictiseala pricinuită de pasiunea mea pentru fotografie și de interesul pentru invențiile apărute dincolo de Canalul Mânecii. Biata Fiona e nebună. Iar nebunii, Gabi, nu sunt pe placul tuturor.

— Să fii excentrică nu înseamnă să fii nebună, draga mea. Tu ar trebui s-o știi mai bine ca oricine.

Margarita a încruntat din sprâncene și a scos limba la mine, într-una din acele încântătoare porniri copilăroase care încă îi mai scăpau.

— Fiona e nebună, a spus, adresându-i-se lui Gaudí. Vede tot felul de lucruri.

— Tot felul de lucruri?

— Când Gabi o să v-o prezinte, spuneți-i să vă arate tablourile. Iar apoi, dacă nu vă piere cheful între timp, întrebați-o cum le-a pictat.

— Asta se numește inspirație, așa cred, am adăugat eu.

— Asta se numește să fii nebun de legat, a insistat Margarita. Să vă vorbească și despre toate lucrurile în care crede. Pe teme politice și spirituale. Și atunci să vedeți ce amuzant va fi!

Gaudí a încuviințat cu toată seriozitatea: de îndată ce avea să o cunoască pe Fiona, primul lucru pe care avea să-l facă era să o întrebe despre convingerile și metodele ei de creație.

Chiar în momentul acela, clopotele din apropiere ale Turnului cu Ceas din cartierul Gracia au început să bată ora șapte, stârnind imediat reacția prietenului meu.

— Mă tem că trebuie să plec chiar acum, a spus el, întinzându-mi fotografia pe care o mai ținea încă în mâini. Francesc mă așteaptă la opt în capătul celălalt al orașului.

Chipul Margaritei a căpătat de îndată o expresie dezamăgită.

— Chiar nu vreți să rămâneți la cină? Părintelui nostru i-ar face plăcere să vă cunoască…

— Din păcate, nu pot, îmi pare rău, s-a scuzat Gaudí. Dar a fost o seară splendidă și voi fi încântat să o repet de îndată ce veți binevoi să mă invitați din nou.

— Vă credem pe cuvânt.

Gaudí a zâmbit vag, apoi s-a întors după ce a aruncat o ultimă privire asupra șirului de lanterne magice și proiectorului de imagini stroboscopice pe care le răspândisem pe masa de lucru special pentru el. Se gândea poate cum să înșele cu ajutorul acestora vreun mecena spiritist, mi-am spus eu în timp ce strângeam imaginile cu Fiona pentru a le pune la păstrare în mapa cu eticheta „încercări romane”, arhivată mai târziu, la rândul ei, alături de celelalte mape care compuneau ceea ce eu începusem deja să numesc, doar în intimitatea creierului meu, „opera mea fotografică în formare”. O operă care, pe vremea aceea, încă mai consta, în cea mai mare parte, din numeroase serii de fotografii cu Fiona în care englezoaica apărea în diferite costume care făcuseră împreună cu ea drumul de la Londra la Barcelona. Domniță medievală, muză atenian, domnișor delicat în costum și cu cravată: cele o mie și una de identități ale unei femei dispuse să se lase imortalizată de un aparat de fotografiat prieten.

Când am închis arhiva cu cheia și m-am reîntors, Margarita se și instalase în fața lui Gaudí, punând din nou în funcție ingeniosul mecanism al îmbujorării selective.

— Oare ar fi o îndrăzneală prea mare din partea mea dacă v-aș spune că aveți niște ochi minunați?

am auzit-o abia murmurând cu un firicel de voce care, poate și acesta, fusese îndelung repetat. Dar cu siguranță că vi s-a spus asta de mii de ori…

Zece minute mai târziu, după ce am rămas doar noi în fața porții întredeschise din fier forjat, sora mea a ținut să mă anunțe că acel bărbat, pe care îl vedeam acum luând-o în josul străzii și îndepărtându-se tot mai mult, era bărbatul cel mai elegant pe care îl cunoscuse vreodată și cel mai frumos și cel mai asemănător cu bărbatul visurilor oricărei domnișoare înzestrate, măcar puțin, cu bun-gust și imaginație.

— Crezi că o iubire între noi ar fi imposibilă? m-a întrebat în cele din urmă, de îndată ce Gaudí a dispărut cu totul din câmpul nostru vizual.

Privirea cu care Margarita aștepta răspunsul meu previzibil era atât de tristă, încât nu mi-a rămas altceva de făcut decât să improvizez.

— Iubirile imposibile există doar în romane, i-am spus. În viața reală, în cel mai bun caz, există iubiri improbabile.

Iar pentru sora mea, acel răspuns a părut să fie unul mulțumitor.

8

Trecuse cu câteva minute de ora șapte seara, când am încheiat cea din urmă din numeroasele obligații sociale care îmi ocupaseră ziua întreagă și am putut, în sfârșit, să mă apropii de birourile *Ştirilor ilustrate.* Ca în fiecare sâmbătă la acea oră, trotuarele străzii Fernando al VII-lea – sau strada Ferran, așa cum indicau acum tăblițele instalate de autoritățile republicane – își pierduseră aparența obișnuită de prosperitate clădită prin muncă, transformându-se într-un furnicar populat de doamne și domni de cea mai bună condiție, cu un aer arogant și aristocratic, cu toții foarte respectabili și rigizi, care se plimbau braț la braț prin fața vitrinelor celor mai cunoscute magazine de haine din oraș și se opreau din când în când ca să admire ofertele de noi pălării englezești, de mănuși și pantofi italienești, de intime corsete pariziene, ca un complicat dans de salon a cărui contemplare poate că servea, la rându-i, drept sursă de divertisment acelor barcelonezi a căror biată pungă nu le îngăduia nici măcar să viseze că vor trece vreodată pragul acelor prăvălii.

Lămpile de sticlă colorată ale vitrinelor iluminau trotuarele bulevardului cu sclipirile lor calde în tonuri fie de roșu, fie de verde sau chiar de albăstrui, iar felinarele cu gaz începuseră să se aprindă pe stradă la trecerea lampagiului grăbit, trecut bine de prima tinerețe, care ținea oblic prăjina cu lumânare de parcă ar fi fost o lance de toreador. Noaptea care avea să se așternă în curând se anunța senină și plăcută. Negurile înaintând dinspre mare de la primele ceasuri ale după-amiezii se contopiseră în cele din urmă cu stratul obișnuit de fum și funingine care acoperea orașul, însă până și acesta dădea să se desfacă îndeajuns încât să lase să se întrevadă pe deasupra acoperișurilor aristocratice de pe strada Fernando

al VII-lea un colț de lună aflată în al patrulea pătrar și două sau trei dintre cele dintâi stele ale serii.

Într-o asemenea noapte îmi treceau prin minte nenumărate îndeletniciri cu mult mai agreabile decât cea pe care urma să o înfăptuiesc, și încă fără să fiu nevoit să mă îndepărtez de acel colț al Barcelonei.

— Mi se pare că domnișoara Begg a plecat deja, mi-a spus secretara de la primul etaj cu care am vorbit după ce am găsit gol biroul Fionei. Vreți să-i las un mesaj?

— Aș putea oare să-l văd pe Martin Begg?

Expresia de suspiciune care, la auzul numelui desenatoarei, deformase întru câtva chipul frumos al femeii devenise acum și mai pronunțată.

— Nu cred că așa ceva e cu putință, domnule.

— Sunt Gabriel Camarasa, i-am spus atunci. Fiul domnului Camarasa. Nu sunt din tabăra dușmană.

Interlocutoarea mea și-a încordat puțin spinarea când mi-a auzit numele de familie, dar chiar și așa nu părea cu totul convinsă de adevărul ultimei afirmații.

Spre deosebire de celelalte secretare care lucrau la parterul clădirii, aceasta nu mai era foarte tânără și nici nu era îmbrăcată ca o vânzătoare de la magazinele de modă aflate prin preajmă. Arăta mai degrabă ca o domnișoară de familie bună, bine-crescută și cu o educație pe măsură, cu un spirit de aventură care o îndemnase să-și umple timpii morți ai zilei într-un mod mai exotic decât îi îngăduia condiția socială.

Prin urmare, nu puteam decât s-o simpatizez. Faptul că ea continua să lucreze pentru *Știrile ilustrate* în zilele din urmă nu putea fi pe placul unei femei obișnuite, de altfel, cu confortul și discreția unei existente burgheze tihnite.

— Aș putea eventual să-i întreb pe superiorii mei, mi-a spus, scrutându-mă în continuare de

parcă ar fi cercetat din priviri dacă aveam vreo piatră în buzunar sau vreo cutie de chibrituri ascunsă printre cutele costumului.

— V-aș fi cum nu se poate mai recunoscător, domnișoară.

Ea s-a ridicat de la birou și s-a îndepărtat fără grabă pe coridor, pășind cu o grație și un calm care m-au făcut să o admir și mai mult.

În timp ce așteptam să se întoarcă, mă gândeam la domnișoara cu care luasem prânzul în după-amiaza aceea la Hotel del Rey, pentru ca mai apoi să mergem la opera bufă de la Teatro Principal: o umbră de iubire adolescentină, vorbe strecurate cu sfială prin grilajul de fier forjat, scrisori schimbate pe furiș în preajma unei fântâni, o petrecere în aer liber într-o seară în parcul Tivoli, a cărei amintire îmi ocupase adesea imaginația în timpul celor șase ani de absență londoneză și care acum nu avea să-mi mai consoleze nopțile de singurătate.

Martita, așa i se spunea pe atunci. Ochi verzi, cincisprezece ani, mâini albe de manechin sau de păpușă, iar ceafa acoperită de strălucirea aurie a unui puf fin și moale ca pielea unui nou-născut. Obiectul ideal al năzuințelor unui adolescent aplecat spre visare și un tipar mult prea îngust, între limitele căruia nicio femeie din carne și oase nu ar fi încăput cum se cuvine.

Când secretara s-a întors la masa ei din vestibulul central, era însoțită de Martin Begg. Directorul *Știrilor ilustrate* era îmbrăcat doar în cămașă, fără redingotă, și avea părul atât de răvășit de parcă tocmai se trezise după o siestă de câteva ore bune. Niște ochelari ca de croitoreasă se legănau ridicol pe nasul lui de fost boxer amator, iar pe cele două hălci de carne albă care îi închipuiau obrajii sclipea umbra roșiatică a unui început de barbă.

— Nu am la dispoziție decât treizeci de secunde, m-a anunțat acesta cu obișnuita lui diplomație.

— Atunci n-am să pierd timpul salutându-vă, am spus înlăturând amintirea Martitei de-acum pierdute și revenind la rigorile realității imediate. Voiam doar să știu dacă îl cunoașteți pe un anume Víctor Sanmartín.

Martin Begg a zăbovit câteva clipe înainte să repete numele pe care tocmai ce îl rostisem.

— Víctor Sanmartín.

— Un redactor de la *Gazeta de seară* care, de o săptămână întreagă, lansează prin paginile ziarelor de dimineață o mulțime de calomnii îndreptate împotriva noastră. Trebuie să fi auzit vorbindu-se de el.

Tatăl Fionei m-a privit pentru câteva clipe încruntat, cu mâna dreaptă în buzunarul de la pantaloni și cu stânga sprijinită de marginea mesei secretarei.

— Cred că nu, a răspuns în cele din urmă, cu acel ton perfect neutru pe care doar cei proaspăt sosiți într-un loc unde se folosește o limbă străină sunt în stare să-l folosească.

— La fel spune și tatăl meu.

Oare de ce nu-l cred nici pe el?

Nu am formulat cu voce tare această ultimă întrebare. Cu înălțimea sa de un metru nouăzeci, cu claia de păr roșu și burta proeminentă de băutor de bere, Martin Begg nu era genul de om cu care să își permită cineva prea multe familiarități. Chiar și cele două cercuri de sudoare care îi marcau pe la subsuori cusăturile cămășii transmiteau o oarecare senzație de putere agresivă și lipsită de complexe.

— Ați întrebat-o pe Fiona?

— Nu am mai văzut-o de joi. Ieri nu a venit la cină, iar în dimineața aceasta era deja plecată când am trecut pe la locuința de serviciu aflată în spate. Și acum am venit să vorbesc cu ea, dar se pare că am ajuns prea târziu. Îmi pare rău că nu pot să vă ajut.

— Peste zece minute urmează să mă întâlnesc cu Víctor Sanmartín, i-am spus atunci. Mi-ar fi

plăcut să merg la această întâlnire în cunoștință de cauză.

Dacă mă așteptam ca efectul anunțului meu să tulbure câtuși de puțin chipul lui Martin Begg, mă înșelasem cum nu se poate mai mult.

— Noroc atunci, mi-a spus, dispărând pe culoarul care ducea spre birourile direcțiunii.

Numai când am rămas din nou singuri, secretara și-a ridicat capul din hârtiile ce acopereau masa și și-a îndreptat spre mine aceeași privire de o severă eficiență.

— Un om cum nu se poate mai agreabil, i-am spus, zâmbindu-i.

Chipul nu i s-a tulburat câtuși de puțin.

— Bună seara, domnule Camarasa.

Cum nu mai aveam nimic de spus, am ieșit din clădirea *Ştirilor ilustrate* tot la fel cum intrasem: fără să știu nimic despre misteriosul gazetăraș pe care urma să-l vizitez și fiind tot mai convins de faptul că statutul meu de întâi născut al lui Sempronio Camarasa avea, indiferent de împrejurare, aceeași valoare ca valuta unei țări imaginare.

Strada Aviñón se intersecta cu Fernando al VII-lea la câțiva metri depărtare de palatul renascentist pe care îl ocupau birourile ziarului. Faimosul magazin de mănuși al lui Esteve Cornelia se găsea la parterul clădirii de la intersecția celor două străzi, iar lipit de acesta se afla blocul al cărui număr fusese notat de Víctor Sanmartín pe spatele cărții sale de vizită. Ușa de la stradă a clădirii era larg deschisă, așa că am intrat fără să stau prea mult pe gânduri. În vestibul nu se afla nicio gheretă de portar și nici nu era prea multă lumină: o singură lampă își răsfrângea lucirea palidă prin încăpere, lăsând în penumbră palierul spre care dădeau ușile de la caturile de jos și începutul primei scări. Cele șaptesprezece trepte ce duceau spre primul cat erau și acestea luminate de o

singură aplică, aflată la mijlocul drumului. De parcă locatarii clădirii nu ar fi vrut să vadă condițiile în care se afla aceasta, îmi amintesc că am gândit atunci; sau ca și cum clădirea însăși s-ar fi rușinat de propriul aspect și ar fi hotărât să se lipsească de orice prisos de lumină. Chiar și în acea penumbră sărea în ochi vârsta înaintată a clădirii și starea de abandon în care se afla. Era de ajuns să-ți petreci mâna pe balustrada scării sau să-i atingi pereții coșcoviți ca să simți pe buricele degetelor o peliculă fină de murdărie umedă și unsuroasă, și mirosul care te însoțea în timpul urcușului prin interiorul clădirii te făcea să te gândești la un schelet de lemn putregăit și de mortar în descompunere. Încă de la primul cat, lumina aplicei atârnând lângă ușa cu numărul trei mi-a îngăduit să observ condiția jalnică în care se afla peretele exterior al apartamentului unde fusesem invitat: pete de igrasie, tencuială coșcovită, straturi întregi de vopsea desprinse sau umflate și, pe lângă toate acestea, o mulțime de zgârieturi adânci pornind din dușumea până în tavan, care te făceau să te gândești la vinele de pe chipul unui om aflat la capătul puterilor.

În ciuda amplasării excelente și a fațadei impunătoare, acea clădire era la fel de aristocratică precum cea în care locuiau Gaudí și fratele lui în cartierul Rivera. În timp ce mă pregăteam să bat la ușă, m-am gândit că, dacă acela era domiciliul lui Víctor Sanmartín, atunci gazetarul nu era nici pe departe tânărul cu dare de mână și de familie bună pe care mi-l imaginasem pornind de la descrierea făcută de sora mea și de la adresa centrală notată pe cartea de vizită.

Am bătut de trei ori cu nodurile degetelor în ușa de lemn de stejar și am așteptat un răspuns pe care nu am ajuns să-l primesc, încă două bătăi cu același rezultat.

A treia încercare. Niciun răspuns.

Blestemând în egală măsură lipsa de seriozitate a așa-numitului Sanmartín și hotărârea mea de a merge să-l vizitez, mă pregăteam de acum să fac cale întoarsă și să o iau pe scări în jos, când am observat pe sub ușă colțul unui plic.

„GABRIEL CAMARASA", scria cu litere mari de tipar. Am deschis plicul șifonat și am citit mesajul scurt, scris de mână, din interior.

> Stimate domnule Camarasa,
>
> Un eveniment neașteptat petrecut de curând mă obligă să părăsesc orașul. Nu mă voi întoarce mai devreme de luni. Îmi pare nespus de rău că v-am făcut să pierdeți timpul în felul acesta. Ne vom vedea, nădăjduiesc, la petrecerea de marți. Sper să am atunci prilejul să mă revanșez pentru această impardonabilă lipsă de curtoazie.
>
> Cu prețuire, al dumneavoastră
> Víctor Sanmartín

Scrisul gazetarului era mărunt și ascuțit, ca al cuiva obișnuit să scrie în grabă. Cerneala folosită nu era complet neagră sau poate, în armonie cu modestia generală a decorului, era doar puțin apoasă. Hârtia era una oarecare, ușoară la gramaj și de un alb șters, dar părea tăiată cu grijă dintr-o foaie de dimensiuni mai mari. La prima vedere, stilul mesajului nu se asemăna deloc cu acela al scrisorilor primite de la cititori de ziarele rivale a căror concepere eu și Gaudí i-o atribuiam lui Sanmartín, cu toate că, mi-am spus pe când o citeam pentru a treia oară, până și cel mai neglijent autor de anonime și-ar fi modificat sintaxa cu această ocazie.

„Petrecerea de marți", spunea singurul punct misterios al mesajului.

„Ne vom vedea, nădăjduiesc, la petrecerea de marți."

Cinci minute mai târziu, după ce am părăsit clădirea și strada Aviñón pentru a reintra în clipa următoare în forfota de pe strada Fernando al VII-lea, tot nu aveam nici cea mai mică idee despre petrecerea la care se referea domnul Sanmartín. Oricum, am hotărât să nu mă mai gândesc la asta. Acea vizită ratată la gazetărașul publicației concurente nu era, în definitiv, decât o încheiere cum nu se poate mai nimerită pentru o zi plină de greșeli de logică din parte-mi, începând cu încercarea mea naivă de a recupera o iubire din adolescență și terminând poate – încă nu știam cum s-o socot – cu scurta conversație cu Martin Begg.

O trimitere ambiguă într-o notă justificativă primită de la un străin era cea mai neînsemnată dintre problemele care să-mi ocupe în acea noapte mintea în intimitatea familiară a nesomnului.

Când am ieșit pe bulevardul La Rambla, colț cu Fernando al VII-lea, noaptea se lăsase de-acum neagră ca tăciunele. În mai puțin de jumătate de ceas, cerul se acoperise cu un strat de nori atât de joși, încât păreau să se încurce în streșinile acoperișurilor și chiar în coroanele copacilor de pe aleea centrală. Vălătuci de ceață împăienjeneau fasciculele de lumină gălbuie ale felinarelor și ale trăsurilor care goneau între Piața Catalunya și Zidul Maritim. Mirosul puternic de salitră și funingine al cetii se contopea cu acela de mâncare venind dinspre bodegile, cafenelele și hotelurile aflate pe cele două părți ale bulevardului La Rambla, și cu cel al bălegarului așternut pe cele două părți carosabile. Era mai bine de opt și jumătate, dar bulevardul era tot atât de aglomerat ca la primele ceasuri ale după-amiezii.

Întrucât nu mai aveam când să ajung pe bulevardul Gracia înainte de a începe cina de sâmbătă în familie, am ales o bodegă cu un aspect oarecum respectabil, situată la începutul străzii Conde del Asalto, unde am înghițit în pripă o

farfurie cu năut și orez și am dat pe gât jumătate de sticlă de vin. Niciodată nu mi-a plăcut să cinez singur, însă mâncarea aceea simplă și poșirca de după au avut asupra spiritului meu un efect imediat: când am ieșit din bodegă, întâmplările din acea seară mi s-au părut ceva la fel de îndepărtat ca o amintire din prima copilărie. Atras de muzica unei fanfare militare, am traversat din nou La Rambla și am intrat în Piața Regală. Acolo se adunaseră mai multe sute de persoane, unele așezate pe terasele de sub porticuri, altele în picioare sub frumoasele arcade, majoritatea strânse în jurul grupului din mijlocul pieței. Marșul interpretat de acei militari bătrâni vorbea sângelui ce-mi curgea în vine despre o viață la care eu nu mă gândisem niciodată, la care nici măcar nu visasem, dar care acum părea cât se poate de ispititoare: viața eroică a bărbaților în uniforme, viața glorioasă petrecută în cazărmi și bătălii.

— Muzica asta îți înflăcărează inima, mi-e teamă că i-am spus unuia dintre cavalerii de lângă mine care asista la spectacolul fanfarei militare.

— Muzica asta îți întoarce stomacul pe dos, mi-a răspuns acesta, scuipând pe caldarâm o flegmă de culoarea cerceilor Martitei.

Din acel moment, amănuntele trăite în acea noapte mi se amestecă în memorie. Îmi aduc aminte că am mai rămas pentru o vreme în piață și că am vorbit cu mai multe persoane, și că, în cele din urmă, cineva i-a redus la tăcere pe bătrânii militari, strigând: „Moarte trupelor Burbonilor!” Mai târziu s-a format un mic tumult, iar unii au pornit-o la fugă lăsând piața pe jumătate goală, în timp ce se auzeau vreo câteva discursuri în favoarea Republicii, rostite în gura mare de doi băieți, cocoțați fiecare pe câte un felinar. Inima mi s-a înflăcărat din nou, de data aceasta în ritmul unor cuvinte care, în ciuda entuziasmului tineresc al oratorilor, sunau ca o elegie închinată unui regim aflat în agonie după lovitura de stat a lui

Pavía și care nu trebuia să mai revină la putere. Iar apoi am plecat și eu din piață, am traversat La Rambla în drum spre cartierul Raval și am intrat într-o tavernă de pe strada Unión, unde am dat pe gât vreo două pahare de rachiu de anason, un degetar de gin și un pahar plin cu un lichid de culoare verzuie cu nume neînțeles, dar despre care un bătrân de lângă mine mi-a spus că ia suferința din dragoste cu mâna.

— Eu nu sufăr din dragoste, cred că am spus, încercând să-mi ațintesc privirea pe chipul lui încețoșat.

— Nu vă înșelați singur, domnule, toți suferim din dragoste.

Apoi, când am vrut să-mi dau seama de ce mi se întâmplă, clopotele bisericii Belén au bătut ceasurile unsprezece noaptea, iar eu stăteam în genunchi lângă o baltă mare de noroi și urină, înconjurat de o ceată de cerșetori curioși, pe când vărsam tot ce aveam în stomac pe zidurile gotice ale spitalului Santa Cruz. Iar creierul meu ticluise deja ultima idee nefericită a zilei.

9

MONTE TÁBER stătea scris pe micuța plachetă de lemn care atârna pe ușa cu numărul 36 de pe strada Spitalului. Clădirea era joasă și întunecată, ca toate celelalte din cartierul Raval, și era cu totul lipsită de orice podoabă care ar mai fi putut să îmblânzească urâțenia fațadei și a tuturor liniilor tăiate drept și grosolan. Părea mai degrabă un atelier decât un bloc de locuințe, sau poate o mică fabrică ori magazia uneia din numeroasele fabrici de textile care se deschiseseră de partea cealaltă a spitalului. Ușa nelăcuită din lemn de nuc era închisă, iar, la prima vedere, clădirea părea cufundată în beznă. Totuși, un ciocan de poartă metalic aflat chiar sub tăblie mă invita să-mi încerc norocul.

Ciocanul avea forma unui cap de șarpe și era atât de rece la atingere încât atunci când am pus mâna pe el mi s-a părut că într-adevăr atinsesem carnea respingătoare a unei reptile.

Ușa s-a deschis abia după vreo douăzeci de secunde. Dindărătul acesteia a apărut o femeie de vreo șaizeci de ani, mohorâtă, cu fața boită peste măsură și așa de veștejită încât vinele gâtului i se deslușeau pe sub piele ca niște corzi de chitară întinse, gata să se rupă.

— Da, a rostit, mai degrabă ca o afirmație decât ca o întrebare.

— Monte Táber?

Femeia m-a măsurat din creștet până-n tălpi de vreo două-trei ori, lăsând să i se ghicească pe față că nu îi era deloc pe plac ceea ce vedea.

— Asta scrie pe ușă, mi-a răspuns.

A urmat un moment de tăcere. Vinele de pe gâtul femeii vibrau la atingerea aerului nopții. Alcoolul pe care tocmai îl vomitasem încă îmi stăruia în creierul amorțit, lăsând să înainteze cu greu sângele din artere.

— Aș putea oare să trec? am întrebat-o în cele din urmă.

— Nu prea cred.

— Intrarea nu e liberă?

Femeia a schițat ceva asemănător unui zâmbet.

— Dacă trebuie să mă întrebați asta, domnule, e cât se poate de limpede că nu puteți să treceți, mi-a spus răspicat, lăsând să se vadă colecția oribilă de dinți cariați sau lipsă, ascunși după buzele de un roșu strident.

M-am hotărât atunci să schimb strategia.

— Înăuntru mă așteaptă un prieten.

— Cum să nu.

— E prima dată când vin. Dar prietenul meu mi-a povestit numai minunății despre locul ăsta.

— Cum să nu.

Femeia a făcut un pas înapoi începând inconfundabila operațiune de a-mi închide ușa în nas.

— Dacă nu mai vreți nimic, domnule…

În acea clipă ceva mi s-a luminat în minte.

— Prietenul meu e domnul G, am anunțat-o cu acea convingere specifică bețivilor bonomi.

Chipul femeii nu s-a tulburat câtuși de puțin, dar cel puțin ușa a rămas deschisă.

— Ce ați spus, domnule?

— Cred că m-ați auzit cât se poate de bine. Domnul G este înăuntru sau va intra cât de curând, iar eu trebuie să mă întâlnesc cu el.

Femeia a dat din cap de la stânga la dreapta și m-a privit, după câte mi s-a părut, cu o tristețe sinceră.

— Vinul nu vă e de ajuns?

Înainte de a ceda tentației de a o întreba ce voia să spună cu asta, ușa localului s-a dat în lături și m-am pomenit străbătând un coridor lung și îngust, la capătul căruia se afla ceea ce mi s-a părut a fi, în mijlocul acelei penumbre și în acele împrejurări, o cortină ca la teatru, de un roșu sângeriu.

— Bine ați venit, domnule! mi-a spus atunci o tânără surâzătoare, îmbrăcată cu veșminte cât se poate de originale, în vreme ce, cu un gest teatral, ridica una din marginile cortinei ca să-mi facă loc să trec și mă invita să intru în sala aflată de cealaltă parte.

Am ales una din mesele din fund și am luat loc, încercând să nu tulbur liniștea desăvârșită în care erau cufundați cei zece sau doisprezece bărbați aflați acolo. Stăteau toți singuri la masă, cu un pahar în față sau cu o țigară în mână, privind spre scena înaltă care domina ceea ce acum se arăta a fi într-adevăr o sală de teatru în miniatură.

Scena era goală, dar jocul de lampadare și oglinzi care o ilumina dădea de înțeles că acolo avea în curând să se întâmple ceva.

— Ce dorește domnul să bea? m-a întrebat în șoaptă o altă tânără zâmbitoare și amabilă, îmbrăcată și aceasta într-un fel care ar fi sărit în ochi tuturor până și pe strada Haymarket din Londra.

— Un pahar de porto, mulțumesc.

Fata s-a îndepărtat cu grație de masa mea, făcând să se unduiască penele de struț care îi împodobeau talia, lăsându-mă din nou singur, pradă unei uluiri crescânde.

Sala să tot fi avut ceva mai bine de o sută de metri pătrați. În aceasta se aflau douăzeci de mese așezate în așa fel încât, în ciuda apropierii dintre ele, să nu se afle pe aceeași linie și nici să nu se poată stabili vreun contact vizual direct între ocupanții acestora. O a treia tânără, cu un zâmbet neclintit pe figură și îmbrăcată extravagant, stătea în spatele unei tejghele plasate în capătul stâng al sălii, lângă cortina pe unde se găsea intrarea. La un capăt și la celălalt al cortinei se afla câte o ușă închisă, iar sub pragul de sus al acestora, ca niște cariatide ateniene, erau alte două fete care, cu un amestec curios de plictiseală și așteptare în privire, observau mesele și pe cei așezați la acestea. Pereții

localului erau zugrăviți cu o caldă culoare azurie, străbătută la câteva palme deasupra podelei de un chenar cu motive vegetale; în afară de acesta, nu se vedea niciun tablou, nicio fotografie, nici măcar o tăblie care să repete numele localului sau minunatele servicii oferite. Același simplu motiv vegetal se repeta și pe covor, și pe marginile vopsite ale meselor și, cu mici variațiuni, pe partea frontală a podiumului care alcătuia scena. Deși insistența cu care se repeta acea împletitură de frunze și tulpini cu spini mi s-a părut interesantă, nu am stăruit asupra ei mai mult de câteva clipe. Pe masa mea se aflau o scrumieră de sticlă, un mănunchi de țigări și o cutie de chibrituri la fel cu aceea pe care Gaudí mi-o întinsese în urmă cu șase zile, însă de data aceasta figura aceleiași femei, pieptănate după moda franțuzească, nu mi s-a mai părut a fi o simplă reclamă pentru un local de noapte oarecare.

Tocmai îmi aprinsesem una dintre țigările de pe masă când, fără ca nimeni să ne fi anunțat nimic, lămpile care iluminau mijlocul scenei și-au schimbat dintr-odată culoarea și intensitatea, trecând de la roșu la portocaliu, de la portocaliu la galben și de la galben la un verde palid, a cărui scânteiere sepulcrală, asemănătoare cu aceea a focului aprins printre smârcuri, părea să-i preschimbe pe toți cei prezenți în siluete fantomatice și să dizolve întreaga scenă într-o atmosferă definitivă de irealitate, nu întru totul dezagreabilă.

Atunci l-am văzut pe Gaudí șezând la una din mesele din față. Avea spinarea aplecată înainte, era învăluit într-un nor gros de fum cu aceeași consistență verzuie și fantasmagorică și ținea în mâna dreaptă ceea ce părea a fi, de la distanță, un caiet de desen precum cele pe care le purta Fiona atunci când voia să surprindă scena vreunei crime.

Și tot atunci a apărut pe scenă o femeie cu aspectul cel mai neobișnuit pe care mi-a fost dat

să-l văd vreodată.

— Băutura dumneavoastră, domnule, mi-a spus tânăra cu pene în jurul taliei; dar, după câte puteam să-mi dau seama, paharul ar fi putut să ajungă la masa mea plutind cu de la sine putere sau adus de bătrânul căruia îi împărtășisem suferința din dragoste pe strada Unión, întrucât lumea înconjurătoare începuse să dispară din fața ochilor mei.

Singurul lucru real, singurul demn de interes și de atenția creierului meu buimăcit era dublul mister care tocmai ce se ivise dinaintea mea.

Misterul prezenței prietenului meu într-un loc ca acela, încă foarte straniu pentru mine, și misterul apariției acelei femei nemișcate în mijlocul scenei, acoperită parțial cu o îmbrăcăminte sumară din catifea stacojie și purtând ciorapi cu țesătura de plasă, care începea să execute, aproape automat, o serie de mișcări lente, monotone, lipsite aparent de grație și ritm, dar pe care și astăzi sunt în stare să le reproduc din memorie cu de-amănuntul.

Ca să nu mai înșirui o lungă povestire, am să spun că mi-am petrecut următoarea jumătate de oră spionându-l pe Gaudí din intimitatea prea puțin onorabilă a colțului unde mă aflam, observându-i mișcarea neobosită a mâinii pe caietul de desen, urmărind încordarea continuă a gâtului și a spinării lui, socotind de câte ori vreunul dintre acei bărbați solitari sau chiar tinerele localului se apropiau de masa lui și, fără să spună vreo vorbă, dădeau de două ori mâna cu el înainte de a se întoarce de îndată la locurile lor. (S-a întâmplat chiar ca doi bărbați să se ridice după o vreme de la mesele lor și să străbată sala în direcția opusă scenei, pentru ca apoi să dispară în compania uneia dintre cariatide în dosul ușilor care protejau acel spațiu necunoscut. După zece minute se întorceau la mesele lor fără vreun cuvânt sau vreun gest pe care să-l pot descifra. Tânăra cariatidă mai întârzia încă zece minute înainte să se posteze din nou în

dreptul ușii.) Nu am să intru în detalii nici asupra rutinei cu care femeia de pe scenă își executa mișcările fără să se tulbure câtuși de puțin în timp ce se petreceau toate acestea; am să mă mulțumesc să spun doar că efectul acestora era atât de fascinant, de extraordinar, de frumos, de bolnăvicios și de profund tulburător ca însăși apariția fizică a minunatei balerine.

În cele din urmă, după o jumătate de oră, situația stânjenitoare în care mă aflam – faptul că spionam din penumbră un prieten și că admiram de la distanță formele și mișcările unei femei necunoscute care se apropia tot mai mult, pe măsură ce își continua dansul, de un stadiu de goliciune aproape intolerabilă – mi-a trezit conștiința din mreaja celor petrecute în jurul meu. Am strivit atunci mucul ultimei țigări de fundul scrumierei de sticlă, am chemat-o cu un gest pe tânăra cu pene în jurul taliei, am plătit paharul neatins de porto și taxa de intrare în local și, în lipsa altor certitudini, am ieșit din Monte Táber simțind că tocmai mi se întâmplase ceva important.

Era aproape ora unu noaptea când am ajuns la turnul familiei noastre de pe bulevardul Gracia. Răcoarea nopții și drumul străbătut până acasă mi-au limpezit mintea îndeajuns încât, atunci când am tras după mine poarta de fier forjat, ușoara strălucire răzbătând din partea cealaltă a clădirii să-mi atragă atenția și să mă oblige, dintr-un amestec de simț al datoriei și pură curiozitate, să-mi amân pentru încă o vreme mult așteptata odihnă în patul meu. Am dat ocol aripii principale a turnului și am înfruntat pieptiș panta grădinii până am ajuns pe terenul care înconjura casa veche din spate.

Fiona stătea întinsă pe unul din balansoarele pe care tatăl ei le instalase în pridvorul improvizat al casei. Lumina care mă atrăsese până acolo

provenea de la mica lampă cu ulei aflată la picioarele Fionei și de la capătul țigării ce se consuma printre degetele mâinii sale stângi. Un miros familiar de plante stranii întesa aerul la o distanță de câțiva metri în jurul pridvorului, și însăși postura Fionei, mai degrabă prăbușită în balansoar decât întinsă, îmi confirma faptul că fiica lui Martin Begg se îndeletnicea cu fumatul unor ierburi mai puțin nevinovate decât cele aflate într-o țigară obișnuită, savurată înainte de a merge la culcare. Mi-am dres glasul de câteva ori pe măsură ce mă apropiam de casă pe poteca grădinii, însă nici ochii ei închiși, nici corpul ei nu au tresărit câtuși de puțin la prezența unui străin în plină noapte. Fiona era acum cufundată într-o lume ciudată, numai a ei, locuită de propriile viziuni, și orice ar fi văzut în clipa aceea avea să se preschimbe, în dimineața următoare, în pete de culoare inexplicabile pe o mare pânză albă.

M-am așezat în al doilea balansoar și am privit cerul acoperit de nori. Îmi închipui că mă gândeam la Gaudí și la balerină, la bărbații aceia care dădeau mâna cu prietenul meu și la tinerele acelea frumoase care se ocupau de clienții acelei lumi tot la fel de stranii și private aflate la Monte Táber. Am observat-o pe Fiona și i-am admirat puritatea trăsăturilor în timp ce se odihnea, culoarea părului, albul imaculat al pielii. „Un chip foarte armonios”, spusese Gaudí când îi văzuse fotografia, și avea dreptate. Mi-am amintit ziua când am cunoscut-o, cu cinci ani în urmă, și ziua când m-am îndrăgostit de ea, și ziua când această dragoste a dispărut pentru totdeauna. Am închis ochii și, atunci când i-am deschis din nou, flacăra lămpii de ulei se stinsese și Fiona mă privea de pe balansoarul ei cu un surâs dulce pe buze.

— Salutare, mi-a spus.

— Salutare, i-am răspuns eu.

Ne-am privit unul pe altul pentru câteva clipe în liniște, de parcă am fi tatonat terenul înainte de a

ne continua drumul.

— Nu te așteptam pe aici la ora asta, a rostit ea în cele din urmă.

M-am uitat din nou în sus și am văzut cum două stele singuratice străluceau într-un colț de cer fără nori.

— Am văzut lumină și am venit să te salut.

— Foarte frumos din partea ta. Fiona și-a petrecut mâna stângă prin pletele răvășite și și-a strâns părul cu mișcări repezi. Acum ai venit?

— Te scandalizează?

— Mă bucură. A fost o zi interesantă?

Am stat să mă gândesc pentru câteva clipe.

— A fost o zi ciudată, i-am răspuns.

— Povestește-mi!

Așa am și făcut. I-am povestit Fionei despre micul dejun în compania câtorva prieteni pe care nu-i mai văzusem din ’68, vizita de curtoazie matinală făcută unui membru îndepărtat al familiei Camarasa, prânzul cu Martita, opera bufă de la Teatro Principal, discuția cu tatăl ei și vizita ratată la Víctor Sanmartín, cina solitară, excesul de alcool, vizita la Monte Táber și cele petrecute înăuntrul localului. Nu i-am povestit despre cariatidele îmbrăcate sumar care păzeau cele două uși închise și nici despre formele dezgolite ale femeii care dansa în mijlocul scenei, dar i-am pomenit despre strania activitate care gravita în jurul mesei lui Gaudí. Ca de fiecare dată, Fiona m-a ascultat în tăcere și s-a abținut să-mi dea vreun sfat sau să-și spună părerea. Când mi-am sfârșit istorisirea, și-a întins o mână spre balansoarul meu și m-a lăsat să i-o țin pentru câteva clipe. Apoi și-a retras-o cu delicatețe și m-a întrebat:

— Intenționezi să te întâlnești marți cu acest Sanmartín?

Am ridicat din umeri în întuneric.

— Nici măcar nu știu la ce petrecere se referă.

— La petrecerea dată de *Știrile ilustrate.* Are loc marți, la șapte seara. În sala de festivități a clădirii.

„Moneda de schimb a unei țări imaginare”, m-am gândit.

— E o știre nouă pentru mine.

— Tatăl tău avea de gând să te anunțe mâine.

— În schimb, Víctor Sanmartín știa deja despre asta de azi.

Tăcerea scurtă a Fionei mi-a confirmat că și ei i se părea ciudat.

— E un tânăr bine informat.

— Și obsedat de ilustrațiile tale. Nu pierde nicio ocazie să facă trimitere la ele în scrisorile lui și să facă tot felul de comentarii asupra moralității tale.

— Scrisorile cititorilor pe care prietenul tău crede că le-a scris Sanmartín, m-a corectat Fiona. Poate că ar trebui să-i explici acestui Gaudí că scrisorile pe care cititorii le trimit ziarelor nu au întotdeauna un stil potrivit spre a fi publicate și că în redacții există, de obicei, cineva care le mai prelucrează puțin înainte să ajungă la tipografie. Poate că Sanmartín cu asta se ocupă.

— Pentru trei ziare diferite? În timp ce numele lui figurează în redacția unui al patrulea ziar?

Balansoarul Fionei a scârțâit sub greutatea corpului când ea și-a schimbat poziția.

— Nu te mai gândi la asta, mi-a spus întinsă pe o rână, cu fața la mine.

Postura unei soții care îi povestește soțului micile probleme ale zilei în patul conjugal.

— Crezi că toți suferim din dragoste? m-am surprins pe mine însumi întrebând-o, nu știu dacă pentru a risipi efectul acestei imagini sau pentru a-l păstra.

— Poftim?

— Așa mi-a spus un bătrân într-o tavernă din cartierul Raval. Chiar înainte de a-mi vomita excesul de alcool într-o baltă de urină, m-am abținut să adaug. Mi-am cercetat amintirile în căutarea unei confirmări definitive. Sau cel puțin așa cred.

Fiona nu s-a obosit să-mi răspundă.

O strălucire scurtă a iluminat cerul pe deasupra capetelor noastre, lăsând să se întrevadă pentru o clipă conturul corpurilor noastre pentru ca mai apoi să ne cufundăm iar în beznă. Un fulger fără tunet sau un foc de artificii ori o rachetă de semnalizare lansată de pe o ambarcațiune pe punctul de a naufragia.

Mirosul țigării Fionei încă persista în aerul pe care îl respiram, evocând prezența unei lumi stranii și invizibile aflate în jurul nostru.

— Ai văzut lucruri interesante? am vrut să știu eu stând lungit pe o parte, ca să ne privim în față.

Nici la această întrebare nu am aflat răspuns.

10

Pentru prima dată în ultimele șase zile, ziarele de luni dimineață nu mai făceau nicio referire la incendiul de pe strada Canuda și nici la controversa care plana în jurul *Știrilor ilustrate.* Niciun articol despre progresul investigațiilor polițienești sau despre implicațiile juridice ale cazului, niciun interviu tendențios, nicio scrisoare de la vreun cititor care să ceară sus și tare fie interzicerea ziarului lui Sempronio Camarasa, fie ostracizarea directorului, fie lapidarea publică a principalei ilustratoare a publicației. Pentru prima dată în acele șase zile, am putut în sfârșit să răsfoiesc cele trei ziare de dimineață fără să simt eu însumi dorința de a da foc sediilor unde se aflau birourile acestora sau locuințelor particulare ale directorilor, și poate și clădirii de la numărul 3 de pe strada Aviñón. Ediția din seara aceea a *Știrilor ilustrate* vădea la rându-i un ton neobișnuit de discret, fără noutăți din cale-afară de sângeroase sau neliniștitoare – doar vreo două încăierări în port și o tentativă de revoltă în timpul unei greve socialiste pe strada Atelierelor: deci nimic care să-l poată deranja prea mult pe un cititor de bună-credință – și, de asemenea, fără să facă nicio referire la incendiul de la sediul *Gazetei de seară.* În timpul cinei, spre liniștea mea și spre marea ei dezamăgire, Margarita nu a avut să-mi dea nicio veste cu privire la scrisorile anonime infamante care ne infestaseră corespondența din ultimele dimineți sau la vreo vizită nedorită la locuința-turn a familiei, ori la vreun atac cu pietre asupra micului palat de pe strada Fernando al VII-lea. Îmi aduc aminte că în seara aceea, în drum spre propriul dormitor, am trecut pe la cabinetul tatălui meu și l-am felicitat din prag pentru liniștea acelei zile. Poate că, până la urmă, tata avea dreptate. Poate că nu aveam niciun motiv de îngrijorare.

Poate că totul nu fusese decât un puseu informativ oarecare; un puseu intens, dezagreabil și care acum dădea semne de calmare.

Dar a venit ziua de marți.

Articolul care a năruit orice speranță ocupa o pagină întreagă din *Ziarul de Barcelona.* Era semnat doar cu două inițiale, V și S, iar conținutul textului nu lăsa nicio urmă de îndoială asupra autorului acestuia: Víctor Sanmartín.

Titlul articolului, tipărit cu litere de-o șchioapă și cu un stil specific știrilor de importanță internațională, suna cât se poate de simplu: „SEMPRONIO CAMARASA, AGENTUL BURBONILOR". Iar primul subtitlu spunea următoarele: *„ȘTIRILE ILUSTRATE,* ÎN SLUJBA PROIECTULUI DE RESTAURAȚIE AL LUI ALFONSO". Iar al doilea subtitlu adăuga: „ATACUL CRIMINAL DE LA *GAZETA DE SEARĂ,* PARTE A COMPLOTULUI BURBONILOR".

Conținutul articolului era mai puțin dur decât titlul și nu făcea altceva decât să ducă mai departe zvonurile care se porniseră de la sfârșitul verii cu privire la existența unei conspirații uriașe, în plină desfășurare, având ca scop reinstaurarea unui Burbon pe tronul Spaniei. Legătura dintre tatăl meu și ziarul său și această conspirație se baza pe niște indicii atât de firave sau de imaginare – fuga reală, ce-i drept, a familiei Camarasa după revoluția din '68, posibilul caracter îndoielnic al afacerilor londoneze ale tatei, presupusele lui prietenii periculoase, inexistentul curent proburbonic și antirepublican din articolele *Știrilor ilustrate* – argumente de a căror autoritate nici măcar Sanmartín însuși nu părea convins, și doar vreo câteva referiri criptice la un informator anonim aflat în strânsă legătură cu anturajul parizian a fiului reginei exilate Isabel a II-a aduceau o brumă de credibilitate la ceea ce, în

realitate, nu era decât un șir de ipoteze cusute cu ață albă sub un titlu de factură senzațională.

Însă, oricum, răul fusese deja făcut.

Titlul articolului afirma că Sempronio Camarasa era un agent al Burbonilor, iar aceasta era ideea care avea să se înrădăcineze în mintea tuturor cititorilor, și anume că tata era un agent al conspirației monarhiste aflate în plină desfășurare și că ziarul lui era un instrument al acesteia. Că întoarcerea familiei Camarasa la Barcelona în circumstanțele date, cu Republica îngropată *de facto* de lovitura de stat a generalului Pavía din ianuarie[8], cu proiectul liberal agonizând în mâinile unor guverne incompetente și lașe și cu săbiile zăngănind tot mai amenințător pe întreg cuprinsul țării, corespundea, fără doar și poate, unui plan bine ticluit la adăpostul exilului aceluia care, într-una dintre anonimele ajunse la noi, era numit „demonul francez”.

Aceasta era ideea care avea să rămână întipărită în creierul oricui avea să citească *Ziarul de Barcelona* din acea dimineață.

Iar aceasta era, după cum mi-am dat seama de îndată ce am terminat de citit articolul, și bănuiala care, din clipa aceea, nu avea să înceteze să-mi dea târcoale prin minte.

Când am ajuns împreună cu Gaudí în Piațeta Moncada, o ploaie fină începuse să umple cu noroi străzile cartierului Ribera. Erau ceasurile șase ale unei seri de marți lucrătoare, dar de jur-împrejurul bazilicii Santa María del Mar era un clocot și o zarvă ca în orice dimineață de duminică atunci când lumea ieșea de la slujbă. Zeci de bărbați și femei, îmbrăcați în straiele lor de muncă, de bătrâne îndoliate și zâmbitoare, de bătrâni înveșmântați încă în portul lor țărănesc forfoteau în jurul tarabelor de lângă zidurile locașului de cult strigând cât îi ținea gura într-o catalană rurală greu de înțeles în timp ce, în jurul lor, cete de copii negri ca tăciunele de atâta mizerie se zbenguiau

alergând fie după vreo roată, fie după vreun titirez rătăcit sau după vreo minge de lână de aceeași culoare ca aceea a ploii noroioase care cădea din cer. Un măgar încărcat cu desagi se ușura lângă absida bisericii, precum câinele care alesese portalul lăptăriei aflate la un capăt al piațetei ca să-și marcheze teritoriul; dar nimănui nu părea să-i pese de asta. Doi cerșetori dormeau îmbrățișați sub arcul de piatră al unei intrări zidite, iar la câțiva metri de aceștia, în mijlocul caldarâmului, un muzicant ambulant ciupea corzile unei mici viori, săltând în ritmul vesel al melodiei.

— De data aceasta, nimeni nu-l mai aștepta pe Gaudí în fața ușii de la stradă a clădirii unde locuia.

— Azi nu aveți nicio vizită, după câte văd, nu m-am putut abține cu să remarc.

— Încerc să nu primesc vizite în orice zi, mi-a răspuns el, începând să urce numeroasele trepte care ne despărțeau de mansarda lui.

În partea de sus, aspectul clădirii nu era cu nimic mai bun față de imaginea oferită de mansardă și de vestibulul interior. Ușa singurului apartament de la mansardă era plină de pete de vopsea, de zgârieturi adânci și, după câte mi s-a părut, de urmele cu greu ascunse ale unui incendiu recent. Mica lucarnă care o lumina era acoperită aproape cu totul de gălnațul porumbeilor și al pescărușilor, iar o parte din această murdărie părea să fi pătruns în plafon și în pereții palierului, ba chiar și în podea, care nu era pardosită cu piatră. Însă ceea ce atrăgea cel mai mult atenția erau cele trei încuietori care păzeau cu strășnicie ușa de la apartamentul fraților Gaudí.

— Sunt hoți în cartier? am întrebat, în timp ce prietenul meu introducea prima din cele trei chei în încuietoarea de sus.

— Am avut de curând o experiență neplăcută.

— Sper că n-a fost nimic grav, am spus, uitându-mă încă o dată la urmele vizibile de foc de

pe lemnul ușii.

— Nimic ireparabil. Gaudí a răsucit cheile în toate încuietorile și a deschis larg ușa. Intrați!

Interiorul mansardei era larg, luminos și surprinzător de primilor. Plafonul nu era chiar atât de jos cum mă lăsase să înțeleg mai demult prietenul meu, cu toate că acoperișul construit în două ape reducea simțitor înălțimea mansardei pe măsură ce ne apropiam de pereții laterali. Un amplu salon central ocupa mai bine de jumătate din spațiul disponibil, la colțurile căruia erau așezate o masă mare de luat prânzul și alte două mese de lucru mai mici, două fotolii, alte câteva scaune din lemn, două dulapuri cu uși de sticlă, mai multe rafturi înțesate de cărți și de obiecte diverse. Salonului i se adăuga o bucătărie strâmtă, înzestrată cu o cămară, un cuptor și o chiuvetă. În mijlocul încăperii, macheta neterminată a bazilicii Santa María del Mar pentru care venisem era așezată pe podea, ca o făptură stranie făurită din corzi, metal și săculeți de pământ. În jurul acesteia se aflau tot felul de instrumente de tâmplărie și două planșe mari de hârtie, lăsate și acestea pe podeaua goală cu o neglijență care nu se potrivea câtuși de puțin cu ordinea din restul sălii. Macheta nu se asemăna cu nimic din ceea ce văzusem până atunci în studioul unui arhitect, iar planurile așternute pe cele două planșe erau desenate, la prima vedere, conform unui sistem de semne și măsuri necunoscut mie. În ciuda plăcerii evidente pe care i-o provocase lui Gaudí expresia mea inițială de surprindere și primele mele comentarii cu privire la natura muncii sale, încă nu ne apropiasem să cercetăm macheta. Două uși situate pe doi dintre pereții salonului comunicau cu dormitoarele celor doi frați, iar o a treia ușă, aflată între șirul de hublouri care luminau mansarda, dădea spre o terasă minusculă, care se deschidea deasupra acoperișurilor cartierului Ribera.

Perspectiva de afară, dominată de bazilica Santa María del Mar, era atât de copleșitoare încât pentru prima dată am înțeles – într-o oarecare măsură – de ce Gaudí continua să trăiască într-un loc ca acela.

— Extraordinar! am spus, uitând de ploaia care cădea din cer și de vântul care sufla cu putere acolo sus, captivat doar de acea minunăție de piatră întruchipată de bătrânul lăcaș medieval. De aici aveți o priveliște pentru care orice burghez ar plăti o mică avere.

Gaudí a venit lângă mine, în dreptul zidului care închidea terasa.

— Nu cred că vreun burghez ar fi dispus să plătească o taxă asemenea nouă pentru a avea această priveliște. Ca să nu mai spun că mă îndoiesc că vreun burghez s-ar obosi vreodată să-și ridice măcar privirea ca să se uite la turnurile bazilicii.

Am mai rămas o clipă contemplând în tăcere spectacolul bazilicii înconjurate de acoperișurile orașului, până când ploaia și vântul au început să se întețească, fapt pentru care Gaudí a propus să ne întoarcem în mansardă.

— O zi cu totul nepotrivită pentru o petrecere, am comentat de îndată ce ne-am aflat la adăpost, petrecându-mi mâna pe umerii hainei și retrăgând-o complet udă.

— Dacă preferați să nu mergem…

Am surâs.

— Dragă prietene, ați promis că mă veți însoți, i-am răspuns. Iar eu, la rându-mi, am promis că veți veni cu mine.

— Îmi închipui că i-ați promis asta acelei ilustratoare de nenorociri.

Am zâmbit din nou.

— Nu vă prefaceți că nu ați vrea să o cunoașteți.

Gaudí și-a descheiat tacticos redingota, la fel de udă ca a mea.

— Nu neg faptul că sunt curios într-o oarecare măsură, a recunoscut în cele din urmă. Tablourile

acelea începătoșate păreau să dezvăluie prezența unei minți originale.

Am ignorat prima parte a ultimei fraze și am rămas cu a doua.

— Dacă sunteți în căutare de originalitate, atunci Fiona este persoana potrivită pentru dumneavoastră. Și ea este nerăbdătoare să vă cunoască, am adăugat apoi, îndepărtându-mă întru câtva de adevăr.

Chiar dacă nu a lăsat să se înțeleagă asta nici din voce, nici din expresia feței, acest anunț a părut să fie pe placul prietenului meu.

— Mă veți ierta dacă nu am să vă invit azi să-mi vedeți camera, nu-i așa? a întrebat, rămas doar în cămașă, fără redingotă și cu nodul cravatei slăbit. Nu am avut când să fac ordine în dimineața aceasta și nu aș vrea să vă faceți o impresie greșită. Fratele meu este un bărbat puțin cam orgolios și nu m-ar ierta niciodată dacă ar apărea în ochii dumneavoastră drept o persoană dezordonată.

— Mi-e teamă că nu sunt eu cel mai în măsură să judec cât de ordonat sau dezordonat e cineva, am recunoscut eu. Și, oricum, dacă dormitorul dumneavoastră e întors pe dos, cel care ar părea o persoană dezordonată ați fi chiar dumneavoastră, nu-i așa? am remarcat eu, înainte de a înțelege ce voia de fapt Gaudí să-mi spună în felul lui aluziv obișnuit. Fratele dumneavoastră se îngrijește de curățenia întregii case?

Gaudí a schițat un zâmbet ușor.

— Trebuie să contribuie și el într-un fel la bunăstarea familiei, nu?

„El nu lucrează pentru spiritiști cu dare de mână și nici nu are de-a face cu pușlamale care îl numesc *domnu'* G", puțin a lipsit să gândesc cu voce tare. Numai că prietenul meu dispăruse deja îndărătul ușii dormitorului său, iar eu, oricum, nu mai voiam să-l asaltez în seara aceea cu tot felul de întrebări ca să-i aflu secretele. Cu petrecerea organizată de *Știrile ilustrate* bătând la ușă și cu

senzația de amețeală provocată de ipotezele cu privire la îndeletnicirile tatălui meu publicate în *Ziarul de Barcelona,* ocupațiile personale ale lui Gaudí erau ultimul lucru care să mă preocupe.

Oricum, văzându-mă singur în încăperea principală a mansardei, curiozitatea mea firească a învins în cele din urmă întristarea de moment și nu am putut să rezist ispitei de a mă apropia de una din mesele de lucru pentru a mă lămuri în legătură cu ceea ce mi se păruse că văd de la distanță: că printre teancurile înalte de cărți și hârtii care o acopereau se afla un caiet de desen aidoma celui văzut în noaptea de sâmbătă în mâinile lui Gaudí. Era vorba, într-adevăr, de același fel de caiet pe care îl folosea și Fiona pentru a surprinde în schițele ei chipuri și întâmplări la fața locului: foile cât palma, coperte negre, gros de câteva degete și cu o panglică de mătase de un albastru marin care îl lega pe orizontală. Ispita era mare, dar cu toate acestea nu am desfăcut nodul panglicii și nici nu am încercat să-mi fac o idee asupra conținutului răsfoindu-l pe la margini. Acel caiet era un mister pe care nu aveam voie să-l deslușesc în după-amiaza aceea.

M-am apropiat de cealaltă masă de lucru și am văzut că tot ce o ocupa corespundea studiilor de drept ale lui Francesc Gaudí. Am cercetat micile fotografii înrămate de pe masă, două portrete de familie cu un aer câmpenesc neîndoielnic, iar apoi m-am îndreptat spre rafturile care acopereau doi dintre pereții încăperii și am parcurs cu privirea cotoarele cărților înșirate pe ele. Titlurile vădeau un amestec straniu de interese: tratate de arhitectură, de estetică, de fotografie, de istoria artei, câteva romane de calitate îndoielnică, ceva poezie catalană, o Biblie cu un aspect obosit, ultimele opere traduse ale lui William Morris și ale lui Walter Pater, două manuale de teologie, o colecție restrânsă de clasici greci și latini, un număr considerabil de lucrări de drept, mai multe

cărți ilustrate despre minunile lumii, exemplare izolate din mai multe reviste franțuzești, dar, spre surprinderea mea, și o mulțime apreciabilă de tratate de botanică, medicină, istorie naturală și științe neconvenționale. Așa cum se întâmplă cu orice bibliotecă personală, acea selecție deosebită de titluri și de materii părea să dezvăluie ceva cât se poate de interesant despre sufletul proprietarilor: dar, încă o dată, în acea după-amiază eu nu mă simțeam pregătit să extrag vreo concluzie în această privință.

În cele din urmă, am încetat să mai iscodesc printre lucrurile personale ale fraților Gaudí și mi-am îndreptat atenția spre macheta bazilicii Santa María del Mar și asupra celor două planuri care o însoțeau.

— Cum vi se pare? m-a întrebat Gaudí după câteva minute, în timp ce ieșea din dormitorul lui cu un guler nou și cu cravata înnodată într-un chip și mai elaborat decât de obicei.

— Sunteți cât se poate de elegant.

Prietenul meu a ridicat ușor din sprâncene.

— Despre machetă era vorba.

— Nu corespunde cu Santa María del Mar.

— Asta pentru că Santa María pe care o construiesc eu nu este aceeași cu cea pe care o vedeți dumneavoastră, ceilalți.

— Ceilalți?

„Oamenii de rând", păreau să spună ochii lui Gaudí, însă de data aceasta vorbele lui au dovedit mai mult tact:

— Cei care nu au studiat timp de șase ani sistemul de forțe al clădirii.

„Sistemul de forțe al clădirii"! Am privit din nou acea stranie masă aparent amorfă, așezată în mijlocul încăperii, și, în sfârșit, am crezut că înțeleg ce se ascunde în spatele acesteia, care era sensul și scopul ei. Corzile atârnând, săculețele de nisip, strania încrengătură de metal și cositor: un sistem de greutăți și scripeți care reprezentau

armătura interioară a edificiului. Scheletul teoretic. Sistemul pur de legi fizice care îi susținea anatomia de piatră.

— Înțeleg, am spus eu uluit, intuind doar ceea ce dorise să construiască prietenul meu.

— Chiar înțelegeți?

Gaudí m-a întrebat asta cu o curiozitate autentică, reușind astfel să-mi rănească umbra de orgoliu.

— Mi se pare, domnule Gaudí, că faptul că mi-ați salvat viața nu mai justifică duiumul de grosolănii din partea dumneavoastră, am protestat eu.

Zâmbetul prietenului meu mi-a dezarmat de îndată accesul de iritare.

— Azi nu e cea mai bună zi ca să glumesc cu dumneavoastră, e adevărat. Atunci, vi se pare interesant proiectul meu?

Ne-am petrecut următoarea jumătate de oră stând în genunchi pe podea, cu planul în mâini, la lumina celor două lămpi cu ulei, comentând detaliile acelui sistem cât se poate de nou pe care Gaudí îl concepuse pentru a dezvălui tainele clădirii sale preferate din Barcelona, una dintre puținele care se ridicau la înălțimea idealului său arhitectural atât de strict și poate singura pe care prietenul meu nu ar fi demolat-o de bunăvoie cu propriile mâini ca să lase locul liber pentru ceva mai bun: ceva, după câte dădea de înțeles, plăsmuit de el însuși. Bazându-se pe modelul inversat de scripeți și apareiaje aflat dinaintea ochilor noștri, Gaudí mi-a explicat primele lui teorii despre felul în care arhitecții bazilicii Santa María își concepuseră opera astfel încât greutatea clădirii, în loc să fie distribuită între sistemul obișnuit de ziduri, coloane și arhitrave specific tuturor bisericilor medievale, avea să cadă aproape în totalitate doar asupra câtorva puncte specifice, situate, în cea mai mare parte, de-a lungul navei centrale. Senzația incomparabilă de construcție

ușoară, plutitoare, chiar fragilă pe care o lăsa interiorul corpului era, după spusele lui Gaudí, produsul direct al ingenioasei structuri concepute de arhitecți în acest scop, o coloană vertebrală secretă – cinci sau șase coloane, un picior de boltă, porticul unei capele laterale – care au preluat funcțiile mecanice de sprijin ale celorlalte elemente ale clădirii și a căror existență nu părea s-o fi bănuit nimeni până atunci. Mărturisesc că în după-amiaza aceea ideile lui Gaudí mi s-au părut pe cât de interesante, pe atât de puțin plauzibile și că nu le-am acordat prea multă atenție; dar, în orice caz, faptul de a-mi auzi prietenul vorbind cu atâta pasiune despre un lucru căruia îi dedicase atâtea ore din viață, atâta efort, o asemenea revărsare de entuziasm și imaginație, era o adevărată plăcere căreia i-aș fi dedicat întreaga seară.

Datoria însă ne chema de partea cealaltă a ferestrelor de-acum întunecate. Când clopotele bazilicii Santa María del Mar începuseră să bată ora șapte, nu am avut de ales decât să întrerup explicațiile lui Gaudí despre importanța punctului de fugă în arhitectura religioasă medievală și să-i reamintesc, nu fără profund regret, că ne aștepta o petrecere pe strada Fernando al VII-lea.

— Deși poate că aveți dreptate. Am putea tot la fel de bine să nu mergem.

Gaudí s-a uitat la machetă, apoi la mine și la geamurile aburite de ploaie ale hublourilor, pentru ca privirea să-i revină resemnată asupra mea.

— Nu putem să nu onorăm invitația tatălui dumneavoastră, a spus, aranjându-și din nou nodul cravatei. Ca să nu mai pomenim de acea domnișoară care dorește atât de mult să mă cunoască.

Și astfel, din seara aceea, viețile noastre aveau să se schimbe pentru totdeauna.

11

Când Gaudí și cu mine ne-am făcut apariția în sala de festivități a palatului renascentist de pe strada Fernando al VII-lea petrecerea era în toi. O ingenioasă dispunere de lumini decorative umplea de culoare salonul și chipurile tuturor celor prezenți, înzestrând doamnele, ca prin farmec, cu o piele netedă și îndulcind caracterul solemn al mustăților domnilor. Vreo șase chelneri umblau de colo colo printre grupurile de invitați cu tăvile lor pline de băuturi și gustări, iar o orchestră de cameră cu tot atâția instrumentiști interpreta o pavană într-un chioșc improvizat, instalat într-un colț al încăperii. Cu toate acestea, atmosfera care domnea în salon nu era cu mult mai festivă și mai veselă decât starea mea de spirit. Înăuntru să tot fi fost vreo cincizeci de persoane sau poate mai multe, eu însă nu cunoșteam decât trei. Ceilalți, am presupus, trebuie să fi fost parteneri actuali sau viitori ai tatei, nume cu greutate în viața economică și socială a Barcelonei și, în general, persoane cu o oarecare relevanță locală, a căror bunăvoință trebuia recâștigată după ultimele greșeli comise în public de *Știrile ilustrate.* Prin mulțimea costumelor închise la culoare se puteau distinge câteva uniforme militare, ba chiar mi s-apărut că întrezăresc vreo două gulere clericale ivindu-se pe sub gușile respectabililor deținători. Media de vârstă a celor prezenți trebuie că era undeva peste șaizeci de ani, punându-ne la socoteală pe mine, pe Gaudí și pe Fiona Begg, singura femeie din sală a cărei față nu era camuflată sub straturi groase de machiaj și care nici nu părea gata să crape la cel mai mic surâs. Chiar și instrumentiștii și servitorii aparțineau unei generații care apucase un Bonaparte instalat pe tronul Spaniei.

— Probabil că tata e singurul om din lume în stare să organizeze o petrecere fără să angajeze nici măcar o servitoare, am spus în șoaptă, pe când pescuiam, de pe tava unui chelner chel o cupă de xeres pentru a o goli apoi dintr-o înghițitură.

— Bărbații chelneri sunt semn de bogăție și distincție.

— Credeți asta?

— E o chestiune de protocol, a spus Gaudí după ce a inspectat cu privirea fiece colțișor al încăperii, întorcându-se spre mine cu o expresie mulțumită. Interesant!

— Dacă o spuneți dumneavoastră…

— În acest salon s-au adunat zece din cei mai avuți cincisprezece oameni din oraș. Nu vi se pare interesant?

Am ridicat din sprâncene.

— Nu bănuiam că sunteți la curent cu asemenea lucruri, prietene Gaudí. Nu vă imaginez citind paginile mondene ale ziarelor.

— Persoanele care apar în paginile acestea, prietene Camarasa, sunt cele care pun în mișcare banii din care ne vom hrăni noi într-o zi. E de dorit să fim la curent cu aceste nume, chiar dacă faptele lor mărețe ni se par infinit de plictisitoare.

Am lăsat paharul gol pe prima tavă la îndemână și am luat de această dată două pahare mici de porto.

— Prin urmare, vreți să deveniți un arhitect de curte, i-am spus, întinzându-i prietenului meu unul din pahare.

— O spuneți de parcă ar fi ceva dezonorant.

— Și nu este?

— Dacă tatăl dumneavoastră mi-ar comanda un plan pentru o vilă a familiei și eu i-aș construi-o, oare acest lucru ar fi dezonorant?

— Mi se pare că tatăl meu nu intră deocamdată în categoria celor care apar în paginile mondene.

Gaudí abia dacă și-a înmuiat buzele în porto.

— Iar mie mi se pare, dragă prietene Camarasa, că încă nu sunteți conștient de greutatea reală a numelui dumneavoastră de familie. Fapt care, în treacăt fie spus, mă surprinde. Dat fiind că sunteți întâiul născut al lui Sempronio Camarasa, oricine ar crede că sunteți mai la curent cu afacerile familiei. În definitiv, dumneavoastră veți fi cel care urmează să-l moștenească.

Îmi treceau atâtea idei prin cap în această privință încât am ales-o pe cea mai stupidă.

— În ziua în care eu voi moșteni afacerile familiei, dumneavoastră veți fi arhitectul meu preferat.

Gaudí a dat din cap cu seriozitate.

— Va fi o onoare să lucrez pentru dumneavoastră, mi-a spus, fără să pară ironic.

Apoi, întorcându-și privirea spre unul dintre grupurile aflate în partea de est a sălii, la câțiva pași de foișorul orchestrei, a adăugat:

— Deduc că tatăl dumneavoastră este domnul cu butoni de smarald.

L-am privit pe tata și am observat că, într-adevăr, butonii lui erau tot atât de verzi precum șalul care acoperea umerii Fionei, aflată lângă el cu un pahar gol în mână.

— Înseamnă că trebuie să-i fi apărut vreo fotografie în ziare.

Prietenul meu a tăgăduit din cap.

— Semănați ca două picături de apă.

— Nu-i adevărat!

— Forma lobului urechii este inconfundabilă.

„Cititorul de oameni atacă din nou”, mi-am spus atunci.

— Ați inspectat urechile tuturor celor prezenți numai ca să-l recunoașteți pe tatăl meu înainte să vi-l prezint?

— Nu a fost nevoie să merg atât de departe. Femeia din dreapta lui a înlesnit lucrurile. Fiona Begg, bineînțeles, a adăugat prietenul meu,

schițând un zâmbet ușor care de-acum îmi devenise familiar.

— O deducție mai puțin merituoasă.

— Iar domnul roșcovan este Martin Begg, a completat acesta. Are un burdihan splendid.

— Dacă intenționați să-i faceți vreun compliment în timpul prezentărilor, măcar să nu fie acesta.

— Nu vă faceți griji! Gaudí și-a dus degetul arătător la colțul stâng al buzelor și, pentru câteva clipe, a studiat gânditor grupul. Bărbatul care vorbește cu domnișoara Begg este armator. Văduv, fără copii sau cu un singur fiu, cu care nu mai păstrează legătura de multă vreme. Locuiește în aceeași parte a portului unde își are și afacerile, ceea ce, fiind vorba despre un om cu posibilitățile lui, pare cât se poate de ciudat. Probabil ați observat bucata de bandaj care i se vede pe sub gulerul cămășii și noroiul roșiatic lipit de pantofi.

De data aceasta nu m-am obosit să urmăresc jocul lui Gaudí. Tatăl meu tocmai scăpase de bătrânul cu care vorbise până în momentul acela, iar acum vreo șase invitați erau cu ochii ațintiți asupra lui.

— Pregătit pentru prezentări? l-am întrebat, luându-l pe Gaudí de braț și târându-l în centrul acțiunii.

Tata ne-a observat prezența numai când am ajuns la câțiva pași de el. Când m-a văzut, a schițat un zâmbet forțat, care totuși nu mi s-a părut chiar așa de fals ca multe dintre zâmbetele sale. Arăta ca un bărbat obosit și ocupat, cu niște pungi albăstrui atârnând pe sub ochii severi și o umbră de barbă, și aceasta albăstruie, insinuându-se pe sub pielea care, în ciuda anilor, păstrase o fermitate demnă de invidiat.

Era îmbrăcat cu cel mai bun costum al său de sărbătoare, purta părul pieptănat pe frunte și ținea în mâna stângă o cupă aproape neatinsă de șampanie franțuzească.

— Cum îți merge, tată? l-am salutat, șovăind între a da mâna cu el sau a încerca o scurtă îmbrățișare filială și sfârșind, ca întotdeauna, prin a nu da curs niciunui gest.

— Gabriel, a răspuns el, pronunțându-mi numele cu o gravitate neașteptată. Îți mulțumesc că ai venit.

Din câte înțelegeam, a spus-o într-un fel care sugera ceva mai mult decât o formulare politicoasă de circumstanță. După lovitura din dimineața aceea, tata îmi mulțumea cu adevărat pentru prezența mea la petrecere.

— Tată, domnul este Antoni Gaudí, am spus, punându-mi o mână pe umărul prietenului meu. Dragă Gaudí, dumnealui este tatăl meu, Sempronio Camarasa.

Cei doi și-au strâns mâinile bărbătește.

— Sunt încântat să vă cunosc în sfârșit, domnule Gaudí, a spus tata. Gabriel mi-a vorbit mult despre dumneavoastră.

— Și eu sunt încântat, domnule Camarasa. Este o onoare pentru mine să mă aflu aici în seara aceasta. E o petrecere minunată.

Tata a încuviințat cu seriozitate.

— Jumătate dintre invitați nu au sosit încă, a adăugat, și nici nu cred că au să vină.

De data aceasta Gaudí a fost cel care a încuviințat cu o expresie serioasă.

— Ploaia nu e propice niciodată unor asemenea evenimente.

Acea neobișnuită dovadă de tact din partea lui Gaudí a fost vizibil pe placul tatei, și el pasionat de a masca realitatea sub metafore convenabile.

— Aveți dreptate, a spus, întorcându-și privirea spre șirul de ferestre ce dădeau spre strada Fernando al VII-lea. Vântul care suflă afară nu prea te invită să ieși din casă.

— Ca să nu mai vorbim, bineînțeles, că nu e convenabil să fii văzut în public în compania unui

presupus agent al Burbonilor pus să distrugă Republica, am intervenit eu.

Tata m-a privit cu o expresie mai degrabă obosită decât iritată.

— Aceasta e o temă pe care aș prefera să nu o abordez în noaptea asta.

— Dar cred că e o temă importantă.

— De ea se ocupă avocații noștri.

— Sper că ați depus deja plângere pentru calomnie împotriva *Ziarului de Barcelona.*

— De asta se ocupă avocații noștri, a repetat tata. Dar aici nu e locul să vorbim despre așa ceva.

Mi-am golit paharul de porto și am căutat altă tavă de pe care să iau altul. Niciun chelner prin preajmă: toți păreau să se fi pus de acord să părăsească încăperea concomitent. Lângă noi, mereu întoarsă cu spatele, dar cu siguranță conștientă de prezența noastră, Fiona își continua conversația cu presupusul armator văduv, în vreme ce, la o distanță de câțiva pași, un grup format din trei bărbați și două femei foarte țanțoșe și spilcuite ne observau fără nicio fereală.

— Spune-mi doar că totul e o minciună, am șoptit eu. Este singurul lucru pe care vreau să-l aud în noaptea asta.

Tata a dat din cap cu o expresie nedumerită.

— Ai să începi acum să ții seama de ceea ce se spune despre mine prin ziare?

— Vreau doar să te aud că spui asta, am insistat. Că nu e adevărat că ne-am întors la Barcelona din alt motiv decât pur și simplu din interes de afaceri. Că nu te-ai băgat și aici în politică.

Tata a trecut peste acel „și aici” cu aceeași naturalețe cu care îl rostisem eu.

— Mâine o să luăm împreună micul dejun, m-a anunțat. Asta doar dacă nu ai alte planuri mai bune.

— Invitația e acceptată, am încuviințat. Dar acum îți cer să-mi spui doar trei cuvinte.

Tata a dat pe gât dintr-o înghițitură conținutul cupei de șampanie și mi-a lăsat-o în mâna liberă.

— Mâine, la șapte, în biroul meu, a mai spus, încheind discuția în felul lui expeditiv dintotdeauna. Petrecere frumoasă! Apoi, întorcându-se spre prietenul meu, a conchis: A fost o plăcere să vă cunosc, domnule Gaudí.

— Plăcerea a fost de partea mea, domnule Camarasa.

În acel moment, tata a făcut ceva ciudat. În loc să se îndepărteze de îndată de noi și să se alăture vreunuia dintre grupurile care-și așteptau rândul ca să schimbe o vorbă cu amfitrionul petrecerii, a rămas pe loc privindu-l fix pe Gaudí cu sprânceana ridicată și cu buzele arcuite într-o expresie gânditoare.

— Deși noi doi ne-am cunoscut mai înainte, nu-i așa?

Gaudí a părut la fel de surprins ca și mine înaintea unei asemenea întrebări neașteptate.

— Nu cred, domnule Camarasa, a răspuns politicos. Mi-e teamă că dumneavoastră și cu mine nu frecventăm aceleași cercuri.

Tata a încuviințat fără să-și mute privirea din ochii lui Gaudí.

— Atunci probabil că mă înșel, a mai spus. Petrecere frumoasă, domnule Gaudí!

Cei trei bărbați și cele două femei care se uitau la noi cu atâta atenție în timpul conversației au profitat îndată de ocazie ca să-l atragă pe tata în grupul lor, moment în care Fiona a ales să se despartă cu amabilitate de interlocutorul ei și să se întoarcă spre noi.

— Mi s-a părut că aud o voce familiară, a spus, adresându-mi un zâmbet frumos. Câte un pahar în fiecare mână? De pe-acum?

— Mă știi doar, îmi place să fiu prevăzător, i-am răspuns, surâzându-i la rândul meu. Arăți minunat.

Nimic mai adevărat. Fiona chiar arăta minunat. Era îmbrăcată cu o rochie lungă, neagră, cu dungi

albe și gri, largă la poale și cu un decolteu generos, iar un șal fin de culoare verde îi acoperea umerii, spatele gol pe jumătate și o parte din piept. Era machiată cu gust, fără falsă pudoare sau stridențe, iar ca singură bijuterie purta niște cercei delicați de aur alb, care atrăgeau de îndată privirea asupra urechilor ei mici și frumos desenate. Mănușile ei erau cenușii, de catifea, și atât de strânse încât s-ar fi putut trasa prin ele conturul perfect al unghiilor și cutele pielii de la încheieturile degetelor, iar botinele de culoare maronie erau perfect curate de parcă nu ar fi trecut nici pentru o clipă prin noroiul murdar care acoperea caldarâmul străzii Fernando al VII-lea. Purta părul strâns în creștetul capului într-o pieptănătură complicată de cocuri și împletituri care îi lăsa fruntea complet liberă, la fel de lată ca aceea a tatălui ei și marcată, chiar deasupra sprâncenei stângi, de două alunițe mici, perfect circulare.

Sub strania lumină festiva a salonului, părul ei roșu contrasta mai mult ca niciodată cu cenușiul intens al ochilor și cu albeața pielii.

— Și tu arăți original, a spus ea. Îmi plac petele astea de noroi pe care le porți pe pantaloni. Vrei să-l chem iar pe redactorul-șef care ți-a periat pălăria în dimineața… incidentului tău?

Era interzis să fie pronunțat cuvântul „incendiu” în timp ce petrecerea era în plină desfășurare, am dedus din șovăiala Fionei, o politică potrivită, după părerea mea.

— Că tot a venit vorba despre incidentul meu, a sosit în sfârșit momentul mult așteptat. Prietene Gaudí, această domnișoară este Fiona Begg. Fiona, acest domn este Antoni Gaudí.

Fiona și-a concentrat surâsul asupra chipului prietenului meu.

— E o plăcere să vă cunosc în sfârșit, domnule Gaudí, a spus întinzându-și mâna și lăsându-l, cu oarecare ceremonie, pe Gaudí să i-o sărute.

— Plăcerea e de partea mea, domnișoară Begg.

— Spuneți-mi, Fiona, vă rog.

— Atunci, vă rog să-mi spuneți Antoni.

Tăcerea scurtă care a urmat după aceea a fost acoperită de ritmul vioi al menuetului atacat de orchestră și de vocile tuturor doamnelor și domnilor din jurul nostru.

O tavă încărcată cu pahare mici de xeres și cu tartine de inspirație vag englezească s-a oprit în dreptul nostru și a așteptat până când toți trei am fost, din nou, cu mâinile ocupate.

— Trebuie să vă mărturisesc ceva, a spus Fiona surâzându-i lui Gaudí cu buzele ușor umezite după ce luase o sorbitură de vin. Nu am putut să nu aud ultima parte a conversației dintre dumneavoastră și domnul Camarasa.

Gaudí a încuviințat cu un aer serios.

— Acesta e un salon mic.

— Iar Fiona e o femeie cu un auz excelent, am completat eu. Dar și pe mine mă intrigase întrebarea tatălui meu. E posibil ca dumneavoastră și el să vă fi aflat vreodată împreună, nu știu… la o altă petrecere?

Prietenul meu m-a privit cu o expresie distrată. Dacă a bănuit pentru un moment că în spatele scurtei mele ezitări se ascundeau cuvintele „Monte Táber”, chipul lui nu a lăsat să se întrevadă acest lucru.

— Vă mulțumesc, prietene Camarasa, că presupuneți despre mine că m-aș afla în situația de a face parte din aceeași categorie socială cu tatăl dumneavoastră. Mă tem însă, a adăugat, adresându-se de această dată Fionei, că nu obișnuiesc să frecventez astfel de cercuri.

— Și atunci ce fel de cercuri obișnuiți să frecventați, Antoni?

Înainte de a răspunde, Gaudí a privit pentru o clipă în jurul nostru – fracurile, uniformele militare, meșele garnisite cu bijuterii ale doamnelor și cheliile domnilor.

— Unele mai puțin ilustre, credeți-mă.

După toate aparențele, Fionei i-a plăcut acest răspuns.

— În orice caz, eu sunt sigură că dumneavoastră și cu mine nu ne- am mai cunoscut înainte, a afirmat ea. Altfel sunt convinsă că mi-aș fi amintit.

Obrajii prietenului meu s-au îmbujorat ușor.

— Și eu cred același lucru despre dumneavoastră, a murmurat el.

— Nu este un compliment, m-am simțit obligat să aduc lămuriri. Fiona spune aceasta la propriu. Dacă v-ar fi văzut oriunde, fie chiar și în grabă, nu v-ar fi uitat. Are o memorie prodigioasă.

Gaudí a privit-o pe Fiona cu vizibil interes.

— E adevărat?

— Dețin ceea ce Gabriel numește o memorie fotografică, a încuviințat Fiona. Când văd ceva, nu uit. Dar de data aceasta am spus-o într-adevăr ca pe un compliment, a adăugat zâmbind încântător. După cum vedeți, Gabriel nu-mi dă voie să mă port politicos cu prietenii lui.

— Sunt un bărbat gelos, e drept, am zâmbit la rândul meu. Dar întâmplarea face, prietene Gaudí, că și Fiona frecventează cercuri mult mai puțin ilustre decât cel în care ne aflăm acum. Dacă pașii vi s-au intersectat vreodată cu ai cuiva din sală, cu excepția instrumentiștilor și a chelnerilor, fără îndoială că e vorba de cei ai Fionei.

Fiona a dus la gură tartina pe care o ținea în mâna stângă și a mușcat din ea ca o veveriță.

— Motive profesionale, a explicat aceasta. Gabriel trebuie să vă fi spus în ce constă activitatea mea.

— Desenatoarea principală de la *Știrile ilustrate,* a încuviințat Gaudí. O activitate fascinantă.

— Nu toată lumea vă împărtășește părerea.

— E drept. Însă nu toate părerile sunt demne de a fi luate în seamă.

Și răspunsul acesta a fost pe placul Fionei.

— Așa-i.

Între noi s-a lăsat o tăcere plăcută. Muzica micii orchestre de cameră, vocile bărbaților și ale femeilor care ne înconjurau, murmurul îndepărtat al ploii care cădea pe caldarâmul străzii Fernando al VII-lea alcătuiau sunetele confortabile ale unei petreceri a cărei bună desfășurare nu fusese încă deturnată. O femeie foarte înaltă și slabă, de vreo șaizeci de ani, a trecut pe lângă noi învăluită într-un foșnet greu de blănuri și mătăsuri, adresându-mi un zâmbet atât de amabil încât, pentru o clipă, am simțit și eu că aparțineam acestei lumi care ne înconjura acum. Lumea lui Sempronio Camarasa. Lumea fracurilor, a meșelor înțesate de bijuterii, a schimburilor de favoruri între vechi familii unite între ele prin singurele legături reale: cele privitoare la bani și la interese.

— În orice caz, Gabriel are dreptate, îi spunea Fiona lui Gaudí când am revenit din scurta visare în care mă cufundase zâmbetul acelei femei în vârstă. E ciudat că drumurile noastre nu s-au întâlnit până acum, nu credeți? Într-un oraș atât de mic ca acesta, ar părea că fiecare ajunge să se cunoască, mai devreme sau mai târziu, cu fiecare.

— Barcelona vi se pare mică?

— Barcelona e un sat de pescari și negustori. Un sat mare, plin de aspirații, dar tot un sat, până la urmă, a spus Fiona compunându-și o expresie de dispreț moderat. Și, ca în orice sat, aici toată lumea se cunoaște cu toată lumea, toată lumea vorbește despre toată lumea și nimeni nu poate scăpa fără să fie judecat de ceilalți.

Gaudí a rămas gânditor pentru câteva clipe.

— E vorba de o chestiune de perspectivă, îmi imaginez. Dumneavoastră ați ajuns la Barcelona după ce ați locuit în orașul cu cea mai mare populație din lume, eu am ajuns aici dintr-un sat adevărat de pescari și negustori, sau de țărani și negustori. Pentru mine, Barcelona este chiar opusul a ceea ce spuneți dumneavoastră. Aici nimeni nu cunoaște pe nimeni, nimeni nu vorbește

despre nimeni și nimeni nu judecă pe nimeni, pentru că nimănui nu-i pasă de nimeni.

Gaudí a luat o sorbitură de xeres înainte de a conchide:

— Asta e ceea ce îmi place la Barcelona.

— Anonimatul?

— Libertatea!

Fiona a zâmbit.

— Atunci sunteți un singuratic. Considerați că a fi liber înseamnă să trăiești fără să fi cunoscut de nimeni și fără ca nimănui să-i pese de tine.

— Într-adevăr, aceasta mi se pare o bună definiție a libertății. Să trăiești fără să fii cunoscut de nimeni și fără ca nimeni să se amestece în treburile tale, a spus Gaudí surâzând la rândul lui. Dumneavoastră, în schimb, nu sunteți o singuratică.

— Eu prefer alte definiții ale libertății.

— Dar toți suntem singuri. Chiar dacă unora ne place mai mult sau mai puțin să ne aflăm în compania cuiva.

Fiona a încuviințat sobru:

— E adevărat.

— Barcelona ne oferă companie și, în același timp, nu ne îngăduie să uităm că suntem singuri. De aceea îmi place.

— Londra, în schimb, te păcălește cu spectacolul vieții celorlalți în timp ce îți distruge propria viață interioară. De aceea a trebuit să plec de acolo.

— Pentru asta, dar și pentru asta, a observat Gaudí, cuprinzând cu un gest larg al mâinii stângi sala de festivități a *Știrilor ilustrate,* după care a adăugat: Îmi permiteți să vă spun că ne vorbiți limba cu o fluență de invidiat?

Fiona a schițat o mică reverență.

— Vă permit și vă mulțumesc pentru compliment.

— Fiona vorbește limba spaniolă mai bine decât mulți catalani, am întărit, simțindu-mă obligat să

mai destind puțin atmosfera după acel schimb neașteptat de reflecții sonore în care se lansaseră cei doi prieteni ai mei. Chiar dacă mă tem că accentul încă o mai trădează ca pe o adevărată fiică a perfidului Albion.

Fiona mi-a surâs cu aer jucăuș.

— Vrei să-i povestesc lui Antoni despre aventurile tale cu engleza și englezii? Am câteva întâmplări demne de a fi împărtășite la un pahar de porto.

— Poate cu un alt prilej. Mai bine să nu stricăm acum acest xeres. Am golit paharul și l-am luat cu cealaltă mână. Ai avut o conversație interesantă cu armatorul?

— Care armator?

— Domnul cu care te întrețineai în timp ce noi vorbeam cu tata.

Fiona a ridicat din sprâncene cu o expresie amuzantă.

— Îmi dai cumva un test? Cel care crește cai nu e armator.

M-am uitat la Gaudí cu coada ochiului.

— Cu asta se ocupă domnul acela? am întrebat. E crescător de cai?

— Așa mi-a zis.

— V-a mințit, a replicat Gaudí aruncând o privire fugară bătrânului cu pricina, care acum conversa cu o doamnă plină de voaluri și bijuterii cu perle incrustate și cu presupusul ei soț, un domn care se sprijinea într-un baston din lemn de abanos. Dumneavoastră, care sunteți o artistă, trebuie să-i fi observat bucata de bandaj care se vedea pe sub gulerul cămășii.

Fiona s-a uitat la prietenul meu cu vizibilă curiozitate.

— Sunt o bună observatoare, e adevărat. Dar nu cred că pot să vă urmăresc raționamentul.

— E foarte simplu, a început Gaudí să-și expună teoria.

Însă chiar în acea clipă mi-am abătut atenția de la persoana lui pentru a mi-o concentra asupra figurii care tocmai își făcuse apariția pe ușa principală a sălii de festivități.

Un tânăr de vreo douăzeci și cinci de ani, înalt, frumos, bine îmbrăcat, cu totul identic descrierii făcute cu patru zile în urmă de sora mea, Margarita.

Víctor Sanmartín.

— Îmi cer iertare, m-am scuzat față de cei doi prieteni.

Și, lăsându-i pe Fiona și pe Gaudí în toiul a ceea ce avea să rămână prima lor conversație memorabilă, am plecat să-l cunosc pe bărbatul ale cărui cuvinte amenințau de o săptămână să ne distrugă liniștea familiei.

12

— Domnule Camarasa, m-a salutat Sanmartín, întinzându-mi o mână fără mănușă care s-a arătat a fi, la atingere, neobișnuit de umedă și de aspră.

Un zâmbet îi juca pe buze, în ochi și, dacă se poate spune astfel, în întreaga lui ființă.

— Nu m-am gândit că o să îndrăzniți să vă prezentați aici în seara aceasta, domnule Sanmartín, am răspuns, frecându-mi ostentativ mâna pe care o dădusem cu el de stofa pantalonilor.

— Un angajament rămâne un angajament. Chiar dacă recunosc că mi-a fost greu să trec de controlul de securitate pe care l-ați organizat la parter, a adăugat el, zâmbind și mai larg. Ați văzut ce umeri lați au paznicii?

— În orice caz, nu au fost prea eficienți.

— N-a fost vina lor. Sunt pe listă.

Gazetarul și-a pipăit vesta redingotei de model englezesc, aleasă special pentru acest prilej, indicând astfel, după câte puteam să-mi imaginez, locul unde ținea permisul fals cu care reușise să intre în micul palat renascentist.

— Dar, înainte de toate, dați-mi voie să mă scuz din nou că nu am putut să mă întâlnesc cu dumneavoastră sâmbătă seara.

— Mi se pare că acesta este ultimul lucru pentru care ar trebui să vă cereți scuze.

Tânărului tot nu i s-a șters zâmbetul de pe față.

— Înțeleg că sunteți supărat. Nici mie nu mi-ar plăcea să citesc tot felul de lucruri în presă despre tatăl meu. Dar trebuie să înțelegeți că datoria mea e să descopăr și să prezint adevărul.

— Datoria dumneavoastră?

— Gazetăria e o profesie exigentă, a încuviințat el. Uneori ne obligă să facem lucruri care nu ne sunt pe plac.

— Precum a ticlui scrisori false din partea cititorilor? Sau precum a trimite mesaje amenințătoare prin poștă?

Pentru prima dată zâmbetul lui Sanmartín a început să tremure.

— Anonime ați spus?

— Să trecem la subiect, vă rog, l-am zorit eu, uitându-mă în jur și încredințându-mă de faptul că unii invitați își și întorseseră capetele spre noi. De ce voiați să mă vedeți?

Víctor Sanmartín și-a lăsat puțin mâna dreaptă pe brațul meu, invitându-mă prin gestul acesta să-l urmez spre un colț al încăperii. Am înconjurat împreună chioșcul instrumentiștilor și am lăsat în urmă un mic separeu cu fotolii și banchete, unde vreo șase bărbați bărboși vorbeau cu însuflețire despre ultimele fluctuații la bursa din Barcelona, am refuzat o nouă ofertă de cupe cu vin și tartine din partea unuia dintre chelneri și ne-am oprit în cele din urmă lângă cea mai mare dintre ferestrele care dădeau spre curtea interioară a clădirii.

De cealaltă parte a geamului, ploaia continua să cadă din cerul de-acum negru și poros precum cărbunele. Vântul agita ramurile desfrunzite ale singurului copac care înfrumusețea curtea interioară, făcându-le să bată în tocurile geamurilor care ne adăposteau de lumea de afară.

Așadar, noaptea vădea și ea aceeași neliniște ca aceea pe care o simțeam în suflet.

— Poate că acesta nu e cel mai bun loc să stăm de vorbă, a spus Sanmartín, uitându-se în jurul nostru din noua perspectivă oferită de acel refugiu improvizat.

— Bineînțeles că nu, am recunoscut și eu. Acesta este cel mai nepotrivit loc în care consider că aș putea sta de vorbă cu dumneavoastră.

— În orice caz, vreau doar să vă propun să-mi acordați un interviu. Unde doriți, când doriți și în condițiile impuse de dumneavoastră.

Un interviu!

— Continuați.

— După cum cred că ați văzut deja în dimineața aceasta, dispun de niște informații care poate că nu sunt pe placul tatălui dumneavoastră. Informații cu privire la activitatea lui politică.

— Tatăl meu nu desfășoară nicio activitate politică.

De data aceasta, Víctor Sanmartín a zâmbit într-un fel care mi s-a părut nespus de neplăcut.

Frumusețea lui, sau ceea ce sora mea considerase drept frumusețe după scurta lor întâlnire de vineri, consta dintr-un nas subțire și ascuțit, niște ochi mari, negri și un păr lung, negru și foarte des, care-i acoperea mare parte din frunte și urechi și îi cădea până pe umeri, formând niște bucle naturale, care îi dădeau un indubitabil aer feminin. Buzele lui erau mai fine și mai lipsite de culoare decât ale oricărui bărbat cunoscut vreodată, iar pe degetul inelar al mâinii drepte, am observat tot atunci, sclipea un inel de argint care purta un sigiliu mare și ciudat.

— Ce bine ar fi să fie adevărat ce spuneți, nu-i așa? Dar dumneavoastră și cu mine știm care este realitatea.

— Nu vorbiți în numele meu, vă rog!

— Îmi cer scuze pentru sinceritate. Dar dumneavoastră, domnule Camarasa, sunteți o persoană îndeajuns de inteligentă ca să vă dați seama că toate astea – a spus Sanmartín, cuprinzând dintr-un gest al mâinii toată sala de festivități, ba poate chiar și palatul renascentist și strada pe care ne aflam – nu se plătesc cu câștigurile obținute din vânzările unui ziar de senzație. Oricât de mult i-ar plăcea tatălui dumneavoastră să mizeze pe profitul afacerilor sale, nicio întreprindere reală de acest gen nu s-ar stabili de la început într-o asemenea clădire.

Nimic nou pentru mine. Nimic la care să-mi placă să mă gândesc.

— Continuați.

— Și nici toată lumea nu a venit să-și manifeste sprijinul față de o asemenea întreprindere. Sau credeți că această frumoasă colecție de oameni iluștri adunați aici a venit să apere public onoarea sau demnitatea unui ziar de senzație adresat claselor celor mai de jos și mai needucate ale societății? Judecători și bancheri, episcopi și industriași, moșieri și ofițeri, a adăugat Sanmartín mângâindu-și sigiliul inelului cu degetul mijlociu de la mâna stângă. Tatăl dumneavoastră a venit la Barcelona cu o misiune. O misiune pentru care se bazează, sau cel puțin speră să se bazeze pe ajutorul tuturor acestor domni pe care îi vedem reuniți aici. O misiune care, o știu din surse sigure, nu e pe placul dumneavoastră.

— O știți din surse sigure?

— Am făcut câteva cercetări. Cred că am ajuns să cunosc destul de bine felul în care gândiți și simțiți, domnule Camarasa. Nu sunteți făcut din același aluat ca tatăl dumneavoastră, chiar dacă sunteți sortit să-l moșteniți într-o zi.

În ciuda propriei voințe, acest individ începea să-mi trezească întru câtva curiozitatea.

— Ați făcut câteva cercetări, am repetat eu. Pot să vă întreb care sunt sursele dumneavoastră?

Tânărul a zâmbit din nou, arătând niște dinți care sugerau la rându-le o trăsătură în mod straniu feminină: mici, umezi, foarte albi și perfect aliniați înăuntrul gurii cu buze subțiri și lipsite de culoare.

— Un jurnalist nu-și dezvăluie niciodată sursele. Dar trebuie să știți că sunteți departe de a fi un necunoscut în orașul acesta, domnule Camarasa.

— Mă aflu în acest oraș de ceva mai bine de trei săptămâni, domnule Sanmartín. Nu cred ca aici să știe cineva ceva despre ideile mele politice. Pentru că despre asta e vorba, nu-i așa?

— Barcelona nu este atât de departe de Londra cum vă place să credeți, domnule Camarasa.

Gazetarul a făcut o scurtă pauză ca să accepte, de această dată, paharul de porto pe care i-l oferea un chelner abia sosit în colțul nostru de sală. Ridicându-l spre mine în semn de toast neîmpărtășit, a sorbit puțin înainte de a continua:

— Sau, altfel spus, în Barcelona sunt anumite grupuri care mențin un contact direct cu anumite grupuri din Londra. Știți despre ce vorbesc, nu-i așa?

Nu am încuviințat la auzul acestei afirmații. Nici nu am dezmințit. Îmi aduc aminte că mi-am întors pentru o clipă privirea spre ușa sălii, când am văzut făcându-și apariția un bătrân zdrențuit, cu o figură care mi s-a părut, în mod straniu, familiară. Hainele murdare, părul răvășit, barba neîngrijită: o prezență cât se poate de nepotrivită în mijlocul acelui salon plin de oameni distinși și care, în orice altă situație, mi-ar fi captat de îndată întreaga atenție.

— Atunci pretindeți să vă acord un interviu pentru a mă dezice public de acțiunile tatălui meu, am spus, uitând de bătrân și privindu-l din nou pe Sanmartín. Pretindeți să folosesc paginile unui ziar al concurenței pentru a-mi manifesta poziția împotriva a ceea ce, după părerea dumneavoastră, este misiunea pe care tatăl meu a venit s-o îndeplinească la Barcelona.

— Pretind să-mi povestiți adevărul dumneavoastră, oricare ar fi acela. Iar eu, în schimb, am să vă povestesc adevărul meu.

— Adevărul dumneavoastră?

— Adevărul despre ce face acum tatăl dumneavoastră la Barcelona. Adevărul despre ce a făcut la Londra în ultimii șase ani. Adevărul despre motivele care l-au determinat să fugă din Barcelona în 1868.

M-am gândit vreo câteva clipe.

— Dacă știți toate acestea, de ce aveți nevoie de mine?

Sanmartín a mai sorbit o dată din vin și mi-a zâmbit într-un fel care, de data aceasta, am înțeles că voia să fie pur și simplu prietenos.

— Nu am nevoie de dumneavoastră. Vreau doar să vă dau o șansă. Dumneavoastră nu aveți nimic de-a face cu toate astea, a adăugat, arătând din nou în jurul nostru. Când inevitabilul se va produce, n-ar fi drept să vă vedeți la rându-vă târât în fundul prăpastiei, unde vor sfârși toți acești paraziți ai societății.

Inevitabilul, puțin a lipsit să-i răspund, era ca un Burbon să revină, mai devreme sau mai târziu, pe tronul Spaniei, și ca toți acești paraziți pe care tata îi invitase la petrecere – moșieri cu nume de rezonanță medievală, episcopi cu burtă respectabilă, politicieni și judecători devotați doar propriului interes, bancheri deprinși cu hoțiile și cămătăria, și, mai ales, burghezi de bună-credință și moralitate fără pată, ale căror averi proveneau din comerțul cu sclavi, din jefuirea de secole a coloniilor sau din simpla exploatare a tuturor muncitorilor care le țineau fabricile în funcțiune douăzeci și patru de ore pe zi, piese anonime de care te puteai descotorosi la nevoie așa cum arunci niște tăciuni într-o căldare fără fund – să-și ducă mai departe viețile obscene mereu în preajma puternicilor zilei. Așa cum făcuseră dintotdeauna sau de când Spania era Spania.

— Sunteți foarte amabil. Altceva?

— Tatăl dumneavoastră și-a legat șareta la un cal mort, domnule Camarasa. Nici măcar la unul șchiop sau la o mârțoagă: la unul mort de-a binelea. Conspirația Burbonilor este sortită eșecului și toată lumea aceasta e condamnată la pieire. În câțiva ani, poate în câteva luni, amintirea acestei petreceri va fi ceva la fel de îndepărtat și de exotic ca amintirea unei bacanale romane sau a unui turnir medieval. Ceva care aparține trecutului, un ritual barbar și absurd și, din fericire, irepetabil. Viitorul, domnule Camarasa, va fi socialist sau nu

va fi deloc. În această revoluție care se apropie, dumneavoastră sunteți în tabăra corectă; nu vă lăsați păcălit acum de un simț al datoriei filiale prost înțelese. Există o datorie mai înaltă decât cea a fiului față de tatăl său, este datoria omului față de societatea căreia îi aparține. Știați acest lucru încă de când vă aflați la Londra și nu se poate să-l fi uitat când v-ați întors la Barcelona.

Víctor Sanmartín și-a punctat sfârșitul micului său discurs golind dintr-o sorbitură conținutul paharului. Tot în acel moment a terminat și orchestra piesa pe care o atacase mai devreme și a păstrat câteva clipe de liniște înainte de a începe o alta. Chiar și ploaia și vântul păreau să-și fi luat un respiro respectuos de partea cealaltă a geamului.

Conspirația Burbonilor.

Viitorul socialist.

Revoluția care se apropie.

Cuvinte sonore și sforăitoare auzite, e drept, de sute de ori în ultimii ani, care adesea îmi înălțaseră spiritul și îmi aprinseseră imaginația cu promisiunea aventurii și dreptății sociale.

Cuvinte care acum, în gura acelui tânăr plin de bucle și de zâmbete false, sunau ca vorbăria unui vânzător ambulant străduindu-se să ascundă cusururile mărfii în fața unui client necunoscător.

— Nimeni nu-și dorește mai mult decât mine, domnule Sanmartín, consolidarea Republicii și înrădăcinarea idealurilor socialiste într-o țară ca a noastră, plină de latifundiari și sutane. Dar totodată nimeni nu este mai convins decât mine de falsitatea acuzațiilor cu care îl împroșcați pe tatăl meu. Și dacă nu încetați să ne hărțuiți cu scrisorile false din partea cititorilor și cu amenințările anonime, am să mă văd obligat să intervin personal.

Am făcut o pauză, după care i-am lansat o capcană nu știu cât de dibace:

— Dacă știți atât de multe despre trecutul meu londonez, cu siguranță sunteți în măsură să

apreciați seriozitatea ultimelor mele afirmații.

Sanmartín și-a diluat ultimele resturi ale zâmbetului într-o grimasă de perfectă seriozitate.

— Tot ce vă cer e să vă gândiți la propunerea mea.

— Nu am la ce să mă gândesc.

— Știți deja unde locuiesc. Nu vă sfiiți să mă vizitați oricând doriți.

Iar apoi, privindu-mă drept în ochi, a adăugat ceva ce aveam să-mi amintesc adeseori, săptămâni și luni mai târziu, când, ținând seamă de întorsătura pe care urmau să o ia evenimentele, tot ceea ce văzusem și auzisem în acea seară cum nu se poate mai stranie avea să capete o semnificație oribilă:

— Nu vă doresc niciun rău, domnule Camarasa. Suntem amândoi în aceeași barcă și ar trebui să vâslim în aceeași direcție.

Gazetarul mi-a întins mâna și eu, instinctiv, i-am strâns-o din nou.

— Îndepărtați-vă de familia mea, domnule Sanmartín, am apucat să-i spun.

Numai că el se îndrepta deja spre ieșirea din sala de festivități și nu m-a auzit sau nu a catadicsit să-mi răspundă, sau poate a înțeles ceea ce trebuia, și anume că acea ultimă frază pe care o rostisem nu era atât o avertizare la adresa lui, cât mai degrabă un simplu gest menit să liniștească o conștiință, a mea, iremediabil tulburată de tot ceea ce auzisem atunci.

13

Rămas singur lângă tocul ferestrei, cu vorbele lui Víctor Sanmartín răsunându-mi încă în minte, am stat câteva minute să privesc cum cade ploaia peste curtea interioară a clădirii înainte de a mă întoarce din nou la petrecere. Atunci i-am căutat pe Gaudí și pe Fiona și i-am localizat într-unul din micile separeuri cu fotolii și măsuțe ale salonului, așezați amândoi pe o canapea și prinși, după toate aparențele, într-o conversație cum nu se poate mai animată. În acel moment îi revenise lui Gaudí dreptul la cuvânt și îl exercita cu o abundență de mici grimase și de ample gesturi ale mâinii, în timp ce Fiona, surâzătoare, îl asculta cu acea expresie de atenție necondiționată pe care englezoaica știa atât de bine să și-o afișeze atunci când persoana din fața ei, din diverse motive, o interesa cu adevărat. Niciunul dintre cei doi nu părea să-mi fi sesizat absența, deși mi-era greu să cred că Fionei îi scăpase prezența lui Víctor Sanmartín în sala de festivități. În orice caz, și în lipsă de alte distracții disponibile în acel mediu atât de diferit de cel în care mă învârteam de obicei, am decis că era momentul să mă întorc lângă ei și să le povestesc ceea ce tocmai mi se întâmplase.

Și acela a fost momentul în care s-a întâmplat.

Tocmai ce mă îndreptam spre canapeaua ocupată de prietenii mei, când, în mijlocul sălii, un pahar s-a spart de pardoseala de ceramică, împrăștiind în jur o mulțime de cioburi mărunte și de stropi de vin roșu. Capetele tuturor invitaților la petrecere s-au întors spre locul de unde se auzise zgomotul, iar una dintre prezențele feminine direct afectate de micul dezastru, o doamnă de vreo șaizeci de ani, cu umerii acoperiți de o capă din blană de vulpe argintie, împroșcată acum de pete vinețiii, a emis un țipăt foarte lung și ascuțit,

reducând de îndată la tăcere orchestra, pălăvrăgeala vioaie a diverselor grupuri de invitați și chiar propria mea voce interioară, care nu înceta să-mi repete câteva dintre adevărurile incomode strecurate de Sanmartín printre numeroasele lui minciuni.

Două voci masculine s-au ridicat atunci în mijlocul liniștii, și de îndată s-a pus în mișcare un fel de coregrafie de grup, care a reorganizai într-o clipă poziția tuturor celor prezenți în sală. Îmi amintesc că eu am apucat să mai fac câțiva pași spre Fiona și Gaudí, care își întrerupseseră conversația și își lungeau gâtul către același punct al încăperii. Îmi amintesc că l-am văzut și pe Martin Begg apărând dintr-un grup de militari îmbrăcați, evident, în civil și îndreptându-se ca o săgeată spre același punct al salonului. Și îmi amintesc, în sfârșit, și cum coregrafia improvizată a luat în cele din urmă forma unei semiluni alcătuite din fracuri și rochii înfoiate, în mijlocul căruia se găseau tatăl meu și bătrânul zdrențăros care îmi atrăsese atenția în treacăt cu câteva minute mai devreme, aflați amândoi într-o postură pe cât de absurdă, pe atât de ridicolă – frunte lângă frunte și nas în nas – o înfruntare care, în orice altă împrejurare, nu știu dacă m-ar fi făcut să zâmbesc sau să roșesc de rușine.

Nu am izbutit să recunosc fața rubicondă și îmbătrânită a bărbatului. În schimb, am observat pentru prima dată mapa de culoare stacojie pe care o ținea în mâna dreaptă.

— Dacă nu încetați să-mi hărțuiți o dată pentru totdeauna familia, vă jur pe ce am mai sfânt că am să vă omor! a fost prima frază pe care am auzit-o rostită de tata în mijlocul acelui vălmășag.

— Poate crezi că mi-e teamă de dumneata, Camarasa? a răspuns bătrânul, pe un ton ceva mai grav și mai puțin amenințător decât al tatei. Crezi că poți să-mi faci ceva ce încă nu mi-ai făcut?

— Nu mă obligați să demonstrez ce vă mai pot face!

În acel moment, Martin Begg a ajuns în punctul unde se aflau cei doi bărbați și și-a așezat între ei trupul masiv, ca un obstacol de neînvins.

— Plecați de aici, Andreu! a spus el, punând o mână albă și dolofană pe pieptarul mizerabil al hainei bătrânului. Nu ne obligați să chemăm poliția!

„Andreu”, m-am gândit atunci.

Eduardo Andreu, vânzătorul de obiecte de artă.

Încă o veche fantomă a trecutului londonez chemată dintre morți în acea seara cum nu se poate mai stranie.

— Poliția? a spus bărbatul cu un hohot de râs forțat, fluturându-și mapa pe deasupra capului. Cu siguranță că ar fi încântați să vadă asta. Nu crezi, Camarasa?

Atunci tata a comis a doua greșeală a serii. L-a împins dintr-o dată pe Martin Begg și, ajungând din nou lângă bătrân, fără niciun cuvânt, spre stupoarea tuturor celor prezenți, i-a trântit drept în față o lovitură atât de sonoră, încât ecoul acesteia părea să răsune în fiecare colț al sălii.

— Sempronio! am auzit-o strigând pe Fiona, care, însoțită de Gaudí, izbutise să-și deschidă calea până în mijlocul semilunii de curioși și îl apucase acum de braț pe tata, încercând să stăvilească un acces de furie cum nu mai văzusem niciodată.

— Nu am să mai tolerez nicio calomnie! Niciuna!

Eduardo Andreu și-a pipăit obrazul lovit și l-a privit pe tata cu un zâmbet, după câte mi s-a părut, sincer mulțumit.

Atunci am înțeles că bătrânul vânzător venise tocmai pentru asta. Pentru nimic altceva. O scenă publică în fața acelorași persoane pe care tata voise să le câștige de partea sa prin acea petrecere, la fel de ratată acum ca bătrânul însuși.

— Așa se apără vinovatul, a spus acesta. Atacând un bătrân fără apărare. Toți ați fost martori, a adăugat întorcându-se la dreapta și la stânga și susținând privirea celor care odată, în ceea ce părea acum o altă viață, îi fuseseră, poate, clienți. Acest bărbat, Sempronio Camarasa, mai întâi m-a amenințat cu moartea, iar apoi m-a atacat fizic. Acesta e bărbatul cu care vreți să încheiați afaceri? Un hoț, un bătăuș și un laș!

În cele din urmă am ajuns și eu lângă tata, înainte să se poată arunca din nou asupra lui Andreu.

— Lasă-l, tată! am murmurat, apucându-l de același braț pe care Fiona încă i-l ținea cu strășnicie. Nu faci decât să înrăutățești situația. Lasă-l să plece odată!

— Și să lăsăm lucrurile așa?

Tata m-a privit roșu la față, nu din pricina violenței situației, după câte am putut să-mi dau seama, ci din cauza furiei și a frustrării adunate de-a lungul ultimei săptămâni.

— Să las ca un bețiv bătrân ca ăsta să dea buzna la petrecerea mea, să mă insulte în public, să mă numească șarlatan în fața tuturor oamenilor acestora și apoi să plece de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic?

— Aceste persoane trebuie să știe cu cine au de-a face, a spus Andreu. Și dacă nu cred în cuvintele mele, atunci o să creadă în dovezile pe care am să li le pun în curând la dispoziție.

Martin Begg și-a lăsat din nou mâna uriașă pe pieptul bătrânului.

— Singura dovadă pe care te bazezi e propria-ți apariție, Andreu, a afirmat acesta. Aspectul și povestea dumitale. Cu toții știm cine ești.

Eduardo Andreu l-a privit pe directorul *Știrilor ilustrate* cu ochii arzători.

— Asta da, cu toții știu cine eram eu înainte ca acest om să-mi iasă în cale, a răspuns el. Și toți

știu ce-am ajuns din cauza lui. Iar acum, în sfârșit, o să afle cu toții cine este el.

Tata a încercat să se descotorosească din nou de Fiona și de mine cu o smucitură care a stârnit un murmur instantaneu de curiozitate printre toți cei aflați acolo.

— Ar fi trebuit să termin cu dumneata atunci când am avut ocazia să o fac. Asta e răsplata pe care o primesc în schimbul compătimii mele.

— Compasiunea dumitale? Bătrânul și-a ridicat amândouă brațele și și-a oferit trupul întreg spre evaluare. Asta numești dumneata compasiune?

— Ai vrea mai degrabă să stai în închisoare? Ai fi preferat să te denunț înaintea tribunalelor pentru înșelăciune, așa cum ar fi trebuit să fac?

Bătrânul și-a agitat capul de la stânga la dreapta, a rânjit sardonic și m-a privit cu gura întredeschisă, băloasă. Abia atunci a părut să mă fi identificat.

— Ia uite pe cine avem aici! Pe micul Camarasa.

— Plecați, domnule Andreu! am spus eu, susținându-i privirea. Nu înrăutățiți lucrurile și mai mult.

— Să nu înrăutățesc lucrurile mai mult pentru tatăl tău, vrei să spui.

Vânzătorul de obiecte de artă a făcut din nou gestul de a-și deschide larg brațele și de a-și expune teatral trista figură.

— Ai văzut rezultatul operei tale? Și tu dormi noaptea neîntors, fără să te mustre conștiința, nu-i așa?

Înainte ca eu să cad în ispita de a-i răspunde, Fiona a dat drumul brațului tatei și a preluat controlul situației.

— Antoni, duceți-vă să-i chemați pe paznici! i-a ordonat lui Gaudí, care nu se mișcase de lângă ea și care privise toată scena cu vizibil interes. Tată, ia-l pe Sempronio, a adăugat în engleză. Iar dumneavoastră, domnule Andreu, fiți bun și

plecați. Dacă ceea ce v-ați dorit a fost să stricați petrecerea, ați reușit. Nu cred că puteți să mai sperați la nimic altceva de aici.

Bătrânul a privit-o pe Fiona cu aer amuzat.

— Așa credeți, domnișoară?

— Sunt tot atât de convinsă de acest lucru ca și dumneavoastră.

— Atunci am să țin seamă de ceea ce îmi spuneți. Apoi a adăugat, fluturând din nou mapa stacojie: Asta o să-ți aducă pierzania, Camarasa. Aici se află ruina dumitale și răzbunarea mea. De data aceasta nu o să-ți folosească la nimic nici banii, nici relațiile. Toată lumea o să afle până la urmă ce fel de om ești.

Acestea au fost ultimele cuvinte rostite de el.

În acea clipă, Gaudí s-a întors în salon însoțit de cei doi paznici care făceau de gardă în palat de la atacul cu pietre de săptămâna trecută. Atunci când i-a văzut, Eduardo Andreu a făcut stânga împrejur în liniște, aruncându-le o ultimă privire celor care alcătuiseră publicul lui de până atunci – guri căscate, pupile dilatate, privitori de ambele sexe nerăbdători să comenteze și să transmită mai departe cele petrecute –, și apoi a luat-o spre ieșire învăluit în acel aer straniu de demnitate zdrențăroasă care îl însoțise de-a lungul întregii scene.

Fiona a fost prima care a îndrăznit să spargă tăcerea ce a urmat după plecarea bătrânului vânzător.

— Până acum ați interpretat o polcă de Strauss, mi se pare, a spus, adresându-se orchestrei. Dar aș spune că ritmul nu era potrivit întru totul. Încercăm din nou?

Și chiar în clipa aceea, femeia cu mantia din blană de vulpe argintie a izbucnit în lacrimi cu toată durerea unei fetițe care și-a pierdut jucăria preferată și a anunțat, spre satisfacția mai bine sau mai prost disimulată a tuturor celor prezenți, că

aceea era cea mai dezagreabilă petrecere la care asistase vreodată.

14

Era aproape zece seara când Gaudí și cu mine ne-am luat rămas-bun de la tata, de la Fiona și de la Martin Begg în colțul dintre strada Fernando al VII-lea și bulevardul La Rambla. Am așteptat acolo ca toți trei să urce în trăsura familiei și să o ia pe drumul spre casa-turn din Gracia, apoi, de îndată ce am rămas singuri, am străbătut jumătate de cale înapoi spre birourile *Știrilor ilustrate,* am luat-o apoi la stânga spre strada Sticlei[9] din apropiere și, după ce am adăstat puțin în fața vitrinei prăvăliei cu plante medicinale Ierbarul Regelui[10], am ajuns în Piața Regală.

Atmosfera din interiorul incintei străjuite de porticuri era mult mai puțin agitată decât cea pe care o găsisem acolo în noaptea de sâmbătă, când mica fanfară militară dezlănțuise, cu marșurile și cu uniformele sale, o tentativă de bătălie în câmp deschis între republicani și monarhiști. Acum, dreptunghiul central al pieței se afla în întregime la dispoziția celor cinci sau șase cupluri care se plimbau braț la braț pe sub lumina intimă a felinarelor, a câtorva bărbați care fumau și beau așezați pe marginea fântânii și a unui lustragiu singuratic, care nu se hotărâse încă dacă să-și încheie sau nu ziua de muncă. Ploaia din ultimele ceasuri întuneca fațadele centrale ale clădirilor și făcea să strălucească minunat pavajul. Nu era frig, dar vântul continua să bată cu putere dinspre partea cealaltă a Zidului Maritim.

Fără să mă consulte, Gaudí a ales unul dintre restaurantele amplasate sub porticurile pieței și, după ce s-a uitat puțin din ușa localului, s-a așezat la una dintre mesele exterioare, invitându-mă, cu un gest al capului, să fac și eu la fel.

Nici nu a apucat să se îndepărteze chelnerul venit să ne ia comanda, că Gaudí mi-a și spus:

— Aveți multe lucruri să-mi povestiți. Deși v-aș înțelege dacă ați prefera să o lăsați pentru mâine.

Am surâs cu tristețe.

— Și dumneavoastră aveți să-mi povestiți câteva lucruri, i-am răspuns, nu știu dacă nu cumva pentru a câștiga timp. Lucruri mai plăcute.

— Vă referiți la prietena dumneavoastră?

— La prietena noastră, să înțeleg. Ați discutat cât se poate de aprins mult mai mult timp decât m-aș îi așteptat.

— Atât de puțină încredere aveți în abilitățile mele sociale?

— Când sunt teme artistice la mijloc? Niciuna.

De data aceasta, Gaudí a fost cel care a zâmbit.

— Nu am să contest că a trebuit să-mi mușc limba de vreo două ori. Domnișoara Begg are câteva idei foarte personale despre evoluția ei ca pictor.

— Idei pe care, dumneavoastră, bineînțeles, le dezaprobați întru totul.

— Concepția mea despre artă este mai puțin romantică decât cea a prietenei noastre, dacă la asta vă referiți. Dar nu am să neg faptul că anumite aspecte ale conversației m-au intrigat.

— Nu o mai considerați o desenatoare oarecare de nenorociri?

Gaudí s-a prefăcut că se gândește câteva clipe.

— Să spunem că o consider o desenatoare de nenorociri cu câteva idei interesante.

Gaudí a încheiat discuția lovindu-și palmele una de alta, moment care a coincis aproape perfect cu sosirea chelnerului la masa noastră. Bărbatul venea ducând o tavă cu porția noastră dublă de ciocolată cu pișcoturi, un pahar cu apă gazoasă pentru Gaudí și două gofre umplute cu miere din partea casei.

— Să începem cu domnul Andreu?

Am luat un pișcot și am mușcat ușor din vârf, gândindu-mă, în mod inevitabil, la mama și la sora mea Margarita, pe care tata le exclusese în ultima clipă de la petrecerea dată de *Știrile ilustrate,*

prevăzând că articolul de dimineață al *Ziarului de Barcelona* ar fi putut să tulbure atmosfera în mod cu totul neplăcut. Margaritei nu i-ar fi convenit să afle de spectacolul pe care-l pierduse, într-adevăr, în seara aceea; puteam să-mi închipui expresia ei când aveam să-i povestesc dimineață de apariția lui Víctor Sanmartín la petrecere, de izbucnirea ulterioară a lui Eduardo Andreu și de reacția necontrolată a tatei înaintea amenințărilor vânzătorului ruinat. Pentru mama, în schimb, până și versiunea atenuată pe care tata avea să i-o servească despre întâlnirea cu Andreu era de ajuns ca s-o țintuiască încă două zile între pereții capitonați ai salonului de seară.

— E o poveste lungă, l-am avertizat.

— Avem toată noaptea înainte.

— Dumneavoastră ați vrut-o, am spus zâmbind. Ați auzit vorbindu-se despre Lizzie Siddal? Modelul care poza pentru Confreria Prerafaelită?

Chipul lui Gaudí a căpătat o expresie de real interes. Relația prea puțin probabilă dintre acel nume exotic și începutul relatării despre Eduardo Andreu îi stârnise imaginația.

— Ofelia lui Millais, a admis el. O femeie de o frumusețe remarcabilă.

— O femeie excepțională! Atunci probabil că știți că a fost soția lui Dante Gabriel Rossetti, pe lângă faptul că a fost muza care i-a inspirat aproape toate marile lui capodopere. Știți povestea morții ei?

Gaudí a încruntat ușor din sprâncene.

— Cred că am citit ceva despre sinuciderea ei. Laudanum, nu-i așa?

— Oficial s-a spus că a fost vorba despre o moarte accidentală. Siddal era dependentă de laudanum, a luat o supradoză și a murit înainte să poată fi salvată. Dar s-a tot zvonit că a lăsat o scrisoare de adio, în care îl învinovățea pe Rossetti de moartea ei. Toată Londra știa de infidelitățile

pictorului și de răbufnirile de cruzime cu care își trata soția.

Am făcut o pauză să iau o sorbitură de ciocolată înainte de a-mi continua istorisirea:

— Veți dori poate să știți că, la scurtă vreme de la instalarea noastră la Londra, toată familia Camarasa a participat la o recepție organizată la Royal Society of Arts, la care a fost prezent și poetul Swinburne. Pe vremea aceea era – sau încă este – un bun prieten al lui Rossetti, și chiar în seara morții lui Siddal luase prânzul cu cei doi soți într-un restaurant din centrul orașului. Asta se întâmpla la începutul anului 1862. Când și-au luat rămas-bun la ieșirea din restaurant, Rossetti și-a însoțit consoarta până la domiciliul familial, a lăsat-o să se odihnească în dormitor și apoi s-a dus să predea unul din cursurile lui de pictură. Când s-a întors, seara târziu, Siddal era deja inconștientă și lângă ea se afla o sticlă de laudanum goală. Mai mulți doctori au încercat să o readucă la viață, dar în zadar. Medicul legist a declarat că moartea fusese accidentală, dar Swinburne, ca aproape toți ceilalți, presupunea că era vorba de o sinucidere. La acea recepție de la Royal Society of Arts, se pare că poetul a băut peste măsură și a început să spună vrute și nevrute despre ce se întâmplase în acea seară oricui se arăta dispus să-l asculte. Pe vremea aceea abia dacă îngăimam două vorbe în engleză și, în orice caz, la cei șaisprezece ani ai mei, nici măcar nu visam că m-aș putea apropia de un om de o asemenea factură; însă tata mi-a explicat apoi câte ceva din lucrurile pe care le spusese. Se pare că Rossetti era un depravat.

— Aproape toate geniile sunt așa.

— Atunci îmi pare bine că eu nu sunt un geniu. Și sper să nu fiți îmi dumneavoastră.

Gaudí a zâmbit.

— Continuați, vă rog.

— După spusele lui Swinburne însuși, Lizzie Siddal era o femeie extraordinară. Provenea dintr-o

familie modestă, nu prea avea studii și singura cheie care îi deschisese porțile lumii artistice fusese frumusețea ei. Dar în afara faptului de a fi devenit modelul preferat al marilor artiști din Confreria Prerafaelită, era ea însăși o pictoriță talentată și era înzestrată cu o minte îndeajuns de originală încât să fascineze pe oricine se apropia de ea. Când s-au cunoscut, în 1850, Rossetti a rămas uluit de îndată de chipul și de mintea acelei femei. Au trăit împreună aproape un deceniu înainte de a se căsători și au avut împreună un copil născut mort. Siddal a pozat pentru o parte din cele mai extraordinare tablouri ale lui Rossetti și, în tot acest timp, din câte spunea Swinburne, pictorul nu a încetat să-și maltrateze muza în toate felurile cu putință. Când a murit, Siddal era din nou însărcinată și de mai mulți ani trăia cufundată într-o stare de profundă melancolie, astfel încât toți cunoscuții ajunseseră să se teamă de un deznodământ care în cele din urmă s-a și produs.

— Da, e o poveste tristă, a spus Gaudí. Să continuăm cu anul 1862.

— În orice caz, Rossetti s-a simțit pe drept cuvânt răspunzător de cele întâmplate. Cruzimea lui sau poate nepăsarea, sau egoismul lui natural de artist îi grăbiseră moartea femeii care îi fusese muză și tovarășă de viață mai bine de un deceniu. Iar pentru a-și ispăși păcatul, a făcut un gest despre care poate că ați citit: lângă cadavru, înăuntrul sicriului, Rossetti a îngropat singura copie a propriilor poeme.

Gaudí a încuviințat din cap.

— Cred că știu la ce vă referiți.

— Mă îndoiesc.

— Recuperarea caietului.

— Ba mai mult decât atât!

Gaudí a dat din nou din cap, foarte serios.

— Continuați.

— Ne aflăm acum în 1869. Același an al întâlnirii familiei noastre cu Swinburne, câteva

luni mai târziu. Rossetti a trecut peste durerea pierderii lui Siddal sau poate artistul din el s-a impus asupra omului obișnuit. În orice caz, se căiește de gestul său romantic și hotărăște că poemele sale nu merită să putrezească alături de trupul soției într-un mormânt din cimitirul Highgate. Prin urmare, solicită o autorizație judecătorească pentru a exhuma sicriul și a recupera caietul.

— Ziarele din Barcelona au relatat despre acest subiect, a precizat Gaudí.

— Iar cele din Londra s-au vândut atunci ca pâinea caldă. Exhumarea s-a făcut pe vreme de noapte și aproape pe ascuns, pentru a evita prezența ziariștilor și a curioșilor la cimitir. Mai mulți prieteni ai lui Rossetti s-au ocupat de aceasta. Au deschis sicriul, au aruncat o privire înăuntru, au recuperat caietul și au îngropat din nou sarcofagul în mormântul lui. Caietul a ajuns din nou în mâinile lui Rossetti și tot la el se află și acum. În această privință, niciun mister, cu excepția celui pur psihologic. Ce fel de om putea fi acela care să vrea să dețină un obiect îngropat, vreme de șapte ani, lângă trupul răposatei sale soții?

„Un adevărat artist”, spuneau ochii lui Gaudí.

— Misterul nu se află în caiet, i-au rostit buzele. Misterul se află în cadavrul lui Lizzie Siddal.

— Știți ce zvonuri au început să umble după exhumare?

— Cineva i-a furat trupul?

Am tăgăduit din cap.

— Mă tem că nu e vorba de ceva chiar atât de spectaculos. Însă e mai frumos. Ceea ce s-a spus la vremea aceea, ceea ce au susținut și ziarele și s-a zvonit prin toate colțurile orașului vreme de zile întregi a fost că, atunci când prietenii lui Rossetti au deschis sicriul, au descoperit că trupul lui Lizzie Siddal se afla într-o perfectă stare de conservare. De parcă ar fi murit chiar în seara

aceea. Sau de parcă laudanumul ar fi cufundat-o într-un somn profund, din care s-ar fi putut trezi în orice moment. Iar părul ei, frumosul ei păr roșu, continuase să crească în timpul celor șapte ani până înțesase întreg sicriul. Prin urmare, când au dat la o parte capacul, ceea ce au descoperit prietenii lui Rossetti nu a fost un cadavru mâncat de viermi și dezintegrat de moartea însăși, ci o femeie frumoasă, adormită, înfășurată într-o mantie de păr roșu. Cum vi se pare asta?

— Mi se pare că Margarita nu este singura romantică din familia Camarasa.

Am surâs.

— Am să trec la subiect, am continuat. Acum ne aflăm la sfârșitul anului 1870. Ziarele au uitat despre Lizzie Siddal și despre Dante Gabriel Rossetti și nici măcar în cercurile artistice pe care le frecventează tatăl meu din motive de afaceri nu se mai pomenește despre exhumare și de trupul neatins de moarte.

— Din motive de afaceri?

— De îndată ce a ajuns la Londra, tata a pus pe picioare o casă de licitații. Până anul trecut, aceasta a fost principala lui afacere: vânzarea și cumpărarea de obiecte de artă și antichități. S-a specializat în piesele de origine sud-americană și continentală, două ramuri pe care casele de licitații engleze le treceau cu vederea pe vremea aceea, așa că, în câteva luni, și-a făcut un nume și a adunat o listă întreagă de clienți fideli. În Londra e multă lume cu gusturi costisitoare și buzunare fără fund.

— Oricum, o afacere riscantă.

— După cum vedeți însă, tatălui meu nu i-a mers chiar rău.

— Nu mă refer la aspectul economic, a spus Gaudí. Din câte am înțeles, tranzacțiile care se desfășoară prin intermediul acestor case nu sunt mereu cu totul… transparente.

— Contrabandă, vreți să spuneți.

— Nu îl acuz pe tatăl dumneavoastră de nimic.

— Dacă ați face-o, cu siguranță că s-ar putea să aveți dreptate. Acesta e unul dintre motivele pentru care niciodată nu am vrut să știu prea multe despre afacerile tatălui meu. Dacă s-ar fi dovedit că fie și a suta parte dintre obiectele care circulau zilnic prin magaziile casei de licitații ar fi avut originea îndoielnică de care adesea ar fi putut fi suspectate, ar fi fost de ajuns ca tata să putrezească în închisoare pentru tot restul vieții în compania câtorva dintre cei mai buni clienți ai săi.

Auzind acestea, Gaudí a întrerupt călătoria unui pișcot spre gură.

— Eduardo Andreu era unul dintre acești clienți, a opinat. Sau, mai bine spus, era unul dintre vânzătorii de artă care îl aprovizionau pe tatăl dumneavoastră cu obiectele ce urmau a fi scoase la licitație.

— Nici una, nici alta. Tata și Andreu se cunoscuseră la Barcelona înainte de anul 1868, dar niciodată nu făcuseră afaceri împreună. Pe vremea aceea, tata se dedica aspectelor financiare și nu manifesta nici cel mai mic interes față de obiectele de artă pe care Andreu încerca să le vândă burghezilor din oraș. Prima afacere pe care au făcut-o împreună a fost și cea din urmă, iar protagonista acesteia a fost, într-un fel, Lizzie Siddal.

„Lizzie Siddal”, au murmurat stins buzele lui Gaudí.

— Înseamnă că, într-o zi, Eduardo Andreu a apărut prin Londra și s-a oferit tatălui dumneavoastră un obiect legat de această femeie. Un tablou oare?

— O fotografie.

— O fotografie a lui Lizzie Siddal, a spus Gaudí, și pe loc ochii i s-au aprins cu o scânteiere de revelație. O fotografie a cadavrului neputrezit al lui Lizzie Siddal.

— Exact!

— Prietenii lui Rossetti au luat un aparat de fotografiat la cimitir și-au imortalizat miracolul petrecut în acel sicriu. Iar acum un vânzător barcelonez avea în puterea lui această fotografie și voia să o pună în vânzare prin casa de licitații a lui Sempronio Camarasa.

Am încuviințat cu un zâmbet.

— Ceea ce tocmai ați spus a fost primul lucru care ne-a ridicat semne de întrebare asupra autenticității acestei fotografii. Dacă imaginea nu era una falsificată, cum de ajunsese în mâinile unui personaj ca Andreu?

— O întrebare cât se poate de rezonabilă.

— În orice caz, nu vă lăsați păcălit de impresia pe care v-a făcut-o azi la petrecere. Eduardo Andreu era pe vremea aceea un vânzător de artă foarte apreciat în Barcelona, iar documentele de acreditare pe care tata le-a cercetat atunci erau ireproșabile. Nimeni nu-l acuzase vreodată de înșelăciune sau minciună, nu avea datorii, iar printre clienții săi se numărau cei mai mari bogătași ai orașului. Nu lucrase însă niciodată pe piața engleză. Iar acest lucru, bineînțeles, făcea ca povestea lui să pară suspectă.

— Și anume că…

— Pe scurt, că unul din prietenii lui Rossetti prezenți în noaptea aceea în cimitirul Highgate, un biet poet de duzină de al cărui nume nici măcar nu-mi mai amintesc, făcuse o serie de fotografii care acoperea tot procesul de exhumare al cadavrului lui Siddal. Una din aceste fotografii, aflată în posesia lui Andreu, ajunsese pe mâinile fratelui poetului de duzină, care o vânduse, la rândul lui, unui politician spaniol exilat la Londra după lovitura lui Prim. Acest politician, al cărui nume nu a fost făcut cunoscut niciodată, ar fi fost, la rândul lui, un admirator înflăcărat al lui Rossetti și un colecționar îndeajuns de excentric încât să plătească o importantă sumă de bani pentru fotografia răposatei soții a acestuia. O sumă atât de

importantă, în realitate, încât după câteva luni s-a văzut obligat să revină asupra deciziei sale. Londra este un oraș scump, se știe, și cu atât mai mult pentru un politician spaniol în exil, cu buzunarul plin de niște pesete amărâte. Acesta îl contactase pe Andreu, unul dintre principalii săi negustori de artă din Spania, pentru ca acesta să se ocupe de vânzarea imaginii, iar Andreu își dăduse seama că, pentru a scoate pe piață un obiect atât de neobișnuit, cel mai potrivit loc era casa de licitații a tatei.

— Și atunci tatăl dumneavoastră a descoperit că fotografia era falsă.

— De fapt, eu am fost cel care a descoperit acest lucru.

— Așa de grosolan era falsul?

Am răsuflat adânc și m-am străduit să trec cu vederea noua insultă neintenționată a lui Gaudí.

— Dacă ceea ce vreți să spuneți e că un bun cunoscător al tehnicilor fotografice poate să detecteze cu ochiul liber că în imagine era ceva care nu se potrivea, atunci răspunsul e afirmativ, am spus. Problema, în orice caz, nu consta în obiectul fotografiei, ci în compoziția lui. Femeia care se afla înăuntrul sicriului putea să treacă lesne drept Lizzie Siddal; drept cadavrul nealterat al lui Lizzie Siddal, întinsă într-o poziție rigidă în sicriu și îngropată pe jumătate sub o claie de păr a cărui culoare, în acord cu tonurile de gri ale imaginii, putea să fi fost roșcat. Dar modul în care era luminată scena nu se potrivea cu cel care ar fi corespuns împrejurărilor când, conform tuturor relatărilor, ar fi fost făcută fotografia. Prietenii lui Rossetti dezgropaseră sicriul, îl deschiseseră lângă mormânt, după care l-au îngropat din nou de îndată, în prezența obligatorie a unui delegat judecătoresc. Acea imagine însă fusese realizată, fără îndoială, în condițiile controlate ale unui studio fotografic.

— Poate că fotografia nu fusese făcută în aer liber, a opinat Gaudí. Poate că au făcut-o înăuntrul unei cripte.

— Lizzie Siddal nu a fost îngropată într-o criptă. Mormântul ei a fost săpat direct în pământ. Și, oricum, nici această posibilă criptă nu ar fi rezolvat problema pe care o presupunea imaginea.

— Care fără îndoială că era… a început să spună Gaudí.

În acel moment s-a întâmplat ceva ciudat.

Un bărbat scund, durduliu, bine îmbrăcat, de vreo cincizeci de ani, s-a apropiat de masa noastră și, fără să spună un cuvânt, a lăsat lângă ceașca lui Gaudí un teanc de bancnote îndoite.

Prietenul meu s-a uitat mai întâi la bancnote, apoi s-a uitat la bărbat și apoi la mine. Și, fără să spună nici el vreun cuvânt, și-a băgat mâna în interiorul redingotei și a scos de acolo un mic obiect, greu de deslușit în iuțeala cu care i l-a întins bărbatului, acesta din urmă apucându-l cu o aviditate de animal.

O sticluță de cristal care abia dacă avea doi centimetri lungime, poate mai puțin, plină cu un lichid verzui.

Bărbatul și-a strâns pumnul în jurul sticluței și a dispărut de sub porticul nostru tot pe furiș, așa cum ajunsese până la noi. Atunci Gaudí și-a pus la păstrare teancul de bancnote în interiorul redingotei, și-a dres puțin glasul și a spus:

— Cineva ar trebui să schimbe odată și odată felinarele din piața asta. E așa de puțină lumină, că nici măcar nu-ți dai seama cu cine stai de vorbă. Iar după aceea a adăugat: Erați pe punctul de a-mi relata ce problemă avea presupusa imagine a cadavrului lui Lizzie Siddal.

Am hotărât, prin urmare, că nu se petrecuse absolut nimic.

Niciun domn cu aparență respectabilă nu-i dăduse prietenului meu o sumă frumoasă în schimbul unei sticluțe cu un lichid verzui. Totul nu

fusese decât un produs al imaginației mele, înfierbântate de întâmplările acelei seri și de amintirea sinistrei povești a lui Lizzie Siddal, și tulburată, poate, și de penumbra de sub porticurile din Piața Regală.

Am revenit, prin urmare, la Eduardo Andreu și la umbrele care îl împresuraseră pe tata.

— Lumina uniformă care învăluia sicriul, am continuat. Și unghiul în care această lumină cădea pe fața presupusului cadavru. Fotograful care dispusese elementele acelei scene ridicase cu nu mai puțin de două palme căpătâiul, astfel încât aparatul să surprindă interiorul fără să fie nevoie să se încline prea mult asupra lui. Dar nu a anticipat, în primul rând, schimbările pe care această dispunere avea să le producă, în mod necesar, asupra unghiului de refracție al luminii asupra figurii centrale. Și nu a acordat atenție nici faptului că flama de magneziu a unei lămpi care ar fi putut ilumina o scenă nocturnă în aer liber ar fi împrăștiat asupra sicriului o lumină mai puțin uniformă decât cea care se putea constata în imagine.

— Poate că erau și alte surse care luminau scena.

— Surse de lumină mult mai puternice decât cele la care s-ar fi putut aștepta cineva, în mod rațional, într-un cadru precum cel al exhumării, am precizat. Fascicule de lumină precum cele care se află într-un studio fotografic mai mult sau mai puțin profesional.

— Înțeleg!

— În definitiv, compoziția imaginii era prea bine alcătuită și decorul era prea bine iluminat pentru ca fotografia să fie autentică. Fotograful încercase să producă un fals atât de desăvârșit, încât, în cele din urmă, ajunsese să facă ceva mult prea perfect pentru a fi real. Imaginea era excelentă și tocmai de aceea sărea în ochi faptul că era falsă.

Gaudí a încuviințat surâzând ușor.

— Excelent, prietene Camarasa, a spus spre surprinderea mea: aceea era prima dată când îl auzeam rostind ceea ce părea a fi o laudă la adresa mea. Îmi închipui însă că tatăl dumneavoastră a încercat să demonstreze autenticitatea fotografiei prin mijloace tradiționale. Proveniența, povestea trecerii de la un posesor la altul…

— Firește că da. Și totul nu a făcut decât să confirme ipoteza mea: au fost de ajuns două zile pentru a primi confirmarea că în cimitirul Highgate nu fusese adus în acea noapte niciun aparat fotografic, că poetul de duzină prieten cu Rossetti nu pusese în viața lui mâna pe un aparat de fotografiat și că nu avea niciun frate, că politicianul spaniol nici măcar nu părea să existe și că, în definitiv, singurele mâini care se pare că au atins acea fotografie înainte ca ea să ajungă în biroul tatălui meu erau cele ale lui Eduardo Andreu.

— Și atunci tatăl dumneavoastră l-a denunțat pe Andreu pentru tentativă de fals și uz de fals, distrugându-i astfel reputația.

— Aceasta este pe scurt ceea ce s-a întâmplat, într-adevăr. Afacerea tatălui meu se baza pe buna lui reputație și cred că în această împrejurare a văzut o posibilitate de a rămâne în ochii celorlalți ca un om integru și imposibil de mituit. În loc să-i facă jocul lui Andreu și să vândă fotografia fără să se facă răspunzător de autenticitatea acesteia, cum ar fi făcut poate în alte împrejurări, și în loc să-i restituie fotografia vânzătorului, refuzând să mai încheie vreo afacere cu el pe viitor, a dat în vileag cele petrecute în cel mai cumplit mod posibil.

— Prin intermediul presei.

— Tata tocmai îl cunoscuse pe Martin Begg, care pe atunci lucra la ziarul londonez numit *The Illustrated Police News.* Begg ajunsese până la casa noastră de licitații urmând pista unei alte afaceri, iar tata a profitat de această ocazie pentru a

obține publicitate gratuită prin intermediul lui atât pentru propria afacere, cât și pentru propria persoană.

— Iar cel care a achitat nota de plată a fost, ca să spunem așa, Eduardo Andreu.

— Ziarul lui Begg urmărise deja, cu un an mai înainte, toată istoria despre exhumarea cadavrului lui Lizzie Siddal, iar acum s-a lansat din plin asupra poveștii despre încercarea de înșelăciune cu falsa fotografie a acestuia. Fotografie pe care, de altfel, prietena noastră Fiona a reprodus-o cu fidelitate într-una din ilustrațiile sale. Dacă nu mă înșel, a fost prima ei pagină de titlu. În parte, s-a lansat în această carieră datorită lui Lizzie Siddal.

— O roșcată care s-a folosit de altă roșcată.

— A spus un al treilea roșcat, am adăugat eu surâzând. În câteva cuvinte: tata a ruinat reputația lui Eduardo Andreu și, totodată, a profitat de ocazie ca să-și consolideze poziția ca om de afaceri cu o onoare fără pată. Andreu s-a întors la Barcelona, unde a aflat că știrea despre încercarea lui de înșelăciune ajunsese până aici. În numai câteva luni, afacerea lui a dat faliment, iar ultima știre pe care am primit-o despre el a fost că și-a vândut ultimele tablouri și că încerca să înceapă o nouă carieră ca agent de pariuri pentru luptele organizate din port.

Gaudí a strâmbat din nas.

— Asta înseamnă să cazi cu stil în fundul prăpastiei. Înțeleg, din cele întâmplate în seara aceasta, că Andreu l-a învinuit pe tatăl dumneavoastră pentru cele întâmplate.

— El susținuse sus și tare că fotografia ajunsese la el pe căi perfect curate și legale și că nu avea nimic de-a face cu vreun fals. Și nu mă îndoiesc că avea dreptate. Cred mai degrabă că el a fost victima unei încercări de fraudă din partea unei terțe persoane.

— Și nu v-a trecut nicio clipă prin minte că această terță persoană putea fi chiar tatăl

dumneavoastră? m-a întrebat prietenul meu pe neașteptate.

— Poftim?

— Nu ar fi o strategie întru totul greșită, nu vi se pare? Tatăl dumneavoastră comandă această fotografie falsă, o face să ajungă în mâinile lui Andreu și-i conduce pașii vânzătorului până la propria lui casă de licitații. Apoi denunță public că imaginea e un fals și obține, în felul acesta, toată publicitatea gratuită la care ați făcut referire.

— Conform acestui scenariu, înțeleg că misteriosul fotograf aș fi eu.

— Ar fi o soluție elegantă pentru acest mister, nu vi se pare?

— Vorbiți serios?

— Bineînțeles că nu. Nu cred că vă ocupați cu falsificarea fotografiilor de cadavre celebre și nici nu cred că ați ruina vreodată cu bună știință viața cuiva.

— Iar tatăl meu?

— Pe tatăl dumneavoastră nu-l cunosc așa de bine cum cred că vă cunosc pe dumneavoastră.

Am tăgăduit din cap.

— Tatăl meu nu ar face așa ceva.

— Poate că nu ar face asta în mod direct. Poate că e vorba de cineva din anturaj, fără știrea lui, voiam să spun.

Cuvântul „anturaj” a sunat cât se poate de groaznic venind din gura prietenului meu.

— Acum a sosit momentul să vorbim despre Víctor Sanmartín și despre teoriile lui cu privire la tata, îmi închipui.

— Dacă preferați, putem să lăsăm asta pentru mâine, a sugerat Gaudí. Dar nu am putut să nu vă observ reacțiile în timpul petrecerii în timp ce vorbeați cu gazetarul și aș putea spune că ați fost profund afectat de cuvintele acestuia.

Am șters cu vârful unui pișcot ultimele resturi de ciocolată rămase în ceașcă.

— Credeam că Fiona v-a acaparat complet atenția, am spus, mestecând voit tacticos. Vă vedeam pe amândoi stând cât se poate de comod pe canapea.

— Sunt deprins să fiu atent la două lucruri deodată, doar știți asta.

— Așa-i, tocmai am fost martorul acestei deprinderi acum câteva minute.

Gaudí a surâs.

— În cazul în care credeți că vă ajută să vă eliberați mintea dacă vorbiți despre asta, vă stau la dispoziție, s-a oferit el, referindu-se în mod evident la discuția cu Sanmartín. Dacă nu, putem să socotim seara aceasta drept încheiată. Și mâine va fi o zi.

Din câte am înțeles, mai era o opțiune total diferită: prietenul meu era dornic să-mi asculte a doua povestire a serii, iar eu eram dornic să i-o istorisesc. Așa că am chemat chelnerul, ne-am plătit consumația și am părăsit Piața Regală cu spectrul lui Víctor Sanmartín plutind printre noi, precum ceea ce poate și era de fapt: o amenințare cu consecințe imprevizibile pentru viețile tuturor celor care ne mișcăm în jurul *Știrilor ilustrate.*

Când am ajuns în Piațeta Moncada, lângă absida cufundată acum cu totul în întuneric a bazilicii Santa María del Mar, Gaudí mi-a oferit propriul rezumat al situației pe care tocmai i-o înfățișasem:

— Vin vremuri grele pentru familia Camarasa.

Și avea dreptate.

15

În dimineața următoare, niște bătăi înăbușite în ușa dormitorului m-au trezit înainte de ora șase. Un vis încărcat de bătrâni știrbi și zdrențăroși, de tineri cu fețe efeminate și cadavre frumoase cu părul roșu îmi tulburase odihna încă de când pusesem capul pe pernă, târziu în zori. Prin urmare, deșteptarea nu a însemnat decât o ușurare de moment, care a durat doar până când mi-am amintit de realitatea care mă aștepta treaz fiind. M-am răsucit în așternut, am mijit cu greu ochii și am văzut în pragul ușii, tăind fasciculul de lumină al lămpii din hol, un contur pe care am întârziat vreo câteva secunde până să-l identific:

— Bună dimineața, somnorosule.

Margarita a închis ușa în urma ei și a înaintat pe dibuite spre patul meu, făcând să trosnească podeaua de lemn cu picioarele ei desculțe. Dormitorul era cufundat într-o beznă deplină care se risipea, dacă ziua era însorită, începând de la șapte dimineața. Și liniștea din jur era desăvârșită: o casă adormită în mijlocul unui sat adormit, la periferia unui oraș care nu dormea niciodată.

Doar când greutatea corpului ei a afundat ușor salteaua patului în partea stângă, am știut că sora mea și-a atins obiectivul.

— Cât e ora? am întrebat-o.

— E ora să-mi povestești totul cu de-amănuntul, mi-a răspuns ea, pipăindu-mi capul ca să-mi afle, de bine, de rău, poziția feței pe pernă.

Atunci mi-a dat un sărut pe obrazul drept și m-a pișcat glumeață de câteva ori de ceea ce avea să se transforme în curând în gușă.

— Și nu puteai să aștepți până la micul dejun?

— Micul dejun pe care o să-l iei în compania tatei, vrei să spui?

Micul dejun cu tata. Uitasem de asta.

— Cum ai aflat?

— Mi-a spus Fiona azi-noapte.

Nu m-am obosit să mă arăt surprins de faptul că Fiona știa despre micul dejun pe care tata și cu mine îl stabiliserăm pentru dimineața aceea: în definitiv, niciodată nu părea să existe vreo limită în privința lucrurilor pe care englezoaica le știa despre mine.

— Atunci trebuie să-ți fi povestit și ce s-a întâmplat la petrecere.

— Nu mi-a povestit nimic. Vrăjitoarea aceea nesuferită mi-a spus că o domnișoară de vârsta și de condiția mea nu ar trebui să se intereseze de treburile adulților. Îți vine să crezi una ca asta?

— Sigur că da.

Margarita și-a apropiat din nou mâinile de fața mea și, după o scurtă inspecție, m-a tras de urechi.

— Mereu ești de partea ei. Știi doar că n-ai să te căsătorești cu ea niciodată, nu-i așa?

— Și tu știi deja că o domnișoară de vârsta și de condiția ta nu ar trebui să stea în patul fratelui ei la ora asta din noapte, nu-i așa?

— Nu mai e noapte. Și nu stau *în* patul tău, ci *pe* patul tău. Hai, povestește!

Așa am și făcut. I-am relatat Margaritei toate întâmplările principale ale serii, din momentul sosirii mele la petrecere în compania lui Gaudí până în momentul ieșirii în compania tatei și a membrilor familiei Begg. Am încercat să redau partea despre întâlnirea mea cu Sanmartín fără să insist prea mult asupra naturii acuzațiilor aduse de gazetar la adresa părintelui nostru, cu toate că întrebările Margaritei pe această temă erau, ca de obicei, îndeajuns de perspicace încât să dezvăluie toate punctele principale; cât despre scena al cărei protagonist a fost Eduardo Andreu, am încercat să compensez cu intervenția ridicolă a femeii cu capă din blană de vulpe argintie profunda gravitate a unei întâmplări care, la zece ore după cele întâmplate, continua să mi se pară rușinoasă,

inexplicabilă și cu consecințe posibil dezastruoase pentru familia noastră.

Bineînțeles, strategia mea nu a funcționat. Când am ajuns la momentul când tata îl pălmuia pe bătrânul vânzător ruinat și îl amenința cu moartea dinaintea tuturor acelor reprezentanți ai înaltei societăți barceloneze, sora mea a emis un țipăt scurt, semănând cu o interjecție tradusă greșit a unei domnișoare aflate la ananghie din romanele franțuzești.

— Nici Margarita Gauthier nu ar fi spus-o mai bine, am asigurat-o eu.

— Vrei să spui că tata a lovit un bătrân? În public?

— Mă tem că da, am încuviințat. Și dacă nu am fi intervenit eu și familia Begg, nu știu ce s-ar fi întâmplat.

Margarita a stat să se gândească la asta pentru câteva clipe.

— L-a lovit cu mâna înmănușată?

— Cum?

— Dacă purta mănuși era ca și cum l-ar fi lovit cu o mănușă. Și atunci tata ar trebui să îl înfrunte într-un duel cu pistolul.

Am zâmbit în întuneric.

— Cred că lucrurile nu stau chiar așa.

— Ești sigur?

— Da, destul de sigur. Tata nu a provocat pe nimeni la un duel cu pistolul. Tata l-a pălmuit doar pe un biet bătrân pentru că tocmai îl insultase în fața tuturor oamenilor pe care voise să-i impresioneze cu petrecerea lui.

— Doar?

— E drept, nu e puțin lucru!

Margarita a rămas tăcută pentru un moment.

— Și spui că avea o mapă în mână și că nu înceta să o agite pe deasupra capului? a întrebat în cele din urmă.

— O mapă roșie, am încuviințat. Îmbrăcată în catifea, după câte mi s-a părut.

— Și ce se afla în ea? Dovezi despre toate lucrurile rele pe care tata le-a făcut în viață?

„Ia te uită!” m-am gândit.

— Și tata a făcut multe lucruri rele la viața lui?

— Așa spune toată lumea, nu?

Margarita a pus întrebarea cu o naturalețe pe care nu știam dacă să o consider drept infantilă sau cât se poate de matură.

— Asta spun, deocamdată, Víctor Sanmartín și Eduardo Andreu, am răspuns. Adică un gazetar în căutarea unei povești cu succes la public și un bătrân supărat la culme pe omul care i-a distrus, pe bună dreptate, cariera.

— Pe bună dreptate! a repetat Margarita, care ascultase cu atenție sumarele mele explicații despre povestea falsei fotografii a lui Lizzie Siddal.

Când se întâmplaseră toate acestea, la sfârșitul anului 1970, sora mea tocmai împlinise treisprezece ani și avea mintea ocupată de chestiuni mult mai urgente și mai luminoase decât falsa fotografie a unui cadavru faimos.

— Și dacă tu te-ai înșelat? Dacă fotografia este autentică?

— Fotografia nu era autentică, am asigurat-o. Opinia mea nu a fost decât o dovadă în plus pe lângă cele care demonstrau acest lucru.

— Și dacă Andreu are în acea mapă o altă dovadă? Dovada că era autentică?

Atunci mi-am amintit posibilitatea pe care Gaudí o semnalase noaptea trecută; o posibilitate aruncată mai mult în glumă de prietenul meu, ca o provocare, dar pe care acesta, sunt sigur, o luase în considerare cu toată seriozitatea.

— Fotografia era falsă, am repetat. Dar prietenul tău Toni crede că e posibil ca tata să fi ticluit totul pentru a face publicitate casei de licitații. Și, pe lângă asta, să-și consolideze reputația de bărbat cu o moralitate ireproșabilă. Tata ar fi comandat realizarea acestei fotografii

false și ar fi făcut în așa fel încât să ajungă la Andreu pentru ca mai târziu, când acesta avea să încerce să o vândă prin casa de licitații, să denunțe înșelăciunea și să dezlănțuie tot circul prin intermediul prietenilor săi, familia Begg.

— Serios?

— Eu însumi aș fi putut să fac fotografia. Până la urmă, când i-am contestat autenticitatea, am dovedit o perspicacitate care nu-mi stă în fire.

Margarita a meditat câteva clipe la ceea ce tocmai îi spusesem.

— Toni nu poate crede asta, a concluzionat.

— De fapt nu crede asta. Nu crede în amestecul meu în toată afacerea asta, vreau să spun.

— Însă crede că e posibil ca tata să fi pus totul la cale.

— Mi-e teamă că da.

Surorii mele i-a luat câteva clipe până să-mi pună întrebarea de care mă temeam:

— Și tu ce crezi despre asta?

Mi-am rezervat și eu câteva clipe înainte să răspund, iar atunci când am făcut-o, mi-e teamă că am fost pe cât de sincer merita să fiu față de sora mea.

— Cred că este o posibilitate elegantă și ispititoare, am răspuns. Într-un roman ar funcționa cât se poate de bine. Dar aceasta este viața reală, iar în viața reală lucrurile sunt de obicei mult mai simple. Andreu a vrut să vândă o fotografie falsă prin intermediul tatei, tata a descoperit înșelăciunea și a făcut ceea ce era de datoria lui să facă: să-l denunțe pe escroc. Poate că Andreu nu știa că fotografia era falsă și că el nu e decât victima înșelăciunii unei terțe persoane. Dar tata, am repetat – nu știu dacă pentru a o convinge pe Margarita sau pentru a mă convinge pe mine însumi –, a făcut ceea ce a trebuit să facă.

Sora mea și-a agitat ferm capul pe pernă.

— Eu cred însă că Toni are dreptate. Tata s-a folosit de Andreu ca să-și facă un nume de

comerciant de încredere și de aceea Andreu vrea acum să se răzbune pe el. A găsit o dovadă cum că tata a comandat acea fotografie pe care o ține în mapa lui.

Margarita și-a băgat mâna dreaptă pe sub cearșafuri, mi-a luat mâna stângă și a strâns-o cu putere.

— Toni e un tânăr uimitor de inteligent, nu-i așa?

În mod inevitabil, mi-am amintit atunci de domnul care s-a apropiat de noi în timp ce, sub porticurile din Piața Regală, vorbeam despre toate cele întâmplate și de teancul de bancnote lăsat pe masă și de sticluța minusculă dată de Gaudí în schimb. Alt subiect care stăruise în mintea mea, de cu seară și până ca Margarita să dea buzna în cameră, fără să-și fi aflat încă deznodământul.

— Să spunem doar că Toni este un tânăr uimitor, am răspuns eu.

— Ce bine ar fi să poată veni mâine cu noi la Teatrul Liceo! N-am putea să-i facem rost de un bilet?

Vizita familiei din seara următoare, la Liceo. Ultima reprezentație cu *Faust* de Gounod. Un cadou pe care familia Begg insistase să i-l facă familiei Camarasa pentru a mai îndulci gustul amar lăsat de evenimentele nefericite de săptămâna trecută și care acum, dintr-odată, părea a fi – sau mi se părea mie, cel puțin – o obligație ridicolă și nelalocul ei.

— Nu cred că Martin Begg este dispus să plătească din buzunarul lui niciun cent mai mult pe un bilet. Asta, bineînțeles, cu condiția ca tata să nu anuleze această înțelegere după cele petrecute noaptea trecută.

— Am putea să i-l plătim noi…

Margarita a lăsat fraza în aer pentru câteva secunde, după care a adăugat:

— Deși, dacă stau să mă gândesc, poate ar fi mai bine să nu vină.

— Dacă stai să te gândești?

— O să fie și Fiona.

— Înțeleg.

— Le-ai făcut cunoștință ieri, la petrecere?

Margarita a pus întrebarea cu o tristețe anticipativă care m-a înduioșat.

— Nu am avut de ales.

— Și?

— Și?

— S-au… plăcut?

— Nu am avut ocazia să vorbesc cu Fiona după petrecere, i-am răspuns. Iar azi-noapte, Gaudí era prea absorbit de tot ceea ce se petrecuse ca să-și expună părerea pe îndelete.

— Dar?

I-am mângâiat mâna Margaritei cu mâna mea liberă.

— Dar Gaudí este un bărbat cu înclinații artistice. Iar Fiona…

— Iar Fiona este o vrăjitoare, a completat Margarita. O vrăjitoare și o obraznică. Și dacă tu ai fi cu adevărat prietenul lui Toni, nu ai lăsa-o să se apropie de el la mai puțin de o sută de metri.

Așa cum se întâmpla mereu în asemenea împrejurări, cavalerul din mine se simțea obligat să sară în apărarea tinerei englezoaice.

— Cred că ești foarte nedreaptă cu Fiona.

— Această femeie distruge viața tuturor bărbaților care se apropie de ea. Iar tu ar trebui să știi asta mai bine ca oricine.

În acest moment s-a lăsat între noi doi o tăcere stânjenitoare. Nu m-am prefăcut că nu știu despre ce vorbește sora mea, dar nici nu m-am arătat dispus să-mi amintesc. Nu în dimineața aceea, în orice caz. Și nu în prezența surorii mele mai mici.

— Poate că ar trebui…

Sora mea m-a întrerupt din nou.

— Atunci asta se află în mapa roșie, a spus, schimbând subiectul după cum îi era obiceiul. Dovezile cum că tata a ruinat fără să clipească

viața acelui om pentru a-și face puțină publicitate. Tata poate fi un om foarte perfid, nu crezi?

„la te uită!” m-am gândit din nou.

Bărbați perfizi, femei obraznice și bătrâni sărmani și răzbunători cu dreptatea de partea lor.

— Ce cred eu, draga mea, e că trebuie să-ți sistăm de îndată aprovizionarea cu romane franțuzești ieftine și cu foiletoane englezești, am spus sobru. De când a încetat tata să mai fie un bărbat curajos și a ajuns un ticălos scos parcă din ziarele de doi bani?

Margarita mi-a dat drumul la mână și s-a răsucit în pat până a ajuns din nou cu fața în sus. Prima licărire de lumină care începuse să se strecoare printre șipcile obloanelor mi-a îngăduit să-i văd profilul încordat, cu ochii larg deschiși și dinții strânși. Înțelegea și ea, în felul ei, că acele zile erau importante pentru familia Camarasa.

— Poate că m-am înșelat eu în tot acest timp, a sugerat. Poate că tu ai dreptate.

— Eu nu am spus niciodată că tata ar fi un om viclean.

— Înțelegi ce vreau să spun.

— Tata e un om de afaceri. Un om de afaceri cu idei care mie mi se par cum nu se poate mai discutabile. Dar asta nu înseamnă că îi pun sub semnul întrebării calitatea morală.

S-a lăsat între noi o tăcere scurtă, care mi-a îngăduit să remarc, pentru prima dată, respirația agitată a Margaritei. Mirosea toată a lavandă proaspătă și a săpun de Marsilia și, abia perceptibil, a sudoare după o noapte întreagă de nesomn, perpelindu-se în așternut.

Când a început din nou să vorbească, tonul vocii ei era tot neliniștit:

— Tot ce ni se întâmplă de când ne-am întors la Barcelona nu te face și pe tine să-ți pui niște întrebări?

— Întrebări despre tata?

— Și dacă gazetarul acesta, Sanmartín, are dreptate? Și dacă afacerile tatei sunt, de fapt, un fel de perdea de fum? Și dacă și noi suntem tot o perdea de fum?

— Noi?

— Familia lui. Angajații lui. Toți cei care ne ducem viața în preajma lui. Și dacă nu suntem altceva decât fațada după care tata ascunde ceva ce noi nici măcar nu bănuim?

Bineînțeles, aceea nu era o posibilitate absurdă: eu însumi încercasem să mi-o alung din minte de mai multă vreme decât aș fi vrut să-mi amintesc. Cu toate acestea, nu-mi plăcea că și Margarita începuse să-și pună această problemă, la numai șaptesprezece ani.

— Asta e ceva la care nu ar trebui să te gândești.

— Tu l-ai urât dintotdeauna pe tata, a spus ea atunci pe neașteptate, cu o duritate nebănuită pe care mi-a fost cu neputință să o opresc. Și până acum nu am înțeles niciodată de ce. Întotdeauna m-am pus de partea lui. Credeam că erai invidios pe el.

— Nu e adevărat! am replicat în cele din urmă. Eu niciodată nu l-am urât pe tata.

— Întotdeauna l-ai văzut ca pe un bărbat grosolan și materialist. Un bărbat fără aspirații înalte și cu idei învechite. Și aveai dreptate.

— Faptul că nu împărtășești ideile cuiva nu înseamnă să urăști acea persoană. Iar eu nu îl urăsc pe tata. Iar tu nu ar trebui să vorbești ca și cum ai începe să simți asta.

— Nu îl urăști pe tata, dar ai vrea să nu fii fiul lui.

Și asta era ceva nou.

— De unde ți-a venit ideea asta?

— Te-am auzit vorbind cu Fiona. Nu aici. La Londra. De mai multe ori, a spus Margarita cu o nouă asprime în glas. Fiona îl urăște pe tata, l-a disprețuit dintotdeauna. Dacă nu i-ar fi devotată

tatălui ei, acum l-ar ajuta pe Sanmartín să-și scrie toate acele articole infame.

— Eu nu-l urăsc pe tata, am repetat fără să mint. Nici nu îl urăsc, nici nu îl disprețuiesc. Și nici Fiona nu-l urăște.

— Fiona a încercat de mii de ori să te atragă de partea ei. Și, în fond, a și reușit, a spus sora mea, după care a făcut o scurtă pauză. Oricât ai râde de mine, eu nu sunt singura idealistă din familie. Tu și cu mine ne asemănăm mult, Gabi. Și mă bucur de asta.

De data aceasta eu am fost cel care a căutat mâna Margaritei.

— Am avut o săptămână complicată, i-am spus, ducându-i mâna la buze și sărutându-i-o delicat. Suntem neliniștiți și speriați cu toții. Dar totul o să iasă bine. Apele o să revină curând în matca lor.

Margarita a răspuns sărutului apropiindu-se încă puțin de mine și rezemându-și capul pe umărul meu.

Amestecul de mirosuri al ființei ei m-a învăluit din nou, ca o amintire îndepărtată și fericită.

— Atunci, Toni nu are dreptate! a spus ea. Tata nu a distrus cu bună știință viața acelui om.

— Bineînțeles că nu.

— Iar în acea mapă roșie nu se află nimic care să demonstreze că tata ar fi trucat fotografia acelei femei moarte în interesul lui.

— Dacă Eduardo Andreu are cu adevărat ceva împotriva tatei, trebuie să fie ceva mult mai prozaic, am asigurat-o eu. Dovezi cum că s-a folosit cândva de casa lui de licitații ca să introducă bunuri de contrabandă în Anglia sau să facă speculă cu obiecte furate ori ceva de felul acesta. Nimic de care să nu fi fost deja bănuit de cineva, așa cum se întâmplă cu oricare alt om de afaceri. În orice caz, nimic de care tata ar trebui să-și facă griji.

— Crezi?

Nu, nu credeam acest lucru.

— Bineînțeles!

— Dar dacă Andreu are dovezi în legătură cu ceea ce spui, ar putea să le ducă la poliție și să provoace astfel începutul unei cercetări judiciare. Și ar putea să-l denunțe pe tata și pentru loviturile de azi-noapte. Și pentru amenințările cu moartea.

— Tata e un bărbat bogat și are multe relații. Iar Andreu nu este altceva decât un cerșetor cu un picior în groapă. Chiar dacă aceste dovezi ar exista, tata nu are de ce să-și facă griji, am repetat eu.

Margarita și-a ridicat capul de pe umărul meu și l-a aplecat asupra feței mele. Nasul ei și al meu s-au atins ușor preț de o clipă, și, pentru un moment, mi-am amintit de imaginea înfruntării dintre Andreu și tata, frunte lângă frunte și nas în nas, în mijlocul acelei săli de festivități din palatul renascentist de pe strada Fernando al VII-lea.

Îndepărtatul clinchet familiar al donițelor cu lapte aduse pe spinarea măgăriței s-a strecurat de îndată în dormitor, anunțând indirect sosirea oficială a dimineții în cartierul Gracia.

— Atunci lumea e foarte nedreaptă! a spus Margarita.

Și, fără să mai spună vreun cuvânt, s-a ridicat din pat și a ieșit lin dormitor lăsându-mă cu senzația stranie că asistasem la un moment important din viața surorii mele.

16

Am rămas întins încă cinci minute, ca să recapitulez discuția pe care tocmai o avusesem cu Margarita și ceea ce întrebările și observațiile ei îmi dezvăluiseră despre propriile sentimente față de tata sau față de ceea ce reprezenta el: banii lui, sistemul lui de valori, viziunea lui despre viață, orbirea față de semeni. Când m-am ridicat din pat, m-am dus să deschid obloanele și m-am încredințat că, deasupra cartierului Gracia, cerul era tot atât de întunecat, de murdar, de încărcat de nori și de ceață precum cel care acoperise în ziua dinainte centrul învecinat al orașului. Altă zi cu ploaie de noroi și cenușă în aer, am anticipat. O altă zi londoneză pentru noua Barcelonă industrială.

M-am îmbrăcat lângă fereastra deschisă, simțind cu plăcere mângâierea aerului proaspăt al dimineții pe corpul meu gol și respirând mirosul pomilor fructiferi care dormitau în grădină. Un portocal, un lămâi, un păr cu fructele culese: un tablou melancolic, în acord cu toamna de afară. Mi-am făcut nod la cravata aleasă la întâmplare dibuind prin sertar, dar, dintr-o deferență față de tata de care mă dezobișnuisem, am compensat acea neglijență punându-mi butonii de aur alb, dăruiți de mama atunci când am împlinit douăzeci și unu de ani. Am închis atunci fereastra și oblonul, mi-am lăsat cămașa de noapte printre cearșafurile patului desfăcut și m-am dus să-mi fac toaleta în camera de baie, apoi am urcat scări, am străbătut coridoare lungi și saloane pustii și, în cele din urmă, am ajuns în curtea interioară a casei, aceeași care găzduia în fiecare dimineață micul dejun și în fiecare seară cina cu Margarita. M-am așezat să fumez o țigară pe scaunul pe care de data aceasta nu îl ocupam la ora obișnuită – pe cutia de chibrituri purtată în buzunar de sâmbătă noapte

scria „Monte Táber” iar atunci când am isprăvit-o, m-am dus să mă plimb prin grădină.

Locuința de serviciu din spatele casei părea la fel de adormită precum turnul, dar pe podeaua pridvorului, între cele două balansoare, se afla o scrumieră cu un muc de țigară care mi s-a părut stins de curând, precum cel pe care îl aruncasem la poalele lămâiului nostru. Unul dintre locatarii locuinței nu putuse la rându-i să doarmă până târziu spre dimineață. Am dat târcoale pentru câteva minute obloanelor de la camera Fionei, dar nici ea nu a dat vreun semn de viață dinăuntru, nici eu nu am îndrăznit să bat în stinghiile de lemn. M-am îndepărtat de locuința de serviciu nu știu dacă dezamăgit sau ușurat, și m-am întors spre turn pentru a aștepta ca orologiul principal din salon să anunțe în sfârșit ceasurile șapte și jumătate.

Nu am să vă plictisesc relatându-vă conversația încurcată care ne-a ocupat timpul tatei și mie preț de numai douăzeci de minute, cât a durat de când am început micul dejun până când poliția judiciară a năvălit în cabinetul lui. Nici eu nu i-am pus tatei întrebările potrivite, nici el nu s-a obosit să-mi dea alte răspunsuri decât cele pe care mi le-a oferit de câte ori simțul datoriei, simpla curiozitate sau, în orice caz, influența altor persoane mă determinaseră să pun sub semnul îndoielii vreuna dintre întreprinderile sale sau din acțiunile publice. Până la urmă, nimic din ceea ce am auzit în aceste douăzeci de minute nu mi-a folosit ca să-mi smulg din minte bănuielile și neliniștile semănate mai întâi de Sanmartín, apoi de Gaudí și, în cele din urmă, de Margarita: tatăl meu se comporta de parcă încrederea și complicitatea mea față de toate deciziile lui ar fi fost, în ciuda atitudinii mele rebele din trecut, indiscutabile, și nici eu nu am izbutit să-mi adun curajul sau voința trebuincioase pentru a pune pe masă cele trei întrebări simple care ar fi putut lămuri măcar pentru o vreme situația dintre noi.

Întoarcerea la Barcelona a familiei Camarasa ținea de motive și interese pur economice, așa cum mă asigurase de mai multe ori la Londra, sau în spatele acesteia se ascundea altceva?

Iar dacă se ascundea altceva, acest lucru avea oare vreo legătură cu presupusul plan de restaurație a Burbonilor, care se punea la cale în timp ce Republica era în agonie și cu care Sanmartín îl relaționase deja în mod direct în articolul său din dimineața precedentă?

Incendiul de pe strada Canuda și campania care a urmat, dezlănțuită împotriva *Știrilor ilustrate* și a propriei lui persoane, anonimele bine informate și apariția de acum a lui Eduardo Andreu după aproape patru ani de tăcere erau întâmplări independente unele de altele și lipsite de vreo legătură cu acest „altceva" sau răspundeau, din contră, unui gen de conspirație perfect orchestrată împotriva lui Sempronio Camarasa?

Spre marea mea rușine, spre profundul meu regret de mai târziu, niciuna dintre aceste trei întrebări esențiale nu mi-a ieșit pe gură în dimineața aceea. În timpul micului dejun cu tata care abia dacă a durat douăzeci de minute, m-am mărginit să mă las târât într-un fel de scrimă verbală – multe împunsături cu floreta în aer, multe atacuri și contraatacuri simulate, fără vărsare de sânge adevărat – în care lui Sempronio Camarasa îi plăcea să transforme toate conversațiile între tată și fiu de când aveam uzul rațiunii. În aceste împrejurări, am fost cel mai aproape să-l întreb cât adevăr era în afirmațiile lui Víctor Sanmartín atunci când i-am transmis propunerea făcută de acesta în timpul petrecerii.

— Un interviu, a repetat tata, fără să se arate surprins.

— Vrea să-mi exprim public poziția față de presupusele tale relații politice.

— Și ai de gând să faci asta?

— Ar trebui să o fac?

— Să-i acorzi un interviu unui om care de o săptămână întreagă îți insultă tatăl și pune în pericol afacerea familiei?

Am tăgăduit din cap.

— Să reformulez întrebarea. Există ceva real, nu presupus, nici imaginat, față de care eu ar trebui să-mi exprim poziția în paginile unui ziar al concurenței?

Chipul tatălui meu a rămas tot atât de imperturbabil, de indescifrabil, ca de obicei.

— Cred, fiule, că ești destul de matur încât să știi ce poziție trebuie să adopți, când și în fața cui.

În acel moment s-au auzit cele două lovituri în ușă și, înainte ca tata să aibă prilejul să întrebe cine era, aceasta s-a și deschis, oferindu-ne o imagine care curând avea să devină monedă curentă în căminul familiei Camarasa: un inspector și un agent de poliție judiciară care ne observau cu un aer de totală siguranță, suficiență și chiar de superioritate morală, propriu celor care știu că ei reprezintă legea.

Nu voi zăbovi nici ca să istorisesc ce s-a întâmplat între mine însumi, tatăl meu și cei doi polițiști în cele cinci minute socotite pe ceas cât timp aceștia au rămas în cabinet. Povestea se rezumă, în esență, la faptul că Eduardo Andreu, de șaizeci și patru de ani, născut și domiciliat în Barcelona, la o anumită ușă și într-o anumită clădire de pe strada Princesa, depusese cu o zi mai înainte, la unsprezece noaptea, o plângere împotriva lui Sempronio Camarasa, de cincizeci și nouă de ani, născut și domiciliat și așa mai departe, pentru agresiune, amenințări și calomnie într-un loc public, în fața a zeci de martori și făcând uz în mod inadecvat de ceea ce inspectorul a definit, cu aparentă seriozitate, drept „superioritate fizică și avantaj social”. Plângerea era fermă și cerea ca pârâtul să meargă pentru a da o declarație chiar în dimineața aceea la secția centrală a poliției judiciare, în clădirea Docurilor

Regale, pentru a oferi propria versiune asupra faptelor și, în ceea ce-l privește, să se supună unui interogatoriu pertinent din partea aceluiași inspector care ne vorbea în acel moment; acesta, ținând seamă de „înalta poziție socială” a lui Sempronio Camarasa și de „caracterul său fără îndoială respectabil”, avusese deferența cu totul excepțională de a se deplasa până la propria locuință a acestuia pentru a-i comunica în persoană „situația incomodă în care ne aflăm”, și de asemenea, dacă dorea și tatăl meu, pentru a-l însoți până la secție în propria trăsură oficială.

Acest inspector mieros se numea Abelardo Labella. Era un bărbat scund, rotofei, cu părul negru și pielea măslinie, îmbrăcat cu scrupulozitatea celui care nu s-a obișnuit încă să nu mai poarte uniformă – mânecile și gulerul cămășii de o albeață impecabilă, pantaloni la dungă perfect călcați, cravata înnodată cu o precizie milimetrică – și cu fața atât de ciupită de vărsat încât părți întregi din frunte, bărbie și din obrazul stâng arătau ca o ulcerație albăstruie, pe care barba nu mai crescuse deloc. Acea vizită inoportună nu era prima întâlnire cu el și nu avea să fie – nu era nevoie să fii ghicitor în stele ca să-ți dai seama de asta – nici ultima. Labella fusese primul om al legii care călcase pragul locuinței noastre la jumătatea săptămânii trecute, atunci când descoperirea unei cârpe de lână îmbibate în creozot printre ruinele clădirii de pe strada Canuda deșteptase, în cele din urmă, curiozitatea poliției judiciare și îi determinase pe inspectori să dea atenție zvonurilor tot mai numeroase despre legătura dintre responsabilii *Știrilor ilustrate* și incendierea birourilor *Gazetei de seară.* După douăzeci și patru de ore, lui Labella îi revenise sarcina să-l înștiințeze pe tata despre plângerea pe care Saturnino Tarroja, proprietarul *Gazetei de seară,* o depusese împotriva lui în presupusa sa calitate de autor fizic, intelectual sau moral al

faimosului incendiu; iar în dimineața următoare, când i-a venit rândul tatălui meu să-l denunțe pe Tarroja pentru defăimare, amenințări, expediere de mesaje anonime și pentru alte diverse lucruri la fel de dezagreabile, cel care i-a preluat plângerea a fost tot Labella, numit încă de pe atunci inspector răspunzător cu tot ce avea în mod direct sau indirect de-a face cu incendiul de pe strada Canuda.

După spusele Margaritei, care asistase la prima întâlnire dintre Abelardo Labella și Sempronio Camarasa, camuflată îndărătul unei uși pe care nimeni nu se sinchisise să o închidă de tot, întrevederea se încheiase cu tata, scos din fire, dându-i de știre inspectorului ce opinii avea despre noul corp al poliției republicane, despre situația generală a justiției spaniole moștenite de la generalul Prim, despre favorurile reciproce și interesele mutuale ce păreau să le unească pe una și pe cealaltă – atât poliția, cât și justiția – de vârful puterii economice barceloneze apărute în vâltoarea noilor circumstanțe politice, și, în cele din urmă, despre însuși Labella, în a cărui purtare, după părerea tatălui meu, își dădeau mâna insultele josnice și lingușeala insinuantă cu o pricepere demnă de o cauză mai bună.

— Vreți să-mi spuneți că sunt arestat, domnule Labella? a conchis tata de data aceasta, după ce a ascultat cu admirabilă răbdare vorbăria nestăpânită cu care inspectorul își învăluise comunicatul oficial al plângerii prezentate de Eduardo Andreu.

— Bineînțeles că nu, domnule Camarasa. Cum puteți crede așa ceva?

Tata a schițat unul din acele zâmbete ale sale care, în contextul potrivit, puteau să-i înghețe sângele în vine și celui mai stăpân pe sine dintre oameni.

— Nu sunt arestat și, cu toate acestea, vreți să renunț la agenda mea pe ziua de azi și să vă însoțesc la secție pentru a da o declarație asupra

delirului unui escroc bătrân, care s-a strecurat azi-noapte pe o proprietate privată, a dat buzna la o petrecere tot privată și a încercat să-mi păteze imaginea și reputația în fața a vreo sută de posibili parteneri de afaceri.

Măruntul inspector Labella s-a ridicat ușor pe călcâie, și-a întins bărbia și, după câte mi s-a părut, și-a împins burta înainte, după care ne-a asigurat că este vorba de o procedură cât se poate de legală.

— În definitiv, domnul Andreu afirmă că dumneavoastră l-ați agresat fizic…

— Așa a fost.

— …și că l-ați amenințat cu moartea…

— Are dreptate.

— …iar acestea sunt niște acuzații foarte grave pe care dumneavoastră, domnule Camarasa, aveți dreptul să le contestați la sediul poliției.

— V-am spus deja că acuzațiile sunt adevărate. Aveți de gând deci să mă arestați?

Abelardo Labella a tăgăduit din cap și s-a uitat cu coada ochiului la agentul care îl însoțea, un tânăr cam de aceeași vârstă cu mine, înalt și bine făcut, a cărui minte părea să nu se afle cu totul în acel cabinet. Dacă ceea ce căuta inspectorul era puțin ajutor din partea lui, nu l-a găsit.

— Nu am să vă arestez, domnule Camarasa, a spus acesta, îndulcindu-și și mai mult glasul. Însă, într-adevăr, trebuie să veniți la secție și să dați o declarație oficială pentru mine. Iar atunci, dacă veți dori, puteți să depuneți propria plângere împotriva lui Andreu pentru violare de domiciliu, defăimare și… tulburarea petrecerii private.

Nu m-am putut stăpâni să nu zâmbesc. Din fericire, atât tata, cât și inspectorul Labella păreau să fi uitat cu desăvârșire de prezența mea în cabinet încă de la începutul acelei întâlniri.

— Nu ați venit să mă arestați, a spus tata. Trebuie să fie, atunci, o vizită de curtoazie.

— Ei bine…

— În acest caz, domnule Labella, lăsați-mi cartea de vizită și am să vă întorc eu vizita atunci când o să consider oportun să o fac.

Din nou burdihanul inspectorului s-a umflat și dezumflat înăuntrul hainei încheiate la nasturi.

— Ei bine… a repetat el.

— Da?

— La drept vorbind, domnule Camarasa, totul ar fi mult mai simplu dacă am termina cu povestea asta cât mai curând posibil. Dacă veniți cu mine acum, la ora zece deja veți putea să vă ocupați de treburile dumneavoastră și să socotiți această temă drept încheiată.

În sfârșit, tata și-a luat ochii de la inspectorul Labella pentru a mă privi pe mine.

— Nu sunt arestat, dar sunt dus la secție.

— Inspectorul are dreptate, tată, am îndrăznit să spun atunci. Cu cât terminăm mai repede cu asta, cu atât mai repede putem să ne vedem de treburile noastre. Și vom uita mai repede de Eduardo Andreu.

Ochii tatălui meu străluceau de indignare.

— Asta e viața mea de-acum. Să fiu obiectul insultelor și al plângerilor și să mă viziteze poliția la opt dimineața.

La Londra trăiam cu toții mult mai liniștiți, mă pregăteam să spun. Dar m-am oprit la timp.

— Acum o să ne lăsați să ne terminăm micul dejun, nu-i așa? l-a întrebat pe inspector.

— De bună seamă, de bună seamă. Eu și agentul Catalán o să vă așteptăm în trăsură.

Tata a tăgăduit din cap.

— Dispun de propriile mijloace de transport, mulțumesc. Plecați odată!

Inspectorul Labella părea să șovăie din nou. Fără să se clintească din loc, și-a umezit buza de jos cu limba lui rozalie și lată și m-a privit cu un aer neputincios, care m-a făcut să-l simpatizez dintr-odată.

— În jumătate de oră pornim spre secție, l-am încredințat.

Bărbatul a mai așteptat în zadar două secunde ca tata să confirme sau să dezmintă spusele mele, după care a încuviințat cu seriozitate, s-a conformat ca un militar frustrat ce era și, fără să mai adauge niciun cuvânt, a părăsit cabinetul însoțit de agentul Catalán îmbrăcat în uniformă.

17

În timp ce tata urca spre încăperile sale ca să-și completeze ținuta, am răspuns rundei de întrebări ale Margaritei, care, aflată de partea cealaltă a ușii cabinetului, de data aceasta închisă cu grijă, abia dacă reușise să descifreze numele lui Andreu și vreo două fraze fără legătură. Apoi m-am apropiat și eu de salonul de la parter unde mama își lua micul dejun, ca în fiecare dimineață, în compania Marinei. Când, la cererea mea, servitoarea a strâns farfuriile și cești le de-acum goale și ne-a lăsat singuri lângă marea fereastră deschisă spre grădină, i-am explicat și mamei care era situația: scena din seara trecută de la petrecere, despre care nimeni nu-i pomenise încă; plângerea lui Andreu la poliție, vizita în consecință a inspectorului Labella, următoarea deplasare a tatei la secția de poliție din clădirea Docurilor Regale și revenirea în forță a campaniei împotriva tatei și a afacerilor lui. Mama m-a ascultat cu toată atenția, cât se poate de serioasă, palidă și fragilă ca întotdeauna, dar, după câte mi s-a părut, și cu o nouă expresie de vioiciune pe față, apoi mi-a spus o frază care în clipa aceea, trebuie să mărturisesc, puțin a lipsit să mă facă să izbucnesc într-un râs nepotrivit, dar de care aveam să-mi amintesc în curând nu fără o oarecare îngrijorare:

— Cred că a venit vremea să intru și eu în joc.

Când m-am întors în vestibulul clădirii principale a turnului, tata mă aștepta în compania lui Martin Begg, a Fionei și a Margaritei, care îl ținea de braț și îl instruia cu privire la tot ceea ce nu trebuia să-i spună inspectorului Labella în timpul declarației oficiale. Am dedus că membrii familiei Begg erau deja la curent cu ceea ce se întâmplase și se gândeau să ne însoțească până la Docurile Regale.

— Eu bineînțeles că nu pot să merg, a spus Margarita cu tristețe când tata s-a desprins din îmbrățișarea ei și și-a îndreptat pașii spre ușă.

— O secție de poliție nu e un loc potrivit pentru o domnișoară, a declarat Martin Begg, potrivindu-și pe cap o pălărie mare și rotundă, ca aceea a unui chipeș locuitor din Cordoba.

— De aceea o luați pe Fiona.

Ca de fiecare dată, tânăra englezoaică i-a făcut cu ochiul surorii mele înainte să părăsească vestibulul. Eu am sărutat-o pe Margarita pe obraz și am asigurat-o că în seara aceea, la cină, aveam să o pun la curent cu tot ceea ce avea să se întâmple de-a lungul zilei.

— Și ai grijă de mama. Tocmai mi-a spus ceva ciudat.

Margarita și-a descrețit ușor fruntea.

— Doar pentru asta aveți nevoie de mine, a bodogănit pe înfundate. Ca să am grijă de mama.

Călătoria cu trăsura familiei a fost lungă și incomodă. Traficul aglomerat de pe bulevardul Gracia îl silea pe vizitiul nostru să încetinească mereu ritmul, să schimbe direcția de mers sau chiar să se oprească pentru a evita ciocnirea cu vreun tramvai, vreun omnibuz, vreo căruță plină de păsări de curte sau, cel mai adesea, cu vreun pieton proaspăt sosit din provincie, încă neștiutor într-ale regulilor de bază ale circulației. Ca întotdeauna, pe La Rambla situația era și mai rea. Circulația blocată în dreptul esplanadei din fața Teatrului de Comedie a pus la grea încercare răbdarea tatei, care a hotărât în cele din urmă să încheie călătoria cu trăsura. Astfel, am coborât toți patru și ne-am continuat drumul spre secție pe jos.

Declarația oficială a tatei a fost scurtă, monotonă și cel mult monosilabică. Nu nega acuzațiile lui Eduardo Andreu, dar le justifica aducând ca argument infracțiunea comisă de acesta mai înainte: dacă îi dăduse o scatoalcă bătrânului și dacă rostise grave amenințări la adresa lui a fost

pentru că acesta îl adusese mai înainte la limita răbdării dând buzna peste el în toiul petrecerii, insultându-l în prezența potențialilor parteneri, acuzându-l în mod public de comiterea nu știu căror infracțiuni și, după câte era de presupus, burdușindu-i căsuța poștală cu scrisori de amenințare în decursul zilelor anterioare. Dacă toate acelea nu justificau palma încasată de Andreu, atunci inspectorul Labella putea să-l aresteze de îndată; dacă însă o justificau, inspectorul putea să rupă în bucăți plângerea lui Andreu și să redacteze o alta cu numele lui Sempronio Camarasa în locul destinat reclamantului.

Când am ieșit de la secție, ceasurile arătau aproape zece dimineața și, pe deasupra bisericii Santa Madrona, cerul începuse să se însenineze. Contrastul dintre negreața zidurilor interioare pe care tocmai le părăsisem și noua lumină care scălda împrejurimile aleii ce se desfășura de-a lungul Zidului Maritim ne invita să ne tragem sufletul pentru o clipă și să ne felicităm, fie poate și pentru simplul fapt de a fi vii și liberi. Mirosul intens al mării aflate în apropiere, vântul ușor dinspre răsărit, docurile fremătând de activitate: aceste mici bucurii ale vieții într-un oraș-port pe care abia dacă aveai când să le apreciezi în iureșul vieții de zi cu zi. Înainte să am prilejul de a le propune însoțitorilor mei să ne așezăm la o cafea cu lapte la terasa vreuneia dintre cafenelele care înconjurau bătrâna mănăstire Santa Monica, tata și domnul Begg și începuseră să pășească pe La Rambla în sus, învăluiți în aceeași liniște grea păstrată încă de când ieșisem din biroul inspectorului Labella.

— Ne vedem mai târziu, atunci.

Fiona a fost singura care s-a oprit din mers și s-a întors spre mine.

— Te duci la facultate?

— Ai ceva mai bun să-mi propui?

Tânăra englezoaică s-a prefăcut că se gândește câteva clipe.

— Cred că azi am de-a face cu un paricid în San Pedro și cu supraviețuitorul unui trăsnet în Santa Catalina. Și cu o altă descindere a poliției la o întrunire a anarhiștilor în cartierul Raval, dacă îmi va rămâne ceva timp în dimineața asta.

Am încuviințat. Încă o zi de muncă la redacția *Știrilor ilustrate.*

— L-a lovit un trăsnet și a supraviețuit?

Fiona a schițat un zâmbet frumos.

— Nu ai cum să omori un catalan. Ne vedem în seara asta?

— În atelierul tău?

— Asta doar dacă nu te-ai săturat să mă fotografiezi…

— La zece e bine?

— O oră deloc decentă. E bine.

Apoi, cu zâmbetul încă pe buze, Fiona și-a dus mâna dreaptă la frunte și a dat pe spate o șuviță rebelă de păr.

— Te-ai gândit la ceva?

— Azi te las pe tine să alegi.

— Atunci, am să-ți fac o surpriză.

Am întrezărit de îndată zece sau douăsprezece ținute posibile cu care Fiona ar fi putut să mă primească în noaptea aceea în atelierul ei de artistă, gata să se dedice din nou uneia dintre lungile noastre sesiuni fotografice. Refugiat în subsolul clădirii familiei, aparatul meu de fotografiat se bucura de pe-acum înaintea acestei perspective.

— Asta și aștept de la tine, am asigurat-o eu.

— Mergi să te întâlnești cu prietenul tău?

Întrebarea venită atât de repede m-a surprins, însă nu prea mult.

— Cu Gaudí?

— Ai alți prieteni?

Nu, adevărul era că nu. În Barcelona nu mai aveam alți prieteni.

— O să luăm prânzul împreună, ca în fiecare zi, i-am spus. Ai chef să vii?

— Noi, angajații *Știrilor ilustrate,* nu prânzim, doar știi prea bine. Dacă avem stomacul gol, atunci abia că nu vomităm la locul crimei. Dar e o ofertă tentantă.

În ciuda scuzei amuzante, felul în care Fiona a pronunțat acel ultim adjectiv mi-a dat de înțeles că nu era nici ironică, nici politicoasă. Prietena mea roșcată cu origini londoneze avea chef să se întâlnească din nou cu prietenul meu roșcat din Reus.

— Nu am avut prilejul să te întreb cum ți s-a părut Gaudí – i-am spus, amintindu-mi conversația avută cu câteva ceasuri în urmă cu Margarita. Gaudí amenințat de Fiona cea obraznică. Dar cred că deja mi-ai spus-o chiar tu.

Fiona a ridicat din sprânceana stângă, însă acum cu expresia ei ironică dintotdeauna.

— Acum și tu citești mințile oamenilor, ca el?

— Ți-a citit și ție mintea?

Buzele Fionei s-au arcuit cu dulceață.

— Să spunem că a citit mintea cuiva, a răspuns. Apoi, după o scurtă pauză, a adăugat: Prietenul tău e un tânăr neobișnuit.

— Venit din partea ta, e un fel de elogiu.

Fiona și-a înclinat puțin capul într-o parte, cu un gest care putea să fie tot la fel de bine o negație sau o afirmație și a spus doar atât:

— Când ai să-l vezi, transmite-i salutări din partea mea. Apoi, după o scurtă ezitare: Aș vrea să-ți spun ceva, dar nu pot să-ți spun.

— Dacă vrei să-mi spui, îmi vei spune.

— Ce bine ar fi să pot! Dar nu pot.

Surâsul pe care reușeam să-l ghicesc sub chipul de o seriozitate neclintită al Fionei mă invita să-mi continui jocul.

— E un secret, am presupus.

— E o datorie profesională.

— O datorie mai misterioasă decât să relatezi despre cum a căzut un trăsnet pe capul unui catalan?

— Mult mai misterioasă și mai interesantă. Și mai personală, a adăugat după o pauză.

„Mai personală.”

— Are de-a face cu mine?

— Mai mult sau mai puțin.

— Are de-a face cu tine?

Fiona și-a îndepărtat de pe frunte o buclă roșcată de păr rebel și și-a așezat-o după urechea dreaptă.

— Mai mult sau mai puțin.

— Înțeleg, am încuviințat eu. Ți s-a cerut să ilustrezi o știre care ne privește pe tine și pe mine.

— Nu o știre. O persoană. O persoană care ne privește pe tine și pe mine.

Fiona a început să surâdă în mod fățiș.

— Deocamdată, mai mult pe tine decât pe mine.

Am meditat asupra acestui lucru pentru câteva clipe. Și atunci am înțeles.

— Un prieten.

— Să nu dăm nume! a răspuns Fiona. Dar da, un prieten.

— Ți s-a cerut să-l investighezi pe Gaudí?

— Ți-am spus să nu dăm nume…

Mi-am amintit de sosirea noastră la petrecere în seara dinainte, de scurta discuție de curtoazie dintre Gaudí și tata și de întrebarea pe care acesta i-a pus-o chiar înainte să ne despărțim: „Deși noi doi ne-am cunoscut mai înainte, nu-i așa?”

— Tata a pus asta la cale, așa-i? am întrebat. El ți-a cerut să-l investighezi pe Gaudí?

Fiona a ridicat amândouă mâinile spre cer în semn de predare.

— Eu nu ți-am spus nimic. Dar tatăl tău i-a cerut în dimineața aceasta tatălui meu să mă întrebe ce știam eu despre Gaudí. Și dacă nu știam nimic interesant, să cercetez puțin. Se pare că domnului Camarasa figura prietenului tău i se pare familiară. Și asta îl intrigă.

— Și, în loc să mă întrebe pe mine cine e sau cu ce se ocupă noul meu prieten, îi spune tatălui tău să te pună pe tine să cercetezi. Mai bine nici că se putea!

— Domnului Camarasa îi place să facă lucrurile în felul lui, știi prea bine. Sau poate că tatăl tău nu a vrut să te deranjeze.

— Poate.

— În orice caz, unui tânăr cu atâta conștiință de clasă precum Antoni nu îi va displăcea să știe că un bărbat de condiția tatălui tău se interesează atât de mult de el.

— Despre asta vorbeați amândoi pe canapea noaptea trecută? Despre conștiința de clasă a lui Gaudí?

Fiona mi-a surâs cu aer misterios.

— Printre altele.

— Lucruri care nu mă privesc pe mine.

— Fără îndoială că Antoni ți-a făcut azi-noapte un rezumat complet al discuției noastre, a răspuns Fiona. Asta faceți voi, bărbații, atunci când noi, femeile, nu mai suntem în preajmă, nu-i așa? Beți și vorbiți despre noi.

— Gaudí este un bărbat foarte rezervat. Iar azi-noapte, după ce ai plecat tu, nu am băut decât ciocolată și apă minerală.

Fiona a surâs din nou.

— Hotărât lucru, sunteți o pereche încântătoare, a declarat.

Un câine vagabond s-a apropiat de noi și a început să adulmece poalele rochiei Fionei înainte să se lase alungat de vârful pantofului meu. Rafala acordurilor unei flașnete a venit deodată dinspre colțul bătrânei mănăstiri și doi copii de nici șase ani au apărut de nicăieri, gata să se ciocnească de noi în fuga spre presupusul spectacol.

Pe cer, un cârd de porumbei de culoarea funinginii industriale a format un cerc uriaș deasupra verticalei descrise de bulevardul La

Rambla, după care s-au împrăștiat spre cele treizeci și două de direcții ale rozei vânturilor.

— I-ai spus tatălui tău ce ți-am povestit sâmbătă noaptea? am întrebat atunci, întorcându-mi privirea spre chipul Fionei. Ce am văzut în localul acela, în Monte Táber?

— Bineînțeles că nu, mi-a răspuns ea fără să șovăie o clipă. Drept cine mă iei?

— Drept o ziaristă?

— Eu nu sunt ziaristă, sunt ilustratoare, m-a corectat ea. Și nu cred că pe tatăl tău îl interesează cum își petrece nopțile un student la arhitectură.

— Atunci?

Fiona a ridicat din umeri.

— Poate că tatăl tău îl confundă pe prietenul tău cu cineva, a sugerat ea. Asta-i tot. De când cu incendiul de la *Gazeta de seară,* este atât de bănuitor, că vede peste tot numai amenințări.

„Și are toată dreptatea să creadă asta, m-am gândit eu. Dar de ce tocmai Gaudí?”

— Așa că vrea să știe cine este acest tânăr care, deodată, a început să umble în compania fiului său și a cărui figură i se pare familiară.

— Și nu putem să-l învinovățim pentru asta. Din ceea ce știe el, Gaudí ar putea fi un bătăuș tocmit de Víctor Sanmartín sau de proprietarul *Gazetei,* sau de cine știe cine.

Am schițat un surâs sardonic.

— Asta ar explica multe lucruri.

— În fond, ar trebui să te simți flatat. Tatăl tău crede că cineva ar putea încerca să ajungă la el prin intermediul tău.

— Asta ți se pare flatant? Să înțeleg că nici măcar nu știu să-mi aleg prietenii?

Fiona și-a întins mâna dreaptă, atingându-mi ușor și grăbit obrazul.

— Vai, dragul meu, a spus, privindu-mă cu duioșie sau poate doar cu milă. Oare ai știut vreodată să-i alegi?

Am preferat să nu răspund la această întrebare.

— Așadar, tata vrea să știe ce planuri ascunde Gaudí din moment ce s-a apropiat de mine și s-a gândit că tu ai fi cea mai potrivită să descoperi acest lucru, am făcut eu un rezumat.

— Ți se pare o strategie greșită?

— Mi se pare o strategie jalnică. Drept dovadă, tocmai ce mi-ai spus tot.

Fiona și-a dus un deget la gură.

— Eu nu ți-am spus nimic.

Un negustor ambulant de evantaie s-a oprit în clipa aceea lângă noi și ne-a oferit spre evaluare o marfă tot la fel de puțin atrăgătoare ca aproape tot ce aveau de vânzare oamenii aceia sărmani care umblau dintr-un capăt în altul al bulevardului La Rambla purtându-și marfa într-o căruță de lemn. Era un moșneag mic de statură, zdrențăros, măcinat de bătrânețe și de sărăcie, cu nimic diferit de Eduardo Andreu care, în noaptea dinainte, stârnise o adevărată furtună cu ale cărei rafale încă ne mai luptam.

Din milă, i-am întins două monede și am ales evantaiul cel mai puțin decolorat din colecție.

— Pentru Margarita, am lămurit-o eu. Asta dacă nu-l vrei tu.

Fiona a zâmbit din nou.

— Frumoasă încercare de a-mi oferi un cadou, a zis întinzându-mi mâna ei înmănușată în loc de salut. La ce ți-au folosit acești șase ani la Londra, dacă se poate ști?

— Nu ai cum să înveți un catalan să se poarte.

Am lăsat să-mi scape vârful degetelor Fionei și am rămas uitându-mă după ea cum o lua pe La Rambla în sus, prin Barcelona în sus, pentru a se întâlni cu tatăl ei și cu al meu și pentru a-și împlini neobișnuita ei ocupație – aceea de desenatoare de nenorociri și detectiv de ocazie – așa cum i-o rezervase destinul. Și doar atunci când a dispărut cu totul din fața ochilor mei în veșnica puzderie de oameni fără căpătâi care înțesau bulevardul La Rambla, ca o pată roșie și albă înghițită de

cenușiul uniform din jur, am hotărât să mă trezesc în sfârșit din visare și s-o pornesc pe propriul drum spre clădirea Bursei cu capul plin de noi întrebări.

18

Mi-am petrecut restul dimineții dând târcoale prin împrejurimile Pieței Palatului, fără să mă pot hotărî dacă să intru în Școala de Arhitectură, dar și fără chef să mă întorc pe bulevardul Gracia și să-mi irosesc de pe acum ziua. La unu după-amiaza, când primii mei colegi au început să iasă buluc pe ușa clădirii Bursei în căutarea omnibuzelor sau a restaurantelor învecinate unde să-și umple stomacurile goale, raza vagabondărilor mele se lărgise deja până dincolo de vechea Poartă a Mării și atinsese locuri prin care nu mă mai aventurasem niciodată până atunci. Așadar, când am deslușit în cele din urmă silueta lui Gaudí prin acea colecție de colegi anonimi, tocmai mă întorsesem dintr-o excursie cu peripeții care, pornind din preajma bordeielor familiare ale pescarilor din Barceloneta, mă purtase spre mai puțin cunoscutele – și deloc agreabilele – cheiuri de încărcare ale portului industrial.

— Arătați cam rău, m-a salutat prietenul meu, strângându-mi mâna cu o fermitate cam moleșită. Ca să nu spun că păreți proaspăt exhumat dintr-o groapă comună.

„Cineva încă se mai gândea la fotografia lui Lizzie Siddal”, mi-a venit în minte.

— Și eu mă bucur să vă văd.

—Vă simțiți bine?

— Întrebați din cauza noroiului de pe mine? i-am spus, arătând spre numeroasele pete care îmi împodobeau costumul aproape nou. Acum e momentul să deduceți în ce zonă a orașului se află balta în care am căzut, nu credeți?

— Ați căzut într-o baltă?

— Oarecum. Am căzut într-o baltă cu ajutorul altora, am putea spune.

Gaudí m-a privit cu un amestec vizibil de compasiune și curiozitate.

— Cât v-au furat?

— Îndeajuns încât să trebuiască să mă invitați azi la prânz, i-am spus, fără să mint. Portofelul, banii, butonii de aur alb și un evantai. Dar am rămas cu pantofii.

— Sper că nu v-au lovit, s-a îngrijorat Gaudí, cercetându-mă din cap până-n picioare. Un evantai, ați spus?

— E o poveste lungă.

În ora următoare, în timp ce mâncam un orez gustos de munte și beam un vin prost de Cariñena la masa noastră dintotdeauna de la restaurantul Las Siete Puertas, l-am înștiințat pe prietenul meu de tot ceea ce se întâmplase în acea dimineață, de la micul dejun cu tata în cabinetul lui din turnul familiei, întrerupt de poliție, până la mica mea experiență portuară cu două pușlamale ale căror vârste, socotite împreună, nu trebuie s-o fi întrecut cu mult pe a mea, dar ale căror pumnale nu admiteau dreptul la replică. I-am relatat pe scurt și despre ciudata conversație cu Margarita, am repetat ca să-i aduc și lui la cunoștință fraza aceea simpatică pe care mama o rostise când a aflat despre plângerea la poliție a lui Andreu „cred că a venit vremea să intru și eu în joc” și i-am transmis salutările pe care Fiona i le adresase când am ieșit din secția din clădirea Docurilor Regale. M-am abținut, în schimb, să-i pomenesc despre interesul brusc pe care Sempronio Camarasa părea să-l aibă față de noul prieten al singurului lui vlăstar de parte bărbătească și am șovăit în a-i repeta sintagma „un tânăr neobișnuit” folosită de Fiona când i-am cerut, cu o noapte mai înainte, să-mi descrie impresia lăsată de Gaudí.

Dintre toate știrile dezvăluite spre a le supune cugetării lui, cea care a părut să-l intereseze cel mai mult pe prietenul meu a fost identitatea inspectorului însărcinat cu toate plângerile care începuseră să se adune în jurul tatei.

— Abelardo Labella, ziceți?

— Vă spune ceva numele lui?

— Un domn foarte scund de statură și cu fața ciupită de vărsat?

— Îl cunoașteți, atunci.

Gaudí a schițat un gest vag cu mâna dreaptă.

— Nu am fost prezentați unul altuia în mod oficial. Dar am avut ocazia să sufăr de la distanță de pe urma acțiunilor sale.

Poate că a fost efectul oboselii, al tensiunii acumulate de-a lungul dimineții, al minusculului sâmbure de îndoială semănat, fără să vrea, de Fiona în creierul meu sau al vinului prost, ales de Gaudí însuși pentru a ne stropi prânzul, și care se urca la cap neașteptat de repede, dar adevărul e că de data aceasta nu m-am putut abține să nu dau glas la ceea ce de multă vreme îmi tot umbla prin minte.

— Nu obosiți niciodată să fiți atât de enigmatic, domnule G?

Gaudí și-a oprit de îndată furculița încărcată de boabe de orez și mazăre în drumul ei spre gură.

— Poftim?

— Micii derbedei care vă caută la domiciliu și vă spun „domnu' G". Cele trei încuietori și urmele de incendiu de la ușa mansardei. Domnii bine îmbrăcați care se apropie de dumneavoastră în miez de noapte și vă lasă teancuri de bancnote pe masă. Iar acum, relațiile dumneavoastră cu un inspector de poliție judiciară.

Prietenul meu și-a lăsat furculița încă plină în farfurie și a zâmbit cu o francheță dezarmantă.

— Aveți dreptate. Ceea ce s-a întâmplat azi-noapte în Piața Regală este de neiertat.

— Cum ați spune dumneavoastră, de neiertat e o formulă cam exagerată. Să spunem neobișnuit.

— Atunci, neobișnuit, a acceptat el. În orice caz, nu ar fi trebuit să asistați la acel… schimb de bunuri.

— Schimbul unui teanc consistent de bancnote pe o sticluță plină cu un lichid verde, vreți să

spuneți.

— Sunt oameni care nu știu să respecte nici locul, nici momentul, a remarcat el. Și dacă intri în tot felul de afaceri, ești expus în mod deosebit la contactul cu acest gen de persoane.

Prin urmare, aceea era o afacere.

— Opium? am întrebat în șoaptă, recurgând la cea mai bună variantă care îmi trecuse prin minte pe când eram în pat pentru a găsi o explicație pentru misterul celor întâmplate în Piața Regală.

Prietenul meu s-a arătat sincer scandalizat de acea sugestie.

— Opium? a repetat, de parcă ar fi scuipat cuvântul. Drept cine mă luați?

— Drept cineva care dă niște sticluțe mici pline cu lichid la schimb cu mari sume de bani?

Gaudí a zâmbit din nou, de data aceasta cu un aer ușor zeflemitor.

— După câte văd, nu prea știți cum este viața unui dependent de opium. Și mă bucur că e așa. Opiumul este calea cea mai facilă, mai ieftină și mai prostească scornită de om pentru a-și amorți trupul și a-și distruge spiritul. Dacă vreți să vă năuciți mintea cu sirop de opium, cu laudanum aromatizat sau cu orice alt produs la modă derivat din mac, nu aveți decât să vă apropiați de port cu câteva monede în buzunare și să vizitați câteva locuri cu reputație îndoielnică pe drept meritată.

„Localuri mai puțin exclusiviste decât Monte Táber”, puțin a lip sit să spun.

— Așa, deci!

— Iar când vă treziți, ce-i drept, e posibil să descoperiți că ați pierdut și altceva în afară de un evantai.

De data aceasta am zâmbit eu.

„Dacă ați ști dumneavoastră câte lucruri cunosc eu despre opium, m-am gândit. Dacă ați ști dumneavoastră ce fel de localuri m-am văzut silit să frecventez într-o anumită perioadă de-acum trecută a vieții mele. Dacă ați fi cunoscut-o pe

Fiona Begg pe vremea când vâna dragoni pe străzile cartierului East End!”

— Și eu mă bucur că nu aveți nimic de-a face cu astfel de afaceri. Am o oarecare experiență în această privință și nu mi-ar plăcea să aud că vă întovărășiți cu acel gen de oameni care își fac veacul prin astfel de spelunci, cuiburi ale viciului și depravării.

Gaudí a încrețit ușor din sprâncene.

— Pot să vă-ntreb…?

— Fiona e o femeie cu un oarecare trecut, m-am mărginit să spun, schimbând tema cu un gest al mâinii drepte. Atunci, ceea ce oferiți dumneavoastră este…

— Ceea ce ofer eu este o experiență care nu are nimic de-a face cu vlăguirea simțurilor și nici cu năucirea minții pe care oamenii de rând se încăpățânează să o caute în alcaloizii extrași din anumite plante.

Gaudí a mai luat încă o sorbitură de vin, apoi s-a uitat în jur.

— Aveți cunoștințe de botanică, dragă prietene Camarasa?

— Mă tem că nu.

— Atunci nu vă deosebiți cu nimic de oricare dintre domnii din jurul nostru. Și dumneavoastră, la fel ca ei, trăiți într-o lume cu totul artificială.

Am așteptat câteva secunde o explicație care nu mi-a fost dată.

— O lume cu totul artificială, am repetat în cele din urmă.

— O realitate artificială, dacă preferați. O realitate domesticită, castrată, înghesuită între marginile micului orizont de experiențe pe care orașul le pune la dispoziție. Orașul, prietene Camarasa, e ca o roată care nivelează toți oamenii deopotrivă. Mai întâi le nivelează visurile și aspirațiile și, în cele din urmă, le nivelează felul de a vedea și de a înțelege realitatea.

Mi-am umezit și eu buzele cu vinul care încă îmi umplea paharul.

„O realitate castrată.”

— Interesant paradox, am spus. Eu aș fi crezut mai degrabă că orizontul de experiențe pus la dispoziție de oraș este infinit mai mare decât cel pe care-l poate oferi orice sat. Indiferent de câte cunoștințe de botanică ar avea țăranul cu pricina.

Gaudí a tăgăduit din cap.

— Vă amintiți discuția pe care am avut-o la această masă în ziua când ne-am cunoscut?

— Desigur.

— Vă amintiți că ați râs de convingerea mea că e posibil să fotografiezi spiritele imateriale?

— Da, îmi amintesc că ideea m-a surprins.

— Dacă ați avea cunoștințe de botanică, nu ați fi fost așa de surprins.

În ciuda seriozității cu care Gaudí a rostit aceste cuvinte, nu am putut să nu zâmbesc.

— Faptul de a cunoaște proprietățile plantelor vă ajută, atunci, să construiți un aparat în stare să fotografieze morții?

— Faptul de a cunoaște proprietățile plantelor, așa cum spuneți dumneavoastră, mă ajută să-mi păstrez mintea trează. Și, mai ales, mă împiedică să uit că pe lumea asta există mult mai multe lucruri decât pot cuprinde ochii noștri la prima vedere.

Am devenit din nou serios.

— Atunci asta se află în sticluțele pe care le oferiți dumneavoastră, am presupus. Poțiuni pentru a vedea realitatea.

— Aceste sticluțe sunt doar o parte din experiențele pe care le ofer eu, a replicat Gaudí, după ce a cântărit câteva clipe spusele mele. Clienții mei sunt persoane rafinate și cu neliniști intelectuale, aflați, într-adevăr, în căutarea a ceva care să-i ajute să vadă realitatea.

„Oameni cu neliniști intelectuale.” M-am gândit la cariatidele care păzeau cele două uși închise de

la Monte Táber, la tinerele împodobite cu pene albe de struț și la membrele dezvelite și contorsionate ale femeii care dansa pe scenă. Un alt fel de instrumente pentru a vedea realitatea, se pare.

— Cei doi tineri care v-au abordat la intrarea în locuință nu păreau însă prea rafinați, m-am mărginit să-i spun.

Prietenul meu a strâns ușor din sprâncene.

— Acei doi tineri nu sunt clienții mei.

Abia atunci am înțeles.

— Se află în slujba dumneavoastră.

— Ei nu au nimic de-a face cu ceea ce vorbim acum, a răspuns Gaudí, punând capăt discuției.

Apoi, după o pauză de care am profitat amândoi ca să ștergem și ultimele resturi de orez din farfurie, a adăugat:

— Aveți ceva de făcut mâine-noapte?

— Mâine am o obligație familială. O vizită la Liceo.

— Vineri, atunci?

— Vineri vă stau la dispoziție cu totul. Vă gândiți să mă duceți la…? mi-am mușcat limba înainte de a pronunța numele interzis. Vă gândiți să mă transformați într-unul din clienții dumneavoastră?

Gaudí s-a uitat ostentativ la pata mare de noroi care îmi împodobea pieptarul jachetei.

— Mi se pare, dragă prietene, că încă nu vă aflați în situația de a aspira să recurgeți la serviciile mele.

Și aici s-a terminat acea parte a conversației noastre referitoare la misterioasele afaceri ale domnului G.

Cinci ceasuri mai târziu, după ce am coborât din cabrioleta pe care Gaudí mă obligase să o iau din Piața Palatului și i-am plătit vizitiului drumul cu câteva dintre monedele îndesate în buzunar, în ciuda protestelor, de către prietenul meu, Margarita

mă aștepta lângă poarta de fier a turnului familiei ținând în mână un exemplar din *Știrile ilustrate.*

— Femeia asta e nebună, nu-i așa? m-a întrebat în loc de salut.

Nu a fost nevoie să iau ziarul pe care mi-l întindea sora mea ca să știu la ce făcea referire.

La cele două ilustrații ale Fionei.

Un domn care lovea un bătrân dinaintea unui grup înceţoşat de oficialități locale rămase cu gurile căscate, apoi același domn depunând plângere la secția de poliție în fața unui inspector scund, rotofei și cu fața plină de pete de cerneală.

— Le-am văzut deja când am ieșit de la Școala de Arhitectură, i-am spus sărutând-o pe obraz și închizând poarta în urma mea. Nu te mai gândi la asta.

— Să nu mă mai gândesc?

— Asta nu e opera Fionei. E opera tatei.

— Tata i-a permis să publice așa ceva?

— Crezi că Fiona ar fi publicat așa ceva fără permisiunea tatei?

Margarita m-a privit în tăcere pentru câteva clipe, apoi a împăturit ziarul, l-a aruncat pe podea și l-a călcat în picioare de câteva ori, slujindu-se de toculețele papucilor ei de casă.

— Ce bine ar fi fost să nu ne fi întors niciodată la Barcelona, a spus ea. Ce bine ar fi fost ca tata să nu-l fi cunoscut niciodată pe Martin Begg.

Vocea cu care sora mea a pronunțat aceste două fraze se asemăna foarte mult cu cea de care se folosise în dimineața aceea pentru a-și face publică descoperirea cu privire la nedreptatea lumii.

Am prins-o în brațe și, învingându-i ușoara rezistență inițială, am tras-o aproape.

— Am multe lucruri să-ți povestesc, i-am spus, strângând-o lângă mine. Și sigur că și tu ai multe lucruri să-mi povestești.

Margarita a acceptat cu prudență să o îmbrățișez pentru câteva momente, apoi s-a desprins din

strânsoare și s-a uitat lung la mine, cât se poate de serioasă.

— Îți mulțumesc, a murmurat ea. Acum sunt și eu murdară de noroi.

În noaptea aceea, în atelierul Fionei, am imortalizat zece plăci fotografice cu ea îmbrăcată în zână din pădurile englezești și am lăsat-o să mă fotografieze, la rândul ei, într-un costum improvizat de *squire*[II] din Highlands, sustras din șifonierul tatălui ei: niște pantaloni asortați la o haină de tweed cu carouri scoțiene, o căciulă de vânător de cerbi cu cozorocul perfect ridicat, iar pe umeri o pelerină Inverness cât o mantie de mărime mijlocie. A fost o vizită plăcută. Nici eu și nici Fiona nu prea am discutat în timpul lentului proces pe care l-a presupus sesiunea de fotografii, și rostul subiectelor neînsemnate despre care am vorbit a fost mai degrabă acela de a puncta liniștea plăcută care ne prezida aproape mereu întâlnirile. Nici ea nu a manifestat vreo intenție de a-mi spune cum și de ce publicase acele două desene în ultima ediție a *Știrilor ilustrate,* și nici eu să menționez straniile dezvăluiri făcute de Gaudí în timpul prânzului, a căror natură vag ezoterică – sau, în orice caz, halucinogenă – ar fi trebuit s-o intereseze fără îndoială pe Fiona, gata mereu să experimenteze lucruri noi. Când ne-am luat rămas-bun la ușa vechii locuințe de serviciu, clopotele Turnului cu Ceas din cartierul Gracia tocmai bătuseră douăsprezece noaptea, iar atmosfera dintre noi era, aș fi putut să jur, mai caldă ca niciodată.

— Mâine va fi o zi mare, a spus Fiona, sărutându-mă pe obraz sub buiandrugul ușii sale. Îți promit!

Iar eu am crezut-o.

În drum spre dormitorul meu, o fâșie de lumină strecurată pe sub ușa de la cabinetul tatei m-a silit

să-mi schimb din nou planurile.

— Toate bune, tată? am întrebat după ce am bătut ușor la ușă și am întredeschis-o de numai două palme.

Stătea așezat în fața biroului acoperit de dosare și hârtii și avea întru totul înfățișarea unui funcționar de la bancă, împovărat de o iminentă închidere de conturi.

— Toate bune și la locul lor, mi-a răspuns, aproape fără să mă privească.

Eu însă nu l-am crezut.

— Pot să-ți pun o întrebare?

Abia acum tata și-a ridicat capul din vraful de foi pe care le cerceta cu luare-aminte.

— Și anume?

— Prietenul pe care ți l-am prezentat la petrecere. Antoni Gaudí.

Am făcut o pauză sperând zadarnic ca pe chipul tatei să se ivească o reacție cât de mică la auzul acestui nume.

— E adevărat ce i-ai spus? L-ai mai întâlnit până acum cu vreun prilej?

În loc să îmi răspundă, tata mi-a arătat unul din cele două scaune așezate în fața biroului. Aceea era, în sine, o noutate interesantă, așa că am închis ușa în urma mea, m-am așezat pe scaunul indicat și am așteptat, în mod firesc, o revelație care însă nu s-a produs.

— Vorbește-mi despre tânărul acesta, mi-a spus în schimb, după ce a deschis tabachera de argint și a scos de acolo o singură țigară, un exemplar umplut cu tutun fin de Trichinopoly, aprinzând-o cu bricheta voluminoasă ce prezida biroul.

— Ce vrei să-ți spun?

— Tot ce știi despre el. Cine e, cu ce se ocupă, cu cine sau pentru cine lucrează. Ce medii frecventează.

Chipul tatălui meu era acoperit mai departe cu o mască de o seriozitate indescifrabilă.

Interesul lui pentru persoana sau activitățile lui Gaudí, din câte am înțeles, nu doar că era unul sincer: era și urgent. Situația mi s-a părut dintr-odată atât de absurdă, încât puțin a lipsit să nu zâmbesc.

— De când te interesează prieteniile mele?

— Răspunde-mi la ce te-am întrebat, te rog.

Am luat tabachera de argint a tatei, am scos ultima țigară rămasă înăuntru și am aprins-o cu un chibrit din cutia de la Monte Táber.

— Se numește Antoni Gaudí. E cu un an mai mare ca mine. S-a născut la Reus, este fiul unui cazangiu și a venit la Barcelona acum șase ani. La câteva zile după revoluția din septembrie și după ce am fugit noi din oraș.

Am pronunțat această ultimă frază fără altă intenție decât aceea de a-l face pe tata să se simtă puțin stânjenit, dar am înțeles de îndată că se simțea tentat să deducă ceva mai mult din ea.

— Oricum, e doar o simplă coincidență. Gaudí și fratele lui au venit să-și continue studiile în oraș. Acum el e în anul doi la Școala de Arhitectură, așa ne-am împrietenit. Așadar, nimic misterios.

— Și în afara studiilor, cu ce se ocupă?

— Cu lucruri cât se poate de nevinovate, din câte știu, m-am simțit obligat să mint. Singura excentricitate pe care și-o permite Gaudí este să frecventeze cercurile spiritiste și teatrele din cartierul Raval. Poate că l-ai întâlnit în vreunul din aceste medii, asta dacă și pe tine te atrag spiritele și coristele…

Tata nu s-a sinchisit să-mi răspundă la această replică strengărească.

— Margarita spune că v-ați cunoscut în dimineața incendiului de la birourile *Gazetei de seară.* Te-a dat la o parte din calea unor cai speriați în timp ce te uitai cum arde clădirea.

— Și pe Margarita ai interogat-o cu privire la prietenul meu?

— Deci așa a fost cum am spus?

— Așa a fost, am confirmat eu. Și înțeleg că acesta e un punct în favoarea lui Gaudí, nu? Sau poate faptul că m-a salvat de la o moarte cumplită sub copitele cailor îl face suspect de ceva?

Tata a dat încet din cap de la stânga la dreapta, în timp ce scotea pe nări tot atâția nori de fum albăstrui.

— Uneori, Gabriel, mă îngrijorează naivitatea ta.

Liniștea care a urmat acestei fraze neașteptate – printre numeroasele adjective deloc sau prea puțin flatante cu care mă împodobise tata de-a lungul ultimilor șase ani nu apăruse încă acela de „naiv” – mi-a îngăduit să aud cât se poate de limpede ticăitul ceasornicului care prezida salonul principal al turnului, la câțiva pereți distanță de cabinetul unde ne aflam.

— Îmi explici ce vrei să spui, te rog? am întrebat în cele din urmă.

Tata s-a ridicat ușor în picioare la biroul lui și m-a privit cu o intensitate de zile mari.

— Tu, Gabriel, ești un Camarasa. Oricât de rău ți-ar părea, ești întâiul și singurul născut de parte bărbătească al lui Sempronio Camarasa. Iar asta te face să fii o posibilă țintă pentru tot soiul de ticăloși. Oameni care ne vor banii. Oameni care vor să aibă influență asupra noastră. Oameni care încearcă să pătrundă în cercurile noastre intime cu intenții care ar trebui de-acum să-ți fie cunoscute.

Fără să-și ia ochii de la mine, tata m-a țintit cu capătul incandescent al țigării.

— În clipa de față, Gabriel, nu mai ești doar moștenitorul unui nume de familie care trezește invidii și ranchiună în rândul multora: ești și veriga cea mai slabă dintr-un lanț pe care o mână de ticăloși au tot interesul să-l distrugă.

Mai curând intrigat decât supărat, am păstrat un moment de tăcere înainte să-mi spun părerea:

— Iar Gaudí e unul din acești ticăloși.

— Tânărul acesta apare ca prin minune lângă tine ca să-ți salveze viața, în vreme ce în fața voastră arde clădirea ziarului rival *Știrilor ilustrate.* Întâmplarea face că tânărul acesta este și el student la Școala de Arhitectură la care ești înscris și tu. Tânărul acesta devine cel mai apropiat prieten al tău în timp ce totul începe să se cutremure în jurul nostru. Și când, în cele din urmă, ajung să îl cunosc, aspectul acestui tânăr coincide în cele mai mici detalii cu anumite descrieri parvenite de-a lungul ultimelor săptămâni de la diverse surse pe care acum nu e cazul să le menționez.

Zâmbetul de suficiență care începuse să-mi înflorească pe buze în timp ce-i ascultam primele trei fraze mi-a înghețat de îndată când a ajuns la a patra.

— Ce descrieri?

Tata a tăgăduit din nou din cap.

— Fii cu ochii în patru! E singurul lucru pe care ți-l cer. Și nu uita cine ești. Tu nu ești un student de la arhitectură nevoit să caute prietenia unui țărănoi care încearcă să-și ascundă originea umilă cu cravate mari și fanteziste. Tu ești primul și singurul fiu al lui Sempronio Camarasa. Într-o zi, afacerile mele vor fi afacerile tale. Și asta te face să fii o țintă cum nu se poate mai ispititoare pentru tot felul de profitori și de falși prieteni cu intenții ascunse.

Spre rușinea mea, singura reacție de protest de care am fost în stare pentru a apăra nevinovăția lui Gaudí a fost o încercare stângace de a-l provoca pe tata, a cărei amintire mă face să roșesc și acum.

— Fiona se afla și ea pe La Rambla când Gaudí m-a dat la o parte din calea cailor în dimineața incendiului, am răspuns eu. Și drumul ei, știi prea bine, pare că se intersectează mereu cu al meu. Poate că ar trebui să începi să o investighezi și pe ea.

Din nările tatei au ieșit alți norișori de fum albăstrui, care au rămas pentru o clipă agățați de mustățile lui ca o mucozitate ațoasă și tristă.

„Un dragon bătrân, rănit, m-am gândit. Un dragon puternic și de temut.”

— Asta e tot ce ai să-mi spui?

Discuția se încheiase.

— Gaudí nu e un profitor și nici nu e un prieten fals cu intenții ascunse, am mai încercat eu, lipsit de-acum de orice convingere. Gaudí e un tânăr nemaipomenit. Și cu tot respectul ce ți se cuvine, i, tată, mi se pare că toată situația asta din ultimele zile a început să-ți afecteze capacitatea de a judeca drept.

Tata și-a strivit țigara de fundul scrumierei de porțelan și m-a privit cu o expresie dintr-odată epuizată.

— Noapte bună, Gabriel! a murmurat el.

Și asta a fost tot.

19

Când am intrat pe o stradă laterală a Piațetei Moncada, la ceas târziu de seară în ziua următoare, pușlamaua de Ezequiel stătea așezat la intrarea clădirii în care locuiau frații Gaudí. De data aceasta, prezența lui nu m-a surprins: în cele din urmă, acel mic delincvent cu păr răvășit și unghii negre se afla, după cât se pare, în slujba prietenului meu.

Și nici pe el nu l-a surprins prezența mea.

— Ia te uită cine e aici, domnu' studinte! m-a salutat el, ridicându-se în picioare și ducându-și zeflemitor mâna la pălăria imaginară. Apoi, arătând spre poalele lungi ale redingotei mele, a adăugat: Ce elegant sunteți azi, nu?

— Ce faci, Ezequiel?

De data aceasta se pare că l-am surprins.

— Vă amintiți numele meu?

— Am memorie bună. Domnul G e sus?

— Da de unde, a spus băiatul strâmbând din nas. E numa bătrânu', ăla da, i-acolo.

Bătrânul, am dedus eu, era Francesc Gaudí. Fratele mai mare al lui Gaudí. Un bătrân de douăzeci și trei de ani.

— Bătrânul nu te place?

— Bătrânului nu-i place de nimeni. Dacă urcați, umblați cu grijă. Vă amintiți de cumătru-meu?

— Arturo?

— Ieri bătrânu' i-a spart doi dinți. A aruncat în el c-o carte de sus, și l-a nimerit în plin.

„E un individ care țintește bine, Francesc ăsta", m-am gândit eu fără să o și spun.

— Vai, regretele mele! Câtă răutate!

Ezequiel s-a uitat la mine cu ochii lui mari și apoși, ușor mijiți.

— Dumneavoastră și domnu' G…?

Am așteptat în zadar ca băiatul să-și completeze fraza.

— Eu și domnul G… ce?

— Știți dumneavoastră…

Nu am să încerc să descriu gestul pe care Ezequiel l-a făcut mai departe. E de ajuns să spun că am simțit cum îmi ard urechile ca felinarele de Paști.

— Nu știu despre ce îmi vorbești.

— Atunci sunteți un client de-al lui.

— Sunt un prieten al domnului G. Studiem în același loc. Și acum, dacă îmi dai voie, trebuie să vorbesc cu fratele lui.

Ezequiel și-a pus pe față un rânjet de jivină care mi-a amintit, inevitabil, de cei doi derbedei care mă atacaseră în port în dimineața trecută. Ultimele umbre din simpatia pe care începusem s-o simt pentru el la începutul conversației s-au risipit de îndată.

— Amintiți-vă de ce v-am spus, a întărit el, dându-se numai puțin la o parte din pragul ușii, silindu-mă astfel ca, în drumul meu spre interiorul clădirii, să mă ating de hainele lui nespălate.

— O să-mi păzesc dinții, l-am asigurat eu. Mulțumesc.

Am urcat pe dibuite, prin penumbră, numeroasele trepte care duceau spre mansardă și, îndată ce am ajuns acolo, am ciocănit de trei ori în ușa fraților Gaudí.

Nimic.

Am mai bătut de două ori. Niciun răspuns.

Încă trei ciocănituri.

— Mai încercați o dată și trag.

Instinctiv, m-am îndepărtat de ușă.

— Domnule Gaudí? am întrebat. Francesc?

— Am să număr până la trei, s-a auzit vocea cu același calm neclintit.

— Nu sunt un client al fratelui dumneavoastră, i-am răspuns eu. Sunt un coleg de la Școala de Arhitectură. Nu am venit să cumpăr nimic.

Vocea a tăcut vreme de zece secunde. Eu m-am retras cu câțiva pași mai departe de ușă, încercând

să mă situez în afara bătăii acelei puști ipotetice pe care Francesc ar fi putut să o țintească asupra mea de partea cealaltă a obstacolului subțire din lemn lăcuit care ne despărțea.

În cele din urmă, sunetul celor trei încuietori deschizându-se una după alta m-a convins că felul în care am abordat situația a fost cel corect.

— Gabriel Camarasa, a afirmat mai mult decât a întrebat tânărul care a apărut în pragul ușii.

— Sunt încântat să vă cunosc în sfârșit, domnule Gaudí.

Francesc Gaudí mi-a privit cu o vizibilă reticență mâna întinsă, dar a strâns-o în cele din urmă. O strângere fermă, încordată, fără urmă de șovăială.

— Fratele meu nu e acasă.

— Și știți cumva când se întoarce?

— Dumneavoastră știți?

Am ridicat din sprâncene.

— Nu. Dar dumneavoastră?

— Nu.

„Un public dificil”, m-am gândit. Am încercat și altfel:

— Întâmplarea face să am încă un bilet la reprezentația din seara asta de la Liceo și voiam să i-l ofer fratelui dumneavoastră. A devenit un bun prieten al familiei și ne-am bucura să-l vedem în loja noastră.

Francesc Gaudí m-a privit din cap până-n picioare de parcă ar fi încercat să se convingă de corespondența dintre veșmintele mele și explicația pe care tocmai i-o dădusem. Era un tânăr înalt, masiv, posesor al unui trup de dimensiuni neobișnuite pentru cineva de vârsta lui. Claia de păr roșu, crescut din abundență, care îi acoperea capul părea însuflețită de un spirit tot la fel de nestăvilit precum caracterul viitorului avocat.

— Sigur cel pe care îl căutați este fratele meu? a întrebat în cele din urmă. Antoni Gaudí?

Am zâmbit cu amabilitate.

— Dacă ați ști că nu o să întârzie mai mult de jumătate de oră, aș putea să-l aștept aici, am îndrăznit eu, încercând să sugerez din ochi că prin „aici” nu voiam să spun „pe palier”. Spectacolul începe la nouă.

— Nu cred că va fi cu putință.

— Ca fratele dumneavoastră să se întoarcă peste jumătate de oră sau ca să-l aștept aici?

Tânărul a tăgăduit din cap.

— Nu cred că va fi cu putință.

În clipa aceea, spre infinita mea ușurare, s-au auzit niște pași pe seară și o voce cunoscută mi-a pronunțat numele de familie urmat de un plăcut semn de întrebare:

— Camarasa?

M-am întors la timp ca să văd cum jumătatea superioară a corpului lui Gaudí se ivea treptat din penumbra scării. „Asemenea unui spirit în plin proces de reîncarnare, mi-am spus în sinea mea, sau a unui spion părăsindu-și ascunzătoarea în care fusese pus pentru a-și îndeplini misiunea.” Apoi m-am gândit că imaginația mea începuse să se molipsească de la atmosfera aceea stranie care o înconjura în ultima vreme.

— Gaudí, ce mă bucur să vă văd! Chiar acum îi explicam fratelui dumneavoastră… m-am oprit când am văzut obiectul pe care îl ținea prietenul meu în mâna dreaptă. Evantaiul meu?

— Un semn de curtoazie din partea lui Ezequiel, a încuviințat, întinzându-mi-l cu un gest firesc. I-am explicat fratelui meu…

Ca de multe alte ori, am hotărât să nu pun întrebări. Am pus evantaiul în buzunar, apoi am privit spre locul unde puțin mai înainte se aflase Francesc Gaudí și tot ce am văzut a fost cadrul gol al ușii. Fratele lui Gaudí se risipise și el în aer, ca o nălucă în drumul spre lumea de dincolo.

— În programul tatei a survenit o obligație urgentă și nu poate să ne însoțească la Liceo, am explicat, întorcându-mă din nou spre prietenul

meu. Iar Fiona s-a gândit că poate v-ar plăcea dumneavoastră să veniți în locul lui.

Gaudí a încuviințat cu gravitate.

— Fiona s-a gândit la asta?

— Iar Margarita a susținut moțiunea.

— Și ceilalți… invitați?

— Mama și Martin Begg. Și eu, bineînțeles. Fără obiecții semnificative față de prezența dumneavoastră, dacă asta vreți să mă întrebați.

— Atunci va fi o onoare să vă însoțesc, a spus Gaudí schițând o ușoară reverență care mi s-a părut, în holul acela dezolant și pe jumătate cufundat în beznă, un gest cu totul inadecvat. Vreți să intrați?

— Prefer să vă aștept jos. Nu o să vă ia prea mult timp să vă pregătiți, nu-i așa?

Prietenul meu a părut puțin surprins de răspunsul meu, dar nu a protestat.

— Acordați-mi zece minute.

Și spunând acestea, a dispărut pe ușa mansardei.

Când am ajuns din nou la intrarea clădirii, Ezequiel nu mai era acolo. L-am localizat însă de îndată lângă absida bazilicii Santa María del Mar, urinând în voie pe piatra veche de sute de ani a locașului în timp ce fluiera un cântec popular. M-am apropiat de el cu evantaiul în mână, arborând pe față tot curajul de care eram în stare.

— Cum îmi explici asta, Ezequiel?

Tânărul și-a întors capul fără să întrerupă traiectoria parabolică a șuvoiului care îi izvora de sub pântece.

— Ce spuneți?

— Evantaiul.

Pușlamaua și-a tras din nou pe față zâmbetul zeflemitor.

— A, deci dumneavoastră sunteți fudulul cu evantaiul? a întrebat pe când își scutura ceea ce avea în mână și o punea la păstrare ca pe un obiect de mare preț printre cutele pantalonilor. Pe dumneavoastră v-au jefuit cei doi șrengari?

Am încercat să-mi fac în grabă o reprezentare mentală a situației, dar nu am putut să scot nimic mai bun de atât:

— Domnul G ți-a cerut să-i cauți pe cei care m-au jefuit?

— Mi-a cerut să-l caut pe ăl de i-a furat un evantai unui domnișor care se plimba prin port cu niște butoni de argint.

— De aur alb. Unde sunt?

— Și de ce mă întrebați pe mine? Domnu' G mi-a cerut să aduc înapoi evantaiul.

— Și portofelul? Și ceasul?

— Ba n-ați vrea și fuduliile? V-au furat doi copii de doișpe ani, domnișorule student!

Ezequiel a plecat din piațetă fluierând aceeași melodie al cărei ritm, după câte am putut să-mi dau seama de îndată, îi slujise ca să împodobească pe dinafară absida bazilicii Santa María del Mar urmând un tipar aproape geometric de stropi întunecați de urină. Apoi m-am întors și am văzut și că ferestruicile de la mansarda fraților Gaudí erau luminate de o strălucire portocalie, și că o lună aproape plină se ridica deasupra acoperișului în două ape, și că un șir de pescăruși mă păndeau de pe cornișa ieșită în afară de sub mica terasă. Apoi m-am dus până la portalul clădirii și m-am așezat pe treaptă, ca să-l aștept pe Gaudí să coboare.

Cincisprezece minute mai târziu, pe când ne aflam de-acum în drum spre Teatrul Liceo, prietenul meu m-a luat dintr-odată de braț și m-a obligat să mă opresc după un colț al străzii Princesa. Doar atunci când a făcut semn cu bărbia spre o clădire situată în capătul de răsărit al aceluiași șir de case mi-am dat seama ce se petrecea. În fața lui se aflau trei figuri și toate trei îmi erau familiare.

Un câine cu trei picioare având o cârpă înnodată în jurul gâtului, cu o coadă retezată agitându-se

întruna în partea din spate a corpului.

Un bătrân bărbos, cu capul acoperit de o pălărie tricorn albastră, cărând cu sine o boccea aproape tot atât de mare cât el.

Alt bătrân mai mic de statură, mai slab, tot bărbos și cu părul în dezordine, care vorbea cu celălalt de la înălțimea treptei care ducea spre portalul clădirii.

— Andreu, am bâiguit.

— Eduardo Andreu și Colțosul, a încuviințat Gaudí. Interesantă pereche.

Atunci am recunoscut același portal de unde eu și Gaudí îl văzuserăm cu o săptămână înainte pe cerșetorul cu tricorn cum ieșea molfăind o bucată de brânză.

„Noul anturaj al bătrânului vânzător de artă acum falit, m-am gândit nu fără o oarecare tristețe: un cerșetor știrb vestit în tot cartierul Ribera și nu mai puțin vestitul său câine cu trei picioare.”

— Mergem să vorbim cu el? am întrebat eu.

— Cu Andreu?

— Poate ar trebui să încerc eu…

Nu am apucat să termin fraza. În aceeași clipă, Eduardo Andreu și-a dus mâna la buzunarul pardesiului cu care era îmbrăcat, a scos de acolo un obiect cu neputință de deslușit de la distanță și i l-a întins Colțosului, pentru ca mai apoi să facă stânga-mprejur și să dispară înăuntrul clădirii.

Gaudí mi-a dat atunci drumul la braț și a început să meargă cât putea de repede pe urmele cerșetorului, care de acum se îndepărtase de portal pentru a se îndrepta spre Piața Sunt Jaume cu povara lui cea grea în spinare.

— Cum îți merge, Colțosule? l-am auzit spunându-i când am ajuns și eu în dreptul lor. E o săptămână bună pentru afaceri?

Cerșetorul l-a privit pe Gaudí cu țâfnă.

— N-am de ce să mă plâng, a răspuns, fără să se oprească din mers.

— Săptămâna prietenului dumitale a fost mai grea, se pare. Mai întâi a fost pălmuit în public, iar apoi a fost denunțat la poliția judiciară.

Colțosul și-a întors capul spre stânga și a aruncat o scuipătură, care puțin a lipsit să nu mă nimerească pe un crac al pantalonilor.

— Nu știu despre ce-mi vorbiți, domnu' G.

— Nu v-a povestit domnul Andreu?

Gaudí și-a formulat întrebarea pe un ton realmente dezamăgit.

— Până la urmă, poate că nu sunteți chiar așa de buni prieteni.

— Nu știu despre ce-mi vorbiți, a repetat cerșetorul.

— Atunci, noapte bună!

Gaudí s-a oprit în mijlocul trotuarului străzii Princesa, iar eu am, făcut la fel. Colțosul și câinele și-au urmat drumul încă două șiruri de clădiri, apoi au cotit-o după un colț de stradă și au dispărut din câmpul nostru vizual.

Era ora opt și douăzeci de minute seara.

— Ce sperați să obțineți de la el? l-am întrebat.

— Nimic. Dar dumneavoastră ce așteptați să obțineți de la Andreu?

Am tăgăduit din cap.

— Și eu tot nimic.

Gaudí a încuviințat frustrat, surâzând doar pe jumătate.

— Atunci ar fi mai bine să grăbim pasul, a spus, în timp ce ne reluam traseul spre est. Nu putem să vă lăsăm familia să aștepte.

Am ajuns pe La Rambla tocmai la timp ca să ne întâlnim cu mama, cu sora mea și cu familia Begg la intrarea în Liceo, să schimbăm cu toată lumea salutările și politețurile de rigoare și să intrăm împreună în auditoriu, în rând cu batalionul ordonat de burghezi respectabili care frecventau noapte de noapte acea instituție prestigioasă.

A fost în vreme ce intram în clădirea Teatrului Liceo când Gaudí a comis prima sa *gaffe* din noaptea aceea. Spre surprinderea tuturor celor prezenți și spre satisfacția unei persoane, cel puțin, prietenul meu i-a oferit brațul stâng mamei, neglijându-le în felul acesta, în egală măsură, pe cele două domnișoare care completau grupul.

Margarita, al cărei chip se luminase și se întunecase succesiv de-a lungul celor trei minute scurte dedicate de Gaudí conversației cu ea și cu Fiona deopotrivă pe trotuarul din fața Teatrului, se vedea acum în situația de a hotărî care dintre cele două variante era mai puțin umilitoare: să ajungă în loja destinată nouă la braț cu fratele ei sau la braț cu un englez de vreo cincizeci de ani, burtos și cu obrajii albi, acum aprinși, ca aproape de fiecare dată la acel ceas de seară, de nu mai puțin de două halbe de bere date pe gât de curând.

— Îmi pare foarte rău că soțul dumneavoastră nu a putut să vă însoțească la această reprezentație, doamnă Camarasa, l-am auzit pe prietenul meu spunându-i mamei pe când se îndreptau amândoi braț la braț spre scara principală. Sper că nu e nimic grav.

— O cină de afaceri, doar atât, a răspuns mama. Soțul meu e un bărbat foarte ocupat.

— Un mare om de afaceri trebuie să facă multe sacrificii în viață. La fel ca soția lui, a spus Gaudí surâzând amabil.

Mama a încuviințat serioasă.

— Presupun că ați aflat de cele întâmplate.

— Fiul dumneavoastră mă ține la curent, într-adevăr. Apoi azi-noapte am avut onoarea să fiu invitat la petrecerea ziarului.

— Atunci nu mai e nimic de spus.

Mama și-a dus mâna stângă la piept și a început să se joace distrată cu șiragul de perle, stârnindu-le clinchetul, după care a întrebat:

— Vă plac operele franțuzești, domnule Gaudí?

Între timp, Fiona a avut grijă să pună capăt șovăielilor protocolare ale Margaritei luându-mă de brațul drept și declarându-se astfel partenera mea pentru tot restul serii. Prin urmare, brațul lui Martin Begg i-a rămas destinat surorii mele și, în felul acesta, în trei perechi îndoielnice, ne-am îndreptat spre loja noastră, antrenați fie într-o plăcută conversație despre principalele diferențe între operele italiene și cele franțuzești, fie într-un schimb de informații în șoaptă despre ultimele știri ale zilei – sau, mai bine zis, despre lipsa unor știri, dat fiind că în presă nu apăruse niciun articol despre incidentul de la petrecere, nicio scrisoare anonimă în cutia poștală, nicio scrisoare falsă de la cititori redactată de Víctor Sanmartín –, sau în cazul surorii mele și a lui Mr. Begg, o liniște la fel de încordată și încleștată precum gura bietei Margarita.

Am ajuns în lojă cu câteva minute înainte să se întunece candelabrele sălii și ca plasatorii să le ceară celor prezenți să facă liniște. Îmi amintesc că atunci i-am povestit Fionei scena la care am asistat împreună cu Gaudí pe strada Princesa, conversația dintre Eduardo Andreu și cerșetorul văzut încă din dimineața incendiului la colțul străzii Canuda, și îmi amintesc și că Fiona a ascultat cu un aer distrat relatarea mea, a așteptat să o încheie, iar apoi, pe întuneric, mi-a spus să uit în noaptea aceea de tot ceea ce avea de-a face cu tata, cu Andreu, cu ziarul și cu orice altceva în afara spectacolului pe care ne pregăteam să-l vizionăm.

Reprezentația a început la nouă fix și s-a prelungit până când trecuse bine de unsprezece noaptea.

Nimeni nu a lipsit din lojă în niciun moment.

În antract, niciunul dintre noi nu și-a luat privirea de la restul grupului timp de mai mult de trei minute succesive.

Când am ieșit iarăși în aerul proaspăt de pe La Rambla, ceasul de mână al mamei indica ora

unsprezece și jumătate. Iar ochii, roșii și umflați, arătau că pentru ea ieșirea nocturnă ajunsese la final.

— Dar eu încă nu vreau să mă întorc acasă, a protestat Margarita, observând că Martin Begg făcea semn cu mâna dreaptă ridicată numeroaselor birje care se perindau prin fața teatrului.

— Nici eu nu vreau să închei noaptea atât de repede. Ce-ar fi să luăm o ciocolată în Piața Regală? E o noapte așa de frumoasă, că ar fi păcat să o irosim mergând acum la culcare…

Mama nu s-a lăsat ispitită de ideea cu ciocolata. Încheindu-și cu mâna dreaptă gulerul de la haina de blană, a privit-o pe englezoaică de parcă nu ar fi înțeles despre ce vorbește.

— E o noapte groaznică, a spus ea. Sunt foarte obosită. Iar Margarita trebuie să fie deja în camera ei. Asta nu e o oră pentru **o** domnișoară.

— Mamă!

— Seara a fost foarte plăcută, Margarita.

Sora mea și-a încruntat fruntea și a strâmbat din nas, dar nu a făcut niciun comentariu.

— Seara a fost foarte plăcută, a încuviințat Gaudí, care i-a oferit din nou brațul mamei la ieșirea din lojă și nu s-a mai desprins de ea până când nu a ajuns pe stradă. Vă mulțumesc din nou pentru invitație, ați fost cu toții foarte amabili.

— A fost amabilitatea domnului Begg, a replicat mama, dând din cap cu condescendență. Dumnealui ne-a invitat pe toți.

Martin Begg a încuviințat și el cu un aer serios. Roșeața de la cele două halbe de bere i se retrăsese de pe obraji, lăsând să-i revină în schimb obișnuita-i paloare englezească.

— A fost ideea fiicei mele, a declarat.

— Vă mulțumim, oricum.

— Nu aveți de ce, a surâs Fiona. Însă nu cred, Antoni, că voi renunța la această ciocolată.

Gaudí și-a ridicat sprânceana într-un mod cât se poate de nostim.

— Ah!

— Așa că, dat fiind că doamna Lavinia Camarasa și Margarita urmează să se retragă, și cum tatăl meu se va purta negreșit ca un cavaler și le va însoți până acasă, cum vi se pare dacă și dumneavoastră, și Gabriel vă veți purta ca doi cavaleri ce sunteți și mă veți însoți pe mine în Piața Regală?

Cu sprânceana încă ridicată, Gaudí m-a privit mai întâi pe mine, iar apoi l-a privit pe Martin Begg, care deja începuse să se tocmească asupra prețului unei călătorii până în cartierul Gracia cu un birjar nu tocmai binevoitor.

— Fiona este majoră chiar dacă nu pare, a spus Margarita, cu ochii strălucind nu știu dacă de furie, de dispreț sau doar de frustrare. Are aproape treizeci de ani. Nu trebuie ca tatăl ei să-i dea voie să se întoarcă târziu acasă.

Pe sub șuvițele de păr roșcat care le acopereau, vârfurile urechilor lui Gaudí s-au înroșit de îndată. Fiona, fără să înceteze să surâdă, i-a făcut cu ochiul din reflex surorii mele, iar aceasta a ignorat-o total. Buzele mamei s-au arcuit cu o expresie iritată, dar au rămas tăcute. Iar eu mi-am amintit atunci de cadoul pe care îl păstram în buzunar.

— Pentru tine, am spus, pe când îi întindeam Margaritei evantaiul. Mâine am să-ți povestesc prin ce aventuri a trecut înainte să ajungă în mâinile tale.

Sora mea a luat evantaiul cu o mutrișoară de fetiță supărată. L-a deschis cu un gest scurt din încheietura mâinii, și-a făcut vânt de câteva ori, l-a închis din nou și, ridicându-se pe vârfuri, cu buzele mai puțin încordate, m-a sărutat repede pe obraz.

— Îți mulțumesc! Mergem, mamă?

Și fără să-și ia rămas-bun de la Gaudí și nici de la Fiona, s-a întors cu spatele și s-a urcat în birja abia chemată de Martin Begg.

— Vă rog să o scuzați, a spus mama, întinzându-i mâna dreaptă lui Gaudí. Fiica mea are

un caracter imposibil.

— Eu cred că e o tânără încântătoare, a rostit prietenul meu, sărutându-i mâna cu delicatețe și adresându-i cel mai frumos zâmbet de care era în stare. A fost o plăcere să petrec această seară în compania dumneavoastră, doamnă Lavinia Camarasa!

Când cele două femei și-au ocupat locurile în birjă, Martin Begg s-a apropiat de noi cu o țigară atârnând între buze și cu mâna întinsă pentru a-și lua rămas-bun. Gaudí și cu mine i-am strâns-o pe rând, apoi l-am văzut urcând în birjă și dispărând pe La Rambla în sus, spre Piața Catalunya.

— Grozav! a exclamat atunci Fiona. Abia acum începe noaptea.

Și avea mare dreptate.

20

Nu am să istorisesc aici pe larg cele întâmplate de-a lungul acelei nopți albe. Am să spun doar că Gaudí, Fiona și cu mine am început cu ciocolata promisă și pișcoturi sub porticurile Pieței Regale, apoi am continuat într-un café concert aflat aproape de portalul Santa Madrona și am încheiat, după ce trecuse bine de trei dimineața, într-un teatru de varietăți din cartierul Raval al cărui nume – Teatrul Viselor – ni l-a propus Fiona, dar unde Gaudí, din câte mi s-a părut când am ajuns în sală, nu era deloc un necunoscut. Când am revenit în spațiul deschis de pe bulevardul La Rambla, Piața Boqueria forfotea de-acum de mulțimea negustorilor umblând încoace și în colo. Acolo am oprit o cabrioletă și ne-am despărțit de Gaudí, eu cu o caldă strângere de mână, iar Fiona cu un sărut pe obraz. Sărutul ne-a surprins pe toți trei, dar ceasurile înaintate ale dimineții și alcoolul din abundență care ne stropise vizita la Teatrul Viselor păreau să-l justifice fără alte complicații. Când calul a pornit la drum, prietenul meu și-a luat rămas-bun de la noi de pe aleea centrală a bulevardului La Rambla cu mâna dreaptă în sus și un zâmbet plăcut pe buze.

După cum aveam să mă încredințez în curând, nici Fiona nu trecuse cu vederea privirile lungi și șușotelile abia disimulate al căror obiect fusese Gaudí în timpul dublului spectacol de varietăți care ne încheiase apoteotic noaptea petrecută în oraș.

— Prietenul tău e o figură cunoscută, mi-a spus ea, de îndată ce am ajuns pe bulevardul Gracia. Ai observat?

Doar atunci am hotărât să dau glas bănuielii care îmi dădea târcoale prin minte încă de când ne-am făcut intrarea în local. Una din acele bănuieli absurde, pe care în condiții normale aș fi alungat-o

din gând, dar care, după conversația din noaptea trecută cu tata, p[rea de-acum imposibil de ignorat.

— L-ai ales intenționat?

— Teatrul? Fiona a tăgăduit din cap. Am trecut pe acolo într-o dimineață în urmă cu vreo două săptămâni pentru o ilustrație.

— O crimă?

— Oarecum. Una dintre fete a vrut să zboare, și-a dat drumul de pe unul dintre podiumurile scenei și și-a rupt gâtul.

Parcă îmi aminteam ceva. O tânără surâzătoare plutind grațios prin aer, cu brațele deschise și trupul arcuit în formă de U, înaintea privirilor uluite ale mai multor zeci de spectatori pe care penelul Fionei abia dacă îi schițase în treacăt. O știre citită mai degrabă în pripă printre celelalte nenorociri ilustrate.

— Și-a dat drumul ca să zboare? am întrebat.

— Asta se pare că încerca. Fiona a zâmbit oarecum sinistru. Dar nu i-a ieșit prea bine.

„Poțiuni pentru a vedea realitatea", m-am gândit.

Un experiment ratat.

Un nume mai puțin pe lista clienților.

Sau poate aceea nu fusese decât o coincidență. Poate că încurcatele cărări pe care conversația ajunsese să îi poarte pe Fiona și pe Gaudí la sfârșitul nopții – ședințe de spiritism, ierburi cu proprietăți stranii, vizite private de partea cealaltă a pragului percepției – îmi aprinseseră și mie imaginația, oricum stârnită de evenimentele ultimelor zile și de suspiciunile semănate de tata în privința persoanei lui Gaudí.

— Tu și Gaudí păreți să aveți multe lucruri în comun, i-am spus.

Fiona și-a îngăduit câteva clipe de gândire pentru a încerca să deducă sensul frazei mele.

— Și eu sunt o figură cunoscută?

— Printre multe altele.

Fiona și-a lăsat pentru o secunda mâna dreaptă pe genunchiul meu stâng, după care și-a pus-o din nou la adăpost sub mantou.

— Cred că am fost cam nepoliticoși, a observat ea, încercând sa pară că se căiește într-o oarecare măsură. Te-ai simțit foarte singur?

— Nu mai mult ca în alte dăți, i-am răspuns.

Și pe loc, dându-mi seama că spusele mele păreau a veni mai degrabă din partea Margaritei, am adăugat:

— Dar a fost interesant să vă observ. Mereu e interesant să ascult doi adulți vorbind despre tot felul de fantasmagorii ca niște copii de zece ani.

Fiona a zâmbit din nou.

— Antoni are niște idei interesante, a afirmat ea. Naive, dar interesante.

Am înțeles de aici – sau poate că am vrut să înțeleg – că tânăra englezoaică se referea, printre altele, la acel moment din timpul conversației noastre de la Teatrul Viselor, când Gaudí adusese iarăși vorba despre aparatul de fotografiat în stare să capteze imaginea morților, a spiritelor ieșite din trup sau cum altfel ar fi trebuit să numim acele entități de dincolo de mormânt, cu care spiritiștii spuneau că intră în contact cu ajutorul mediilor. Un proiect pe termen lung, cu roade îndoielnice, pe care Gaudí nu spera să le culeagă decât peste un an, cel puțin, însă ale cărui baze teoretice și fundamente practice le susținuse în fața Fionei cu același entuziasm cu care îmi expusese și mie, cu numai două seri mai înainte, teoriile lui – acestea din urmă, însă, într-adevăr, cu totul rezonabile și raționale – despre structura de forțe din bazilica Santa María del Mar. Fiona ascultase întreaga perorație a prietenului meu despre lentile și despre spirite și despre spectre cromatice inaccesibile ochiului liber cu aceeași atenție cu care mai înainte îl ascultase vorbind despre fermele lui convingeri artistice, despre nebuloasele lui intuiții religioase – după spusele Fionei, Gaudí era un mistic căruia tot

ce îi lipsea era să creadă în Dumnezeu și să se lepede de plăcerile lumești; la masa noastră de la Teatrul Viselor, cu un pahar de vin în mână, Gaudí primise această definiție cu un zâmbet nu prea convingător – sau despre experiențele lui mai mult sau mai puțin halucinatorii cu unele ierburi culese în timpul obișnuitelor lui excursii pe coastele muntelui Carmel din vecinătate. Fie că Fiona credea sau nu în posibilitatea reală de a fotografia morții, fie că aceasta era sau nu una dintre ideile naive atribuite prietenului meu, un lucru era clar: pe englezoaică o interesa cu adevărat acel tânăr cu părul roșu pe care eu tocmai îl integrasem în viețile noastre.

— Cred că până la urmă o să-ți placă să duci la îndeplinire ce ți-a cerut tatăl meu, i-am spus, amintindu-mi de expresia de pe chipul Fionei, în timp ce ea și Gaudí își împărtășeau cunoștințele de botanică ocultă.

— Ce mi-a cerut tatăl tău?

— Să-l investighezi pe Gaudí.

Din gâtul Fionei s-a auzit un zgomot ușor și straniu.

— Nici tatăl tău și nici al meu nu au mai pomenit nimic despre asta. Poate că domnul Camarasa s-a convins deja singur că Antoni nu e decât un tânăr cu gusturi discutabile când e vorba să-și aleagă prietenii. Sau poate că și conversația voastră de noaptea trecută are ceva de-a face cu asta.

Am ridicat involuntar din sprâncene.

— Știi că ieri am vorbit cu tata despre Gaudí?

— Uneori uiți că eu le știu pe toate.

Am surâs.

— Ai dreptate. Uneori te iau doar ca pe o femeie frumoasă și atât.

Fiona și-a înclinat grațios capul la auzul complimentului meu stângaci.

— Dar ai dreptate. Nu m-ar deranja să cercetez câte ceva despre Antoni. Poate că nu ascunde

intențiile obscure de care se pare că îl bănuiește tatăl tău, dar e un tip interesant.

Am păstrat câteva momente de tăcere în timp ce cabrioleta noastră traversa în galop o altă intersecție pustie. Fațade cu marginile șanfrenate la colț de stradă, felinare, pomi proaspăt plantați: peisajul din ce în ce mai familiar al districtului Ensanche desfășurându-se pe lângă noi, precum imaginile unei splendide diorame în trei dimensiuni.

— Pot să te întreb ceva?

Fiona și-a sprijinit capul de umărul meu.

— Bineînțeles, a murmurat ea.

— Când Gaudí a început să-ți vorbească despre legăturile lui cu spiritiștii, m-a surprins că nu i-ai spus că tu ai avut deja de-a face cu aceștia. Mi-ai pomenit despre asta în una dintre primele tale scrisori. Societatea Barceloneză de Propagare a Spiritismului.

— Și tu ai memorie bună…

— Poți să spui și așa sau că ți-am citit toate scrisorile de mai multe ori decât aș îndrăzni să-ți mărturisesc vreodată.

Fiona a scos un sunet asemănător cu torsul unei pisici mulțumite.

— Nu voiam să-l dezamăgesc pe prietenul nostru, a spus ea.

— Să-l dezamăgești?

— Să spunem doar că nu am nicio părere despre spiritiști.

— Înțeleg.

— Ceea ce nu înseamnă că ideea lui Antoni mi se pare mai puțin încântătoare.

— Încântătoare sau naivă, am completat eu.

— Acestea sunt cele mai bune idei, nu? Ideile încântătoare sau naive.

— Atunci, nu crezi că proiectul lui ar putea să funcționeze, am comentat eu, nu știu dacă ușurat sau mai degrabă surprins. Mă refer la aparatul lui de fotografiat morții, bineînțeles.

— Dimpotrivă. Sunt convinsă că, dacă el crede cu adevărat acest lucru, Antoni va fi în stare să fotografieze spiritele. Deși poate că spiritele pe care le va fotografia nu vor fi exact cele căutate de prietenii Societății.

M-am gândit la spusele ei pentru câteva clipe.

— Ar trebui să-l înțeleg?

— Fotograful ești tu, nu-i așa?

Așa era, fotograful eram eu. M-am hotărât să nu mai dezbat subiectul.

— Ți-a dat ceva?

— Ceva? Ce?

— Ceva de băut?

Fiona și-a ridicat capul de pe umărul meu și m-a privit cu sprânceana ridicată:

— Pare că sunt beată?

Am tăgăduit din cap. Asta însemna că nu primise nicio sticluță ui un lichid verzui.

— Gaudí are propriile afaceri nocturne, am spus atunci, fără să știu de ce.

Poate pentru a-i confirma Fionei că Gaudí, într-adevăr, era un individ interesant dincolo de momentele ocazionale când cocheta cu iraționalul și șarlatania; momente pe care englezoaica, pe de altă parte, nu încetase să le considere atrăgătoare.

— Poate că acest Teatru al Viselor este unul din locurile unde operează. Poate de aceea prezența lui în compania unei tinere cu o înfățișare ca a ta a stârnit atâta interes, am adăugat eu.

Englezoaica a părut intrigată, dar tot nu a întrebat nimic.

— Înfățișarea mea? a spus în schimb.

— E un alt compliment.

I s-a descrețit fruntea.

— Ți-am spus că azi va fi o zi mare, a conchis ea.

Erau ceasurile trei și jumătate dimineața. Câteva ore mai târziu, când avea să fie interogat de inspectorul Labella, vizitiul cabrioletei avea să ne confirme versiunea celor întâmplate: ora și locul

de unde am urcat, starea hainelor noastre, tonul conversației noastre. Bărbatul nu uitase nici umerii și nici părul femeii care îi urase noapte bună când s-a dat jos din trăsură în fața porții unui turn aristocratic de pe bulevardul Gracia.

— Noapte bună, atunci!

Fiona m-a sărutat și pe mine pe obraz, scurt, cu gingășie, la fel ca pe Gaudí pe bulevardul La Rambla, cu o clipă înainte ca drumurile noastre să se despartă lângă scara care ducea spre grădină. Ea a urmat drumul ce ducea spre locuința de serviciu din spate, iar eu, după ce am privit cum dispare grăbită printre umbrele vegetale, am înconjurat clădirea principală a turnului în căutarea ușii de serviciu.

Niciuna dintre ferestrele casei nu era luminată.

Ușa de la cabinetul tatălui meu era închisă, iar prin despărțiturile acesteia nu se vedea nicio geană de lumină.

Și ușa de la dormitorul mamei era închisă.

Dormitorul tatei era deschis și gol. Patul nu era desfăcut, storurile rămăseseră ridicate, iar pe noptieră se afla un pahar de apă neatins. În cameră nu se întrezărea nicio urmă de dezordine. Nu am intrat înăuntru: mi-a fost de ajuns să mă uit din prag ca să-mi dau seama că Sempronio Camarasa nu se întorsese acasă în noaptea aceea.

Dormitorul surorii mele era și el deschis și gol. Patul ei, în schimb, era răvășit.

La fel și patul meu.

— Bună, m-a salutat Margarita, ghemuită în diagonală pe plapuma mea de lână.

Când am lăsat lampa cu ulei pe noptieră, am putut să mă încredințez de ceea ce intuisem auzindu-i vocea.

— Ai plâns?

Margarita și-a petrecut dosul palmei peste obrazul umflat pe care, între timp, i se uscaseră lacrimile.

— Puțin, a pus ea capăt discuției încrețindu-și scurt buzele. V-ați distrat de minune?

M-am așezat lângă ea pe marginea patului.

— N-a fost rău.

— Toni e supărat pe mine?

Am tăgăduit din cap.

— I-a spus mamei că ești o tânără încântătoare.

Margarita s-a ridicat ușor întinzându-și picioarele până atunci strânse la piept.

— I-adevărat?

— Întreab-o mâine pe mama.

— Nu e nevoie, a spus. După care a adăugat: Miroși a alcool!

— Am băut ceva.

— Și Fiona?

— A băut și ea puțin.

Margarita stătea acum în capul oaselor de-a binelea, cu capul sprijinit de speteaza patului meu.

— Ce nerușinată! a spus ea.

Am zâmbit amândoi.

— De data aceasta, cel puțin, nu a fumat nimic.

— Nu a vrut ca Toni să vadă dintr-odată ce fel de femeie e. O să descopere el asta încetul cu încetul.

M-am ridicat din pat și m-am dus până la șifonierul care ocupa o marte parte din peretele dinspre est al dormitorului. Am rămas o clipă tăcuți: eu mă descheiam la redingotă în fața oglinzii aflate pe ușa de la mijloc, iar Margarita stătea acum sprijinită pe perna mea, observându-mă cu atenție.

— Tata nu a venit acasă la culcare, am spus în cele din urmă.

— Alt nerușinat!

— Știai deja?

— Când am ajuns, am trecut pe la cabinetul lui să-i urez noapte bună. Când am văzut că nu era acolo, m-am dus în camera lui. Și de când sunt aici nu am auzit pe nimeni urcând până când ai venit tu.

— Mama a spus ceva?

— Nu am vrut să întreb. S-a culcat imediat ce am ajuns, iar după plinătate de oră deja dormea dusă, judecând după cum sforăia. Mr. Begg a vrut să mai vorbească puțin cu ea înainte să plece, dar mama i-a spus că era foarte obosită.

Imaginea reflectată în oglindă a Margaritei și-a ridicat sprânceana cu o expresie familiară.

— Tu crezi că între ei…?

— E foarte probabil.

— Serios?

— Hotărât lucru, mâine îți pun pe foc toate romanele franțuzești!

A urmat un surâs larg pe fața Margaritei, apoi o scurtă liniște.

În dreapta mea, o lumină măruntă cât o scânteie a licărit de partea cealaltă a storurilor deschise, deasupra coroanelor copacilor din grădină, pentru a dispărea apoi în întunecimea reflectorizantă a geamului.

După ce m-am dezbrăcat de redingotă, am trecut la jiletcă și la cravată.

— Ai de gând să rămâi mai departe în camera mea? am întrebat-o.

Margarita a surâs din nou în timp ce se ridica în picioare.

— Îmi place mult evantaiul, mi-a spus ea, depunând un sărut pe același obraz pe care mă sărutase și Fiona în urmă cu zece minute. Dar încearcă, te rog, ca următorul cadou să nu mai miroasă a pește.

Așa s-a terminat noaptea mea albă. După alte cinci minute, aveam să sting lampa cu ulei de pe noptieră și să mă las în voia somnului din care nu aveam să mă trezesc decât peste trei ore și jumătate, când greutatea altui corp feminin lăsată pe marginea patului mi-a readus cu delicatețe conștiința la realitate.

— A venit poliția, am auzit-o atunci pe Fiona. Îl caută pe tatăl tău. Eduardo Andreu a fost asasinat.

Încă îmi mai amintesc mirosul de parfum care plutea în dormitor în timp ce tânăra englezoaică rostea acele cuvinte.

21

Înainte de ora nouă dimineața, aflându-mă din nou pe bulevardul La Rambla, m-am dat jos din trăsura familiei la colțul străzii Fernando al VII-lea și am însoțit-o pe Fiona până la poarta palatului renascentist unde se afla sediul *Știrilor ilustrate.* Am stabilit să ne întâlnim după douăzeci de minute pe strada Princesa și ne-am luat rămas-bun fără formule ceremonioase. Fiona părea să fie la fel de răvășită ca mine în fața acelei noi întorsături a evenimentelor; vocea îi tremura într-un fel cu totul neobișnuit, în timp ce răspundea la întrebările celor doi polițiști veniți la noi acasă în căutarea tatei, și, de mai multe ori, nu fusese în stare să găsească termenul spaniol corect pentru cuvântul englezesc care îi ardea în creier, fapt pentru care trebuise să recurgă la ajutorul meu ca traducător. Din pricina puținelor ceasuri de somn, ochii i se umflaseră, buzele i se uscaseră, iar obrajii își pierduseră strălucirea, reducând vizibil frumoasa ei albeață naturală la paloarea lipsită de orice farmec a cuiva cu sănătatea șubrezită. În timp ce mă îndreptam spre Ribera, m-am gândit că, pentru prima dată după multă vreme, Fiona își arăta în dimineața aceea cei douăzeci și nouă de ani pe care îi avea, și nu douăzeci și doi sau douăzeci și trei pe care orice admirator distrat i l-ar fi dat în zilele ei bune.

Am ajuns în Piațeta Moncada chiar în momentul în care Gaudí ieșea pe poarta clădirii.

— Ia uite, prietene Camarasa, ce matinal sunteți! m-a salutat el cu un zâmbet larg pe față. Nu mă așteptam să vă întâlnesc azi la Școala de Arhitectură, și cu atât mai puțin…

Seriozitatea de pe chipul meu l-a obligat să-și întrerupă fraza și să mă întrebe:

— Ce se petrece?

I-am explicat situația în câteva cuvinte în timp ce alergam spre strada Princesa, unde, dacă totul avea să se desfășoare conform planului, Fiona va fi reușit să înmoaie inimile agenților care străjuiau poarta cu numărul 26. Contactul zilnic cu acei câini de pază aflați la locul crimelor zugrăvite de câteva săptămâni bune de către prietena noastră pentru *Știrile ilustrate* – agenți aproape mereu foarte tineri, supuși la plictisitoarea îndeletnicire de a sta de gardă lângă o ușă închisă și susceptibili, prin urmare, să se lase vrăjiți de bunăvoie de prezența exotică a unei englezoaice roșcate – îi asigurase Fionei, în sânul acelui colectiv, o oarecare popularitate care, dacă previziunile ei erau corecte, ar fi trebuit, de asemenea, să funcționeze pentru ca azi să ni se permită mie și lui Gaudí accesul în clădirea unde se afla trupul neînsuflețit al lui Eduardo Andreu.

— Cine a descoperit cadavrul? m-a întrebat Gaudí după ce am încheiat expunerea sumară a celor întâmplate.

— Inspectorul nu ne-a dat prea multe explicații. Stăpâna casei unde locuia Andreu, cred.

— O pensiune?

Am încuviințat.

— La șase dimineața a străbătut coridorul unde se afla camera lui, i s-a părut straniu să vadă ușa întredeschisă și s-a apropiat să vadă ce se întâmplă. Asta i-a povestit agentul Fionei în timp ce inspectorul mă interoga pe mine.

— Abelardo Labella.

— Nu. Labella se ocupa de cadavru și de vecini, îmi închipui.

Gaudí a mormăit printre dinți ceva neînțeles, apoi m-a apucat de braț și m-a tras după el până la colțul unei străzi cum nu se poate mai înguste și mai urât mirositoare.

— O scurtătură, mi-a spus. Dacă Labella încă se mai află în clădire, putem să ne luăm gândul de la a mai putea intra în ea.

Și mie îmi trecuse prin minte același lucru.

— Să ne încredem atunci în farmecele Fionei.

Gaudí a încuviințat cu seriozitate.

— A rămas surprinsă când a aflat că mergeți să mă căutați?

— Deloc, am confirmat eu, fără să mint întru totul. Pe dumneavoastră v-a surprins acest lucru?

Gaudí nu a șovăit nicio clipă.

— Ba nu, mi-a făcut plăcere.

Tonul cu care prietenul meu a rostit această frază lăsa să se întrevadă o căldură sufletească rar întâlnită din partea lui. Poate de aceea m-am simțit obligat să destind puțin atmosfera cu o mică glumă.

— Ar trebui să începem să profităm o dată pentru totdeauna de vestitele dumneavoastră calități de deducție și observație, nu?

Gaudí a încuviințat cu seriozitate.

— Atunci, sper să nu vă dezamăgesc, a spus cu aceeași expresie serioasă.

Strada Princesa era ocupată cu zeci de gură-cască adunați pe trotuar în fața numărului 26. Clădirea, bineînțeles, era aceeași unde, cu o noapte înainte, eu și Gaudí îl văzuserăm pe Andreu în compania Colțosului însoțit de câinele lui cu trei picioare. Trecuseră mai bine de douăsprezece ore de atunci, dar părea că se întâmplase într-o viață anterioară sau poate într-o altă lume. Ceea ce cu o zi înainte fusese o stradă întunecată și liniștită, cu nimic diferită de alte străzi principale ale cartierului Ribera, acum se asemăna cu un bulevard francez aglomerat și zgomotos, înțesat de chipuri îmbujorate.

Lângă intrarea clădirii cu pricina, înăuntrul micului semicerc de siguranță format cu propriile trupuri de agenții poliției judiciare pentru a-i ține la distanță pe curioși, Fiona vorbea cu un tânăr cu trăsăturile prelungi din cale-afară și cu un aer, după cum mi s-a părut, nu tocmai plăcut. Când ne-a văzut apropiindu-ne din partea cealaltă a barierei

de uniforme, englezoaica și-a ridicat o mână înspre noi și astfel i-a îndreptat tânărului atenția asupra noastră.

Semicercul agenților a mai întârziat vreo două minute până să ni se deschidă dinainte.

— Inspectorul Abriles a avut amabilitatea să ne lase să intrăm în camera victimei, a anunțat atunci Fiona, după ce ne-a prezentat interlocutorului ei doar cu numele noastre de botez. Inspectorul a fost foarte binevoitor cu noi.

— Aveți cinci minute la dispoziție, a spus tânărul, dându-se la o parte ca să ne lase să intrăm în clădire. Dacă în cinci minute nu coborâți, dau ordin să fiți arestați toți trei!

— Mi se pare just, l-a asigurat Fiona. În cameră ne așteaptă agentul Miralles, e-adevărat?

Inspectorul Abriles a dat din cap aprobator, fără să-și lase masca de seriozitate profesională să cadă de pe fața lui cu trăsături indiscutabil cabaline.

— Cinci minute! a repetat acesta.

Spațiile comune din clădirea cu numărul 26 de pe strada Princesa erau atât de mizerabile și de neaerisite pe cât era de așteptat de la o pensiune precum aceea, dar cele șase șiruri de trepte și diversele coridoare intermediare care duceau spre etajul al treilea erau surprinzător de bine luminate. Fiona ne-a călăuzit drumul până în camera lui Andreu cu o siguranță proprie cuiva care cunoștea deja clădirea; avantajul, după cât am presupus, de a fi vizitat un număr important de locuri unde se săvârșiseră crime probabil nu foarte diferite de aceea. Distrată, își petrecea mâna stângă peste balustrada uzată a scării, peste stinghia de lemn din mijlocul peretelui interior al fiecărui coridor, pe mânerele numeroaselor uși închise ce ne apăreau în cale, pe când în mâna dreaptă își ținea caietul de desen și creionul bine ascuțit.

— Așa ceva nu se obișnuiește deloc, am șoptit în cele din urmă, când am ajuns lângă ea după ce am urcat penultimul șir de scări care ne despărțea

de destinația noastră. Inspectorul acesta știe cine sunt eu?

— Acest inspector știe că tu și Antoni lucrați pentru mine la *Știrile ilustrate* și că mă însoțiți pentru a relata știrea despre asasinat. Ceea ce nu e întru totul neadevărat.

M-am gândit pentru o clipă la spusele ei.

— Ce nu e cu totul neadevărat? Că lucrăm pentru tine sau că te însoțim ca să relatezi despre știre?

În loc să-mi răspundă, Fiona a profitat de ultimii pași ai itinerariului nostru ca să ne facă un rezumat al celor câteva informații pe care reușise să le extragă de la așa-numitul inspector Abriles în timp ce ne aștepta să venim. Trupul neînsuflețit al lui Andreu fusese descoperit, într-adevăr, de proprietara pensiunii, o fată bătrână de vreo șaizeci de ani, care se lăuda că păstra o relație profesională și distantă ireproșabilă cu toți chiriașii ei și care spunea că nu știa nimic despre obiceiurile, relațiile și despre cum își ducea viața în general bătrânul comerciant asasinat. Singurul lucru pe care îl știa despre el era că locuia de trei ani în aceeași încăpere, că-și plătea chiria la timp și că abia dacă avea vreo legătură cu restul chiriașilor din clădire: trei calități cât se poate de rare, care îl făceau să fie un oaspete foarte apreciat. În noaptea dinainte, femeia îl văzuse urcând scările pe la zece, după care nu mai știa ce se întâmplase cu el; la douăsprezece fix, înainte să se culce, străbătuse ca de obicei coridoarele clădirii și se încredințase că toate ușile camerelor erau închise, chiar și a acestuia. Nu auzise țipete, pași repezi sau vreun scandal în miez de noapte, niciunul dintre chiriașii de la etajul trei nu auzise voci în dormitorul mortului și nici nu fusese trezit din somn de vreun zgomot provenit din interior, nimeni nu denunțase prezența vreunui necunoscut în clădire. La șase punct, în timpul primului său rond de dimineață, femeia trecuse din nou prin fața

ușii lui Andreu și observase că aceasta era întredeschisă. Când și-a aruncat o privire înăuntru, a observat cadavrul și a chemat de îndată poliția. Asta era tot.

— Un asasin precaut, am murmurat.

— Sau niște vecini pe care nimic nu-i mai tulbură, a replicat Fiona. Într-un loc ca ăsta, chiar dacă Andreu ar fi strigat cât putea de tare că e omorât, mă îndoiesc că cineva ar fi catadicsit să se trezească măcar cât să se întoarcă de pe o parte pe cealaltă.

— Nu mi se pare un han atât de sinistru…

— Crede-mă, nu ți-ar plăcea să petreci o noapte aici.

N-am întrebat-o pe Fiona cum se făcea că avea cunoștințe directe, după toate aparențele, despre condițiile de viață din acea pensiune. Am înțeles doar că acesta era felul în care ziarista trecută prin multe își marca teritoriul în fața unui domnișor burghez cu dare de mână cum eram eu.

La capătul ultimului șir de scări, la începutul coridorului de la etajul al treilea, Fiona s-a oprit, mi-a întins caietul ei de desen și creionul și a început să-și așeze părul fără oglindă, în timp ce eu și Gaudí o priveam la fel de uluiți.

— Inspectorul ne-a acordat doar cinci minute… a sugerat în cele din urmă prietenul meu, văzând că Fiona, de îndată ce și-a așezat în ordine pieptănătura simplă, încerca acum să pună în practică nu se știe ce variațiuni ale deschizăturii superioare a rochiei de muselină albastră.

— Și asta face parte din munca mea, dragă, a spus ea fără să se tulbure câtuși de puțin. Obligația de a fi femeie într-o lume a bărbaților.

Gaudí a dat din cap cu sobrietate.

— Înțeleg.

— Ba cred că nu.

Zâmbetul Fionei dedicat lui Gaudí în timp ce își potrivea perspectiva amplă asupra decolteului mi-a adus în minte adjectivul cu care englezoaica îl

etichetase pe prietenul meu acum ceva mai bine de cinci ore, în timpul drumului nostru de întoarcere cu cabrioleta pe bulevardul Gracia: „naiv”.

— Agentul Miralles e un individ dur? am întrebat eu.

— Agentul Miralles e un bărbat, a răspuns ea cât se poate de simplu. Dar azi aș prefera să nu se deranjeze să vadă ce facem în încăpere. Poate că tu și Gaudí veți dori să răscoliți puțin prin sertare în timp ce eu desenez cadavrul.

Firescul cu care Fiona a spus aceasta m-a făcut să strâmb din nas.

— Nu cred să fie nevoie de asta. Și dacă apare Labella?

— Dacă apare Labella, plecăm și gata!

— Să fie așa de simplu?

Era prima dată când mă gândeam la asta. Și dacă ne arestează pentru că am intervenit în investigația lui sau pentru că ne-am strecurat la locul crimei sau pentru că am răscolit sertarul unui mort?

Fiona mi-a luat caietul și creionul din mână și l-a privit din nou pe Gaudí, care ne observa pe rând cu ochii lui mari și albaștri, larg deschiși.

— Dacă suntem arestați, eu voi mai avea încă un subiect despre care să desenez pentru ediția din seara asta. Sunteți gata?

Gaudí și cu mine am încuviințat la unison: el cu vizibilă convingere, eu, mai degrabă cu resemnare.

— Gata!

— Atunci nu vreau să vă mai aud vorbind pe niciunul până nu coborâm iar în stradă. Începând din momentul ăsta, am să vorbesc doar eu.

Cu Fiona drept călăuză, ne-am continuat în zigzag drumul care străbătea cel de-al treilea etaj al clădirii, până când am ajuns la ușa camerei lui Eduardo Andreu. Un singur agent, de vârstă mijlocie, stătea de strajă dinaintea acesteia, fumând o țigară, neîndoielnic de calitate proastă, și fredonând în surdină ceva ce se asemăna destul de

bine cu *Imnul lui Riego*[12]. Când ne-a văzut apărând după ultimul colț al coridorului, mai întâi chipul i s-a întunecat pentru ca apoi să i se însenineze aproape de îndată.

— Domnișoară Fiona, a spus acesta, rostind numele prietenei noastre cu o nuanță de intimitate care aproape că mă incomoda.

— Ce plăcere să vă văd din nou, domnule agent Miralles, i-a răspuns Fiona întinzându-i cu un zâmbet pe buze mâna și lăsându-l să i o sărute. Chiar dacă și de această dată trebuie să fie într-o împrejurare prea puțin plăcută…

— Face parte din datoria mea, domnișoară.

— Și din a mea, domnule agent, și din a mea.

Bărbatul a zâmbit larg pe sub mustața deasă.

— Poate că într-o zi vom putea să ne vedem în circumstanțe mai favorabile, a îndrăznit acesta cu un glas lingușitor, care nu se potrivea câtuși de puțin cu înfățișarea lui de bărbat greu încercat de ani și de împrejurări de tot soiul.

— Așa sper și eu, domnule agent Miralles, a spus Fiona recuperându-și în cele din urmă mâna dreaptă dintre degetele polițistului și arătând cu aceasta ușa închisă în fața căreia ne aflam. Ce avem aici?

— Un asasinat, domnișoară. Un biet bătrân lovit cu pumnalul în inimă. Ceva prea puțin plăcut la vedere. Sigur vreți să intrați?

— Face parte din datoria mea, a repetat Fiona. Știți că noi, cei de la *Știrile ilustrate,* avem reputația că redăm totul cu fidelitate de la fața locului.

— În cazul acesta…

Agentul Miralles a deschis ușa și a dat să intre în cameră înaintea noastră.

— Nu e nevoie să ne însoțiți, domnule agent, a spus atunci Fiona, cu un ton perfect indiferent. Acești doi cavaleri trebuie să intre și ei cu mine, și nu cred să fie îndeajuns loc pentru toți.

— Păi, nu știu dacă…

— Durează doar o clipă, domnule agent. Știți doar ce iute sunt când… desenez.

Scurta pauză dinaintea ultimului cuvânt rostit de Fiona a provocat un surâs neîndoielnic obscen pe buzele agentului Miralles și o înroșire instantanee a urechilor lui Gaudí. Eu, nu știu dacă, din fericire sau nu, cunoșteam deja strategiile profesionale ale prietenei noastre și ușurința cu care aprindea simțurile bărbaților aflați în calea obiectivelor ei, așa că m-am mărginit să zâmbesc amabil fără să mă adresez cuiva în particular.

— Risc să fiu mustrat strașnic de superiorii mei, domnișoară Fiona.

— E pentru o cauză bună, domnule agent Miralles. Și vă promit că va dura trei minute.

Polițistul a încuviințat cu neclintită gravitate.

— Dar să nu atingeți nimic, vă rog, a spus, privindu-ne pentru prima dată pe mine și pe Gaudí. Dacă până și un fir de praf se clintește de la locul unde se cercetează o crimă, e considerat un delict și pedeapsa e mult mai mare decât vă puteți imagina.

Amândoi am dat din cap cu seriozitate: „Nu o să clintim din loc niciun fir de praf”. Fiona i-a mulțumit agentului, a schițat o mică reverență de curtezană vieneză și, de îndată ce a intrat în încăpere, a închis ușa în spatele nostru.

— Totul vă stă la dispoziție, a spus, deschizându-și caietul și pregătindu-și creionul în poziție de atac.

22

Încăperea în care Eduardo Andreu își petrecuse ultimii trei ani din viață era atât de mică și de lugubră, pe cât era de așteptat în cazul unui om aflat în niște împrejurări ca acelea în care se găsea el. Nu măsura mai mult de zece metri pătrați, nu avea nici fereastră și nici vreo răsuflătoare de orice fel, singura aplică aflată lângă ușă abia dacă o ilumina și era lipsită până și de cel mai mic detaliu personal care să dezvăluie caracterul, pasiunile sau trecutul atât de aparte al locatarului acesteia. Singurele mobile care se aflau înăuntru erau o masă mică, un scaun, un cufăr de lemn nelăcuit și un pat desfundat, ca de copil. Capacul cufărului era deschis, dar înăuntru nu se găsea decât un morman de haine, la fel de murdare precum cele purtate de bătrân în ceasul morții sale. Masa era plină de resturi de mâncare, unele mai tari sau mai râncede ca altele, plus câteva obiecte mărunte, de duzină – un pieptene, un briceag, niște monede și alte câteva lucruri asemenea –, la care se adăugau câteva hârtii care s-au arătat a fi, după o cercetare sumară din partea mea și a lui Gaudí, total irelevante pentru ceea ce ne interesa. Pe scaun erau niște straie și câteva monede adunate într-un coșuleț de nuiele. Pe jos zăceau împrăștiate, prin toată încăperea, vreo cinci sau șase cărți, vreo două ziare și o colecție mică de sticle goale. Ziarele nu reprezentau exemplare din *Știrile ilustrate.* Sticlele nu erau nici de vin, nici de tărie. Într-un colț, lângă peretele cu pete de igrasie, o boccea din pânză neagră, desfăcută pe jumătate, conținea o grămadă stranie de obiecte din cupru de aceeași mărime, toate rectangulare, foarte bine șlefuite și strălucitoare, al căror rost mie îmi scăpa cu desăvârșire, dar care au părut să-i trezească un viu interes lui Gaudí. Amestecul de mirosuri din cameră – de igrasie, de mâncare râncedă, de haine

prost spălate, de murdărie prăfoasă acoperind orice suprafață aflată la vedere – ar fi îngrețoșat pe oricine. Oricine intra simțea de îndată nevoia să vomite, chiar înainte de a observa prezența corpului care zăcea fără viață pe patul desfundat.

Cadavrul lui Eduardo Andreu zăcea cu fața în sus, foarte drept, cu capul ușor întors în partea stângă și brațele întinse de-a lungul corpului. Era complet îmbrăcat, iar hainele păreau să fie aceleași pe care le purtase în noaptea petrecerii de pe strada Fernando al VII-lea. Avea ochii deschiși și gura căscată, iar din coșul pieptului se vedea ieșind mânerul argintiu al unui pumnal. Sângele îmbibase în întregime păturile și cearșafurile mototolite de sub el, se scursese prin salteaua subțire și formase o baltă destul de mare pe pardoseala goală, de piatră. Pe trupul bătrân nu se vedea niciun semn de luptă, și nici în restul încăperii, doar dacă nu cumva acestea fuseseră acoperite de dezordinea atotstăpânitoare din jur. Andreu nu se apărase de asasinul lui sau se apărase cu atâta lehamite încât moartea lui, dacă nu ar fi fost pumnalul înfipt în piept, ar fi putut părea naturală.

— Nu credeți că din camera asta lipsește ceva? m-a întrebat atunci Gaudí în șoaptă, scoțându-mă din scurta stare de stupefacție în care căzusem pe când contemplam trupul neînsuflețit al lui Andreu.

L-am privit pe prietenul meu și am privit-o și pe Fiona, care stătea pironită în fața patului și nu înceta să facă schițe în caietul ei de desen.

— Puțină ordine? am întrebat. Ceva curățenie?

— O mapă roșie.

Abia atunci mi-am amintit de asta.

— Poate că a fost luată de poliție când a ajuns aici, am presupus eu.

— Sau poate că tatăl dumneavoastră a luat-o azi-noapte, după ce l-a omorât pe Andreu.

Mai degrabă surprins decât revoltat, l-am privit pe Gaudí cu sprâncenele ridicate.

— Vorbiți serios?!

— Până la urmă, conținutul acestei mape pare să fie singurul motiv pentru care omul acesta are un pumnal înfipt în piept, nu? Să-l ucidă și apoi să lase mapa aici ar fi fost o neglijență neobișnuită pentru un domn precum tatăl dumneavoastră.

Am dat din cap aprobator.

— Nu vorbiți serios.

— Însă poliția se gândește la asta cât se poate de serios, a replicat prietenul meu, înclinându-se asupra cadavrului lui Andreu și apropiindu-și fața la doar câțiva centimetri de mânerul de argint al pumnalului. Și are destule motive să creadă așa ceva. Dacă mapa sau conținutul acesteia au dispărut, tatăl dumneavoastră se află la mare ananghie.

— Tata e la ananghie și cu mapă, și fără. Iar în ceea ce privește conținutul acesteia, în cazul în care chiar s-ar afla acum în posesia poliției, cine ar putea ști ce a dispărut și ce nu?

— Foarte adevărat, a spus Gaudí privindu-mă cu ochi scânteietori. Nu vi se pare o lucrătură neobișnuită?

Se referea, din câte am înțeles înclinându-mă și eu alături de el asupra aceluiași obiect, la mânerul pe care îl cercetase cu atâta minuțiozitate în timp ce vorbeam cu el.

Ghearele unei păsări strânse în jurul unui mic glob pământesc pe a cărui suprafață se distingeau parțial în basorelief contururile continentelor și, printre acestea, un blazon necunoscut mie.

— Nu recunosc pumnalul, dacă asta vreți să mă întrebați.

Gaudí a făcut semn din cap că nu.

— Să fie limpede de la început, a spus, apucându-mă de braț și depărtându-mă de patul lui Andreu. Eu nu cred că tatăl dumneavoastră e asasinul.

— Mă bucur să vă aud spunând asta.

— Nu cred că tatăl dumneavoastră să fie așa de prost încât să-l fi ucis azi-noapte pe bărbatul pe care, cu patruzeci și opt de ore înainte, îl amenințase cu moartea în fața a cincizeci de martori.

Aceste afirmații m-au bucurat ceva mai puțin.

— Ca să nu mai vorbim, bineînțeles, despre cât de absurd ar fi să mi-l imaginez pe tata ucigând pe cineva, în orice împrejurare…

— Eu nu știu cât de mult respectă tatăl dumneavoastră principiile moralei, a replicat Gaudí, dar, judecând după succesul pe care îl are în afaceri, trebuie să fie un om inteligent. Niciun om inteligent nu ar face așa ceva, a adăugat, arătând cu mâna dreaptă spre restul încăperii.

Am încuviințat. Și eu mă gândeam la același lucru. Iar în ceea ce privește principiile morale ale tatălui meu și în ce măsură era sau nu absurd să mi-l imaginez ucigând pe cineva, mi-am spus în timp ce îl urmam pe Gaudí până în colțul camerei unde se afla bocceaua de pânză neagră cu obiecte de cupru, poate că era mai bine să nu-mi mai cercetez cu de-amănuntul adevăratele convingeri.

— Mă tem că poliția nu va fi la fel de rezonabilă ca dumneavoastră în a aprecia inteligența tatălui meu, am observat eu. Și tu crezi că…?

Fiona mi-a prins întrebarea din zbor înainte să o formulez până la sfârșit.

— Nu cred că poliția bănuiește că cineva l-a ucis pe omul acesta ca să-i fure bijuteriile, a spus ea fără să-și ridice ochii de pe foaie. Dar și eu cred că tatăl tău nu a avut nimic de-a face cu asta.

— Mulțumesc.

— Și eu m-am uitat la blazonul de pe pumnal.

Gaudí și-a ridicat instinctiv ochii de la dreptunghiul de cupru pe care începuse să-l cerceteze.

— L-ați recunoscut? a întrebat.

— E pentru prima dată când îl văd. Dar dumneavoastră l-ați recunoscut?

Gaudí a tăgăduit din cap, după care a spus:

— Dar mi se pare familiar. Mă tem că eu nu am memoria dumneavoastră fotografică.

Cu privirea încă ațintită asupra caietului ei de desen, Fiona i-a adresat prietenului meu un zâmbet frumos, după care i-a răspuns:

— Să ai o memorie bună nu este întotdeauna o binecuvântare. Uneori e recomandabil să…

Fiona nu a avut când să-și termine fraza. În clipa aceea, ușa camerei s-a dat brusc în lături și în prag a apărut Abelardo Labella, cu obrazul său ciupit de vărsat și statura sa, ce ajungea cu greu la un metru și jumătate. Expresia lingușitoare pe care o afișa întotdeauna pe față se prefăcuse acum într-o mască a indignării personificate. Costumul pe care îl purta în dimineața aceea făcea ca burta să-i pară la fel de rotundă precum globul pământesc care decora mânerul pumnalului înfipt în pieptul lui Andreu.

— Puteți să-mi spuneți ce căutați dumneavoastră aici?

Fiona s-a oprit calmă din desenat și s-a înarmat cu cel mai încântător zâmbet al ei de îmblânzitoare de șerpi, în timp ce Gaudí, spre infinita mea surprindere, profita de confuzia de moment pentru a pune discret la păstrare în buzunarul redingotei piesa de cupru pe care o ținuse până atunci în mână.

— Inspectorul Abriles a avut amabilitatea să ne acorde cinci minute, domnule inspector. Nu au trecut decât trei.

„Inspectorul Abriles e un imbecil”, păreau să strige cât puteau de tare ochii scânteietori ai polițistului de-o șchioapă.

— Inspectorul Abriles nu a fost informat corect asupra identității acestui domn, a spus în schimb, fără să mă privească sau să mă arate cu degetul, dar referindu-se fără doar și poate la mine.

— Inspectorul Abriles a fost informat în mod corespunzător că Gabriel…

— Domnul Camarasa, vreți să spuneți.

— …se află aici în calitate de colaborator al *Știrilor ilustrate.* Și chiar cu asta se ocupă acum.

Abelardo Labella nu s-a obosit să se certe cu Fiona.

— Vă rog să părăsiți camera imediat, a spus, ridicând-și mai mult vocea și luând o poziție de drepți ca un soldățel de plumb. Ați violat locul unde s-a comis o crimă și aceasta este o infracțiune foarte gravă.

Dacă aș vrea, aș putea să vă arestez chiar acum pe toți trei. Și dacă descopăr că ați atins ceva în timp ce vă aflați aici în mod ilegal – a adăugat, privindu-mă de data aceasta cu niște ochi scânteind de o furie autoritară –, puteți să fiți sigur că nu o să șovăi nicio clipă să vă trimit acolo unde se află și tatăl dumneavoastră.

Înțelesul cât se poate de limpede al acelei ultime fraze a făcut să-mi înghețe pe limbă protestele pe care mă pregăteam să le formulez ca să-mi apăr nevinovăția.

— Vreți să spuneți că domnul Camarasa a fost deja arestat? a întrebat Gaudí, observând că eu amuțisem.

Inspectorul Labella și-a păstrat privirea ațintită asupra mea.

— O să fie în curând, oricum, a afirmat. Îmi închipui că tot nu știți unde se află tatăl dumneavoastră.

Ușurat, mi-am regăsit în sfârșit cuvintele:

— Atunci înseamnă că nici dumneavoastră nu l-ați găsit.

— Dacă îl vedeți, transmiteți-i că nu o să-l ajute cu nimic dacă tot prelungește situația aceasta. Dimpotrivă: nu face decât să înrăutățească lucrurile. Dumneavoastră, care sunteți o expertă în crime – a adăugat, privind-o pe Fiona –, ar trebui să știți asta mai bine ca oricine.

Fiona a făcut o mică reverență.

— Mă flatați, domnule inspector!

Omulețul a pufnit într-un fel care, în orice altă situație, mi s-ar fi părut simpatic.

— Nu asta era intenția mea, domnișoară, a spus, în timp ce se uita la toți trei cum ieșim din încăpere. Apoi a închis ușa, s-a oprit lângă agentul Miralles care acum se uita spășit în jos și a scrutat pentru prima dată chipul lui Gaudí.

— Ne cunoaștem de undeva?

Interpelatul nu a șovăit nicio jumătate de secundă.

— Nu cred, a răspuns, întinzându-și mâna dreaptă. Antoni Gaudí.

Inspectorul i-a strâns mâna prietenului meu cu o expresie de parcă ar fi făcut ceva cu totul nedemn de poziția de forță deținută în acel moment.

— Iar relația dumneavoastră cu cei doi este…

— Așa cum a spus Fiona, și eu colaborez cu *Ştirile ilustrate.*

— Mda. Pot să vă dau un sfat?

În timp ce-l observam pe inspectorul Labella cum stătea cu gâtul întins, cu o expresie de satisfacție pe chip, m-am gândit că atitudinea autoritară de atunci a polițistului se deosebea atât de mult de comportarea slugarnică din timpul vizitei de miercuri la locuința familiei din bulevardul Gracia, încât acea schimbare nu putea avea decât două cauze, și niciuna dintre ele nu era prea favorabilă intereselor tatălui meu.

— Bineînțeles, a răspuns Gaudí.

— Dumneavoastră păreți a fi un domn. Stați departe de delincvenți!

Când a auzit acestea, Fiona m-a luat de braț, nu știu dacă pentru a-și stăvili o puțin probabilă reacție melodramatică sau, mai degrabă, pentru a-și stăpâni tentația de a-l pălmui pe nesuferitul polițist de-o șchioapă, ca să se învețe minte o dată pentru totdeauna. Unghiile ei mi s-au înfipt în antebraț precum dinții unei furculițe într-o bucată de carne fiartă, însă buzele ei tot nu și-au pierdut surâsul.

— Un sfat ciudat, având în vedere că vine din partea unui polițist, a spus Gaudí cu o expresie impenetrabilă.

Abellardo a surâs.

— Știți unde se află ieșirea. Inspectorul Abriles o să vă supună unei scurte percheziții înainte să puteți părăsi clădirea; sunt sigur că îl veți înțelege.

Înainte ca Gaudí, Fiona și cu mine să putem măcar schița un protest față de acel nou abuz, bărbatul a intrat în camera lui Andreu și a închis ușa în urma lui.

Doar atunci agentul Miralles și-a ridicat privirea de la vârful pantofilor.

— Așadar, dumneavoastră sunteți fiul lui Sempronio Camarasa, a spus, privindu-mă cu disprețul întipărit pe chip. Mi se pare, domnișoară Fiona, că ați uitat să-mi pomeniți mai înainte acest mic detaliu.

Fiona s-a străduit fără prea mult succes să afișeze o expresie de profund regret.

— Îmi pare rău că a trebuit să vă ascund o parte din informație, domnule agent Miralles.

Bărbatul a încuviințat cu sobrietate.

— Face parte din datoria dumneavoastră, a spus și a luat din nou poziție de drepți. Am încheiat discuția.

Am părăsit, așadar, coridorul principal al celui de-al treilea etaj și am coborât în liniște cele două șiruri de scări, cufundați fiecare în propriile gânduri. În cazul meu, ceea ce îmi ocupa mintea era posibila semnificație a straniei metamorfoze suferite de Abelardo Labella. Oare poliția judiciară să fi fost atât de sigură încă de pe acum că tata îl asasinase pe Eduardo Andreu încât până și un inspector precum Labella se încumetase să nu mai facă pe mielușelul și să-și scoată ghearele în fața celei care, chiar în seara aceea, putea să-l înfățișeze pe prima pagină a celui mai distribuit ziar la nivel local? Atât de neînsemnate ajunsese să considere poliția posibilele represalii din partea

familiei sau anturajului familiei Camarasa? Oare numele nostru de familie ar fi putut să intre în analele istoriei infracționale din Barcelona?

— Mă tem că nu ați avut ocazia nici măcar să faceți schița ilustrației, a observat atunci Gaudí, în timp ce străbăteam coridorul de la primul etaj în căutarea ultimului șir de scări care ne separa de percheziția promisă din partea inspectorului Abriles.

— Ce am îmi e de ajuns, l-a asigurat Fiona. De fapt, dacă fac câteva schițe la fața locului, o fac doar ca să păstrez aparența față de agenții care stau de strajă.

Gaudí a afișat un surâs slab.

— Vă bazați pe memoria dumneavoastră fotografică.

— Că tot a venit vorba de memorie, dragă Gaudí, am intervenit eu, îmi închipui că vă amintiți de piesa aceea pe care ați pus-o la păstrare în buzunar.

Prietenul meu s-a oprit din mers în dreptul ultimei trepte a scării principale, obligându-ne astfel pe mine și pe Fiona să facem același lucru.

— Chiar voiam să aduc vorba despre asta, a spus el, recuperând dreptunghiul de cupru din interiorul redingotei. Ai putea să-mi faci o favoare, Fiona?

Fără să pună vreo întrebare, de parcă acel furtișag săvârșit de prietenul meu i se părea cel mai firesc lucru din lume, Fiona a luat piesa pe care i-o întindea Gaudí, s-a întors cu spatele și a făcut-o să dispară în intimitatea rochiei sale.

— Sunteți gata?

Și astfel Gaudí, Fiona și cu mine aveam să străbatem după cinci minute semicercul format din agenții în uniformă care păzeau portalul de la numărul 26 de pe strada Princesa, ca să ne îndreptăm apoi către birourile *Știrilor ilustrate,* având deja un statut oficial de delincvenți.

23

Spre orele zece dimineața, am lăsat-o pe Fiona să se închidă cu penelurile și planșele ei în biroul de pe strada Fernando al VII-lea și ne-am întors în cartierul Ribera, urmând itinerarul cel mai excentric plăsmuit vreodată de Gaudí. O scurtă întâlnire cu Martin Begg pe coridorul de la primul etaj ne confirmase ceea ce prezența a doi agenți postați lângă ușa lui ne făcuse deja să înțelegem: că tatăl meu nu dăduse încă niciun semn de viață. Asta a fost tot ce am aflat de la el. Singura grijă reală a directorului *Știrilor ilustrate* la acea oră matinală era, ca în fiecare zi de altfel, să fie gata conținuturile ziarelor înainte de închiderea ediției. De la unu după-amiaza, cumplitul asasinat al lui Eduardo Andreu și inexplicabila dispariție a tatălui mea aveau să se transforme pentru el în probleme personale extrem de urgente, susceptibile de a-i pune în pericol activitatea, viitorul și poate chiar libertatea, dar până ca asta să se întâmple, toate evenimentele de până atunci nu reprezentau decât ingredientele principale ale unei știri senzaționale, de primă pagină, care trebuia redată în detaliu cu cea mai mare desfășurare de mijloace posibile, înainte ca ziarele concurenței să aibă ocazia să se arunce și ele asupra prăzii.

— Nu va fi prea plăcut pentru dumneavoastră să citiți ziarele din seara asta, a comentat Gaudí în timp ce lăsam în urmă strada Aviñón pentru a o apuca printr-un pasaj îngust, mustind de urină de pisică. Tatăl dumneavoastră va deveni un bărbat foarte cunoscut.

— Sunt pregătit pentru tot ce poate fi mai rău.

— Tot ce poate fi mai rău va veni chiar din partea familiei dumneavoastră.

— Și pentru asta sunt pregătit.

Prietenul meu a emis atunci un mormăit care voia să sugereze, fără îndoială, falsitatea evidentă

a afirmației mele.

— Spuneți-mi ce s-a întâmplat ieri-seară, mi-a spus el.

— Ieri-seară?

— Tatăl dumneavoastră avea rezervat un loc în loja Teatrului Liceo și, în cele din urmă, acel loc a ajuns să fie ocupat de mine. Mama dumneavoastră mi-a spus că apăruse o urgență de ultimă oră pe care trebuia să o onoreze, o cină de afaceri sau ceva de felul acesta. Așa e?

— Asta ne-a spus el, e drept. A ajuns acasă la șase seara și a rămas o vreme în salon cu mama, ca întotdeauna. La șase și jumătate a urcat în dormitorul lui ca să se schimbe și atunci a apărut Marina cu un plic pentru el și…

— Marina? m-a întrerupt Gaudí.

— Una dintre slujnice. Fata care ne-a servit ceaiul în după-amiaza în care ați venit în vizită.

Gaudí a dat din cap.

— Continuați, vă rog.

— Margarita și cu mine ne aflam pe terasă, jucam cărți înainte să urcăm și noi ca să ne îmbrăcăm pentru teatru. Marina a apărut atunci cu un plic destinat tatălui meu pe care tocmai îl primise și i l-a dat Margaritei. Surorii mele îi place să împartă corespondența familiei.

— Doar să o împartă?

— Să o împartă și, bănuiesc, nu numai atât, am zâmbit. Abia apoi mi-am dat seama și eu: Aveți dreptate! Poate că Margarita a aruncat o privire asupra conținutului plicului înainte să i-l încredințeze tatei.

— O vom întreba în timpul prânzului, a spus Gaudí, invitându-se în felul acesta pentru prima dată la prânz în căminul familiei Camarasa. În orice caz, sora dumneavoastră a urcat ca să predea plicul în mâinile domnului Camarasa, iar acesta a hotărât brusc să renunțe la seara de operă alături de familie.

— A coborât după cinci minute și i-a spus și mamei. Mama a fost cea care m-a anunțat pe mine. Explicația a fost aceeași pe care v-a dat-o și dumneavoastră: tata trebuia să meargă urgent la o cină legată de afacerile lui.

— De *Știrile ilustrate*?

— Cine știe…

— Tatăl dumneavoastră se ocupă și de alte afaceri în afară de ziar, a observat Gaudí, golindu-și fraza de orice inflexiune interogativă.

— Cred că da. Dar v-am spus doar că eu știu prea puține despre întreprinderile lui. Oricât de surprins ați fi să auziți acest lucru.

— Cinele de afaceri sunt o obișnuință în agenda lui?

— În cele trei săptămâni de când suntem aici – am spus aceasta referindu-mă la mama, la sora mea și la mine însumi –, a lipsit la trei sau patru cine în familie. Cel puțin o dată s-a întâmplat să nu se fi întors încă atunci când eu m-am culcat, la douăsprezece noaptea. Dar niciodată nu a lipsit de acasă o noapte întreagă.

— Când ați pornit spre Liceo, el plecase deja din turn?

Am tăgăduit din cap.

— Sora mea și cu mine am mers în cabinetul lui ca să ne luăm rămas-bun înainte de a pleca. Se uita la niște documente de pe birou. Se schimbase din nou de haine și părea pregătit și el de plecare.

— Purta haine elegante?

— Tatăl meu nu s-a îmbrăcat niciodată cu nimic care să nu fie elegant. Dar nu erau haine de ocazie, dacă asta vreți să spuneți. Noi eram îmbrăcați mai elegant decât el.

— Această slujnică, Marina, a putut să spună la ce oră a ieșit din casă?

— Noi am urcat în trăsură pe la șapte și jumătate. Conform calculelor, el a mai stat încă douăzeci de minute înainte să plece.

— Și dacă dumneavoastră ați luat trăsura familiei…?

— Tatei îi place să meargă pe jos, m-am grăbit să răspund. Apoi la capătul străzii noastre nu lipsesc niciodată birjele.

Gaudí s-a oprit din mers la o intersecție de străduțe nepietruite și, după o scurtă șovăire, a ales-o pe cea mai murdară. Nici de data aceasta nu am protestat.

— Tatăl dumneavoastră a venit la Barcelona cu câteva luni înainte de restul familiei, nu-i așa? a întrebat el atunci.

— El a ajuns la începutul lui iulie, am încuviințat eu. După cum știți, noi am ajuns pe întâi octombrie.

— Iar motivul acestui decalaj…

— El trebuia să fie în Barcelona ca să supravegheze ultimii pași ai înființării ziarului. Cred că ideea era să călătorim cu toții împreună la începutul lui iulie. Dar procesul de predare spre închiriere a casei din Mayfair s-a complicat mai mult decât era de așteptat, apoi au fost și niște probleme cu închiderea casei de licitații și cu transferarea unor conturi bancare în Spania.

Gaudí a încuviințat.

— A fost nevoie ca restul familiei să rămână la Londra.

Felul în care a spus-o dădea de înțeles cât se poate de limpede cât de puțin îl convingea povestea aceea.

— Vreți să spuneți că tata voia să stea singur vreme de trei luni în Barcelona înainte de a se reuni cu restul familiei?

În loc să-mi răspundă, prietenul meu a formulat o altă întrebare:

— Atunci, casa de licitații a continuat să funcționeze până la mijlocul anului?

— Ultima licitație a avut loc pe 31 martie. Îmi amintesc pentru că eu am fost moderatorul pentru ultimele oferte de prețuri.

— Dumneavoastră?

— O favoare din partea tatei. Nu era prima dată când făceam asta. Faptul că nu mă implic în afacerile familiei nu înseamnă că nu dau o mână de ajutor din când în când.

— Înțeleg că această casă de licitații nu s-a închis din pricina problemelor economice. Bineînțeles, tatăl dumneavoastră inițiase deja procesul de creare a ziarului *Știrile ilustrate.*

— Familia Begg a sosit în Barcelona în octombrie, anul trecut, am confirmat eu. Și, la vremea aceea, planurile erau destul de avansate. Aș putea spune că tatăl meu s-a decis să fondeze ziarul la sfârșitul anului 1872.

— La doi ani după incidentul cu fotografia falsă a lui Lizzie Siddal.

Am tăgăduit din cap.

— Nu văd nicio legătură între aceste două lucruri.

— Nu spun că ar exista vreuna. Încerc doar să-mi fac o idee despre cronologia evenimentelor. Ajungeți la Londra în luna septembrie a anului 1868, la doar câteva zile după triumful Revoluției Glorioase, iar tatăl dumneavoastră fondează casa de licitații… la începutul lui 1869?

Am încercat să-mi amintesc ce s-a întâmplat în acele luni dificile, primele din viața mea de adolescent nevoit să locuiască într-o altă țară, într-un oraș unde se vorbește o altă limbă decât a sa.

— Inaugurarea oficială a avut loc la începutul verii lui ’69, dar viața noastră gravita deja de multă vreme în jurul lumii artei și antichităților. Nu aș putea să vă garantez, dar cred că tata a venit la Londra cu o idee destul de clară despre ceea ce voia să facă.

Gaudí a părut destul de surprins să audă acest ultim comentariu.

— Prin urmare, nu a fost o fugă precipitată din țară, așa cum ați sugerat în ziua când ne-am cunoscut.

— Ba a fost o fugă precipitată, am replicat eu. Dar nu cred că evenimentele l-au prins pe tata pe nepregătite.

— Vă referiți la revoluție.

— El preferă să-i spună lovitura de stat a generalului Prim.

Am făcut o scurtă pauză ca să-mi acopăr nasul când am trecut pe lângă o fosă septică săpată în mijlocul drumului, după care am adăugat:

— În orice caz, cineva trebuie să fi fost anunțat de sosirea noastră la Londra. În prima noapte am dormit la un hotel din apropierea gării Victoria, iar pe ce-a de-a doua am petrecut-o în aceeași casă din Mayfair, unde am locuit până luna trecută. O casă complet amenajată încă din prima zi.

Gaudí a încuviințat cu o expresie gravă.

— La Londra vă aștepta cineva. Poate vreun partener de afaceri?

— Poate. Nu știu nimic despre partenerii de afaceri ai tatălui meu, am fost nevoit să recunosc din nou.

— Dar trebuie să se fi asociat cu cineva pentru a deschide casa de licitații. O afacere de anvergura celei despre care îmi relatați dumneavoastră nu este la îndemâna oricărui întreprinzător solitar, proaspăt sosit într-o țară străină. Capitalul inițial și contactele necesare pentru a pune pe picioare o asemenea afacere trebuie să-l fi silit pe tatăl dumneavoastră să caute sprijinul unor terțe persoane.

Gaudí a făcut o scurtă pauză, după care a continuat:

— Vorbiți-mi despre viața dumneavoastră socială.

— Cum nu se poate mai animată. Am avut de-a face mai ales cu spanioli și sud-americani; majoritatea relaționați cu casa de licitații. Furnizori, comercianți, colecționari, dar și vreo câțiva artiști. Câteva figuri deveniseră familiare.

Pe niciunul însă nu l-am mai văzut de la întoarcerea noastră în Barcelona.

— Și ce-mi puteți spune despre partenerii dinainte?

Partenerii dinainte de ’68, după câte puteam să înțeleg. M-am gândit o clipă la asta.

— Când am plecat din Barcelona tocmai împlinisem șaisprezece ani. Dacă acum abia dacă știu ceva despre afacerile lui, imaginați-vă cât de multe știam pe vremea aceea.

— Cu ce se ocupa tatăl dumneavoastră înainte să se instaleze la Londra?

— Cu finanțele, am răspuns eu. Făcea speculații cu acțiuni, cred. Îl interesau mai multe companii din colonii. Mai ales din Cuba.

Gaudí nu a mai formulat alte întrebări.

Am mai pășit câteva minute în tăcere printr-o rețea din ce în ce mai încâlcită de străduțe de o mizerie de nedescris, ferindu-ne în trecerea noastră de copii năuci și de câini înfometați, ocolind băltoacele de urină, atrăgând ca un magnet privirile celei mai joase pături sociale urbane pe care prietenul meu părea să o cunoască atât de bine. În cele din urmă, ne-am oprit din mers în fața ușilor mari ale unei clădiri aflate pe jumătate în ruină.

— Poate veți dori să mă așteptați afară, a spus atunci Gaudí, după ce s-a uitat prin golul lăsat de ușa de lemn pe jumătate scoasă din țâțâni și a încruntat vizibil din sprâncene. Ceea ce căutăm poate că nu va fi prea plăcut la vedere.

M-am apropiat și eu de ușa aceea mare și mi-am băgat capul într-un vestibul atât de urât mirositor încât, prin comparație, pensiunea în care murise Eduardo Andreu se ridica la categoria de palat oriental.

— Înțeleg că am venit aici să-l căutăm pe Colțos, am spus, dându-mi capul înapoi.

— Aceasta e una din vizuinile lui obișnuite, a încuviințat Gaudí. Una din cele trei pe care le știu

eu.

— În cazul acesta, am să urc cu dumneavoastră.

Gaudí părea bucuros să audă aceasta.

— Vă mulțumesc, a spus, pe când își scotea mănușile din piele de căprioară și, dintr-o simplă privire, mă invita și pe mine să fac la fel. Dar nu o să urcăm nicăieri. O să coborâm.

Asta însemna că era vorba de o vizuină la propriu.

— Într-o pivniță?

— O magazie de cărbuni.

Fără să-mi ceară ajutorul, Gaudí a apucat ușa de marginea stângă și a urnit-o cu greu în interiorul clădirii. Scrâșnetul lemnului putred din jurul balamalelor desprinse a acoperit, după câte mi s-a părut, chițcăitul șobolanilor care fugeau din vestibul goniți de lumina palidă venită din stradă.

— Sunteți gata?

Încăperile clădirii se aflau într-o stare de deteriorare încă și mai avansată decât exteriorul dărăpănat. Mormane de dărâmături pe podea, iederă pe pereți, pete negre și unsuroase pe tavan și gângănii de dimensiunea animalelor domestice mișunând printre picioarele noastre: o scenă desprinsă parcă mai degrabă din Parisul tuberculos și boem al romanelor citite de Margarita decât din noua Barcelonă industrială. Scara metalică în formă de melc care ducea spre subsol amenința să se prăbușească la fiecare pas, iar la capătul ultimei trepte, care se afla de-acum chiar în magazia de cărbune, puțin a lipsit să nu călcăm pe capul unui bătrân care dormea cu un câine mort în brațe. Bătrânul nu era Colțosul, după câte am putut să-mi dau seama la lumina chibritului aprins în dreptul feței acestuia de către Gaudí. Și poate câinele nu era chiar mort, ci doar adormit. În orice caz însă, duhoarea de acolo, de jos, era atât de respingătoare încât stomacul meu nu a putut s-o suporte mai mult de trei secunde.

— Puteți să mă așteptați afară, a repetat Gaudí, după ce mi-am vărsat mațele pe peretele cel mai apropiat.

— Sunt bine, am îngăimat.

Am străbătut la lumina chibriturilor șirul de încăperi care compuneau vechea magazie de cărbune, fără să dăm nici de Colțosul și nici de altă făptură omenească. Păturile și legăturile de haine puse claie peste grămadă adevereau faptul că acolo jos se adăposteau pe timp de noapte nu mai puțin de zece inși, numai că acum probabil că toți își căutau mijloacele de supraviețuire fie din diverse furtișaguri, fie din cerșit, fie din mici afaceri clandestine cu care se îndeletniceau pe străzile sau prin portul orașului. Bătrânul care dormea alături de câine la piciorul scării nu a putut nici el să ne dea vreo informație despre locul unde îl puteam găsi pe cerșetorul cu pălărie-tricorn: oricât s-a străduit Gaudí, tot nu a izbutit să-l trezească.

— Opium, a spus el, dându-se bătut în cele din urmă. Oricum, mă îndoiesc că are ceva interesant să ne spună. Ieșim de aici?

— Vă rog.

Când ne-am întors în vestibulul clădirii, trei copii cu ochii afundați în orbite și pielea gălbejită stăteau adunați acolo, de partea cealaltă a ușii căzute. Când ne-au văzut ieșind dintre umbrele scârțâitoare ale scării în formă de melc, doi dintre ei au rupt-o la fugă pe strada îngustă în direcții opuse, însă cel de-al treilea a rămas pironit locului, țintuindu-ne cu privirea.

— Salutare, a spus Gaudí, ducându-și mâna la buzunar și scoțând-o de acolo cu o monedă în palma deschisă.

— Salutare, a spus copilul privind moneda așa cum o pisică ar privi un porumbel cu aripile frânte.

— Cunoști un bătrân știrb care are un câine cu trei picioare?

Copilul a dat din cap de sus în jos, fără să-și ia ochii de la palma prietenului meu.

— Colțosu’

— Colțosu’ a încuviințat Gaudí. L-ai văzut azi?

De data aceasta, copilul a dat din cap în semn că nu.

— Da’ l-am văzut azi-noapte.

— Aici?

— Aici, a spus copilul arătând cu degetul ușa prin care trecusem eu și Gaudí. Au intrat, a tras ușa după el și gata.

— Au intrat? Adică el cu încă cineva?

— El și câinele.

— Și asta a fost…?

— Azi-noapte.

Ar fi fost absurd să întrebăm la ce oră s-au întâmplat acestea pe un asemenea copil care, fără îndoială, nu era în stare nici să numere bătăile clopotelor sau să facă legătura între sunetul acestora și ceva atât de abstract precum trecerea timpului. Sau cel puțin așa vedea lucrurile Gaudí.

— Înainte de masa de seară?

— După.

— Cu mult timp după?

Chipul copilului arăta că se străduia să-și amintească.

— După o vreme.

Gaudí a dat din cap, i-a întins moneda copilului și i-a răvășit puțin părul.

— Cum te cheamă?

— Xavi, a răspuns copilul, privind cu un zâmbet moneda care acum se afla în mâna lui. Mulțam, domnu’.

— Ne-ai fost de mare ajutor, Xavi.

Copilul a făcut un gest asemănător unui salut militar și a luat-o la fugă pe stradă în jos, cu picioarele subțiri ca niște scoabe vibrând de emoție. „Sărmanul copil, m-am gândit eu. Condamnat să devină în viitor un om sărman.”

— Și acum? am întrebat, văzându-l pe Gaudí că își punea din nou mănușile cu tot calmul aparent al celui care a dus la bun sfârșit ceea ce își propusese.

— Acum putem să ieșim de aici.

— Nu mai sunteți interesat să-l întâlnim pe Colțosul?

Gaudí a ridicat din umeri.

— Mi-ar plăcea să vorbesc cu el, într-adevăr, dar am aflat deja ceea ce voiam să știm.

— Adică…

— Colțosul a venit azi-noapte să doarmă aici după ce l-am văzut luându-și rămas-bun de la Andreu în pragul pensiunii, iar acum nu mai e aici.

— Nu cred că putem să afirmăm asta cu atâta siguranță, am obiectat eu. Și anume că a dormit aici. Copilul nu a fost deloc exact în privința orelor și, oricum, chiar dacă acestea ar corespunde cu scena la care am asistat noi, de unde putem ști că nu a ieșit din nou și că nu s-a întors pe strada Princesa? apoi am continuat după o scurtă pauză: Cât despre faptul că el nu se află acum în magazia de cărbune, nu știu în ce măsură ne ajută asta în cercetările noastre.

Gaudí a zâmbit, semn că îi plăcuse expresia „cercetările noastre”.

— În cazul în care Colțosul ar fi avut ceva de-a face cu moartea lui Andreu, a replicat el, fie s-ar fi ascuns în vizuina asta cu intenția de a se face nevăzut în următoarele zile, fie și-ar fi strâns încă de azi-noapte lucrurile și ar fi plecat din oraș înainte să se împrăștie știrea despre asasinat. Un om ca el nu ar putea să întrevadă nicio altă posibilitate.

— Și de unde știți că nu a fugit din oraș?

— Un vagabond nu ar fugi niciodată fără să-și ia lucrurile cu el. Păturile, hainele, sticlele: toate sunt în magazie, a spus Gaudí tăgăduind din cap. Colțosul se află încă în oraș, nu are de ce să se ascundă.

— Spuneați înainte că mai știți de încă două locuri unde ar putea să se adăpostească.

— Niciunul nu e așa de sigur ca acesta. Și când spun sigur, de fapt vreau să spun respingător. Dacă

ar vrea să se ascundă de poliție acolo jos s-ar duce.

— Dacă îi știți ascunzătoarea asta, probabil că i-o cunoaște și poliția.

Gaudí și-a ridicat disprețuitor sprânceana dreaptă.

— Acum dumneavoastră sunteți cel care mă insultați.

— Atunci, asta e o știre îmbucurătoare. Am surâs. Uitasem că vorbeam cu domnul G. Colțosul se află și el în slujba dumneavoastră, precum Ezequiel?

Prietenul meu nu s-a obosit să-mi răspundă.

— În orice caz, nici dumneavoastră și nici eu nu credem că Colțosul ar avea ceva de-a face cu asasinatul, mi-a spus în schimb. Ceea ce ne-ar interesa să auzim cu adevărat din gura lui, cum ar fi, de pildă, ce fel de relație avea cu Eduardo Andreu și ce fel de viață ducea bătrânul în ultimele luni nu este la fel de urgent precum a fi alături de familia dumneavoastră în aceste momente dificile.

Nu mi-am ascuns surprinderea la auzul acestei afirmații.

— Atunci, să mergem acasă?

— Dacă sunteți de acord cu asta.

— Mi se pare grozav. Nu am să neg că stomacul meu vă va fi recunoscător pentru schimbarea aerului.

Gaudí a zâmbit din nou.

— Această zonă a orașului nu e pentru stomacuri sensibile, a întărit la rându-i, punându-mi o mână pe spate și călăuzindu-mă spre capătul dinspre răsărit al străzii. Inspectorul Labella va fi lăsat negreșit o gardă de schimb să stea de pază în fața locuinței-turn a familiei, sperând că tatăl dumneavoastră o să-și facă apariția mai devreme sau mai târziu. Acolo vom fi la curent cu ce se mai întâmplă tot la fel de bine ca pe strada Fernando al VII-lea, dacă nu și mai bine. Iar mama și sora dumneavoastră vă vor fi recunoscătoare să vă aibă aproape.

Nu puteam decât să fiu de acord cu el.

24

Gaudí și cu mine am ajuns pe La Rambla urmând același labirint încâlcit de străduțe medievale care ne dusese până la vizuina Colțosului, iar de îndată ce am ajuns acolo, tot la cererea prietenului meu, am oprit o cabrioletă trasă de un cal robust, din rasa percheron, și am pornit-o spre bulevardul Gracia învăluiți într-o tăcere comodă, care a luat sfârșit doar o dată ajunși pe strada Aragón, când Gaudí s-a hotărât să reînnoade interogatoriul terminat în coadă de pește la începutul aventurii noastre subterane.

— Atunci, tatăl dumneavoastră își inaugurează casa de licitații la începutul verii anului 1869, în schimb lucrează la acest proiect încă de la sosirea lui la Londra, cu o toamnă mai înainte, a spus, aruncând pe caldarâmul bulevardului Gracia mucul de țigară aprins pe La Rambla. La sfârșitul anului 1870 are loc incidentul cu falsa fotografie pe care Andreu încearcă să o vândă prin intermediul tatălui dumneavoastră și tot atunci el încearcă să se folosească de prietenia cu familia Begg pentru a denunța public încercarea de fraudă al cărei obiect a fost. Știrea, dată fiind natura imaginii cu pricina, capătă proporțiile unui adevărat scandal și îi distruge reputația lui Eduardo Andreu tot așa cum i-o consolidează pe cea a lui Sempronio Camarasa, a spus Gaudí după care a urmat o pauză. Când anume dispare Andreu din peisaj?

Iarăși am încercat să-mi amintesc.

— Nu cred că povestea aceasta să continue după ianuarie ’71. Când tatăl meu a hotărât să nu prezinte nicio plângere oficială, Andreu pornise deja pe drumul de întoarcere spre Barcelona și după aceea n-am mai știut ce s-a întâmplat cu el.

— Asta e interesant, a observat Gaudí. Tatăl dumneavoastră îl denunță pe Andreu în presă, dar

nu apelează la tribunal, așa cum ar trebui. Ar fi logic să se comporte tocmai invers, nu credeți?

Am preferat să nu răspund la această întrebare.

— Continuați să credeți că tata a pus totul la cale.

— Ce cred eu e că Andreu, dacă într-adevăr a fost victima acestui concurs de împrejurări, dacă într-adevăr nu își dăduse seama de faptul că fotografia pe care încerca să o vândă era un fals, atunci avea motive suficiente să creadă că tatăl dumneavoastră făcuse în așa fel încât fotografia să-i parvină și să-l îndrepte spre casa lui de licitații.

— Vă reamintesc că până la petrecerea de marți nu am mai știut nimic despre Andreu. Dorința lui de răzbunare a rămas adormită vreme de aproape patru ani.

Gaudí a încuviințat gânditor:

— E-adevărat, e-adevărat!

— Și nu e corect nici să spuneți că tata s-a folosit de prietenia lui cu familia Begg ca să facă astfel încât știrea să ajungă în ziarul pentru care lucrau aceștia. Tata și Martin Begg s-au cunoscut cu câteva luni înainte, dar relația lor nu era tocmai una foarte apropiată.

— Însă chiar și așa, a recurs la acesta pentru a-și face publică plângerea.

— Era singurul ziarist pe care-l cunoștea.

Gaudí s-a străduit să arate că nu era câtuși de puțin convins de cele auzite.

— Vreți să spuneți că proprietarul unei case de licitații nu cunoștea nici un alt ziarist în oraș?

— Dumneavoastră faceți ca totul să sune ca un fel de pact între prieteni, am protestat. Eu îți dau o poveste de succes pentru ziarul tău, iar tu îmi dai, în schimb, publicitatea de care am nevoie în scopul meu. Și nu a fost deloc așa.

— Însă adevărul e că amândoi au avut de câștigat de pe urma acestei împrejurări. Iar azi amândoi sunt parteneri de afaceri, creând tocmai

un ziar foarte asemănător cu cel la care lucrau la Londra Martin Begg și fiica acestuia. Înțeleg, așadar, că prietenia dintre ei s-a legat și mai strâns după acest episod.

Nu-mi plăcea întorsătura pe care începuse să o ia conversația, dar tot m-am simțit obligat să răspund:

— Atunci am cunoscut-o pe Fiona. Așa cum v-am explicat marți, ea ilustra toate știrile legate de povestea cu fotografia. A venit într-o seară ca să facă un desen după original, iar aceasta a fost cea dintâi ilustrație a ei pentru prima pagină. De atunci suntem prieteni.

— Doar prieteni?

M-a surprins întrebarea și m-a surprins și naturalețea cu care a formulat-o Gaudí.

— Eu tocmai împlinisem optsprezece ani. Fiona avea douăzeci și trei. Nu cred ca eu să-i fi părut foarte atrăgător la alt nivel decât cel al purei amiciții.

Gaudí părea să fi intuit că spusesem adevărul numai pe jumătate.

— În schimb, dumneavoastră trebuie să vă fi părut atrăgătoare personalitatea domnișoarei Fiona, în orice caz.

Am surâs.

— Pe atunci, personalitatea Fionei i-ar fi părut atrăgătoare oricărui bărbat căruia îi curgea măcar puțin sânge prin vine, am afirmat eu. În ceea ce mă privește, puteți să adăugați propriile înclinații artistice, romantismul natural al celor optsprezece ani ai mei și faptul deloc neglijabil de a fi, oricât m-ar deranja să recunosc, un tânăr barcelonez de familie bună, care nu mai cunoscuse până atunci alte femei decât pe acelea aparținând propriei clase sociale. Femei pe lângă care, cum e de așteptat, Fiona părea mai degrabă un extraterestru cu fustă, am spus eu surâzând din nou. Numai gustul ei pentru țigări, pentru băuturile nementolate și pentru alte substanțe încă și mai nepotrivite pentru

o domnișoară erau de ajuns pentru a face din ea o făptură demnă de atenția oricărui tânăr cu un dram de imaginație. Ca să nu mai pomenesc de pasiunea ei pentru pictură și pentru idei, de simțul umorului lipsit de inhibiții și, pe lângă toate acestea, de ce să nu o recunosc, simpla ei apariție fizică. Părul ei roșu, ochii ei cenușii, textura imaculată a pielii. Formele acestui corp zvelt și generos. Veți fi de acord cu mine, dragul meu Gaudí, când spun că Fiona este o femeie extraordinar de atrăgătoare.

Prietenul meu a încuviințat fără umbră de ironie.

— Pot să înțeleg că un tânăr de optsprezece ani și-ar pierde capul pentru ea.

Nu m-am obosit să mă prefac că nu s-a petrecut întocmai.

— Și dumneavoastră vi l-ați fi pierdut. Nu există niciun tânăr cu temperament artistic în stare să reziste farmecelor unei femei ieșite din comun. Și tocmai asta sunteți dumneavoastră și Fiona în acest moment: un tânăr cu temperament artistic și o femeie ieșită din comun. Așa că fiți cu băgare de seamă, am spus cu un zâmbet ușor zeflemitor căruia Gaudí i-a răspuns cu o expresie greu de descifrat. Pe lângă acestea, întâmplarea făcea ca Fiona să treacă pe atunci printr-o perioadă, cum să spun… deosebit de agitată din viața ei.

— Agitată? a repetat Gaudí.

— Grupuri socialiste. Asociații muncitorești. Cercuri spiritiste, neopăgâne sau arondate vreunei religii mai mult sau mai puțin inovatoare și exotice. Întâlniri între artiști și intelectuali convinși de iminența revoluției. Acolo unde se adunau mai mult de trei persoane pentru a-și împărtăși idei ciudate și periculoase sau cel puțin diferite de curentele de gândire ale majorității, Fiona nu întârzia să-și facă apariția. Pe vremea aceea frecventa cu absolută nonșalanță mediile cele mai diverse și în toate era cunoscută pentru entuziasmul ei, pentru vocația ei de lider și mă tem că și pentru ușurința de a stârni polemici și de a-și

face dușmani. Eu însumi pot să depun mărturie asupra acestui fapt.

— O însoțeați la aceste activități?

— Ocazional, am răspuns. La începutul relației noastre. Pe vremea aceea mă simțeam atras și de teoriile socialiste, și Fiona m-a invitat de mai multe ori să asist la diverse reuniuni cu diferite grupuri de această factură organizate prin vecinătățile Muzeului britanic. Cel puțin două din aceste întâlniri s-au încheiat cât se poate de prost.

— Din cauza domnișoarei Fiona?

— Revoluționarilor le lipsește de obicei simțul umorului, am încuviințat eu. La fel ca și fanaticilor religioși. Oricât de nobile ar fi ideile apărate de aceștia și scopurile urmărite, în cele din urmă mijloacele prin care pretind să le atingă sunt mereu aceleași: supunerea orbească, anihilarea spiritului critic și simplificarea realității până a o înghesui între marginile propriei gândiri. Ori e cu mine, ori e împotriva mea, ori de partea mea, ori de cea a adversarului. Fiona mi se încadra în acest fel de tipar pe care ajungeau să îl adopte, mai devreme sau mai târziu, toate organizațiile frecventate, prin urmare, nu rezista niciodată prea mult în niciuna din ele.

Gaudí a încuviințat aprobator:

— Un spirit liber.

— Când am cunoscut-o, Fiona era una dintre reprezentantele unui grup de sufragete care își petreceau după-amiezile împărțind manifeste și scandând lozinci incendiare pe trotuarele străzii Oxford. Diminețile în care nu trebuia să muncească la ziar și le petrecea colindând cartierele din port și predicând, printre dezmoșteniții acelei părți a orașului, principiul luptei de clasă și nevoia existenței organizațiilor muncitorești, iar noaptea participa la ședințele de spiritism desfășurate la domiciliul unei contese văduve, cu o reputație mai mult decât îndoielnică. După vreo două luni, când relația dintre noi a

început să se consolideze, Fiona o rupsese deja cu cele trei cercuri și acum frecventa o grupare clandestină de nihiliști ruși adunați în Whitechapel. La sfârșitul anului ’71, nihiliștii aceștia au plasat o bombă artizanală într-un tren metropolitan subteran care deservea districtul financiar al orașului și au ucis cincisprezece persoane. Când s-au petrecut acestea, Fiona se îndepărtase deja de ei de câteva luni bune, însă poliția a arestat-o împreună cu ceilalți membri ai grupului și a ținut-o închisă într-o celulă la Scotland Yard, unde a răspuns la tot felul de întrebări incomode cu privire la implicarea intelectuală în atentat. Capii grupării au fost executați după câteva săptămâni la zidul închisorii Newgate.

„Ce grozăvie!”, păreau să spună ochii mari și albaștri ai lui Gaudí.

— Și ei nu i s-a întâmplat nimic?

— Nimic ireparabil. În cele din urmă, poliția și judecătorul au găsit-o vinovată doar de a fi o tinerică zăpăcită, care s-a lăsat atrasă de farmecul exotic al unui grup de ruși cu idei anarhiste. Timp de câteva zile, Fiona a devenit personajul preferat al tabloidelor londoneze: o biată englezoaică inocentă înșelată de niște străini diabolici. *The Illustrated Police News,* ziarul pentru care lucrau Fiona și tatăl ei, i-a dedicat chiar și o ilustrație, postată pe prima pagină care, în treacăt fie spus, nu înfățișa câtuși de puțin grațiile prietenei noastre. După aceea, totul a fost dat uitării și Fiona și-a continuat viața.

Gaudí a păstrat un scurt moment de tăcere în care încerca, după cât puteam să presupun, să găsească un loc acelor informații noi în ideea de ansamblu pe care și-o formase despre englezoaică.

— Așadar, la asta vă refereați ieri când ați afirmat că domnișoara Fiona este o femeie cu un oarecare trecut, a spus el în cele din urmă.

Am încuviințat.

— Apoi, bineînțeles, mai era și povestea cu urmărirea dragonilor.

— Dragoni?

— Așa îi spunea ea. Urmărirea dragonilor. Toate substanțele acelea consumate ca să atingă nu știu ce stare a conștiinței, care să-i permită realizarea acelei opere artistice încredințate ei spre împlinire. Gin, absint, opium, laudanum, amestecurile cu conținut de zece la sută cocaină… Fiona le-a încercat pe toate, după cum spunea, fie din spirit științific, fie cu intenții pur practice.

— Interesant.

„Bineînțeles”, m-am gândit eu.

Până la urmă, vorbeam cu cel care vindea pe sub mână poțiuni colorate prin teatre ascunse în inima cartierului Raval.

— Vă mărturisesc că mie nu mi se părea astfel, am spus, străduindu-mă să adopt o mină dezgustată. După cele spuse de ea, atunci când se amețea până începea să delireze sau până își pierdea cunoștința ingerând aceleași alcooluri, inhalând aceleași droguri și injectându-și aceleași substanțe care distrugeau zi de zi viețile a sute de mii de oameni prin toată Londra, nu făcea decât să se pună în slujba penelurilor ei. Însă tot ce vedeam eu în schimb era o femeie frumoasă, cu capul plin de sticleți, care murea încetul cu încetul în numele nu știu căror idei absurde.

Gaudí a făcut un gest straniu din cap.

— Toate ideile pe care nu le împărtășim ni se par absurde, a observat acesta.

— Unele idei sunt mai absurde decât altele.

— A crede într-un ideal nu e ceva absurd. Și nici să cauți adevărul în artă. Și dacă, pentru a atinge acest adevăr, singurul drum pe care putem să-l întrezărim este cel al paradisurilor artificiale, nu trebuie să șovăim în a-l urma și nici să ne rușinăm de aceasta.

Paradisurile artificiale.

Poțiunile pentru a vedea adevărul.

— Atunci și dumneavoastră vă urmăriți propriii dragoni, am spus eu. Acesta este scopul botanicii dumneavoastră ascunse.

Prietenul meu a păstrat o liniște de o clipă înainte de a răspunde:

— Noi, artiștii, ne urmărim propriii dragoni. Dar fiecare o facem în felul nostru. Apoi a adăugat după o scurtă pauză: Fără îndoială, domnișoara Fiona a încercat să vă prezinte și acest aspect al vieții ei.

Am dat din cap.

— Fără rezultate prea bune, trebuie să mărturisesc. Plăcerile opiumului și ale cocainei mă tentează tot la fel de puțin precum socialismul utopic sau nihilismul terorist.

— Povestiți-mi, vă rog.

— Nu sunt prea multe de povestit. Am însoțit-o pe Fiona prin mai multe localuri din East End frecventate de ea, locuri sordide și respingătoare, pline de specimenele umane cele mai degradate pe care le-am văzut vreodată. Am băut câteva din lucrurile pe care le bea Fiona și am fumat câteva din lucrurile pe care le fuma și ea, ba chiar mi-am injectat ceea ce își injecta și ea, și tot ce am reușit a fost, în cel mai bun caz, să-mi pierd controlul asupra tuturor funcțiilor corporale și să cad într-un fel de narcolepsie profundă, cu firișoare de salivă scurgându-mi-se pe la colțurile gurii. Nicio viziune, nicio revelație, absolut nimic, doar vomă și leșin, iar în dimineața următoare niște dureri de cap cumplite.

— Așadar, niciun dragon pentru Gabriel Camarasa.

Am surâs.

— Sau cel puțin nimic care să-mi justifice prezența în speluncile acelea. După câteva asemenea încercări eșuate, Fiona s-a lăsat păgubașă și nu m-a mai inclus în excursiile ei prin East End. Începând de atunci, în lunile în care a continuat să frecventeze acele locuri, a avut grijă

să păstreze această parte a vieții ei departe de mine.

— Să înțeleg că domnișoara Fiona a abandonat urmărirea?

— Orice ar fi fost ceea ce căuta, cred că a găsit deja, am spus surâzând din nou. Tablourile ei, cel puțin, sunt pline de dragoni.

Gaudí a încuviințat cu gravitate, ca și cum ceea ce tocmai îi spusesem ar fi avut vreun înțeles. Apoi a îndepărtat-o pe englezoaică din conversația noastră cu un gest caracteristic al mâinilor pentru a-și îndrepta din nou atenția asupra tatălui meu.

— Noaptea trecută înțelesesem, cred, că tatăl dumneavoastră și Martin Begg se cunoscuseră dintr-un alt motiv, legat tot de casa de licitații.

— Begg lucra la o știre despre piața operelor de artă, am încuviințat eu. Ca să-și scrie articolul, le-a luat câte un interviu tuturor celor care aveau vreo legătură cu această afacere, de la artiști și comercianți până la proprietarii caselor de licitație și colecționari. Nimic scandalos. Tatăl Fionei ne-a vizitat casa de licitații de vreo două ori și, începând din acel moment, el și tatăl meu au păstrat legătura ocazional, până la cele întâmplate cu Andreu. Apoi, fiind și Fiona la mijloc, relația dintre cele două familii a devenit mai strânsă, iar atunci când tata a hotărât să-și fondeze propriul ziar de senzație în Barcelona s-a bazat, cum e și firesc, pe experiența și cunoștințele practice ale celor care lucrau deja de ani buni pentru *The Illustrated Police News,* modelul copiat de *Știrile ilustrate.*

— Atunci, înseamnă că ideea a fost a tatălui dumneavoastră, și nu a familiei Begg.

— Dacă l-ați cunoaște pe tata nu m-ați întreba asta. Tata nu acceptă alte idei decât pe ale lui.

— Decât pentru a le copia, a șoptit Gaudí.

— Dacă Martin Begg i-ar fi propus o idee precum întemeierea unui ziar ca *Știrile ilustrate,* tata ar fi respins-o de îndată. E mult prea orgolios

ca să accepte să mişte fie şi un singur deget ghidat fiind de altul.

— Sunt multe forme de a propune o idee.

— Şi sunt multe forme de a o respinge. Iar tata le ştie prea bine pe toate.

Prietenul meu părea să fie mulţumit de răspuns.

— Nu vă fie cu supărare, prietene Camarasa, a rostit după vreo două minute de tăcere, timp în care cabrioleta a ajuns pe strada Mayor de Gracia. Dacă tatăl dumneavoastră nu apare de îndată cu o poveste care să explice într-un mod cum nu se poate mai convingător ce a făcut în tot timpul cât a lipsit de acasă, întrebările de felul acesta vor fi cele mai amabile la care va trebui să răspundă de acum încolo.

Gaudí avea dreptate. O ştiam prea bine. Şi, cu toate astea, nu-mi plăcea să-l aud spunând asemenea lucruri.

— Să presupunem că ideea de a ne întoarce la Barcelona şi de a înfiinţa ziarul nu ar fi fost a tatei, ci a lui Martin Begg.

— Da, a încuviinţat prietenul meu, să presupunem, dar asta ar schimba lucrurile?

— Aceasta era întrebarea pe care o aveam pentru dumneavoastră.

— Atunci am să răspund că nu. După părerea mea, nu le-ar schimba.

Gaudí a făcut o pauză retorică, a cărei funcţie era să scoată şi mai mult în evidenţă semnificaţia acelui „dar” care avea să urmeze.

— Dar, într-adevăr, ar lăsa să se întrevadă o influenţă mai puţin obişnuită a lui Martin Begg asupra lui Sempronio Camarasa. Mai puţin obişnuită dacă ţinem seamă de cum v-aţi zugrăvit tatăl cu câteva clipe mai înainte.

— Influenţă de pe vremea fotografiei lui Andreu?

— Sau poate dinainte.

— Atunci, de când Begg a scris articolul despre piaţa operelor de artă la începutul anului 1870?

— Să presupunem că, în timp ce făcea cercetări pentru articolul său, Martin Begg a descoperit ceva în legătură cu afacerea tatălui dumneavoastră, a sugerat Gaudí. Ceva ce i-a dat o oarecare putere asupra lui. Să presupunem și că, la sfârșitul acelui an, domnul Begg a decis să profite de această putere ca să evolueze în profesia lui, obținând exclusivitatea pentru o știre pe potriva ziarului de senzație pentru care lucra… și a talentului de ilustratoare al fiicei sale. Și, în ultimul rând, să presupunem că, după doi ani, Martin Begg a hotărât că pentru el nu mai era de ajuns să fie un simplu angajat, chiar important, al unui ziar în care își câștigase de acum o oarecare reputație, ci voia să dețină propriul ziar. Un ziar pe măsura lui, conceput și organizat de el, dar finanțat de omul asupra căruia încă mai avea acea putere provenită din descoperirea lui din anul 1870.

De data aceasta n-am putut să nu surâd.

— Un ziar făcut pe măsura sa, vreți să spuneți, cu excepția unor mici detalii, cum ar fi limba în care este tipărit și așezarea geografică, am replicat. Un ziar înființat la multe sute de kilometri de al său și scris într-o limbă pe care Martin Begg, pe vremea aceea, abia dacă o cunoștea.

Gaudí a zâmbit la rândul lui.

— O mică scăpare din partea mea, a recunoscut acesta.

— Și, în orice caz, chiar dacă totul ar fi adevărat și Martin Begg n-ar fi altceva decât un șantajist care îl are la mână pe tata de vreo patru ani, tot nu văd ce legătură este între un lucru și altul. Între întoarcerea la Barcelona a tatălui meu, mânat de ambițiile jurnalistice ale lui Martin Begg, și asasinarea lui Eduardo Andreu.

Am pronunțat această ultimă frază când cabrioleta noastră, urmând instrucțiunile calme ale prietenului meu, se oprise la vreo zece metri de gardul de fier al locuinței familiei.

Doi agenți de poliție judiciară păzeau intrarea din poziția soldaților gata de luptă la cea mai mică provocare.

— Nu afirm că ar exista vreo legătură, a replicat Gaudí, întinzându-i niște monede vizitiului și sărind jos din trăsură cu o uimitoare agilitate. Și nici nu cred că acest lucru ar fi adevărat. Tot ce vreau să spun e că, dacă ar fi așa, ar fi foarte interesant.

N-am putut să contest acest lucru.

25

Tata a intrat, în cele din urmă, pe ușa turnului familiei de pe bulevardul Gracia după ce trecuse bine de ora două după-amiaza, prăfuit, tras la față și lipsit cu desăvârșire de vreo poveste mai mult sau mai puțin convingătoare care să-i justifice cele optsprezece ore de absență. Purta aceleași haine cu care fusese îmbrăcat cu o seară mai înainte, atunci când Margarita și cu mine ne luaserăm rămas-bun de la el în propriul cabinet înainte de a porni spre Teatrul Liceo, dar costumul lui, cămașa și pantofii erau acum murdari de noroi și aproape de nerecunoscut din pricina umezelii și degajau acel miros caracteristic care rămâne în țesăturile de calitate după nopțile petrecute sub cerul liber sau după zilele dedicate vreunei ingrate activități manuale.

Niciunul din aceste două obiceiuri – acela de a petrece o noapte sub cerul liber sau de a se ocupa cu vreo muncă fizică – nu părea să-l caracterizeze pe tata, dar, văzând tăcerea ce pusese stăpânire pe el de când ajunsese acasă, acestea au fost singurele două ipoteze posibile pe care am fost în stare să le întrevăd pentru a da o explicație asupra stării generale a persoanei sale.

Mama, sora mea, Gaudí și cu mine tocmai ce ne ridicaserăm de la masă, când l-am văzut apărând pe coridorul care lega vestibulul turnului de salonul principal. Prânzul pe care îl împărțiserăm cu toții fusese simplu și posomorât și nici măcar eforturile comune ale lui Gaudí și ale Margaritei de a-l înveseli cu puțină conversație nu izbutiseră să risipească starea sufletească funebră a mamei și propria mea melancolie, care începuse să se manifeste la puțină vreme după sosirea noastră pe bulevardul Gracia și care de atunci mă cufundase într-o tăcere nepoliticoasă, cu totul neobișnuită în ceea ce mă privește. Când Marina a luat

farfurioarele de desert și ne-a întrebat cu înfiorătorul ei accent țărănesc dacă mai doream ceva, de câteva minute bune nimeni nu mai deschisese gura în acel salon. Nu mai doream nimic, i-am mulțumit noi. Mama s-a ridicat de pe scaun, eu și Gaudí am făcut la fel, iar Margarita ne-a urmat câteva secunde mai târziu, învârtind prin gură o ultimă tabletă de ciocolată, când, în clipa aceea, s-a auzit un zgomot de pași marțiali apropiindu-se pe coridor și cele patru capete ale noastre s-au întors spre ușa salonului.

Tata venea escortat de inspectorul Labella și de agentul Catalán, purtând pe chip aceeași expresie de năucire neclintită care avea să nu-l mai părăsească în următoarele ceasuri. În urma lui veneau Fiona, Martin Begg și un al treilea polițist, un agent tânăr în uniformă al cărui chip – ochi mici, obraji scobiți, mandibulă proeminentă – îmi părea cunoscut din cercul de siguranță aflat de strajă în dimineața aceea în fața intrării cu numărul 26 de pe strada Princesa. Abelardo Labella mergea cu mâna dreaptă pe spinarea tatei, cu un gest care, m-am gândit eu atunci, cu nici cinci ore înainte mi s-ar fi părut politicos și îndatoritor, ca să nu spun chiar ridicol, dar pe care acum îl înțelegeam ca pe o formă de a-și marca teritoriul. Acest gest spunea că Sempronio Camarasa se afla în proprietatea lui Abelardo Labella. Mâna care îl călăuzea acum ușor pe coridorul turnului familiei era aceeași care nu avea să șovăie câtuși de puțin în a-l conduce peste câteva ceasuri la închisoare. Umbra acelui zâmbet suficient care lumina chipul inspectorului nu făcea decât să confirme mesajul: viitorul lui Sempronio Camarasa se afla acum în mâinile omulețului acestuia rotofei, aproape pitic, și cu fața ciupită de vărsat care ne privea acum – pe mama, pe sora mea și pe mine – cu aerul cuiva care tocmai își îndeplinise, spre marea sa satisfacție, o datorie deosebit de plăcută.

— Iată-l, a spus acesta, luându-și mâna de pe spatele tatei asemenea cuiva care dă drumul unui câine din lesă.

Margarita a fost prima care a reacționat:

— Tată! a strigat ea, alergând să-l îmbrățișeze și ștampilându-i obrazul drept cu un sărut care a făcut să răsune tot salonul.

Și mama a alergat spre el, dar atitudinea ei a fost mult mai rezervată. Ea nici nu l-a îmbrățișat și nici vorbă să-l sărute pe obraz, mărginindu-se doar să se posteze în fața lui, cu o expresie foarte serioasă și cu o respirație gâfâită, rostindu-i numele cu un murmur stins:

— Sempronio.

Tata s-a desprins distrat din îmbrățișarea surorii mele și a privit-o pe mama cu aceeași seriozitate cu care l-a privit și ea pe el.

— Lavinia, a spus el. Apoi, întorcându-se spre inspector, a adăugat: Vreau să vorbesc între patru ochi cu soția mea.

Labella a dat din cap de la stânga la dreapta.

— Mă tem că nu va fi posibil, a răspuns acesta.

Chipul tatălui meu nu s-a tulburat.

— Cer să vorbesc între patru ochi cu soția mea.

— Cereți? a întrebat zâmbind inspectorul. Mă tem, domnule Camarasa, că nu vă aflați în situația de a cere cuiva ceva.

Spre surprinderea mea, Gaudí a făcut atunci un pas în față și i s-a adresat inspectorului cu o voce fermă și o privire hotărâtă:

— Acest om, domnule inspector, vă cere doar să-i acordați câteva minute ca să vorbească între patru ochi cu soția lui înainte de a vă însoți la secție. Nu cred să fie o pretenție prea mare.

Inspectorul Labella s-a uitat la prietenul meu încruntând din sprâncene.

— Ce spuneți?

— Lăsați-l pe domnul Camarasa să stea de vorbă cu soția sa. Cercetarea dumneavoastră nu va fi afectată din această cauză. Mai mult, va dovedi

că sunteți un adevărat domn și o ființă umană în toată puterea cuvântului.

Abelardo Labella a susținut în tăcere privirea prietenului meu vreme de cinci secunde, înainte de a întreba:

— Numele dumneavoastră este…?

— Gaudí. Antoni Gaudí.

— Vă amintiți sfatul pe care vi l-am dat în dimineața aceasta, domnule Gaudí?

Gaudí a încuviințat cu o figură sobră.

„Dumneavoastră păreți a fi un domn. Stați departe de delincvenți.”

Și eu mi-l aminteam.

— Cât se poate de limpede.

— Atunci faceți bine și urmați-l!

În clipa aceea, tata a făcut un pas înainte, provocând reacția imediată a celor doi agenți care îl însoțeau pe inspector. Agentul Catalán a bruscat-o pe sora mea îndepărtând-o din drumul lui ca să se posteze de îndată în stânga tatei, iar celălalt, care îi însoțea pe Martin Begg și pe Fiona, și-a dus ostentativ mâna la pistolul care-i atârna la brâu și a spus în surdină ceva ce eu n-am putut să aud.

Geamătul scos de Margarita când s-a văzut împinsă în felul acela s-a amestecat cu penultimele cuvinte pe care toți le-am auzit rostite de tata în acea după-amiază.

— Va dura doar cinci minute. Tot atâtea cât va dura să mă schimb de haine. Apoi voi fi cu totul al dumneavoastră.

„Deja sunteți cu totul al meu”, spuneau ochii inspectorului.

— Agentul Catalán va sta de pază în fața ușii dumneavoastră, a spus printre dinți, privindu-i când pe tata, când pe Gaudí. Îi veți preda hainele cu care sunteți îmbrăcat acum. Dacă încercați vreo manevră cât de mică…

Abelardo Labella nu și-a completat avertizarea sau poate și-a completat-o prin simpla inflexiune a

vocii. Tata a încuviințat din cap, le-a privit pe mama și pe sora mea și apoi m-a privit pe mine.

— Gabriel, a spus el.

Acesta a fost ultimul lui cuvânt.

Atunci m-am apropiat de el și, fără să știu ce altceva să fac, i-am întins mâna dreaptă.

— Tată.

Ne-am strâns mâna cu o expresie sobră, fără vreun gest călduros, ca doi necunoscuți cărora li se făcuseră prezentările în toiul unui eveniment social prea puțin interesant, și asta a fost tot. Nici eu nu am fost în stare să găsesc ceva potrivit de spus într-o asemenea situație, nici el nu părea să aștepte ceva mai bun de la mine decât această reacție protocolară stângace, dictată de instinct.

— Cinci minute, a repetat inspectorul Labella.

Părinții au părăsit salonul în compania agentului Catalán, iar inspectorul, după un moment de ezitare în care părea a cântări cât de potrivit era să rămână acolo, cu noi, și să înceapă primul interogatoriu dintr-un lung șir din cele care, fără doar și poate, ne așteptau pe viitor, i-a urmat și el. Cât despre celălalt agent, acesta a rămas proțăpit în mijlocul coridorului, privindu-ne de la distanță cu o expresie de parcă ar fi încercat să-și dea seama cine anume din cei cinci prezenți în acele momente în salon era, la modul potențial, cel mai conflictual. Pistolul voluminos care i se ivea de sub centură nu ne invita să-i înfruntăm privirea, nici să facem mișcări bruște înspre el.

— Și acum? a întrebat Margarita, frecându-și încă brațul de care o smucise agentul Catalán și privind pragul gol al ușii pe unde se retrăseseră părinții.

— Acum trebuie să fim tari, am rostit eu, în calitate de frate mai mare al Margaritei și de nou cap provizoriu al micului clan Camarasa, simțindu-mă obligat să spun ceva. Chiar dacă era ceva cât se poate de stupid precum ceea ce tocmai spusesem. Te doare?

— Puțin, a încuviințat ea. Apoi i-a privit pe Martin Begg și pe Fiona și le-a pus aceeași întrebare care, fără îndoială, atât mie, cât și lui Gaudí ne stătea pe buze. Ce s-a întâmplat?

Cea care i-a dat răspunsul a fost Fiona.

— La ora unu a sosit un mesager la biroul tatălui meu și i-a spus că domnul Camarasa îl aștepta la o cafenea de pe strada Petritxol, a explicat ea, coborând glasul. Am mers acolo și l-am găsit în starea asta. Știa că era căutat de poliție și că birourile ziarului sunt puse sub supraveghere, dar nu voia să se predea fără să vorbească mai întâi cu doamna Lavinia Camarasa. Așa că am luat o birjă și am venit direct aici. Iar la ușă am dat peste inspector.

— A fost arestat? Sau i-a cerut doar să-l însoțească la secția de poliție ca să dea o declarație?

Cel care a formulat această întrebare am fost eu. Fiona a răspuns doar cu privirea.

— Îmi pare rău, a mai adăugat ea.

— Domnul Camarasa v-a explicat dumneavoastră ceva? a întrebat atunci Gaudí, ocolind trupul masiv al lui Martin Begg pentru a se așeza în partea stângă a Fionei. V-a spus unde și-a petrecut noaptea?

Englezoaica a dat din cap în semn că nu.

— A spus doar că el nu are nimic de-a face cu moartea lui Andreu. Nu a dat nici o altă explicație. El ne-a pus nouă mai multe întrebări decât noi lui.

Gaudí s-a arătat înțelegător.

— Atunci înseamnă că a aflat despre cele întâmplate.

— Toată lumea a aflat despre cele întâmplate. În oraș nu se vorbește decât despre asta.

„Iar peste o oră avea să se vorbească și mai mult, m-am gândit eu, când primele exemplare din *Știrile ilustrate* aveau să ajungă pe tarabele vânzătorilor ambulanți.”

— Avem vreo noutate? am întrebat eu.

— Poliția nu lasă să scape nicio informație, a răspuns Fiona, coborând încă și mai mult vocea și privindu-l cu coada ochiului pe agentul care stătea de strajă pe coridor.

M-am gândit că noi trebuie să-i fi părut un grup de conspiratori care puneau la cale cea mai bună metodă de a-l scoate pe tata din turnul familiei înainte ca inspectorul Labella să-și ducă la bun sfârșit arestarea. Tot ce puteam spera era să nu fie un tânăr care să apese, nici una, nici două, pe trăgaci.

— Se pare că asasinatul a avut loc între orele unsprezece și unu noaptea, a mai adăugat Fiona. Înainte de șapte, când a ajuns medicul legist, temperatura cadavrului arăta că murise în urmă cu șase până la opt ore. Gazetarii noștri i-au luat interviu proprietarei pensiunii și mai multor chiriași de la etajul trei care și-au petrecut noaptea trecută acolo, și se pare că nimeni nu a văzut sau auzit nimic ciudat. La ora unsprezece, Andreu era încă în viață, pentru că un băiat găzduit la trei uși depărtare a trecut cam pe atunci prin fața camerei lui și l-a auzit pe bătrân vorbind singur.

Eu și Gaudí am ridicat din sprâncene.

— L-a auzit vorbind singur?

— Se pare că așa avea obiceiul. Andreu nu primea vizite în camera lui, iar băiatul nu a auzit pe nimeni altcineva azi-noapte, așa că a presupus că vorbea singur. Deși, la fel de bine, ar fi putut să stea de vorbă cu asasinul.

— Și după aceea?

— Și după aceea, nimic. Nimeni nu a văzut vreun străin umblând prin clădire, nimeni nu a auzit țipete sau zgomote sau că s-ar fi luptat cineva, și, până la șase dimineața, nimeni nu a avut nici cea mai mică bănuială că în timpul nopții s-ar fi putut întâmpla ceva neobișnuit. Cu o oră înainte, alt chiriaș de la etajul trei văzuse că ușa lui Andreu era întredeschisă, însă el, spre deosebire de proprietăreasă, nu a dat importanță acestui fapt și

lui nici nu i-a trecut prin cap să se uite prin cameră. Dar mai e ceva, a adăugat Fiona după o pauză, cu o expresie mai sumbră pe chip.

— Mai e ceva? a repetat Margarita.

— Mapa, a anticipat Gaudí.

Fiona a încuviințat cu un aer grav.

— Dacă sursele noastre sunt corecte, dimineață, când a ajuns poliția, mapa dispăruse deja din încăperea lui Andreu.

— Sursele dumneavoastră sunt corecte, domnișoară Begg.

Ne-am întors toți cinci deodată și l-am văzut pe inspectorul Labella chiar în spatele nostru, cu același rânjet întipărit pe față.

Lumina care intra prin fereastra salonului părea să-i înconjure dolofana-i făptură cu o aură de sfințenie întru totul nepotrivită.

— Mapa a dispărut, a spus Gaudí.

— Doar pentru o vreme.

— Dar ați găsit-o! Într-adevăr!

Prietenul meu a așteptat preț de câteva clipe o explicație pe care, cum era și firesc, inspectorul nu a catadicsit să ne-o ofere.

— Ei bine? am întrebat eu în cele din urmă.

— N-o să vă placă ce o să auziți, domnule Camarasa. Și nici dumneavoastră, domnule Begg, a adăugat Labella, adresându-se pentru prima dată tatălui Fionei. Ce păcat că ediția de astăzi a ziarului dumneavoastră s-a încheiat fără să fi aflat știrea aceasta!

Martin Begg s-a mărginit să-l privească pe inspector cu o expresie dușmănoasă.

— Mapa nu a fost găsită asupra tatălui meu, a intervenit Margarita. Nu-i așa, Fiona?

Fiona a tăgăduit din cap.

— Când ne-am întâlnit la cafenea, domnul Camarasa nu avea asupra lui nicio mapă. Eu și tata putem să jurăm acest lucru.

— Nu e nevoie să o faceți, domnișoară Begg. Mapa nu se afla asupra domnului Camarasa.

Pentru că mapa se afla în cabinetul domnului Camarasa.

În salon s-a lăsat liniștea.

Sora mea m-a apucat strâns de braț și m-a privit cu aceeași expresie cu care, în copilărie, odată pusă în fața unui dezastru deja produs, aștepta ca eu să salvez cumva situația.

Eu l-am privit pe Gaudí.

— În cabinetul lui de la redacția ziarului? a întrebat prietenul meu.

— În cabinetul lui de acasă. Oamenii mei au găsit-o ascunsă într-un sertar al biroului în timpul percheziției întreprinse de dimineață.

— E absurd! am spus eu. Tata nu a fost acasă în noaptea asta.

— Poate că nu. Dar poate a stat îndeajuns cât să ascundă mapa înainte să fugă.

— Nu are niciun sens, a obiectat Gaudí. De ce să ascundă un asemenea obiect într-un loc pe care oricum dumneavoastră urma să-l percheziționați? De ce să nu-l distrugă de îndată ce ieșea din camera lui Andreu sau să-l ia mai bine cu sine după ce a fugit și să-l ascundă într-un loc mai sigur?

Inspectorul Labella schiță un zâmbet.

— Îmi cereți să caut explicații raționale pentru comportamentul unui asasin?

În momentul acela, sora mea s-a desprins de brațul meu și a făcut ceea ce nici Fiona și nici eu nu am avut curajul să facem în dimineața aceea în camera lui Andreu. Din doi pași a ajuns în fața inspectorului, și-a întins brațul drept cu un gest amplu și elegant de tenismană experimentată și, înainte ca vreunul dintre noi să se gândească măcar că ar fi fost cu putință să împiedice acest lucru, i-a trăsnit o palmă sonoră pe fața iritată și surâzătoare.

— Sunteți un individ jalnic și lamentabil! a mai avut timp să spună înainte de a se pomeni cu țeava unui pistol de mărimea unei puști scurte îndreptată asupra ei.

Gaudí a fost primul care a reacționat în fața noii situații.

— Ajunge, ajunge! a intervenit el, punându-se între Margarita și agentul care ținea arma de foc în mână. Lăsați pistolul, domnule! Doar nu vreți să răniți o tânără care tocmai a fost victima unui atac de nervi cât se poate de justificat.

— Nu am fost victima niciunui atac de nervi, a protestat sora mea, uitându-se când la Gaudí, când la țeava pistolului care, în pofida strădaniilor prietenului meu, încă mai era îndreptată asupra capului ei. Acest domn l-a făcut asasin pe tata, iar eu i-am dat o palmă.

— Mie mi se pare corect, a afirmat Fiona.

Inspectorul Labella și-a pipăit obrazul pălmuit cu o mână care, din câte mi s-a părut, tremura ușor.

— De ajuns! i-a spus agentului său. Lasă arma! Iar pe dumneavoastră domnișoară Camarasa, am să vă rog să-mi acceptați un sfat.

Sfaturile inspectorului Labella. Mă așteptam la tot ce putea fi mai rău.

— Nu am nevoie de niciun sfat din partea dumneavoastră, a replicat Margarita.

— Am să vi-l dau totuși. Considerați-l ca pe un cadou din partea mea.

Inspectorul a încetat să-și mai mângâie obrazul și, țintuind-o pe sora mea cu ochii ușor mijiți, i-a spus:

— Să nu mai faceți niciodată așa ceva! Sub nicio formă. Nu am să vă mai permit!

Nu știu dacă Margarita a înțeles sensul acestei ultime fraze. În orice caz, eu, prevăzând alte izbucniri ale temperamentului ei cu neputință de stăpânit, am apucat-o de după mijloc și am tras-o spre mine.

— Păreți foarte sigur de dumneavoastră, domnule Labella, i-am spus drept în față.

Inspectorul nici măcar nu s-a uitat la mine.

— Iată o nouă știre neexploatată de dumneavoastră, domnule Begg, a adăugat,

adresându-i-se din nou sfidător tatălui Fionei. În dimineața aceasta, când eu și oamenii mei am percheziționat camera lui Eduardo Andreu, am găsit un obiect care ni s-a părut cu totul nelalocul lui. O tabacheră de argint. O piesă nepotrivită, dată fiind valoarea sa, în odaia unui cerșetor. Tabachera avea niște inițiale gravate pe capac. Un S și un C. Mama dumneavoastră, a adăugat, adresându-i-se de data aceasta Margaritei, a recunoscut-o fără șovăire, înainte de a ști unde am găsit-o. Poate că aveți o explicație rațională și pentru asta.

Această ultimă frază îi era adresată lui Gaudí. Prietenul meu nu a întârziat nicio secundă în a da replica.

— Firește: cineva a lăsat tabachera acolo dinadins, ca să-l incrimineze pe domnul Camarasa.

Inspectorul Labella și-a recăpătat zâmbetul zeflemitor, apoi a spus:

— Aceeași persoană care a lăsat mapa pe biroul lui, fără nicio îndoială.

— Fără nicio îndoială, a întărit Gaudí.

Inspectorul a dat din cap cu o prefăcută naivitate.

— Atunci, avem de-a face cu un asasin foarte calculat.

— Ba cel pe care îl propuneți dumneavoastră e un asasin prea puțin calculat. Un asasin care își uită tabachera în camera victimei și care ascunde mobilul crimei în primul loc unde urma să-l caute poliția. Așa părere proastă aveți dumneavoastră despre domnul Camarasa, domnule inspector Labella?

Oricare ar fi fost răspunsul pe care inspectorul cel mărunțel urma să i-l dea prietenului meu, acesta s-a văzut întrerupt când în salon și-au făcut apariția părinții mei, însoțiți de agentul Catalán.

— Când doriți, domnule inspector, a spus polițistul, ridicând o plasă din pânză tare care conținea, fără îndoială, hainele murdare pe care tata tocmai le dezbrăcase. Nimic nou.

— Minunat! a spus inspectorul. Apoi, întorcându-se spre noi, a adăugat: Domnilor, o să ne continuăm discuția cu altă ocazie. Domnul Camarasa și cu mine suntem așteptați la secție.

26

În timp ce agenții îl duceau pe tata pe coridor spre trăsura oficială a poliției oprită în fața porții – un cupeu mare, tras de patru cai, al cărui aspect exterior nu era cu nimic mai prejos decât cel al caleștilor micilor aristocrați locali, dar cu un interior mai incomod decât al oricărei birje hodorogite ce-și aștepta mușteriii la capătul portului –, iar mama o trimisese pe sora mea să-l caute degrabă pe vizitiul familiei, Gaudí m-a apucat de braț și mi-a ordonat să-l duc cât puteam de repede la Marina. „Semn că atitudinea și retorica inspectorului Labella erau molipsitoare", m-am gândit eu atunci; însă timpul era scurt și motivele lui Gaudí, din câte puteam bănui, erau bine întemeiate, așa că nu m-am obosit să protestez față de acea lipsă bruscă de educație. Am părăsit în grabă salonul pe una din ușile laterale, am ajuns pe palierul discret de unde începea scara ce ducea la subsol și, de îndată ce ne-am aflat acolo, am străbătut mai multe încăperi de serviciu până când am dat de slujnică în cuhnia pentru spălat vase. Marina stătea cocoțată pe un taburet de lemn cu un aspect cât se poate de șubred. Trupul ei vânjos de țărancă tânără forma un unghi perfect de nouăzeci de grade deasupra celei mai mari din cele trei chiuvete care ocupau peretele de miazăzi al încăperii, cu jumătatea inferioară lipită de piciorul de piatră simplă al bazinului, iar cu jumătatea superioară înclinată deasupra apei cu clăbuc, unde pluteau, ca niște dumicaturi într-o fiertură dezgustătoare, rămășițele ultimului nostru prânz și câteva din vasele în care ne fusese servit. Stive înalte de farfurii, cratițe și tigăi, tacâmuri și platouri, puse unele peste altele, se ridicau lângă ea într-un echilibru tot la fel de precar precum cel al propriului corp cocoțat pe taburet; la picioarele ei se aflau două găleți mari, aburinde, cu apă tulbure,

iar lângă acestea, tot pe pardoseală, se găseau o oală înnegrită, cu mai multe calupuri de săpun unsuros, și un smoc de bucăți de plantă alfa mărunțită.

Când ne-a văzut intrând pe domeniul ei cu pas marțial și fețe posomorâte, biata fată a tresărit atât de tare, încât puțin a lipsit să nu cadă cu capul în acea zeamă respingătoare.

— Ne cerem scuze că vă deranjăm, Marina, a spus Gaudí cu un ton al vocii puțin mai amabil decât cel cu care mi se adresase cu câteva clipe mai înainte. Pot să vă pun o întrebare?

Sprijinindu-se de brațul pe care i l-am întins cât am putut de iute, fata s-a dat jos de pe taburet cu o lipsă de grație mai degrabă masculină. Când s-a văzut pe teren sigur, s-a uitat la prietenul meu și la mine cu expresia unei biete vietăți care așteaptă să fie devorată de două animale mai mari decât ea.

— Nu-ți face griji, Marina! am spus eu, zâmbindu-i liniștitor. Doar răspunde-i prietenului meu.

Slujnica și-a înclinat capul aruncând o privire sfioasă spre Gaudí.

— Cum să nu, domnule, a încuviințat ea.

— E vorba despre scrisoarea pe care i-ați dat-o ieri-seară domnișoarei Camarasa, a spus Gaudí. O scrisoare adresată domnului Camarasa. Vă amintiți?

— Sigur, domnule.

— Ce vreau să știu e dacă a adus-o poștașul care vine de obicei.

Marina nu a șovăit nicio clipă.

— Nu, domnule.

— Dar cel care a adus-o era poștaș? Era o scrisoare ca toate celelalte? A ajuns cum ajung de obicei scrisorile aici?

De data aceasta Marina a stat câteva secunde ca să înțeleagă acele trei întrebări, venite în șir, una după alta din partea unui cavaler cu părul roșu, ochi albaștri și expresie facială impenetrabilă. Apa

care-i șiroia de pe brațele goale începuse să formeze câte o băltoacă de o parte și de alta a picioarelor ei: două cercuri de apă tulbure pe podeaua goală de ciment din cuhnia pentru spălat vase.

— Nu, domnule, a răspuns ea în cele din urmă.

Gaudí m-a privit cu coada ochiului, cu o expresie vizibilă de satisfacție.

— Ați putea să-l descrieți pe bărbatul care a adus scrisoarea, Marina?

— Nu, domnule.

Răspunsul l-a intrigat pe Gaudí în mod vădit.

— Și anume de ce nu, Marina?

— Pentru că scrisoarea nu a fost adusă de un bărbat.

Eu și prietenul meu ne-am uitat din nou unul la altul.

— Scrisoarea nu a fost adusă de un bărbat? am întrebat eu.

— Bineînțeles că nu, a răspuns Gaudí, luându-i-o înainte Marinei. A adus-o o femeie.

Slujitoarea a dat afirmativ din cap.

— Și ai putea să mi-o descrii pe femeia asta, Marina? am întrebat-o eu.

— Cred că nu va fi nevoie să o faceți, i-a luat-o din nou înainte Gaudí. Nu-i așa, Marina?

Abia atunci l-am înțeles.

— Mama ți-a dat scrisoarea?

Gaudí a pufnit nerăbdător și, făcând stânga împrejur, se pregătea de-acum să iasă din încăpere.

— Nu, domnule, a răspuns Marina, mișcându-și capul de data aceasta de la stânga la dreapta.

— Fiona v-a dat scrisoarea, a proclamat Gaudí, ajuns de-acum în pragul ușii. Mulțumim, Marina, ne-ați fost de mare ajutor.

Slujnica a schițat un zâmbet ușurat și a făcut o mică reverență pe care doar eu am putut să o văd.

— O pierdere de timp, am murmurat eu, când am ajuns din nou în dreptul prietenului meu pe

scara care urca din subsolul clădirii până la etajul principal.

— Niciodată nu e o pierdere de timp când se descoperă ceva nou.

Replica aceea nu prea mi-a plăcut.

— Atunci, e vreun mister?

Gaudí n-a apucat să-mi mai răspundă. De îndată ce am ajuns în vestibulul principal al turnului, ne-am ciocnit de sora mea, care ne căutase peste tot. Arăta de parcă era cea mai groaznică seară din viața ei și, în același timp, cea mai interesantă.

— Unde ați fost? a întrebat ea, apucându-mă de mână și trăgându-mă spre grădină. I-au pus cătușe tatei!

Am preferat să cred că n-am auzit bine.

— Ce au făcut?

— În trăsură! L-au prins cu cătușe de mânerul ușii! De parcă ar fi un răufăcător! De parcă ar crede că ar putea sări afară din goana cailor înainte de a ajunge la secție!

— De parcă ar fi vrut să-l umilească, mai degrabă, am mormăit printre dinți, blestemându-l în sinea mea pe Labella. Ce părere aveți despre asta?

Gaudí a încuviințat grav.

— Mi se pare că inspectorul Labella vrea să-și asigure o intrare triumfală în clădirea Docurilor Regale. Au plecat deja?

Margarita a tăgăduit din cap.

— Acum se uită la potcoavele unui cal sau cam așa ceva. Trăsura noastră e gata. Fiona și domnul Begg rămân la noi acasă.

Cea de-a treia informație părea să-l intereseze în mod vizibil pe Gaudí.

— Atunci trebuie să vorbim de îndată cu Fiona, a spus, adresându-mi-se mie. Mulțumesc, Margarita.

Sora mea a strâmbat din nas ca de fiecare dată când altcineva rostea numele englezoaicei fără să arate semne de dezaprobare, dar chiar și așa nu a

uitat să-și încline politicos capul și să murmure un prea întârziat „nu merită”, întrucât Gaudí deja dispăruse din raza noastră vizuală după un cot al cărăruii care străbătea grădina.

— Ce mai e acum cu Fiona?

— Ea a fost cea care i-a înmânat scrisoarea Marinei. Scrisoarea pe care tu i-ai dat-o tatei chiar înainte ca el să renunțe la a ne mai însoți la Liceo. Știai de asta? am întrebat-o eu zadarnic, dat fiind că fața Margaritei arăta cât se poate de limpede că nu avea nici cea mai mică idee despre acest lucru.

— Ea trebuie să știe despre ce e vorba. Vrăjitoarea asta a ticluit o scrisoare falsă pentru tata, iar acum tata stă cu cătușe la mâini în trăsura poliției și, peste puțin timp, o să fie dus la închisoare. Iar apoi, cu siguranță, o să fie condamnat la moarte prin ghilotinare.

M-am văzut silit să surâd.

— În Spania nu sunt ghilotine. Și nimeni n-o să-l bage pe tata la închisoare. Iar Fiona nu e la curent cu nimic.

Capul surorii mele a refuzat de trei ori încercările mele de a o liniști.

— Ești un naiv! mi-a spus ea deodată.

— Și din ce motiv anume?

— Din toate motivele.

Și, fără să mai dea alte explicații, Margarita a străbătut în fugă cei vreo douăzeci de metri care ne mai despărțeau de poarta de fier forjat ca să se alăture mamei, care stătea de vorbă lângă capra trăsurii familiei cu vizitiul nostru și cu doamna Iglesias, slujitoarea principală a casei. I-am observat o clipă de la distanță, apoi mi-am întors privirea spre trăsura poliției, care era oprită câțiva metri mai departe. Urma să pornească dintr-o clipă în alta: cailor li se pusese deja căpăstrul, vizitiul se așezase pe capră cu frâiele și biciul în mână, perdelele groase ale cabinei erau trase și nu se vedeau nici inspectorul Labella, nici agentul Catalán și nici vreun alt polițist amenințător

precum cel cu pistolul la cingătoare. După cât puteam să presupun, celor trei le revenea sarcina prea puțin onorabilă de a-l păzi pe tata, aflat cu cătușe la mâini în acel vehicul sinistru.

— Nu era un poștaș obișnuit, am auzit-o pe Fiona spunându-i lui Gaudí când am ajuns lângă ei. Scrisoarea nu avea timbru. Dar nu era nici un mesager ca toți ceilalți.

— Un mesager ca toți ceilalți? a întrebat prietenul meu.

— Mă refer la faptul că nu era unul dintre băieții care se ocupă cu distribuirea corespondenței private în schimbul câtorva bănuți. Mă plimbam prin grădină când, deodată, un bărbat s-a apropiat de gard, mi-a întins un plic și mi-a cerut să i-l înmânez lui Sempronio Camarasa. Un bărbat în vârstă, bine îmbrăcat, foarte educat. Nu era un poștaș sau vreun mesager profesionist și nici vreun autor de scrisori anonime, tot așa cum nici plicul pe care mi-l întinsese nu se asemăna prin nimic cu cele primite săptămâna trecută, așa că l-am luat fără să pun întrebări. Nu era prima dată, o știi prea bine, când tatăl tău primea scrisori fără timbru poștal trimise de mesageri particulari, a adăugat ea, adresându-mi-se mie. Când am intrat în casă am întâlnit-o pe Marina și i-am dat ei plicul, așa cum facem mereu cu corespondența. Asta a fost tot.

Atunci, nu era niciun mister. Mă gândeam la asta în timp ce sărutam de rămas-bun mâna Fionei, înainte de a urca, în cele din urmă, în trăsura familiei, ba chiar am rostit-o în șoaptă vreo două minute mai târziu, când cei doi cai ai noștri o și porniseră spre partea de sud a orașului, pe urmele celor patru cai ai poliției.

— Atunci, niciun mister.

În loc să încuviințeze cele spuse de mine, Gaudí a așteptat ca Margarita să-și ridice capul din poșeta pe care mama i-o pusese în brațe de îndată ce am urcat în trăsură și al cărei conținut nu încetase să-l

cerceteze încă de pe atunci, pe furiș și cu o expresie din ce în ce mai dezamăgită. Doar când a părut să-și fi încheiat inspecția și și-a ridicat în cele din urmă privirea, Gaudí i s-a adresat cu același ton politicos și puțin forțat pe care îl folosise față de cele două figuri feminine din familia Camarasa din momentul sosirii noastre în turnul de pe bulevardul Gracia:

— Pot să vă întreb ceva, Margarita?

Chipul umbrit de tristețe al surorii mele s-a luminat pe dată.

— Bineînțeles, Toni.

— Plicul pe care i l-ați înmânat ieri tatălui dumneavoastră, cel care l-a determinat pe domnul Camarasa să-și anuleze planurile de a vă însoți la Liceo…

— Plicul pe care Fiona i l-a dat Marinei, l-a întrerupt Margarita.

— Fionei i l-a dat un domn care s-a apropiat de gard când aceasta se plimba prin grădină, am lămurit-o eu. Tocmai ne-a explicat asta.

— Da. Un domn.

— În orice caz, Margarita, oare e posibil să fi văzut ce se afla în interiorul acelui plic înainte de a i-l încredința tatălui dumneavoastră?

Umbra de zâmbet care se ivise pe chipul surorii mele când rostise cuvântul *domn* s-a șters de îndată.

— Insinuați cumva că am deschis o scrisoare care nu-mi era destinată? a întrebat ea, privind-o cu coada ochiului pe mama.

— Mă întrebam doar dacă plicul nu era cumva deschis când a ajuns în mâinile dumneavoastră sau dacă hârtia plicului nu era îndeajuns de fină cât să se poată întrezări ce se afla înăuntru, sau…

Gaudí a lăsat cu amabilitate finalul frazei în aer pentru ca sora mea să adauge ce credea ea de cuviință.

După ce a stat pe gânduri vreo câteva clipe, Margarita a ales cea de-a doua variantă oferită de

Gaudí.

— Acum, că o spuneți dumneavoastră, da, e posibil ca hârtia plicului să fi fost foarte fină, a recunoscut.

Fata privi din nou în stânga ei cu coada ochiului, pentru a se încredința că mama continua să fie cufundată într-o bruscă somnolență, care pusese stăpânire pe ea încă de când ne urcasem în cupeu. Avea brațele încrucișate pe piept, fruntea sprijinită de geam și privirea pierdută în peisajul schimbător ce aluneca în direcția contrară sensului nostru de mers. Genunchii ei, lipiți unul de altul, aproape că îi atingeau pe ai mei, iar picioarele, foarte strânse și ele, se iveau de sub poalele unei rochii foarte elegante de muselină verde cu dungi colorate care, dintr-odată, mi s-a părut cum nu se poate mai nepotrivită pentru împrejurarea în care ne aflam. Deși, dacă stăteam bine să mă gândesc, care ar fi fost garderoba potrivită pentru o împrejurare ca aceea?

— Și ați putut să vedeți ce se afla în interiorul plicului?

— Cred că, într-adevăr, am văzut ceva…

— Margarita, te rog.

Sora mea m-a fulgerat cu privirea.

— Cred că avea scris numele unui loc și patru numere, a spus ea coborând vocea. Locul era o biserică.

— Ce biserică?

— Biserica Santa María.

Gaudí și cu mine ne-am uitat unul la altul cu uimire.

— Santa María del Mar?

Margarita a ridicat din umeri.

— Santa María și-atât.

— Și ce numere erau?

— Patru zerouri, a răspuns ea, fără să șovăie.

— Patru zerouri?

— Douăsprezece noaptea, a spus Gaudí, încuviințând, în mod curios din câte mi s-a părut,

cu o expresie de satisfacție. O formă interesantă de notare a orelor.

— Și totodată o oră interesantă ca să-ți dai întâlnire cu cineva într-o biserică, am adăugat eu. Altceva?

Margarita a dat din cap în semn că nu.

— Acesta a fost singurul lucru care se putea vedea prin plic. Însă sunt destul de sigură că pe foaia dinăuntru nu era scris nimic altceva.

Gaudí a zâmbit într-un mod deosebit de plăcut.

— Mii de mulțumiri, Margarita.

Sora mea și-a aprins pe loc în obraji roșeața obișnuită, la care se pricepea atât de bine.

— A fost o plăcere din partea mea, a spus ea, adresându-ne mie și lui Gaudí o fluturare a genelor demnă de cea mai bună actriță de pe Shaftesbury Avenue.

Apoi, recuperându-și nuanța obișnuită a pielii, s-a întors înspre mama și a întrebat-o:

— E adevărat că tata nu ți-a spus unde a petrecut noaptea?

Mama a dat imperceptibil din cap de la stânga la dreapta cu un tremur ușor de bucle negre și cercei aurii, fără să-și desprindă privirea de la fereastră. Doi ochi mici, căprui, stinși de tristețe ca niște perle moarte, urmărind rătăciți jocul de linii drepte și frânte al noului district barcelonez Ensanche sau, mai degrabă, reflectările propriilor gânduri pe geamul trăsurii.

Tabachera soțului ei găsită la locul crimei.

Mapa stacojie a lui Andreu ascunsă într-un sertar al biroului din casă.

Lipsa oricărei explicații pentru absența sa timp de o noapte și o dimineață întreagă.

Multe lucruri la care avea să se gândească.

— Și atunci despre ce ați vorbit?

Margarita a așteptat zece secunde un răspuns care nu a mai sosit, apoi m-a privit din nou cu o expresie posomorâtă. Atunci mi-am întins mâna dreaptă și am luat-o cu blândețe pe a ei.

— Totul va fi bine, i-am spus eu. Totul se va lămuri mai devreme sau mai târziu. Adevărul iese mereu la lumină.

Sora mea a dat din cap prea puțin convinsă.

— Ești un naiv!

— Fratele dumneavoastră are dreptate, Margarita, a intervenit atunci Gaudí, imitându-mi gestul și luând mâna liberă a surorii mele într-ale sale. Adevărul mereu iese la lumină, mai devreme sau mai târziu.

Pentru prima dată după mulți ani, îmbujorarea care a cuprins de îndată obrajii Margaritei a fost cu totul involuntară.

— Atunci și dumneavoastră sunteți un naiv, a spus ea. Dar vă mulțumesc.

Gaudí a zâmbit din nou.

— Să crezi în justiție nu înseamnă să fii naiv, Margarita. Dacă demonstrăm că tatăl dumneavoastră nu are nimic de-a face cu moartea lui Eduardo Andreu, atunci, conform legilor justiției, va fi eliberat și coșmarul pe care îl trăiți acum va lua sfârșit.

Ceea ce m-a surprins cel mai mult nu a fost tonul lui aparent convingător, ci supoziția din spatele cuvintelor sale.

— Dacă demonstrăm noi? l-am întrebat.

— Inspectorul Labella pare mai mult decât mulțumit cu propria versiune a faptelor. Și oricât de mult ne-ar durea, trebuie să admitem că are suficiente motive să creadă în ea, a adăugat Gaudí cu o expresie dezgustată. Prietenul nostru are un mobil, două dovezi și un suspect care, după cât se pare, nu poate să aducă nicio lămurire cu privire la locul unde s-a aflat la ora când s-a comis crima. Ca să nu mai pomenim de agresiunea și amenințarea cu moartea proferată împotriva lui Andreu în timpul recepției de la birourile *Știrilor ilustrate,* la care au fost martori nu mai puțin de cincizeci de invitați. Cu ceea ce inspectorul Labella are acum la dispoziție, ar fi de ajuns ca să considere cazul

închis și să-l trimită pe domnul Camarasa la închisoare în așteptarea unui proces al cărui verdict mă tem că nu se întrevede câtuși de puțin favorabil intereselor lui.

Apoi, după o scurtă pauză, a adăugat:

— Există doar un singur lucru care poate face ca acest scenariu lugubru să nu devină realitate.

Margarita a dat energic din cap.

— Dacă se va dovedi că tata este nevinovat.

— Dacă se va descoperi identitatea adevăratului asasin al lui Eduardo Andreu, a spus Gaudí. Cu excepția situației în care tatăl dumneavoastră nu va prezenta de îndată un alibi care să demonstreze că nu avea cum să se afle în noaptea trecută pe strada Princesa, dar mă tem că acest lucru nu se va întâmpla – a adăugat, căutând în zadar privirea mamei – singura metodă care îmi trece prin cap pentru a-l convinge pe inspectorul Labella de nevinovăția lui este să i-l aducem în față pe adevăratul vinovat.

Am surâs cu tristețe.

— După câte se pare, calitățile dumneavoastră deductive o să ne folosească până la urmă la ceva.

— De unde începem? a întrebat Margarita.

Gaudí s-a aplecat ușor înainte, înspre bancheta surorii mele.

— Aceasta este o crimă cu două victime: pe de o parte, însuși cel asasinat, Eduardo Andreu, iar pe de altă parte, inocentul asupra căruia a căzut vina asasinatului, Sempronio Camarasa. Când a înfipt pumnalul în pieptul lui Andreu, asasinul știa că distruge două vieți. Cheia stă în a descoperi pe care dintre cele două vieți era cu adevărat interesat să o distrugă.

— Care a fost victima lui reală și care a reprezentat pentru el un simplu instrument.

Gaudí m-a privit cu o expresie mulțumită.

— După cum văd eu lucrurile, există doar două modalități de a explica lucrurile întâmplate: fie cineva chiar voia să-l asasineze pe Eduardo

Andreu și l-a folosit pe tatăl dumneavoastră ca pe un țap ispășitor, ca pe un scut pentru a se apăra pe sine, semănând o serie de piste care să garanteze arestarea fără întârziere a lui Sempronio Camarasa și să împiedice orice investigație reală a crimei, fie cineva voia să-l compromită pe tatăl dumneavoastră, iar Andreu a fost mijlocul de care s-a folosit pentru a obține acest lucru.

— Dacă cea de-a doua variantă este cea reală, de ce nu l-a omorât pe el și gata?

— Gabi are dreptate. Dacă ceea ce urmărea asasinul era să-i facă rău tatei, de ce ar fi organizat ceva atât de complicat cum am văzut, când putea să sfârșească mult mai simplu cu el?

Gaudí a ridicat din umeri.

— Există multe feluri de a pune capăt vieții unui om fără să trebuiască să-l ucizi. Poate că tot ceea ce dorea asasinul era să-i distrugă reputația. Sau să-i compromită interesele comerciale. Sau… a adăugat prietenul meu fără să mai arate care era cea de-a treia opțiune. În orice caz, este o posibilitate de care trebuie să ținem seamă.

— O posibilitate nu mai puțin stranie decât prima pe care ne-ați expus-o dumneavoastră, am observat eu. De ce ar vrea cineva să omoare un biet amărât precum Andreu? Cine ar fi avut ceva de câștigat de pe urma morții acestuia?

— Asta trebuie să descoperim. În definitiv, nu știm nimic despre viața dusă de Andreu la Barcelona în ultimii ani. Nu știm în ce fel de cercuri se învârtea și nici în ce afaceri era băgat. Ca să nu mai spunem că nici măcar nu știm cum izbutea să-și plătească lună de lună chiria pentru locuința de pe strada Princesa.

Trăsura și-a mai încetinit galopul după ultima curbă din Piața Catalunya și apoi a pornit-o din nou la goană când am intrat pe artera laterală a bulevardului La Rambla. Pe sensul contrar de mers, un omnibuz plin de tineri îmbrăcați în uniformă militară s-a oprit în fața ruinelor fostului

sediu al *Gazetei de seară,* blocând de îndată traficul care urca dinspre Docurile Regale. Îmi amintesc că abia în momentul acela mama și-a luat ochii de la geam și a pronunțat trei cuvinte, singurele pe care aveam să le auzim în timpul acelei călătorii:

— Tăceți, vă rog!

Nimeni nu a mai deschis gura până când trăsura nu s-a oprit lângă Zidul Maritim.

27

Când am ieșit, în sfârșit, de la secția de poliție, aflată în clădirea Docurilor Regale, soarele începuse să apună deasupra acoperișurilor Barcelonei. Mai erau câteva minute până la opt seara, iar cerul care acoperea ansamblul de cazărmi și arsenaluri al vechiului chei avea o culoare stranie, de cenușă pusă din nou la încins. Acum nu ploua, dar norii se scuturaseră de mai multe ori de-a lungul după-amiezii și în curând aveau să se scuture din nou. O înșiruire supărătoare de bălțoace noroioase, ca niște bazine naturale în miniatură, îngreuna înaintarea până la portalul Santa Madrona unde ne așteptau, lângă un zid interior, trăsura, vizitiul și, după cât aveam să descoperim de îndată, unul dintre numeroșii gazetari din partea concurenței *Știrilor ilustrate,* care, de-a lungul zilelor următoare, aveau să ne pună răbdarea la grea încercare.

— Scuzați-mă, doamnă Camarasa…

Unica întrebare pe care tânărul începuse să o formuleze înainte ca mama să-l alunge cu asprime avea de-a face, în mod straniu, nu cu asasinarea lui Eduardo Andreu și nici cu arestarea devenită realitate a lui Sempronio Camarasa, ci cu identitatea proprietarului nu știu cărui conac de pe bulevardul San Juan de unde, după cât se părea, tata fusese văzut ieșind în fugă în jur de douăsprezece ziua, cu câteva ore înainte de a se preda la poliție.

— Știi ceva despre asta? am întrebat-o pe mama după ce gazetarul, gonit de reacția ei neașteptată, s-a îndepărtat de trăsura noastră cu coada între picioare și fără să-și fi însemnat nimic în carnetul de notițe.

În loc să-mi răspundă, mama a luat-o de braț pe Margarita și și-a ridicat mâna liberă spre una dintre

numeroasele cabriolete staționate lângă vechea poartă a orașului.

— Nu vă deranjează să o însoțiți pe fiica mea acasă, nu-i așa, Antoni? a sunat mai degrabă ca o afirmație întrebarea mamei, rostită pe același ton autoritar de care se slujise pentru a se descotorosi de gazetar.

Chipul lui Gaudí nu a trădat nicio umbră de surprindere la auzul acelui ordin neașteptat venit din partea mamei.

— Va fi o plăcere pentru mine, a spus el, ținând încă în mâna stângă cele două ziare cumpărate în a doua jumătate a serii ce animaseră, într-o oarecare măsură, dacă putem spune astfel, lungile ceasuri de așteptare la care ne supusese inspectorul Labella înainte să ne cheme în biroul lui pentru a ne aduce la cunoștință destinația imediată a tatei. O destinație care nu era alta decât temnița subterană a acelui regat lugubru vecin cu marea, reprezentat de secția de poliție din clădirea Docurilor Regale.

— Și pentru mine, a întărit Margarita, vizibil bucuroasă, pe de o parte, la gândul de a împărți, preț de o bună jumătate de oră, intimitatea unei cabriolete cu Gaudí, iar pe de altă parte, nemulțumită, în mod inevitabil, de a se vedea exclusă pe neașteptate de la ceea ce avea să ni se întâmple mie și mamei. Și voi ce o să faceți?

Nici de această dată mama nu s-a obosit să răspundă.

— Aveți bani la dumneavoastră, nu-i așa, Antoni? a întrebat, în timp ce o împingea pe sora mea, cu o neașteptată dârzenie, înăuntrul cabrioletei. Nu e nevoie să ne așteptați acasă, domnul Martin Begg și Fiona se vor ocupa de Margarita.

Așadar, după ce s-au închis ușile cabrioletei care urma să-i ducă pe Gaudí și pe sora mea spre Gracia, mama și cu mine am pornit-o cu trăsura familiei de-a lungul Zidului Maritim, am lăsat în

urmă Piața Palatului și zarea împădurită a Grădinii Generalului și am ajuns pe bulevardul ce înconjura vechea Cetate, acel monument obscen închinat terorii militare construit de Filip al V-lea la începutul secolului trecut, a cărei demolare fusese ordonată de autoritățile locale în 1868, după lovitura de stat a generalului Prim, însă care, chiar și după șase ani, era tot o esplanadă sinistră acoperită de ruine, unde numai cerșetorii și delincvenții își făceau veacul.

— Mergem pe bulevardul San Juan, am constatat în cele din urmă, mai degrabă supărat decât surprins, după ce trăsura și-a încheiat traseul în jurul vechii Cetăți și a lăsat în partea stângă gara Zaragoza. Acum ai să-mi explici ce se întâmplă?

Mama și-a strâns șalul pe care îl lăsase pe banchetă și și-a acoperit din nou umerii cu el.

— Nu e nevoie să cobori din trăsură, a spus ea. Nu voi lipsi mai mult de două minute.

Aceasta a fost prima din cele patru vizite pe care le-am făcut de-a lungul următoarei ore. Destinațiile acestora au fost, ca și prima dată, conace sau mici palate cu un aspect cât se poate de opulent, situate pe noile artere burgheze ale orașului – La Rambla de Catalunya, strada Aragón și chiar bulevardul San Juan și de fiecare dată rolul meu a fost să aștept în trăsură ca mama să se întoarcă după ce făcea ceea ce trebuia înăuntru. Nici ea nu mi-a dat vreo explicație asupra însemnătății acelor vizite și nici eu nu m-am încumetat să i-o cer: mereu blânda și sfioasa soție a lui Sempronio Camarasa părea atât de schimbată în seara aceea – tonul vocii, purtarea, chiar și expresia feței – încât am preferat să nu-mi forțez norocul supărând-o cu întrebări la care, după toate evidențele, nu voia să răspundă.

Ultima dintre aceste vizite a avut loc în capătul de sus al bulevardului Gracia, aproape de intersecția cu bulevardul Diagonal. Clădirea în care am văzut-o dispărând pe mama era, de data

aceasta, o adevărată vilă cu un aspect mai degrabă parizian decât barcelonez; de altfel, chiar și bărbatul care a însoțit-o înapoi la trăsură după absența ei de cinci minute avea un aer neobișnuit de franțuzit.

— Coboară o clipă, Gabriel!

Am ascultat-o fără să protestez. Am coborât din trăsură, am strâns mâna pe care mi-o întindea însoțitorul mamei, i-am ascultat – fără să-l recunosc – numele de familie și profesia și am încuviințat cu un aer serios înaintea promisiunii lui că, în mai puțin de o săptămână, tata se va afla din nou în libertate.

Numele de familie al domnului acela era Aladrén. Avea vreo cincizeci și cinci de ani, era înalt, solid, plăcut la vedere, cu o claie de păr alb ca neaua demnă de invidiat și cu niște mustăți sure atârnând, drepte și subțiri, până la bărbia despicată.

— Atunci, dumneavoastră trebuie să fiți avocatul lui?

— Doar dacă nu aveți nimic împotrivă, bineînțeles, a răspuns el schițând un zâmbet care, spre deosebire de numele și de chipul lui, mi s-a părut vag familiar.

— Gabriel este la fel de încântat ca și mine să poată conta pe serviciile dumneavoastră, domnule Aladrén.

Bărbatul a încuviințat cu un aer senin.

— Nu am să vă dezamăgesc, a întărit acesta. Puteți să dormiți liniștită în noaptea asta, doamnă Camarasa. Mâine veți vedea lucrurile cu alți ochi.

— Sunt sigură de asta, domnule Aladrén, a încuviințat mama, înclinând ușor capul.

— Pot să vă întreb ce acțiuni veți întreprinde pentru început, domnule Aladrén?

Avocatul și mama m-au privit amândoi cu aceeași seriozitate.

— Dați-mi voie să studiez mai întâi cazul și să-mi fac o părere asupra faptelor, a răspuns el.

Bineînțeles, am să vă țin mereu la curent cu acțiunile pe care le voi considera necesare.

— Puteți să vă bazați pe mine pentru tot ce va fi nevoie.

— Așa am să fac, domnule Camarasa.

Asta a fost tot. Ne-am strâns iarăși mâna, domnul a sărutat din nou mănușa mamei și după aceea ne-am întors în trăsură.

— Un prieten de-al tatei? am întrebat când ne-am pus din nou în mișcare.

— Un prieten de familie.

— Nu v-am auzit niciodată vorbind despre el.

— Ar trebui să mă surprindă acest lucru?

Am privit-o pe mama cu seriozitate.

— Ce vrei să spui?

— Pe câți prieteni de-ai tatălui tău îi cunoști? Pe câți dintre partenerii lui de afaceri? Ce știi despre afacerile lui? a întrebat mama, după care a făcut o scurtă pauză. Ce știi despre viața lui?

Amândoi cunoșteam prea bine răspunsul la aceste patru întrebări. Aproape fără să vreau, mi-am amintit ultima conversație demnă de acest nume cu tata: discuția noastră avută cu două nopți în urmă cu privire la absurda lui suspiciune în legătură cu identitatea sau cu intențiile lui Gaudí. Tabachera de argint cu țigările lui marca Trichinopoly. Fumul ca un șuvoi de sânge albăstrui ieșindu-i din nări. Stângăcia mea rușinoasă, incorigibilă, atunci când sosise momentul să mă comport ca un bărbat adevărat în prezența lui Sempronio Camarasa.

— Poate că a venit momentul să repar toate aceste lipsuri.

— Poate că da, a spus ea.

Apoi, de îndată, fără să facă nicio pauză, a adăugat ceva de care aveam să-mi amintesc adesea în timpul săptămânilor următoare:

— Până în prezent, te-ai dovedit a fi o sursă de nesfârșite dezamăgiri pentru tatăl tău. Poate că

aceasta va fi singura ocazie de a-ți lua revanșa și de a face ceva pentru el.

Liniștea care a urmat acestor cuvinte avea densitatea marmurei și răceala unui bloc de gheață. Am simțit-o atârnându-mi pe umeri ca pe o povară de care nu aveam să mă eliberez niciodată.

— Atunci trebuie să mă lași să fac acest lucru, am răspuns în cele din urmă.

— Mai întâi va trebui să-mi dovedești că nu mai ești copilul răsfățat pe care eu și tatăl tău îl știm atât de bine.

A urmat un alt răstimp de tăcere.

Trotuarele cufundate în penumbră de pe strada Mayor de Gracia ne apropiau în mod inexorabil de turnul familiei.

Femeia aceea, hotărât lucru, nu era mama noastră, Lavinia Camarasa, pe care o cunoșteam.

— Te simți bine, mamă?

Mama și-a strâns și mai bine șalul pe umeri, și-a luat poșeta ținută până atunci sub banchetă și, gata să coboare din trăsură, a început să-mi facă un rezumat al situației în care ne aflam:

— Tatăl tău e acum în temniță într-o mizerie cruntă. E foarte probabil ca luni să fie mutat la închisoarea Amalia și să fie închis într-o celulă și mai îngrozitoare. Poliția îl acuză de o crimă pe care nu a comis-o și toate dovezile sunt împotriva lui. Tu ești acum capul familiei, dar afacerile lui se află acum în mâinile mele.

Mama mă privea cu un aer iritat, în timp ce-și întindea mâna dreaptă spre mânerul de la ușa trăsurii, apoi a adăugat:

— Nicicând nu m-am simțit mai bine.

Fără îndoială că în vocea ei era o nuanță de ironie când a rostit această frază, dar eu nu am putut să o sesizez.

Ceasul arăta zece noaptea când am ajuns acasă. Marina ne aștepta în vestibul ca să ne ia pardesiele, să ne întrebe când și unde doream să luăm cina și

să ne pună repede la curent cu micile noutăți domestice rezervate în acea seară familiei Camarasa. Tot atunci ne-a încredințat și un teanc subțire de scrisori fără ștampilă poștală. Mama, fără ca măcar să le privească, a ordonat să fie aruncate în focul de la bucătărie. Ea avea să-și ia cina în salonul de seară, ca întotdeauna; eu aveam să o iau, ca întotdeauna, în curtea interioară acoperită; atât ea, cât și eu puteam să fim serviți chiar atunci. Sărutul pe care l-am depus pe obrazul mamei în momentul când ne-am luat rămas-bun lângă scara salonului principal a fost atât de rece, încât aproape că am putut să simt cum îmi îngheța răsuflarea la atingerea pielii ei.

Pe masa din salon se aflau cele două ziare cumpărate în după-amiaza aceea de Gaudí din fața secției de poliție. *Știrile ilustrate,* ziarul de al cărui bun mers tata nu putea să se mai ocupe de-acum înainte pentru o bună bucată de vreme, și *Gazeta de seară,* ziarul ce abia atunci, fără vreun anunț prealabil, vedea din nou lumina tiparului după douăsprezece zile de absență. Le-am luat cu gesturi mecanice și, în drum spre curtea interioară acoperită, am aruncat o privire asupra primei pagini a *Știrilor ilustrate,* unde singurele cinci cuvinte care alcătuiau titlul – MISTERUL DE PE STRADA PRINCESA – împărțeau același spațiu cu desenul cel mai amănunțit și mai realist pe care Fiona îl făcuse vreodată.

Cadavrul lui Eduardo Andreu întins pe patul desfăcut.

Pumnalul înfipt în piept.

Balta neagră de sânge de sub saltea.

Fiecare aspect sordid al ultimelor zile trăite de bătrânul vânzător de artă ajuns în ruină – resturile de mâncare de pe masă, hainele murdare din cufăr, cele câteva obiecte personale risipite pe podea – era imortalizat pe o pagină întreagă de penelul iscusit al Fionei.

Pe masa din curtea interioară acoperită, Margarita și Fiona jucau o partidă de șah, în timp ce discutau aprins despre ceva ce nu am izbutit să înțeleg.

— Ia te uită, am spus eu în loc de salut. Asta e prima dată când vă văd jucând șah.

Ceea ce voiam să le spun de fapt era „asta e prima dată când vă văd stând împreună cu fețe zâmbitoare”. Amândouă au înțeles mesajul de îndată.

— Da, și noi suntem surprinse, mi-a surâs Fiona. Margarita mi-a explicat ce s-a întâmplat la secție, iar eu i-am povestit despre domnul care mi-a încredințat ieri scrisoarea pentru tatăl vostru, iar apoi am început să jucăm șah.

— Trebuia să facem ceva în timp ce te așteptam, nu? a spus sora mea, mutând la întâmplare una din piese pe tabla de șah și anunțând: șah mat. Ne povestești cum a fost?

M-am așezat pe scaunul cel mai apropiat de Margarita și mi-am slăbit nodul de la cravată înainte să răspund:

— Nu prea am ce să povestesc.

— Ați fost plecați mult timp. Trebuie să fi făcut ceva în vremea asta.

I-am explicat Margaritei și Fionei cele întâmplate de-a lungul celor două ore scurse de când ne despărțiserăm în fața portalului Santa Madrona și până la sosirea mea înapoi în Gracia: prima vizită la conacul de pe bulevardul San Juan, de unde, după spusele gazetarului din fața Docurilor Regale, cineva îl văzuse pe tata ieșind cu două ore înainte să fie arestat, cele două vizite ce au urmat la cele două case aristocratice de pe La Rambla de Catalunya și de pe strada Aragón, tăcerea grea și gânditoare a mamei pe parcursul întregii noastre călătorii și, în cele din urmă, scurta mea conversație cu avocatul Aladrén care era sigur că totul avea să găsească o rezolvare pozitivă în mai puțin de o săptămână. Nu le-am mărturisit însă

schimbul de adevăruri dureroase avut cu mama și nici fraza finală atât de stranie pentru mine „Nicicând nu m-am simțit mai bine” rostită înainte să coboare din trăsură, chiar dacă m-am referit în treacăt la evidenta ei schimbare de atitudine manifestată de când tatăl nostru s-a predat la poliție.

— Atunci tot nu știm ce i-a spus tata în cele cinci minute cât le-a îngăduit Labella să rămână singuri și nici nu știm de ce a intrat mama în cele trei case pe care le-ați vizitat, a rezumat Margarita. Ca detectiv nu ai pereche.

— Văd că Gaudí te-a molipsit cu ifosele lui de mare investigator, am surâs eu. Cum a fost călătoria cu cabrioleta?

Chipul surorii mele s-a luminat pe dată.

— Minunat. Cea mai frumoasă călătorie din viața mea.

N-am vrut să întreb mai mult.

— Mă bucur atunci.

— Toni e un cavaler cu totul deosebit. Dacă va reuși cineva să-l scoată pe tata din închisoare, acela va fi el, și nu domnul mustăcios pe care ți l-a prezentat mama.

Margarita s-a întors spre Fiona și și-a înclinat ușor capul în partea stângă:

— Nu-i așa, Fiona?

Fiona a surâs cu amabilitate.

— Ce bine ar fi să fie adevărat!

— Dar tata nu e încă în închisoare, m-am simțit obligat să spun. Să nu-l condamnăm înainte de vreme. Pentru moment, nu se află decât în temnița unei secții de poliție.

„Fie cum zici tu”, păreau să spună ochii Margaritei.

— Toni are o mulțime de idei în privința acestui caz. Idei foarte interesante. Nu-i așa, Fiona?

Fiona a surâs din nou.

— Tu ai fost cea care a călătorit cu el în cabrioletă, draga mea. Eu nu am avut decât ocazia

să-l salut în grădină, cu puțin înainte să plece.

— E adevărat, a spus Margarita cu un aer de parcă ar fi regretat profund această împrejurare. Ceea ce îmi amintește…

Sora mea a scotocit cu mâna dreaptă în ascunzișurile rochiei și a scos de acolo o foaie împăturită în patru.

— Un mesaj din partea lui Gaudí?

— A spus că-i pare rău că nu a putut să te aștepte. Toni e un tânăr foarte ocupat. Nu-i așa, Fiona?

Apariția Marinei în acel moment cu tava pe care se afla cina mea a scutit-o pe englezoaică să trebuiască să surâdă din nou.

— Iartă-mă, Marina, a spus ea, grăbindu-se să strângă piesele de șah în cutiuța lor de lemn de abanos și împingând tabla spre același colț al mesei unde lăsasem eu ziarele. Mama ta nu cinează tot aici?

Am dat din cap în semn că nu, în timp ce puneam la păstrare în buzunar biletul de la Gaudí pe care încă nu apucasem să-l citesc.

— S-a retras în salonul ei de seară.

— Atunci, dacă îmi permiteți, am să urc să vorbesc o clipă cu ea.

Fiona a intrat în casă urmată de Marina, care deja îmi așezase pe masă farfuriile și furculițele și carafa mare cu apă rece și lămâie cu care obișnuiam să ne stropim cinele. M-am așezat pe scaunul meu dintotdeauna și am invitat-o pe Margarita să ia loc și ea pe cel eliberat de curând de Fiona.

Fruntea surorii mele se încrețise din nou în chip caraghios.

— Și ce are, mă rog, de vorbit cu mama vrăjitoarea asta?

Am surâs.

— Și eu care începusem să cred că ați devenit brusc prietene…

— Fiona e foarte isteață. Cunoaște multă lume. Și știe mai multe lucruri decât bănuim noi.

Acestea erau, din câte puteam presupune, cele trei concluzii ex- trase din recentul ei interogatoriu.

— Cu cât știe mai multe lucruri, cu atât mai bine pentru noi. Și mai bine pentru tata.

— Așa crezi?

— Fiona e de partea noastră, i-am răspuns, înfigându-mi dinții în prima bucată de carne de porc cu sos de ciuperci. Cu tot respectul față de Toni, pe care tu îl admiri atât de mult, sunt sigur că relațiile Fionei vor fi mai folositoare când va veni vremea să-l scoatem pe tata din închisoare decât orice exercițiu deductiv pe care Gaudí l-ar scoate din mânecă.

— Tata nu e la închisoare, s-a grăbit să mă corecteze Margarita. Chiar tu ai spus-o. Și Toni are relațiile lui.

— Ce știi tu despre relațiile lui Toni?

— Mai multe decât tine. Toni mi-a spus multe lucruri în timp ce veneam cu cabrioleta către casă.

Nici de data aceasta nu am vrut să pun mai multe întrebări.

— Ce spune în biletul pe care mi l-a lăsat?

— De unde vrei să știu eu?

— Hârtia asta nu este transparentă?

Margarita a strâmbat din nas.

— Ce nostim ești! Dacă n-ar fi fost curiozitatea mea, acum n-ați ști unde s-a aflat tata azi-noapte.

Curiozitatea ei. Am zâmbit din nou.

— Tot nu știm unde s-a aflat tata azi-noapte, am răspuns eu. Dar ai dreptate, faptul că cineva i-a dat întâlnire la douăsprezece noaptea într-o biserică e un lucru suficient de neobișnuit pentru a bănui că aici se poate afla una din cheile celor întâmplate. Am avut noroc că te-a împins curiozitatea să te uiți la scrisoare în bătaia luminii.

Margarita a zâmbit și ea.

— Toni crede că scrisoarea e o capcană. Cineva voia ca tata să nu fie cu noi la ora când s-a produs asasinatul. Andreu a fost ucis cam pe la douăsprezece noaptea. Și tu crezi tot așa?

M-am gândit la asta câteva clipe.

— Dacă era o capcană, de ce tata nu i-a spus-o inspectorului Labella?

— Pentru că poate tata credea că îl chema cineva la o întâlnire amoroasă. Poate că tata are o amantă și a fost azi-noapte la biserica asta crezând că se va întâlni acolo cu ea. Și acum îi e rușine să o recunoască.

— Nu cred că un bărbat precum tata se lasă dus la închisoare din pricina rușinii.

— Nu vrea să o rănească pe mama, a răspuns Margarita de îndată, vizibil entuziasmată de idee. Și de aceea mama se poartă atât de ciudat: pentru că bănuiește ce se întâmplă. Și chiar dacă tata ar spune la poliție de ce s-a dus la biserică în miez de noapte în loc să-și însoțească familia la Teatrul Liceo, dacă amanta nu s-a prezentat la întâlnire, atunci tot nu are alibi. Prin urmare, nu-i servește la nimic să mărturisească.

— E o poveste bună, ce-i drept.

— Adică nu crezi că ar putea fi adevărată?

Am sorbit o înghițitură de apă cu lămâie și am ridicat din umeri.

— Ar putea fi, am admis eu. Toate lucrurile au luat o întorsătură atât de ciudată în ultimele ore, încât ipoteza că un bărbat precum tata ar avea o amantă nu mi se pare imposibilă.

Margarita a făcut ochii și mai mari.

— Și dacă această amantă este motivul pentru care ne-am întors la Barcelona? Și dacă tata a pus pe picioare propriul ziar doar pentru a fi aproape de ea, nu ar fi romantic?

Da, ar fi foarte romantic, asta da.

— Și dacă Fiona ar fi amanta tatei?

Margarita a rămas cu gura căscată, încât credeam că o să-i cadă mandibula de la locul ei.

— Fiona? Fiona și tata?

— Deși, dacă stau bine și mă gândesc, ca să se culce cu Fiona, tata nu avea nevoie să se întoarcă la Barcelona. Trebuie să căutăm o candidată mai bună.

Margarita s-a încruntat din nou.

— Nu vorbeai serios.

— Dacă e să născocim ipoteze extravagante…

— Ce e așa de extravagant în faptul că tata și-ar putea proteja amanta și că de aceea nu ar declara la poliție unde a fost noaptea trecută?

— Păi, cea pe care o proteja nu era mama?

— Ba da, și pe ea.

Pentru o vreme, am rămas tăcuți amândoi. Margarita medita la diversele teorii care clocoteau în imaginația ei aprinsă, cu privirea pierdută printre dalele curții interioare, în timp ce eu îmi terminam gustarea de seară, observând cu duioșie crescândă profilul gânditor al surorii mele.

Cu câteva ceasuri în urmă, în secția de poliție din clădirea Docurilor Regale, în timp ce așteptam într-un birou întunecos și neaerisit ca inspectorul Labella să catadicsească să ne comunice în sfârșit unde avea să-l ducă pe tata, Margarita adoptase aceeași expresie pentru a ne anunța, peste câteva secunde, că ajunsese la concluzia că aceea era, de departe, cea mai groaznică zi din viața ei.

— La ce te gândești?

Margarita a întârziat câteva clipe în a-și ridica ochii din podea.

— Mă gândesc că Toni are dreptate, mi-a spus privindu-mă adânc în ochi. Dacă noi nu descoperim cine l-a ucis pe Andreu și nu-i aducem probe inspectorului Labella, el nu se va sinchisi să le caute. Piticul ăsta rotofei e convins că asasinul e acum după gratii.

„Și are destule motive să creadă asta”, m-am gândit eu.

— Poate că avocatul pe care mi l-a prezentat mama…

— Avocații nu sunt buni de nimic, m-a întrerupt Margarita. Dacă ai citi mai multe romane, ai ști asta. Avocații sunt niște incompetenți.

— Un avocat care trăiește într-o casă precum cea a lui Aladrén nu poate fi un incompetent. Am să ți-o arăt mâine.

Capul surorii mele s-a mișcat de la stânga la dreapta.

— Mâine ești ocupat. Toni te așteaptă la el acasă la nouă fix.

— Ia te uită!

— O să mergeți în port, să aflați mai multe despre ultimele mișcări ale lui Andreu. Toni crede că bătrânul făcea niște negustorii acolo.

Mi-am dus mâna la buzunar și am scos de acolo mesajul scris de Gaudí.

— Mai e ceva ce ar trebui să știu?

— În noaptea asta aveați o întâlnire, dar înțelege dacă preferi să o lași pentru altădată.

Doar atunci mi-am amintit că Gaudí îmi promisese să-mi arate în acea zi partea afacerilor domnului G care aveau de-a face cu misterioasele poțiuni legate de percepția realității.

— Din nou, o hârtie foarte transparentă.

— Dacă Toni mi-a dat scrisoarea fără să o pună într-un plic înseamnă că, de fapt, voia să o citesc, a spus Margarita ridicând deodată din sprâncene. Crezi că asta a fost o formă de a-mi spune că vrea să vă însoțesc și eu mâine în port?

— Nu cred, nu!

În clipa aceea, pe ușa dinspre curtea interioară și-a făcut apariția Marina și m-a întrebat dacă putea să strângă masa. Ochii ei roșii de nesomn și buzele strânse arătau cât se poate de limpede că un refuz din partea mea era de neacceptat. Am luat o ultimă bucățică de pâine, am sorbit o ultimă înghițitură de apă cu lămâie și m-am ridicat de la masă.

— Și ce planuri aveați amândoi pentru noaptea asta? a întrebat Margarita.

— Niciunul care să poată fi împărtășit unei domnișoare.

— Sigur că da!

— Și acum, dacă ești de acord, cred că e timpul să mergem la culcare, am spus eu, înconjurându-i mijlocul cu brațul și conducând-o spre interiorul casei. Amândoi am avut o zi foarte lungă.

Margarita nu a protestat.

— Fiona nu știe nimic despre asta, s-a mărginit să spună, îndreptându-și degetul arătător spre exemplarul *Gazetei de seară* abandonat pe masă. Sau cel puțin asta spune.

Din câte am înțeles, nici Fiona nu știa că *Gazeta de seară* avea să apară din nou chiar în ziua aceea.

— A citit articolul lui Sanmartín?

— A spus că era o mizerie. Că tot ceea ce scrie individul ăsta e o mizerie. Și că de mâine se va apuca negreșit să cerceteze cine i-a povestit toate lucrurile acelea.

Am încuviințat.

„Toate lucrurile acelea."

— Mama mi-a spus că toată viața nu am fost decât o mare dezamăgire pentru tata, am mărturisit atunci, fără să știu prea bine de ce. Că sunt un copil răsfățat. Și că aceasta este ultima mea șansă de a-mi lua revanșa față de el.

Auzind asta, Margarita s-a oprit pe prima treaptă a scării și, ridicându-se pe vârfuri, mi-a așternut un sărut cald pe frunte.

— Atunci știi ce ai de făcut, mi-a spus ea.

Și, fără nici o altă explicație, a început să urce iar scările.

28

De-acum mă descălțasem de pantofi și rămăsesem doar în cămașă, când la ușă a bătut cineva. O singură lovitură scurtă, atât de diferită de obișnuitul ciocănit cu nodurile degetelor cu care Margarita își anunța vizitele ocazionale în dormitorul meu, cât și de cele trei bătăi timide în lemn cu care Marina mă trezea la șapte fix în fiecare dimineață.

Temându-mă de tot ce putea fi mai rău, m-am încheiat din nou la centură și la primii doi nasturi de la cămașă și am deschis ușa cu inima strânsă.

În față mi-a apărut Fiona. O Fiona surâzătoare, îmbrăcată încă în haine elegante și, aparent, atât de proaspătă, de parcă nici n-ar fi scos-o din pat poliția în urmă cu cincisprezece ore, după aproape o noapte întreagă de nesomn petrecută prin teatrele orașului.

— Ți-am adus un pahar de lapte, m-a anunțat ea, ridicând mâna dreaptă și arătându-mi, într-adevăr, un pahar plin cu un lichid albicios. Ți se pare nepotrivit?

— Mi se pare neașteptat.

— Am ieșit acum o clipă din salonul de seară unde am vorbit cu mama ta, am trecut prin curtea interioară și nu v-am găsit. Marina mi-a spus că te-ai dus la culcare fără să-ți bei paharul cu lapte. Și nu mi s-a părut deloc normal.

— De când beau eu un pahar cu lapte înainte să merg la culcare?

— Nu o faci? a spus Fiona cu un zâmbet și mai larg. Mi se pare că nu mai sunt la curent ca înainte cu obiceiurile tale nocturne.

Zâmbind la rândul meu, am luat paharul cu lapte oferit de Fiona, m-am dat la o parte din ușă și am lăsat-o să intre în dormitor.

— Mulțumesc, oricum.

— Cu plăcere.

Fiona s-a oprit în mijlocul încăperii și, după ce a făcut o rotație completă pe loc, și-a întins degetul arătător spre singurul fotoliu pe care îl aveam.

— Pot să mă așez?

— Te rog.

Fiona și-a adunat ușor poalele rochiei simple și a luat loc pe fotoliu. Dacă nu puneam la socoteală cele câteva clipe când, în aceeași dimineață, intrase ca să mă anunțe de moartea lui Andreu, m-am gândit, în timp ce o observam, că aceea era prima dată când englezoaica punea piciorul în dormitorul meu. Faptul de a veni acum cu un pahar cu lapte în mână, la unsprezece noaptea, pe când eu eram pe jumătate dezbrăcat, nu mi se părea, în mod ciudat, câtuși de puțin nepotrivit: era un final absurd pentru cea mai absurdă zi pe care ar fi putut s-o conceapă cineva. După câteva secunde de ezitare, am alungat ispita de a lua loc la rându-mi pe brațul fotoliului lângă Fiona și m-am așezat în cele din urmă pe marginea patului.

— De fapt, n-am venit să-ți aduc un pahar cu lapte, a spus atunci Fiona, înclinându-și ușor corpul înspre mine.

— Bănuiam eu.

— Am venit să văd cum te simți.

Am dat din cap în semn de mulțumire.

— Am avut zile și mai bune, am încuviințat eu. La fel ca tine.

— Pentru mine a fost ca o zi de vacanță, în comparație cu ce ai avut tu de îndurat.

— Presupun că da, i-am răspuns. Dar s-au întâmplat atâtea lucruri ciudate într-un timp atât de scurt, încât abia dacă am putut să-mi fac o idee despre situația în care ne aflăm.

— Tatăl tău a ucis un om. Toate indiciile arată acest lucru, iar poliția nu are nicio îndoială asupra vinovăției sale. Probele pe care le-au adunat până acum sunt de ajuns ca să-l închidă pe viață. Și cine știe dacă nu cumva va fi condamnat la moarte.

Într-adevăr, aceasta era situația în care ne aflam.

— Am avut zile și mai bune, am repetat eu, încercând să zâmbesc forțat, ceea ce îmi închipui că mă făcea să semăn cu un clovn trist după ce și-a șters machiajul.

— Îmi pare rău că trebuie să ți-o spun astfel. Dar de data aceasta nu te va ajuta cu nimic să ignori realitatea. Nici pe tine, nici pe mama ta și cu atât mai puțin pe tatăl tău.

Am încuviințat cu seriozitate.

„De data aceasta", spusese Fiona.

— Știu asta. Nu pretind că ignor situația și nici că o ascund. Încerc doar să o înțeleg. Iar acum, am mărturisit eu, cred că nu înțeleg nimic din ce se întâmplă.

Fiona și-a dus o mână la frunte și și-a ridicat cu degetul mic o șuviță roșie de păr ce tocmai îi căzuse pe ochiul drept.

— Nu am avut ocazia să vorbim până acum, a spus, privindu-mă brusc foarte intens. Vreau să spun, fără să fie prin preajmă sora ta și prietenul tău. Voiam doar să știi că am să te ajut.

— Îți mulțumesc.

— Vorbesc serios. Am să te ajut!

Din prostie, nu am întrebat-o pe Fiona ce voia să spună cu asta. În ce sens avea să mă ajute sau cum, sau de ce. M-am mărginit să încuviințez din nou și să spun:

— Gaudí e de părere că singura formă de a evita ca tata să ajungă la închisoare este de a-l găsi pe adevăratul asasin al lui Andreu și de a-l preda în mâinile inspectorului Labella.

Fiona a schițat o umbră de surâs care, și pe chipul ei, arăta la fel de trist și forțat.

— Pare simplu, nu-i așa?

— Pare infernal de greu, am răspuns eu. Dar nici eu nu văd o altă formă de a evita ca polițistul acesta să declare cazul închis înainte de marți. Luni, cred că ai aflat deja, toți suntem citați la secția de poliție din clădirea Docurilor Regale. Și

tu, și tatăl tău, și servitoarele, ba chiar și vizitiul, și grădinarul.

Fiona a încuviințat. Știa despre asta.

— Labella vrea să ne ia tuturor declarații ca să completeze raportul. Niciunul dintre noi nu o să poată sau nu o să știe să-i spună nimic care să-l determine să se îndoiască de ceea ce crede că știe deja și, de îndată ce se vor fi încheiat formalitățile, singurul lucru care îi va mai rămâne de făcut va fi să-l trimită pe tata la închisoarea Amalia, să predea cazul organelor de justiție în serviciul cărora se află și să spere ca vreun judecător să-i aprobe raportul. Când, în sfârșit, va avea loc procesul, tata se va fi aflat deja de luni bune în închisoare și nimeni nu se va mai îndoi de vinovăția lui. Și atunci pentru el nu vor mai exista decât două soluții: pedeapsa cu moartea prin strangulare sau închisoarea pe viață.

Fiona a dat din cap aprobator.

O altă șuviță de păr i-a căzut pe ochiul drept și i s-a încurcat în genele lungi.

Unghia degetului mic cu care și-a dat din nou bucla după ureche, aveam să observ atunci, era lăcuită cu un negru intens.

— Mi-ar plăcea să-ți spun că te înșeli, a spus ea. Dar dacă se ocupă inspectorul Labella, acesta e viitorul care îl așteaptă pe tatăl tău.

— Asta doar dacă noi nu-l găsim pe adevăratul asasin. Noi sau avocatul pe care mama mi l-a prezentat în seara asta, sau…

Nu am completat fraza, nu am știut cum să continui.

Atunci Fiona s-a ridicat de pe fotoliu și a venit să se așeze lângă mine.

— Poate că nu va fi nevoie să-l descoperi pe acest asasin, a răspuns ea, luând paharul cu lapte pe care eu încă îl mai țineam în mâini și umezindu-și ușor buzele în el. Poate că există un mijloc mai simplu de a-l vedea din nou pe tatăl tău în libertate.

— Și acest mijloc este…

— Să sperăm că vor triumfa prietenii tatălui tău și inspectorul Labella va fi atunci de domeniul trecutului, împreună cu tot restul poliției republicane și tot sistemul juridic în slujba căruia se află aceasta.

Răspunsul ei a fost atât de neașteptat, încât n-am știut cum să reacționez.

— Doar nu vorbești serios?

— Ba vorbesc foarte serios! și-a întărit spusele Fiona. De fapt, dacă eu aș fi în locul tatălui tău, aceasta ar fi singura speranță de care m-aș mai încumeta să mă agăț acum. Și nu-mi spune că tu nu te-ai gândit la asta.

— Te asigur că nu. Presupui cumva că…

— Că afirmațiile acestui Víctor Sanmartín despre tatăl tău din articolul de azi apărut în *Gazeta de seară* sunt adevărate? Că lucrurile pe care le spunea în articolul de marți erau și ele adevărate? Că cine a trimis o parte din scrisorile anonime aici și la birourile ziarului după incendiul de pe strada Canuda știa despre ce vorbește?

Fără să-și ia ochii de la mine, Fiona a lăsat paharul cu lapte pe noptieră și mi-a luat mâna dreaptă între ale ei.

— Sunt adevărate, și tu știi asta.

Am tăgăduit din cap. Nu o știam și nici nu voiam să o știu.

Nu o știam.

— Tatăl meu e un agent al monarhiștilor, am început eu să enumăr. *Ştirile ilustrate* nu sunt altceva decât un paravan care să-i justifice întoarcerea la Barcelona. De când a părăsit țara în ’68, ca să se pună la adăpost după lovitura de stat a generalului Prim, toate afacerile sale au fost orientate către finanțarea proiectului de restaurație a Burbonilor care acum, conform tuturor zvonurilor, este pe cale să devină realitate. Andreu a murit pentru că avea dovezi despre acest adevăr.

Chiar crezi asta? am spus eu dând iar din cap de la stânga la dreapta.

Expresia de pe chipul Fionei, tristețea din ochi, atingerea caldă a mâinilor ei deasupra mâinii mele nu lăsau nicio umbră de îndoială. Bineînțeles că asta credea.

— Oricât de naiv ai fi, Gabriel, nu poți să crezi cu adevărat că tatăl tău a închis o casă de licitații cu un profit de milioane la Londra și și-a adus din nou familia la Barcelona pentru a conduce un ziar de senzație care, în cel mai bun caz, ar putea să plătească din încasări doar jumătate din chiria clădirii unde se află birourile. În orașul acesta de bigoți și analfabeți, crezi că un ziar precum *Știrile ilustrate* ar putea fi o investiție demnă de atenția unui presupus om de afaceri de talia tatălui tău?

Încă o dată auzeam acel cuvânt: „naiv”.

Poate că așa și eram.

— În acest caz, înțeleg că și tu, și tatăl tău sunteți agenți ai monarhiei, am spus eu. Și voi contribuiți la prăbușirea Republicii și la întoarcerea Burbonilor pe tronul Spaniei. Amândoi vă aflați la Barcelona din același motiv ca tatăl meu.

Fiona mi-a dat drumul la mână și și-a cuprins pântecele cu un gest pe jumătate de copil, pe jumătate de femeie însărcinată, care m-a înduioșat și m-a cutremurat totodată.

— Nu știu de ce se află tatăl meu în Barcelona, a răspuns ea, cu un firicel de glas. Sunt aici pentru el. Tata e tot ce mai am pe lume.

Am rămas tăcuți pentru câteva clipe.

Femeia care doar cu câțiva ani în urmă frecventa adunările socialiste din Londra, asociațiile muncitorești, chiar și grupurile nihiliste din East End, implicată acum, într-o oarecare măsură, din pură dragoste filială, într-o conspirație sortită să înlăture de la putere Republica Spaniolă.

Ideea era atât de absurdă, încât simplul fapt de a mă gândi la aceasta mi se părea o necuviință.

O trădare față de adevărata Fiona din amintirea mea.

— Ce ai fost și ce-ai ajuns, am murmurat eu.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Să lupți pentru încoronarea unui rege. Acum câțiva ani ai fi luptat să fie înlăturat. Sau poate chiar ucis.

Fiona m-a privit cu un aer îndurerat.

— Nu știi nimic despre mine, Gabriel, a spus ea. Asta dacă ai știut vreodată. Și nici nu ești în măsură să mă judeci.

Era adevărat. Tot ce spunea.

Eu nu mai știam nimic despre ea și niciodată nu fusesem în măsură să o judec.

— Îmi pare rău. Nu voiam să spun… Îmi pare rău.

Am lăsat capul în jos.

— Nu-i nimic.

Între noi s-a lăsat din nou liniștea.

Ca să nu stau degeaba, ca să-mi ocup mâinile cu ceva, am luat paharul de pe noptieră și am băut o înghițitură care avea gust de apă murdară cu miere.

Pojghița subțire de caimac care acoperea lichidul mi s-a lipit de cerul gurii ca un strat de piele moartă, respingătoare.

— Scrisoarea pe care domnul acela i-a dat-o ieri tatei, am spus în cele din urmă. Mesajul care l-a făcut să-și schimbe planurile de a ne însoți la Liceo. Era și aceasta legată de acțiunile sale ca…?

Nu am găsit cuvintele potrivite pentru a descrie presupusa activitate pe care tata venise să o îndeplinească la Barcelona. Conspirator monarhist? Agentul unei lovituri de stat antirepublicane? Susținător al cauzei demonului francez, pentru a folosi unul dintre cuvintele din acele anonime de care tocmai pomenise Fiona?

— Cel puțin așa am presupus eu, a încuviințat Fiona. Nu era pentru prima dată când tatăl tău primea mesaje de felul acesta. Scrisori înmânate printre zăbrelele gardului de către domni cu un

aspect cât se poate de respectabil. De aceea nu i-am dat nici cea mai mică importanță și m-am mărginit să i-o dau Marinei.

— Ai citit ce conținea?

— Bineînțeles că nu. Eu nu citesc corespondența altora.

— Margarita în schimb a citit-o. Cineva îi dădea întâlnire tatei la miezul nopții în biserica Santa María. Acest lucru îți spune ceva?

Pentru o clipă, Fiona a stat să se gândească.

— Santa María del Mar?

— Poate că da, am răspuns eu. Sau poate că nu. Oricum, de ce i s-ar da întâlnire la acea oră și în acel loc? Și dacă a ajuns cu adevărat acolo, de ce nu i-a spus inspectorului Labella? Este aceeași oră când a fost comis asasinatul. Alibiul său ar fi perfect.

Fiona a tăgăduit din cap.

— Dacă întâlnirea era legată de complotul politic, tatăl tău nu poate să-i declare nimic lui Labella. Inspectorul Labella face parte din același sistem pe care tatăl tău vrea să-l răstoarne. Țara asta a voastră așa funcționează, a spus Fiona cu o grimasă forțată, de evident dispreț. Când cade regimul care o guvernează, toate instituțiile cad odată cu acesta. O nouă justiție, o nouă armată, o nouă politică. Dacă tatăl tău i-ar spune lui Labella că noaptea trecută, la ora când Andreu era asasinat în cămăruța lui de pe strada Princesa, el se afla într-o biserică pentru a complota împotriva Republicii și în favoarea instaurării unui nou rege, soarta lui ar fi pecetluită.

— Vrei să spui că…

— Mâine ar ajunge la închisoare, poimâine în sala de judecată și după o săptămână ar urca pe eșafod.

M-a cutremurat naturalețea cu care Fiona rostea aceste cuvinte.

— Dar Labella cunoaște deja zvonurile care circulă despre tata, am obiectat eu, fără cea mai

mică urmă de convingere. Și el citește ziarele. Și fără îndoială că dispune de mult mai multe informații decât oricare gazetăraș precum Sanmartín. Dacă ar crede că ceea ce se spune despre el este adevărat, prea puțin ar conta ceea ce i-ar mărturisi tata.

Fiona a tăgăduit din nou din cap.

— Ai fi surprins să afli câte lucruri știu gazetarii și nu știe poliția. Cât despre tatăl tău, este îndeajuns de inteligent ca să nu-i ofere pe tavă lui Labella ceea ce un om ca el și-ar dori nespus să aibă: ocazia de a-și demonstra, cu orice riscuri, loialitatea față de Republică.

În sfârșit am început să înțeleg.

— Atunci, tata preferă să fie acuzat de asasinarea unui bătrân cerșetor decât să fie acuzat că și-a trădat patria, am rezumat eu. Dacă este acuzat de asasinat, atunci procesul poate să se prelungească până când prietenii lui vor ajunge la putere și vor putea să-l elibereze ca răsplată pentru serviciile făcute. Dacă este acuzat de trădare, ar putea fi judecat înainte de prăbușirea Republicii. Așa e?

Fiona mi-a luat din nou mâna.

— Așa văd eu lucrurile, a încuviințat ea. Și dacă la asta se gândesc și părinții tăi în clipa de față, nu mi se pare o strategie rea.

Am mângâiat cu buricele degetelor pielea de pe dosul mâinii stângi a Fionei. O piele albă, caldă, delicată.

— Atunci, tu nu crezi că tata l-a ucis pe Andreu.

— Bineînțeles că nu.

— Însă Víctor Sanmartín crede asta. Și tu, după cum se vede, crezi că Sanmartín știe despre ce vorbește.

— Sanmartín știe despre ce vorbește atunci când se referă la relațiile periculoase pe care le întreține tatăl tău de când a ajuns la Barcelona, mi-a răspuns Fiona. Și ca să știi asta, crede-mă, nu e nevoie să fii ziaristul cel mai bine informat din oraș.

— Ce vrei să spui?

Fiona mi-a dat drumul la mână și și-a petrecut cu nervozitate degetele prin păr, pe frunte și pe obraji, cu unul din acele gesturi care îi trădau de obicei oboseala sau nerăbdarea. Câteva pete roșiatice i-au colorat pentru o clipă pielea feței pentru a se risipi mai apoi în albeața obișnuită.

— E de ajuns să ne gândim la drumul pe care l-ai făcut de curând cu mama ta. La vilele pe care le-ați vizitat. La casa de pe bulevardul San Juan, de unde, după câte se pare, a fost văzut ieșind tatăl tău în dimineața asta. Oricine e câtuși de puțin la curent cu ceea ce se petrece în orașul acesta știe cine locuiește acolo. Și cu ce se ocupă.

— Înțeleg.

— Apoi mai e și avocatul acesta, Ramón Aladrén. Când o să cadă Republica, el va fi primul invitat de onoare la masa noului Burbon încoronat.

Fiona a schițat din nou aceeași grimasă forțată de dispreț ca atunci când se referise la lupta fratricidă, tradițională în societatea spaniolă.

— Nu-ți amintești de el? m-a întrebat.

— Ar trebui?

— L-am cunoscut la Londra. A luat prânzul de cel puțin trei ori în casa voastră din Mayfair. Doar nu ai uitat de el.

De aceea, când ne-am salutat, zâmbetul avocatului mi se păruse vag familiar, am înțeles în sfârșit. Dar nu, nu-mi aminteam.

— Memoria mea nu-i așa de bună precum a ta, am spus eu. Atunci, și el s-a întors de curând de la Londra?

Fiona a tăgăduit din cap.

— Din câte știu eu, Aladrén nu a locuit niciodată la Londra. Dar el a fost avocatul cu care s-a consultat tatăl tău pentru toate cele petrecute cu falsa fotografie a lui Lizzie Siddal. El l-a sfătuit să nu ajungă cu Andreu la tribunal. A făcut-o, fără îndoială, pentru a evita ca nu cumva vreo investigație oficială să dea în vileag adevărata

natură a casei de licitații. Nu se poate să nu-ți amintești de el, a repetat ea.

Pe vremea aceea, mintea mea era ocupată cu alte lucruri, aș fi putut să-i răspund. Și cu alte persoane.

— Să văd dacă înțeleg, am spus în schimb. Pentru a încerca să-l scoată pe tata din închisoare, mama a apelat la serviciile avocatului aflat cândva la originea unei afaceri din cauza căreia, după patru ani, într-un alt oraș, a murit Eduardo Andreu, iar tatăl meu se află în spatele gratiilor. Un avocat care, asemenea tatei, este un cunoscut partizan al restaurației Burbonilor.

— Nu cred că mama ta a apelat la serviciile lui Aladrén, a replicat Fiona. Cred mai degrabă că le-a acceptat. Dacă există ceva bun în toate acestea, e faptul că tatăl tău nu va fi singur în celulă. Mulți oameni vor lupta pentru eliberarea lui. Într-un fel sau altul.

Într-un fel sau altul. M-am ridicat de pe pat și am făcut câțiva pași la întâmplare prin mijlocul încăperii, încercând să asimilez cele auzite.

— Margaritei i-ai spus că tot ceea ce scria Víctor Sanmartín în articolul lui era o mizerie.

— Margarita nu trebuie să afle adevărul despre familia ei de la mine sau de la vreun gazetar oarecare. Datoria aceasta vă revine mamei tale și ție.

— Dar atunci, în ceea ce privește teoria acestuia despre moartea lui Andreu, crezi cu adevărat că se înșală? am insistat eu. Bătrânul nu a murit pentru că știa de uneltirile tatei? Moartea lui nu este direct legată de uneltirile tatei?

Fiona și-a mușcat ușor buza de jos înainte de a-mi răspunde.

— Ceea ce cred eu, Gabriel, este că tatăl tău nu avea cum să-l omoare pe Andreu. Așa cum prietenul tău i-a spus inspectorului, Sempronio Camarasa ar trebui să fie cel mai prost asasin din istorie ca să comită cele două greșeli de care îl

suspectează Labella. Aceea de a-și uita tabachera de argint la locul crimei, iar apoi să ascundă în propriul birou mapa furată.

Am încuviințat.

— Însă poate a fost ucis pentru că știa prea multe, am spus eu.

— E posibil.

— Și atunci, de ce să încerce cineva să-l învinuiască pe tata?

Fiona și-a cuprins din nou pântecele cu amândouă mâinile.

— Nu știu, a spus ea. Știu doar ceea ce știi și tu. În dimineața aceasta, mapa se afla în biroul tatălui tău, iar el nu a avut cum s-o lase acolo noaptea trecută. Fie a furat-o înainte ca Andreu să fie asasinat, fie…

Fiona nu a continuat fraza. Nu era nevoie să o facă.

— Fie cineva care are acces în casa noastră a lăsat-o acolo după moartea bătrânului.

— Oricare din cele două variante mi se pare la fel de supărătoare și de incredibilă. Dar nu-mi trece prin cap o a treia. Ție?

Nu am răspuns. Nu era nevoie.

M-am apropiat de noptieră, am mai luat o înghițitură de lapte călduț și m-am așezat din nou lângă Fiona.

— Despre asta voiai să vorbești cu mama?

Fiona a încuviințat.

— Dar înainte de asta i-am cerut să-mi relateze ce i-a spus tatăl tău în timpul celor cinci minute cât inspectorul Labella le-a permis să vorbească între patru ochi înainte de a-l lua la secția de poliție.

— Și ți-a spus?

— Mi-a spus că nu mă privește pe mine. Așa că am întrebat-o despre vizitele pe care le-ați făcut amândoi înainte de cină.

— Și nici acestea nu te priveau.

— Nici.

— Atunci i-ai vorbit de presupunerile tale.

— Nu de toate. Aproape de toate.

— Și?

Fiona a strâmbat nostim din nas.

— Poți să-ți imaginezi și singur.

Nu am mai întrebat-o nimic. Am rămas amândoi tăcuți și gânditori pentru o vreme, pe marginea patului, Fiona cu privirea pierdută în vârful negru al botinelor ei, în timp ce a mea era ațintită asupra unghiilor negre ale Fionei reflectate în oglinda de pe ușa șifonierului.

Numai atunci când nu mi-am mai putut stăpâni primul căscat, Fiona s-a ridicat de pe pat și m-a anunțat că se ducea la culcare.

— A fost o zi lungă, a spus ea. Și mâine o să fie la fel.

— Ai o agendă încărcată? am întrebat-o eu, însoțind-o până la ușă și deschizându-i-o.

— De dimineață am să încerc să aflu ceva despre Víctor Sanmartín. Apoi am să văd dacă vreunul din contactele mele de la poliția judiciară va putea să-mi spună ce se afla exact în mapa lui Andreu. Așa am să-l ajut pe tatăl tău, pentru moment. Iar după-amiaza, a adăugat ea, schițând în cele din urmă un zâmbet frumos, a rămas să iau o gustare cu prietenul tău.

— Cu Gaudí?

— În seara asta am profitat de un moment de neatenție din partea Margaritei, l-am dus în atelier și i-am arătat câteva dintre tablourile mele. Iar el, în schimb, m-a invitat să-i vizitez mâine mansarda ca să văd macheta bazilicii Santa María del Mar la care lucrează.

— Vorbești serios?

— Mi-a propus asta de parcă mi-ar fi acordat o mare onoare, a spus ea. Apoi m-a încredințat că fratele lui va fi prezent atât timp cât va dura întâlnirea noastră, a spus Fiona zâmbind din nou. Asta m-a mai liniștit.

— Nu cred ca Gaudí să fi invitat multe femei să-i vadă macheta. Și de altfel, nici mulți bărbați. Aș

spune că eu și cu tine am fost primii lui invitați.

— Atunci chiar e o adevărată onoare. Nu te deranjează, nu-i așa?

— Că mergi acasă la Gaudí?

— Apoi o să mergem și undeva să luăm o gustare. Doar noi doi, sper.

De data aceasta eu am fost cel care a surâs.

— Mă îndoiesc că fratele lui o să vi se alăture în privința asta. Din câte am putut eu să-l cunosc, aș spune că Francesc Gaudí nu este genul de om dornic să ia masa în compania cuiva.

Fiona a ridicat nostim din sprâncene.

— Atunci, nu te deranjează.

— Bineînțeles că nu. Ar trebui să mă deranjeze?

— Bineînțeles că nu.

Fiona a trecut pragul camerei mele și, oprindu-se la jumătatea coridorului, și-a întins brațele spre mine.

Îmbrățișarea noastră a fost lungă și intensă. Îmbrățișarea a două persoane care ar vrea să fie prietene sau care au fost, sau care nu îndrăznesc să fie mai mult de atât.

— Îmi pare rău pentru ceea ce ți-am spus înainte, am spus eu, inspirând mirosul dulce de esențe florale și de ierburi stranii răspândit de pielea și de părul ei. Anume ce ai fost și ce-ai ajuns. Îmi pare rău cu adevărat.

Fiona și-a frecat afectuos capul de gâtul meu.

— Și mie îmi pare rău de toate cele întâmplate, a spus în șoaptă.

Apoi, de îndată, s-a desprins ușor din îmbrățișare, a depus un sărut solitar pe obrazul meu și a dispărut pe coridor învăluită în foșnet de mătăsuri și scârțâit de podele.

29

Clopotele Turnului cu Ceas din cartierul Gracia anunțaseră de o bună bucată de vreme ceasurile douăsprezece când am înțeles că în noaptea aceea nu aveam să dorm. Cum mă săturasem să mă tot răsucesc de pe o parte pe alta fără somn, m-am ridicat din pat și mi-am pus aceleași haine de care mă dezbrăcasem cu doar un ceas mai înainte, mi-am luat cheile și portofelul și am ieșit orbecăind din dormitor.

Slujitoarea principală a casei, buna doamnă Iglesias, stinsese de-acum toate lămpile, închisese toate ferestrele și încuiase ușile de la cele trei intrări în clădire, așa cum obișnuia să facă în fiecare noapte înainte de a urca să se odihnească în dormitorul pe care îl împărțea cu Marina și cu bucătăreasă noastră, doamna Masdéu. O auzisem cum își făcea rondul pe coridor, la câteva minute după ce Fiona ieșise din camera mea, lăsându-mă cu capul plesnind de nelămuriri și cu inima tulburată, iar murmurul pașilor ei, de femeie îmbătrânită înainte de vreme, m-au făcut să mă întreb unde ne vom afla cu toții peste treizeci de ani. Fiona. Margarita. Părinții mei. Gaudí. Eu însumi. Câți dintre noi vom mai fi în viață în neverosimilul an 1904? Care dintre noi va muri primul? Oare și picioarele noastre aveau să se târască încet, șovăielnic, precum cele ale femeii acesteia care străbătea acum coridorul ca să ne stingă lămpile și să încerce dacă ferestrele erau închise?

M-am încredințat de acest lucru începând să fac eu însumi rondul pornind din același coridor: nu se vedea nicio geană de lumină pe sub ușile închise de la dormitoarele mamei și surorii mele și nici în dormitorul tatălui meu, a cărui ușă deschisă părea să aștepte zadarnic venirea locatarului obișnuit. Puțina lumină care se filtra din afară printre

stinghiile storurilor trasa contururile imperfecte ale unui pat, ale unei comode și ale unei noptiere, cu un pahar cu apă lângă o lampă – o melancolică imagine a vieții de zi cu zi care m-a silit să mă gândesc, aproape fără să vreau, la celula comună unde tata va fi încercând acum în zadar să adoarmă, cugetând la șirul de întâmplări în urma cărora ajunsese acolo. Cauzele pe care le îmbrățișase. Secretele pe care le păstrase. Capcanele întinse sieși când a ales viața aceasta de minciună, pe care, dacă spusele Fionei erau adevărate, tot el hotărâse să o trăiască.

Am intrat pe dibuite în baie și am urinat în closet. M-am spălat tot orbecăind în chiuveta cu apă călduță încă, m-am șters pe mâini cu prosopul aspru ca pielea țăranilor și, ceva mai înviorat, am ieșit din nou pe coridor.

Ajuns la parter, m-am apropiat de biroul tatălui meu și m-am asigurat că ușa era încuiată. Am presupus că poliția o sigilase după percheziție: una dintre precauțiile zadarnice în care se complac oamenii legii. În cămăruța cu cele trebuincioase doamnei Iglesias se afla un al doilea rând de chei de la birou, alături de cele de la toate încăperile casei. Curiozitatea mă împingea să cobor să le iau, dar am renunțat. Până la urmă, tot ce ar fi putut prezenta vreun interes în acel birou – hârtiile personale ale tatei, registrele și facturile, corespondența particulară – se va fi aflat deja în puterea lui Abelardo Labella.

Am deschis ușa care dădea spre curtea interioară închisă, am ieșit în aerul proaspăt și umed al nopții și am înaintat prin grădină îndeajuns de mult cât să-mi dau seama că nici în vechea locuință de serviciu nu era vreo lumină aprinsă. Pentru o clipă mi-a surâs ideea de a bate la fereastra dormitorului Fionei și de a o invita să mi se alăture în mica aventură în care mă pregăteam să mă lansez. În amintirea vremurilor bune, aș fi putut să-i spun. În amintirea acelor excursii nocturne pe străduțele

cartierelor Whitechapel și Shadwell pe care le făcusem împreună cândva, pe vremea când Fiona își urmărea dragonii prin aburi de gin și fum urât mirositor de mac, iar eu, aflat în preajma ei, mă mărgineam la a mă întreba cum de o femeie atât de frumoasă, atât de inteligentă, atât de neconvențională ca ea putea să-și distrugă noapte de noapte trupul și creierul într-un mod atât de sordid și banal.

Am ezitat să o fac. Nu puteam după conversația pe care o avusesem cu numai un ceas în urmă în dormitorul meu. M-am mulțumit doar să contemplu pentru încă vreo câteva clipe conturul sumbru al locuinței de serviciu în timp ce gândul îmi zbura la o posibilă întâlnire dintre Fiona și acea stranie dansatoare din Monte Táber, femeia cu chip angelic și corp diform ale cărei mișcări delicate îmi tot reveneau, din noaptea de sâmbătă, când și când în memorie, apoi m-am întors ca să o apuc pe cărarea principală a grădinii.

Și atunci am auzit glasurile.

Veneau dinăuntrul casei, poate chiar din dormitorul dinaintea ferestrei căruia mă aflam atunci, și le aparțineau, neîndoielnic, Fionei și lui Martin Begg. Nu înțelegeam niciunul din cuvintele rostite de unul și de celălalt, dar, auzindu-i cum discutau cu atâta furie, în contradictoriu fără umbră de îndoială, simțeam cum mi se strânge inima. Niciodată nu îi mai auzisem pe cei doi Begg certându-se și, totodată, niciodată nu-i mai auzisem țipând unul la altul în felul acela, nici măcar pe Martin Begg, ale cărui dese izbucniri de furie la locul de muncă se manifestau de obicei într-un mod mult mai subtil și mai eficient – și mai demn de temut – decât țipetele care se auzeau izbucnind acum dinăuntrul casei cufundate în întuneric.

M-am apropiat vreo doi pași de zidurile acesteia și am încercat să descifrez, fără sorți de izbândă însă, ceea ce își spuneau tatăl și fiica. Țipetele

Fionei erau ascuțite și ferme; ale lui Martin Begg erau guturale, șovăielnice și articulate cu greu: țipete de bețiv care nu izbutește să-și verse în cuvinte toată furia care îi arde inima pe dinăuntru. Un accent cockney vulgar le distorsiona cuvintele, ca și cum, în toiul discuției înfierbântate, ambii englezi se întorseseră cât se poate de firesc la zilele vieții petrecute pe străzile din preajma bisericii Saint Mary-le-Bow. Orice își vor fi spus, niciunul din cei doi nu părea interesat să asculte argumentele celuilalt: vocile lor se întrerupeau încontinuu una pe cealaltă, se suprapuneau și, în cele din urmă, se confundau într-un singur glas, disonant și cu neputință de înțeles.

După câteva minute, cearta s-a încheiat tot la fel de subit cum începuse.

Am mai rămas încă o vreme în locul acela, lângă fereastra închisă a dormitorului Fionei, iar apoi m-am îndepărtat întrebându-mă oare ce se întâmplase.

O ploaie rece și intermitentă m-a însoțit de-a lungul întregului drum până în cartierul Raval. Pe străzi nu era multă lume: câte un cuplu ținându-se de braț, câteva grupuri de tineri petrecăreți, vreun bețiv răzleț. Până și zecile de prostituate care băteau noapte de noapte trotuarele bulevardului La Rambla făcând reclamă în gura mare vechii lor meserii păreau să se fi aciuat în acea vineri în intimitatea bordelurilor din vecinătate sau la adăpostul caselor de toleranță din preajmă, care serveau drept refugiu pentru tranzacțiile lor grăbite.

Pe strada Spitalului, un cerșetor în genunchi își vărsa mațele pe același zid medieval pe care îl murdărisem și eu cu propria vomă sâmbăta trecută.

MONTE TÁBER, stătea în continuare scris pe mica tăblie de lemn care atârna de ușa de la numărul 36.

Același mâner în formă de cap de șarpe.

Aceeași bătrână posomorâtă și negricioasă: ochi negri, buze roșii, piele cenușie și încrețită ivindu-se la vizeta aceleiași uși din lemn murdar de nuc.

— Da.

— Îl caut pe domnul G.

Femeia nu părea să mă recunoască.

— Chiar așa? m-a întrebat cu evident dispreț.

Am scos o bancnotă din portofel și am fluturat-o prin fața ochilor ei sulemeniți.

— Să nu mai pierdem vremea, vă rog.

Femeia a înșfăcat iute bancnota și a băgat-o în decolteul pe care nu are rost să îl descriu aici. Ușa s-a închis la loc pentru câteva secunde, apoi s-a deschis cu un scârțâit de balamale ruginite care s-a auzit ciudat de primitor. Cotoroanța dispăruse, iar în locul ei s-a ivit acum o fată tânără și surâzătoare, care îmi arăta cu mâna dreaptă încotro să o iau.

Același coridor îngust și întunecos. Aceleași draperii roșii de catifea. Același zâmbet pe chipul altei fete îmbrăcate fără urmă de pudoare. În sală, pe scenă, deja începuse spectacolul care mă impresionase atât de mult data trecută. Femeia cu chip minunat și trup… cum aș putea să spun… tulburător se lăsa purtată de straniul ei ritual de gesturi, priviri și mici piruete, scăldată într-o lumină mereu schimbătoare, trecând de la verde la albastru, de la albastru la galben, de la galben la roșu sau portocaliu și apoi din nou la verde și la albastru, acompaniată de data aceasta de muzica unui pian invizibil, ale cărui note suave și dispersate punctau discret mișcările aproape imperceptibile ale membrelor diforme. Trupul i se eliberase de ultimul veșmânt care încă o mai acoperea în momentul plecării mele din sâmbăta trecută, iar acum imposibila ei goliciune strălucea ca aceea a unei statui în ruină recuperate de pe fundul mării: frumoasă, fisurată, lipsită de orice umbră de senzualitate, și cu toate acestea emanând dorința adunată de generații și generații de bărbați

reduși în preajma ei la neputincioasa condiție de spectatori. Oasele arcuite, carnația albă, ochii arzători: o creatură umilă și străveche precum muntele care dădea numele localului. O creatură venită din adâncurile vremii, din penumbra prăfuită a Barcelonei romane, din zilele legendare ale măslinului și ale spadei. Atunci m-am gândit pentru prima dată că poate alegerea acelui nume nu a fost nici gratuită, nici nevinovată. Mont Táber, colina joasă unde romanii își ridicaseră cetatea și unde, după două mii de ani, încă mai locuiau oameni ca noi, în ale cărei măruntaie, sub tălpile noastre, sub temeliile clădirilor și sub caldarâmul străzilor, încă mai dăinuiau rămășițele pios îngropate în uitare ale unei civilizații străine de-acum de noi, invocate parcă din adâncuri de mișcările ritualice ale dansatoarei: puțuri, necropole, catacombe, temple și altare ridicate în cinstea unor zei morți și necruțători. Doisprezece bărbați solitari observau femeia, fiecare de la masa lui, cu o țigară sau un pahar în mână și cu spinările întinse ca niște corzi de chitară, fără să fie cu nimic diferiți de cei care ar fi putut exista acum două mii de ani.

Unul dintre acești bărbați era Gaudí.

M-am așezat unde mi-a indicat o a doua tânără pe jumătate dezbrăcată și am cerut la întâmplare una dintre cele mai scumpe băuturi pe care mi le-a oferit. A zâmbit și m-a întrebat, aproape susurând, dacă și de data aceasta voi pleca fără să cunosc ospitalitatea localului Monte Táber. Nu-mi amintesc ce i-am răspuns. Chenarul vegetal de pe pereții sălii mi se părea că avea în noaptea aceea o aparență ușor amenințătoare, ca de imagine stăruitoare dintr-un coșmar pe care nu am vrea să-l mai trăim sau al unei vieți anterioare pe care nu am putut încă să o uităm. Am scos o țigară din mănunchiul de pe masă și am tras două fumuri generoase care mi-au deschis plămânii și mi-au încălzit inima. Am dat pe gât conținutul paharului

pe care tocmai mi-l adusese tânăra, am cerut altul și l-am golit de asemenea, și doar atunci m-am simțit în stare să-mi slăbesc nodul de la cravată și să mă ridic în picioare.

Cariatida care străjuia ușa din partea dreaptă a cortinei m-a primit înclinându-și ușor capul și încrețindu-și puțin buzele cu un gest care se voia a fi umbra unui surâs și insinuarea plăcerilor imediate ce adăstau de partea cealaltă a pragului. Mi-am înclinat și eu capul și am urmat-o fără să rostesc vreun cuvânt. De cum am ajuns în mijlocul penumbrei din minuscula odaie, la lumina tremurătoare a lumânărilor parfumate, am văzut că era o fată brunetă, scundă, cu forme bine alcătuite, vag rurale, și trăsături plăcute. Probabil că nu împlinise încă douăzeci de ani, poate nici optsprezece. Vocea ei, pe care am auzit-o de vreo două sau trei ori, era ascuțită și melodioasă, vădind o oarecare educație: vocea unei fete de la țară care încearcă să se descotorosească de trecutul ei după ce a ajuns la oraș. Mâinile ei dovedeau cu desăvârșire acea pricepere firească de care se bucură îndeobște femeile în tainele iubirii. Degete care își croiesc drum cu siguranță prin complicata alcătuire a unui costum format din trei piese. Unghii care îmblânzesc, stârnesc și alină carnea bărbatului. Prestidigitații ancestrale executate mecanic asupra unui public uluit de fericire. Chiar și azi îmi mai aduc aminte culoarea de miere tulbure a ochilor ei, strălucirea umedă a dinților, mirosul de vegetație udă al pielii. Părul purtat cum se obișnuia pe vremuri, amintind de lungile seri petrecute în familie la căldura șemineului într-o casă țărănească din vechea Catalonie, felul ei de a-și pune din nou îmbrăcămintea sumară de zeitate protectoare după ce totul s-a terminat și de a mă invita, încrețindu-și din nou buzele, să încetez cu încercările mele stângace de a-i mulțumi și să părăsesc încăperea.

Pe masă mă aștepta un al treilea pahar plin ochi și un nou mănunchi de țigări intact. Pe scenă, dansatoarea diformă își continua interminabilul dans ritual. Fata cu pene de struț în jurul taliei se apropiase să ia comanda unui bărbat gras și chel, a cărui masă se afla la câțiva pași de cea a lui Gaudí.

Am aprins o țigară și am băut conținutul paharului cu sorbituri mici, degustând efectele progresive ale alcoolului asupra organismului meu încins. Am contemplat pentru câteva minute hipnotica evoluție a dansatoarei în acvariul ei de lumini colorate, comparându-i mișcările cu cele întipărite în memorie de sâmbăta trecută și cu unduirile micii cariatide rurale asupra corpului meu cu câteva minute în urmă. Am întors capul spre ușile aflate de o parte și de alta a cortinei de la intrare și am văzut că fata privea înainte, spre scenă, cu o expresie indescifrabilă. Atunci m-am ridicat din nou.

— Nu vă cunosc tarifele, domnule G, am spus în șoaptă, înclinându-mă greoi asupra mesei lui Gaudí.

Prietenul meu și-a ridicat privirea dintr-un caiet de desen plin de figuri feminine și m-a privit cu ochi inexpresivi. Dacă a fost câtuși de puțin surprins când m-a văzut apărând în felul acela, chipul nu a lăsat să se vadă nicio reacție.

Și el își urmărea dragonii, am presupus eu, ca toți bărbații care trecuseră pe la masa lui și îi strânseseră mâna de-a lungul nopții. Sau poate că lipsa oricărei expresii făcea doar parte din masca profesiei tuturor celor care slujeau în acel straniu templu păgân care se adeverise a fi Monte Táber.

— Prima doză este gratuită, a murmurat el, luând una din sticluțele colorate aliniate pe marginea mesei și întinzându-mi-o cu naturalețe.

— Nu aș vrea să…

— Vă asumați întreaga răspundere, m-a întrerupt prietenul meu. Dacă ceea ce vedeți nu vă e pe plac, părăsiți cât mai repede localul.

M-am întors la masa mea cu sticluța în mână și cu stomacul mult mai neliniștit decât aș fi vrut să recunosc.

Să-mi asum întreaga răspundere.

Când am scos dopul de plută care astupa sticluța, îmi amintesc prea bine, femeia de pe scenă începuse să se joace stângaci cu părul auriu care îi umbrea muntele lui Venus și părea să îmi surâdă numai mie.

30

Aș vrea să vă pot reda acum toate acele minunății pe care le-am văzut după ce am băut conținutul sticluței lui Gaudí, toate senzațiile pe care le-am trăit, toate revelațiile care mi s-au dezvăluit pentru prima dată în viață. De pildă, intensitatea proaspătă căpătată dintr-odată de culorile din sală sau claritatea instantanee cu care se deslușeau contururile și formele tuturor lucrurilor, sau strălucirea îndoită a luminilor de pe scenă și sensul deplin pe care l-au căpătat în sfârșit mișcările femeii aflate acolo, strania dansatoare neclintită ale cărei particularități fizice – picioarele unei fetițe de șase ani, trunchiul și brațele diforme, chipul de o frumusețe angelică – au încetat să mai fie o simplă extravaganță frizând prostul gust sau abuzul din spatele spectacolelor de bâlci pentru a deveni, datorită efectului uluitor al acelei poțiuni, piesele centrale ale unui complex angrenaj menit să grăbească deșteptarea sau iluminarea, sau conștientizarea totală a realității pentru toți cei care contemplam aritmica-i coregrafie. Ritualul unui vechi mister. Un dans votiv închinat zeului Pan. O invocare a tuturor zeităților îngropate în pământul milenar al Barcelonei.

Aș vrea să vă pot relata torentul vertiginos de procese mentale pe care lichidul verzui al domnului G l-a dezlănțuit în creierul meu, succesiunea de noi intuiții stârnite de acesta, noua lumină aruncată asupra vechilor convingeri care îmi călăuziseră până atunci viața. Delirul controlat care mi-a umplut acele două ceasuri de neîncetată uimire din Monte Táber. Splendidele viziuni plăsmuite înăuntrul propriului creier, eliberat în sfârșit de limitele impuse de propriile simțuri și confruntat pentru prima dată cu realitatea. Ba chiar nimic nu mi-ar plăcea mai mult decât să vă descriu cu de-amănuntul fiecare din făpturile imposibile,

fiecare din creaturile uimitoare, fiecare din peisajele imaginare care se perindau dinaintea privirii mele de-a lungul celor două ore cât a durat experiența, atât de asemănătoare cu peisajele și creaturile pictate de Fiona pe pânzele ei în ulei, pe care însuși Gaudí, peste câțiva ani, avea să le reproducă în piatra, ceramica și fierul operelor pe care le cunoașteți cu toții. Ca un spectacol privat cu lanterna magică. Sau ca o mare cosmoramă interioară. Sau precum cea mai uimitoare proiecție stroboscopică din lume.

Nimic nu mi-ar plăcea mai mult.

Dar ar fi o minciună.

— Ei bine?

Era trei dimineața. Spectacolul se încheiase în urmă cu cinci minute, iar ultimii bărbați solitari rămași în sală plecaseră de-acum pe la casele lor, spre alte teatre din zonă sau în orice altă parte unde să încheie o noapte ca aceea. El cu caietul de desen sub braț, iar eu cu mâinile afundate în buzunarele pardesiului, cam buimăcit, pe de o parte, de prospețimea aerului de afară, iar pe de alta, de întunecimea care ne înconjura, Gaudí și cu mine ne-am întâlnit din nou la ușa unui Monte Táber despuiat cu totul de orice urmă de magie – tinerele care serveau la mese, acum somnoroase și plictisite, erau îmbrăcate în rochii de stradă, bătrâna cu ochii sulemeniți ștergea în genunchi podelele lipicioase ale sălii, dansatoarea misterioasă se adeverea acum a fi o femeie oarecare, timidă și diformă, iar, vai, cele două cariatide erau încotoșmănate fiecare în straiele unor fete abia ieșite de prin beciurile pieței Boqueria redus la ceea ce poate și era de fapt: o versiune mai curată, mai burgheză, mult mai artistică și mai teatrală decât a oricărui local unde se fuma opium sau a oricărui gin palace din East End-ul londonez unde mă târâse Fiona în primele luni după ce ne-am cunoscut, când ea își urmărea

dragonii imaginari, iar eu mai urmăream încă să-i câștig dragostea.

Dar nici pe prietenul meu nu am vrut să-l mint.

— Îmi pare rău să vă dezamăgesc.

Ochii lui Gaudí au sclipit la lumina singurului felinar care exista pe acea bucată de drum de pe strada Spitalului.

— Nu mă dezamăgiți, a spus el. Nu mă așteptam la nimic mai bun din partea dumneavoastră. Nu mă interpretați greșit, a adăugat el de îndată.

— Nu văd cum aș putea.

— Ceea ce vreau să spun, prietene Camarasa, este că nu am încredere că ați putea extrage vreun rezultat pozitiv din această experiență. Dacă ceea ce mi-ați explicat în dimineața aceasta despre lipsa de reacție la halucinogenii obișnuiți este adevărat, compusul meu din ceai verde cu greu ar putea să exercite vreun efect asupra acestui creier de domnișor burghez ascuns sub pălărie.

Am trecut cu vederea această ultimă parte a frazei și am încercat să-mi amintesc, fără succes, gustul acelei mici înghițituri luate în urmă cu două ceasuri.

— Ceai verde? Asta le vindeți clienților dumneavoastră?

— Am spus „compusul meu din ceai verde”. Cuvântul-cheie aici, după cum puteți să vă dați seama, este „compus”.

— Atunci, îi adăugați zahăr și puțin lapte.

Prietenul meu a schițat o umbră de surâs.

— Câte pahare ați băut în noaptea aceasta, dacă nu sunt indiscret?

— Cu aproximație? am întrebat eu, încercând să-mi amintesc de câte ori se apropiase de masa mea fata cu talia împodobită cu pene de struț. Îndeajuns de multe cât să îndur două ore întregi, uitându-mă cum își expunea membrele goale o biată femeie diformă în fața a vreo zece bărbați drogați.

Lui Gaudí i s-a șters de îndată zâmbetul de pe buze.

— Chiar credeți asta? Că e o biată femeie diformă?

Nu, nu credeam asta.

— În realitate, cred că este femeia cea mai uluitoare pe care am cunoscut-o în ultimul an, am spus fără să mint. Pot să vă întreb cum o cheamă?

— În Monte Táber i se spune Cecilia.

— Și în afara localului?

— În afara localului, Cecilia nu există.

Am acceptat răspunsul fără să insist.

— Atunci, Cecilia face parte și ea din afacerea dumneavoastră.

Gaudí m-a luat de braț când a ajuns în dreptul vechiului spital Santa Cruz. Niște cerșetori dormeau lipiți de ziduri, întunecați și tăcuți, ca niște cadavre zăcând la picioarele unui eșafod.

— Cecilia e o veche prietenă, a spus el, coborând glasul poate din considerație pentru sărmanii care dormeau acolo. Și da, puteți spune că este o colaboratoare a mea în acest proiect. Nu greșiți când o definiți ca pe o femeie excepțională; chiar dacă motivele pentru care ați spus asta au fost total greșite.

— Pot să vă întreb cum v-ați cunoscut?

— E o poveste lungă. Poate altă dată.

Am acceptat din nou răspunsul fără să protestez. Nu avea rost să-l contrazic pe Gaudí când acesta încă mai purta costumul de scenă al domnului G.

— Atunci, Monte Táber e al dumneavoastră?

— Al meu?

Gaudí a pufnit cu o clară intenție sardonică.

— Vi se pare că sunt genul de persoană care gestionează un teatru?

Am ridicat din umeri.

— Până acum trei minute nu mi se părea nici că ați fi genul de traficant de sticluțe cu ceai verde.

Prietenului meu i-a plăcut replica.

— Câte pahare spuneți că ați băut, mai exact?

— V-am întrebat asta pentru că păreați cu adevărat proprietarul localului, așa cum stăteați plasat în primul rând, cu șirul de sticluțe verzi așezate ca în vitrina unui magazin de coloniale.

— Proprietara localului este Cecilia. Aici eu sunt doar un asociat temporar.

— Atunci sunteți niște parteneri potriviți.

Apoi am făcut o scurtă pauză. Pentru o clipă, am fost gata să-i mărturisesc lui Gaudí ceea ce se petrecuse înăuntrul încăperii străjuite de modesta cariatidă și să-l întreb dacă parteneriatul lui cu această Cecilia implica și astfel de afaceri. În locul acestei mărturisiri am optat pentru o întrebare mai puțin incomodă:

— Voiam să vă întreb…

— Răspunsul e nu.

— Întrebarea era dacă poțiunea are efect real.

De data aceasta eu am fost cel care a zâmbit.

— Credeați că am să vă întreb dacă dumneavoastră și Cecilia…?

— Ar fi o întrebare specifică dumneavoastră, m-a întrerupt Gaudí sec.

L-am privit pe prietenul meu oarecum surprins.

— Mi se pare că sunteți cam agresiv în noaptea asta, am spus. Atât de mult a putut să vă dezamăgească lipsa mea de… receptivitate?

— Nu m-ați dezamăgit, v-am spus doar. Nu mă așteptam la altceva din partea dumneavoastră, a repetat el. Dar mă deranjează că sugerați că aș fi un escroc.

— Eu nu am sugerat nimic de felul ăsta.

— Tocmai m-ați întrebat dacă acest compus al meu are un efect real. Este același lucru cu a mă întreba dacă sunt un escroc.

Am tăgăduit din cap.

— Sugestia e o armă foarte puternică. O femeie ciudată, un dans hipnotizant, o lumină adecvată… Ca să nu mai pomenesc de paharele pe care le servesc cu atâta generozitate fetele acelea îmbrăcate așa de lejer. Experiența pe care o oferiți

dumneavoastră este reală; mă întrebam dacă același lucru se poate spune și despre conținutul sticluțelor dumneavoastră.

— Prostii. Afacerea mea, așa cum îi spuneți dumneavoastră, nu se limitează la acest teatru.

— Se extinde și la cel pe care l-am vizitat noaptea trecută împreună cu Fiona, am spus atunci, fără să știu de ce. Teatrul Viselor. Cel în care acum vreo două săptămâni o fată a murit după ce s-a aruncat de sus de pe scenă, încercând să zboare.

Gaudí s-a oprit deodată din mers.

— Eu nu am avut nimic de-a face cu asta, a spus el, privindu-mă deodată foarte intens. Compusul meu nu are efecte halucinogene. Dimpotrivă.

Dimpotrivă.

Poțiuni pentru a vedea realitatea.

— Nu vă acuz de nimic, m-am grăbit eu să aduc lămuriri. Fiona mi-a pomenit că a fost în teatrul acela ca să se documenteze pentru ziar asupra știrii despre accident și nici ea, și nici eu nu am putut să nu observăm felul în care vă priveau în timpul spectacolului fetele care serveau la mese și o parte dintre clienți. Asta e tot. Nu voiam să vă supăr, am spus privindu-l pe Gaudí în ochi.

Gaudí mi-a acceptat scuzele mormăind puțin și înclinând apoi din cap.

— Nici actrițele și nici fetele care servesc la mese din localurile unde lucrez nu mi-au gustat compusul, mi-a spus el, luându-mă încă o dată de braț pentru a ne relua drumul spre est, pe La Rambla. De altfel, nicio femeie nu a făcut-o. Nu le-o dau decât domnilor de o anumită vârstă și condiție, și întotdeauna cu înțelegerea că ei nu o vor împărți cu alte persoane. Orice ar fi împins-o pe această biată tânără să se arunce de la înălțime, nu are nimic de-a face cu activitățile mele și nici cu natura compusului inventat de mine, a spus Gaudí tăgăduind din cap cu vehemență. Chiar dacă, așa cum domnișoara Fiona și dumneavoastră

înșivă ați putut ghici noaptea trecută, nu toată lumea pare convinsă de asta. Am încuviințat.

— Atunci, femeile nu sunt demne de compusul dumneavoastră? am întrebat eu.

— Nu presupune să fii demn sau nu. Este vorba doar de faptul că femeile, prin însăși natura lor, nu sunt în stare să acceadă la acele stări de deplină luciditate mentală înlesnite de compusul meu. Acele stări de clarviziune fugare, de ridicare temporară a vălului lăsat de simțurile noastre între noi și adevărata realitate, le sunt refuzate femeilor. Ele sunt ființe pur senzoriale, telurice, care își duc viața prinse în micul aici și acum propus de ochii și de mâinile lor.

„Ia te uită!” m-am gândit eu.

Cuvinte răsunătoare pentru a justifica o stranie prejudecată.

Cu siguranță că Fionei nu i-ar fi fost pe plac să audă asta. Și nici Margaritei.

— Încercați să nu-i împărtășiți aceste idei Fionei, am spus. Prietena noastră ar putea să vă demonstreze falsitatea acestei opinii într-un fel care nu cred că v-ar plăcea.

Gaudí a zâmbit puțin.

— Să ai halucinații după ce ai fumat opium, după ce te-ai injectat cu morfină sau ai fumat niște frunze de coca nu are nimic de-a face cu ceea ce vă spun eu, a afirmat el. Eu nu caut dragoni cu compusul meu, ca să folosesc expresia domnișoarei Fiona. Chiar dacă nu-l condamn pe cel care o face prin mijloacele pe care le are la dispoziție, a adăugat el. Mai bine să cauți dragoni prin văzduh decât să te mărginești să trăiești lipit de pământ.

Cuvinte și mai răsunătoare.

— Repet ceea ce v-am spus mai devreme. Nu-i pomeniți Fionei nimic despre asta în timpul gustării de mâine.

Prietenul meu a dat ușor capul într-o parte.

— Știți că Fiona și cu mine…?

— Am avut o conversație interesantă după cină, am mărturisit eu. Mâine am să vă explic; acum sunt prea obosit ca să-mi amintesc cine știe ce detalii. Pentru că rămâne în picioare vizita în port pe care mi-o propuneați în mesaj, nu-i așa?

— Asta doar dacă nu preferați să vă odihniți, bineînțeles.

— Dacă aș putea să mă odihnesc, nu m-aș afla acum aici. Că tot a venit vorba, cum vi s-au părut tablourile Fionei?

— Interesante, a spus în cele din urmă.

— Doar atât?

— Interesante și originale.

— Atunci vreți să spuneți că nu e rău pentru niște tablouri pictate de o femeie obișnuită, prinsă în micul ei aici și acum.

Luminile de la colțul bulevardului La Rambla au dat la iveală un zâmbet pe chipul lui Gaudí.

— Pot să vă întreb cum de ați știut unde să mă găsiți? a întrebat, făcându-mă să mă opresc alături de el la capătul bulevardului.

Am păstrat un moment de tăcere înainte să-i răspund:

— Trebuie să vă mărturisesc ceva. Aceasta nu a fost prima dată când am pășit în Monte Táber.

Gaudí a surâs din nou.

— Atunci și eu trebuie să vă mărturisesc ceva. Știam deja de asta.

— M-ați văzut? am întrebat uimit.

— Prezența dumneavoastră nu a trecut neobservată pentru fetele din local. Iar descrierea de la ora închiderii despre un tânăr prezentabil și misterios care ne tot observa pe mine și pe Cecilia dintr-un colț al sălii nu a lăsat nicio umbră de îndoială asupra identității dumneavoastră.

— Un tânăr prezentabil și misterios? Așa au spus?

— Poate că nu au fost chiar acestea cuvintele pe care le-au folosit fetele, a răspuns Gaudí, cu buzele tremurându-i ușor zeflemitor. În orice caz,

mărturisesc că am rămas surprins să aflu că noul meu prieten îmi spiona mișcările ca un oarecare…

Gaudí nu și-a încheiat fraza. În schimb, mi-a strâns cu putere antebrațul drept cu mâna stângă și mi-a arătat cu bărbia câinele care tocmai ne apăruse în cale pe caldarâmul lateral al bulevardului La Rambla.

Un câine cu trei picioare și un batic legat la gât.

— Colțosul, am murmurat eu.

Au mai trecut câteva clipe până să-l vedem și pe cerșetor. Stătea așezat pe una din băncile aleii principale, cu spatele la noi, înconjurat de o mulțime de boccele și de sticle, cu capul întors spre cerul negru al Barcelonei, într-o poziție prea puțin naturală. Pentru o clipă m-am temut că se întâmplase o altă nenorocire, că și Colțosul ajunsese un cadavru zdrențăros și inexplicabil, a doua victimă a misteriosului asasin care îl trimisese pe Andreu pe lumea cealaltă cu mai puțin de douăzeci și patru de ore în urmă.

— Bună seara, Colțosule.

La auzul glasului lui Gaudí, cerșetorul și-a coborât privirea din văzduh și s-a uitat la noi cu o expresie de parcă nu ar fi știut pe care să-l scuipe primul.

— Domnu' G, a murmurat el. Domnul

Mi-am dus mâna la borul pălăriei și l-am salutat pe Colțos cu toată seriozitatea, de parcă aș fi salutat pe cineva de aceeași condiție sau chiar pe cineva superior, și nu pe un cerșetor bețiv cu picioarele afundate într-o baltă formată din propria vomă. O vărsătură lichidă și maronie, dintr-un amestec de vin, de rom și de gin, a cărei duhoare urca până la nările noastre ca o miasmă dezgustătoare.

— V-am căutat în dimineața asta, a spus Gaudí, postându-se în fața Colțosului și privindu-l cu ochi severi. Am fost în depozitul de cărbune de pe strada Pez. Pe unde ați umblat?

— Pe aici.

— Pe aici, a repetat Gaudí. Ați stat ascuns?

— Poate.

— De teama poliției?

— Poate.

— Vă era teamă să nu fiți arestat pentru asasinarea prietenului dumneavoastră?

Abia atunci de pe chipul Colțosului a început să se desprindă încet masca grea de nepăsare care îl acoperise până atunci.

— Despre ce vorbiți, domnu' G?

— Despre Andreu. Prietenul dumneavoastră. Noaptea trecută v-am văzut vorbind cu el la ușa pensiunii, pe strada Princesa, vă amintiți? Ați plecat în grabă, iar peste trei ore Andreu avea să moară.

Cerșetorul a dat violent din cap în semn de tăgadă, făcând să tremure vârfurile tricornului și stârnind clopoțeii de la mica bandulieră care-i atârna la piept.

— Andreu nu era prietenul meu. Nu l-am omorât eu.

— De acord, a încuviințat Gaudí. Andreu nu vă era prieten. În schimb, îl vizitați și făceați negoț cu el.

— Negoț?

— În odaia lui Andreu se afla o boccea plină cu plăcuțe de cupru.

Colțosul a ridicat din umeri.

— Dumneavoastră trebuie să știți.

— Eu nu lucram cu Andreu. Andreu era prietenul dumneavoastră. Iar dumneavoastră, într-adevăr, ați lucrat cu mine. Ergo…

Uimirea de pe chipul cerșetorului la auzul acestui ultim cuvânt al lui Gaudí nu trebuie să se fi deosebit cu mult de a mea când i-am auzit frazele dinainte.

— Ergo?

— Că nu pare a fi neîntemeiată presupunerea cum că Andreu vă ajuta să obțineți materialul pe care mai târziu mi-l vindeați mie.

În clipa aceea, câinele Colțosului a ajuns lângă noi într-un galop vrednic de milă, a lătrat răgușit de vreo două ori și apoi a intrat din plin cu cele trei picioare în balta de vomă a stăpânului său.

— Eu nu știu nimic, a spus cerșetorul. Întrebați-l pe prietenul lui.

Gaudí m-a privit cu coada ochiului, vizibil mulțumit. În sfârșit aveam ceva, un fir de care să tragem.

— Andreu avea un alt prieten, atunci.

Cerșetorul a tăgăduit din nou din cap.

— Prietenul dumneavoastră, al amândurora. Fătălăul!

Eu și Gaudí ne-am uitat unul la altul la fel de uimiți.

— Și cine e prietenul acesta, dacă se poate ști? am întrebat eu.

— Dumneavoastră trebuie să știți, nu?

— Vă asigur că nu, am răspuns eu. Cine v-a spus că…?

Gaudí mi-a întrerupt întrebarea cu un gest nerăbdător cu mâna dreaptă.

— Descrieți-l pe domnul acesta, vă rog, a spus, apropiindu-se încă puțin de banca Colțosului și dispunându-se astfel pe o verticală perfectă deasupra vărsăturii dezgustătoare a bețivului.

— Să știți, domnu' G, că eu nu vreau să intru în belele. Nu știu despre ce e vorba și nici nu mă interesează.

— Vă rog să faceți ce vă cer, a insistat Gaudí, cu o voce mai blândă. Cred că îmi datorați această favoare.

Trăsăturile cerșetorului s-au înăsprit pe dată.

— Eu nu vă datorez dumneavoastră nimic, domnu' G, a spus cu mândrie în glas. Eu nu datorez nimic nimănui. Munca pe care o face fiecare îi dă omului demnitatea, iar eu am mai multă demnitate decât oricare dintre dumneavoastră, a spus el solemn, făcând cu mâna dreaptă un gest amplu cu care voia să cuprindă, din

câte mi-am dat seama, nu numai pe Gaudí și pe mine, ci și mulțimea locuitorilor orașului care ne înconjura. Nici dumneavoastră și nici nimeni nu mi-ați dăruit niciodată nimic.

Gaudí a încuviințat cu o expresie gravă.

— Aveți dreptate, iertați-mă. Dumneavoastră nu îmi datorați nimic; de fapt, eu trebuie să vă fiu recunoscător pentru că ați fost demn de încredere cât ați lucrat pentru mine. Însă doar o favoare vă cer. Descrieți-l pe bărbatul acela.

Cerșetorul a slăbit ușor fălcile strânse.

— Un bărbat tânăr. Subțirel. Alb la față ca un mort. Cu părul negru și foarte lung, ca de femeie. Totul la el pare de femeie, a spus Colțosul cu fața schimonosită de dispreț. Unul din fătălăii ăia care umblă prin port doar-doar o găsi vreun marinar ca el.

Gaudí și cu mine ne-am privit din nou.

— Și de ce crezi că omul acesta e prietenul nostru?

— Așa mi-a spus Andreu.

— Și ce v-a mai spus?

Colțosul a tăgăduit din cap, a închis ochii și a deschis gura într-un căscat care mi-a părut mai degrabă a fi răgetul unui leu african.

Duhoarea care s-a desprins din adâncurile acelui hău negru și fără dinți m-a silit să fac un pas înapoi.

— Nu vă supărați, domnu' G, asta nu e o oră potrivită să-i vorbim de rău pe morți. N-ar fi mai bine să o lăsăm pe altă zi?

În clipa aceea, câinele cu trei picioare s-a apropiat de Gaudí dând din coada lui cu vârful retezat. Fără să-și ia ochii de la Colțosul, prietenul meu a mângâiat distrat spinarea animalului cu mâna înmănușată.

— Vă mulțumesc, Colțosule, a spus după câteva secunde. Lămuririle dumneavoastră ne-au fost de mare folos. O să mai vorbim cu altă ocazie.

Bătrânul a încuviințat cu un aer mulțumit și, fără să se clintească de pe bancă, și-a întins mâna dreaptă spre el. Pentru o clipă am crezut că în felul acesta îl invita să-și ia rămas-bun cu o strângere de mână. Abia când l-am văzut pe Gaudí ducându-și mâna la buzunar am înțeles intenția gestului.

L-am lăsat pe bătrân să-și numere monedele pe aleea principală a bulevardului La Rambla și ne-am îndreptat în liniște spre banda care urca spre oraș.

— Víctor Sanmartín, am spus în cele din urmă.

— Așa se pare.

— Mâine vom merge la el acasă, am afirmat eu. Indiferent de ceea ce vreți să faceți în port, nu cred să fie ceva mai urgent decât întrevederea cu noul nostru prieten.

Gaudí a ridicat mâna la timp ca să oprească prima cabrioletă care urca dinspre Piața Portal de la Paz.

— La zece în fața clădirii cu numărul trei de pe strada Aviñón, a spus apoi.

Și asta a fost tot. După zece secunde, eu mă așezam comod în cabina cu coviltirul lăsat a cabrioletei, în vreme ce Gaudí dispăruse deja pe una din scurtăturile sale care duceau până în inima cartierului Ribera.

31

La prima oră a dimineții următoare, un soare strălucitor ardea deasupra acoperișurilor gotice ale Docurilor Regale. Norii și negura de vineri se împrăștiaseră și lăsaseră cerul mai senin, mai albastru, mai limpezit de fum și funingine decât îmi aminteam să-l fi văzut în ultimele săptămâni: unul din acele ceruri splendide, profund mediteraneene, de care îmi fusese atât de dor în primele luni petrecute la Londra și care acum, la întoarcerea mea la Barcelona, Dumnezeu sau hazardul sau oricum s-ar fi numit entitatea care se ocupă de asemenea lucruri găsise cu cale să mi-l refuze până în acea dimineață. Mărturisesc că pentru o clipă, când am ieșit din locuința-turn a familiei în compania mamei, puțin după ora șapte, neașteptata panoramă a acelui cer atât de înalt și albastru, plin de strălucire și de nuanțe, mă făcuse să cred că poate sorbitura de ceai verde a domnului G începuse în sfârșit să-și facă efectul asupra „creierului de domnișor burghez ascuns sub pălărie”. Dar momentele de pe parcursul lungului drum care a urmat m-au convins de îndată de absurditatea unei asemenea idei.

În definitiv, niciunul din stadiile mentale descrise de Gaudí în noaptea precedentă cu atâta prisos de cuvinte – stări de deplină luciditate mentală, de clarviziune pasageră, de ridicare trecătoare a vălului cu care simțurile noastre ne acoperă realitatea – nu putea să includă și elemente atât de prozaice, atât de incomode, atât de neîndoielnic mundane precum acea liniște încordată a mamei de-a lungul întregului drum până la clădirea Docurilor Regale sau ca imaginea gurii ei încleștate ori ca privirile repetate, încărcate de un reproș mut, cu care îmi răspunsese de fiecare dată când încercasem să mai încălzesc puțin atmosfera din cabina trăsurii.

Abia când am ajuns la destinație – clădirea în a cărei temniță tata își petrecuse prima noapte de învinuit de asasinat – mama a deschis gura în cele din urmă ca să se adreseze vizitiului nostru pe același ton imperial pe care se pare că îl adoptase din seara trecută ca pe o trăsătură proprie de caracter. Ignorând total brațul pe care i-l întindeam, a coborât cu demnitate din trăsură pe ușa din dreapta, s-a apropiat de capră și i-a ordonat vizitiului să vină să o ia tot de acolo la ora unu după-amiaza.

— Îmi închipui că nu trebuie să te așteptăm la prânz, mi-a spus atunci, întorcându-se spre mine și privindu-mă cu ochii pe jumătate închiși din pricina soarelui.

— Am să intru cu tine, dacă nu te deranjează, am răspuns, arătând înspre hardughia mohorâtă unde se afla secția de poliție. Aș vrea să-l văd pe tata.

— Nu cred să fie cu putință. Avem dreptul doar la o vizită de zece minute.

Și, din câte am înțeles, Sempronio Camarasa nu avea de gând să piardă acele minute în compania singurului său fiu de parte bărbătească.

— Atunci vreau să-l văd pe inspectorul Labella, am spus.

— Inspectorul Labella se va vedea luni cu toți. Încearcă să-ți amintești.

Am încuviințat cu seriozitate. Îmi aminteam de asta.

— În orice caz, mi-ar plăcea să vorbesc azi cu el, am insistat.

— De ce, dacă se poate ști?

— Vreau să-l întreb ce știe despre Víctor Sanmartín.

Mama nu părea să recunoască acel nume. Tot ce a făcut când l-a auzit a fost să-și mute de pe o mână pe alta micuța poșetă pe care o purta cu sine și să se dea puțin la o parte pentru a lăsa să treacă trăsura familiei înainte să o ia spre La Rambla,

dispărând apoi într-un tropot ritmic de potcoave pe drumul pietruit.

— Víctor Sanmartín? a întrebat atunci.

— Gazetarul care l-a tot atacat pe tata în paginile tuturor ziarelor din oraș încă din ziua următoare incendiului de la sediul Gazetei de seară. Tot el a publicat marți un articol în Ziarul de Barcelona, în care îl acuza că ar fi un agent al Burbonilor întors la Barcelona cu misiunea de a submina ordinea Republicii. Același gazetar care ieri după-amiaza publica alt articol, în care afirma că tata îl ucisese pe Andreu pentru a nu lăsa să iasă la lumină nu știu ce secrete legate de această misiune.

Pe când vorbeam, mama s-a îndreptat spre ușa cea mare a secției de poliție, încă închisă, iar eu am urmat-o.

— Și ce interes crezi că ar putea prezenta acest domn pentru inspectorul Labella?

— Aversiunea pe care o manifestă față de tata nu ți se pare curioasă?

— Domnul Sanmartín nu este primul gazetar care încearcă să-și construiască o carieră pe spinarea tatălui tău. Tot așa s-a întâmplat și la Londra. Nu e ceva care ar trebui să trezească mirarea unui membru al familiei Camarasa.

Prima noutate.

— Nu știu ce s-a întâmplat la Londra, dar știu că Víctor Sanmartín pare să dețină prea multe informații despre tata. Și despre familia noastră. Și despre mine însumi.

Mama a zâmbit pentru prima dată în ultimele douăzeci și patru de ore.

— Și ce știe acest tânăr despre tine, mai exact?

„Și tu de unde știi că Sanmartín e un tânăr?”, numai că această întrebare am formulat-o doar în mintea mea.

— Vinerea trecută a venit la noi acasă și i-a dat Margaritei o carte de vizită adresată mie. Marți a apărut la recepția dată de ziarul *Știrile ilustrate*

fără ca nimeni să-l fi invitat, la fel ca Andreu. A venit tocmai pentru a vorbi cu mine. Mi-a propus să-i acord un interviu în care să mă dezic de presupusele activități politice pe care tata a venit să le îndeplinească la Barcelona. Și, din câte mi-a spus, părea să fie la curent cu cercurile pe care le-am frecventat la Londra cât timp Fiona și cu mine… am spus eu fără să completez fraza. Adevărul e că mă ia drept republican convins sau drept antimonarhist, și nu știu dacă nu cumva și socialist.

Mama a zâmbit din nou. Un zâmbet tot la fel de pieziș și de tăios ca și cel dinainte.

— Și sigur nu ești?

Am hotărât să ignor acea întrebare.

— Iar azi-noapte am aflat că Sanmartín avusese niște înțelegeri cu Andreu cu puțin înainte ca acesta să moară.

Mama s-a oprit brusc.

— Explică-mi despre ce e vorba.

Așa am și făcut. I-am vorbit mamei despre Colțosul, despre relația pe care părea să o aibă cu Andreu și despre ceea ce am văzut împreună cu Gaudí când am venit spre Teatrul Liceo; i-am repetat, de asemenea – într-o variantă mai cuviincioasă –, descrierea făcută de cerșetor în noaptea trecută tânărului în compania căruia fusese văzut bătrânul vânzător de artă și, în cele din urmă, mi-am exprimat convingerea că această descriere corespundea în detaliu aspectului efeminat al nesuferitului gazetar.

— Sanmartín și Andreu se cunoșteau. Sanmartín îl ura pe tata. Iar acum Andreu este mort, iar tata se află în închisoare. Nu crezi că pe inspectorul Labella l-ar putea interesa să facă cercetări în privința asta?

Mama nu a răspuns. În schimb, a pornit din nou spre secția de poliție și m-a întrebat:

— Și ce făceai tu noaptea trecută pe La Rambla?

— Nu puteam să dorm. Gaudí m-a invitat să merg cu el azi-noapte la un spectacol de teatru din cartierul Raval și m-am gândit că ar fi nimerit să-mi limpezesc astfel puțin mintea.

— Gaudí.

Mama a pronunțat numele de familie al prietenului meu într-un fel care nu mi-a plăcut. Într-un fel care a sunat dureros de familiar.

— Și tu ai ceva împotriva lui Gaudí?

În loc să-mi răspundă, mama mi-a pus răspicat o altă întrebare:

— E adevărat că Fiona a fost azi-noapte în dormitorul tău?

Asta m-a luat prin surprindere, cum și era de așteptat.

— Cine ți-a spus?

— Atunci e adevărat.

M-am gândit că ar fi putut fi Margarita. Sau poate Marina. Sau doamna Iglesias, care ar fi putut să vadă îmbrățișarea dintre mine și Fiona în ușa dormitorului meu când și-a început rondul de noapte pe coridorul de la primul etaj înainte de a merge la culcare.

— După felul cum o spui, să știi că nu e ceea ce-ți închipui, am spus, simțind că am dat cea mai prostească replică posibilă. După ce a terminat discuția cu tine în salon, Fiona a venit să mă încurajeze și să-mi împărtășească o parte din ideile ei despre caz.

— Ideile ei despre caz, a repetat mama.

— Înțeleg că le cunoști deja.

Capul mamei s-a agitat într-un fel care putea să însemne orice: încuviințare, tăgăduire sau doar dezinteres.

— Nu vreau ca femeia asta să mai calce la tine în dormitor, a fost tot ce mi-a spus. În ciuda tuturor lucrurilor, casa noastră e încă decentă.

„Și dacă se vor întoarce vremurile de glorie ale moșierilor și fețelor bisericești – am fost cât pe ce

să spun – familia Camarasa trebuie să-și apere imaginea onorabilă.”

— Ai să-l vezi pe Ramón Aladrén? am întrebat-o eu, după ce am păstrat cinci secunde de tăcere pe care mama le putea interpreta cum credea de cuviință.

— Va veni la ora nouă, a încuviințat ea. Domnul Aladrén este un bărbat punctual.

— Nu am nici cea mai mică îndoială. El, în schimb, poate să-l vadă pe tata?

— E avocatul lui.

— Și va avea o întrevedere și cu inspectorul Labella.

— De aceea am apelat la serviciile sale. Domnul Aladrén – a adăugat mama, rostindu-i numele de familie pe un ton mai gutural – este unul dintre cei mai buni avocați din Spania.

— Fiona a spus că ne-a ajutat cândva și la Londra. Mai exact, în privința fraudei lui Andreu.

În loc să-mi răspundă, mama s-a oprit în fața primului vânzător de ziare care ne-a ieșit în cale și a cumpărat câte un exemplar din cele trei publicații principale ale dimineții.

Iar eu am făcut așijderea.

— Domnul Aladrén este un mare avocat, a spus în cele din urmă. Și atunci, și acum am avut norocul să-l avem alături.

— Dar crezi că va fi de folos la ceva? am întrebat eu, scormonind prin buzunar cu speranța că aveam destule monede ca să plătesc cele șase ziare. Domnul Aladrén va putea să-l convingă pe inspector de absurditatea probelor pe care crede că le are împotriva tatei?

— De aceea am apelat la serviciile lui, a repetat mama.

Omul ne-a vândut ziarele și apoi s-a întors la umbra zidului, cu buzunarul ceva mai vesel și cu tăblia pe care își ținea marfa ceva mai ușoară pentru o vreme.

Chiar atunci, doi pescărușI mari și albi au coborât în picaj să se adape din una dintre puținele bălțoace rămase încă printre pietrele pavajului, au stat să bea apă vreo câteva clipe, apoi s-au întors spre mare învăluiți într-o liniște atât de perfectă, atât de minunată, atât de ireală, ca însăși strălucirea albastră a cerului pe care i-am văzut cum îl străbat în zbor înapoi spre cheiurile portului.

— Atunci, nu mă așteptați cu masa de prânz, am spus. Îmbrățișează-l pe tata din partea mea.

Mama m-a încredințat că așa avea să facă.

Aveam două ceasuri la dispoziție până la întâlnirea mea cu Gaudí pe strada Aviñón, așa că am căutat o cafenea deschisă lângă vechea mănăstire Santa Mónica și am ocupat una dintre mesele de la terasă, am cerut un mic dejun copios – felii de pâine prăjită în ulei, câteva gustări reci, un pahar de vin dulce, o farfurioară cu măsline – și am început să răsfoiesc presa de dimineață.

Articolele în care se comentau asasinarea lui Andreu, arestarea tatei și zvonurile despre activitățile și relațiile lui care începuseră deja să circule, fără nicio opreliște, prin tot orașul abia dacă mi-au stârnit interesul: după ce citisem articolul lui Sanmartín din ultima ediție a Gazetei de seară, nicio referire tipărită la tatăl meu sau la familia Camarasa nu ar mai fi putut să mă tulbure câtuși de puțin. Toate cărțile fuseseră puse pe masă, după cum se putea spune, alții făceau jocul, iar eu nu luam parte. Mult mai mult m-au interesat, în schimb, celelalte pagini ale celor trei ziare, pe care le ignorasem complet până în dimineața aceea, și care acum, după cele dezvăluite de Fiona, începuseră să mi se pară cele mai demne de atenție: paginile despre actualitatea politică și informațiile militare. Această lectură avea să devină un obicei transformat cu trecerea timpului aproape într-un ritual: să deschid ziarele la paginile

cu teme politice și militare și să urmăresc, zi după zi, cum evoluau toate aceste știri care sugerau încrucișări de săbii și frământări cazone la apusul unei Republici tot mai slăbite.

Insurecții curmate în sudul țării.

Manifestații înăbușite în Asturias și Cantabria.

Atacuri carliste în Țara Bascilor.

Atentate cu bombă, cu muscheta și cu pistolul comise de republicani extremiști, de îndârjiți apărători ai dreptei, de muncitori nemulțumiți de înaintarea implacabilă a revoluției noastre industriale și manifestări tot mai frecvente ale grupărilor anarhiste înfierbântate de sărăcia apăsătoare ce cuprinsese întreaga țară.

Schimbări succesive de guverne și de partide care dețineau majoritatea în parlamentul de la Madrid, un fel de petice cusute în pripă pe pânza și așa rărită a unui regim care nu mai putea fi salvat cu soluții de mântuială.

Și, de asemenea, declarații ale viitorului Alfonso al XII-lea, noul moștenitor al dinastiei Burbonilor, abia ajuns la vârsta adolescenței, negând de la Paris, unde fusese exilat, orice implicare în ultima tentativă de insurecție militară din Murcia sau Jaén sub conducerea unor generali impozanți care nu crezuseră niciodată în Prim, nici în Amadeo de Saboya și cu atât mai puțin în Republica fără vlagă instituită în urma lor.

Toate aceste știri păreau să anunțe, cu adevărat, iminența schimbării regimului, căderea Republicii și restaurația monarhiei, accesul inevitabil al unui nou demon francez pe tronul Spaniei.

În orice altă împrejurare, aceste știri mi-ar fi stârnit greața, dezamăgirea și sila față de țara asta a noastră plină de praf de pușcă și fum de tămâie, de pălării tricorn și de trompete, de regi nevertebrați și de supuși mulțumiți. Acum însă, în săptămânile care au urmat morții lui Andreu, cu tata condamnat să stea într-o celulă din închisoarea Amalia și cu perspectiva libertății sale „legale” tot mai

îndepărtată și improbabilă cu fiecare zi ce trecea, ajunsesem să le văd drept singura cale de salvare posibilă pentru el și familia mea. Poate că, în definitiv, Fiona avea dreptate. Poate că singura soluție de a-l vedea pe tata în libertate era ca „ai lui" să ajungă la conducerea țării. În cazul în care ceea ce-mi spusese Fiona era adevărat, nici dacă l-am fi descoperit pe adevăratul asasin al lui Andreu, nici dacă am fi găsit un alibi pentru tata, nici dacă l-am fi convins pe inspectorul Labella de absurditatea probelor pe care le folosise împotriva lui n-ar fi fost de ajuns pentru a-l scoate din închisoare pe Sempronio Camarasa. Dacă voiam să-l vedem pe tata în libertate, poate că tot ce ne mai rămăsese de făcut era să ne rugăm ca un Burbon să ajungă pe tronul Spaniei.

Aceasta era noua realitate pe care începusem să o întrezăresc în dimineața aceea, în timp ce îmi luam micul dejun pe o terasă însorită de la capătul bulevardului La Rambla cu trei ziare desfășurate dinaintea ochilor.

Adevărul era că acum, în această nouă realitate pe care o trăia familia Camarasa, tentativele continue de insurecții militare, crimele sociale și politice, prăbușirea primului experiment democratic din istoria Spaniei ajunseseră să devină, de fapt, vești bune.

Mai erau încă douăzeci de minute până la ora zece când am ajuns pe strada Aviñón. Pentru o clipă m-am gândit că aș putea să merg înapoi o bucată scurtă de drum, până la birourile *Știrilor ilustrate,* și să o întreb pe Fiona, în cazul prea puțin probabil că s-ar fi aflat acolo la ora aceea, dacă voia să ne însoțească pe mine și pe Gaudí în timpul vizitei noastre imediate la locuința lui Victor Sanmartín. Nu am făcut-o. În schimb, am intrat într-o mică lăptărie goală aflată la câteva porți mai jos pe aceeași stradă, i-am cerut fetiței de la tejghea o cafea cu lapte și m-am așezat lângă o

fereastră de unde se putea vedea prea bine intrarea clădirii cu numărul trei.

Fetița era bălaie și nu avea mai mult de doisprezece ani. Dinții îi erau așa de strâmbi încât, atunci când râdea, gura îi părea o colecție de zaruri de sidef aruncate cu totul la întâmplare. Însă cafeaua cu lapte servită de ea a fost una dintre cele mai bune pe care le gustasem de la întoarcerea mea la Barcelona.

— Cum te numești, frumoaso? am întrebat-o, după ce am luat prima înghițitură.

În loc să-mi răspundă, fata a surâs din nou și a dispărut – la propriu – după parapetul de marmură al tejghelei.

— E prea mică pentru dumneavoastră, domnule studinte, a spus atunci din spate o voce familiară.

Ezequiel!

— Dumnezeule mare! am spus.

M-am întors spre ușa localului ca să mă încredințez că pezevenchiul stătea proțăpit în prag, cu rânjetul lui de băietan îmbătrânit înainte de vreme. Purta pe cap o căciulă din țesătură moale, cum nu se poate mai murdară, avea ochiul drept vânăt și umflat și, ca de fiecare dată când îl vedeam, părea încântat de propria persoană.

— Văd că ne tot întâlnim, am adăugat.

— Curios lucru, nu?

Ezequiel s-a apropiat de masa mea și mi-a întins mâna stângă atât de sigur pe sine că nu m-am văzut în stare să-i resping strângerea de mână, chiar dacă nu era cu cea dreaptă.

— Dă știți că sunteți un spion strașnic?

— Cine? Eu, spion?

Ezequiel a arătat spre fereastră, de unde se vedea ușa clădirii unde locuia Sanmartín.

— Dacă individu' ăsta ar fi fost acasă, eu l-aș fi văzut pân-acu de-o veșnicie. Iar de-aș fi avut o pușcă, uite-așa îi făceam felul.

Și spunând acestea, băietanul s-a făcut că mă țintește cu brațele amândouă întinse și, până să

numere la trei, că-mi zboară creierii pufnind așa de tare din gură încât a stropit cu salivă masa, ziarele și pieptarul pardesiului meu.

— Atunci, domnul G te-a trimis aici, am presupus eu.

— Așa-i. Arăt eu a om care vine să bea lapte într-un loc pentru domnișori ca ăsta? a spus Ezequiel întorcându-se spre tejghea și făcându-i cu ochiul teafăr fetei bălaie cu dinții strâmbi, al cărei căpșor tocmai ce i se ivise printre cești și ulcele și care ne observa acum cu o evidentă curiozitate. Chiar dacă fata e frumușică foc, n-aveți gusturi proaste.

— Nu știu ce crezi despre mine, dar…

— Lăsați, lăsați, a spus băietanul arătând disprețuitor, cu vârful nasului, spre ceașca mea de cafea cu lapte. E bună?

— Nu e rea. Pot să te întreb ce-ai pățit?

Ezequiel a strâmbat din nas.

— Ce? Asta? a întrebat, arătând spre ochiul vânăt. Prietenul dumneavoastră.

Nu m-am putut abține să nu surâd.

— Domnul G ți-a dat un pumn în ochi?

— Da prost mai sunteți! Cum să-mi trăsnească domnu' G un pumn? m-a întrebat Ezequiel cu o expresie dezaprobatoare. Și să-și strice mănușile?

— Atunci, cine?

— Azi-noapte m-a trimis după o trebușoară.

— Și n-a ieșit bine deloc.

— Ba a ieșit foarte bine, a răspuns pușlamaua ridicând din umeri. Dar nu pentru mine. Chiar dacă celălalt a pățit-o și mai rău, a adăugat, afișându-și la loc zâmbetul pe față.

— Pot să te întreb…?

— Nu, nu puteți! Domnu' G ne așteaptă în zece minute la ușa magaziei unde stă bătrânu'. Așa că dați pe gât mai repede zeama aia chioară, plătiți-i fetei și la drum!

Am tăgăduit din cap.

— A rămas să mă întâlnesc cu domnul G la ora zece în fața ușii aceleia. Avem ceva important de făcut.

— Ce v-am spus eu mai înainte? Omu' nostru nu-i acasă. Domnu' G a tot bătut la ușa lui mai bine de zece minute pe la nouă, iar eu tocmai ce am dat o raită pe la el prin casă. Nu e nimeni.

— Spui că ai dat o raită prin…?

Nici n-am apucat să-mi termin întrebarea, că Ezequiel mi-a și arătat șperaclul care, fără îndoială, îi înlesnise intrarea în locuința lui Sanmartín.

— Nimic interesant, mi-a spus. Individu' ăsta trebuie să fie și mai plictisitor decât dumneata. Are peste tot numai cărți și hârtii.

— Ce fel de hârtii?

— Ce știu eu? Hârtii. Scrise pe ele. Și cu desene.

Mărturisesc că pentru o clipă am fost tentat să-i cer lui Ezequiel să mă ia cu el ca să le cercetez. Dar apoi m-am gândit că un Camarasa după gratii ne era de ajuns, cu vârf și îndesat.

— Faci asta des? l-am întrebat eu. Să forțezi ușile și să te strecori în casele oamenilor?

— Numai atunci când cineva știe cum să mi-o ceară. Sunteți interesat?

— Nu, mulțumesc. Dar am să mă gândesc la tine dacă o să am vreodată nevoie de ajutorul vreunui pungaș, l-am încredințat eu.

Apoi, privind din nou pe fereastră spre ușa închisă a clădirii unde locuia Sanmartín, l-am întrebat:

— Atunci, ai să mă însoțești la locul unde mă așteaptă domnul G?

— Cineva tot trebuie să vă păzească, nu? După ce vi s-a întâmplat ultima dată când v-ați încumetat să umblați pe cheiuri…

De data aceasta, zâmbetul lui Ezequiel nu a fost numai zeflemitor, ci de-a dreptul jignitor.

Mirosul de pește păstrat în evantaiul Margaritei mi-a revenit în nări, respingător și rușinos.

— De data asta o să am mai multă grijă.

— Chiar așa?

Ezequiel și-a întins mâna stângă spre mine și mi-a arătat inelul de aur pe care știam că îl purtam pe degetul mijlociu.

Inelul meu!

Inelul lăsat de bunicul dinspre partea tatei, primul Sempronio Camarasa, drept unică moștenire când a murit la mijlocul anului 1868, cu câteva luni înainte de plecarea noastră în exil, și pe care pezevenchiul mi-l furase profitând fără îndoială de momentul când m-a silit în pripă, de cum a ajuns în lăptărie, să-i strâng mâna stângă.

— Așa că știi nu numai cum să te strecori în casele celorlalți, am spus, apucându-l cu oarecare asprime pe Ezequiel de încheietura mâinii ca să-mi recuperez inelul. Ești și un hoț de buzunare cu iuțeală de mână.

— Cea mai iute mână din tot orașul, m-a încredințat băietanul cu mândrie, fluturându-și degetele cât de repede putea prin fața ochilor mei. Dacă ați vrea, aș putea să vă fur toți nasturii de la cămașă într-o clipită. Vreți să vă arăt?

Am dat cu o palmă la o parte din fața mea mâinile murdare ale lui Ezequiel și am refuzat cu un semn din cap.

— Nasturii mei stau bine la locul lor, mulțumesc, i-am spus. Asta-i altă dibăcie care te-a calificat să lucrezi pentru domnul G? Te folosește și ca să le furi lucrurile celor cu nebăgare de seamă?

Lui Ezequiel nu i s-au șters de pe chip nici zâmbetul, nici mândria de pungaș sadea.

— Pentru asta, dar și pentru altele.

— Așa deci! Mâna cea mai iute din oraș.

Mi-am pus din nou inelul pe degetul mijlociu, am sorbit puțin din cafeaua cu lapte și am încercat

să-mi fac o idee despre perspectiva ce mi se așternea dinainte în dimineața aceea.

— Domnul G mă așteaptă în fața ușii magaziei unde locuiește bătrânul, ai spus?

— Asta am spus.

— Care bătrân?

— Oare care bătrân să fie? Tatăl domnului G, bineînțeles.

Tatăl domnului G.

Bineînțeles.

— Tatăl domnului G are o magazie în port? am întrebat de parcă aș fi întrebat despre un lucru oarecare.

Ezequiel a dat neîncrezător din cap.

— Abia acum ați aflat? a întrebat, căscând ochiul stâng la mine. Tatăl domnului G locuiește într-o magazie din port. Ce fel de prieteni sunteți?

Uneori și eu mă întrebam același lucru.

— Domnul G e un bărbat rezervat, am bâiguit eu.

— Sau poate că dumneavoastră sunteți gură spartă. De aceea nu vă spune nimic.

M-am gândit la asta pentru o clipă.

— Poate.

— Poate, a repetat Ezequiel, imitându-mi pronunția.

Apoi de îndată și-a potrivit căciula de țesătură moale peste părul ciufulit și a plesnit o dată din palme așa de tare, încât pereții localului pustiu au răsunat de parcă ar fi tras cineva cu o pușcă adevărată.

— Mergem sau nu?

Așa că m-am ridicat de la masă, m-am îndreptat spre tejghea și i-am plătit fetiței cafeaua cu lapte neterminată, am adăugat încă ceva pe deasupra pentru osteneală și, cu pardesiul și pălăria în mână, am privit pentru ultima dată cum îmi zâmbește dulce cu dinții ei albi și strâmbi.

32

Când eu și Ezequiel am ieșit pe ușa lăptăriei, un mic spectacol de marionete însufleța capătul străzii Aviñón colț cu Fernando al VII-lea. Vreo zece sau doisprezece copii se și strânseseră unul în altul în jurul păpușarului, un bătrân gras și bărbos care mânuia două marionete de lemn vopsite în culori țipătoare, făcându-le să dea comic din picioare, să execute acrobații în aer sau dansuri curtenești. Un alt bătrân aflat lângă el învârtea manivela unei flașnete din care răsunau sunetele vesele ale unui cunoscut cântec de circ, aducându-mi pentru o clipă în memorie, spre rușinea mea, imaginea Ceciliei, neobișnuita dansatoare diformă din Monte Táber. La picioarele lui dormea un câine cu o basma roșie înnodată la gât, precum cel al Colțosului, fără să fie șchiop însă, iar lângă acesta se afla un copilaș nu mai mare de trei ani, așezat pe vine și ținând în mână o pălărie întoarsă cu susul în jos.

— Dați-i ceva, domnu' studinte, mi-a ordonat Ezequiel, după ce a urmărit spectacolul vreo două minute cu aceiași ochi larg deschiși și cu același zâmbet pe față ca ale oricăruia dintre copiii aflați în jurul păpușarului.

M-am apropiat de micul casier și am lăsat să cadă vreo două monede înăuntrul pălăriei.

Copilul m-a privit cu ochii lui mari și goi fără să schițeze nici cel mai mic zâmbet.

— Îmi pare rău să-ți stric distracția, i-am spus lui Ezequiel, întorcându-mă lângă el la ușa lăptăriei. Dar ne așteaptă domnul G.

Băiețandrul a mai aruncat o ultimă privire la cele două păpuși dansatoare, după care, în sfârșit, zâmbetul de pe față i s-a șters.

— Haideți, nu mai pierdeți vremea, a murmurat el, îngropând din nou în sine copilul de paisprezece sau cincisprezece ani care și era de

fapt sub masca de tânăr disprețuitor, călit de încercările vieții.

În loc să se întoarcă pe La Rambla și să coboare pe bulevard până în port trecând prin Piața Portalul Păcii, cum ar fi fost firesc, Ezequiel a luat-o întâi pe stradă în jos și apoi de îndată, sub pretextul că o apucă pe nu știu ce scurtătură, s-a abătut spre dreapta, spre inima orașului vechi, și astfel ne-am trezit amândoi într-un hățiș de străduțe întunecoase, sordide, rău mirositoare, incluse în itinerariul nostru cu unicul scop, din câte am înțeles, de a compensa, după părerea lui, slăbiciunea arătată când se lăsase vrăjit de acel spectacol de marionete pentru copii, intimidându-mă cu imaginea unei faune umane suferinde care viețuia printre zidurile acelea lăsate în paragină. Copii murdari și desculți, bărbați ciungi sau șchiopi, femei cu chipul brăzdat de amărăciune și supt de o sărăcie lucie: toți îmbătrâniți înainte de vreme, ducându-și traiul mizer printre cuiburi de jivine de tot soiul, gropi septice neacoperite și străzi desfundate și care, la trecerea noastră, îmi priveau hainele și pantofii cu ochi tot la fel de goi și inexpresivi precum ai copilului cu pălăria întoarsă care strângea obolul pentru cei doi păpușari.

— Chiar era nevoie să ocolim atât? l-am întrebat pe Ezequiel când am ieșit în sfârșit la lumină în Piața Palatului.

— Domnu' G a spus așa. Și el crede că trebuie să vă mai călițiți nițel.

Pușlamaua s-a avântat să traverseze cei zece metri de carosabil care despărțeau vechea clădire a Bursei de porticurile lui Xifré fără să-i pese câtuși de puțin de numeroasele vehicule care circulau în ambele direcții, iar eu l-am urmat cu ceva mai multă precauție.

— Nu e nicio rușine să-ți placă marionetele, știi? Când eram de vârsta ta, și mie îmi plăceau.

Ezequiel mi-a aruncat un zâmbet peste umăr.

— Fătălău! mi-a spus el, aproape duios.

Am mers în tăcere până la capătul sud-estic al zidului, am trecut pe partea cealaltă prin vechea Poartă a Mării și am ajuns la primele colibe pescărești din Barceloneta. Vreo douăzeci dintre locuitorii acestora își curățau năvoadele și le coseau pe cele rupte pe țărm, în vreme ce bărcile lor modeste erau legate pe bancurile de nisip de pe vechea insulă Maians, după ce vânduseră tot ce prinseseră în cursul nopții negustorilor din Piața Boqueria sau bucătarilor de la restaurantele și hanurile din oraș. Ezequiel s-a apropiat de trei bătrâni adunați în jurul unui năvod cu mreaja cam subțiată și înnegrită și le-a spus ceva care i-a făcut să izbucnească pe toți în râs; apoi s-a întors lângă mine și, fără să rostească vreun cuvânt, a luat-o spre dreapta și m-a călăuzit cu aceeași dârzenie pe drumul nostru spre cheiurile din vestul orașului.

Nici minunatul soare de toamnă care încă mai strălucea pe cer, nici briza proaspătă care sufla din largul Mediteranei nu izbuteau să schimbe câtuși de puțin în bine peisajul și mirosul din portul industrial. Acolo totul era urât, sordid și lăsat în paragină, dar într-un chip cât se poate de mândru și sfidător: scândurile putrede ale cheiurilor, zidurile aproape dărăpănate ale numeroaselor magazii părăsite, rugina de pe carena ambarcațiunilor, de pe brațele lungi ale macaralelor ce încărcau și descărcau materialele din port și de pe lăzile de metal în care era transportat, dintr-o țară în alta și dintr-un buzunar în altul, rezultatul muncii a milioane de bărbați și femei precum cei care forfoteau în jurul nostru. Duhoarea bălegarului lăsat în urmă de catârii legați la carele de povară se contopea cu cea de sudoare și murdărie a hamalilor tocmiți să le umple până în vârf cu marfă de preț, însă și aceste miasme ajungeau să fie înghițite de mirosul greu al diverșilor combustibili care făceau să bată neîntrerupt monstruoasa inimă mecanică a portului Barcelonei.

— Dacă vă las aici, o să scăpați nejefuit până vine domnu' G?

Ezequiel se oprise în fața intrării unei magazii în ruină aflate în mijlocul a ceea ce părea să fi fost complexul de clădiri unde se construiau și se reparau bărcile, acum abandonat.

— Aceasta e magazia tatălui domnului G? am întrebat, privind neîncrezător la acea structură șubredă și instabilă, ca un castel din cărți de joc.

— E frumoasă, nu-i așa? Bătrânul e înăuntru, dar eu, în locul dumneavoastră, nu l-aș supăra. Uitați-vă la ce vreți, dar nu puneți mâna pe nimic. Dacă ați pus mâna pe ceva, sunteți un om mort.

Băietanul a rostit această ultimă frază pe un ton și cu o seriozitate pe chip care îmi sugerau că nu glumea câtuși de puțin.

— Păi, nu-mi spuneai tu că mă așteaptă domnul G?

— Șefu' e un om ocupat, a spus Ezequiel ducându-și două degete la cozoroc și arătându-mi pentru o clipă vârful rozaliu al limbii. Vă cer o favoare, domnu' studinte. Spuneți-i la șefu că în vizuină nu era nimic care să merite osteneala.

— Nimic care să merite osteneala.

— O să înțeleagă el. Și spuneți-i și că o să merg să văd boxerii. Dacă e ceva, îl caut eu.

Înainte să pot protesta în vreun fel sau să formulez vreo întrebare, pușlamaua a făcut stânga-mprejur și a plecat în fugă, lăsându-mă de izbelițe în fața ușii întredeschise a dezolantei magazii care, după spusele lui, îi aparținea în mod absurd tatălui lui Antoni Gaudí.

Neștiind ce să fac, am așteptat vreo două minute în același loc, pentru ca, în cele din urmă, să se prezinte prietenul meu și să-mi spună ce se întâmpla. De ce nu ținuse seamă de întâlnirea pe care ne-o dădusem ca să mergem împreună la ușa lui Víctor Sanmartín? De ce anume pușlamaua aflată în slujba sa se strecura prin casele altora și se împăuna cu talentul lui infracțional? De ce ne

aflam acum în port? Cine era bărbatul care locuia și lucra în magazia aceea abandonată? De îndată ce au trecut cele două minute, din ce în ce mai supărat pe ceea ce, hotărât lucru, era o nouă dovadă a lipsei de respect din partea lui Gaudí față de persoana mea și a blestematei lui pasiuni pentru secrete și mici enigme, mi-am luat inima în dinți și am împins ușa aflată în spatele meu ca să cercetez pe cont propriu acea parte de mister.

Ochii mei au avut nevoie de câteva clipe pentru a se obișnui cu semiîntunericul care domnea înăuntrul magaziei. Singura lumină din marea hală centrală era cea care se strecura printre scândurile bătute la ferestre și prin numeroasele spărturi presărate în tavan. Un amestec ciudat de mirosuri încărca atmosfera, făcând-o aproape irespirabilă, unele destul de familiare, precum mirosul de lemn putred, de metale în plin proces de coroziune, de igrasie impregnată de multă vreme în pereți și în podeaua de ciment, altele, în schimb, cu totul necunoscute mie. Cu toate acestea, nici aerul greu din magazie și nici semiîntunericul nu mi-au reținut atenția mai mult de jumătate de minut. Când ochii, clipind des, au încetat să mai rătăcească pe tavanul plin de spărturi și spre ferestrele astupate și au coborât în sfârșit la nivelul podelei, toată atenția mi s-a îndreptat numai asupra insolitului artefact care o acoperea, și încă suficient de mult pentru ca orice altceva din jurul meu să înceteze să mai existe.

În câteva cuvinte, artefactul acesta era un oraș în miniatură. Un oraș gigantic în miniatură, unde cele mai înalte clădiri abia dacă se ridicau cu două palme deasupra podelei, unde cele mai largi bulevarde abia dacă îngăduiau să se strecoare o talpă de om și ale cărui margini coincideau aproape în întregime cu cele ale halei înseși. Un oraș strălucitor de cupru, de sticlă și de piatră, ale cărui principale puncte de referință – turnurile și cupolele numeroaselor sale biserici, grădinile și

piețele circulare, pătrate perfecte ale insulelor urbane cu margini șanfrenate și curți interioare dincolo de zidurile-i anacronice – făceau fără îndoială trimitere la orașul care se întindea dincolo de pereții magaziei, dar care, în același timp, erau cu neputință de situat în spațiu sau de identificat în totalitate cu reperele din realitate. Asemenea notelor unei partituri faimoase care nu alcătuiesc în timpul interpretării melodia cunoscută, tot așa nici diversele fragmente familiare ale orașului întruchipat de acea insolită machetă nu izbuteau să se combine astfel încât să constituie un ansamblu pe care noi, locuitorii lumii reale, să-l recunoaștem drept Barcelona.

Pentru că orașul în miniatură pe care îl contemplam cu ochi uimiți era, fără îndoială, Barcelona sau nu putea fi altceva decât Barcelona, dar tot nu era în întregime orașul știut.

O melodie, într-adevăr familiară, supusă la tot felul de eliminări și adăugiri și la o schimbare generală de epocă, de ritm și de orientare, ale cărei consecințe erau abia perceptibile și totodată cu neputință de ignorat. Un oraș demontat bucată cu bucată și reconstruit din temelii urmând logica strictă a visurilor.

— Domnule Gaudí?

Bătrânul stătea în genunchi lângă una din sutele – sau poate miile – de clădiri de sticlă și cupru care alcătuiau macheta. Apariția lui nu era mai puțin surprinzătoare ca a straniului său artefact: părul alb răvășit, barba și ea albă, hainele vechi și neîngrijite, iar în privire, acea strălucire adâncă și desprinsă de lume care este atributul exclusiv al sfinților, al geniilor și al nebunilor. Părea să fi avut vreo optzeci de ani, dar ar fi putut tot la fel de bine să aibă șaizeci sau o sută douăzeci; în așa măsură silueta lui uscățivă și încovoiată și ridurile săpate în piele transmiteau senzația de atemporalitate. În mâna dreaptă avea un ciocănel cu vârful înroșit, iar cu stânga părea să măsoare distanța în degete între

două piese de cupru a căror formă sau funcție, de la depărtare, era pentru mine cu neputință de ghicit. Un mic mangal ardea la picioarele lui și alte trei vase asemenea cu cărbuni, tot aprinși, erau așezate ici și colo prin hală, răspândind peste tot un fum care nu făcea decât să întunece și mai mult acel spectacol neașteptat ce mi se înfățișa dinaintea ochilor – macheta strălucitoare greu de cuprins cu privirea, jocul de lumini și umbre proiectat de crăpăturile din tavan, bătrânul cufundat cu totul de indescifrabila lui îndeletnicire. Aceasta era negura obișnuită a unei Barcelone imaginare, mi-am spus. Smogul unic al unui oraș și el unic și halucinant, foarte îndepărtat de tot ceea ce eu mi-aș fi putut închipui că am să găsesc când am pătruns în acea magazie.

— Domnule Gaudí?

Nici de această dată bătrânul nu și-a ridicat privirea de la piesa de cupru care îi captase atenția.

— Nu poate să vă audă, a spus atunci o voce din spatele meu. Domnul Comella nu se află aici.

M-am întors și m-am întâlnit cu chipul familiar al lui Antoni Gaudí, care mă observa dintr-un capăt al machetei, cel mai apropiat de intrarea în magazie.

— Vreți să spuneți că…?

— Atunci când aude chemarea artei, lumea din jurul lui dispare, mi-a spus Gaudí făcând un gest cu mâna dreaptă. Să nu-l deranjăm.

M-am uitat din nou la bătrânul absorbit de munca lui, mi-am plimbat pentru ultima oară privirea asupra acelui peisaj uimitor de cupole, acoperișuri și bulevarde de sticlă, piatră și cupru, și, în cele din urmă, i-am dat ascultare prietenului meu.

După ce am ieșit din magazie, sub soarele radios care încă mai strălucea pe cer, Gaudí și-a scos mâna dreaptă din mănușa albă din piele de căprioară și mi-a întins-o cu același gest ceremonios și afectat ca în prima dimineață a

prieteniei noastre, la cea de-a doua întâlnire la piciorul marii scări în stil neoclasic din vechea clădire a Bursei, pe când nici el, nici eu nu bănuiam ce aventuri stranii ne rezervase viitorul apropiat.

— Domnul Comella, ați spus? a fost primul lucru pe care l-am întrebat de îndată ce ochii mi s-au obișnuit cu noua schimbare a luminii.

— Oriol Comella, a încuviințat Gaudí, punându-și din nou mănușa după ce mi-a strâns mâna cu fermitate. Numele vi se pare familiar?

— Nicidecum. Dar mi s-a spus că proprietarul acestei magazii este tatăl domnului G.

Gaudí a zâmbit.

— E doar o mică licență din partea mea, a spus, luându-mă de braț și îndreptându-se spre ieșirea din acel șantier naval părăsit. După cum prea bine știți, docurile acestea nu sunt un loc tocmai sigur. Aici operează tot felul de hoți de buzunare, de pungași și de potlogari, iar unora dintre aceștia nu le pasă câtuși de puțin de viața unui om. A-l prezenta pe domnul Comella drept tatăl domnului G este cel mai bun mod pe care l-am găsit pentru a-i oferi bătrânului o oarecare… protecție.

— Atunci, domnul G este un bărbat care știe să se facă respectat în mediul acesta, am spus eu.

— În mediul acesta, prietene Camarasa, singurul lucru respectat este banul, mi-a replicat el. Adică o sumă îndeajuns de mare încât să nu poată fi furată dintr-odată și sub amenințarea pumnalului.

Abia atunci am înțeles.

Afacerile domnului G. Localul Monte Táber. Piesele de cupru din cămăruța lui Andreu. Conversația avută în noaptea trecută cu Colțosul.

Poțiunile pentru a vedea realitatea.

— Domnul G își împarte banii în stânga și în dreapta, am spus eu. Banii pe care îi câștigă din dozele de-o sorbitură de ceai verde.

— Ce amuzant!

— Bani investiți, din câte înțeleg, în cantități industriale de cupru, piatră șlefuită și sticlă pentru acest domn ciudat pe care nu am avut prilejul să-l salut.

Gaudí m-a privit cu aer distrat.

— De data aceasta, dumneavoastră m-ați surprins, prietene Camarasa.

— Oare mă înșel?

— Ba ați nimerit-o din plin. De aceea m-ați surprins.

Am surâs la rândul meu.

— Oricât de fine ar fi piesele cu care lucrează domnul Cornelia, înăuntru tot trebuie să se fi adunat aproape o tonă de cupru, de sticlă și de piatră, am apreciat eu. Nu sunt la curent cu prețurile sticlei și ale pietrei de calitatea aceasta, dar chiar și eu știu că în ziua de azi cuprul este un material scump și rar. În vremuri tulburi ca acestea pe care le trăim, armata caută să și-l însușească de parcă ar fi vorba de aur. Iar firimiturile lăsate de armată sunt disputate de uzine. Mă înșel oare?

— Nicidecum. Sticla și piatra nu sunt ieftine, iar cuprul este un articol de lux.

— Cum îl obțineți?

Prietenul meu a ridicat din umeri.

— Știți doar. De ici, de colo.

Iarăși am înțeles că era un alt secret al domnului G.

— Mai bine să nu întreb.

— Furnizorii mei știu unde să-l găsească. Asta e tot ce trebuie să știm. Eu le dau un preț bun, ei își câștigă existența și domnul Comella poate să lucreze mai departe la proiectul său. Și toată lumea e mulțumită.

„Toată lumea e mulțumită, puțin a lipsit să adaug, mai puțin proprietarii de drept ai cuprului, fără îndoială furat de undeva.”

— Furnizori precum Colțosul, am spus în schimb. Și precum Eduardo Andreu.

Gaudí a tăgăduit din cap.

— Eu nu am lucrat niciodată direct cu Andreu, a afirmat acesta. El trebuie să fi lucrat pentru vreunul din furnizorii mei. Pentru Colțosul, fără îndoială, chiar dacă acesta nu a recunoscut azi-noapte să o fi făcut.

— De aceea v-a atras atenția când ați găsit plăcuțele acelea de cupru în cămăruța lui. De aceea ați furat una. Voiați să o identificați.

Gaudí și-a introdus mâna dreaptă înăuntrul redingotei și a scos de acolo plăcuța de cupru sustrasă de la locul crimei.

— Fără succes însă. Nu are nimic deosebit. Dar nici nu cred să aibă vreo importanță.

Am încuviințat din cap.

— Dacă negustoriile mărunte ale lui Andreu, furnizor indirect al domnului G, ar fi avut cumva de-a face cu moartea lui, cuprul nu s-ar mai fi aflat acolo când s-a descoperit cadavrul.

— Pare o ipoteză logică, a admis și Gaudí. În orice caz, după conversația noastră de azi-noapte cu Colțosul, m-am gândit că vă datorez o explicație. De aceea i-am cerut lui Ezequiel să vă aducă până la magazia domnului Comella.

— Atunci vă mulțumesc pentru bunăvoință. Acum nu mai trebuie să-mi explicați decât cine este domnul Comella, ce năstrușnicie mai e și macheta asta uriașă pe care o construiește înăuntru și de ce, ca să-l ajutați, ați ajuns un fel de delincvent la scară mare.

Gaudí și-a pus din nou la păstrare plăcuța de cupru în buzunarul interior al redingotei și m-a privit cu o expresie de satisfacție.

— N-aș merge chiar atât de departe.

— Ceea ce faceți dumneavoastră, dragul meu prieten, e o infracțiune în toată puterea cuvântului. Plătiți sume substanțiale de bani în schimbul unor materiale furate. Materiale pe care furnizorii dumneavoastră le fură doar ca să-i plătiți. Dumneavoastră, în același timp, sunteți și instigator la infracțiune, și beneficiar direct de pe

urma acesteia. Inspectorul Labella ar fi încântat să cunoască acest aspect al vieții dumneavoastră, nu credeți?

— Acum, inspectorul Labella are lucruri mai bune la care să se gândească.

Atunci mi-am amintit.

— Dumneavoastră vă era cunoscut numele Labella, am spus. Când v-am vorbit pentru prima dată despre el, mi-ați spus că ați suferit consecințele uneia dintre intervențiile sale. Și când ne-am întâlnit cu el în camera lui Andreu, Labella v-a privit de parcă v-ar fi cunoscut de undeva.

— Da, e posibil ca drumurile noastre să se fi intersectat vreodată, a recunoscut Gaudí. Dar niciodată înainte nu ne-am întâlnit față în față. Nu vă faceți griji pentru mine.

— Dacă așa spuneți dumneavoastră…

— Iar în ceea ce-l privește pe Oriol Comella, vă e de ajuns să aflați că el a fost primul pe care l-am cunoscut când am ajuns la Barcelona. Am dat unul peste altul, aproape la modul propriu, în prezbiteriul bazilicii Santa María del Mar, în aceeași după-amiază în care fratele meu și cu mine ne-am instalat în mansarda din Piațeta Moncada. Pe vremea aceea aveam șaisprezece ani, iar el avea peste șaptezeci; domnul Comella era un catolic fervent, iar eu deja începusem să mă desprind de credința celor mai mari din familia mea; el era un bărbat cu o viață de o mare rigoare ascetică, iar eu un tânăr orbit de tentațiile marelui oraș; dar pe amândoi ne unea pasiunea comună pentru arhitectură și aceeași aplecare spre aspectele mai puțin convenționale ale artei. Trecuseră ani buni de când domnul Comella se pensionase și fusese dat uitării în lumea arhitecților. Cu toate că familia lui este una dintre cele mai înstărite din oraș, trăia din mila altora în această magazie unde ați intrat mai devreme și începuse deja să lucreze la ceea ce el consideră a fi proiectul său definitiv. Poate nu vă este necunoscută prăvălia cu mănuși al lui Esteve

Comella, a adăugat Gaudí, arătând cu bărbia spre mâinile mele.

Într-adevăr, nu-mi era necunoscută. Prăvălia cu mănuși aflată la colțul dintre strada Fernando al VII-lea și Aviñón, lângă ușa clădirii unde locuia Víctor Sanmartín. Acolo se găsea cea mai apreciată marfa de acest fel din oraș.

— Oriol Comella este rudă cu Esteve Comella?

Prietenul meu a dat afirmativ din cap.

— Deși trebuie să zic că înclinațiile celor doi bărbați nu puteau fi mai diferite. Din fericire pentru domnul Comella.

„Din fericire pentru bătrânul arhitect sărac", am tradus pentru mine însumi.

— Iar acest proiect definitiv la care lucra deja domnul Comella când l-ați cunoscut dumneavoastră este ceea ce tocmai am văzut, am presupus eu. O machetă a Barcelonei.

— O reconstrucție a Barcelonei. O reproiectare liberă și personală a Barcelonei, a spus Gaudí, însoțindu-și cuvintele cu un gest al mâinii drepte care dădea de înțeles că pe viitor se va ivi prilejul de a intra în detalii. În orice caz, atunci mi-am promis că într-o zi să-l ajut pe domnul Comella la proiectul său.

— Și v-ați gândit să o faceți în felul acesta, am completat eu. Oferindu-i finanțarea pe care familia lui i-a refuzat-o. Nu e o soluție rea.

— Chiar dacă dumneavoastră nu sunteți de acord cu ea.

— Nu sunt eu în măsură să fiu sau nu de acord cu acțiunile cuiva. Scopurile dumneavoastră sunt nobile, prin urmare, nu am de făcut nicio obiecție. Ceea ce îmi amintește… am început eu surâzând. Prietenul dumneavoastră Ezequiel mi-a cerut să vă transmit două mesaje din partea lui.

— Acum mă pregăteam să vă întreb de el. Îi cerusem să rămână cu dumneavoastră până la sosirea mea.

— A spus că se duce să vadă boxerii. Și a mai spus că în vizuină nu era nimic care să merite osteneala.

Gaudí a încuviințat cu seriozitate în timp ce traversam o pasarelă instabilă din lemn, care făcea trecerea între două platforme ale vechiului dig unde ne aflam în momentul acela.

— Vă amintiți ce mi-ați spus despre Eduardo Andreu, și anume că, după ce și-a pierdut reputația de comerciant de artă, a încercat să-și câștige existența de pe urma pariurilor pe care le mijlocea pentru luptele ilegale din port? m-a întrebat. M-am gândit că ar fi bine să cercetez puțin prin mediul acela. Să vedem dacă Andreu și-a păstrat relațiile în acele cercuri până la sfârșitul vieții sau dacă există cineva care ne-ar putea da vreo informație interesantă despre micile lui afaceri, a spus Gaudí ridicând din umeri. Nu cred să găsim nimic interesant, dar trebuie încercat.

— Și vizuina?

— E vorba' de locuința lui Víctor Sanmartín, bineînțeles.

Bineînțeles.

— Altă infracțiune, am spus. Să inciți un minor să se strecoare în domiciliul altei persoane și să scormonească prin obiectele personale ale unui cetățean care, oricât ne-ar fi de antipatic, are dreptul la intimitate.

— Mi se pare că sunteți cam speriat în dimineața aceasta, prietene Camarasa.

— Poate faptul de a avea un tată după gratii m-a făcut mai sensibil față de genul acesta de detalii legale, prietene Gaudí.

Prietenul meu a încuviințat cu o expresie severă pe chip.

— Mă scuzați, mi-a răspuns el. Nu am uitat de situația tatălui dumneavoastră.

— Știu. Și vă mulțumesc pentru ceea ce faceți. Doar că nu mi-ar plăcea să vă văd nici pe

dumneavoastră, nici pe mine cu un ochi învinețit ca al lui Ezequiel.

Gaudí s-a oprit din mers la poalele a ceea ce atunci am recunoscut ca fiind monumentul din Piața La Paz. „Am ieșit din port, m-am gândit. Vești bune."

— V-a explicat ce s-a întâmplat?

— Mi-a spus că a fost din vina dumneavoastră.

Prietenul meu a zâmbit.

— Și are oarecum dreptate. Vă amintiți de pumnalul înfipt în pieptul lui Andreu?

— Cum aș putea să-l uit?

— Și vă amintiți de blazonul de pe mâner?

— Spuneați că vi se pare că l-ați mai văzut o dată, dar că nu vă aminteați când și unde.

Gaudí și-a ciocănit de două ori tâmpla cu vârful arătătorului de la mâna dreaptă.

— Până la urmă mi-am amintit datorită dumneavoastră. Dumneavoastră și domnișoarei Fiona. Vă amintiți că mi-ați povestit despre relația dintre prietena noastră și nihiliștii ruși care, în cele din urmă, au comis un atentat într-un tren subteran din Londra?

— Da, îmi amintesc de asta.

— Într-o noapte, acum vreo doi ani, poliția a intrat într-un teatru din cartierul Raval unde mergeam pe vremea aceea și a arestat un mic grup de anarhiști, care începuse să folosească localul drept punct de întâlnire pentru reuniunile lor clandestine. În acea noapte mă aflam în teatru și vă mărturisesc că mi-a fost foarte greu să conving poliția că în sticluțele din buzunar era un conținut pur medicinal, de folosit în scopuri private, a spus Gaudí schițând un zâmbet șăgalnic. Când unul dintre presupușii anarhiști a trecut pe lângă mine, am văzut că purta o insignă pe pieptarul jiletcii.

— Blazonul de pe pumnal.

— Aș putea să jur că era același.

— Atunci, pe Eduardo Andreu l-a asasinat un anarhist? am întrebat eu, neîncrezător. Ce interes

ar putea avea un revoluționar al societății actuale să pună capăt vieții unui om sărman?

Sprâncenele lui Gaudí s-au ridicat cum nu se poate mai nostim.

— Un revoluționar al societății?

— Să nu mă înțelegeți greșit: nu apăr metodele anarhiste, nici nu le împărtășesc crezul. Nici terorismul și nici haosul social nu mă atrag câtuși de puțin, după cum prea bine vă puteți da seama. Tot ce vreau să spun e că nu văd cum un om precum Andreu ar putea să cadă victima unei crime politice.

— Ați uitat că asasinarea lui Andreu este o crimă cu două victime.

M-am gândit la aceasta pentru câteva clipe.

— Și nici nu văd ce legătură ar putea avea anarhiștii cu tatăl meu, am spus în cele din urmă. Vă amintesc că, dacă a fost acuzat de ceva în ultima vreme, a fost tocmai pentru că, din paginile ziarului său, ar fi încurajat tot felul de idei populiste care atentează la ordinea socială.

— Faptul de a încuraja prostul gust printre clasele de jos prin excese tipografice și ilustrații de senzație nu este același lucru cu a trece în tabăra celor care își propun demolarea în întregime a ordinii sociale, a răspuns Gaudí. Din fericire. Mă îndoiesc cât se poate de mult de faptul că un anarhist adevărat ar vedea în tatăl dumneavoastră un partizan real al cauzei sale. Și cu atât mai puțin dacă este la curent cu zvonurile pe care prietenul nostru Víctor Sanmartín le-a împrăștiat în ultima vreme împotriva lui.

Am început să înțeleg încotro se îndrepta raționamentul prietenului meu.

— Dușmanul natural al unui anarhist este regele unei țări pe care visează să o elibereze de orice ordine, am spus eu. Iar dacă tata contribuia la instaurarea acestui rege…

Nu a fost nevoie să completez silogismul.

— Poate că e o idee absurdă, a afirmat Gaudí. Dar nu pierdem nimic dacă încercăm să vedem unde ne duce.

— În cel mai rău caz, o să ne pomenim cu un ochi vânăt.

Gaudí a zâmbit.

— Toată subtilitatea care îi prisosește lui Ezequiel în degete îi lipsește cu desăvârșire când deschide gura, a spus el. Deși poate că nici eu nu am fost foarte inspirat când i-am încredințat această sarcină.

— Din câte îmi închipui, e vorba de sarcina de a pune câteva întrebări discrete prin cartierul Raval.

Prietenul meu a încuviințat din cap.

— Ezequiel are multe virtuți, dar discreția nu e tocmai una dintre ele.

— Poate că va fi de mai mult folos dacă îi veți pune câteva întrebări chiar dumneavoastră în seara aceasta Fionei.

— Fionei?

— În ultimele zile i-a revenit misiunea de a face ilustrațiile pentru cel puțin două articole despre raziile poliției în timpul întâlnirilor secrete ale anarhiștilor în cartierul Raval. Isprăvile poliției și ale organizațiilor adversare sunt una dintre temele predilecte ale *Știrilor ilustrate.* Ea trebuie să știe prea bine la ce porți să bată.

Gaudí a rămas pentru câteva clipe cu privirea pierdută în furnicarul necontenit din port, cei doi ochi albaștri scrutând un punct în zare, pe deasupra catargelor ambarcațiunilor trase la cheiul de încărcare. Pescărușii zgomotoși zburau în cerc deasupra ochiurilor de apă tulbure din zona docurilor, câțiva porumbei se roteau și ei deasupra uscatului, iar primii nori ai dimineții aceleia începuseră să se adune dinspre apus. Buzele lui Gaudí s-au mișcat nervos de vreo câteva ori, dar fără să scoată vreun sunet. În cele din urmă, cu ochii ațintiți încă în văzduh, și-a dus mâna la buzunar, și-a scos de acolo tabachera și o cutie de

chibrituri, și-a aprins o țigară și, fără să mă privească, mi-a întins ambele obiecte în timp ce murmura:

— Mi se pare că e timpul să plecăm de aici.

Bineînțeles, nu am avut nimic de obiectat la această idee.

33

Douăzeci de minute mai târziu, cu un amestec evident de bucurie și curiozitate pe chip, Fiona ne primea în cabinetul ei din clădirea *Știrilor ilustrate.* Când am intrat, nu s-a ostenit să se ridice de la birou. S-a mulțumit doar să dea mâna cu noi ca să i-o sărutăm peste teancul gros de hârtii care îl acoperea – planșe de desen, caiete deschise, ediții vechi ale ziarului condus de tatăl ei – răspunzându-ne cu câte o înclinare din cap. Apoi ne-a invitat să luăm loc pe scaunele din fața biroului și ne-a întrebat cărui fapt i se datora neașteptata noastră vizită.

— Ce interesant, a spus, după ce a ascultat sumarele explicații oferite de Gaudí în privința motivelor care ne purtaseră până la cabinetul ei. Sunteți a treia persoană pe ziua de azi care îmi vorbește despre anarhiști.

Gaudí și cu mine ne-am privit unul pe altul cu coada ochiului.

— Și primele două au fost…

— Víctor Sanmartín și tatăl meu.

„Ia te uită!” m-am gândit eu.

— Ai dat de Víctor Sanmartín?

— De fapt, el a dat de mine, a răspuns Fiona surâzătoare. Mă aștepta la colțul străzii Fernando al VII-lea când am ajuns aici, înainte de ora nouă. Voia să-mi propună o afacere.

— O afacere?!

— Voia să scriem împreună un articol despre Sempronio Camarasa. Să punem la un loc informațiile mele din surse interne, cu informațiile lui, desenele mele și stilul lui. Succes garantat!

— Și ce i-ai spus?

Fiona m-a privit cu o sprânceană ridicată teatral.

— Tu ce crezi?

— Și anarhiștii?

Aflată de cealaltă parte a biroului care ne despărțea, Fiona și-a îndreptat trupul spre Gaudí.

— A spus că acum prietenii domnului Camarasa ar putea încerca să-i acuze pe anarhiști de asasinarea lui Andreu. Că, în lipsa altor dovezi în apărarea lui, nu ar șovăi câtuși de puțin să caute pe cineva nevinovat pe care să-l învinuiască de cele întâmplate.

Gaudí a încuviințat cu o expresie serioasă pe chip.

— Dar de ce să-i acuze tocmai pe anarhiști?

— Nu mi-a spus. Îmi închipui că a citit știrile pe care le-am publicat acum câteva zile în ziar despre numeroasele descinderi ale poliției din ultima vreme prin localurile din cartierul Raval, unde se adună acești bieți muritori de foame. M-am gândit că vorbea doar de dragul de a spune ceva.

„Bieți muritori de foame.” Acea expresie m-a surprins.

— Atunci înseamnă că nu ai o părere prea bună despre ei, am spus cu oarecare prudență.

Încă îmi aminteam reacția Fionei din noaptea trecută la sugestia mea cum că ideile ei politice păreau să se fi schimbat în mod considerabil de pe vremea când ne petreceam zilele împreună prin Londra. Apoi am continuat:

— Mă gândeam că ți se păreau… interesanți.

— Cine? Anarhiștii? a întrebat Fiona schițând o mutriță disprețuitoare. Puținii anarhiști pe care i-am cunoscut la Barcelona sunt niște bieți naivi. Sentimente nobile, idei confuze și nici cea mai mică urmă de simț al realității. În țara asta a voastră, dragii mei, anarhismul are tot atâtea posibilități să triumfe cât o Republică adevărată.

„Doar vedeți unde ne aflăm acum”, au adăugat, fără să mai fie nevoie, sprâncenele ei ridicate.

În așteptarea sosirii unui alt Burbon.

— Iar tatăl tău? am întrebat eu.

— Aici vine partea interesantă. Acum jumătate de oră, tata m-a chemat în cabinetul lui și m-a

anunțat că, începând de marți, vom începe să publicăm o nouă serie de articole de fond despre activitățile anarhiștilor. Viitoarea noastră campanie de conștientizare a opiniei publice, cum spunea tatăl tău. Cum spune tatăl tău, s-a corectat imediat Fiona.

Gaudí a emis un mormăit straniu.

— Ce coincidență!

— Nu-i așa?

Fiona a lăsat pe birou creionul pe care încă îl mai ținea în mână după ce desenase cu el, până în clipa când am ajuns noi, apoi l-a întrebat pe Gaudí, privindu-l țintă în ochi:

— Ce înseamnă asta?

Prietenul meu a dat din cap de la stânga la dreapta.

— Nu știu. Dar și mie mi se pare interesant.

În cabinet s-a lăsat o lungă tăcere gânditoare. Concluzia evidentă a cuvintelor Fionei – Sanmartín avea dreptate, prietenii tatălui meu voiau să-i scoată pe anarhiști drept vinovați de moartea lui Andreu, iar *Știrile ilustrate* aveau să fie primul instrument de difuzare a acestei idei în public – era pe cât de incomodă, pe atât de încurajatoare. Sau cel puțin așa mi se părea mie.

Oricât de mult l-ar fi urât pe tata și tot ce reprezenta el, inspectorul Labella și colegii lui de la poliția judiciară trebuie să-i fi urât și mai mult pe acești anarhiști care, naivi sau nu, aspirau la construirea unei societăți fără guvern, fără clase sociale sau forțe de securitate, și care – asta dacă articolele publicate în ultimele zile de *Știrile ilustrate* nu mințeau – de câțiva ani buni tulburau, cu zvonurile lor de revoltă și conflicte sociale, apele burgheziei barceloneze adormite.

După vreo două minute de reflecție comună, am hotărât în cele din urmă să mă refer din nou la tema care mă neliniștea încă din noaptea trecută.

— Cum te mai împaci cu tatăl tău?

Fiona m-a privit cu aer surprins.

— De ce mă întrebi?

— Azi-noapte, fără să vreau, v-am auzit certându-vă.

Chipul Fionei s-a întunecat pe dată.

— Și ce ai auzit mai exact?

— Țipete, doar atât. N-am înțeles nimic. Numai că niciodată nu v-am mai auzit certându-vă. De aceea mă întrebam…

— Spui că ne-ai auzit fără să vrei, m-a întrerupt Fiona. Văd că familia Camarasa are o problemă serioasă cu respectarea intimității celorlalți. Margarita citește scrisorile tatălui vostru, tu ne spionezi pe mine și pe tata…

— Nu vă spionam, am protestat eu, surprins din nou de reacția englezoaicei. Nu puteam să dorm, am ieșit în grădină și m-am gândit că poate și tu erai încă trează. Am auzit strigătele și am plecat.

Fiona a dat din cap, afișând, la rândul ei, o expresie serioasă.

— Nici eu nu sunt obișnuită să mă cert cu tata, după cum îți poți da seama, a spus ea încercând să surâdă fără să-i reușească însă decât o expresie buimăcită. Iartă-mă!

— Tu trebuie să mă ierți pe mine. Nu voiam să te pun într-o situație stânjenitoare.

— A fost o discuție între patru ochi, atâta tot. Nimic important. Azi lucrurile s-au liniștit.

Între noi s-a lăsat din nou tăcerea. Sunetul mecanismelor pornite la parterul clădirii unde se afla tiparnița a acoperit pentru o clipă vocile gazetarilor, ale secretarilor și ale șefilor de redacție care umblau încoace și încolo pe coridorul aflat de partea cealaltă a ușii noastre închise, iar pe fereastra deschisă se strecura zumzetul familiar al unui oraș în plină forfotă: vocile vânzătorilor ambulanți, nechezatul cailor și tropotul copitelor pe pavaj, clopotele de atenționare ale omnibuzelor în timp ce își deschideau drumul spre Piața Sant Jaume.

De data aceasta, Gaudí a fost cel care a intervenit, rupându-ne firul gândurilor.

— Poate veți dori să luați astăzi prânzul cu noi, a spus el, privind-o pe Fiona cu toate trăsăturile feței concentrate într-o expresie de cavalerism atât de impecabil, încât puțin a lipsit să nu zâmbesc. Cunoașteți restaurantul Las Siete Puertas?

— Vă mulțumesc pentru invitație, dar la *Știrile ilustrate* nu luăm prânzul. Gabriel poate să vă confirme.

— Sunt normele firmei, am glumit eu.

— Dar nu am de gând să vă iert cu gustarea, a spus Fiona, zâmbindu-i prietenului meu, de această dată cum nu se poate mai firesc. Sunt dornică să-mi arătați faimoasa machetă a bazilicii Santa María del Mar.

Gaudí a înclinat ceremonios din cap.

— Va fi o plăcere pentru mine. Mă tem, prietene Camarasa, că trebuie să plecăm, a adăugat el de îndată, privind spre mine.

Ne-am ridicat toți trei de pe scaunele noastre, ne-am îndreptat spre ușa cabinetului și acolo i-am sărutat mâna Fionei în semn de rămas-bun. Atunci ea mi-a strâns mâna într-un gest, din câte am înțeles, de reconciliere mută, după acea scurtă neînțelegere ivită între noi în mai puțin de douăsprezece ore, iar mai apoi, atunci când Gaudí a fost cel care i-a atins ușor cu buzele mâna fără mănușă, chipul ei a căpătat o expresie care mi-a adus dintr-odată în amintire luna decembrie a anului 1870.

— V-ați gândit la propunerea mea, Antoni? a întrebat ea.

Obrajii lui Gaudí s-au aprins pe loc.

— M-am gândit la asta, da, a murmurat el.

— Și?

— Încă… încă nu am luat o hotărâre.

Zâmbetul Fionei s-a deschis cu câteva grade mai mult.

— Nu e nicio grabă, a spus ea. Pe diseară, atunci. Să aveți un prânz plăcut, a adăugat, adresându-mi-se mie.

Când am părăsit în cele din urmă micul palat renascentist ocupat de birourile *Știrilor ilustrate* și ne-am văzut din nou în aer liber, obrajii lui Gaudí continuau să fie colorați într-un roșu aproape la fel de intens precum cel al părului său, acoperit acum de joben.

— Mai bine nu întreb, nu-i așa?

Prietenul meu nu mi-a răspuns.

Am profitat de plimbarea, în aparență fără vreo țintă anume, pe străduțele cartierului Raval, cu care ne-am umplut restul dimineții, ca să-i explic lui Gaudí teoriile formulate de Fiona – sau, mai bine zis, certitudinile comunicate de aceasta – în noaptea precedentă despre activitățile din trecut ale tatălui meu, despre situația lui judiciară din prezent și despre speranțele nutrite în privința viitorului său. I-am pomenit și de atitudinea ciudată a mamei încă din momentul arestării tatei, l-am informat despre strania implicare a avocatului Aladrén și despre vizitele făcute împreună cu mama la alte trei domicilii aparținând membrilor înaltei societăți din oraș – unul dintre acestea, aflat pe bulevardul San Juan, fiind cel unde intrase tata cu vreo două ore mai înainte de a se întoarce în sfârșit acasă –, apoi i-am împărtășit și lui, în cele din urmă, propriile impresii despre tot ce ar fi putut să însemne toate acestea.

Gaudí m-a ascultat cu toată atenția, punându-mi doar întrebările necesare pentru a lămuri vreun punct neclar al istorisirii mele sau pentru a-mi cere mai multe amănunte în vreo privință sau, de vreo două ori, pentru a-mi cere să încerc să reproduc cu exactitate cuvintele folosite de Fiona, de mama sau de avocatul Aladrén în discuțiile lor.

— Ei bine? l-am întrebat eu în cele din urmă, după ce mi-am încheiat expunerea.

Prietenul meu n-a stat prea mult pe gânduri.

— Toate ideile domnișoarei Fiona mi se par corecte, a afirmat el, atingându-mi scurt cotul cu mâna și făcându-mă astfel să mă opresc lângă zidul unuia dintre numeroasele ateliere textile din partea de nord a cartierului Raval. Tatăl dumneavoastră este un agent al Burbonilor care, în ultimii șase ani, a finanțat proiectul restaurației monarhice prin casa de licitații din Londra, întors acum la Barcelona cu o nouă sarcină de o natură necunoscută nouă pentru moment, dar fără îndoială știută de doamna Camarasa, și, se prea poate, și de domnișoara Fiona și de tatăl ei, domnul Begg. Mama dumneavoastră a primit ordin să nu dezvăluie misiunea soțului ei în fața poliției și să încredințeze cauza tatălui în mâinile altor agenți ai Burbonilor aflați sub acoperire, precum acest avocat Aladrén, care a mai ajutat familia Camarasa în cazul tentativei de înșelăciune a lui Andreu. Ceea ce așteaptă amândoi, cu siguranță, este ca Republica să cadă cât mai curând cu putință și să sosească un nou rege, ca să poată ieși din închisoare și să-și apere onoarea și nevinovăția așa cum se cuvine, și-a completat Gaudí enumerarea de certitudini comune cu cele ale Fionei, în timp ce mă privea cu ochii strălucind de o vizibilă fervoare. Dar e ceva ce teoria domnișoarei Fiona nu are în vedere.

— Ce anume?

— Motivul asasinării lui Andreu. Motivul pentru care a fost acuzat tatăl dumneavoastră. De ce ar vrea cineva să asasineze un bătrân vânzător de artă ajuns la faliment și să-l acuze de moartea acestuia pe tatăl dumneavoastră? Cu ce scop?

În momentul acela, pe străduța unde ne aflam a intrat un car pentru mărfuri, Gaudí văzându-se astfel silit să facă o mică pauză în discursul lui.

— Să zicem că totul este adevărat. Să zicem că Fiona, datorită poziției, datorită relațiilor personale, știe despre ce vorbește când se referă la

tatăl dumneavoastră, iar ceea ce v-a mărturisit aseară nu sunt speculațiile unei femei îngrijorate, ci informațiile pe care ea credea că meritați să le știți. Oricum, conform acestui scenariu, tatăl dumneavoastră nu ar fi altceva decât încă o piesă oarecare pe o tablă de șah populată, fără îndoială, de multe alte piese. Un pion pus în serviciul marii partide a restaurației.

Prietenul meu a păstrat un moment de liniște retorică, după care a continuat:

— Atunci cine are interesul de a-l trimite la închisoare slujindu-se de probe false și chiar de a-l aduce pe eșafod? Și de ce l-au ales tocmai pe el?

Nu am știut să-i dau un răspuns lui Gaudí și nici el nu-l aștepta.

După câteva clipe de tăcere, umplute cu glasurile și strigătele unui grup de muncitori care ieșeau dintr-o fabrică din apropiere, am formulat la rândul meu o altă întrebare:

— Și anarhiștii aceștia care par să-și facă apariția acum la locul crimei, ce rol joacă în teoria asta?

De data aceasta, Gaudí a fost cel care nu a știut să-mi răspundă. Așa că nu mi-a rămas decât să-mi răspund mie însumi:

— Poate că, în lipsa unui rege căruia să i se dea șah, acești bieți naivi despre care vorbea Fiona se mărginesc să lichideze un pion oarecare.

Prietenul meu m-a privit din nou cu ochii umezi și strălucitori, dar tot nu mi-a spus nimic nici de data aceasta.

După ce am luat un prânz cât se poate de agreabil cu Gaudí și după ce am mai stat puțin de vorbă la masa noastră dintr-un colț al restaurantului Las Siete Puertas, l-am însoțit pe prietenul meu până la Piațeta Moncada și m-am despărțit de el la intrarea în clădire. Apoi am coborât din nou în Piața Palatului și am oprit prima cabrioletă care mi-a ieșit în cale. Începusem deja

să simt cum asupra întregului meu trup și asupra stării mele de spirit se răsfrângeau oboseala și lipsa de somn care se acumulaseră de-a lungul ultimelor patruzeci și opt de ore, iar ideea de a mă întoarce pe jos până în cartierul Gracia, așa cum făceam de obicei, mi se părea acum de neconceput. Așa că i-am spus vizitiului adresa de destinație, m-am așezat cum am putut mai bine în cabina cu coviltirul lăsat a cabrioletei și am închis ochii, cu intenția de a nu-i deschide până ce nu ajungeam la locuința-turn a familiei.

Restul după-amiezii mi l-am petrecut în casă. O vreme am citit în dormitor, am luat o gustare în curtea acoperită împreună cu Margarita și Marina, am întreprins, fără succes, trei incursiuni spre salonul de seară, dar de fiecare dată mama vorbea cam cu tot atâtea persoane care, după toate aparențele, nu aveau nici cea mai mică intenție de a împărtăși cu mine tema discuției, iar pe la șapte, obosit de-acum să trec neobservat, m-am închis în atelierul meu fotografic și, până la vremea cinei, mi-am făcut de lucru cu câteva dintre noile jucării optice sosite din Anglia pe cale maritimă.

La nouă fix, Marina a bătut la ușă să mă anunțe că, în salonul principal, cina era servită.

Cinci minute mai târziu, când am intrat ca să-mi ocup locul, mama, sora mea și Ramón Aladrén erau deja așezați la masă.

— Domnule Camarasa, m-a salutat avocatul, ridicându-se în picioare și întinzându-mi o mână la fel de fermă precum cea pe care avusesem deja prilejul să o strâng în seara dinainte. Mă bucur să vă văd din nou.

— Și eu mă bucur, domnule Aladrén.

Acesta a fost, cum se spune de obicei, momentul culminant al discuției noastre. De-a lungul serii, conversația lipsită de importanță a lui Aladrén, tăcerile grele ale mamei și însăși somnolența noastră trădată de câte un căscat s-au aliat pentru a anihila orice tentație resimțită de mine sau de

Margarita de a strica, prin vreo întrebare nepotrivită, splendida cină pregătită de doamna Masdéu.

— A fost o plăcere din partea mea, domnule Camarasa, și-a luat rămas-bun avocatul de la mine la ora zece fix, când se afla de acum pe caldarâmul din fața turnului nostru. Într-una din zile, dumneavoastră și cu mine avem de vorbit.

— Poate mâine?

Bărbatul a schițat un surâs de o amabilitate impecabilă.

— Într-una din zile, a repetat, punând un picior pe scara trăsurii sale. De acum înainte am să vin mai des pe aici, nu vă faceți griji.

L-am văzut, așadar, pornind spre vila sa aflată în vecinătate fără să pot face altceva decât să-mi afund mâinile în buzunarele pantalonilor și să casc la lună.

Zece minute mai târziu, Margarita mă aștepta la ușa dormitorului.

— Povestește-mi totul cu lux de amănunte, mi-a poruncit ea, închizând ușa în urma noastră și trăgându-mă de mână până m-am așezat pe marginea saltelei.

— Nu mi-a spus nimic. Tot ce mi-a spus a fost că avem de vorbit într-una din zile.

— Nu avocatul. Fiona.

— Fiona?

— Marina mi-a spus că a fost aici cu tine noaptea trecută, după ce eu m-am dus la culcare. Și că ați vorbit întruna.

„Ia te uită ce face Marina!” m-am gândit eu. „Altă locatară în casa familiei Camarasa care nu dovedea prea mult respect față de dreptul celorlalți la intimitate.”

— Atunci înseamnă că era cu urechea lipită de ușă.

— Să nu cumva să o certi pe Marina, m-a avertizat Margarita cu seriozitate. E singura prietenă pe care o am.

— Oricum, nu e nimic de povestit.

— Nu mai sunt o copilă, Gabi. Am dreptul să știu.

Margarita avea dreptate. Orice ni se întâmpla, ea avea tot dreptul să știe. Frustrarea resimțită de mine văzând cum mama refuza să-mi împărtășească secretul pe care îl trăia cu tata era, fără îndoială, aceeași pe care o simțea acum Margarita, știind că mă aflam în posesia unor informații necunoscute ei. Așa că am luat-o ferm de mână și, fără să-mi aleg cuvintele și fără să trec cu vederea vreun amănunt, i-am relatat tot ceea ce-i povestisem și lui Gaudí cu câteva ceasuri în urmă.

Când am încheiat, sora mea părea să se simtă ciudat de ușurată.

— Atunci, e de ajuns să-i câștige pe prietenii lui pentru ca tata să iasă din închisoare. Asta e o veste bună, nu?

În timp ce o îmbrățișam și îi spuneam că da, avea dreptate, aceea era o veste bună, am înțeles: Margarita tocmai făcuse cunoștință, ca adult, cu realitatea.

M-am trezit pe la trei dimineața cu vezica plină și tâmplele pulsând de durere. Am intrat în camera de baie și am urinat pe întuneric în closet, mi-am cufundat capul în apa aproape înghețată din chiuvetă și, mergând înapoi spre dormitor, am deschis larg ferestrele cu intenția să trag în piept puțin aer proaspăt. Atunci am văzut palida strălucire care le dădea coroanelor copacilor din grădină un aer fantasmagoric.

Închipuindu-mi că Fiona încerca să se lupte cu insomnia, ca de obicei, în pridvorul vechii locuințe de serviciu nu am putut rezista ispitei de a-mi pune niște haine pe mine și de a ieși să aflu rezultatul primei seri pe care englezoaica o petrecuse singură cu Gaudí. Am coborât pe întuneric în salon, am ieșit pe ușa curții interioare acoperite și am străbătut grădina sălbăticită urmând drumul de

dale crăpate ce unea turnul familiei cu clădirea ocupată de familia Begg.

Lumina ce-mi atrăsese atenția de la fereastra dormitorului provenea, într-adevăr, de pe pridvorul locuinței de serviciu.

La fel ca în noaptea primei mele vizite clandestine la Monte Táber, Fiona stătea într-unul din cele două balansoare aflate în pridvor. Avea ochii închiși și o țigară aproape consumată între degetul arătător și cel mijlociu ale mâinii drepte. Un nor de fum cu un miros inconfundabil plutea în jurul ei și umbra unui surâs, și el inconfundabil, îi lumina chipul. Părul despletit, mai roșu ca niciodată, era răsfirat peste umeri, peste piept și chiar peste brațele balansoarului, într-o revărsare minunată și de neoprit, precum părul acela fabulos care, după cum spunea legenda, umpluse sicriul răposatei Lizzie Siddal.

Cel de-al doilea balansoar, cel mai apropiat de unicele două trepte care urcau spre pridvor, era ocupat de Gaudí.

Prietenul meu avea ochii întredeschiși, chipul palid precum cel al unui cadavru și buzele deformate de o grimasă pe care nu am s-o descriu acum. Nu avea nicio țigară în mână, însă mirosul care i se degaja din haine și grămăjoara de cenușă adunată în partea dreaptă a balansoarului nu lăsau nicio umbră de îndoială asupra celor întâmplate.

— Prietene Camarasa, m-a salutat el cu o voce firavă când, după trei secunde de șovăială, m-am așezat în genunchi lângă el și i-am pus o mână pe fruntea acoperită de broboane de sudoare înghețată.

Apoi, încercând cu greu să-și prefacă grimasa de pe buze într-un zâmbet stângaci eșuat, a adăugat:

— Cred că tocmai mi-am găsit și eu dragonii.

34

Nu am mai avut nicio știre despre Gaudí până luni, seara târziu. Chiar eu am mers să-l caut atunci la mansarda lui din Piațeta Moncada, la nici jumătate de oră după ce mi-am îndeplinit obligația de a mă prezenta la secția de poliție din clădirea Docurilor Regale. Mă intriga tăcerea prietenului meu de-a lungul întregii zile precedente, tăcere pe care la început o interpretasem ca fiind una reticentă sau poate rușinată, dar care, pe parcursul zilei de duminică, ajunsese să capete în închipuirea mea o vagă încărcătură funestă; totodată, ceea ce mă intriga și mai mult era faptul că Gaudí nu-și ținuse cuvântul față de sora mea și nu găsise niciun moment să se apropie de secția unde, de-a lungul întregii zile de luni, familia mea și cu mine ne-am văzut supuși tiraniei polițienești încă de la prima oră a dimineții. Din această pricină, perspectiva întâlnirii iminente din acea seară cu prietenul meu nu avea darul să-mi ridice moralul, ci mai degrabă să mă neliniștească: pentru prima dată de când ne cunoșteam, simțeam că faptul de a merge să-l văd pe Gaudí nu era atât un prilej de bucurie și de aventură, cât mai degrabă o datorie incomodă la care mă obliga prietenia cu el.

Și poate acesta să fi fost motivul, cred eu acum, pentru care soarta mi-a fost în mod straniu favorabilă atunci și mi-a surâs cu un înțeles pe care nici eu, nici Gaudí nu am fost în stare să-l pricepem decât peste alte două luni, când precipitatul sfârșit al întâmplărilor istorisite în aceste pagini ne-a revelat amândurora neașteptata însemnătate a celor întâmplate în acea seară de început de noiembrie.

Până atunci, ziua fusese atât de lungă și de obositoare pe cât era de așteptat. Întregul cerc al familiei Camarasa – mama, sora mea și cu mine, Martin și Fiona Begg, cei cinci servitori și, spre

oarecare surprindere din partea mea, avocatul Aladrén – ne-am prezentat la secția din clădirea Docurilor Regale la ora nouă fix dimineața, însă numai de la ora unsprezece inspectorul Labella a început să ne solicite prezența în biroul său, doar unul câte unul, la intervale neregulate și într-o ordine atât de misterioasă, încât eu, oricât de mult am încercat, nu am fost în stare să găsesc logica după care se ghida agentul Catalán atunci când scotea capul pe ușa de la sala de așteptare și chema pe câte cineva de pe lista sa de nume proprii. La ora două fix, atunci când un bărbat îmbrăcat în civil a intrat în sală cu două carafe mari cu apă și un săculeț cu sendvișuri, silindu-ne astfel să ne întremăm înaintea următoarei runde de interogatorii, doamna Masdéu și doamna Iglesias – bucătăreasa și servitoarea principală a casei – deja răspunseseră la întrebările pe care inspectorul li le rezervase, însă vizitiul, aflat lângă mine, încă își mai aștepta rândul, la fel ca Marina, vizibil speriată, și domnul Carbonell, un localnic din cartierul Gracia care venea dimineața să se ocupe de grădina noastră și a cărui prezență la acel interogatoriu nu înceta să fie, prin ea însăși, un mister demn de a fi luat în seamă. Margarita răspunsese și ea la întrebările lui Labella înainte de ora unu, însă chiar și după patru ore, spre nesfârșita ei disperare, nici mama și nici eu încă nu ne mișcaserăm de pe scaunele noastre incomode. În ceea ce-l privește pe Martin Begg, fusese primul martor – acesta era statutul nostru legal în dimineața aceea, după spusele lui Aladrén: acela de martori de serviciu în cadrul unei cercetări polițienești – a cărui prezență a fost solicitată de Abelardo Labella, iar la ora douăsprezece primise deja permisiunea de a pleca să supravegheze ultima etapă a editării numărului curent al *Știrilor ilustrate,* în timp ce fiica sa a fost penultima ocupantă a sălii de așteptare care și-a auzit numele rostit de agentul Catalán. Deja se făcuse șase seara,

iar mama și sora mea o și porniseră pe drumul de întoarcere spre casă în compania Marinei, a vizitiului nostru și a lui Ramón Aladrén care, după toate aparențele și din motive necunoscute mie, hotărâse că nici eu, nici Fiona nu mai aveam nevoie de sprijinul său în materie legală. Astfel rămăseserăm să împărțim singuri, preț de nici zece minute, acea sală de așteptare asfixiantă, după ce trecuseră aproape zece ceasuri de când ne aflam acolo.

— Punem pariu care va fi ultimul chemat? m-a întrebat Fiona cu un zâmbet cam palid, la câteva clipe după ce mama terminase interogatoriul și ieșise ca să-și ia poșeta și să plece împreună cu sora mea și domnul avocat. O gustare pe strada Petritxol?

Dincolo de saluturile de rigoare schimbate la prima oră a dimineții, când am urcat în trăsura familiei, aceea era prima frază adresată mie de Fiona de când ne despărțiserăm sâmbătă la ușa cabinetului ei din micul palat renascentist de pe strada Fernando al VII-lea. Nu avusesem nicio veste din partea ei toată duminica – la fel ca Gaudí, și ea părea să fi dispărut după strania noastră întâlnire nocturnă din pridvorul vechii noastre locuințe de serviciu –, iar de-a lungul acelei interminabile zile petrecute la secția de poliție, nici ea, nici eu nu ne-am manifestat intenția de a comunica în mod direct.

— Voi, englezii, și patima voastră pentru joc, am răspuns eu, ridicându-mă de pe scaunul unde stătusem până atunci și îndreptându-mă spre altul, mai apropiat de Fiona.

Ea mi-a zâmbit din nou, de data aceasta cu mai multă prospețime.

— Oricum, pariul e gata măsluit. Ultimul căruia o să-i vină rândul ești tu.

— Așa crezi?

— Pentru inspectorul Labella, dragul meu, tu ești cireașa de pe tortul de azi în care noi am fost

ingredientele. Și acum tot ce urmărește e să ai tu creierul cel mai obosit și vulnerabil.

Nu m-am prefăcut că nu mă gândisem și eu la această posibilitate.

— Punem pariu pe gustarea de care spui, i-am răspuns oricum. Mergem chiar în seara asta?

Fiona a tăgăduit din cap.

— Singurul lucru pe care vreau să-l fac în seara asta e să ajung acasă, să fac o baie caldă și să dorm neîntoarsă douăsprezece ore.

— Ai dormit prea puțin în ultima vreme?

— Toți am dormit puțin, după câte se pare, mi-a răspuns Fiona, îndreptându-și spinarea pe spătarul scaunului și privindu-mă cu capul ușor înclinat spre stânga. În ultima vreme nici tu, nici eu nu dormim îndeajuns, nu-i așa?

A dat de înțeles că aceasta era o invitație de a pune în sfârșit cărțile pe masă și de a o întreba ceea ce, fără îndoială, ne frământa în egală măsură pe amândoi:

— Pot să te întreb, atunci, ce s-a întâmplat azi-noapte?

— Poți, a răspuns Fiona fără să stea pe gânduri. Dar mi-e teamă că nu am nimic interesant să-ți povestesc.

— Gaudí a petrecut noaptea cu tine. Asta e interesant.

Fiona a tăgăduit din nou din cap.

— Antoni și-a petrecut noaptea în studioul meu, în balansoarul meu și în camera mea de baie. Nu a trecut și prin patul meu, dacă asta vrei să spui.

Nu asta voiam să spun.

Sau nu întocmai.

Și, oricum, nu atât de direct.

— Nu mă gândeam la nimic de felul acesta, am asigurat-o pe un ton serios. Și chiar dacă ar fi fost așa…

— Chiar dacă ar fi fost așa, ceea ce eu și Antoni am fi putut face în intimitatea cearșafurilor mele nu ar fi fost treaba ta, m-a întrerupt Fiona. Dar nu-

ți face griji. Chiar dacă eu nu sunt o doamnă, prietenul tău, în schimb, este un domn.

Englezoaica a pronunțat aceste cuvinte cu totală spontaneitate, fără agresivitate sau dorință aparentă de a mă provoca.

Fiona nu era o doamnă. Gaudí, în schimb, era un domn. Două observații simple, atât și nimic mai mult.

— Trebuie să pledez în favoarea inocenței tale?

— Așa ai face dacă ai fi și tu un domn…

— Atunci, n-am să mă obosesc să o fac. În studiou, în balansoar și în camera ta de baie, spui?

Fiona a schițat un zâmbet șăgalnic, care îi întinerea chipul cu cel puțin patru ani.

— Se pare că stomacul prietenului tău nu este obișnuit cu orice… compuși.

Am zâmbit la rândul meu.

— Țigările tale sunt mai greu de digerat decât ceaiul lui verde – am presupus eu, coborând vocea la auzul unor pași care străbăteau culoarul prin dreptul ușii deschise a sălii de așteptare. Ți-a dat și ție să încerci?

În penumbra înserării care se lăsa de partea cealaltă a marii ferestre zăbrelite, ochii Fionei au licărit misterios.

— Ție ți-a dat să încerci? a întrebat la rândul ei.

Cum bănuiam că nu mai aveam nimic de ascuns, i-am povestit pe scurt Fionei experiența mea de vineri noaptea de la Monte Táber. Cea de-a doua incursiune clandestină în acel loc, felul în care m-am apropiat de masa lui Gaudí, lipsa oricărui efect după ce i-am ingerat poțiunea și, bineînțeles, fascinația exercitată încă asupra mea de acea dansatoare diformă, cu a cărei prietenie se mândrea atât de mult amicul meu. Am trecut cu vederea doar amănuntul vizitei mele în cămăruța modestei cariatide rurale.

— După cât se pare, creierul meu nu este proiectat să se desfete cu acest soi de experiențe, am conchis eu. Dar îți mărturisesc că ard de

nerăbdare să o văd din nou dansând pe femeia aceea.

Fiona a trecut peste ultima frază și a rămas cu cea dinainte.

— Poate că încă nu ai găsit factorul declanșator potrivit, mi-a spus, apropiindu-se încă puțin de mine. Din câte văd, compusul prietenului tău nu este un astfel de factor.

Am preferat să nu o întreb dacă se putea spune acest lucru, în schimb, despre substanțele ei. Amintirea chipului descompus al lui Gaudí, fruntea-i plină de broboane de sudoare rece, ochii umezi și tulburi ca ai oricăruia dintre dependenții de opium care populau localurile de acest fel din East End-ul londonez nu încetaseră să-mi tulbure somnul și să-mi umple de neliniște starea de veghe încă din zorii zilei de duminică. Fie pentru că așa mi-era firea, fie datorită învățăturilor pe care le trăsesem în timpul trecutului comun sau chiar a indiferenței Fionei, știusem mereu cum să rezist tentației de a o urma pe englezoaică în călătoriile ei pe calea fumului și a ideilor; dar nu eram sigur că și Gaudí era în stare să o facă.

— Atunci, înseamnă că seara a fost interesantă, am spus eu, încercând să conduc conversația noastră spre ape mai liniștite.

Fiona a încuviințat fără să șovăie.

— Foarte interesantă. M-am întâlnit cu Antoni la intrarea în bazilica Santa María la ora cinci fix, am urcat împreună cu el la mansardă și i-am cunoscut fratele. Un tânăr ieșit din comun, acest Francesc.

Fiona a surâs văzându-mă încuviințând cu atâta hotărâre.

— Mai întâi mi-a arătat de la balconul lui o priveliște minunată asupra bisericii, iar apoi și-a dedicat următoarea jumătate de oră ca să-mi explice toate amănuntele machetei pe care o construiește și să-mi prezinte și câteva desene legate de aceasta. Ideile lui despre cele șase sau

șapte puncte care susțin toată greutatea clădirii sunt fascinante, nu crezi?

— Fără îndoială că sunt, am încuviințat eu. Fie că sunt sau nu adevărate, reprezintă o teorie demnă de admirație.

— Fie că sunt sau nu adevărate? Așadar, crezi că nu sunt?

Am ridicat din umeri.

— Gaudí știe mult mai multe decât mine despre arhitectură și are și niște idei mai puțin convenționale decât ale mele. Eu nu sunt în măsură să-i judec teoriile despre structura bazilicii Santa María del Mar… oricât de fanteziste și de incerte mi s-ar părea acestea.

Fiona a părut să mediteze câteva clipe la cuvintele mele înainte să-și continue istorisirea despre seara petrecută împreună cu Gaudí.

— După ce mi-a arătat macheta și planurile, l-am lăsat pe Francesc în mansardă și am plecat să luăm o gustare la o lăptărie din apropiere. Apoi ne-am plimbat o vreme prin Grădina Generalului, am urcat spre maidanul dintre zidurile vechii Cetăți și acolo m-a dus la unul dintre locurile unde, după cum mi-a spus, găsește rădăcini de mătrăgună pe care le adaugă în faimosul său compus de ceai verde. Am cinat în restaurantul pe care îl frecventați voi, Las Siete Puertas, iar apoi, după ceva insistențe din partea mea, a acceptat să mă ducă la Monte Táber. Acolo mi-am petrecut două ore singură, la o masă din fundul localului, uitându-mă cum dansează prietena ta Cecilia și numărând bancnotele pe care Antoni și le băga în buzunar, a spus Fiona surâzând din nou. Am încercat și conținutul uneia dintre sticluțele lui. Apoi am mers acasă, am stat o vreme în atelierul meu, după care l-am invitat să ieșim în pridvor și să ne aprindem câte o țigară dintr-ale mele. Și atunci, ai ajuns tu și ai stricat totul.

Erau atâtea lucruri stranii în ceea ce tocmai îmi spusese Fiona, încât nu știam care mi se părea mai

surprinzător. Gaudí o luase pe Fiona să culeagă rădăcini de mătrăgună printre ruinele vechii Cetăți. Gaudí o luase cu sine pe Fiona la Monte Táber și, odată ajunși acolo, trecând peste toate teoriile sale răsunătoare despre firea pur pământească a femeii și despre incapacitatea ei de a înlătura vălul care acoperă realitatea noastră imediată, îi oferise una dintre sticluțele lui. Iar apoi, lucru încă și mai surprinzător, Gaudí acceptase să o însoțească pe Fiona până la turnul nostru și, când de-acum se lumina de ziuă, în timp ce Martin Begg dormea la doar câteva uși mai încolo, împărțise cu ea dubla intimitate a artei și a drogurilor ei.

Pus în fața întregii colecții de vești neașteptate, am ales să-i pun Fionei întrebarea cea mai neutră pe care am fost în stare să o formulez:

— Ce părere ți-a făcut Cecilia?

În clipa aceea, înainte ca englezoaica să aibă prilejul să-mi răspundă, capul agentului Catalán s-a ivit pe ușa sălii de așteptare și ne-a anunțat că inspectorul Labella îi solicita domnișoarei Begg prezența în birou.

Nu am să vă plictisesc cu relatarea propriei întrevederi cu inspectorul sau a interogatoriului la care m-a supus acesta în biroul lui mai bine de jumătate de ceas sau cu declarația oficială – poate că aceasta să fie forma cea mai potrivită de a o spune – pe care eu, aflat în dubla condiție de fiu al lui Sempronio Camarasa și de martor indirect al asasinării lui Eduardo Andreu, am dat-o înaintea peniței atente a secretarei sale și a urechilor foarte ascuțite ale lui Labella. De-a lungul acestei jumătăți nesfârșite de oră cât a durat întrevederea noastră, atitudinea inspectorului față de mine a semănat mai degrabă cu cea manifestată în timpul primelor sale vizite în turnul familiei din Gracia – condescendentă, afectată, stânjenitor de oficială – decât cu autoritatea agresivă arătată în timpul celor câteva întâlniri ale noastre de vineri, mai întâi în cămăruța lui Andreu și apoi, câteva ore mai târziu,

în momentul arestării tatălui meu în propria noastră casă și a vizitei ulterioare pe care am făcut-o cu toții la această secție de poliție. De această dată, în orice caz, nu am mai confundat atitudinea mieroasă a bărbatului acela cu fața ciupită de vărsat cu servilismul și nici cu bunăvoința față de situația mea și nici măcar cu pura amabilitate. Abelardo Labella încă mai avea în mâini destinul tatălui meu și el nu numai că o știa, ci se și bucura de asta. Noua lui strategie nu avea alt obiectiv decât acela de a mă câștiga de partea cauzei lui; iar cauza lui, bineînțeles, nu era alta decât să închidă cazul acesta suculent pe care îl avea în mână și să-l trimită pe tata cât mai repede cu putință pe eșafodul închisorii Amalia.

— A fost o plăcere să vorbesc cu dumneavoastră, domnule Camarasa, și-a luat el rămas-bun, strângându-mi mâna în pragul biroului. E o bucurie să schimbi idei cu un tânăr atât de rezonabil ca dumneavoastră. Sper ca aceasta să nu fie ultima noastră conversație.

— Sunt sigur de asta, am răspuns eu, simțind cum pielea înghețată a mogâldeței aceleia începuse să-mi răcească pielea propriei mâini.

Când m-am întors în sala de așteptare, Fiona nu se mai afla acolo. Jacheta mea, resturile ultimului sendviș mâncat pe jumătate și ziarele pe care, la rugămintea mea, le cumpărase vizitiul nostru înainte să plece se aflau tot pe scaunul pe care le lăsasem, iar lângă acestea se afla și un bilet scris cu caligrafia inconfundabilă a Fionei. Doar trei cuvinte: „Casă. Baie. Somn”. Am zâmbit și l-am pus la păstrare în buzunarul interior al hainei. Apoi am strâns ziarele și sendvișul, mi-am luat rămas-bun de la agentul Catalán și am ieșit în sfârșit din secția de poliție.

Era ora șapte seara. Soarele cobora pe jumătatea unui cer acoperit din nou de ceață și de nori de funingine. „Un cer industrial, m-am gândit atunci. Un cer murdar și încărcat. Un cer absolut modern.”

Am urmat drumul de-a lungul Zidului până la Piața Palatului, am trecut prin fața ușilor de-acum închise ale vechii Burse și mi-am cufundat mâinile în fântâna Geniului Catalan, poate pentru a mă spăla de contactul cu inspectorul Abelardo Labella și cu lumea lui populată de uniforme și amenințări. Am urcat apoi pe cele două sau trei străduțe care mă despărțeau de porticul bazilicii Santa María del Mar cu intenția de a înconjura lăcașul și de a ajunge apoi în Piațeta Moncada.

Atunci l-am văzut.

Víctor Sanmartín.

Ziaristul de la Gazeta de seară care ne hărțuia, pe tata și pe întreaga noastră familie. Gazetărașul întreprinzător care încercase deja să ne coopteze pe mine și pe Fiona în proiectul lui de a-și croi o carieră pe spinarea lui Sempronio Camarasa.

Chiar în momentul când am ajuns în piața care se deschidea dinaintea fațadei bazilicii Santa María del Mar, Sanmartín tocmai intra în lăcașul de cult. L-am văzut doar din spate, dar ținând seamă de lungimea părului și de întreaga lui siluetă, nu încăpea nicio îndoială în privința identității sale. N-am mai stat pe gânduri. M-am strecurat printre diversele grupuri de gură-cască, printre cei șase sau șapte vânzători ambulanți și cetele de copii care înveseleau piața, am ajuns și eu până la ușa bisericii și, descoperindu-mi capul în ultimul moment, am intrat în lăcaș cu respirația întretăiată de iminența unei întâlniri care promitea măcar încă o emoție pe lista numeroaselor trăiri acumulate în ultimele zile.

Am întârziat câteva clipe în a-l localiza pe gazetar în mijlocul penumbrei dinăuntru, atotstăpânitoare la ceasul acela, când nici lumina palidă a amurgului ce pătrundea prin vitralii și rozetă, nici cele câteva lumânări rămase aprinse în capelele laterale nu izbuteau să risipească umbrele apăsătoare care locuiau între ziduri. Víctor Sanmartín stătea neclintit la poalele uneia dintre

zveltele coloane octogonale care împărțeau interiorul clădirii, aproape de prezbiteriu, la doar câțiva pași de verticala care unea pardoseala de marea orgă barocă. Trupul îi era orientat spre șirul de capele adăpostite între contraforturile zidului dinspre miazănoapte, părând să cerceteze cu deosebită atenție vreun detaliu din complexa încrengătură de arcuri și bolți ce se desfășura deasupra creștetului său. Sunetul pașilor mei nu l-a distras de la contemplație; doar când i-am rostit numele și-a ridicat ochii din înălțimi și mi-a observat în sfârșit prezența.

— Gabriel Camarasa, a murmurat atunci, cu un ton al vocii cum nu se poate mai nimerit ținând seamă atât de decorul din jur, cât și de situația incomodă în care ne aflam amândoi începând din acel moment.

— Vă bucurați să mă vedeți, domnule Sanmartín?

Am putut să ghicesc mai degrabă decât să văd zâmbetul care s-a ivit de îndată pe buzele efeminate ale gazetărașului. Chiar și așa, era evident că prezența mea în acea biserică îl surprinsese. Îl surprinsese și îl neliniștise. Faptul că eu mă aflam acolo nu era o veste bună pentru Víctor Sanmartín. Iar pe mine acest lucru nu putea decât să mă bucure.

— Aș minți să spun că nu, domnule Camarasa, a afirmat el, întinzându-mi o mână înmănușată pe care, de data aceasta, am refuzat să o strâng.

— Nu cred că minciuna ar fi o problemă pentru dumneavoastră, domnule Sanmartín.

După cinci secunde de zâmbet șovăielnic, Sanmartín și-a coborât mâna întinsă pentru a o introduce mai apoi în buzunarul pantalonilor.

— Ați avut o zi lungă, a spus el. Secția centrală de poliție nu este un loc plăcut, din câte am înțeles.

L-am scrutat pe tânăr din cap până în picioare, încercând să compar trăsăturile șterse ale figurii și siluetei lui cu cele care îmi provocaseră atâta

repulsie cu câteva zile în urmă, în timpul scurtei discuții avute în sala de festivități a micului palat renascentist de pe strada Fernando al VII-lea. Părul lung și ondulat ca al unei femei. Ochii mari și negri. Nasul drept și ascuțit. Buzele subțiri, decolorate, și ele feminine, completând un chip atrăgător, fără îndoială, dar care mie, în mod straniu, mi se părea respingător.

„Unul din fătălăii ăia care umblă prin port, doar-doar o găsi vreun marinar ca el", spusese Colțosul.

O definiție pe cât de grăitoare, pe atât de fidelă a chipului, siluetei și manierelor acelui tânăr care mă privea acum prin penumbra unei biserici vechi de mai multe secole.

— Nu vă înșelați câtuși de puțin, domnule Sanmartín, i-am răspuns eu. Secția de poliție nu e un loc plăcut. Sper să nu aveți niciodată ocazia să încercați asta pe propria piele.

— Mă tem că am avut de mai multe ori ocazia să o fac, domnule Camarasa, a replicat de îndată Sanmartín. Asta mi-e datoria, după cum bine știți.

— O știu prea bine. Datoria dumneavoastră.

Am rămas tăcut pentru o vreme, după care am adăugat:

— Nu-mi închipuiam că sunteți o persoană religioasă.

Gazetarul a privit în jur cu un aer cum nu se poate mai indiferent.

— Să spunem că sunt un iubitor de artă, a răspuns el. Apoi, văzând că tăcerea mea se prelungea, a adăugat: Oferta mea rămâne în picioare, domnule Camarasa.

— Care ofertă?

— Interviul pe care vi l-am propus în noaptea recepției organizate de *Știrile ilustrate.*

Am încuviințat cu un aer serios.

— Este foarte amabil din partea dumneavoastră. Credeam că ați hotărât deja să mă înlocuiți cu Fiona Begg.

Numele acela i-a provocat lui Víctor Sanmartín o reacție curioasă și instantanee. Chipul lui, aș fi putut să jur, a devenit încă și mai palid după cât am putut să observ în penumbra care ne înconjura, iar corpul a început să i se agite cu vizibilă stânjeneală.

— Nimeni nu ar putea să vă înlocuiască pe dumneavoastră, domnule Camarasa, a replicat el de îndată, dar pe un ton ceva mai nesigur decât până atunci. Nici măcar domnișoara Begg.

— Sunteți foarte amabil, am repetat eu.

— Stabilim o întâlnire? Sunteți liber mâine?

Nu am stat nicio clipă pe gânduri.

— La șase seara, acasă la dumneavoastră. Strada Aviñón, numărul trei, apartamentul unu de la etajul trei.

Nici el nu a șovăit de această dată.

— Așa rămâne atunci, a spus el. Vă mulțumesc cu adevărat. Și acum, dacă puteți să mă scuzați, sunt așteptat la birourile ziarului.

Acea despărțire atât de bruscă m-a surprins oarecum, dar în același timp m-a făcut să mă simt ușurat.

Víctor Sanmartín mi-a întins din nou mâna dreaptă, iar eu am refuzat din nou să i-o strâng. Atunci el a făcut o mică reverență și, după ce și-a petrecut ușor mâna respinsă de mine peste piatra coloanei lângă care vorbiserăm până atunci, s-a îndreptat spre ușa principală a catedralei.

Nu aveam să-l mai revăd decât peste două luni, și atunci doar pentru câteva secunde, când deja nimic nu mai conta.

35

Cinci minute mai târziu, mă aflam deja cu Gaudí în balconul mansardei sale din Piațeta Moncada, fumând fiecare o țigară și bând câte un pahar cu vin bun andaluz, în timp ce îi povesteam despre întâlnirea mea neașteptată cu Sanmartín; o întâlnire care, cel puțin, avusese darul de a-mi risipi neliniștea crescândă stârnită până în clipa aceea de perspectiva iminentei întâlniri cu prietenul meu. Înaintea noastră se desfășura spectacolul splendid al acoperișurilor cartierului Ribera, strânse ca niște boabe pe un ciorchine în jurul măreței bazilici Santa María del Mar, ale cărei turnuri octogonale se ridicau spre un cer de culoarea cenușii încinse. O ceață joasă, încărcată de umezeală și sclipitoare, răsfrângea lumina felinarelor de gaz la numai câțiva metri deasupra capetelor noastre, colorând decorul aproape în maniera – nu am putut să nu mă gândesc la o asemenea comparație – unora dintre stridentele tablouri în ulei pe care Fiona și Gaudí le vor fi contemplat în zorii zilei de duminică în atelierul englezoaicei, cu câteva minute înainte să pornească împreună la vânătoare de dragoni metaforici.

Gaudí mi-a ascultat istorisirea întâlnirii cu Sanmartín fără să pronunțe niciun cuvânt, când sorbind puțin din paharul de vin, când trăgând lung din țigară, fără să-și ia privirea de la una dintre numeroasele tarabe cu fructe și zarzavaturi sprijinite de zidul din afară al absidei bazilicii Santa María del Mar.

Abia când am încetat să mai vorbesc, ochii lui s-au îndreptat asupra mea.

— Am să vin mâine cu dumneavoastră la această întâlnire, dacă nu vă deranjează.

— Chiar mă gândeam să vă cer să o faceți.

— Poate măcar de data aceasta vom evita să vă mai comportați ca un idiot irecuperabil.

Am încuviințat cu o figură sobră.

— Nici nu știți ce mult mi-au lipsit zilele astea amabilitățile dumneavoastră, dragă Gaudí…

Prietenul meu nu s-a sinchisit să-și ceară scuze.

— Descrieți-mi din nou reacția lui Sanmartín când ați pomenit de domnișoara Fiona, vă rog, a fost singurul lucru pe care l-a mai spus.

Așa am și făcut.

— Dar poate a fost doar o impresie de-a mea, am conchis eu. Întunericul în care…

Gaudí m-a întrerupt cu o mișcare scurtă a mâinii drepte, stârnind o explozie trecătoare de scrum roșiatic în vârful țigării și trasând între noi un frumos arc de fum albăstrui, care avea să se risipească de îndată în ceață.

— Și în loc să-l întrebați mai multe despre conversația avută sâmbătă cu prietena noastră, l-ați lăsat să plece pur și simplu.

„Prietena noastră”, am repetat în sinea mea. Fiona era deja o proprietate împărțită între noi.

— L-am lăsat să plece după ce i-am impus să stabilim o vizită la domiciliul lui. Mâine.

— După cum mi-ați spus, întâlnirea i-ați propus-o dumneavoastră. Și anarhiștii?

— Ce-i cu ei?

— Nu l-ați întrebat cu ce scop i-a menționat ieri în conversația sa cu domnișoara Fiona.

Am tras o gură de fum și am expulzat-o apoi tacticos spre cer.

— Îl vom întreba mâine.

— Îl vom întreba mâine, a repetat Gaudí. Și o să-l întrebăm și de unde știa el că v-ați petrecut o zi întreagă la secția de poliție. Domnul Sanmartín este o persoană foarte bine informată, nu vi se pare?

Am ridicat din umeri.

— Asta presupune munca lui, nu?

Gaudí nu a răspuns. În schimb, a dat pe gât ultima înghițitură de vin care mai rămăsese în pahar și și-a mângâiat gânditor favoritul fin din partea stângă.

— Atunci ați avut o zi lungă, nu-i așa? a întrebat în cele din urmă.

— Zece ore într-o secție de poliție, am rezumat eu. Nouă ore și jumătate petrecute într-o sală de așteptare fără nimic altceva de făcut decât să citesc ziarele, să mă uit la niște chipuri plictisite și să privesc la norii de dincolo de zăbrelele ferestrelor. Iar în jumătatea de oră rămasă, să mă joc de-a șoarecele și pisica cu prietenul nostru Labella.

— Ceva interesant în… discuția cu el?

— Nimic la care să nu mă fi putut aștepta. Azi era amabil, în felul lui mieros. Se pare că vrea să mă transforme în aliatul lui.

— Sunteți veriga cea mai slabă din lanț, mi-a semnalat atunci Gaudí, folosind chiar aceleași cuvinte rostite de tata cu cinci nopți în urmă, în timpul ultimului nostru dialog din cabinetul lui, când tema discuției au reprezentat-o chiar intențiile obscure pe care tata părea să le vadă la Gaudí și bănuiala lui cum că prietenia noastră nu ar fi fost rodul întâmplării și nici al purei simpatii reciproce.

Această coincidență m-a făcut să tresar ușor fără să vreau.

— Ceea ce părinții dumneavoastră nu vor să se știe, iar sora dumneavoastră nu poate să spună, inspectorul speră să scoată de la dumneavoastră.

— Atunci se înșală cum nu se poate mai mult. Eu nu puteam să răspund la ceea ce mă întreba el. Și ceea ce eu aș vrea să-i spun, pe el nu-l interesează. De exemplu, despre blazonul de pe pumnalul cu care a fost ucis Andreu.

— I-ați spus unde îl mai văzusem?

— Fără să intru în prea multe detalii. Însă pe inspector nu l-a interesat câtuși de puțin. Anarhiștii nu intră în versiunea lui asupra faptelor. El crede că tata l-a omorât pe Andreu ca acesta să nu ajungă

să facă public conținutul mapei, atât și nimic mai mult. Nici măcar nu s-a arătat interesat de conexiunile politice. Nu mi-a pus nicio întrebare în legătură cu asta.

— Inspectorul nu vrea să riște să descopere ceva care să pună sub semnul întrebării frumoasa teorie pe care evenimentele i-au oferit-o pe tavă.

Apoi, după o scurtă pauză în care a tras un ultim fum și a aruncat mucul de țigară pe stradă, a adăugat:

— S-a descoperit până la urmă care era conținutul faimoasei mape?

Da, din fericire se descoperise.

— Dovezi cum că tata s-a folosit de casa de licitații ca să vândă obiecte furate în cel puțin trei rânduri.

— Dovezi?

— După spusele inspectorului, sunt dovezi indiscutabile. Acesta a fost scopul principal al interogatoriului: ca eu să-i confirm faptul că aceste delicte erau reale.

— Ceea ce dumneavoastră, bineînțeles, nu ați făcut.

— Cum aș fi putut să o fac?

— Dar credeți că aceste dovezi sunt reale? Tatăl dumneavoastră ar fi putut să vândă prin casa de licitații obiecte furate?

— Dragul meu Gaudí…

Nu a fost nevoie să spun nimic mai mult. Din câte știam eu, Sempronio Camarasa ar fi putut la fel de bine să se folosească de propria afacere în oricare din scopurile despre care tot auzisem diverse insinuări de-a lungul ultimelor zile: ca să finanțeze din exil cauza Burbonilor, ca să facă trafic cu obiecte furate sau pentru orice altceva. Cel puțin asta a înțeles prietenul meu.

— Îmi pare rău că nu am putut veni la secția de poliție în dimineața aceasta, a spus el atunci. Mi-ar fi plăcut să-mi manifest sprijinul față de mama și de sora dumneavoastră într-o zi atât de neplăcută.

Am încuviințat precaut.

— Și mie mi-ar fi plăcut să vă avem alături de noi, am spus, după care nu m-am putut abține să nu adaug: dacă nu ați putut să vă respectați cuvântul dat Margaritei, sunt sigur că a fost pentru un motiv întemeiat.

Chipul lui Gaudí s-a întunecat.

— Îmi pare cu adevărat rău, a murmurat el. Prezentați-i surorii dumneavoastră scuzele mele când o veți vedea. Apoi, după o scurtă pauză, a întrebat: Cum se simte?

— E îngrijorată. Mai matură, am surâs eu cu o oarecare mândrie. Margarita dovedește că este o tânără mult mai puternică decât mi-aș fi putut închipui eu cu numai câteva zile în urmă.

Gaudí m-a privit țintă cu ochii lui mari și albaștri.

— Împrejurările ne obligă să ne reculegem în noi înșine, îmi amintesc că a spus. Numai în urma contactului cu realitatea descoperim cine suntem.

Din câte am putut înțelege, aceea era o invitație de a aborda deschis subiectul încă nedezbătut dintre noi. Așa că nu am ratat ocazia.

— Asta a fost ceea ce vi s-a întâmplat azi-noapte? V-ați întâlnit cu propriul sine în balansoar?

Și chiar în clipa aceea, înainte ca prietenul meu să-și poată schimba expresia de pe figură, o voce familiară, ajunsă până la noi din cotloanele pieței, s-a pornit să ne strige pe numele noastre conspirative și să lanseze ordine în pripă, punând astfel capăt, încă dinainte de a începe, momentului în care prietenul meu se pregătea să-mi împărtășească taina.

— Domnu' G! Domnu' studinte! Haideți jos, iute! Acu'! Domnu' G!

Nu era nevoie să ne aplecăm peste parapetul care închidea balconul ca să descoperim de unde provenea vocea care ne reclama prezența.

Ezequiel se urcase pe ultima treaptă a scării de acces spre ușa aflată lângă absida bazilicii Santa

María del Mar. Avea capul descoperit, iar cu mâna dreaptă își agita frenetic înspre noi căciula din țesătură moale, ca un marinar care își ia rămas-bun de la uscat de pe puntea unui cargobot sau poate mai degrabă ca un nebun care le face cu mâna nălucirilor venite să-l întâmpine din văzduh. În pofida distanței dintre noi, era cu neputință să nu-i observăm atât îmbujorarea care-i ardea în obraji și agitația care-i licărea în priviri, cât și graba cu care venise să ne comunice mesajul.

Se întâmplase ceva. Ceva important. Ceva ce trebuia să știm.

— Pregătiți-vă pentru tot ce poate fi mai rău, m-a avertizat Gaudí, adoptând de îndată expresia lui obișnuită de netulburată stăpânire de sine și arătându-mi cu mâna drumul spre interiorul mansardei.

36

Cadavrul Colțosului stătea întins în pragul unei clădiri părăsite din fundătura Farigola, nimic altceva decât un scurt pasaj interior aflat la doar două minute de Piațeta Moncada – un arc la intrare, șase case în paragină și un zid înalt în dreptul căruia, de-a lungul timpului, generații întregi de câini și cerșetori veniseră să-și facă nevoile, măcinându-l astfel încetul cu încetul. Lumina singurului felinar cu ulei din preajmă dezvăluia cruntul măcel la care fusese supus trupul bietului bătrân. Lovituri cu cuțitul în piept, pe gât, pe mâini și pe față. Tăieturi profunde și sinuoase. Buzele sparte în urma loviturilor. Nasul zdrobit. Balta de sânge gros, negru ca smoala, în care îi zăceau trupul și lucrurile. O ultimă grimasă de durere și de furie sau pur și simplu de groază în fața morții iminente îi schimonosea fața în așa măsură încât, dacă nu ar fi fost tricornul albastru care încă îi mai acoperea capul și prezența celui de-al doilea cadavru care completa scena, cineva s-ar fi putut îndoi cu ușurință de identitatea acestuia.

Câinele cu trei picioare stătea strâns ghem înăuntrul aceleiași clădiri. Și el zăcea într-o baltă de sânge; o baltă mai mică, mai restrânsă, lăsată de propriul sânge, umilă precum însăși firea bietei făpturi sacrificate. Gâtul îi fusese spintecat dintr-o singură tăietură, care aproape că-i desprinsese capul de restul corpului, în vreme ce o a doua tăietură îi retezase scurt coada, și așa tăiată. Pe trupul animalului nu mai erau alte răni vizibile. Crudul asasin al Colțosului nu simțise nevoia să-l supună la aceleași cazne și pe tovarășul necuvântător cu care acesta își împărțea vitregiile sorții sau îi fusese îndeajuns să se răzbune, în mod absurd, numai pe coadă, amputată și apoi lăsată să cadă la câțiva metri mai departe de cadavru.

În orice caz, câinele era mort. La fel de mort precum Colțosul.

Iar lui Ezequiel aceea i se părea cea mai importantă știre din ultima vreme.

— Cine a putut să facă așa ceva, domnu' G? întreba el întruna, cu chipul răvășit de mirare, fără să-i vină să creadă ce vedea în fața ochilor. Cine a putut să-i ia gâtu unui biet câine nevinovat?

Singurul agent al poliției judiciare care păzea în clipele acelea cadavrul Colțosului, un tinerel cu uniformă și pistol și cu o expresie de parcă nimeni nu-i ajungea cu prăjina la nas, abia dacă s-a sinchisit să răspundă la întrebările noastre cu mormăieli și monosilabe, și asta doar datorită diverselor nume de superiori ai săi pe care eu și Gaudí am avut grijă să le pomenim la momentul potrivit îndată ce am intrat în fundătura Farigola. Un om care locuia pe o stradă învecinată descoperise cadavrul cu mai puțin de douăzeci de minute în urmă. Nimeni nu văzuse și nici nu auzise nimic sau nimeni nu făcuse încă un pas în față ca să aducă vreo altă informație. Alți doi agenți și medicul legist erau în drum spre locul crimei ca să ridice cadavrul și să se ocupe de întreaga situație. Oricum, pentru ei nu era niciun mister: o încăierare între cerșetori, ca alte zeci care aveau loc în fiecare săptămână în cartierele Ribera și Raval și în mahalalele mizere din acea parte veche a orașului nostru lăsată la mila Domnului. Scursurile astea, a conchis băiatul pe un ton al vocii echivalent cu un scuipat sonor și greu, nu stau nicio clipă pe gânduri când e vorba să se omoare între ei ca animalele, ca să-și fure unul altuia vreo patru parale și două sticle de vin, cât or fi șterpelit de-a lungul zilei.

— Iar acum, dacă nu vă deranjează, plecați de aici. Ăsta nu-i un loc unde să se strângă curioșii.

Agentul a rostit aceste ultime cuvinte uitându-se la mine, de aceea eu am fost cel care i-a replicat cu fermitate:

— Trebuie să vorbim cu unul dintre superiorii dumneavoastră. Deținem informații despre asasinat care îi interesează fără îndoială.

— Chiar așa? a spus băiatul, arborând pe față un rânjet și mai dezagreabil. Atunci aveți obligația să-mi comunicați mie aceste informații. Vă ascult!

M-am uitat la Gaudí, iar el mi-a întors o privire cât se poate de neutră și dezinteresată. Prea puțin conta cui îi spuneam versiunea noastră a faptelor, dacă unui tinerel ca acesta, cu caș la gură și aere de sergent, sau inspectorului Labella însuși. Și într-un caz, și în celălalt, interpretarea pe care poliția judiciară ar fi putut să o dea morții Colțosului nu avea să difere câtuși de puțin de cea pe care tocmai o auzisem de la acel băietan înarmat.

— Bărbatul acesta, Colțosul, ar fi putut să fie martor la asasinatul comis în noaptea de joi pe strada Princesa, am spus eu. Sau poate să fi avut vreo informație relevantă despre acesta. Colțosul era prieten cu Eduardo Andreu, bărbatul omorât tot cu lovituri de cuțit în camera lui din pensiunea unde locuia. Știți despre ce caz vă vorbesc?

— Cum să nu.

— Noi l-am văzut pe Colțosul vorbind cu Andreu în ușa pensiunii cu câteva ceasuri înainte de săvârșirea crimei. Iar vineri Colțosul ne-a spus că Andreu făcea afaceri cu o a treia persoană, pe care tocmai ce am văzut-o dând târcoale pe aici acum nici jumătate de oră.

— Ia uite, ce nimereală!

L-am privit din nou pe Gaudí, iar acesta a făcut un gest din cap de parcă ar fi zis „să lăsăm lucrurile așa cum sunt”.

— Numele acestuia este Víctor Sanmartín. Inspectorul Labella știe fără îndoială despre cine vorbesc. Transmiteți-i asta, vă rog.

— Víctor Sanmartín, a repetat agentul. Iar dumneavoastră spuneați că vă numiți…

În clipa aceea, înainte să apuc să-mi rostesc numele, Ezequiel a făcut un pas în față și a făptuit

ceva de care și acum mă mai minunez: și-a descoperit iute capul, și-a ridicat căciula înspre agent și, fără să spună vreo vorbă, l-a plesnit cu aceasta de trei ori peste față.

— Ești un dobitoc ș'-un nenorocit, a spus atunci, îndată ce a pus capăt atacului de câteva clipe, cu tonul cuiva care anunță un fapt cât se poate de obiectiv. Ce n-aș da să te văd într-o zi cum pățești și tu ce-a pățit bietul câine.

Înainte ca tinerelul să apuce să se dezmeticească și să-și scoată pistolul de la cingătoare, Ezequiel o și zbughise pe sub arcul fundăturii Farigola printre uralele, râsetele și aplauzele celor câteva zeci de curioși care se strânseseră de-acum în jurul cordonului poliției.

Cinci minute mai târziu, când m-am întors cu Gaudí în Piațeta Moncada, eu am fost primul care a îndrăznit să tulbure tăcerea desăvârșită instalată între noi după punctul final pe care neașteptata izbucnire a lui Ezequiel îl pusese conversației noastre cu agentul poliției judiciare.

— Asta schimbă cumva lucrurile? am întrebat. Mă refer la moartea Colțosului.

Prietenul meu s-a oprit în fața ușii deschise a clădirii unde locuia și a scos din buzunar tabachera și cutia de chibrituri.

— Un cerșetor oarecare mort într-o încăierare, a răspuns. Nu mă îndoiesc că aceasta va fi interpretarea oficială.

— Dar Víctor Sanmartín…

Gaudí mi-a retezat cu un gest nervos intenția de a da vreo replică.

— Dacă e vreun nume care l-ar putea interesa pe inspectorul Labella cu privire la subiectul acesta, fără îndoială acela este al lui Gabriel Camarasa. De ce era nevoie să-i spuneți acestui agent cum vă cheamă?

— Cum adică?

— Doar nu vrem să-i punem pe tavă poliției și mai multe motive de bănuială legate de familia dumneavoastră, nu-i așa? Tatăl dumneavoastră îl asasinează pe Eduardo Andreu cu un pumnal în noaptea de joi spre vineri și, peste patru zile, dumneavoastră apăreți deodată, comportându-vă ciudat, la locul unde a fost ucis, tot cu lovituri de cuțit, un om care ar fi putut să aibă informații despre acest asasinat.

— Singurul care a avut un comportament ciudat astăzi a fost prietenul dumneavoastră, am protestat eu. Cum de i-a trecut prin cap să lovească un polițist?

— Nu ați înțeles? Singurul lucru pe care a vrut să-l facă Ezequiel a fost să vă împiedice să-i spuneți agentului cum vă cheamă.

— Pușlamaua voia să mă apere?

— Pușlamaua asta, domnule Camarasa, este tânărul cel mai nobil și mai curajos pe care l-ați cunoscut de când ați venit la Barcelona. Să nu vă lăsați păcălit de aspectul și de vocabularul lui și nici de deprinderile lui de mic delincvent. Ezequiel este un tânăr demn de tot respectul.

M-a impresionat forța cu care Gaudí a rostit aceste cuvinte, dar numai într-o oarecare măsură: în argumentele alese de prietenul meu pentru a-l apăra pe acest băiat sărman pe care îl alesese ca să-i fie de un oarecare ajutor nu mi-a fost greu să întrevăd ceva din mândria nutrită în adâncul inimii de acel băiat de cazangiu aspirant la titlul de arhitect, arătată în mai multe rânduri față de mine.

— Atunci, sunt în bucluc?

Gaudí a tăgăduit din cap.

— Nu cred. Inspectorul Labella nici măcar nu o să catadicsească să cerceteze moartea Colțosului. Dar dacă mergem la el ca să-i spunem bănuielile noastre despre Sanmartín și încercăm să complicăm astfel teoria lui cât se poate de clară despre moartea lui Andreu…

— N-o să întârzie nicio clipă să dea o altă interpretare evenimentelor și să mă transforme pe mine în suspect în cazul morții Colțosului, am completat.

— Asta cred eu! Și asta e și ceea ce credeți dumneavoastră, dacă stați puțin să judecați.

După ce și-a aprins o țigară, Gaudí și-a băgat iarăși tabachera și cutia de chibrituri în buzunar, fără să mi le ofere întâi mie, cum îi era obiceiul. Din câte am înțeles, gestul lui era o invitație nu tocmai subtilă de a încheia întâlnirea.

— Credeți că Sanmartín l-a ucis pe Colțos?

— Aceasta e o întrebare pe care eu ar fi trebuit să v-o adresez dumneavoastră, mi-a răspuns repede prietenul meu. Dumneavoastră ați fost cel care a vorbit cu el după presupusul asasinat. Sanmartín părea să fie un om care tocmai ucisese un alt om?

Am stat câteva clipe ca să mă gândesc la asta.

— Părea neliniștit. Și nu numai atunci când i-am pomenit de Fiona. Faptul de a se fi întâlnit cu mine îl neliniștise.

— Asta nu înseamnă nimic. Oricât de rece ar fi acest domn, faptul de a se întâlni pe neașteptate, într-o biserică goală și întunecată, cu fiul unui om pe care l-a defăimat în public este, în sine, un motiv mai mult decât suficient care să-i justifice neliniștea. Poate că a crezut că aveați de gând să-l atacați.

— Poate că ar fi trebuit să o fac, am murmurat eu. Oare nu ar trebui să mergem acum la domiciliul lui și să punem capăt îndoielilor?

Gaudí a tăgăduit din cap.

— Vă repet: nici tatălui dumneavoastră și nici dumneavoastră nu vă este de folos dacă intrați acum în bucluc. Prietenul meu a făcut o pauză ca să-și umple plămânii de aer, apoi a schițat un mic zâmbet și m-a lămurit: În fond, dacă nu mă înșel, amicul nostru Ezequiel este pe cale, chiar în

momentul de față, să-i facă o vizită de curtoazie domnului Sanmartín.

— Vreți să spuneți că…?

— Ezequiel era foarte atașat de Colțos. În ciuda tuturor lucrurilor, bătrânul era un om de treabă.

— Mie mi s-a părut că regreta mai degrabă moartea câinelui decât a stăpânului.

— Dragă prietene Camarasa, aveți tot atâta capacitate de observație și de interpretare a reacțiilor umane cât un porc spinos.

Nu am protestat la aceste cuvinte.

— În orice caz, vizita noastră de mâine pe strada Aviñón rămâne în picioare.

Gaudí a încuviințat din cap cu fermitate, în timp ce îmi întindea mâna în semn de rămas-bun. Și atunci mi-a pus următoarea întrebare:

— După ce am fost prezenți la o asemenea scenă, nu vi s-a întâmplat să v-o imaginați de îndată zugrăvită de penelul domnișoarei Fiona?

În loc să-i răspund că da, că avea dreptate, că și mie îmi trecuse prin cap lucrul acesta, i-am strâns lui Gaudí mâna între ale mele și l-am privit țintă în ochi.

— Aveți grijă, dragul meu prieten, l-am avertizat eu. Nu vă lăsați vrăjit de Fiona. Bucurați-vă de compania ei, împărtășiți-i viziunile și ideile, dar nu uitați niciodată unde este realitatea.

Gaudí a încuviințat cu un gest grav.

— Noapte bună, a murmurat el, apoi și-a aruncat țigara aproape intactă pe pavajul Piațetei Moncada.

Și asta a fost tot.

Pusesem deja piciorul pe scărița cabrioletei pe care tocmai o oprisem în Piața Palatului, când o voce oarecum cunoscută m-a strigat din spate pe numele de familie:

— Domnule Camarasa!

Francesc Gaudí venea alergând spre mine dintr-un colț al pieței, cu mâna dreaptă ridicată și părul

lui roșu răvășit caraghios în creștetul capului descoperit. În aer liber, în plină mișcare și aproape gata să se ciocnească de mine, trupul masiv al viitorului avocat era încă și mai impresionant decât mi se păruse în lumina ce se strecura prin ușa întredeschisă a modestei lor mansarde. „Dacă, la numai douăzeci și trei de ani, fratele lui Gaudí avea deja acel aspect de burghez pântecos și mulțumit de sine, mă gândeam eu în timp ce coboram de pe scăriță, atunci nu se va găsi niciun podium sau scaun prezidențial care să-l încapă când va împlini patruzeci.”

— Un minut, vă rog, i-am spus vizitiului înainte de a-mi întinde mâna dreaptă și a aștepta ca Francesc Gaudí să parcurgă cei zece metri care ne mai despărțeau. Domnule Gaudí, ce surpriză!

Bărbatul s-a oprit în cele din urmă lângă mine cu fața îmbujorată de efort și fruntea șiroind de sudoare. Mâna cu care a strâns-o pe a mea nu-și pierduse niciun dram din fermitatea care îmi crease o impresie atât de puternică în noaptea când fusese asasinat Andreu, numai că acum era umedă ca un crap abia pescuit din apele râului Besós.

— Mă scuzați o clipă, a murmurat el, răsuflând din greu în timp ce își ștergea fruntea cu o batistă cu un aspect nu tocmai impecabil pe care tocmai o scosese din buzunar.

— S-a întâmplat ceva?

Francesc Gaudí și-a băgat batista înapoi în buzunar și m-a privit cu niște ochi la fel de albaștri și de profunzi ca ai fratelui său.

— Asta aștept să-mi spuneți dumneavoastră, domnule Camarasa.

Am zâmbit cu amabilitate.

— De unde să încep?

— Aventurile dumneavoastră nu mă interesează, mi-a replicat bărbatul cât se poate de sec. Dacă vreau să aflu povești cu incendii și asasinate, mi-e de ajuns să citesc un roman de Alexandre Dumas.

Tot ce vreau să știu e ce se întâmplă cu fratele meu.

De îndată am afișat o mină serioasă.

— Ce vreți să spuneți?

— Sâmbătă a plecat de acasă spre seară, în compania acelei domnișoare, asta ca să o numesc într-un fel, și nu s-a mai întors până ieri la ora opt dimineața. Când a venit mirosea infernal și arăta de parcă făcuse lucruri pe care un domn nu ar trebui nici măcar să și le poată închipui. Firește, nu a vrut să-mi spună nici unde fusese, nici cu cine, chiar dacă nu era greu de dedus.

În clipa aceea, Francesc Gaudí și-a ridicat arătătorul de mâna dreaptă și mi l-a ațintit între sprâncene. Un deget grăsuț și rozaliu, ca al unui sugar uriaș.

— Domnișoara aceasta diabolică pe care dumneavoastră ați amestecat-o în viața lui.

Mi-am rezervat câteva secunde înainte să murmur:

— Vă mărturisesc că nu-mi place cum vorbiți despre domnișoara Begg.

— Și eu vă mărturisesc că mie nu-mi pasă câtuși de puțin ce vă place și ce nu vă place dumneavoastră.

Între noi s-a lăsat o tăcere scurtă. Un omnibuz și-a făcut apariția în piață, silindu-l pe vizitiul cabrioletei mele să elibereze trecerea. De pe treptele de sus care duceau spre ușa închisă a clădirii Bursei, așezați într-o poziție necuviincioasă, trei bărbați în haine de fierar ne urmăreau cu oarecare atenție.

— Din câte știu eu, fratele dumneavoastră și domnișoara Begg au petrecut împreună seara și noaptea de sâmbătă, am spus eu în cele din urmă. Dar cred că acest lucru nu ne privește pe noi.

— Dumneavoastră nu-l cunoașteți pe fratele meu.

— Nici dumneavoastră nu o cunoașteți pe domnișoara Begg.

— Pentru mine, domnișoara Begg nu contează câtuși de puțin, s-a pornit să latre Francesc Gaudí. Pentru mine contează ce se întâmplă cu fratele meu. Fratele meu se crede omul cel mai inteligent și mai descurcăreț din lume. Și poate că se și pricepe la anumite lucruri. Însă nu se pricepe și la femei.

— Dumneavoastră, în schimb, se pare că aveți experiență în acest domeniu, nu am putut să nu-l ironizez.

— Pe lângă Antoni, credeți-mă, eu sunt un adevărat expert în privința sexului frumos, a replicat el cu toată seriozitatea. Chiar și dumneavoastră ați putea fi unul, în comparație cu el. Dacă fratele meu, domnule Camarasa, e un bun cunoscător în materie de matematici și de pietre, e cum nu se poate mai neștiutor într-ale inimii și ale pornirilor trupești. Experiența lui în domeniul arhitecturii nu l-a pregătit să se confrunte cu un exemplar precum această Fiona. Știți ce a făcut ieri toată ziua?

Am tăgăduit din cap.

— Știu doar ceea ce nu a făcut. Nu am avut nicio veste de la el în tot acest timp.

— A stat toată ziua întins în pat. Toată ziua. S-a ridicat doar pentru zece minute ca să-i răspundă polițistului care a venit să-l vadă după-amiază. Nici măcar nu s-a ridicat ca să prânzească. Și sunt aproape sigur că în dimineața asta nu a mers la cursuri, a adăugat el, arătând cu mâna clădirea vechii Burse. De când am venit la Barcelona, fratele meu, domnule Camarasa, nu a lipsit niciodată fără motiv de la vreo oră de curs.

Știam că nu trebuia să o fac, și totuși am întrebat:

— Ați spus că a venit un polițist în vizită?

— Vă repet că aventurile dumneavoastră nu mă interesează. Fratele meu însă nu a lipsit niciodată fără motiv de la niciunul dintre cursuri și, pe lângă asta, niciodată nu a petrecut o zi întreagă întins în

pat. Noi nu suntem niște domnișori dintr-o familie înstărită. Noi suntem fii de țăran. Dacă petrecem o zi întinși în pat, e foarte probabil că n-o să ne mai putem ridica.

— Un individ aproape pitic, având fața ciupită de vărsat?

Capul lui Francesc Gaudí s-a mișcat de sus în jos, foarte ușor, în timp ce buzele lui căpătaseră o expresie disprețuitoare care nu mai lăsa loc de îndoială.

— Văd prea bine cât vă pasă de sănătatea spirituală a fratelui meu, a spus el printre dinți. Mai întâi aduceți în viața lui o femeie care nu are nicio reținere în a petrece o seară și o noapte întreagă împreună cu un bărbat pe care abia dacă îl cunoaște, iar apoi, când se petrece inevitabilul, se spală pe mâini și nu se mai interesează decât de propriile probleme.

„Așadar, vizita lui Abelardo Labella mă privea doar pe mine. M-am gândit la asta, dar nu am spus-o cu voce tare. Până la urmă, Francesc Gaudí avea dreptate.”

— Credeți-mă, domnule Gaudí, că sănătatea spirituală a fratelui dumneavoastră mă interesează mult mai mult decât ați putea bănui, l-am asigurat eu, amintindu-mi ultimele cuvinte pe care le schimbasem cu Gaudí cu nici trei minute în urmă, la intrarea în clădirea unde locuia. Dar nu știu ce vă așteptați să fac eu într-o asemenea împrejurare.

— Chiar trebuie să vă spun eu ce aveți de făcut? Vreau să-i interziceți acestei domnișoare să se mai apropie de fratele meu.

Nu m-am putut abține să nu surâd.

— Nu o cunoașteți pe domnișoara Begg. Și nici pe fratele dumneavoastră, de altfel.

— Îmi cunosc foarte bine fratele, domnule Camarasa. Și, din câte înțeleg eu, dumneavoastră o cunoașteți foarte bine pe domnișoara Begg.

Acest lucru era adevărat.

— Toți avem dreptul să experimentăm câte puțin, domnule Gaudí, îmi aduc aminte că am spus atunci, adresându-mă atât interlocutorului meu aprins, cât și mie însumi. Dacă fratele dumneavoastră este într-adevăr lipsit de experiență într-ale inimii cum credeți dumneavoastră, atunci legătura cu domnișoara Begg poate să-i fie de folos. Asta înseamnă să te maturizezi, nu? Să facem o serie de greșeli pe care să nu le mai repetăm. Poate că domnișoara Begg este o greșeală pe care fratele dumneavoastră ar fi bine să o comită în acest moment al vieții.

Francesc Gaudí m-a observat pentru câteva clipe cu ochii lui mari, albaștri, ușor mijiți. Vântul care intra în piață prin vechea Poartă a Mării îi răvășea părul aspru, formând din când în când în jurul capului său vârtejuri roșii, ca niște trecătoare nimburi de sfințenie. Sudoarea de pe frunte i se uscase, dar chipul îi era în continuare aprins și răvășit.

Cei trei fierari care se odihneau pe scara monumentală a Bursei nu ne mai acordau atenție de ceva vreme.

— V-aș rămâne recunoscător dacă nu i-ați pomeni nimic fratelui meu despre această discuție, domnule Camarasa, a spus bărbatul, întinzându-mi o mână fermă și caldă care avea, din câte am înțeles, însemnătatea unui steag alb provizoriu.

— Nu vă faceți griji în privința aceasta, domnule Gaudí!

Când cabrioleta mea s-a îndepărtat în cele din urmă de Piața Palatului, îndreptându-se de-acum spre drumul care ducea la turnul nostru de pe bulevardul Gracia, încrengătura pestriță de clădiri și străduțe de la capătul sudic al cartierului Ribera înghițise deja cu totul trupul masiv al lui Francesc Gaudí.

37

Margarita mă aștepta în grădina turnului familiei, de partea cealaltă a gardului închis, aproape ascunsă între ramurile atârnând până jos ale unei frumoase sălcii plângătoare. Purta pe deasupra o haină din blană de nutrie de-a mamei, pe cap avea o pălărie care îi acoperea fruntea și urechile, în timp ce o eșarfa groasă de mătase, de un albastru precum cerul, îi ascundea gâtul cu totul, dar niciunul dintre aceste trei veșminte nu părea să o apere de frigul ce se lăsase deodată la căderea nopții. Mai erau câteva minute până când clopotele Turnului cu Ceas din Gracia să bată ora nouă, iar temperatura nu cred că era mai mare de zece grade. Începutul lunii noiembrie lăsa să se întrevadă semnele iernii grele care ne aștepta.

— Ai aflat? a fost primul lucru despre care m-a întrebat sora mea, deschizând repede poarta din zăbrele văzându-mă că străbăteam ultimii metri care mă mai despărțeau de casă.

— Ce să aflu?

— Cerșetorul pe care îl cunoșteați tu și Toni a fost ucis. Colțosul. A venit un curier de la ziar acum o oră să o caute pe Fiona ca să meargă să ilustreze scena. Se zice că a fost omorât cu lovituri de cuțit, la fel ca Andreu.

Am așteptat ca Margarita să închidă poarta în urma noastră, i-am dat un sărut și o îmbrățișare scurtă și i-am povestit cele întâmplate, începând cu cele văzute în fundătura Farigola și încheind cu întâlnirea cu Sanmartín în bazilica Santa María del Mar.

Sora mea nu a deschis gura până ce nu mi-am încheiat istorisirea.

— Crezi că a fost Sanmartín? m-a întrebat atunci cu chipul la fel de serios precum cel al unei statui. Ce bine ar fi fost să-l fi omorât eu pe el în ziua când a venit să-și lase cartea de vizită.

— Nu știm dacă a fost el sau nu. Și nu spune asemenea lucruri.

— Nu te gândești să vorbești cu inspectorul Labella?

— Gaudí e convins că asta nu ar face decât să înrăutățească lucrurile. Și eu cred la fel.

— Dar faptul că acest cerșetor a fost ucis în timp ce tata era în închisoare e o dovadă că tata nu l-a omorât pe Andreu, nu?

Am tăgăduit din cap pe când străbăteam încet, braț la braț, grădina cufundată în penumbră.

— Moartea Colțosului s-ar putea să nu aibă nimic de-a face cu cea a lui Andreu, am lămurit-o eu. Sau eu însumi aș fi putut să-l omor pe Colțosul, fie din motivul spus de tine, fie pentru a evita, poate, ca să dea o declarație împotriva tatei. Oricum, eu și Gaudí ne-am aflat la locul crimei la nici douăzeci de minute după ce a fost descoperit cadavrul.

Margarita a stat să se gândească la asta vreo câteva clipe:

— Ai dreptate. Tu ești principalul suspect, Gabi. Poate în felul ăsta tata o să aibă pe cineva care să-i țină de urât în celulă.

I-am dat surorii mele o palmă ușoară peste umăr și am încercat să schimb tema.

— Prietenul tău Toni îți transmite salutări și își cere scuze pentru absență. Nu a putut să vină la secție, dar ne-a pomenit în rugăciunile lui cât a fost ziua de lungă.

Margarita mi-a ascultat cuvintele cu o seriozitate imperturbabilă.

— Salută-l din partea mea de îndată ce o să ai prilejul, mi-a spus ea. Azi o să cinăm în casă, dacă ești de acord.

— Cinăm singuri?

— Mama vorbește cu patru domni în salonul de seară, a spus ea, tot cu o naturalețe imperturbabilă. Domnul Begg s-a retras deja în locuința de

serviciu, cât despre Fiona nu se știe când se va întoarce.

— Patru domni?

— Aladrén și încă trei bătrâni. Nu mă întreba cine sunt. Adevărul e că vom fi încă o dată singuri, doar noi doi.

Astfel, Margarita și cu mine ne-am petrecut mai puțin de o jumătate de oră cât a durat cina făcând schimb de noutăți și de impresii despre interogatoriile pe care ni le luase Abelardo Labella. În ceea ce mă privește, marea surpriză a fost să descopăr că tema principală a întrebărilor pe care inspectorul i le pusese surorii mele în timpul celor douăzeci de minute cât se aflase în biroul lui nu a fost tatăl meu, nici mama, nici măcar unde fusese ea însăși în noaptea asasinării lui Andreu, ci umila mea făptură. Mai bine de jumătate din întrebările la care trebuise să răspundă Margarita erau relaționate, într-un fel sau altul, de mine. Și, după câte se pare, la fel se întâmplase și în timpul interogatoriilor la care inspectorul o supusese pe Marina, dar și pe doamnele Iglesias și Masdéu, pe grădinarul nostru și chiar pe Fiona însăși.

— Și asta ce înseamnă? am întrebat-o eu în cele din urmă cu voce tare, când Margarita mi-a repetat ultima întrebare pe care i-o adresase inspectorul Labella Marinei în legătură cu mine și repetată întocmai de slujitoare surorii mele în timpul gustării de seară, pe care cele două fete o împărțiseră în bucătăria turnului la întoarcerea de la Docurile Regale.

— Asta înseamnă că inspectorul e foarte interesat de tine.

Veriga cea mai slabă, spusese Gaudí în urmă cu vreo două ore în balconul mansardei. Aceleași cuvinte rostite de tata în noaptea ultimei noastre discuții din cabinetul lui. Ceea ce eu nu reprezentam pentru Gaudí, așa cum se temuse tata, reprezentam în schimb pentru inspectorul Labella: veriga cea mai slabă din lanțul familiei Camarasa.

Piesa care s-ar fi putut frânge cel mai ușor în mâinile lui de polițist republican.

Marina tocmai ajunsese la masa noastră încărcată cu un platou cu cremă de vanilie pentru desert, când Ramón Aladrén a apărut pe ușa salonului.

— Domnișoara Margarita. Domnule Camarasa, a spus bărbatul, executând în fața noastră o reverență care i-a pus în mișcare vârfurile atârnătoare ale mustății. Mama dumneavoastră vă reclamă prezența. Dacă doriți să mă însoțiți…

Atât direcția privirii, cât și tonul vocii avocatului indicau cât se poate de limpede că singurul destinatar al celor două fraze ale sale eram eu. Nu m-a surprins câtuși de puțin solicitarea aceea: noutățile oferite de Margarita despre interesul pe care inspectorul Labella părea să-l aibă față de propria persoană tocmai mă convinseseră de noua mea poziție privilegiată în drama care se desfășura în jurul nostru. Cu tot calmul de care am fost în stare în momentul acela, am așezat tacâmurile încrucișate în farfurie, am împăturit șervețelul în patru și l-am lăsat pe masă, mi-am cerut scuze față de Margarita pentru că părăseam masa înainte de a ne fi încheiat discuția și, ridicându-mă în picioare, i-am cerut Marinei să-i transmită doamnei Masdéu felicitările mele cele mai sincere pentru minunata cină pe care izbutise să ne-o servească mie și surorii mele în pofida tuturor dificultăților din acea zi stranie.

— De îndată ce termini, vii la mine în cameră, mi-a ordonat Margarita, cu o linguriță plină de cremă în mâna dreaptă și cu o expresie intrigată pe față.

Am asigurat-o că aveam să fac întocmai.

L-am urmat în tăcere pe avocatul Aladrén până în salonul de seară al mamei și acolo am dat peste reuniunea asupra căreia mă avertizase Margarita: mama, Ramón Aladrén și alți trei bărbați aflați la o vârstă înaintată pe care nu-i cunoșteam, dar al

căror comportament și ale căror veșminte nu lăsau nicio urmă de îndoială asupra identității lor.

— Fiul meu, Gabriel Camarasa, m-a prezentat mama înainte de a pronunța numele fiecăruia dintre cei trei bărbați însoțit de o reverență pe măsură ce mâna lor o strângea pe a mea. Ia loc, te rog!

Un singur fotoliu gol era așezat în fața semilunii perfecte formate din cele cinci fotolii deja ocupate din salon.

În fața fiecărui fotoliu se afla câte o măsuță din lemn de nuc și pe fiecare măsuță se aflau câte un pahar din cristal, o scrumieră de porțelan, ceva tutun și un carnet de notițe lângă un creion. Chiar și pe masa mamei mele se aflau trei țigări dispuse în evantai și un pahar pe jumătate plin cu un lichid de culoarea whisky-ului de malț.

Doi dintre bărbați fumau câte o havană de o dimensiune aproape la fel de generoasă ca aceea a norilor din fum alburiu care pluteau pe deasupra capetelor.

În timp ce ochii mei observau aceste detalii ale scenei dispuse cu grijă înaintea mea, am realizat că înfățișarea celui de-al treilea bărbat mi se părea familiară. Abia mai târziu mi-am dat seama de acest lucru, după ce se scursese deja jumătate din timpul reuniunii: el era însoțitorul acelei doamne sexagenare care, la recepția organizată de *Știrile ilustrate,* după ce își văzuse haina stropită cu vin în confuzia generală care a urmat apariției lui Eduardo Andreu, decretase, printre lacrimi și sughițuri, că aceea era petrecerea cea mai puțin reușită la care fusese invitată vreodată.

Mama încă îmi mai arăta fotoliul liber cu dosul palmei drepte, însă umbra unui zâmbet amabil, primul pe care mi-l adresase de vineri dimineața până acum, îi lumina chipul. Așa că am zâmbit la rându-mi și am luat loc în fotoliu, pregătindu-mă să ascult toate câte se spuneau.

Margarita se așezase deja în pat când am bătut la ușa dormitorului ei. Avea o lampă aprinsă pe noptieră, iar în poală se odihnea un ditamai roman franțuzesc, cu ilustrații din belșug. Privirea cu care m-a întâmpinat în timp ce m-am apropiat de ea m-a îndemnat să nu-i ascund nimic din ceea ce tocmai descoperisem și nici să nu încerc să îndulcesc lucrurile. Mi-am făcut loc lângă ea pe plapuma de lână și mi-am început istorisirea:

— Tata a plecat joi după-amiaza crezând că fusese convocat de ceilalți conspiratori la o altă reuniune precum cele organizate periodic în locuri și la ore asemănătoare cu cele semnalate în biletul înmânat de tine. Era vorba de douăsprezece noaptea și de biserica Santa María din Mataro. În aceeași biserică mai avuseseră loc vreo două întâlniri cu puțin înainte ca noi să ajungem la Barcelona, așa că tata nu a bănuit nimic. A luat trenul care ducea spre coastă și a ajuns la locul întâlnirii, dar nu a găsit pe nimeni altcineva acolo. După ce trecuse de ora unu noaptea, înțelegând că era ori vreo înșelăciune, ori vreo neînțelegere la mijloc, a încercat să se întoarcă la Barcelona, dar la ceasul acela târziu nu mai era niciun tren și nici vreo birjă disponibilă. Nu a găsit niciun han deschis, așa că și-a petrecut noaptea sub cerul liber, pe plajă, până la plecarea primului tren de dimineață. De aceea și el, și hainele lui aveau un aspect atât de neîngrijit când l-am văzut la primele ore ale după-amiezii. Când a ajuns în gară la Barcelona, era mai bine de ora opt și deja începuse să circule pe peron vestea că Eduardo Andreu fusese asasinat. Tata a înțeles că, dacă avea să vină acasă, urma să fie arestat de îndată, așa că s-a dus pe bulevardul San Juan și s-a ascuns în casa unuia dintre acoliții săi cu care aștepta să se întâlnească în noaptea precedentă, iar acolo a început să caute soluții pentru o parte din afacerile care se cereau a fi încheiate înainte să ajungă la închisoare. În casa acestuia a primit mai multe vizite, de acolo a

coordonat strategiile pe care colegii lui urmau să le respecte începând din acea zi și de acolo a ieșit în cele din urmă ca să se întâlnească cu familia Begg pe strada Petritxol și să se întoarcă apoi acasă, unde avea să se predea inspectorului Labella.

Am făcut o scurtă pauză, iar tăcerea aceea mi-a îngăduit să observ că Margarita avea o răsuflare neliniștită, aproape ca aceea a unei jivine hăituite.

— Tata a luptat pentru cauza Burbonilor încă din 1868. De când Isabel a II-a a fost înlăturată de pe tronul Spaniei și trimisă împreună cu fiul ei în exil în urma loviturii de stat a generalului Prim, tata și mulți alții ca el s-au implicat din umbră pentru reinstaurarea monarhiei. Industriași, aristocrați, militari, fețe bisericești. Nu mă întreba din ce motive s-a implicat tata în asta. Un amestec de convingeri politice și de interese economice, din câte am înțeles, nu știu în ce proporție. Timp de cinci ani, misiunea tatei a fost să finanțeze această rețea de conspiratori și exilați prin casa noastră de licitații. O bună parte din banii câștigați din tranzacțiile legale încheiate acolo se adăuga la bugetul proiectului de restaurație a monarhiei, dar casa de licitații servea, în egală măsură, pentru încasarea și spălarea banilor obținuți din donații din partea unor terțe persoane implicate în același proiect. Afacerea familiei era, de fapt, o afacere colectivă pe care tata o conducea în numele altora. În numele Burbonilor aflați în exil și al grupului de conspiratori care luptau la început împotriva lui Prim, apoi împotriva lui Amadeo de Savoia și, în cele din urmă, împotriva actualei Republici. Tot ce făcea tata era să le finanțeze activitățile, în timp ce alții se implicau în domeniile politic și militar ale procesului de restaurație.

Dar de la sfârșitul anului trecut, atunci când planurile de înlăturare a regimului republican și de reinstaurare a monarhiei începuseră să prindă contur, rolul tatei s-a schimbat.

Am mai făcut o pauză. De data aceasta, respirația Margaritei a devenit ceva mai ușoară. Mă țintuia cu ochii larg deschiși, cu o expresie neîncrezătoare și totodată ușurată: ușurată să afle în sfârșit ce se petrecea.

— Dacă totul iese așa cum speră prietenii tatei, Republica va cădea înainte de sfârșitul anului. O ultimă revoltă militară va preceda proclamarea lui Alfonso al XII-lea, fiul Isabelei a II-a, ca rege al Spaniei. Alfonso al XII-lea va intra în țară prin Barcelona, un fel de a mulțumi burgheziei fidele din oraș pentru serviciile făcute. Catalanii bogați s-au temut întotdeauna de schimbările de regim politic și de experimentele liberale. Pentru ei, o Spanie fără rege e totuna cu o Spanie fără colonii; și fără colonii, averile burgheziei s-ar risipi cât ai clipi din ochi. Noul rege va ști cum să le mulțumească supușilor săi catalani pentru devotamentul lor interesat și prima dovadă a acestui lucru va fi să intre prin Barcelona pentru a-și revendica tronul. Iar tata va avea sarcina – sau, mai bine zis, trebuia să o aibă până la cele întâmplate vineri – de a se ocupa de sosirea sa în siguranță.

Margarita a scos o ușoară exclamație de surpriză, dar nu a rostit niciun cuvânt. Ochii ei îmi cereau să-mi continui istorisirea și asta am și făcut.

— Planul activităților publice pe care le va desfășura noul rege este deja alcătuit, iar tata trebuia să vegheze ca să nu fie pândit de niciun pericol în cele două zile cât avea să stea în oraș. Acesta a fost motivul întoarcerii noastre la Barcelona. Acesta este rostul *Știrilor ilustrate.* Ziarul e în același timp o sursă de informare pentru cei care conspiră în favoarea Burbonilor și un organ de propagandă adresată publicului larg. Prin acesta, tata și acoliții lui află ce se mai pune la cale în oraș și, în același timp, poate să modeleze felul de a gândi al claselor de jos ale societății, cărora li s-a adresat încă din prima zi de difuzare. La

momentul potrivit, când va cădea Republica și va veni ceasul de a fi primit noul rege, *Știrile ilustrate* vor deveni portavocea fervorii populare în favoarea lui Alfonso al XII-lea, o fervoare alimentată chiar de ziar, prin paginile sale. Tata trebuia să dirijeze și să controleze toate acestea. Trebuia să se asigure că, atunci când regele va ajunge la Barcelona, avea să întâlnească un climat popular favorabil figurii sale și că nu avea să se confrunte cu nicio primejdie pe timpul ședерii în oraș. Însă acum cineva a pornit împotriva lui și l-a eliminat din scenă.

— Cineva, a murmurat Margarita.

— Carliștii. Anarhiștii. Republicanii inveterați. Oponenții viitorului Alfonso al XII-lea de orice condiție și orientare politică. Nici ei nu știu și nici nu pare să le pese. De fapt, nu pare să le pese nici dacă tata este vinovat sau nu. Fiona avea dreptate. Singura lor strategie pentru a-l scoate din închisoare este să aștepte căderea Republicii. Iar după ei, aceasta se va întâmpla fără întârziere peste două sau trei săptămâni. Atunci va veni noul rege, se vor schimba instituțiile, iar tata va fi răsplătit din plin pentru serviciile aduse în slujba monarhului. Dar până atunci, locul tatei va fi ocupat de mama.

Margarita a făcut ochii și mai mari.

— Mama?!

— Ea îi va organiza de acum înainte pe toți agenții în favoarea Burbonilor care lucrează sub acoperire în diverse cercuri din oraș ostile monarhiei, la fel cum făcea tata. Ea va supraveghea activitatea lui Martin Begg la ziar, la fel cum făcea tata. Și atunci când regele va veni la Barcelona, ea se va ocupa de coordonarea tuturor bărbaților răspunzători de siguranța Majestății Sale.

— Mama?! a repetat Margarita neîncrezătoare.

— Mama, cu ajutorul lui Aladrén și al celor trei domni care au venit azi să o viziteze. Și cu ajutorul

meu, dacă vreau să i-l acord. Dacă nu, am trei zile la dispoziție să părăsesc casa, să renunț la numele de familie și la moștenire și să-mi câștig traiul cum cred de cuviință. Mâine-noapte trebuie să-i dau răspunsul.

Margarita nu m-a întrebat care va fi răspunsul. Și ea îl știa la fel de bine ca și mine.

— Atunci e un mister rezolvat, a fost tot ce a spus, după câteva minute în care am tăcut amândoi.

Când am ieșit în noaptea aceea din dormitorul surorii mele, mă simțeam ca unul dintre acei boxeri din portul pe unde dădea târcoale Andreu în timpul decăderii lui lente, ajuns în cele din urmă în rând cu drojdia societății. Buimăcit, murdar, fără vlagă și cu un iz metalic urcându-mi din fundul gâtului până la dinți.

38

Tata a fost dus la închisoarea Amalia la lăsarea serii următoare. Știrea ne-a fost dată de Fiona cu puțin după ora șase, când Gaudí și cu mine ne-am întâlnit cu ea la intrarea în micul palat renascentist de pe strada Fernando al VII-lea, după ce am ieșit din clădirea cu numărul trei de pe strada Aviñón. O aflase la rândul ei de la unul dintre redactorii pe care Martin Begg izbutise să-i infiltreze într-o oarecare măsură în secția de poliție din clădirea Docurilor Regale, iar acum o pornise în fugă spre La Rambla, cu caietul de desen sub braț, în căutarea unei cabriolete care să o ducă în mare grabă spre noua locuință a lui Sempronio Camarasa. Martin Begg plecase deja spre Gracia în căutarea mamei și a avocatului Aladrén care, se pare, nu fuseseră informați încă despre mutarea tatei într-o altă închisoare și nici despre schimbarea situației sale legale.

Așadar, în loc de o cabrioletă, Gaudí, Fiona și cu mine am oprit o birjă în care am urcat toți trei, iar în drum spre închisoarea Amalia i-am povestit englezoaicei tot ceea ce prietenul meu deja ascultase atent, fără să scoată un cuvânt, în timpul prânzului nostru de la restaurantul Las Siete Puertas. Discuția din noaptea trecută cu mama. Dezvăluirile ei uimitoare. Ultimatumul pe care mi-l lansase în prezența cabinetului ei de cavaleri venerabili: acest termen de douăzeci și patru de ore avut la dispoziție ca să hotărăsc ce poziție ocupam în această farsă uriașă la care familia Camarasa era părtașă de mai bine de șase ani. Gaudí și cu mine i-am împărtășit, de asemenea, Fionei prin ce aventuri trecuserăm în seara dinainte, cum Sanmartín nu mă așteptase nici de această dată la el acasă, cum poate era și de prevăzut, și concluziile ce păreau să se desprindă din toate acestea. Fiona, la rândul ei, ne-a istorisit despre

faptul că ajunsese ea însăși la locul unde fusese ucis Colțosul în seara trecută și că, până în momentul întâlnirii noastre, tot nu izbutise să culeagă prea multe noutăți în această privință. În cele din urmă, birja noastră s-a oprit la colțul străzii Regina Amalia și am simțit cum mi se rupea inima în piept de durere.

— Și eu care credeam că Newgate era iadul pe pământ, a spus Fiona, înlănțuindu-și brațul în jurul brațului meu lângă porticul intrării în închisoare.

Aceasta a fost prima din cele zece sau douăsprezece vizite care aveau să urmeze la închisoare de-a lungul celor nouă săptămâni cuprinse între întemnițarea tatei și sosirea la Barcelona a celor pe care Margarita îi numise încă din acea noapte „ai noștri”, stârnindu-mi cea mai profundă dezaprobare, iar senzația resimțită atunci la vederea zidurilor de piatră goală mă copleșea de fiecare dată când treceam pragul închisorii. Amintirea imaginilor dinăuntrul acesteia la care am fost martor în ultimele zile ale anului 1874 nu m-a mai părăsit de atunci și nici nu cred că o să mă părăsească tot restul vieții. Femei cu chipul măcinat de boală. Bătrâni de vârsta arhitectului Oriol Comella, bărboși și venerabili, zăcând pe podele reci din ciment sau printre băltoace de vomă și urină aburinde. Băieți de vârsta lui Ezequiel și fete de vârsta surorii mele cu ochii împăienjeniți de viciu, cu limba umflată de puroi și inima înghețată, cu viitorul mărginit de zidurile unei temnițe sau ale unei cămăruțe înghesuite dintr-un lupanar. Mizeria de nedescris și de necrezut din celulele ticsite și de pe coridoarele forfotind de lume. Vietățile viermuind sau târându-se ori fojgăind pretutindeni, strămutându-se dintr-o farfurie în alta, dintr-un cap în altul, dintr-o saltea de paie într-alta, hrănindu-se cu sângele bolnav și cu resturile dezgustătoare ale celor care viețuiau acolo. Izul mâncării fierte în cratițe de culoarea funinginii. Mirosul fetid al trupurilor și al

zdrențelor nespălate. Umezeala mustind din podea, din tavan și din pereți, plutind în nori denși și joși pe coridoarele închisorii, în care răsuflările bărbaților, ale femeilor și ale copiilor se deslușeau cu ochiul liber și se încolăceau unele de altele, contopindu-se într-una singură: răsuflarea bolnavă a Amaliei. Curtea în care trona eșafodul, deschisă lângă zidul de nord spre aducerea-aminte a multora dintre locuitorii închisorii asupra destinului ce îi aștepta. Deznădejdea din ochii tuturor. Degradarea umană din toate privirile. Gustul și duhoarea morții împânzind totul.

Acela era iadul și tărâmul de dincolo de iad.

Inima putredă a unui oraș în plin proces de descompunere.

— Nu vă lăsați copleșit de deznădejde, dragul meu prieten, mi-a spus Gaudí, îmi amintesc prea bine, pe când ne îndepărtam de strada Regina Amalia, seara, după acea primă incursiune în mijlocul ororii și al mizeriei umane. Aceasta e doar încă o încercare pe care v-a rezervat-o destinul. Tatăl dumneavoastră e un bărbat puternic și va ști cum să o depășească.

— Aș vrea să nutresc și eu aceeași convingere, îmi amintesc, de asemenea, că i-am răspuns. Tot ce știu e că eu nu aș putea să-ndur nici măcar o săptămână închis acolo.

— Nu vă mai judecați atât de aspru, domnule Camarasa. La nevoie veți fi surprins chiar dumneavoastră înșivă de câte puteți îndura.

M-am oprit în mijlocul drumului și am aruncat o ultimă privire spre hardughia mohorâtă care mai înainte vreme fusese mănăstirea San Vicente. Ploaia rece care se tot cernuse deasupra orașului de-a lungul întregii zile întunecase zidurile de piatră, se adunase în bălțoace în fața porticului de la intrare și gonise mulțimea de negustori și gură-cască de prin împrejurimi, astfel încât închisoarea îmi apărea acum, mai mult ca niciodată, ca o fortăreață medievală bântuită de stafii dintr-o

poveste de demult. Până și lumina crepusculară care o scălda părea să fi fost așezată acolo de paleta melancolică a vreunui pictor german de duzină.

— Atunci sper că și tata va fi surprins de câte poate îndura, am spus, luându-l de braț pe Gaudí și pornind din nou spre centrul orașului.

— Sunt doar câteva săptămâni. Gândiți-vă la asta.

Mai erau doar câteva săptămâni până la căderea Republicii și la intrarea în Barcelona a noului rege Alfonso al XII-lea, din câte puteam să înțeleg. De asta mă asiguraseră cu o noapte în urmă prietenii mamei sau complicii ei sau noii subordonați, și tot același lucru ni-l sugerase din nou Ramon Aladrén cu nici cinci minute mai devreme, în fața intrării în închisoare, în timp ce ne strângea mâinile mie și lui Gaudí, cu fermitatea-i caracteristică, și se pregătea să urce în trăsura familiei alături de mama și de domnul Begg.

Asemenea nouă, nici el nu avusese prilejul să-l vadă pe tata și nici nu putuse să stea de vorbă cu niciunul dintre temnicerii principali în custodia cărora se afla din acea clipă și nici nu izbutise să afle de la nimeni ziua exactă a procesului care urma să aibă loc la tribunalul provincial din Barcelona.

— Doar la asta m-am gândit când eram înăuntru.

Preț de câteva minute am mers tăcuți pe străduțele cartierului Raval, după care Gaudí mi s-a adresat din nou:

— Îmi permiteți să vă pun o întrebare?

— Bineînțeles.

— E puțin cam delicată.

Menajamentele prietenului meu m-au îngrijorat oarecum.

— Nimic din ceea ce m-ați putea întreba acum nu ar putea să mă facă să mă simt și mai rău decât mă simt deja.

Gaudí a încuviințat cu o expresie sobră pe chip.

— Mă întrebam dacă sunteți conștient în ce măsură informațiile pe care vi le-au comunicat noaptea trecută mama dumneavoastră și cei patru domni schimbă sensul celor petrecute cu Andreu.

— Ce vreți să spuneți cu asta?

— Vreau să spun, bineînțeles, că în sfârșit știm de ce a murit Eduardo Andreu și de ce Sempronio Camarasa se află în închisoare, a răspuns Gaudí. Fără îndoială că cineva voia să-l împiedice pe tatăl dumneavoastră să-și ducă la îndeplinire misiunea cu care fusese însărcinat la întoarcerea în Barcelona.

„Organizarea și supravegherea securității noului rege la sosirea sa în oraș”, am completat în minte. După care am tăgăduit din cap.

— Uitați de un lucru simplu, care nu-și găsește locul în această idee.

— Iar acest lucru este…

— Că tata e în continuare în viață.

De data aceasta, Gaudí a fost cel care a început să dea deodată din cap de la stânga la dreapta.

— Poate că asasinul lui Andreu nu voia să-l vadă mort pe tatăl dumneavoastră. Poate că voia doar să-l dea la o parte din cale.

— Așa ceva e absurd. Ce fel de terorist s-ar obosi să-l înlăture pe tata de la îndeplinirea acestei sarcini înfigându-i altuia pumnalul în piept? am întrebat eu. Dacă obiectivul celui care l-a asasinat pe Andreu – oricine ar fi acela – era să-l elimine pe cel răspunzător de siguranța vizitei regale pentru a putea comite un asasinat împotriva noului monarh, de ce nu l-a ucis direct pe tata?

— Eu nu am spus că asasinul tatălui dumneavoastră ar fi un terorist, nici că obiectivul acestuia ar fi să comită un atentat împotriva noului rege, a replicat Gaudí de îndată. Vă înțeleg obiecția și o împărtășesc: nu-mi imaginez un anarhist sau un carlist, sau oricine ar putea fi acest ipotetic regicid care să-și ia atâtea precauții inutile

pentru a lichida o persoană aflată între el și obiectivul său, când i-ar fi fost mult mai ușor să meargă la această falsă întâlnire de la biserica din Mataró și să-l ucidă pe loc pe tatăl dumneavoastră, fără să mai stea pe gânduri.

— Și atunci?

Prietenul meu m-a făcut să mă opresc la răscrucea dintre două străzi desfundate și a așteptat ca un car plin cu fân să treacă mai departe pentru a ne putea continua drumul.

— Și dacă ceea ce căuta asasinul lui Andreu nu era să împiedice misiunea tatălui dumneavoastră, ci să-i ia locul în fruntea acesteia? Și dacă asasinul este cineva care își dorește cu ardoare să se bucure de aceleași onoruri ca tatăl dumneavoastră, dar nu îi dorește moartea?

Mi-am rezervat câteva secunde ca să mă gândesc la asta.

— Acum îmi trec prin minte măcar vreo zece sau douăsprezece teorii mai plauzibile decât aceasta pe care tocmai mi-ați propus-o, prietene Gaudí.

— Asta pentru că uitați, fără îndoială, două detalii importante, prietene Camarasa.

— Așa credeți dumneavoastră?

Gaudí a încuviințat cu fermitate. Bineînțeles că așa credea.

— Mapa cu documente a lui Andreu și tabachera tatălui dumneavoastră. Acestea sunt cele două detalii importante de care ați uitat. Includeți-le în aceste zece sau douăsprezece teorii ale dumneavoastră și spuneți-mi dacă vi se par, în continuare, la fel de plauzibile.

Am început să văd unde bătea prietenul meu. Întrebarea lui cam delicată. Nu m-am putut abține să nu zâmbesc.

— Vreți să spuneți că mama a pus la cale moartea lui Andreu și arestarea tatei, ca să joace ea rolul principal în organizarea în siguranță a vizitei regale?

Prietenul meu m-a privit cu aparentă curiozitate.

— Vreți să-mi spuneți că nu v-ați gândit la această posibilitate?

Comportamentul straniu al mamei mele începând cu vinerea trecută. Schimbarea sa evidentă de atitudine. Decizia ei uimitoare, care nu-i stătea deloc în caracter, atât de diferită de ceea ce și-ar fi putut închipui oricine ar fi cunoscut-o câtuși de puțin pe mama, aceea de a lua locul tatei și de a conduce un grup de conspiratori care aveau drept sarcină să vegheze asupra siguranței noului Burbon în timpul vizitei la Barcelona.

„Nicicând nu m-am simțit mai bine."

— Bineînțeles că nu, am spus eu.

— Atunci aveți prea puțină imaginație. Eu sunt sigur că mama dumneavoastră, în schimb, a bănuit despre dumneavoastră că sunteți implicat în moartea lui Andreu. Și nu fără motiv.

Nu m-am obosit să mă arăt surprins. Am ocolit o băltoacă noroioasă care ne apăruse în drum, m-am întors lângă Gaudí și am spus:

— Să vedem.

— Acela care l-a ucis pe Andreu are acces la domiciliul familiei, fie în mod direct, fie prin terțe persoane. Un acces, aș îndrăzni să spun, care nu e pur întâmplător. Să-i subtilizezi domnului Camarasa tabachera din dormitor și să introduci mapa cu documente a lui Andreu în biroul din cabinetul său de acasă nu sunt acte pe care să le poată comite, să spunem, un invitat oarecare în turnul din Gracia; și cu atât mai puțin la ore târzii din noapte, când știm că s-a produs cel puțin cea de-a doua acțiune. Sunteți de acord cu mine?

— Nu văd cum nu aș putea fi, am murmurat eu.

— Atunci, să considerăm drept adevărat faptul că cine a furat mapa cu documente a lui Andreu din odaia unde acesta a fost asasinat și a ascuns-o în cabinetul domnului Camarasa a fost cineva care avea mereu acces la domiciliul dumneavoastră, a continuat Gaudí. Lăsând la o parte membrii

personalului de serviciu, fără îndoială cercetați cum se cuvine de complicii tatălui dumneavoastră, singurele persoane care intră și ies nestingherite din turn sunt, înțeleg, domnul și doamna Camarasa, domnișoara Margarita, Martin Begg, Fiona Begg și dumneavoastră înșivă. Mă înșel oare?

— Știți bine că nu.

— Medicul legist a spus că moartea lui Andreu s-a produs între orele unsprezece și unu în noaptea de joi spre vineri. La orele acestea, cinci din persoanele pe care tocmai le-am enumerat erau împărțite în două grupuri: mama dumneavoastră, sora și Martin Begg pe de o parte, și dumneavoastră și Fiona aflați în compania mea, pe de alta. Tatăl dumneavoastră se afla în Mataró, unde fusese chemat la falsa întâlnire în biserica Santa María. Prin urmare, mama dumneavoastră poate fi sigură de inocența fiicei sale și a lui Martin Begg, care s-au întors împreună cu ea de la Liceo la Gracia după ora unsprezece și jumătate, și care, din cele știute de ea, nu au mai ieșit în tot restul serii.

— Din cele știute de ea, am repetat eu.

— Domnul Begg, bineînțeles, ar fi putut să iasă pe nesimțite din locuința de serviciu, să se întoarcă în oraș cu o birjă și să comită crima înainte de ora unu. Dar înțeleg că mama dumneavoastră are motive să se încreadă în Martin Begg.

— Vreți să spuneți că are mai multe motive să se încreadă în Martin Begg decât în propriul fiu.

— Dumneavoastră, prietene Camarasa, dispuneți de singurele persoane care pot garanta unde v-ați aflat între orele unsprezece și unu în noaptea de joi spre vineri. Una dintre acestea este un prieten. Dar mama dumneavoastră consideră că nu are de ce să acorde nici cel mai mic credit cuvântului acestuia. Iar cealaltă persoană este o femeie cu care ați avut, cândva, o relație sentimentală, niciodată acceptată de mama

dumneavoastră. O femeie care în Londra v-a pus în legătură cu acea categorie de persoane de care tatăl dumneavoastră încerca acum să-l apere pe viitorul rege al Spaniei, a adăugat Gaudí tăgăduind din cap. Mi-e teamă că, în ochii lor, mărturiile care vă confirmă alibiul nu prețuiesc nimic. Adăugați la aceasta distanța dintotdeauna dintre dumneavoastră și domnul Camarasa, dezinteresul dumneavoastră față de afacerile familiei, ideile vag progresiste pe care păreți să le nutriți și, bineînțeles, slăbiciunea în fața influenței sexului frumos. Dacă aș fi în locul mamei dumneavoastră, și eu aș avea motive de suspiciune.

Am zâmbit.

— Doar nu vorbiți serios.

— Nu credeți că aceasta ar explica ostilitatea doamnei Camarasa față de dumneavoastră în ultimele zile? Asprimea cuvintelor ei, sobrietatea, răceala cu care mi-ați spus că v-a tratat de mai multe ori începând de vineri, a pornit Gaudí să înșire. Și nu credeți că ultimatumul adresat azi-noapte poate corespunde nevoii doamnei Camarasa de a se convinge pe sine că dumneavoastră vă aflați, după toate cele întâmplate, în tabăra potrivită?

Am încetat să mai zâmbesc.

Prietenul meu vorbea cât se poate de serios.

— Și dumneavoastră mă bănuiți?

De data aceasta, Gaudí a fost cel care a zâmbit.

— Dragă prietene, vă reamintesc că eu m-am aflat lângă dumneavoastră pe tot parcursul nopții aceleia, de când am ieșit de la Liceo la unsprezece și jumătate până când ne-am despărțit pe La Rambla după ce trecuse bine de ora trei. În ceea ce mă privește, domnișoara Fiona și dumneavoastră sunteți singurele persoane scutite de orice bănuială în cazul asasinării lui Andreu.

Am încuviințat cu seriozitate.

— Ce mult i-ar plăcea Margaritei să știe acest lucru! am observat eu. Să se știe drept suspectă de

asasinat în ochii bărbatului pe care îl iubește îi va umple negreșit de orgoliu și emoție sufletul romantic.

Prietenul meu și-a dres ușor glasul:

— Singurul lucru pe care vreau să-l spun este că trebuie să vorbiți cu mama dumneavoastră în noaptea asta. Nu numai că trebuie să-i răspundeți ultimatumului lansat de ea în singurul fel cuvenit cu putință: trebuie și să limpeziți lucrurile împreună.

— Atunci să o întreb dacă ea l-a ucis pe Andreu și l-a acuzat pe tata ca să pună stăpânire pe galoanele lui?

— Întrebați-o mai bine dacă bănuiește pe cineva din anturajul ei, a răspuns Gaudí fără să se tulbure. Cineva care și-ar dori atât de mult să ocupe poziția soțului ei încât să fie în stare de un asasinat. Mama dumneavoastră este o femeie inteligentă; sunt sigur că această întrebare nu o va surprinde. Vorbim, mai presus de toate, de a ieși în evidență în ochii viitorului rege mai mult decât dornic de a-i răsplăti cu favoruri pe toți cei care i-au restituit tronul Spaniei. Nu este vorba numai de onoruri politice și de un anume statut social: este vorba și de un pur interes economic.

Gaudí m-a privit cu ochi strălucitori și cu o jumătate de surâs pe buze, după care a adăugat:

— Postul pe care tatăl dumneavoastră l-a ocupat până vineri este foarte ispititor, prietene Camarasa. Atât de ispititor, încât mama dumneavoastră nu trebuie să șovăie nicio clipă în a-l păstra cu orice preț în familie.

O nouă tăcere ne-a întovărășit preț de câteva minute.

Conspirația antirepublicană ca afacere de familie. Lovitura de stat a Burbonilor ca o investiție de viitor.

Familia Camarasa: oamenii de afaceri model într-o nouă ordine socială.

— Este ceva ce nu v-am spus, am adăugat atunci.

— Și anume?

— Vă amintiți când l-ați cunoscut pe tata la recepția dată de *Știrile ilustratei*

— Cum nu se poate mai bine.

— Vă amintiți ce v-a întrebat tata înainte de a-și lua rămas-bun de la dumneavoastră în sala de festivități?

Gaudí a dat din cap în semn că da.

— M-a întrebat dacă nu ne-am mai întâlnit cu un alt prilej.

— Iar dumneavoastră i-ați răspuns că nu.

— Și era adevărat.

— El însă nu v-a crezut. Sau, mai bine zis, v-a crezut, dar nu asta urmărea să întrebe de fapt.

Gaudí mă privea cu ochii ușor mijiți.

— Nu cred că înțeleg ce vreți să-mi spuneți.

— În dimineața următoare, tata i-a cerut lui Martin Begg să o întrebe pe Fiona despre dumneavoastră, apoi ca ea să înceapă să vă spioneze. Voia să afle cine sunteți dumneavoastră de fapt, cu ce vă îndeletniceați, pentru cine lucrați. Fiona mi-a vorbit despre asta chiar în acea dimineață. Vă mărturisesc că ea însăși era la fel de intrigată ca și mine de acest brusc interes pe care Sempronio Camarasa i-l dedica unui student oarecare la arhitectură, venit dintr-un sat din Tarragona.

Dintre toate întrebările pe care ar fi putut să mi le adreseze atunci Gaudí, cea formulată până la urmă de prietenul meu mi s-a părut neobișnuit de revelatoare cu privire la starea sa sufletească din clipa aceea.

— Atunci Fiona s-a interesat de îndeletnicirile mele?

— Nu cred. Sau cel puțin nu mi-a spus că o va face. Chiar dacă acest lucru, bineînțeles, nu garantează nimic. Îmi pare rău să vă spun că, de

obicei, cuvântul Fionei nu e o monedă de mare preț.

— Și ați vorbit cu tatăl dumneavoastră? L-ați întrebat de unde până unde atâta interes pentru persoana mea?

— Am vorbit cu el chiar în noaptea aceea. A fost ultima noastră conversație înainte de… tot ce avea să urmeze. Mi-a spus că nu crede că apariția dumneavoastră subită în viața mea chiar în momentul acela să fi fost pură întâmplare: incendiul, campania de defăimare din presă, Andreu care a dat buzna în sala unde se ținea petrecerea la doar câteva minute după intrarea dumneavoastră…

M-am străduit să zâmbesc puțin ca să compensez seriozitatea funebră care pusese stăpânire pe chipul lui Gaudí, apoi am adăugat:

— După părerea părinților mei, începutul prieteniei noastre a fost cel puțin vijelios.

— După părerea părinților dumneavoastră?

— Înțeleg că și mama împărtășește aceeași neîncredere a tatei față de dumneavoastră. Nu sunt eu unicul pe care îl vede ca pe un potențial trădător.

Gaudí a dat din cap nu știu dacă trist sau neîncrezător.

— Tatăl dumneavoastră v-a mai spus ceva în noaptea aceea? Vreun motiv anume ca să nu aibă încredere în mine?

— A spus că înfățișarea dumneavoastră corespundea întocmai anumitor descrieri transmise de nu se știe cine despre care nu a vrut să-mi spună, am adăugat eu făcând la rându-mi un gest din cap. Acum știm deja despre ce e vorba.

— Oricare dintre informatorii infiltrați de tatăl dumneavoastră și prietenii săi în cercurile care pot pune în pericol succesul vizitei regale, a încuviințat Gaudí. Dar asta nu are niciun sens.

— Poate Monte Táber? Sau Teatrul Viselor? Cineva poate să fi văzut cu ce se îndeletnicește

domnul G și să întrevadă în activitățile acestuia o oarecare intenție politică.

Doi copii care se jucau cu titirezul în mijlocul carosabilului de pe strada Morilor ne-au silit să ne despărțim pentru o scurtă vreme ca să le ocolim trupșoarele îmbrăcate în haine zdrențuite. Unul dintre ei avea părul la fel de zbârlit precum dinții unei greble și avea mâna stângă înfășurată într-un vălătuc de cârpe de culoarea berii englezești. Celălalt copil și-a ridicat capul la trecerea noastră și ne-a adresat un zâmbet atât de franc, încât a cicatrizat de îndată o bună parte din nenumăratele răni lăsate de ororile la care asistasem în timpul vizitei la închisoarea Amalia.

— Asta nu are niciun sens, a repetat Gaudí. Activitățile domnului G, așa cum le numiți dumneavoastră, se reduc doar la cele pe care le știți deja. Nu frecventez cenacluri și nici adunări de niciun fel, nu am de-a face nici cu anarhiști, nici cu revoluționari, și nici măcar nu cred să mă fi aflat vreodată față în față cu vreun carlist.

— Poate că este vorba despre cuprul pe care îl cumpărați, am presupus eu. Chiar dumneavoastră ați spus că, în zilele noastre, armata pune mâna pe tot cuprul disponibil. Un competitor cu o asemenea voracitate nu trebuie să fi trecut neobservat.

Gaudí a tăgăduit hotărât din cap.

— Informatorul care îi va fi atras atenția tatălui dumneavoastră asupra faptului că o persoană cu semnalmentele mele cumpără cupru în cantitate mare nu ar fi întâmpinat nicio dificultate să descopere în ce scop o făceam. Existența lui Oriol Comella nu este un secret pentru nimeni din port. Orice informator care ar fi ajuns până la domnul G ar fi putut să ajungă și până la magazia unde se află Comella.

Poate că și Oriol Comella este la fel de suspect, m-am gândit atunci. Poate că nu toată lumea acceptase la fel de ușor ca mine ideea că un bătrân construia de ani de zile o reproducere gigantică a

orașului Barcelona într-o magazie părăsită din portul industrial. M-am gândit la aceasta, dar nu am spus-o cu voce tare.

— În cazul acesta, scumpul meu prieten, trebuie să presupunem că există un alt tânăr cu părul roșu și ochii albaștri care se poartă ciudat pe la periferia orașului ăsta al nostru.

Gaudí nu a mai deschis gura pentru următoarele cinci minute.

Aflați de-acum în capătul estic al cartierului Raval, în timp ce străbăteam o străduță strâmtă înțesată cu ateliere și locuințe joase, aflată la câțiva pași de La Rambla, ploaia fină care se cernuse când și când de-a lungul zilei se întorsese sub forma unei averse bruște. Gaudí a grăbit pasul pentru a căuta adăpost sub portalul unei clădiri cu o înfățișare încă și mai melancolică decât cele aflate în vecinătate – ferestre astupate, cornișe prăbușite, mai mult un morman de ciment și piatră – și, spre marea mea uimire, a scos o cheie din buzunar și a dat să o introducă în încuietoarea ușii aflate în fața noastră.

— Ce mai e și asta? am întrebat eu.

— Amândurora ne-ar prinde bine să ne descrețim puțin frunțile înainte de a ne întoarce acasă, a răspuns el laconic. Și poate și un pahar cu ceva care să ne încălzească trupul și spiritul.

Când prietenul meu a izbutit, în cele din urmă, după ce a tot învârtit cheia în broască, să deschidă ușa, un zvon de glasuri, de râsete și de vesele acorduri muzicale a răzbătut de îndată până la urechile noastre. Nu i-am mai pus alte întrebări și nici nu am protestat. Ceva muzică și puțin alcool nu erau tocmai cea mai rea idee care îmi trecea prin minte după ce ieșisem din închisoarea Amalia, apoi și eu obosisem să mă tot gândesc la secrete și conspirații și la tot felul de teorii încâlcite, în stare să explice misterele unei vieți, ale propriei vieți, ce începuse să se asemene îngrozitor de mult cu cele ale personajelor din romanele pe care le citea

Margarita. Așadar, l-am urmat pe Gaudí pe scări în sus, mi-am atârnat pardesiul și pălăria în primul cuier disponibil și, după ce ochii mi s-au obișnuit treptat cu penumbra din local, am început să-mi șterg din minte toate lucrurile îngrozitoare pe care le văzusem și auzisem în după-amiaza aceea.

39

Un ceas mai târziu, aproape de ora nouă, cu trupul și spiritul cu adevărat încălzite de feluritele atenții oferite clienților înăuntrul acelei clădiri fără nume și fără număr de pe strada Lanțului, Gaudí și cu mine ne-am recuperat pardesiele și pălăriile și am ieșit iarăși la aer liber. Chiar acolo, sub portalul unuia dintre atelierele înșirate de partea cealaltă a străzii, ne-am întâlnit cu Ezequiel. Băietanul nu s-a obosit să ne salute și nici să ne explice cum de dăduse de noi tocmai acolo.

— Cucuveaua a părăsit cuibul, a fost tot ce a spus, privindu-l pe Gaudí cu ochii lui mari, tot asimetrici, de vietate a străzii.

— Și-acum e gol?

— Gol-goluț. A mai lăsat câte o mobilă, patul și nimic mai mult.

Gaudí m-a privit cu o expresie mai degrabă intrigată decât surprinsă.

— E vorba de Sanmartín, presupun, am spus eu.

— Într-adevăr, Sanmartín, a răspuns prietenul meu, rostind numele de familie al gazetarului, din câte mi s-a părut, cu un oarecare respect. Presupunând motivul pentru care vizita noastră nu a avut succes, i-am sugerat lui Ezequiel să meargă la ora șapte pe strada Aviñón și să cerceteze puțin pe cont propriu.

Pentru a-mi îndepărta orice posibilă îndoială cu privire la natura descinderii în locuința lui Sanmartín, pușlamaua și-a scos în clipa aceea din buzunar aceleași instrumente pe care mi le arătase sâmbătă dimineața și a început să mi le fluture pe dinainte cu mâinile lui de potlogar uns cu toate alifiile.

— Documentele și cărțile pe care le-ai văzut data trecută…? am început eu să-l întreb.

— Nimic. În casă nu mai e nimic. Parcă nimeni n-ar fi locuit vreodată acolo, a spus Ezequiel,

punându-și șperaclul la păstrare și privindu-și șeful cu sprânceana încruntată. Cam ciudat, nu-i așa, domnu' G?

Gaudí a scos un mormăit scurt de încuviințare. Da, într-adevăr, era ciudat.

— Îmi pare rău, dar trebuie să vă întreb, am spus eu, în timp ce prietenul meu îi întindea lui Ezequiel o bancnotă împăturită ca răsplată, după cum puteam să presupun, pentru serviciile îndeplinite în seara aceea. Ce rol are, mai exact, Víctor Sanmartín în toată teoria asta a dumneavoastră despre conspiratorul monarhic pornit să-i ia tatălui meu locul de onoare?

Prietenul meu nu mi-a răspuns.

Nu aveam să mai aflăm nicio veste despre Sanmartín în următoarele zece săptămâni. Nu avea să mai semneze niciun articol în niciunul din cele patru ziare principale care făceau concurență *Știrilor ilustrate.* Sintaxa și vocabularul lui nu aveau să se mai întrezărească în nicio scrisoare primită de la cititori. Nici chipul, nici glasul, nici neliniștitoarea lui apariție efeminată nu avea să ne mai iasă în cale până în data de 10 ianuarie 1875, în niște împrejurări ce urmează a fi istorisite în curând. Dar nici eu, nici Gaudí nu aveam cum să știm încă despre toate astea.

Înainte ca drumurile să ni se despartă pe bulevardul La Rambla, după ce ne-am strâns mâna și ne-am urat noapte bună, iar eu mă pregăteam să caut o trăsură acoperită care să mă ducă spre turnul familiei din cartierul Gracia, Gaudí m-a întrebat dacă putea să treacă pe la mine pe acasă în după-amiaza următoare.

— Aș vrea să lămuresc câteva lucruri cu mama dumneavoastră, a spus el, în loc de orice explicație.

— Dacă așa credeți de cuviință…

— Nu vi se pare o idee bună?

— Să încercați să o convingeți că nu sunteți dușmanul despre care poate că i-a zis tata? Am stat

să mă gândesc câteva clipe, apoi am adăugat: Mi se pare o idee bună, da!

Gaudí a încuviințat.

— Ne vedem mâine, atunci, a spus, apoi a pornit-o pe La Rambla în jos prin ceața deasă care acum, după ploaie, începuse să se lase peste oraș.

În loc să îl urmeze, Ezequiel a rămas lângă mine, privindu-mă cu un zâmbet larg. Era căldura de la noua bancnotă pe care o strângea în mâna dreaptă sau mulțumirea de la sfârșitul unei noi zile de care profitase din plin sau poate alte pricini. Cine putea ști ce lucruri îi umblau prin minte acelui băiețandru.

— Cred că îți sunt dator, i-am spus.

Ezequiel și-a dat ușor capul într-o parte, fără să-i piardă zâmbetul.

— Pentru ce?

— Pentru ceea ce i-ai făcut ieri agentului care stătea de pază lângă cadavrul Colțosului. Când l-ai pălmuit ca să nu-mi dau numele. A fost o faptă curajoasă din partea ta.

Ezequiel a pufnit cu dispreț.

— Ce anume? Că l-am pocnit de trei ori cu căciula peste față pe vardist, ăsta-i curaj la ’mneavoastră?

— Ție nu ți se pare, bineînțeles, am zâmbit eu. În orice caz, ceea ce ai făcut tu ieri e ceva ce eu nu aș fi făcut niciodată pentru tine. Așa că îți sunt dator. Poate vrei…

Cu o expresie dintr-odată serioasă pe față, băiețandrul mi-a oprit gestul de a-mi duce mâna la buzunarul interior al pardesiului în căutarea portofelului.

— Păstrați-vă banii, domnu’ studinte. Eu nu-s în slujba ’mneavoastră.

— Nu voiam să te jignesc, m-am grăbit eu să-i zic. Voiam doar să-ți arăt recunoștința mea.

— Atunci spuneți-mi cine e femeiușca aia cu care a fost domnu’ G noaptea trecută.

Replica neașteptată a lui Ezequiel m-a lăsat pentru o clipă fără cuvinte.

— Ce spui?

— Roșcata care era cu domnu' G azi-noapte prin părțile Citadelei. Știu că e prietenă cu 'mneavoastră, domnu' student. V-am văzut cum umblați împreună de mai multe ori.

Am încuviințat cu o figură gravă.

Citadela. Azi-noapte. Roșcata și domnul G.

— Dacă știi că e prietena mea, ar trebui să știi că nu e o femeiușcă, a fost cel mai bun lucru care mi-a trecut prin minte.

— Pentru că 'mneavoastră n-aveți de-a face cu femei din astea? a spus Ezequiel, afișând pe chip o expresie atât de jignitoare, încât nici nu am să mă ostenesc să o descriu. Nu o fi vreo femeiușcă din alea, dar arată și pășește ca una. Și se poartă de parc-ar fi. Ați fost vreodată noaptea prin părțile Citadelei, domnu' studinte?

— Ezequiel, nu-ți permit să vorbești așa despre domnișoara Fiona!

La auzul numelui englezoaicei, Ezequiel a ridicat teatral din sprâncene, făcând astfel ca pleoapa umflată să se întredeschidă îndeajuns cât să i se vadă un ochi de aceeași culoare cu cea a ochilor unui pește mort.

— Dom'șoara Fiona, a repetat el. Ce nume mai e ăsta?

— Acesta e numele unei doamne, Ezequiel. Iar ceea ce făcea domnul G în compania ei nu te privește pe tine.

— Și nici pe 'mneavoastră nu vă privește? a întrebat Ezequiel, zâmbind obscen pentru a doua oară. Pentru că, dacă femeiușcă asta e prietenă cu 'mneavoastră și domnu' G vă e și el prieten, cred că ceea ce fac împreună vă privește. Vreți să vă povestesc ce am văzut în timp ce mă țineam după ei?

Am tăgăduit cu hotărâre din cap.

— Ce vreau eu să-mi povestești e de ce îți urmăreai șeful fără ca el să știe?

— Treaba mea e să am grijă și să-l apăr pe domnu' G, a replicat de îndată pușlamaua cu o voce guturală. Noaptea, prin părțile Citadelei, se întâmplă tot felul de lucruri. Acolo nu trec nici trei minute și rămâneți cu pantalonii în vine și cu gâtul tăiat. Nu știu dacă pricepeți ce vreau să spun.

O trăsură acoperită a apărut în cele din urmă prin ceață și s-a oprit la mâna mea ridicată. Vizitiul avea o față atât de uscățivă și de respingătoare, încât puțin a lipsit să nu las mâna m jos și să-l las să treacă pe lângă mine, însă compania lui Ezequiel – sau, mai bine zis, seria de imagini pe care cuvintele lui mi le deșteptaseră în minte – era ceva care devenise cu neputință de răbdat.

— Noapte bună, Ezequiel, am spus, făcând un pas spre trăsura care mă aștepta.

Pușlamaua a făcut și el asemenea și, apucându-mă de braț, m-a silit să-l privesc drept în față.

— Vreau să știu doar dacă trebuie să fiu cu ochii în patru cu femeiușca asta, domnu' studinte, mi-a spus el cum nu se poate mai serios. Pentru că doamnei Cecilia nu o să-i pară bine să afle că domnu' G acum n-are altă treabă decât să umble în buiestru prin Citadelă cu o iapă cu crupa ațâțătoare.

Doamna Cecilia. Dansatoarea din Monte Táber.

O iapă cu crupa ațâțătoare.

— Noapte bună, Ezequiel, am repetat eu, cu tonul cel mai tăios care mi-a ieșit din gâtlej.

Apoi, de îndată, am urcat în trăsură și i-am spus vizitiului să pornească în grabă.

Margarita tocmai cinase de una singură într-un colț al atelierului meu fotografic, când am ajuns la turnul familiei, în jur de ora zece. Locul neașteptat pe care și-l alesese sora mea ca să ia cina m-a neliniștit mai puțin decât expresia care-i înăsprea chipul și-i tulbura privirea când m-a salutat. Atunci

când m-am așezat lângă ea, după ce am sărutat-o scurt pe obraz, m-a privit cu niște ochi de parcă nu ar fi fost sigură că eram eu. Sau de parcă ar fi știut, dar nu ar fi avut nicio însemnătate.

— Îmi pare rău că nu am putut veni mai devreme, m-am scuzat eu. Știi doar ce s-a întâmplat.

— Tata este la închisoare. Iar închisoarea este mai rea decât moartea.

La auzul rezumatului atât de simplu făcut de Margarita, am simțit cum un fior îmi strânge stomacul.

— Nimic nu e mai rău decât moartea, am protestat eu, însă fără prea multă convingere.

— Mama mi-a spus că a văzut cum un bătrân mânca dintr-o bucată de carne de câine plină de viermi.

— Chiar așa?

— Apoi mi-a spus că după aceea bătrânul a scuipat bucata de carne și alt bătrân a luat-o și a mâncat-o el.

M-am străduit din greu să zâmbesc.

— Mama nu a spus așa ceva.

— Nu cu cuvintele astea. Dar eu am înțeles prea bine.

Margarita și-a înfipt coatele pe suprafața metalică a mesei mele de lucru și m-a privit cu expresia cuiva care are nevoie de mai multe lucruri în același timp: să se trezească din acel coșmar, să primească o veste bună, o îmbrățișare sau poate primul sărut din viața ei ori poate doar să doarmă până când toate acestea se vor fi terminat.

— Aceasta este doar o încercare la care ne supune destinul, i-am spus eu. Tata este un bărbat puternic și va ști cum să treacă peste ea.

— Asta-i o prostie!

— Asta e ceea ce prietenul tău Toni mi-a spus mie când am ieșit din închisoare.

Margarita nu a șovăit nicio secundă.

— Tot prostie e! a spus ea sus și tare, ducându-și la gură paharul cu apă cu lămâie.

Forma buzelor ei a rămas întipărită pentru o clipă pe marginea de sticlă, apoi a dispărut.

— Și mai miroși și a alcool.

— Voiam să-mi limpezesc puțin mintea înainte să mă întorc acasă. Sau să mi-o încețoșez și mai mult, nu știu.

Margarita a strâmbat din nas.

— Ai fost cu Fiona?

— Fiona a plecat cu mama, cu Aladrén și cu Martin Begg când au ieșit din clădirea închisorii. Au urcat în trăsură și ne-au lăsat singuri pe mine și pe Gaudí. Nu au trecut pe aici?

Sora mea a încuviințat fără chef.

— Fiona a plecat apoi de îndată. Dar înainte mi-a dat asta, a adăugat ea, întinzându-și brațul spre capătul stâng al mesei mele de lucru și dându-mi un exemplar din ultimul număr al *Știrilor ilustrate.* Așa a fost?

Margarita se referea, fără îndoială, la ilustrația de pe prima pagină care zugrăvea, în stilul inconfundabil al Fionei, momentul în care doi agenți de poliție inspectau cadavrele mutilate cu cruzime ale Colțosului și ale câinelui cu trei picioare. Am scrutat desenul pentru câteva secunde, retrăind pe dată toate emoțiile după-amiezii precedente, apoi am privit în josul paginii și am citit titlul de senzație: „Voiau să atenteze împotriva trenului poștei!”, făcând trimitere la noul articol de fond pe care ziarul lui Martin Begg îl dedica activității grupurilor anarhiste din cartierul Raval.

Fiona avusese dreptate. *Știrile ilustrate* aveau acum un alt filon de exploatat în această cruciadă populistă purtată pentru a prelua controlul asupra publicațiilor de seară din Barcelona.

Numai că acum, bineînțeles, nici acest lucru nu părea absolut inocent. Precum familia Camarasa,

nimic nu mai era inocent în materie de politică, morală și bani.

— Așa a fost, în linii mari, am răspuns în cele din urmă, împăturind ziarul cu prima pagină înăuntru și punându-l la capătul celălalt al mesei.

Apoi, după o scurtă tăcere a Margaritei, pe care nu părea dispusă să o umple, am întrebat:

— Tu ce faci aici?

În loc să-mi răspundă, sora mea a luat o bucată de cartof copt din farfuria așezată printre instrumentele mele de fotografiat și m-a anunțat că se știa deja când urma să aibă loc procesul tatei.

— Pe 21. În mai puțin de trei săptămâni. Avocatul a venit să ne anunțe acum jumătate de oră.

— Pe 21, am repetat eu.

— A mai spus, de asemenea, că procesul nu o să mai aibă loc și că ai noștri o să vină de îndată și că tata o să se întoarcă acasă înainte de Crăciun. Ție îți vine să crezi una ca asta?

M-am ridicat de pe scaunul pe care tocmai ce mă așezasem, am sărutat-o din nou pe obraz și i-am furat unul dintre ultimii cartofi rămași în farfurie.

Ai noștri.

— În noaptea asta vreau să te fotografiez, am anunțat-o eu. Gândește-te cu ce haine vrei să apari.

Trăsăturile Margaritei s-au mai destins puțin.

— Dacă te duci să o vezi pe mama ca să-i răspunzi la ultimatum, este în biroul tatei, mi-a spus ea, rostind cuvântul „ultimatum” cu o sobrietate de eroină franceză. Apoi a continuat: Dacă spui că nu vrei să fii de partea ei și că vrei să pleci mâine de acasă, îți promit că mă sinucid.

Am pus buricul degetului arătător pe vârful nasului Margaritei și i l-am apăsat ușor.

— Cred că nu va fi nevoie să ajungem așa de departe.

Atunci, sora mea mi-a zâmbit, după care m-a întrebat:

— Rochia de tul verde ți se pare potrivită?

Mama stătea așezată la biroul tatei, înconjurată de documente și de cărți, cu niște ochelari noi de secretară aflați într-un echilibru precar pe vârful nasului. Când am văzut-o, nu am putut să nu-mi amintesc de câte ori nu-i urasem noapte bună tatei din pragul aceluiași cabinet, în drum spre dormitorul meu, când el abia dacă își ridica privirea din hârtii ca să-mi răspundă mecanic, în timp ce eu abia dacă mă întrebam cu ce se îndeletnicește el la acele ceasuri târzii din noapte, înconjurat de foi și de dosare, cu ochii împăienjeniți de oboseală și de răspunderea ce-i apăsa pe umeri.

— Mamă, am spus în noaptea aceea, băgându-mi capul prin ușa întredeschisă a cabinetului. Răspunsul meu e da.

Mama și-a ridicat capul din documente și a încuviințat cu o expresie serioasă pe chip.

— Atunci avem multe lucruri de făcut, mi-a spus ea. Mâine te aștept aici la ora nouă.

Am încuviințat la rându-mi și i-am spus că aveam să mă aflu a doua zi acolo la ora nouă. Aveam amândoi multe lucruri de făcut.

40

În următoarele opt săptămâni nu s-a mai întâmplat nimic. Sau, mai bine zis, s-au întâmplat multe lucruri, dar nimic cu caracter definitiv. Spre dezamăgirea lui Abelardo Labella și a sistemului juridic republican în slujba căruia se afla, tatăl meu nu a fost condamnat la moarte în ziua de 21 noiembrie; dar la acea dată tata nici nu a fost pus în libertate, spre nemulțumirea noastră, a celor care credeam cu naivitate că acest lucru ar fi fost cu putință. Cu două zile înaintea procesului, acesta a fost amânat pentru 30 noiembrie, apoi pentru 12 decembrie și, în cele din urmă, pentru ultima zi a anului, o dată la care toți credeau că atât Republica aflată în agonie, cât și sistemul ei juridic și instituția poliției se vor fi transformat pentru Spania în istorie recentă. Așa cum prevăzuse Fiona, cele opt săptămâni pline de evenimente scurse între întemnițarea tatei în închisoarea Amalia și lovitura de stat militară care a dus la căderea Republicii pe 29 decembrie au fost o partidă strânsă de șah plină de amânări și de șiretlicuri legale, în care singurul interes al avocaților noștri a fost să prelungească procesul oricât ar fi fost nevoie, așteptând ca, în iureșul evenimentelor istorice, să cadă capul judecătorului și al inspectorului poliției înainte de a-l pune în pericol pe cel al acuzatului aflat după gratii.

Așadar, nimeni nu s-a obosit să continue la nivel oficial cercetările în privința asasinării lui Andreu. Și nici poliția judiciară, nici avocatul apărării nu au considerat că merita osteneala să clarifice pe căi legale care era adevăratul autor al crimei și doar confrații lui Sempronio – acum, ai Laviniei – Camarasa, din pur spirit practic, erau interesați să afle cine se afla în spatele atacului evident asupra liniei de apărare a viitoarei vizite regale la Barcelona. Astfel, eforturile de până atunci ale lui

Gaudí și ale mele nu trebuiau să alunece în acea uitare deplină, la care păreau să le condamne atât atitudinea rigidă a inspectorului Labella, cât și strategia conservatoare a apărării reprezentate de Aladrén și compania. Micile noastre descoperiri măcar folosiseră ca să intensifice controalele pe care agenții Burbonilor infiltrați în structura socială a Barcelonei le desfășurau asupra diverselor cercuri radicale din oraș, de la anarhiștii de extremă stânga până la carliștii cei mai ultraradicali, de la pașnicii socialiști utopici până la muncitorii înflăcărați cu convingeri luddite[13], care îi erau fideli Republicii și urau cu înflăcărare burghezia, și ale căror acțiuni de sabotaj din ultima vreme din fabricile barceloneze îi transformaseră într-un nou motiv de îngrijorare pentru „ai noștri”.

Prima dată când mi s-a îngăduit să-l văd pe tata de când era închis a fost pe 13 noiembrie. Trecuseră zece zile de când începusem să particip la întrunirile Grupului de Sprijin Operativ – acesta era numele comitetului însărcinat să asigure desfășurarea în deplină siguranță a vizitei regale – și să iau parte la tot felul de acțiuni mai mult sau mai puțin secrete, menite să întărească și mai mult legăturile care uneau diversele facțiuni interesate, fiecare în felul ei și din propriile motive, să sprijine cauza Burbonilor și să transforme Barcelona într-un simbol al devotamentului față de monarh. De tot atâtea zile – sau poate cu una în plus – era închis și tata în închisoarea Amalia, iar urmele trecerii sale prin acea experiență se puteau vedea pe fiecare dintre trăsăturile feței. Nu am să scriu despre înfățișarea lui murdară și răvășită, despre aerul lui de om învins, despre tristețea care i se citea în ochi, și nu am să pomenesc nici despre traiul înfiorător pe care afirma că îl ducea înăuntru; am să spun doar că tatăl meu, pentru prima dată, mi-a spus că era mândru de mine. El, care acum, din cauza implicării interesate în proiectul restaurației Burbonilor, vedea norii prefirându-se

dincolo de zăbrelele unei celule mâncate de igrasie și năpădite de tot soiul de viețuitoare respingătoare, era mândru de mine, cel dintâi născut și singurul lui băiat care, pentru a-l elibera pe el din temniță – și pentru a nu o dezamăgi din nou pe mama și pentru a nu o răni pe sora mea, precum și din pură lașitate – mă implicasem într-un proiect în care nu credeam câtuși de puțin, pe care nu-l împărtășeam nici în minte, nici în inimă, și pe care, în definitiv, mi-ar fi plăcut să-l văd eșuând lamentabil.

Știrile pe care le primeam în fiecare zi din presă sau chiar prin informatorii noștri arătau însă că acest proiect nu era sortit eșecului. Era de ajuns să deschizi orice ziar și să te uiți la paginile cu informații politice și militare, apoi să citești la întâmplare oricare dintre titluri pentru a constata că Republica se năruia văzând cu ochii, de la o oră la alta și chiar de la un minut la altul, și că golul lăsat de aceasta era umplut de-acum, fără umbră de sfială, de noul rege încă neîncoronat, cu numele de Alfonso. Declarațiile publice transmise periodic de fiul reginei detronate Isabel a II-a de la Paris, locul unde se exilase, îl arătau deja ca fiind regentul oficios al Spaniei, ca pe bărbatul – aproape copil – de care depindea ordinea și recuperarea unei țări slăbite și pe care era dispus să vină să o salveze când împrejurările i-o vor cere. Tot ce aștepta regele aflat în Franța era ca supușii lui să-i ceară să se întoarcă în țara pe care nici el, nici mama lui nu ar fi voit să o părăsească vreodată. Iar aici, în Spania, dacă paginile de opinie ale ziarelor nu mințeau, dacă informatorii aflați în slujba Grupului de Sprijin Operativ nu distorsionau în comunicatele lor convingerile poporului și dacă grevele și manifestațiile care paralizau în mod ciclic viața publică spaniolă nu erau manipulate de grupuri de interese și răspundeau cu adevărat simplei stări de lehamite, furiei și deziluziei unui popor trădat de trista derivă finală a Revoluției

Glorioase, cu fiecare zi se adunau tot mai multe voci, care cereau venirea la putere a unui monarh francez care să facă ordine în țară și să-i aducă pe toți la o înțelegere.

Nu a fost nevoie de nici măcar douăzeci și patru de ore ca aceleași ziare care urmăreau zi de zi declinul Republicii și consolidarea proiectului de restaurație a Burbonilor să uite de tata. De îndată ce oasele lui Sempronio Camarasa au simțit răcoarea închisorii Amalia, atât persoana lui, cât și presupusa lui crimă au alunecat într-o uitare atât de desăvârșită de parcă nimic, niciodată, nu s-ar fi întâmplat. Fără pana lui Víctor Sanmartín, dibace în a-și difuza articolele și scrisorile de la așa-zișii cititori prin ziarele concurenței, *Știrile ilustrate* au încercat să-i rezerve pentru o vreme privării de libertate a tatălui meu caracterul de știre, cu toate că, în curând, diversele interese care însuflețeau paginile ziarului au sfârșit prin a abandona tema în sertarul știrilor uitate. Mai întâi anarhiștii, apoi grevele și sabotajele muncitorilor, pentru ca mai târziu, începând din decembrie, zvonurile stăruitoare despre revolta finală împotriva Republicii, au acaparat paginile ziarului nostru, transformându-l astfel pe Sempronio Camarasa într-un simplu subiect care ținea strict de intimitate și familie.

În afară de aceasta, viața mea s-a schimbat cu totul în cele opt săptămâni de așteptare. Prima întrunire de lucru pe care am avut-o cu mama în cabinetul nostru aflat în turnul din bulevardul Gracia în dimineața următoare trimiterii tatei la închisoarea Amalia a slujit cel puțin pentru a-mi dezvălui cât de complexe și variate erau îndeletnicirile cărora Sempronio Camarasa le dedicase timpul, banii și energia de când se întorsese la Barcelona. În seara aceea am avut prima reuniune oficială cu o parte din membrii Grupului de Sprijin Operativ, noaptea am asistat la prima cină de gală în faimoasa casă aristocratică

de pe bulevardul San Juan, iar în dimineața următoare am luat micul dejun cu un grup de oameni de afaceri care țînteau să finanțeze o parte din costurile implicate de sosirea alaiului regal în schimbul unor recompense viitoare, înțelegând astfel chiar din după-amiaza aceea că nu aveam de ales decât să renunț, măcar pentru o vreme, la studiile de la Școala de Arhitectură. Diminețile mele aveau să se umple în curând cu diverse obligații relaționate cu bunul mers de zi cu zi al *Știrilor ilustrate* sau, mai degrabă, cu supravegherea trecerii acestora de la condiția de publicație populară și de senzație la aceea de organ de propagandă al iminentei restaurații. La mijlocul lunii noiembrie, dețineam deja o funcție proprie printre ceilalți angajați ai ziarului și propriul birou în micul palat renascentist de pe strada Fernando al VII-lea; un birou situat convenabil pe același coridor cu cel al Fionei, astfel încât, adesea, atunci când noua mea viață atât de încordată amenința să mă copleșească, puteam să bat la ușa ei și să bem împreună un ceai pe la mijlocul dimineții în timp ce englezoaica făcea ultimele retușuri pe ziua aceea la ilustrațiile sale cu un caracter din ce în ce mai puțin sângeros și din ce în ce mai politic și populist. Mai târziu, seara, îmi împărțeam timpul între reuniunile publice și petrecerile private și micile întruniri de taină cu comitetul central al Grupului de Sprijin Operativ, iar acolo primeam informațiile necesare pentru a o ajuta pe mama să hotărască – aceasta era expresia folosită de ea, pe cât de modestă, pe atât de falsă – ce ar fi făcut soțul ei în fiecare moment și ca urmare a fiecăreia dintre noile situații ivite.

Faptul de a renunța la viața mea de student în vechea clădire a Bursei a însemnat să renunț și la o bună parte din obiceiurile zilnice care până atunci mă făcuseră să leg o strânsă prietenie cu Gaudí. Mergeam în continuare să iau prânzul cu el la restaurantul Las Siete Puertas de fiecare dată când

mi-o permitea agenda, dar acest lucru nu se mai întâmpla decât de două ori pe săptămână. Au dispărut cu totul gustările la cafeneaua cu orjaduri Tío Nelo, țigările fumate împreună în Piața Palatului și plimbările ocazionale prin Barceloneta, tot așa cum au dispărut și discuțiile noastre legate de micile întâmplări zilnice din sălile de clasă. De-a lungul acestor opt săptămâni, l-am vizitat doar de vreo trei ori în mansarda lui din Piațeta Moncada, l-am luat cu mine doar de vreo cinci ori în vizită în turnul de pe bulevardul Gracia – prima dată fiind în ziua următoare întemnițării tatei în închisoarea Amalia; o vizită de doar zece minute în care Gaudí a avut o discuție între patru ochi cu mama în cabinetul lui Sempronio Camarasa pentru a lămuri, după spusele lui, „această supărătoare neînțelegere creată în jurul umilei mele persoane” – și l-am însoțit doar de două ori, în două nopți consecutive de la sfârșitul lunii noiembrie, la Monte Táber. Vizita promisă încă din prima după-amiază a prieteniei noastre la cabinetul lui de la sediul Societății Barceloneze de Propagare a Spiritismului și amânată mereu a rămas tot pentru mai târziu în perioada aceea în care ne-am distanțat fără voie unul de altul, ajungând să aibă loc, în cele din urmă, tocmai în după-amiaza acelei zile când generalul Martínez Campos și-a ridicat trupele în Sagunto în numele noului rege, ducând astfel la prăbușirea definitivă a Republicii.

Brusca mea absență din viața lui Gaudí a fost ocupată – dacă mi-e îngăduit să folosesc aceste cuvinte atât de răsunătoare – de muncă, de studii și de Fiona Begg. În zilele care au urmat, abia dacă am aflat vreo știre despre evoluția relației dintre prietenul meu și Fiona, cu excepția vizitelor evidente – întrucât Fiona nu a încercat nicicând să le ascundă – și repetate ale lui Gaudí la locuința de serviciu a familiei la ore târzii, fără să anunțe dinainte și fără ca măcar să treacă să-i salute pe locatarii clădirii principale a turnului, și a câtorva

relatări indirecte care, în afara faptului de a-mi confirma intimitatea ce se crease între cei doi, nu izbutiseră să pătrundă dincolo de platoșa oțelită a însingurării ridicată în jurul propriei ființe de noile mele îndeletniciri. (De pildă, Ezequiel a continuat să mă asalteze de vreo două ori cu o salvă de întrebări disprețuitoare față de Fiona și de insinuări privind o relație necuvenită între „femeiușca aia roșcată" și adoratul său domn G, în timp ce, într-o dimineață, la început de decembrie, Martin Begg m-a abordat în biroul meu din micul palat renascentist de pe strada Fernando al VII-lea cu o adevărată salvă de întrebări despre intențiile, caracterul și condiția acestui tânăr țăran purtător de cravată în legătură cu care, cu ceva vreme în urmă, Sempronio Camarasa dăduse ordin să se facă cercetări discrete, și care acum părea să fi devenit tovarășul nedespărțit al unicei sale fiice.) În ce măsură Gaudí se lăsase vrăjit de ideile, personalitatea și ierburile consumabile ale englezoaicei, cât de mult fusese captivat de lumea interioară a Fionei și cât de justificate erau temerile împărtășite de fratele lui în seara când Colțosul fusese asasinat aveam să descopăr abia după câteva zile bune din noul an, când între noi se va fi întâmplat tot ceea ce trebuia să se întâmple și când rănile prietenului meu mai aveau mult de așteptat până să se cicatrizeze. Nici pauzele de dimineață în care îmi luam ceaiul împreună cu Fiona, nici prânzurile ocazionale în compania lui Gaudí nu mi-au îngăduit nici măcar să bănuiesc, de-a lungul acestor săptămâni, natura și intensitatea sau posibilele consecințe a ceea ce se petrecea între aceste două ființe apropiate mie; sau poate că propria stare de spirit din zilele acelea m-a orbit și mi-a încețoșat judecata, împiedicându-mă să văd ceea ce era de domeniul evidenței: ceea ce se urzea între Gaudí și Fiona era mai mult decât o pasiune trecătoare nutrită de un tânăr cu o imaginație debordantă față de o femeie înzestrată

din belșug cu experiență și mister. „Dragă prietene Camarasa, aveți tot atâta capacitate de observație și de interpretare a reacțiilor umane ca un porc spinos”, îmi spusese Gaudí în seara asasinării Colțosului, cu câteva minute mai înainte de întâlnirea mea cu fratele lui, Francesc. Și nu era departe de adevăr.

Pe 1 decembrie 1874, la solicitarea liderului conservator Antonio Cánovas del Castillo, Alfonso de Burbon a semnat din Anglia Manifestul de la Sandhurst, prin care fiul Isabelei a II-a se declara moștenitorul legitim al tronului Spaniei în urma abdicării mamei sale și se arăta dispus să răspundă chemării celor care cereau întoarcerea sa în țară, pentru a reinstaura o monarhie constituțională. Pe 29 decembrie, generalul Martínez Campos și-a ridicat trupele în Sagunto împotriva ordinii republicane și și-a declarat loialitatea față de principe. Generalul Serrano, președintele Republicii începând din luna ianuarie, nu a opus rezistență acestei lovituri de stat militare. Spre surprinderea noastră, a tuturor, Republica se prăbușise fără vărsare de sânge și fără alte acte de bravură în afara unei manifestații împrăștiate fără greutate. Pe 31 decembrie, Cánovas de Castillo a trecut în fruntea ministerului regent în așteptarea sosirii în Spania a noului rege. Pe 6 ianuarie, Alfonso al XII-lea ieșea din palatul parizian Basilewski, reședința Isabelei a II-a, ajungând apoi în portul Marsilia, unde era deja așteptat de numeroși membri ai autorităților politice, militare și religioase care urmau să-l însoțească la bordul fregatei Navas de Tolosa de-a lungul călătoriei sale de întoarcere în Spania. Pe 9 ianuarie, la ora douăsprezece ziua, regele și suita au ancorat la cheiul din Barcelona, unde au fost primiți cu festivități grandioase afectate și manifestații populare de bucurie la fel de artificiale, acestea fiind împrejurările cu care au început, fără să

bănuiesc măcar, cele mai stranii douăzeci și patru de ore din viața mea.

41

Când fregata de război care îl aducea pe noul rege a intrat în cele din urmă în apele portului din Barcelona, însoțită de câteva zeci de ambarcațiuni ieșite s-o întâmpine încă de la miezul nopții, mama și cu mine nu puseserăm geană pe geană de mai bine de treizeci de ore. Atât ziua precedentă, cât și noaptea aceea ni se scurseseră în interminabile reuniuni urgente cu membrii tot mai neliniștiți ai Grupului de Sprijin Operativ, aproape toți niște domni cu o ținută impozantă, ajunși la o vârstă matusalemică și cu un statut social de invidiat, cărora iminența vizitei regale, după atâtea luni de pregătiri minuțioase, li se părea acum o încercare cu mult peste puterile lor. Cu toate acestea, amănuntele planului de ședere a regelui în Barcelona nu se schimbaseră în ultimele săptămâni. Noul monarh Alfonso al XII-lea – care putea să-și aroge regescul numeral în deplină legalitate doar după oficierea încoronării de la Madrid, dar pe care pancartele de bun venit împrăștiate pe toate clădirile din oraș îl numeau deja astfel – avea să pună piciorul pe uscat la douăsprezece fix în ziua aceea de 9 ianuarie, și de îndată avea să pornească în procesiune pe bulevardul La Rambla, într-o caleașcă descoperită, pentru a primi uralele și salutările călduroase ale poporului barcelonez. Dineul oficial de bun venit urma să aibă loc în vechiul Palat al Mării, aceeași reședință unde monarhul avea să-și petreacă noaptea și să prezideze o cină de gală, la care aveau să participe toți membrii principali ai societății catalane; printre aceștia, bineînțeles, se numărau și constituenții Grupului de Sprijin Operativ și familiile lor sau cei mai apropiați parteneri de proiect. O recepție oficială a autorităților civile în Piața Sant Jaume, o paradă populară pe bulevardul Gracia și mari focuri de

artificii în Grădina Generalului aveau să ocupe seara regelui și, dacă mai era timp, urma să se apropie și de cartierul militar din clădirea Docurilor Regale pentru a primi onorurile militare. În ziua următoare, înainte de a se îmbarca din nou cu direcția Valencia, la două după-amiaza, o misă solemnă în bazilica Santa María del Mar, cu participarea autorităților, avea să încheie într-o notă pioasă, așa cum se cuvenea, manifestările oficiale de primire călduroasă a noului rege al Spaniei.

Prin urmare, nimic în afara celor prevăzute.

Nicio noutate absolută în planul trasat cu minuțiozitate mai întâi de tata, în toamna anului 1873, și apărat apoi cu îndârjire, în cele mai mici detalii, de mama, de-a lungul celor nouă săptămâni nesfârșite cât acesta se aflase la închisoare. Același plan, fără nimic în plus sau în minus, pentru organizarea și desfășurarea căruia membrii Grupului de Sprijin Operativ își dedicaseră timpul și banii cu acel entuziasm prezent mereu în rândurile oamenilor cu nume răsunătoare când era vorba de revenirea unui rege recunoscător.

Și cu toate astea, tensiunea plutea în aer ca praful de pușcă la toate reuniunile la care mă târâse mama în noaptea dinainte.

— Și vi se pare surprinzător acest lucru? m-a întrebat Gaudí, așezat lângă mine în primul graden amenajat în doc, când am isprăvit să-i istorisesc toate noutățile. E de ajuns o neglijență sau o eroare de securitate în timpul oricărei acțiuni ca să zădărnicească șase ani investiți în organizare.

Am zâmbit în fața acelei lecții de pragmatism venite din partea prietenului meu.

— Ca să nu mai vorbim, bineînțeles, de cât de groaznic și de dezonorant ar fi să pierdem un rege chiar sub nasul nostru.

— Bănuiesc, dragul meu Camarasa, că pe prietenii dumneavoastră îi îngrijorează azi mai mult onoarea decât buzunarul, a spus Gaudí

cuprinzând cu un gest al mâinii drepte întregul spectacol înconjurător: tot portul împodobit cu steguleţe şi ghirlande, încrengătura strălucitoare de pasarele, gradene şi corturi mari, colorate, care acopereau docul, apele mării brăzdate de vele latine. Nu pot să-mi închipui nici măcar cât a costat amenajarea portului în felul acesta pentru sosirea fregatei regale.

— E adevărat, nu puteţi.

Gaudí a zâmbit uşor, în felul lui sarcastic.

— Dacă o parte din banii aceştia ar fi ai mei, şi eu aş fi neliniştit. Şi aş face tot ce-mi stă în putinţă ca regele să-mi remarce implicarea în toată agitaţia asta. Dispunerea meselor în timpul prânzului şi a cinei de gală trebuie să fi iscat nişte dezbateri dintre cele mai interesante…

— Da, am vreo câteva anecdote care merită povestite în această privinţă. Poate voi avea ocazia să vi le spun în timpul prânzului, asta doar dacă Margarita nu va monopoliza întreaga conversaţie.

Gaudí a surâs din nou.

— Am încredere că mama dumneavoastră a izbutit să-şi asigure un loc bun la masă.

— Unul dintre cele mai bune. Şi a rezervat altele aproape la fel de bune pentru Margarita şi pentru mine.

— Dar dumneavoastră le-aţi respins.

Am ridicat din umeri.

— Rolul meu s-a încheiat, am spus eu. Nu am ce să fac la masa unui rege. Iar pe Margarita perspectiva a două banchete în care să fie înconjurată de bătrâni îngâmfaţi şi de capete încoronate nu o atrage atât de mult ca o zi întreagă petrecută în compania dumneavoastră.

Sprâncenele lui Gaudí s-au ridicat nostim.

— Vorbiţi serios?

— Oarecum. Aşa că vă rog să fiţi azi un cavaler desăvârşit şi să vă ocupaţi de ea. Prietenia dumneavoastră cu Fiona nu o încântă în mod deosebit, dacă mi-e îngăduit să o spun.

Gaudí și-a înclinat capul cu o figură serioasă.

— Sora dumneavoastră este o tânără încântătoare, mi-a spus, întorcându-și privirea spre locul unde dispăruse Margarita cu cinci minute mai înainte.

Apoi, schimbând subiectul, cum îi era obiceiul, a adăugat:

— Dar mă surprinde când spuneți că rolul dumneavoastră s-a încheiat.

— Ceea ce se va petrece azi și mâine nu mă mai privește.

— O privește, în schimb, pe mama dumneavoastră. Ea este răspunzătoare cu organizarea vizitei în deplină siguranță a regelui.

— Organizarea vizitei e de-acum încheiată, am replicat eu. Toată lumea știe deja ce trebuie să facă, când și unde trebuie să o facă și cui trebuie să-i încredințeze funcțiile de îndată ce și-a îndeplinit misiunea. Tot ce mai poate face mama e să se alăture suitei regale, să se facă remarcată și să se roage să nu fi uitat niciun detaliu al operațiunii.

— Și sunteți siguri că așa este? a întrebat Gaudí. Nicio fisură în planul acesta pe unde să se strecoare pumnalul unui anarhist?

Nu mi-a plăcut să aud asta.

— Pumnalul unui anarhist se poate strecura în buzunarul oricăruia dintre chelnerii care vor servi cina la palat în seara aceasta sau în gheata băiețașului ăstuia blond care cântă la trompetă, am spus eu arătând spre estrada de lemn unde o mică fanfară militară interpreta vesele marșuri patriotice la nici zece metri de pasarela ridicată pentru ca, peste un sfert de ceas, dacă nimic nu avea să întârzie desfășurarea evenimentelor, regele să poată păși în cele din urmă pe pământ spaniol. Pentru noi, a-l proteja pe rege de un astfel de atac e la fel de imposibil ca a-l feri de un trăsnet căzut din cer.

— Oricum, cineva le va verifica buzunarele chelnerilor înainte să-i servească regelui supa. Și cineva se va fi ocupat să cerceteze identitatea acestor cântăreți.

— Firește.

— Și, pentru moment, nimeni nu a tras semnalul de alarmă. Nu ați detectat nicio încercare de a strecura un pumnal în calea regelui.

Am tăgăduit din cap.

— Cei câțiva carliști care nu s-au descotorosit încă de uniformă sunt ocupați să-și strângă rândurile în Țara Bascilor. Muncitorii radicali par interesați doar să dea cu pietre în războaiele de țesut mecanice și să blocheze încărcăturile de cărbune la porțile fabricilor. Cât despre anarhiști, cei care umblă prin orașul acesta nu par să fie, după spusele Fionei, decât niște bieți naivi cu sentimente nobile, idei confuze și lipsiți de orice simț al realității. Ați citit articolele pe care le-am publicat în *Știrile ilustrate*?

— Da, le-am citit și le-am comentat cu domnișoara Fiona. Pură propagandă de senzație, dacă mi-e îngăduit s-o spun.

— Vă este îngăduit. Dar nu se putea scrie altfel despre această temă. Zece sau doisprezece tineri universitari, vreo doi bătrâni nostalgici de pe vremea incendierii mănăstirilor și vreun străin intoxicat de ideile nihiliștilor ruși, adunați într-un subsol din cartierul Raval ca să pună la cale cum să arunce în aer un coș de gunoi pe bulevardul La Rambla de Catalunya sau căruciorul de corespondență al unui poștaș din districtul San Gervasio. Atât și nimic mai mult!

— Și cu toate astea…

Nu a fost nevoie ca Gaudí să-și completeze fraza.

Și cu toate astea, tata se afla de nouă săptămâni la închisoarea Amalia și singura noastră pistă continua să fie, fără să-l punem la socoteală pe Víctor Sanmartín, blazonul presupus anarhist de pe

mânerul cuțitului care pusese capăt vieții lui Eduardo Andreu.

— Fie toți oamenii pe care îi avem infiltrați în subsolurile din cartierul Raval s-au lăsat păcăliți cu totul de aparenta banalitate a celor adunați acolo, fie anarhiștii sunt tot la fel de puțin interesați de această vizită regală cum ar fi de premiera unei opere franceze la Liceo.

Gaudí a încuviințat.

Un zvon de voci și un ropot de aplauze a început să se ridice în clipa aceea dinspre răsărit, ajungând de îndată la gradenul nostru, în vreme ce fanfara militară sufla cu și mai mult avânt în alămuri, iar în stânga noastră, pe un podium de onoare aflat la câțiva metri de pasarela regală, un cor de copii îmbrăcați în alb începuse să cânte o melodie pe care mi-a fost cu neputință să o identific.

— Uite-l! au strigat mai multe glasuri în spatele nostru. Vaporul regelui!

Fregata Navas de Tolosa tocmai intrase în portul Barcelonei, înconjurată de o suită amplă de vapoare, șlepuri și chiar și de mici bărci cu vâsle. Un nor de confetti și serpentine, de sclipiri colorate de la focurile de artificii și de pescărușii buimăciți pluteau deasupra acesteia, dându-i un aspect întru câtva ridicol și ireal. Noul rege ajungea la Barcelona precum bătrânii regi din poveștile cu zâne. Pe mare, însoțit de bufoni și de lingușitori, slăvit, după putință, de însuși regnul animal.

— A ajuns deja aici, am murmurat eu.

Simțind, fără îndoială, lipsa de entuziasm din glasul meu, Gaudí și-a pus scurt mâna stângă pe genunchiul meu și mi-a șoptit:

— Tatăl dumneavoastră este ceva mai aproape de libertate.

— Acesta este singurul lucru care mă consolează.

Prietenul meu și-a agitat cu hotărâre capul de la stânga la dreapta.

— Nu aveți de ce să vă rușinați, scumpul meu prieten. Ați făcut ceea ce trebuia.

— Vă mulțumesc.

— Nu vă spun nimic altceva ce nu știți deja.

Apoi, după o tăcere scurtă din pricina uralelor dezarticulate care izbucniseră în corturi și în gradenele docului, a întrebat:

— Aveți vreo veste?

— Niciuna, deocamdată. Mai întâi încoronarea și apoi întoarcerea favorurilor.

— Răsplata nu o să se lase așteptată, în orice caz.

— Așa sperăm. Mama deja face pregătiri ca să plecăm toți patru vreo două săptămâni la Palamos de îndată ce tata va fi eliberat.

„Fuga din Barcelona", spuneau aprobator ochii lui Gaudí.

— Și la întoarcere? a întrebat el. V-ați gândit deja la ce o să faceți cu viața dumneavoastră?

— La întoarcere, tot ce sper e să pot recupera ceva asemănător cu o viață obișnuită.

— Atunci ne vom bucura în continuare de prezența dumneavoastră la cursuri?

Prietenul meu a pus întrebarea cu un aer indiferent, dar cu un glas, din câte mi s-a părut, sincer interesat de răspuns.

— Mi-ați simțit lipsa, prietene Gaudí?

— V-ar surprinde dacă ar fi așa?

— M-ar surprinde să recunoașteți acest lucru, am spus eu. Apoi am adăugat: Eu, oricum însă, v-am simțit lipsa. Compania dumneavoastră, dacă îmi îngăduiți să vă fac acest compliment, e cu mult mai plăcută decât a oricăruia dintre burghezii sexagenari în preajma cărora am avut prilejul să mă aflu în ultimele săptămâni.

O rafală bruscă de focuri de artificii a luminat în același timp atât zâmbetul lui Gaudí, cât și pe cel al Margaritei, care se întorcea în sfârșit în acea clipă lângă noi cu o tavă în mâini.

— Portocale îndulcite, ne-a anunțat ea. Cu vin muscat. Doamna care mi le-a vândut m-a încredințat că nu mă îmbăt de la ele.

— Să sperăm că are dreptate, am spus, înapoindu-i lui Gaudí binoclul pe care mi-l împrumutase cu câteva minute mai înainte și dându-mă la o parte ca să o las pe Margarita să se așeze între noi. Crezusem că te-ai rătăcit.

— Era lume multă pe la chioșcuri. E lume multă peste tot.

Sora mea a luat una din cele trei cești aflate pe tavă și i-a întins-o lui Gaudí:

— Toni…

Prietenul meu i-a mulțumit înclinându-și politicos capul.

— Mii de mulțumiri, Margarita. Nu aveați de ce să vă deranjați.

Sora mea și-a lărgit surâsul cu câteva grade.

— Azi e o zi deosebită, a răspuns ea. Gabi…

I-am mulțumit și eu surorii mele pentru acest gest, am luat o felie de portocală cu zahăr și mi-am dus-o la gură gândindu-mă, în mod absurd poate, că o să-mi aduc aminte pe viitor de acest gest de fiecare dată când voi rememora dimineața în care Alfonso al XII-lea a intrat în portul din Barcelona.

— Excelent, i-am spus. Dar moscatul te cam amețește. Ai grijă!

Sora mea a adoptat o expresie amuzată, după care l-a privit pe Gaudí.

— Sunteți monarhist, Toni? a întrebat ea deodată.

— Nu cred că… am început eu să spun, însă prietenul meu m-a întrerupt cu un gest amabil.

— În împrejurările date, azi sunt, fără îndoială.

Margaritei se pare că i-a plăcut acest răspuns.

— Azi va fi o zi mare, a spus ea. Și mâine va fi tot așa.

— Sunt convins de acest lucru.

Fregata regală se afla acum la numai câțiva stânjeni distanță de doc. Steaguri mari unduiau pe

puntea de comandă, zeci de figuri încețoșate încă forfoteau pe puntea principală, iar pescărușii își continuau străvechiul ritual țipând și rotindu-se în văzduh. Alămurile fanfarei militare, vocile pure ale corului de copii, larma asurzitoare a mulțimii care ocupa de-acum fiecare colțișor al portului: sunetele unui oraș gata să înceapă petrecerea la care fusese invitat.

La picioarele gradenului nostru, pe pasarela docului, șirul încordat al autorităților începuse să ia poziție înaintea iminentei debarcări a suitei regale.

— Uite-o pe mama! a spus atunci Margarita, arătând cu vârful furculiței silueta în negru și albastru a mamei, singura femeie încadrată de vreo zece sau doisprezece bărbați care ocupau primele posturi ale șirului. Ce frumoasă e, nu?

Era adevărat. În dimineața aceea, mama era strălucitoare. Așa fusese încă de când își luase rămas-bun de la noi cu câteva ore mai devreme în ușa sediului *Știrilor ilustrate,* ea cu un picior pe scara trăsurii familiei, pe când eu și Margarita stăteam braț la braț pe trotuarul străzii Fernando al VII-lea, iar acum sosirea iminentă a fregatei pe care se afla noul rege îi aprinsese pe chip o lumină pe care nici eu, nici sora mea nu i-o cunoscuserăm până atunci. Fără îndoială, acele nouă săptămâni în care se pusese în pielea lui Sempronio Camarasa îi priiseră mamei noastre, Lavinia.

— Mama dumneavoastră s-a dovedit a fi o femeie uimitoare, a spus Gaudí, citindu-mi gândurile. Probabil că sunteți foarte mândri de ea.

— E adevărat, a răspuns Margarita de îndată, privindu-l la rându-i pe prietenul meu cu ochi strălucitori. Nu-i așa, Gabi?

În loc să-i răspund, am arătat și eu cu dinții furculiței spre părul roșu ca focul care strălucea în mijlocul estradei unde se strânseseră, chiar la dreapta pasarelei principale, numeroșii gazetari care trebuiau să relateze sosirea regelui.

— Iat-o pe Fiona, am spus eu. Și pe ea o așteaptă o zi plină.

Asemenea mamei, și Fiona era o femeie singură în mijlocul unei mări de cravate și pălării. Spre deosebire însă de aceasta și în ciuda dimineții relativ răcoroase, englezoaica avea capul descoperit, se lipsise de șal și de haina de deasupra și purta ca singur veșmânt o rochie fină, albă, care ar fi fost cum nu se poate mai nimerită la o petrecere populară din noaptea de Sânziene.

— Sunt eu oare singura care crede că Fiona și-a greșit profesia când și-a ales hainele din garderobă?

— Margarita…

— Când o s-o vadă regele, o să creadă…

Am întrerupt-o pe sora mea dându-i în joacă o palmă ușoară peste gură, înainte să mai rostească vreo replică nepotrivită cu neputință de reparat.

— Am înțeles ce-ai vrut să spui, i-am răspuns eu. Și nu suntem de acord cu tine.

— Pentru că sunteți bărbați!

— Fiona arată minunat. Dacă și-a pus rochia asta, îmi închipui că a fost ca să-și asigure un loc în față la toate acțiunile pe care mama și cu mine i-am cerut să le ilustreze. Și îndrăznesc să spun că nu e o strategie rea din partea ei.

Margarita a strâmbat din nas, dar nu a mai protestat.

— Ce păcat că nu o vom mai vedea pe Fiona când o să închidem ziarul! a mai spus ea, luându-și privirea de la estrada ziariștilor pentru a și-o îndrepta din nou spre pasarela autorităților. Mamei îi mai lipsește doar o floare la pălărie. Panglica aceea roșie nu e de ajuns.

L-am privit pe Gaudí în așteptarea întrebării care, într-adevăr, nu a întârziat nici două secunde să apară:

— Cântecul de lebădă al *Știrilor ilustrate*?

Am încuviințat cu o gravitate ușor artificială.

— După-amiază o să scoatem o ediție de urgență despre sosirea regelui, iar mâine-dimineață o să iasă ediția specială, care o să relateze în detaliu toate evenimentele de azi. Apoi ziarul o să se mai publice încă vreo două săptămâni de aici înainte, după care mă tem că angajații noștri vor trebui să-și caute altă redacție unde să-și exercite profesia.

Gaudí și-a dus o felie de portocală la gură.

— Iar domnul și domnișoara Begg? a întrebat cu o naturalețe nu tocmai convingătoare.

„Fiind vorba despre Fiona, dumneavoastră ar trebui să știți mai bine decât mine, nu vi se pare?”, puțin a lipsit să nu dau eu replica. Din fericire, Margarita mi-a luat-o înainte și a răspuns în locul meu:

— Se vor întoarce la Londra. Nu-i așa, Gabi?

— Asta nu știm.

— Dar ce să mai facă aici?

— Nu știm ce planuri are tata, am răspuns eu. Și nici nu știm ce idei are Martin Begg. Și, în orice caz, datoria pe care o are familia noastră față de el și de Fiona în semn de recunoștință…

Sora mea m-a întrerupt pufnind atât de sonor și de ironic, încât a făcut să se întoarcă mai multe capete aflate în jurul nostru.

— De datorie nici nu poate fi vorba. Tata și mama i-au întreținut mai bine de un an de zile pe englezii ăștia. Le-au dat gratis un acoperiș deasupra capului, i-au lăsat să se joace de-a gazetăria cu niște bani care nu erau ai lor și, pe deasupra, le-au plătit niște salarii pe care și le-ar fi dorit mulți gazetari din oraș. Ei ar trebui să sărute și pământul pe care călcăm, a spus Margarita întorcându-se spre Gaudí. Nu credeți că am dreptate, Toni?

Prietenul meu și-a înclinat capul cu precauție. Dacă el și Fiona vor fi vorbit deja despre viitorul care o aștepta pe englezoaică – și, în definitiv, și pe el însuși – după ce se va fi încheiat această

aventură, nici chipul, nici glasul lui nu au lăsat să se ghicească acest lucru câtuși de puțin.

— Familia Camarasa și familia Begg au creat o societate cu interese ieșite din comun, într-adevăr, a răspuns el. Dacă toate acestea vor ieși cu bine, rezultatele vor fi benefice pentru ambele părți. Ceea ce veți face de-acum încolo va depinde, din câte îmi pot închipui, de aspecte pe care nici dumneavoastră, nici eu nu putem nici măcar să le bănuim.

Margarita a meditat pentru câteva clipe la cuvintele lui Gaudí.

— Sunteți minunat, Toni! a conchis ea, pe când o ovație neinteligibilă se ridica de la înălțimea gradenului nostru pentru a sărbători faptul că fregata se pregătea să acosteze și își întindea scărița pe care avea să pășească noul rege pentru a ajunge la cei care îl așteptau. Atunci, vă place vinul muscat?

Cu toată seriozitatea, Gaudí a asigurat-o pe sora mea că acela era, pe cât probabil, muscatelul cel mai dulce și cu cea mai plăcută aromă de portocală pe care îl gustase vreodată.

42

Acostarea fregatei Navas de Tolosa, primirea ceremonioasă de la picioarele scării și alocuțiunile greu de auzit rostite pe pasarelă de autoritățile portuare au ținut până aproape de ora unu, după care, de îndată, suita regală a străbătut ceremonios portalul din Piața Păcii, dând astfel semnalul de începere a festivităților de pe bulevardul La Rambla. Trotuarele, liniile laterale de circulație și o mare parte din aleea centrală erau ocupate de o masă compactă de monarhiști fervenți, de antirepublicani entuziasmați și de simpli curioși cu chef de petrecere; coroanele arborilor și abajururile de sticlă ale felinarelor erau prinse într-o mreajă de steguleț, ghirlande și lampioane colorate legănate de vânt pe deasupra capetelor celor prezenți; de la toate balcoanele și aproape de la toate ferestrele ce dădeau spre stradă atârnau pancarte cu mesaje călduroase de bun venit, scrise într-un stil suspect de omogen, iar într-un capăt și în altul al acesteia, în fața mănăstirii Santa Monica și lângă fântâna Canaletas se ridicase câte un arc de triumf pe sub care a trecut alaiul regal cu pompa unei calești imperiale romane, flancate de sclavi și încununate de frunze de laur. Nimeni nu mai văzuse un asemenea spectacol pe La Rambla din epoca invaziei napoleoniene, și nimeni nu avea să mai vadă așa ceva pentru mult timp de atunci înainte. Mâna ridicată a regelui saluta în dreapta și în stânga cu o suficiență afabilă, buzele lui lansau zâmbete heraldice înspre balcoane, trotuare și băncile transformate în posturi de observație improvizate, ochii cuprindeau în pripă fiecare chip, fiecare mână și fiecare pancartă pe lângă care trecea. Sau asta îmi închipui acum că s-a întâmplat.

De fapt, Margarita, Gaudí și cu mine am străbătut portalul din Piața Păcii în urma ultimei

trăsuri a ziariștilor aflați pe urmele caleștii principale și, de îndată ce am ajuns la umbra familiară a zidurilor Docurilor Regale, am înțeles că era cu neputință să ajungem pe La Rambla prin mijlocul acelui val uman de nepătruns, adunat de o parte și de alta a cordonului de siguranță care proteja fâșia îngustă de drum pe unde se deplasa suita regală.

— Propun, am spus în cele din urmă, sătul să caut vreun loc de trecere inexistent prin mulțime și temător să nu o pierd pe Margarita în îmbulzeală, să mergem să prânzim liniștiți, iar în seara aceasta să căutăm un loc potrivit de unde să urmărim parada pe bulevardul Gracia.

Așa am și făcut. Am străbătut din nou portalul din Piața Păcii și am pășit iarăși pe partea din afară a vechiului zid al cetății, lăsând în urmă cele câteva docuri, îngrijite cum se cuvine cu această ocazie, și altele, mai numeroase, pe care regele, din fericire pentru el, nu avea să le viziteze niciodată, am salutat cu privirea magazia dărăpănată a lui Oriol Comella, am trecut pe lângă colibele pescarilor din Barceloneta și tarabele cu mâncare gătită înșirate de-a lungul a ceea ce mai rămăsese din zidul exterior al vechii Porți a Mării și, după ce ne-am identificat prin viu grai înaintea unei neașteptate trupe de militari înarmați, am ajuns în sfârșit într-o Piață a Palatului amenajată și aceasta pentru a-l primi pe rege și pe primii săi invitați. Alte steaguri fluturau pe fațada palatului medieval, în cele patru colțuri ale clădirii Bursei și în partea de sus a clădirii Vămii, ghirlande colorate atârnau de copacii și de felinarele din piață, în timp ce ramuri mari de trandafiri roșii, albi și galbeni își împrăștiau parfumul și culorile dinspre marginile fântânii Geniului Catalan. Garduri de lemn vopsit într-un verde intens străjuiau accesul în palat, iar îndărătul acestora se și strânseseră curioșii care așteptau sosirea invitaților la primul prânz festiv. M-am gândit că, în scurt timp, mama avea să

treacă prin acel culoar uman. Mama avea să devină în curând încă un obiect de admirație și un motiv de invidie pentru toate acele persoane adunate acolo. Mama avea să stea în curând la aceeași masă și să primească aceleași feluri de mâncare cu un rege al Spaniei.

Începuserăm deja să ne atacăm desertul la singura masă pe care izbutiserăm să punem stăpânire la restaurantul Las Siete Puertas – o masă întunecată într-un colț din fundul localului, atât de departe de orice fereastră și atât de aproape de bucătărie încât orice moment de liniște dintre noi era umplut de îndată de glasurile aspre ale truditorilor de la cuptoare – când zarva veselă venind de afară ne-a anunțat sosirea suitei regale.

— Ieșim și noi? a întrebat Margarita, oprind de îndată la jumătatea drumului o tabletă de ciocolată pe care se pregătise să o înghită și privindu-ne cu o expresie întrebătoare.

— Când vom ajunge noi în piață, regele și mama vor fi intrat deja în palat.

Margarita a încuviințat cu un zâmbet.

— Regele și mama. Sună ca un titlu de roman, nu?

Astfel ne-am terminat liniștiți prânzul, am cerut apoi două cești de cafea cu lapte și una cu ciocolată, le-am băut și pe acelea în tihnă și abia atunci, după ce trecuse bine de ora trei după-amiaza, am ieșit de sub porticurile clădirii lui Xifré și am traversat Piața Palatului, însuflețită încă de mulțimea prin care, de data aceasta, se putea trece, pentru a ne îndrepta spre Piațeta Moncada.

Vecinătățile bazilicii Santa María del Mar clocoteau și ele de lume. Pregătirile pentru misa solemnă de a doua zi umpluseră lăcașul de muncitori care dădeau zor să așeze înăuntru jilțurile de onoare, băncile noi de lemn, numeroasele elemente decorative menite să dea oficierii liturghiei un aer maiestuos și, cu discreție, dispozitivele de siguranță care trebuiau să

garanteze desfășurarea pașnică a acelui ultim act oficial prevăzut în agenda regelui. Afară, în piața deschisă dinaintea fațadei principale a catedralei, învălmășeala obișnuită de vânzători ambulanți, de gură-cască veseli și gălăgioși și de locuitori ai cartierului Ribera aflați în trecere spre treburile lor fusese înlocuită de o surprinzătoare frescă a celor mai diverse clase sociale barceloneze. Cei ce nu puteau fi prezenți în ziua următoare la solemnitatea exclusivistă din bazilica Santa María del Mar profitau acum ca să arunce o privire fugară înăuntrul lăcașului pe care poate niciodată mai înainte nu catadicsiseră să-l viziteze. Hamali din port, croitorese din cartierul San Andrés, muncitori și muncitoare de la ateliere din Raval, doamne țanțoșe din districtul Ensanche, domni impozanți de pe La Rambla, secretare și vânzătoare de pe bulevardul Sunt Jaume, țărani din Horta, burghezi din Gracia, ospătărițe din Piața Regală, din preajma vechii Porți de Fier a orașului și de pe strada Petritxol… Pentru o clipă, pentru câteva ceasuri, toate aceste piese care compuneau complicatul puzzle numit Barcelona puteau fi văzute laolaltă în jurul uneia dintre cele mai minunate clădiri ale orașului.

— Nu vă puteți plânge că n-ați avut animație zilele astea, am observat eu, în timp ce Gaudí introducea cheia în ușa de la intrarea în clădire, închisă de această dată. Îmi închipui că fratele dumneavoastră nu e prea mulțumit…

Prietenul meu a zâmbit în timp ce se dădea la o parte ca să ne lase să trecem în holul principal.

— E chiar așa cum vă închipuiți, a spus el. Vă rog să scuzați starea în care se află clădirea, Margarita. Și vă rog să scuzați și purtarea pe care ar putea să o aibă fratele meu. Francesc e o persoană cu un caracter oarecum… imprevizibil.

— Abia aștept să-l cunosc, l-a încredințat Margarita, străduindu-se din răsputeri să nu strâmbe din nas din pricina mirosului greu de

igrasie pe care îl emanau pereții vestibulului. Iar clădirea aceasta mi se pare încântătoare.

— Vorbește serios, am confirmat eu. În privința lui Francesc, nu în privința clădirii. Margarita ticluiește cum să stoarcă de la el până și cel mai mic detaliu al vieții dumneavoastră private, prietene Gaudí.

Margarita m-a plesnit la nimereală pe scara cufundată în penumbră care ne ducea la mansarda unde locuiau cei doi frați.

— Nu îl luați în seamă, Toni! Gabi a băut prea mult în timpul prânzului. Trebuie să vă fi dat seama că creierul lui nu prea tolerează alcoolul.

Gaudí i-a răspuns surorii mele cu un mormăit amabil, după care a avertizat-o:

— Aveți grijă la trepte! Vreo două din partea asta sunt cam înșelătoare.

Când am ajuns la ultimul palier, ușa mansardei era deschisă. O muzică stranie, în surdină, foșnind ca un foc abia aprins și cu un ritm indescifrabil se auzea din interior. Pe fundalul ei, o voce masculină fredona fără nicio umbră de talent o melodie la fel de misterioasă.

— Aveți o flașnetă! a exclamat Margarita, vizibil încântată, când ne-am uitat toți trei prin ușa fraților Gaudí și l-am descoperit pe Francesc așezat turcește pe podeaua încăperii principale în fața unui asemenea instrument, cu picioarele strânse sub el, cu ochii închiși și gura deschisă în toiul unei interpretări dezacordate și entuziaste.

— Și pe mine mă surprinde la fel de mult ca pe dumneavoastră, a murmurat Gaudí, închizând ușa în urma lui și azvârlind legătura de chei în poala fratelui său cu o remarcabilă precizie. Francesc!

Fratele cel mare a deschis încet ochii și ne-a privit fără să pară prea uimit. A încetat de îndată să mai cânte și să mai rotească manivela instrumentului, dar nu și-a schimbat nici poziția corpului și nici expresia mulțumită de pe chip. Tânărul a strâns cheile din poală, le-a cântărit

pentru o clipă în mâini și, după aceea, i le-a aruncat din nou lui Antoni.

— Așa sărbătoresc eu sosirea regelui, ne-a anunțat el atunci, arătând înspre flașnetă și spre grămăjoara de cilindri de lângă aceasta. Se pare că nu sună prea bine, dar totul e să te obișnuiești.

Prietenul meu a dat din cap de parcă nici el nu era câtuși de puțin surprins de noua piesă extravagantă de mobilier adusă în apartamentul lor comun. Din câte am putut să înțeleg, cei doi tineri încetaseră de mult să se mai surprindă unul pe altul.

— Dacă vrei să te ridici și să-ți așezi puțin pantalonii, am să ți-o prezint pe această domnișoară. Margarita, sora lui Gabriel Camarasa. Francesc, fratele meu.

Înainte ca Francesc Gaudí să se ridice cu totul în picioare, cu trupul lui masiv de viitor avocat, sora mea se și apropiase de el cu mâna dreaptă întinsă și cu fața luminată de un zâmbet de fericire absolută.

— Ce păr nostim aveți, domnule Gaudí! a fost primul lucru pe care i l-a spus, arătând cu mâna stângă către explozia necontrolată a clăii roșii care acoperea capul tânărului. Și sunt de-a dreptul încântată de flașneta dumneavoastră. Pot să vă spun Francesc?

Fratele lui Antoni a clipit de vreo câteva ori înainte să se hotărască să ia mâna întinsă de Margarita, însă, în loc să i-o sărute, i-a strâns-o de parcă ar fi fost mâna unui copil.

— Dacă așa doriți, domnișoara…

— Spuneți-mi simplu, Margarita, vă rog. Dacă o să-mi spuneți domnișoara Margarita, nu am să mai vorbesc niciodată cu dumneavoastră nici în ruptul capului.

Francesc Gaudí a încuviințat cu seriozitate.

— Vă place muzica, Margarita?

— Mă încântă muzica, Francesc. Îmi arătați ce melodii aveți?

Astfel ne-am lăsat Gaudí fratele și eu sora să se așeze veseli pe podeaua mansardei și, după ce ne-am servit fiecare cu câte un pahar de xeres, am ieșit să fumăm împreună pe balcon. Priveliștea de acolo, de sus, era în acea zi deosebit de atrăgătoare, cu toată forfota care înconjura zidurile bazilicii Santa María și cu aura generală de petrecere populară care cuprinsese până și modestele acoperișuri ale cartierului Ribera și labirintul pestriț de fundături, pasaje și străzi medievale care se deslușeau din locul unde ne aflam.

— Văd că v-ați strâns macheta din salon, am observat atunci, după ce am tras în piept un prim fum din țigara oferită de Gaudí.

— Am terminat-o acum vreo două săptămâni, a încuviințat el. Am desfăcut-o acum trei zile. Fratele meu începuse să fie cam supărat și îmi cerea să eliberez puțin spațiul din mansardă. Acum văd pentru ce.

— Nu știam că fratele dumneavoastră ar fi un meloman.

— Fratele meu are multe calități, a spus Gaudí, schimbând subiectul cu un exercițiu scurt de scrimă schițat cu țigara. În orice caz, hotărâsem de-acum să las pentru o vreme machetele și să îmi concentrez atenția asupra noului meu aparat de fotografiat pe care îl am în pregătire.

Am zâmbit fără să mă pot abține, amintindu-mi de vizita pe care Margarita și cu mine o făcuserăm pe 29 decembrie, ziua loviturii de stat militare a generalului Martínez Campos în Sagunto, la sediul Societății Barceloneze de Propagare a Spiritismului. Numeroasele instrumente optice care umpleau masa de lucru a cabinetului particular al prietenului meu. Teoriile absurde pe care mi le expusese din nou cu entuziasm și cu vizibilă seriozitate. Primele trei fotografii arătate, în care niște presupuse spirite informe și incolore

ieșeau din gura unui medium cufundat într-o transă spectrală mai mult decât îndoielnică.

— Spiritiștii încep să devină neliniștiți? am întrebat eu.

— Aș spune că mai degrabă nerăbdători. Rezultatele splendide pe care le-am obținut deja…

— Vă referiți la petele de lumină filtrată impresionată pe plăcile fotografice.

— …au deșteptat în mod firesc interesul susținătorilor mei. Ne aflăm într-un moment important și cred că e recomandabil să-mi concentrez atenția asupra acestui proiect.

Mi-am privit prietenul cu sinceră curiozitate.

— Vorbiți serios, nu-i așa?

— Tot ceea ce spun o spun cât se poate de serios, prietene Camarasa. Ar fi trebuit să știți asta până acum.

— Prin urmare, continuați să credeți că puteți cu adevărat să fotografiați spiritele.

— Nu numai cred acest lucru, dar foarte curând am să vă surprind cu niște rezultate pe care nici măcar dumneavoastră nu le veți putea contesta.

Zâmbetul cu care Gaudí a rostit aceste cuvinte era atât de plin de încredere în sine încât, pentru moment, am fost ispitit să-l cred.

— Sunt nerăbdător să văd acest lucru, am spus, ridicându-mi spre el paharul de xeres.

— Văd prea bine că sunteți tot neîncrezător, a spus Gaudí înălțând și el paharul spre mine și ciocnindu-l repede de al meu. Punem pariu că în trei luni vă ofer prima dovadă cum că teoriile mele nu sunt chiar atât de absurde cum credeți dumneavoastră că ar fi?

În loc să-i răspund, mi-am umezit buzele în paharul de xeres și i-am zâmbit din nou.

— Fiona v-a molipsit de pe acum cu viciul englezesc pentru jocurile de noroc? l-am întrebat eu.

— Încercați să schimbați subiectul, dragul meu Camarasa?

— Absolut deloc, prietene Gaudí. Stabiliți termenii pariului și eu am să-i accept fără să crâcnesc. Totuși, dacă îmi permiteți o observație, cred că nu sunteți prea ambițios în privința acestui aparat minune.

— Nu sunt prea ambițios? a repetat Gaudí.

— Dacă visăm la un aparat în stare să surprindă invizibilul, de ce să vă limitați la fotografierea spiritelor? De ce să nu fotografiați și amintiri, vise sau fragmente ale vieții pe care încă nu am ajuns să le trăim?

Prietenul meu m-a privit cu o expresie plăcut surprinsă.

— Această ultimă idee este foarte poetică, a afirmat el. Și foarte neobișnuită la dumneavoastră.

— Sau ați putea să fotografiați și acele locuri misterioase pe care dumneavoastră și Fiona le vizitați când porniți în căutarea dragonului… Vă asigur că aș plăti cu cea mai mare plăcere ca să văd aceste fotografii.

— Mai bine nu stricați farmecul, prietene Camarasa.

Am rămas amândoi pentru o vreme cufundați într-o tăcere caldă, contemplând turnurile și acoperișurile bazilicii Santa María del Mar și sorbind încet din vinul de xeres turnat în paharele de cristal fin de Boemia. Dinăuntrul mansardei venea în valuri până la noi muzica veselă a flașnetei lui Francesc Gaudí, punctată ritmic de comentariile precipitate ale Margaritei și, tot din când în când, de vocea viitorului avocat.

— Domnului Comella i-ar plăcea să vadă biserica așa de plină, îmi amintesc că am spus atunci, fără niciun motiv.

— Domnului Comella?

— Mi-ați spus că v-ați cunoscut în Santa María del Mar. Chiar în seara când ați ajuns la Barcelona.

Gaudí a încuviințat din cap.

— În orice caz, mă îndoiesc că domnului Comella i-ar plăcea să vadă biserica noastră redusă

la o simplă scenă a uriașei mascarade politice și sociale pe care o trăim azi, a spus el.

„Biserica noastră.” Mi s-a părut interesant că a folosit acel posesiv.

— Nu a fost dintotdeauna aceasta funcția principală a bisericilor? am întrebat eu. Să slujească drept scenă fastuoasă pentru uriașa mascaradă politică și socială a celor care le înalță cu banii și sudoarea supusei turme?

Gaudí a încuviințat din nou.

— Aceasta e deja o idee care se potrivește mai mult caracterului dumneavoastră.

— Dumneavoastră, în schimb, continuați să nutriți un profund respect față de temele legate de religie, chiar dacă afirmați că ați pierdut credința înaintașilor dumneavoastră, am spus eu zâmbind. Vă amintiți vizita noastră la Teatrul Viselor, în noaptea asasinării lui Andreu?

— Mi-o amintesc cum nu se poate mai bine.

— Atunci vă amintiți și ceea ce v-a spus Fiona după ce a ascultat una din teoriile dumneavoastră nostime pe care ați binevoit să ni le expuneți în noaptea aceea.

Prietenul meu m-a privit bănuitor.

— Poate veți dori să-mi împrospătați memoria.

— Fiona a spus că dumneavoastră, prietene Gaudí, sunteți un mistic căruia îi mai lipsește doar să creadă în Dumnezeu și să se lepede de plăcerile lumii.

La fel ca atunci, chipul lui Gaudí nu a schițat niciun zâmbet.

— Domnișoara Fiona este o femeie care judecă pripit, a murmurat el.

— Și corect.

— Mi-e teamă că nu întotdeauna.

Gaudí și-a atins ușor cu unghia degetului mare de la mâna stângă nodul complicat al cravatei sale de mătase neagră, în timp ce cu dreapta înălța spre mine paharul de xeres aproape gol cu un gest, din

câte am înțeles, de amfitrion amețit care îi îndeamnă și pe meseni să se veselească.

— Vi se pare că eu aș fi un mistic?

În loc să-i răspund, am formulat o întrebare pe care voiam să i-o pun demult prietenului meu:

— Fiona l-a cunoscut deja pe Oriol Comella?

Gaudí nu a șovăit nicio clipă.

— Bineînțeles că nu.

— De ce bineînțeles?

A urmat o tăcere scurtă. Doi pescărușI plutind pe deasupra cornișelor de la clădirile din Piațeta Moncada. Un ropot de râsete și de aplauze de partea cealaltă a impunătoarei catedrale, în timp ce în spatele nostru, din mansardă, se auzeau primele acorduri ale unui nou cântec popular.

— Sunt locuri unde o femeie nu are ce căuta. Nici măcar o femeie ca domnișoara Fiona.

Ceva din felul în care prietenul meu a rostit această a doua frază – buzele încordate, hotărârea din voce, ochii ațintiți asupra mea – m-a îndemnat să dau în sfârșit glas unei idei care îmi dădea târcoale prin minte din dimineața în care am vizitat acea magazie părăsită din port.

— În domnul Comella vedeți ceva din propria ființă care vă atrage și vă repugnă totodată, am afirmat, susținându-i privirea. Acesta e viitorul care vă așteaptă, vă gândiți uneori. Un bărbat singur, un bătrân, dedicat trup și suflet unei opere uriașe al cărei sens nimeni nu-l mai pricepe sau care nu mai contează pentru nimeni altcineva. Un om rupt de lume. Mă înșel oare?

În loc de răspuns, Gaudí a golit dintr-o înghițitură ce mai rămăsese în paharul de xeres și m-a anunțat că avea să și-l umple din nou.

A doua jumătate a serii s-a scurs pentru noi în aceeași acalmie care prezidase până atunci întreaga zi. La ora cinci fix ne aflam deja la intersecția dintre bulevardul Gracia și strada Aragón, gata să urmărim din primul rând cum se desfășura cea de-

a doua paradă regală, care s-a dovedit a fi la fel de copleșitoare, de viu colorată și de însuflețită și, spre ușurarea mea, la fel de lipsită de incidente precum cea care avusese loc pe bulevardul La Rambla cu doar cinci ore în urmă. Apoi, după ce ne-am luat gustarea într-o ciocolaterie situată în curtea interioară a unei noi insule urbane, concepute de Ildefonso Cerdá, ne-am dus în Grădina Generalului, unde ne-am delectat cu cel mai splendid foc de artificii văzut până atunci de mine, punându-le la socoteală și pe cele care luminau, noapte de noapte, văzduhul faimoaselor pleasure gardens din Londra. Acolo ne-am întâlnit pentru prima dată cu Fiona, care, în ciuda întunericului și a frigului care pusese stăpânire pe oraș, continua să poarte acea rochie albă aproape de vară, capul descoperit și un decolteu generos pe care niciun bărbat întâlnit pe drum nu se putea abține să nu-l admire mai mult sau mai puțin în tăcere. De îndată ce s-a terminat spectacolul, pe când așteptam să se împrăștie într-o oarecare măsură mulțimea din jur, i-am istorisit englezoaicei diversele amănunte de până atunci ale zilei, iar ea, în schimb, ne-a rezumat-o pe a ei cu un singur cuvânt: istovire. Ne-a confirmat, de asemenea, că nu fuseseră incidente demne de luat în seamă în preajma suitei regale. Nici măcar o alertă de atentat împotriva regelui, nicio mișcare stranie în jurul lui, la trecerea acestuia, doar câteva lozinci spontane în favoarea Republicii și împotriva monarhiei sau strigăte care-și manifestau devotamentul față de cauza carlistă. Masa festivă se bucurase de un succes indiscutabil, regele și suita sa fuseseră încântați de saloanele medievale ale vechiului Palat al Mării, întâlnirea oficială cu autoritățile se desfășurase fără vreo întâmplare demnă de a fi menționată, iar mama noastră, din câte știa Fiona, avusese deja ocazia să-i vorbească între patru ochi, cel puțin de vreo două ori, iminentului rege Alfonso al XII-lea.

— Tatăl tău are deja un picior și jumătate în afara închisorii, a concluzionat ea, în timp ce ieșeam din Grădina Generalului purtați de același val uman care ne însoțise până acolo. Mama ta se pricepe foarte bine la ceea ce face.

— Și despre tine se poate spune același lucru, am replicat eu.

Fiona a schițat o mică reverență.

— Pentru asta mă plătiți, nu-i așa?

— Cu siguranță că rochia pe care o porți te ajută mult în ceea ce faci, a observat atunci Margarita care, de la apariția Fionei, rămăsese într-un discret plan secund cu totul neobișnuit pentru ea.

— Îți place, scumpa mea?

— Arăți minunat! Dacă eu aș fi bărbat și aș avea două bancnote în plus în buzunar, te-aș alege pe tine fără să stau pe gânduri.

— Margarita!… am atenționat-o eu.

— O spun ca pe un compliment, a asigurat-o sora mea, fără să-și ia privirea de la chipul din ce în ce mai surâzător al Fionei.

Margarita, de asemenea, zâmbea cu cea mai desăvârșită politețe.

— Și eu îl accept ca pe un compliment, draga mea, a spus Fiona întinzându-și mâna stângă spre chipul Margaritei și așezându-i o șuviță de păr după ureche. Orice laudă din partea ta înseamnă mult pentru mine.

— La fel gândesc și eu, a spus Margarita înclinându-și ușor capul pentru câteva clipe. Dar mă îngrijorează că tremuri degeaba de frig cum stai așa descoperită. În perioada asta a anului e foarte ușor să capeți un guturai, nu-i așa, Toni?

Gaudí a emis un sunet gutural stânjenit, care a părut a fi atât pe placul surorii mele, cât și al Fionei.

— În orice caz, Margarita are dreptate, am intervenit eu. Arăți minunat.

— Măcar azi nu te-ai îmbrăcat în haine bărbătești, a spus sora mea zâmbind și mai larg.

Ați văzut-o vreodată pe Fiona în pantaloni, Toni?

Gaudí și-a ridicat ușor sprânceana stângă.

— Nu am avut plăcerea, a murmurat acesta, privind-o pe englezoaică într-un fel pe care nu știam sigur cum să-l interpretez.

— Atunci ați pierdut un adevărat spectacol, l-a încredințat Margarita. Fiona se pricepe să se deghizeze în orice, dar când își pune o pereche de pantaloni și o pălărie nimeni nu o poate deosebi de un adevărat domn.

— Dragă, din nou îmi faci un compliment.

— Nu fac decât să spun adevărul. Când îți pui alte haine și îți strângi puțin părul, nimeni nu ar spune că ești o doamnă.

Margarita s-a întors apoi spre Gaudí:

— Cereți-i lui Gabi să vă arate câteva fotografii și o să vedeți că am dreptate.

— Nu e nevoie, draga mea, a replicat Fiona de îndată. Dacă Antoni este curios să afle, eu însămi am să-i arăt oricând dorește.

Două artificii întârziate au explodat în clipa aceea pe cer și au umplut cu zgomot și lumină scurta tăcere care se lăsase între noi.

— Asta nu a sunat prea bine, draga mea, i-a spus Margarita în cele din urmă. Toni o să creadă că ești o obraznică.

— Margarita!…

— Îi spun asta pentru binele ei, Gabi. Biata Fiona îndură în zadar frigul cu rochia pe care o poartă. Nu e nevoie să-și creeze o faimă inutilă de obraznică doar pentru a face pe originala înaintea unui domn adevărat.

O a treia petardă a izbucnit în văzduhul înalt al Grădinii Generalului, iar fulgerarea acesteia a aruncat asupra noastră o plăcută lumină ireală. O salvă de țipete și de aplauze s-a ridicat din mulțimea care ne înconjura: copii și bătrâni, domnișoare și tineri cavaleri, burghezi și proletari, adunați cu toții sub un cer plin de scântei și de stele. În clipa aceea, Fiona avea să rostească niște

cuvinte de care atât Gaudí, cât și sora mea și cu mine aveam să ne amintim în viitor.

— Tot ce îți doresc, draga mea, e ca tu să nu fii niciodată nevoită să descoperi toate lucrurile zadarnice pe care noi, femeile, trebuie să le facem uneori ca să supraviețuim, a declarat ea pe un ton neutru, dar cu niște ochi, din câte mi s-a părut, strălucind de furie. Sper ca măcar ieșirea tatălui tău din închisoare să fi meritat efortul.

Pentru prima dată, Margarita nu a știut ce să răspundă.

— Îți mulțumesc, a spus în cele din urmă, arcuindu-și sprâncenele și cu un aer brusc învins.

— Iar acum, vă rog să mă scuzați, mă cheamă datoria.

Cu caietul de desen sub braț și cu zâmbetul ei netulburat înghețat pe față, Fiona a plecat să strângă informații despre cina de gală care trebuia să încheie apoteotic acea primă zi a vizitei regale. După o scurtă ezitare, ne-am hotărât să ne încheiem și noi ziua și să o luăm pe drumul de întoarcere spre turnul familiei. Cu câteva ore mai înainte, în timp ce așteptam sosirea alaiului regal la colțul unei clădiri șanfrenate de pe bulevardul Gracia, Gaudí nu putuse să refuze invitația expeditivă lansată de Margarita de a veni să cineze cu noi acasă și de a completa astfel o zi – după cuvintele ei – „demnă de a fi trecută în analele istoriei”, astfel încât, la zece noaptea, împărțeam toți trei un excelent orez cu sos și o carafă mare cu apă și lămâie în salonul principal de la parter, la ora unsprezece jucam cărți la aceeași masă cu servitoarea noastră Marina și cu doamna Masdéu – căci doamna Iglesias știuse să refuze cu amabilitate invitația Margaritei iar la douăsprezece, când mama a ajuns în sfârșit acasă în compania Fionei și a lui Martin Begg, bietul Gaudí încă mai încerca din răsputeri să se sustragă de la atențiile cu care îl copleșise sora mea, excesiv de înflăcărată.

Mama venea direct de la cina de gală din Palatul Mării, iar întreaga ei ființă era o odă închinată în egală măsură istovirii și mulțumirii pentru datoria dusă la îndeplinire. Ochii ei umflați străluceau cu o bucurie pe care eu nu-mi mai aduceam aminte s-o fi văzut vreodată, vocea ei tremura de oboseală și de emoție, buzele ei, uscate din pricina lipsei de somn, surâdeau în sfârșit cu o naturalețe înviorătoare.

— A fost un succes desăvârșit, ne-a rezumat ea întreaga zi, după ce ne-a sărutat pe obraz pe Margarita și pe mine și după ce i-a întins lui Gaudí o mână într-o mănușă fără cusur.

Naturalețea cu care mama mi-a salutat prietenul m-a liniștit pe deplin: de o bună bucată de vreme, Gaudí nu-i mai trezea mamei niciun fel de bănuială.

— Mâine după-amiază am să vă explic.

— Și tata?

Mama i-a făcut semn Margaritei să tacă ridicând un deget și zâmbindu-i, din câte am înțeles, afirmativ.

— Mâine am să vă explic.

În ceea ce-i privește pe cei doi Begg, aceștia supravegheaseră închiderea ediției speciale de a doua zi a *Știrilor ilustrate,* dată acum la tipar cu toate informațiile despre vizita regală. Martin Begg abia dacă ne-a ținut companie. Când mama, cu șalul încă pe umeri și cu poșeta în mână, ne-a anunțat că ea și Margarita aveau să se retragă în dormitoarele lor, el a profitat ca să o ia pe drumul ce ducea spre vechea locuință de serviciu fără să rostească niciun cuvânt de rămas-bun. Asemenea fiicei sale, avusese o zi lungă și istovitoare, iar ziua următoare nu se întrevedea mai ușoară pentru directorul unui ziar care, în numai douăzeci și patru de ore, avea să pună în circulație trei ediții mai pline ca niciodată de știri ilustrate pe placul poporului.

Fiona, în schimb, nu părea dispusă câtuși de puțin să lase oboseala să pună capăt propriei zile.

— Îmi dați voie să vă invit la un ultim pahar înainte să mergem cu toții la culcare, nu-i așa? ne-a întrebat pe Gaudí și pe mine când am rămas singuri la ușa care dădea spre curtea interioară acoperită. Avem multe lucruri să ne povestim, acum că nu mai este aici Margarita, ca să ne judece ținuta morală.

Și astfel, în noaptea aceea am ajuns toți trei în atelierul Fionei.

Și astfel, ultimul pahar a devenit penultimul, și apoi antepenultimul, și apoi cel dinaintea antepenultimului.

Și astfel, straniile peisaje onirice care decorau pereții atelierului Fionei au încetat să mi se mai pară, pe măsură ce înaintam în noapte, niște simple fantezii colorate și neliniștitoare, începând să capete acel înțeles tainic pe care alcoolul ne ajută să-l descoperim în adâncul tuturor lucrurilor.

Și astfel, în cele din urmă, când Fiona a scos un mănunchi de țigări din sertarul ei secret cu vise și ne-a oferit fiecăruia câte una, nici lui Gaudí și nici mie nu ne-a trecut măcar prin cap să o refuzăm.

43

Îmi aduc aminte că, la început, nu părea să se întâmple nimic deosebit. Simțeam în gât usturimea ierburilor, în nas mirosul lor ciudat, iar ochii îmi erau iritați din cauza fumului. Poate o amețeală ușoară, o neliniște în coșul pieptului și în cerul gurii. Îmi amintesc că Gaudí a fost primul care s-a întins pe podea, că apoi Fiona a făcut la fel și că amândoi erau mult mai apropiați decât aș fi vrut eu să fie. Îmi aduc aminte că am încercat să mă ridic în picioare și să mă îndrept spre ei, cu intenția de a-i despărți, însă atunci, spre rușinea mea, picioarele nu m-au mai ascultat. Îmi aduc aminte că am căzut în genunchi și că m-am lovit cu fruntea de podeaua atelierului, acoperită cu un covor de ziare, și că ultimul lucru pe care l-au văzut ochii mei înainte să fie prinși în mreaja ierburilor Fionei a fost unul din desenele în două culori pentru *Știrile ilustrate.* Un cadavru întins pe un pat modest, un cuțit înfipt în piept, o baltă de sânge negru coagulat sub saltea. Desenul Fionei din camera unde nu tata fusese cel care îl asasinase pe Eduardo Andreu. Când au sosit dragonii, lanterna magică din creier începuse să-mi proiecteze înăuntrul pleoapelor tot felul de peisaje pe care nici acum n-am fost în stare să le uit.

Când m-am trezit, jumătatea stângă a capului meu zăcea într-o baltă rece de fluide bilioase, de culoarea absintului. Mirosul conținutului propriului stomac aproape că mă făcea să vomit din nou, iar atingerea acestuia, lipicios ca seva de stejar, nu a înlesnit cu nimic lucrurile când am încercat să-mi deslușesc, pe dibuite, conturul feței pe podeaua de care, după toate aparențele, se lipise în timpul somnului. M-am întors cu greutate pe spate, am clipit de câteva ori ca să văd un tavan înalt cu grinzi de lemn pe care n-am izbutit să le

identific. Doar când mi-am întors capul spre dreapta și am văzut tablourile atârnate pe pereți, ziarele de pe podea și o mogâldeață neagră cu păr roșu care sforăia la picioarele mele mi-am amintit unde mă aflam și mai ales de ce. Vechea locuință de serviciu de lângă turnul familiei. Atelierul artistic al Fionei. Scena straniului sfârșit de sărbătoare din noaptea precedentă. Mi-am dus mâna lipicioasă la frunte și am pipăit cucuiul crescut drept în mijloc, tare ca o minge de biliard și de mărimea unui ou de prepeliță. Am încercat să-mi amintesc și singurul lucru care mi-a venit în minte a fost imaginea unui dragon colorat străbătând cu maiestuoasă lentoare un cer de ceramică preschimbat în cioburi. Asta și strania căldură fetală pe care o simți atunci când îți dai drumul în pantaloni. Am închis ochii, i-am deschis din nou, i-am închis și apoi i-am deschis iar, și doar atunci am remarcat intensitatea luminii care se strecura prin crăpăturile obloanelor.

— Gaudí? l-am strigat eu cu o voce baritonală pe care cu greu am recunoscut-o ca fiind a mea. Fiona?

Nimeni nu mi-a răspuns. Niciun cuvânt, niciun mormăit, nici cea mai mică schimbare sonoră în sforăitul mogâldeței roșcate întinse la picioarele mele. M-am răsucit încă o dată până ce am ajuns cu gura în jos, mi-am sprijinit palmele de podea și am încercat să-mi iau avânt ca să mă ridic. La a treia încercare am izbutit să fac astfel încât genunchii să-mi susțină greutatea corpului îndeajuns de mult încât să mă slujesc de brațe ca să mă ridic într-o poziție asemănătoare cu demna verticalitate umană.

— Gaudí? l-am strigat din nou, pipăindu-mi hainele în dezordine și umede și încercând să ghicesc, după simpla stare a acestora, numărul aproximativ al faptelor de care trebuia să mă căiesc atunci când simțurile își vor fi recuperat controlul asupra situației. Fiona?

Mi-au mai trebuit încă vreo două minute ca să înțeleg că Gaudí și cu mine eram singuri în atelier. Prietenul meu părea să se afle într-o stare și mai proastă decât a mea, chiar dacă pantalonii lui, la prima vedere, nu arătau nicio urmă inconfundabilă a vreunei rușinoase incontinențe urinare. În cei trei metri pătrați de podea pe care îi ocupase Fiona în preajma lui Gaudí în noaptea dinainte se afla acum un maldăr de hârtii vechi și de haine mototolite, alături de o băltoacă maronie a cărei duhoare, de la distanță, nu era cu mult diferită de mirosul lichidului verzui produs de mine. M-am lăsat pe vine lângă prietenul meu și l-am scuturat câteva clipe pe partea dreaptă, fără alt rezultat decât un sforăit și mai vârtos și o clipire de o secundă, care mi-a îngăduit să deslușesc o pupilă dilatată cât o monedă de jumătate de penny.

M-am dat bătut, drept care l-am lăsat pe Gaudí să doarmă și să sforăie liniștit mai departe, m-am apropiat de cea mai mare dintre cele trei ferestre ale atelierului și am dat în lături obloanele. Un șuvoi de lumină a inundat de îndată încăperea, lăsând astfel la vedere fără urmă de menajamente imaginea lamentabilă pe care trebuie să o fi contemplat Fiona în dimineața aceea, înainte să ne lase pe amândoi în voia sorții noastre de beți sau de zănatici. Nu am vrut să mă uit în oglinda care atârna de ușa atelierului, am apăsat clanța cu ochii în pământ, am ieșit din încăpere și am început să străbat vechea locuință de serviciu în căutarea Fionei sau a lui Martin Begg.

Niciunul dintre cei doi englezi nu se mai afla acolo. Ușa de la intrare a casei era încuiată, iar cheia nu se afla în broască. Pe polița șemineului din salon, un ceas elvețian arăta ceasurile nouă și zece. Trei noutăți stranii al căror înțeles, pentru moment, creierul meu nu a fost în stare să îl proceseze.

După ce am străbătut din nou dormitoarele, bucătăria și baia pustii, nu mi-a trecut prin minte

nimic mai bun de făcut decât să mă întorc în bucătărie și să mă spăl acolo pe față cu cele trei degete de apă mai mult sau mai puțin curată aflată pe fundul uneia dintre chiuvete. Am mai umplut o cană mare de porțelan cu apă, m-am întors în atelier și am vărsat-o pe capul lui Gaudí.

Sforăiturile prietenului meu au încetat de îndată și, în sfârșit, a deschis ochii:

— Ce naiba…?

— Asta mă întreb și eu, i-am răspuns, lăsând cana goală pe podea și ridicându-mă din nou în picioare. E trecut de ora nouă, suntem singuri în casă și ușa de la intrare e încuiată. Aveți vreo idee de ce?

Gaudí s-a ridicat cu greutate în capul oaselor în învălmășagul de haine și de ziare care îi slujiseră până atunci drept culcuș și m-a privit cu o expresie la fel de buimăcită ca a mea.

— Și Fiona? a întrebat cu o voce care nici aceasta nu părea să-i aparțină întru totul.

— Am să cercetez. Încercați să nu atingeți niciuna dintre băltoacele astea.

M-am apropiat de fereastră și mi-am ridicat piciorul până la pervazul înalt. Un scrâșnet instantaneu de oase și de mușchi înțepeniți mi-a dat de înțeles că nu numai creierul meu nu se afla în cea mai bună formă în dimineața aceea. M-am lăsat în jos cu precauție până la fâșia de nisip care înconjura locuința de serviciu mi-am cercetat din nou hainele și am luat-o pe cărarea care ducea la clădirea principală a turnului.

Aproape ajunsesem la curtea interioară acoperită când Margarita s-a ivit lângă trunchiul singurului lămâi care ne împodobea grădina:

— Gabi!

Tonul ei surprins nu m-a uimit câtuși de puțin.

— Am avut o noapte grea, i-am spus. Dacă tu nu spui că am făcut pe mine, nici eu n-am s-o fac.

Sora mea m-a privit din cap până în picioare cu expresia cuiva care se uită la o pisică de pe

caldarâm strivită de roțile unei trăsuri.

— Dar despre cucuiul din frunte pot să vorbesc?

— Un mic accident. Nimic grav.

Margarita a încuviințat serioasă. Un mic accident.

— Ce faci aici? a întrebat ea.

— Vreau să mă schimb de haine și să mă spăl puțin, sper. Am rămas încuiat în vechea locuință de serviciu.

— Ai rămas încuiat în locuința de serviciu!?

Margarita a dat din cap de la stânga la dreapta: n-avea de gând să se obosească să comenteze fraza aceea.

— Marina mi-a spus că ai plecat devreme de acasă. Mama se simte rău. Domnul Aladrén o veghează în dormitor.

Am stat vreo câteva clipe să asimilez cele trei noutăți.

— Mama se simte rău?

— Foarte, a încuviințat Margarita. În dimineața asta a fost cu neputință să o trezim. Marina a chemat-o pe doamna Iglesias ca s-o ajute, iar doamna Iglesias m-a chemat în cele din urmă pe mine. Mama dormea ca Albă-ca-Zăpada înainte să fie sărutată de prinț. Am pișcat-o de față și am tras-o de păr și ea nimic, nicio reacție. Dacă nu ar fi respirat, am fi putut crede că e moartă.

Sora mea a făcut o scurtă pauză dramatică, după care a continuat:

— Și când în sfârșit am reușit să o trezim, a început să vomite și nu s-a oprit până în urmă cu jumătate de oră. Acum e în pat, arătând de parcă ar trage să moară.

— A văzut-o vreun medic?

Margarita a dat din cap în semn că da.

— L-a adus domnul Aladrén. Fiona a trimis după el înainte să plece ca să-l perie pe rege pe spinare. Nimic grav!

— Medicul a spus că mama nu a pățit nimic grav? am tradus eu.

— Doar puțină otravă. Ceva care i-a picat greu azi-noapte, după cât se pare. O să se vindece cu repaus la pat și o poțiune pregătită de el.

Margarita a zâmbit subțire.

— Însă acum ceea ce o îngrijorează e să nu fi fost ceva stricat la cina de gală. Acum e un du-te-vino de mesageri cu plicuri în mână. Ai noștri înalță rugăciuni ca nu cumva aseară să-l fi durut stomacul pe rege.

În pofida tonului și a zâmbetului cu care sora mea a rostit aceste cuvinte, era evident că perspectiva unei otrăviri în timpul unui ospăț regal o neliniștea și pe ea tot la fel de mult ca și pe mine. Un rege mort în mâinile noastre însemna, între multe alte lucruri, un Sempronio Camarasa condamnat să moară fără șanse de scăpare pe eșafodul închisorii Amalia.

— Și zici că Marina ți-a spus că am plecat devreme?

— De aceea am mers să o chem pe Fiona în loc să te caut pe tine.

— Și nici Fiona nu ți-a spus că eram cu ea?

Margarita a rămas cu gura căscată într-un mod cât se poate de nostim:

— Erai cu Fiona?

— Oarecum. Eram pe podea în atelierul Fionei, mă uitam la dragonii colorați care zboară și vomitam de zor.

Cred totuși că nu am rostit cu voce tare cea de-a doua frază.

— Și unde e acum Fiona? am întrebat.

— A plecat cu tatăl ei la ziar.

— Și Marina?

— Face paturile, presupun.

Ochii surorii mele s-au deschis larg:

— De ce să-mi fi spus Marina…?

Nu am stat să ascult finalul frazei rostite de Margarita. În timp ce treceam de ușa curții interioare acoperite i-am mai cerut o ultimă

favoare. Apoi am urcat în fugă la primul etaj și, chiar în dormitorul meu, am dat de slujnică.

— Nu e nevoie să-mi faci patul, Marina, am spus eu, închizând ușa în urma mea. Vezi doar că nu am dormit aici.

Fata m-a privit cu un aer îngrozit. Cu ochii bulbucați s-a uitat la părul meu răvășit, la hainele murdare și boțite, la pojghița subțire și verzuie care poate că încă îmi mai acoperea mâinile, pentru a se opri în cele din urmă în zona deschizăturii pantalonilor.

Atunci m-am gândit că poate nu a fost o idee prea bună să închid ușa în urma mea.

— Ce-o să-mi faceți acum? a întrebat în cele din urmă slujitoarea, strângând la piept perna pe care o scutura de zor când am intrat în dormitor.

— N-o să-ți fac nimic, Marina, am încredințat-o eu, ridicându-mi mâinile într-un fel care nu știu dacă a liniștit-o. Vreau să știu doar de ce i-ai spus surorii mele că plecasem devreme de acasă.

Slujitoarea părea să se fi liniștit pe dată.

— Pentru că asta mi-a spus domnișoara Fiona, a răspuns ea.

— Domnișoara Fiona ți-a spus că eu am plecat devreme?

Marina a dat din cap cu hotărâre.

— Am venit să vă trezesc când am văzut că mama dumneavoastră tot nu se trezea, și nu erați aici, m-a lămurit ea. Atunci domnișoara Fiona mi-a spus că erați deja plecat la ziar. Și-așa m-am dus să o trezesc pe domnișoara Margarita. Eu n-am făcut niciun rău.

— Și nu ți s-a părut ciudat că patul meu era nedesfăcut?

Fata m-a privit cu o expresie de sinceră uimire.

— Ba patul era desfăcut. Acum arată așa pentru că eu l-am făcut mai devreme. Ia uitați! a conchis ea, așezând perna la loc și netezind faldurile cuverturii în loc de demonstrație.

Apoi, observându-mi tăcerea buimacă, a arătat spre pantalonii mei și m-a întrebat:

— Ați făcut pe dumneavoastră, domnule Camarasa?

Am încuviințat cu gravitate în timp ce deschideam din nou ușa dormitorului.

— Mulțumesc, Marina. Acum poți să pleci.

Cinci minute mai târziu, cu hainele schimbate și ceva mai împrospătat, dar cufundat în aceeași buimăceală stârnită de revelațiile făcute de Marina, am intrat în dormitorul mamei unde am găsit-o, așa cum mi se spusese, întinsă în pat, palidă și cu ochii sticlind de febră, iar lângă ea, așezat într-un fotoliu adus special din salonul de seară, se afla Ramón Aladrén, tot palid și foarte sobru, dar, după toate aparențele, cu stomacul în perfectă stare.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat eu. Cum te simți?

În loc să-mi răspundă, mama s-a ridicat ușor în capul oaselor pe pernă și m-a întrebat la rândul ei:

— Și tu ce cauți aici?

— Și ție ți-a spus Fiona că am plecat devreme de acasă? Apoi, fără să aștept răspuns, am întrebat-o de îndată: Regele e bine?

Aladrén a schițat un zâmbet liniștitor, abia vizibil pe sub cortina mustăților lui atârnătoare.

— O alarmă falsă, domnule Camarasa, a spus el. Ne-am pus în contact cu mai mulți confrați de-ai noștri și toți ne asigură că nu a fost niciun caz asemănător printre membrii suitei regale și nici printre invitații la cina de gală. Orice ar fi făcut-o pe mama dumneavoastră să se simtă rău azi-noapte, nu a fost ceva ce a mâncat sau a băut la palat.

Am încuviințat, mai ușurat.

— Ai vreo idee despre ce ar putea fi vorba?

Mama a tăgăduit din cap.

— Aici, sus, am băut un pahar de lapte cald înainte să mă culc. Asta a fost tot ce am băut în casă.

Am căutat paharul de lapte pe noptieră și nu l-am găsit. Și nu am văzut nici paharul cu apă pe care toți membrii familiei Camarasa îl luăm cu noi înainte să mergem la culcare.

— A fost cineva aici cu tine azi-noapte, după ce te-ai despărțit de noi în salon?

Mama m-a privit de parcă s-ar fi întrebat dacă o luasem razna.

— Cine să mai fie cu mine în dormitor la miezul nopții? a întrebat ea sec.

— Margarita, Marina, doamna Iglesias, doamna Masdéu. Fiona.

Mama a tăgăduit din cap.

— M-am despărțit de Margarita în dormitorul ei. Marina a intrat să-mi aducă laptele și un pahar de apă și a plecat înainte ca eu să adorm. Nu am văzut-o pe doamna Iglesias și nici pe doamna Masdéu. Și, firește, nu am văzut-o nici pe Fiona, nici pe tatăl ei după ce te-am lăsat pe tine și pe prietenul tău în salon.

Mama s-a ridicat mai bine în capul oaselor în pat.

— Ce vrei să insinuezi?

Nici eu nu știam.

— Mă întreb ce putea să-ți fi picat rău azi-noapte, doar atât, am răspuns. Nici eu nu am petrecut o noapte prea bună.

— Văd și eu, dragul meu.

Asemenea Margaritei, mama a arătat și ea cu un simplu gest cucuiul din frunte.

— Ce-ai pățit?

Am ridicat din umeri și m-am străduit să-mi compun o expresie nepăsătoare: nimic important.

— N-ai să poți asista la misa solemnă din bazilica Santa María, mi-am dat seama atunci. Nici la plecarea suitei din port. Trebuie să merg eu în locul tău?

Mama a dat energic din cap de la stânga la dreapta.

— Nu mai ai când să ajungi la bazilica Santa María, a spus ea. Și oricum, invitațiile sunt controlate cu strictețe. Iar la ceremonia de rămas-bun, a adăugat ea deodată cu un glas ferm, vreau să merg eu însămi negreșit, chiar dacă va trebui să mă duceți tu și sora ta pe brațe. Tinerelul acesta n-o să plece din Barcelona fără să-mi promită mai întâi că tatăl tău o să iasă din închisoarea Amalia în aceeași zi în care va fi încoronat.

„Aceasta era noua Lavinia, noua noastră mamă, mă gândeam în timp ce ieșeam din dormitor cu un zâmbet involuntar pe buze și cu mintea lucrând din greu să caute răspunsuri: o femeie care îl numea «tinerel» pe noul rege al Spaniei și care accepta să fie vegheată în dormitor de bărbați cu buzunarele doldora de bani dintre care niciunul nu era soțul ei”.

Margarita mă aștepta în ușa curții interioare cu cheile de la vechea locuință de serviciu pe care îi cerusem să le găsească înainte de a urca să o caut pe Marina.

— Ei bine? a întrebat ea.

— Mama o să scape din asta. La fel și regele. Marina e nevinovată, în schimb, cu Fiona se petrece ceva ciudat.

Dintre toate segmentele enumerării mele, cel care a interesat-o cel mai mult pe Margarita a fost, bineînțeles, ultimul.

— Abia acum îți dai seama?

— Încearcă să-ți amintești, te rog! am spus, privind-o în ochi pe Margarita. Când ai intrat să o trezești pe mama, ai văzut dacă era vreun pahar pe noptieră?

Sora mea a încruntat imediat din sprâncene.

— Cred că da, a răspuns după câteva clipe. Da, un pahar de lapte și altul de apă, ca în fiecare dimineață. Amândouă băute pe jumătate.

Ochii surorii mele s-au luminat și mai mult.

— Acolo era otrava?

În loc să-i răspund, am întrebat la rândul meu:

— Fiona a intrat în dormitorul mamei?

— Am intrat toate. Până și domnul Begg a intrat ca să vadă ce se întâmplă. El a fost primul care a zis să-l căutăm pe domnul Aladrén. Fiona a otrăvit-o pe mama?

Mi-am sărutat scurt sora pe obraz și i-am dat câteva palme ușoare peste braț.

— Du-te și stai lângă mama, te rog, i-am cerut eu. Vrea să fie înainte de ora două în port, pentru a-i cere regelui să-i întoarcă favorurile. Și e recomandabil să fie așa. Ajut-o cu tot ce-ți stă în putință.

Margarita a adoptat de îndată o mască de răspundere matură și m-a încredințat că așa va face.

— Dar ai grijă cu Fiona, m-a îndemnat ea. Dacă a otrăvit-o cineva pe mama, sigur a fost ea.

Cu aceste ultime cuvinte ale surorii mele repetându-mi-se întruna în minte am ieșit din curtea interioară cu cheile locuinței de serviciu în mână și am străbătut iute grădina în căutarea lui Gaudí, în a cărui judecată mă încredeam pentru a face lumină în acel neașteptat șir de mistere care ni se perindau pe dinainte în acea dimineață.

Am ajuns la casa familiei Begg chiar în clipa în care torsul prietenului meu se ivea la fereastra atelierului Fionei.

— Acum vă deschid ușa, am spus, fluturând înspre el mănunchiul de chei.

Peste o jumătate de minut, Gaudí și cu mine ne aflam față în față în pridvorul locuinței de serviciu, între cele două balansoare care, fără îndoială, ne deșteptau atâtea amintiri amândurora. Prietenul meu ținea în mâna stângă un ziar, în dreapta un mic toc de piele și avea o înfățișare generală de om împins de valurile vieții să cerșească după ce cunoscuse vremuri mai bune. Se spălase pe față și își netezise puțin părul, dar nici starea redingotei, nici aceea a pantalonilor strâmți, croiți după moda

englezească, nu izbuteau câtuși de puțin să ascundă ravagiile lăsate de noaptea trecută.

— Ați găsit-o pe Fiona? a fost primul lucru de care m-a întrebat.

— S-a dus la ziar pe la opt împreună cu tatăl ei. Însă, înainte de asta, i-a făcut pe cei din casă să creadă că plecasem mai devreme. Iar de dumneavoastră, din câte știu, nici măcar nu a pomenit.

Am făcut o pauză înainte de a formula singura variantă nevinovată care îmi trecea atunci prin minte pentru dezlegarea acelui mister:

— E oare cu putință să fi uitat de noi? De aceea ne-a lăsat încuiați pe dinăuntru?

În loc să-mi răspundă, Gaudí mi-a întins ziarul pe care îl avea în mână.

— Spuneți-mi ce vedeți aici, mi-a cerut el cu hotărâre.

Mi-am dat seama de îndată că era vorba de acel exemplar din *Ştirile ilustrate* din ziua când fusese descoperit cadavrul lui Eduardo Andreu. Aceeași imagine ce ocupa în întregime prima pagină a ziarului îmi atrăsese și mie atenția azi-noapte, cu câteva clipe mai înainte de a mă vedea purtat de efectul ierburilor Fionei. Minuțioasa reconstituire în două culori de la locul crimei pe care Gaudí, Fiona și cu mine îl vizitaserăm clandestin în dimineața aceea memorabilă de sfârșit de octombrie, când tata fusese declarat asasin în mod oficial.

— Și ce ar trebui să văd? am întrebat eu.

În clipa aceea, Gaudí a arătat spre unul dintre numeroasele obiecte răspândite pe jos în odaia lui Andreu. Un mic obiect aflat la piciorul patului pe care zăcea trupul bătrânului vânzător de artă asasinat. Un pătrat schițat în grabă cu două linii mâzgălite înăuntru. Două inițiale.

— Știți ce e asta?

Limba a înțeles mai devreme decât mintea.

— Tabachera tatălui meu.

— Întocmai.

— Dar… am spus, încercând să refac în memorie cronologia exactă a acelei zile de vineri înainte de a spune ceea ce Gaudí, fără îndoială, aștepta să spun. Dar tabachera nu mai era în odaia lui Andreu când am intrat noi acolo. Poliția a luat-o înainte ca noi să ajungem la pensiune. Și nu am aflat despre existența acesteia până când inspectorul Labella nu a adus-o ca pe o probă în plus împotriva tatei după ce l-a arestat chiar aici, în casă.

— Întocmai, a repetat Gaudí cu o expresie foarte serioasă. Și asta s-a întâmplat după ora două după-amiaza. Când ziarul fusese deja dat la tipar.

Am tăgăduit din cap.

— Dar asta nu se poate. De unde a știut Fiona că…? am spus fără să sfârșesc întrebarea. Trebuie să fie vreo explicație rațională.

— *Știrile ilustrate* se tipăresc în a doua ediție de după-amiază?

— Niciodată.

— Sunteți sigur?

— Absolut.

— Atunci, aveți dreptate, a spus Gaudí. Există o explicație rațională.

— Într-adevăr?

Gaudí a închis ușa de la vechea locuință de serviciu, a încuiat-o și mi-a dat înapoi legătura de chei cu un gest, după cum mi s-a părut, încărcat de intenții metaforice. Explicația rațională pe care o deținea prietenul meu avea să-mi placă la fel de puțin precum oricare dintre explicațiile absurde care-mi clocoteau în creier în clipa aceea.

— Acum știm cine l-a omorât pe Andreu, a spus el. Acum știm de ce tatăl dumneavoastră este la închisoare. Și mai știm și în ce fel asasinul lui Andreu a ales acum ca să-l ucidă pe noul rege al Spaniei.

Simțeam cum toată grădina începe să se rotească în jurul meu, precum unul dintre

caruselele cu aburi care îi distrează atât de mult pe copii în parcurile englezești.

— Ce vreți să spuneți…?

— Vreau să spun, prietene Camarasa, că domnișoara Fiona ne-a înșelat pe amândoi în mod admirabil.

Am tăgăduit din cap.

— Fiona nu… am început să spun, dar nu am știut cum să continui. Am înghițit în sec și mi-am înfipt cât am putut de bine picioarele în pământul care se rotea cu mine. Fiona nu putea să ne trădeze în felul acesta.

— Mă tem că, din punctul ei de vedere, Fiona nu a făcut altceva decât să rămână credincioasă propriilor convingeri, a răspuns Gaudí. Altfel spus, dumneavoastră ați fost cel care a trădat idealurile împărtășite cândva cu ea.

Adunările socialiste din preajma Muzeului Britanic.

Cenaclurile nihiliste din Whitechapel.

Asociațiile revoluționare muncitorești din zona docurilor din East End.

Iar acum, întors la Barcelona, mă pusesem în slujba unui rege și împotriva unei republici.

Am tăgăduit din nou din cap.

— Ar trebui să existe o altă explicație, am spus eu.

— Atunci ce bine ar fi dacă ați putea să mi-o dați dumneavoastră. Vă mărturisesc că nimic nu mi-ar plăcea mai mult decât să mă las convins.

Chipul prietenului meu s-a întunecat de îndată.

— Mama dumneavoastră este invitată în dimineața aceasta la misa solemnă din bazilica Santa María del Mar, cred.

Un fior mi-a străbătut toată spinarea, de la rărunchi până la ceafa.

— Fusese invitată. I s-a făcut rău în timpul nopții și acum se află în repaus la pat, i-am spus, relatându-i totodată pe scurt conversația avută cu mama și avocatul Aladrén. În orice caz, speră să

poată asista la ceremonia de rămas-bun de la doc, am încheiat eu.

Gaudí a încuviințat cu o expresie serioasă.

— Asta înseamnă că trăsura familiei este acum disponibilă, nu-i așa?

— Dacă vreți să ajungeți la bazilica Santa María, nu mai avem timp. Misa va începe la zece, iar acum e trecut bine de nouă și jumătate.

— În acest caz, mai avem aproape jumătate de oră ca să ajungem acolo, a spus Gaudí. Apoi a lăsat ziarul pe unul dintre balansoare, și-a pus micul toc de piele la păstrare în buzunarul interior al redingotei, după care și-a lovit palmele goale una de alta, speriind astfel vrăbiile adunate printre crengile copacilor din grădină. Dumneavoastră mergeți să-l căutați pe vizitiu și așteptați-mă la poartă cu trăsura pregătită. Eu merg să o văd pe mama dumneavoastră. Avem trei minute la dispoziție.

Și astfel a început penultimul act al ciudatei aventuri pe care încerc să o istorisesc.

44

Traficul care blocase centrul orașului ne-a silit în cele din urmă să renunțăm la trăsură în apropierea Porții Îngerului și să ne pornim, chiar din clipa aceea, într-o goană nebună prin aceleași străduțe de atâtea ori străbătute în compania lui Gaudí în ultimele trei luni. Din fericire, mulțimea în sărbătoare care umplea toate drumurile principale ale orașului vechi nu se aventura prin încrengătura urât mirositoare și întunecoasă de pasaje și fundături îngrămădite între acestea, astfel că doar de vreo două ori am fost nevoiți să ne oprim din fugă ca să ne facem loc cu coatele prin pâlcurile de barcelonezi adunate spontan, care strigau pe la colțuri „Trăiască regele!”, „Moarte Republicii!” și Revoluției din septembrie și alte urări de bun venit viitorului radios al noii Catalonii căruia proaspătul Burbon încă neîncoronat promisese să-i acorde tot sprijinul de pe tronul său din Madrid.

Oricât de mult ne-am străduit, când am ajuns în sfârșit în inima cartierului Ribera, trecuseră câteva minute bune după ora zece dimineața.

— E absurd, am spus atunci, încercând să-mi trag sufletul în timp ce Gaudí, aflat lângă mine, se gândea la cea mai bună metodă de a străbate zidul pestriț de trupuri întoarse cu spatele la noi care ne despărțea de turnurile bazilicii Santa María del Mar, de-acum vizibile în zare, dar încă de neatins. E imposibil ca să vrea cineva să atenteze la viața regelui chiar aici.

Chipul asudat al prietenului meu avea acum expresia cea mai serioasă, cea mai încordată, cea mai concentrată pe care i-o văzusem vreodată. Nu și-a deschis gura preț de zece minute cât a durat călătoria noastră în trăsura familiei; ochii lui nu s-au desprins nicio clipă de la peisajul care se desfășura de cealaltă parte a ferestrei, iar cele două

sau trei încercări ale mele de a descoperi ce blestemăție ni se întâmpla se soldaseră cu o liniște grea din partea lui, care-mi tăia cheful să îmi mai încerc norocul în această privință.

De data aceasta, în schimb, Gaudí a răspuns la comentariile mele, ba chiar într-un fel care m-a liniștit.

— Ce bine ar fi dacă și eu aș gândi la fel, dragul meu prieten! a spus, luându-mă de braț și invitându-mă astfel să-l urmez într-o spărtură ce tocmai se deschisese în mulțimea zgomotoasă.

— Această mesă este actul cel mai sigur din tot programul, l-am asigurat eu, încercând mai degrabă să mă conving pe mine decât pe prietenul meu. Zona va fi încercuită din toate părțile pe parcursul întregii dimineți, invitații la oficierea slujbei au fost aleși cu deosebită grijă și atât interiorul, cât și exteriorul bisericii vor fi păzite cu strășnicie în orice clipă de oamenii noștri. Dacă a fost aleasă Santa María del Mar drept scenă a misei, în locul catedralei mari, e tocmai pentru că intrările și lăcașul însuși sunt ușor de păzit.

Capul lui Gaudí a încuviințat cu fermitate la auzul cuvintelor mele.

— Sunt convins de aceasta, a afirmat el. Într-o asemenea împrejurare, a-l duce pe rege în catedrală ar fi fost o imprudență.

— Și chiar dacă dispozitivul de prevenire nu ar funcționa, nimeni nu ar putea să azvârle aici o bombă, să scoată un cuțit sau să tragă un glonț fără să fie prins de îndată de mulțimea care a venit aici pentru a sărbători sosirea regelui. Știți prea bine că anarhiștii sunt niște lași. Asemenea teroriști politici produc atentate doar atunci când știu că nu vor putea fi arestați.

— Adică precum nihiliștii aceia ruși care au atentat împotriva trenurilor metropolitane subterane din Londra.

— Nihiliștii aceia au fost prinși după atentat datorită unei cercetări polițienești în urma căreia li

s-a descoperit ascunzătoarea. Ei nu au aruncat bombele în mijlocul pasagerilor din vagoane, ci au stat să aștepte până să fie linșați.

— Înseamnă că au folosit bombe cu ceas.

— Bineînțeles, am încuviințat eu, mai înainte de a înțelege ceea ce voia să sugereze Gaudí. Vreți să spuneți că…

— Vreau să spun că nimeni nu va arunca aici o bombă și nici nu va scoate un cuțit, și nici nu o să tragă vreun glonț, a completat Gaudí. Nu știu dacă asasinul lui Eduardo Andreu este cu adevărat un anarhist, dar planul lui de acum, scumpul meu prieten, este atât de sigur și de bine ticluit pentru a nu-i primejdui cu nimic viața încât până și cel mai fricos anarhist și-ar fi dorit să-l fi plănuit.

Un nou puhoi uman ne-a silit să ne oprim înaintarea și să căutăm alte căi de a ajunge spre biserică. Eram la mai puțin de douăzeci de metri de piața care se deschidea înaintea fațadei principale, dar să ajungem acum la Santa María începuse să mi se pară o misiune imposibilă.

— Dar de unde știți dumneavoastră lucrul ăsta? am strigat eu ca să acopăr glasul mulțimii. De unde știți care este planul ticluit de acest asasin?

Gaudí a căutat preț de câteva clipe o deschizătură pe unde să se strecoare printre sutele de trupuri care ne înconjurau, apoi m-a privit cu niște ochi reci și scânteietori ca niște bucăți de gheață albastră.

— O știu, a spus el, pentru că eu am fost cel care a întocmit planul.

Și atunci, în sfârșit, cred că am început să înțeleg.

Fiona Begg.

Antoni Gaudí.

Atracția sau fascinația ori pur și simplu vraja irezistibilă pe care englezoaica o exercitase asupra prietenului meu în ultimele nouă săptămâni, și pe care absența mea forțată de împrejurări mă

împiedicase să încerc să o domolesc ținând seamă de propria relație cu Fiona.

— Vreți să spuneți că…

— Vreau să spun, prietene Camarasa, că, dacă se va întâmpla ceva ireparabil aici în dimineața asta, conștiința mea va trebui să poarte povara vinei tot atâția ani cât voi mai avea de trăit.

Am tăgăduit neîncrezător din cap.

— Dar dumneavoastră nu ați putut să…

— Cei cărora mi-am făcut cunoscută descoperirea au fost numai doi, m-a întrerupt iarăși Gaudí. Unul sunteți dumneavoastră. Celălalt este Fiona. Din mândrie am vrut să vă impresionez pe amândoi, iar acum mândria aceasta poate să-i coste viața pe sute de oameni nevinovați.

Abia în acea clipă am înțeles pe deplin.

— Descoperirea dumneavoastră.

— Fiona s-a arătat foarte interesată de macheta și de planurile pe care i le-am arătat. Mi-a pus tot felul de întrebări despre înălțimea locașului, despre acțiunea forțelor ce îl susțin, despre bazele teoretice ale descoperirii mele și despre elementele fizice care veneau în sprijinul acesteia. Iar eu m-am simțit foarte măgulit de curiozitatea ei.

Prietenul meu a zâmbit trist.

— Ce părere aveți de asta?

Între toate trupurile acelea de oameni străini care se îmbulzeau și ne duceau de colo colo și care ne împingeau unii în alții, am izbutit să-mi pun mâna dreaptă pe antebrațul stâng al lui Gaudí și să i-l strâng pentru câteva clipe în semn de consolare.

— Mi se pare că nu aveți de ce să vă simțiți vinovat.

Gaudí mi-a mulțumit pentru gestul neîndemânatic cu un mormăit nearticulat.

— Iar mie mi se pare că dumneavoastră nu ați înțeles bine situația în care ne aflăm.

Am încercat să-mi aduc aminte imaginea acelei stranii reproduceri inversate a bazilicii Santa María del Mar pe care Gaudí o ținuse expusă timp de mai

multe luni în salonul mansardei lui. Sistemul de greutăți și scripeți, săculeții care atârnau plini cu nisip, armătura de alamă și metal: întruchiparea fizică a uimitoarei teorii concepute de prietenul meu despre construcția lăcașului, cu niște detalii cărora, spre rușinea mea, abia dacă le acordasem oarecare atenție din complezență în timpul vizitelor acasă la frații Gaudí. În orice caz, mi-a fost de ajuns să-mi amintesc ideea despre cele cinci sau șase coloane care, după spusele lui, susțineau structura secretă a bazilicii Santa María del Mar: întreaga greutate de mii de tone a acelei construcții gigantice din piatră și sticlă sprijinindu-se, prin simpla minune a contopirii dintre fizică și ingeniozitatea umană, pe cinci sau șase piloni pe care prietenul meu îi marcase, fără să-și dea seama, cu o cruce făcută cu creta și un semn care arăta pe unde puteau fi dărâmați.

— Anarhiștii nu vor să-i tragă regelui un glonț în cap, am rezumat eu, cu degetele mâinii încă prinse de antebrațul lui și cu glasul tremurând neîncrezător. Vor să dărâme o biserică întreagă peste el. Și, ca să-și ducă planul la îndeplinire, vor să urmeze indicațiile pe care dumneavoastră li le-ați transmis prin Fiona.

Gaudí nu s-a mai obosit să încuviințeze.

— Când o să le explicați situația complicilor dumneavoastră, încercați să folosiți alte cuvinte, a fost tot ce mi-a spus.

Apoi de îndată și-a eliberat brațul din strânsoare, trăsăturile feței i s-au înăsprit și mai mult și a început să-și croiască drum cu coatele, împingându-se în mulțime, spre piața bazilicii Santa María del Mar.

Era aproape zece și un sfert când am ajuns eu însumi până la primul cordon de siguranță care încercuia locașul. Am zărit de îndată mai mulți membri ai Grupului de Sprijin Operativ patrulând în jurul intrării principale în compania a mai bine

de zece tineri, care trebuie să fi făcut parte din detașamentul de agenți infiltrați care ne furnizase informații în privința celor puse la cale în cercurile antimonarhiste ale orașului. M-am prezentat cum se cuvine înaintea celui mai vârstnic membru al grupului, domnul Agustí Riera, un mare industriaș din domeniul minelor cu care avusesem prilejul să mă întâlnesc la câteva reuniuni în ultimele săptămâni, și după ce i-am răspuns la întrebările amabile despre starea de sănătate a mamei – după spusele lui, vestea cu privire la indispoziția ei consternase pe toată lumea, ba chiar și pe monarh – am reușit, în cele din urmă, să străbat însoțit de el zidul de uniforme militare care străjuia piața.

Nu am să repet aici conversația pe care am avut-o atunci cu bunul domn Riera. Mi-e teamă că, rostită de mine, ideea cum că un grup de presupuși anarhiști neidentificați, ale căror activități nu fuseseră descoperite de serviciul nostru de securitate, ar fi vrut să dărâme o biserică veche de sute de ani făcând să cadă trei sau patru coloane având, aparent, un unic scop decorativ, a sunat prea puțin convingător, ca să nu spun de-a dreptul absurd, cum de fapt încă suna chiar și în mintea mea; apoi, firește, niciunul din argumentele în urma cărora ne încolțise o bănuială așa de cumplită – purtarea stranie a Fionei din acea dimineață, prezența inexplicabilă a tabacherei în desenul ei, otrăvirea bruscă a mamei mele și chiar intoxicarea noastră după ce am fumat țigările englezoaicei – nu era îndeajuns de solid pentru a fi adus într-o asemenea împrejurare înaintea unui domn care, după ce mi-a ascultat timp de trei minute bâlbâielile jalnice, începuse să mă privească de parcă s-ar fi întrebat dacă nu cumva și eu ar fi trebuit să stau la pat în dimineața aceea, asemenea mamei mele.

În orice caz, domnul Riera avea suficiente motive ca să fie sceptic. Oamenii noștri cercetaseră chiar în dimineața aceea interiorul lăcașului palmă

cu palmă în căutare de material exploziv, arme ascunse și de orice alt pericol potențial pentru siguranța regelui, dar nu au găsit nimic. Nicio persoană necunoscută nu intrase sau ieșise din biserică de atunci, incluzându-i pe toți militarii care interziceau accesul în piață și pe toți agenții civili care stăteau de strajă la diferitele intrări în biserică: numai membrii identificați ai Grupului nostru de Sprijin Operativ avuseseră acces în Santa María del Mar de la opt dimineața. Dacă înăuntrul lăcașului se va fi aflat în clipa aceea o bombă, ar fi putut ajunge acolo doar ascunsă în veșmintele invitaților la mesa solemnă care începuse deja să se slujească înăuntru. Și după cum știam prea bine, singurii invitați la această mesă erau numai membrii de vază ai societății civile, politice, militare și ecleziastice catalane. Persoane care în niciun caz nu ar fi pus o bombă într-o biserică. Și, cu atât mai puțin, într-o biserică unde ei înșiși asistau la o mesă solemnă în cinstea noului rege.

— Stimate domn, îngăduiți-mi să vă pun o întrebare, a spus atunci Gaudí, ajungând în sfârșit în dreptul nostru cu răsuflarea tăiată și chipul de-a dreptul schimonosit de o expresie de o încordare îndârjită.

Înfățișarea lui nu se deosebea cu mult de cea din urmă cu cinci minute, când îl pierdusem din vedere prin mulțimea care ne împiedica înaintarea până la Piața Santa María. Dar de data aceasta lângă el se afla acum, în mod absurd, pușlamaua de Ezequiel.

— E o întrebare importantă, a spus băietanul, uitându-se când la mine, când la domnul Riera și arătând de parcă ar fi fost gata să se amuze strașnic de orice întorsătură ar fi putut căpăta situația din clipa aceea. Salutare, studinte!

Domnul Riera l-a măsurat din cap până-n picioare pe Gaudí cu noua lui înfățișare jalnică și pe micul pungaș zdrențăros de lângă el cu aerul că nu-i plăcea deloc ceea ce vedea.

— Și dumneavoastră cine sunteți?

— Prietenul meu Gaudí, domnule Riera, și prietenul lui Ezequiel, m-am grăbit eu să-i prezint. Și ei ne sunt alături.

— Răspundeți-mi doar la o singură întrebare, domnule Riera, a spus Gaudí pe un ton amabil, dar ferm. Domnișoara Fiona a fost aici în dimineața asta?

Bătrânul m-a privit mai întâi pe mine înainte de a-i răspunde prietenului meu, de parcă mi-ar fi cerut permisiunea sau, mai degrabă, de parcă m-ar fi făcut răspunzător de situația stânjenitoare în care se găsea.

— Bineînțeles, a încuviințat el în cele din urmă. Doamna Camarasa a trimis-o aici cu puțin înainte de ora nouă ca să ne anunțe ce s-a întâmplat.

— Și probabil că a profitat de moment ca să-și facă niște schițe în caiet, îmi închipui.

Domnul Riera a surâs ușor.

— Ca întotdeauna. Ați văzut-o vreodată pe domnișoara Fiona fără creionul și caietul ei?

— A făcut schițe și înăuntrul bisericii?

Zâmbetul s-a șters de îndată de pe chipul venerabilului domn, care și-a întors iar capul înspre mine.

— Ce insinuează prietenul dumneavoastră? m-a întrebat.

— Nimic nelalocul lui, nu vă faceți griji, m-am grăbit eu să-i răspund, înțelegând în cele din urmă care era ținta întrebărilor lui Gaudí. Fără îndoială, domnișoara Fiona voia să facă niște schițe din interiorul bisericii înainte să înceapă liturghia, dat fiind că nu îi era îngăduit să asiste la mesa solemnă. Întrebarea este dacă dumneavoastră i-ați dat voie să intre.

— Bineînțeles că da, a răspuns domnul Riera, cu gușa tremurându-i încă de indignarea pe care o simțise mai înainte. Unde i se poate refuza oare accesul acestei domnișoare? Și, de altfel, ea și tatăl

ei nu fac parte oare din organismul nostru de informație și propagandă?

Făceau parte. Bineînțeles că făceau parte. Am încuviințat cum era și firesc, în timp ce Gaudí l-a întrebat:

— Domnișoara Fiona a intrat singură să facă schițe în biserică?

Domnul Riera nu a șovăit nicio clipă.

— Era însoțită de unul dintre gazetărașii care scriu știrile pe care ea le ilustrează.

Gaudí și cu mine ne-am privit unul pe altul cu subînțeles.

— Un tânăr palid, cu păr lung și aer efeminat, fără îndoială, a spus atunci prietenul meu, făcând să mi se întoarcă pe loc stomacul pe dos.

— Chiar el! a spus domnul Riera cu gura schimonosită de o grimasă disprețuitoare. Pe vremea mea, dacă un tânăr ar fi îndrăznit să-și lase părul să crească într-un asemenea hal, autoritățile nu ar fi stat deloc pe gânduri să-i reteze pletele cu foarfecele și să-l bage la închisoare câteva zile, ca să-i intre mințile-n cap.

Gaudí a dat să schițeze un zâmbet amabil, care abia dacă i-a arcuit colțurile gurii.

— Descrieți-ne, vă rog, geanta pe care o avea pe umeri, i-a cerut atunci bătrânului.

— O geantă neagră, mare, cam de mărimea asta, a spus domnul Riera, încadrând cu mâinile trei palme din aerul rece de iarnă de dinaintea pieptarului său scrobit. Cum de știți că tânărul acela avea o geantă pe umeri?

În loc să-i răspundă, Gaudí s-a întors spre mine cu o expresie care nu lăsa loc de interpretare. Acum ori niciodată sosise momentul să mă folosesc de numele și de poziția mea în fața venerabilului industriaș.

— Domnule Riera, trebuie să oprim mesa solemnă și să evacuăm biserica înainte de a fi prea târziu! am spus, cu toată hotărârea de care am putut să dau dovadă.

Bărbatul a dat din cap cu neîncredere.

— Ce spuneți?

— M-ați auzit prea bine! Dacă nu evacuăm chiar acum biserica și zona înconjurătoare, vom avea pe conștiință moartea a sute de oameni nevinovați.

Chipul rozaliu al domnului Riera a pălit ușor, fără să lase să-i dispară însă expresia de circumspectă suficiență pe care o arborase încă de la începutul discuției.

— Știți oare ce-mi cereți?

— Nu vă cer nimic, vă ordon! am replicat eu. În absența mamei mele, eu sunt primul răspunzător de siguranța regelui.

— Nu e adevărat! În absența mamei dumneavoastră, siguranța regelui trece în subordinea unui comitet format din zece membri principali ai Grupului de Sprijin Operativ. Iar coordonarea acestui comitet depinde de responsabilul principal al zonei în care se află în acel moment monarhul. Iar responsabilul principal al acestei zone sunt eu. Iar în această calitate de responsabil, a conchis bătrânul, privindu-mă dintr-odată cu asprime, am tot dreptul să consider, domnule Camarasa, că ceea ce îmi propuneți e o nesăbuință.

— Nesăbuință, domnule Riera, înseamnă să fie puse în pericol viețile a sute de oameni, printre care și cea a regelui, de teamă să nu…

Nu am avut când să termin fraza. Unghiile lui Gaudí mi s-au înfipt strașnic în antebrat, silindu-mă să-i dau cuvântul.

— Nu mai e timp! a fost tot ce a spus.

Apoi, de îndată, spre uimirea tuturor agenților înarmați care controlau piața, Gaudí a rupt-o la fugă spre intrarea principală a locașului de parcă însăși moartea l-ar fi gonit din spate. Cu o fentă de toreador s-a ferit de singurul băiat care pusese piciorul pe scară chiar în clipa aceea și, cu pușlamaua de Ezequiel urmându-l îndeaproape ca

o umbră, a pătruns pe negândite în bazilica Santa María del Mar.

45

Nici în ziua de azi nu știu cum de niciunul dintre acei bărbați înarmați care răspundeau de securitatea noului rege al Spaniei nu l-a doborât cu un singur glonț pe prietenul meu în goana lui nebună spre inima lăcașului și nici nu pot să-mi explic cum am izbutit eu însumi să intru înăuntru câteva clipe mai târziu, cu promisiunea domnului Riera că niciunul din oamenii aflați în subordinea lui nu avea să vină după noi decât după cinci minute.

Ceea ce îmi amintesc este că muzica orgii baroce a bazilicii Santa María del Mar răsuna prin toate colțurile lăcașului atunci când, în sfârșit, i-am trecut pragul, adumbrind aerul cu notele ei străvechi și încărcând de măreție și mister ceea ce, până la urmă, nu era decât un eveniment social asezonat cu politică, desfășurat în fum de tămâie. Îmi amintesc că, în dimineața aceea, lumina din biserică avea o textură și o tonalitate ireale, atât de albe și de dense, străbătute de crâmpeie de culori și de fire de praf imponderabile; atât de diferite de penumbra tulbure care domnea acolo în seara întâlnirii mele cu Víctor Sanmartín. Îmi amintesc că tot atunci mi-am adus aminte de seara asasinării Colțosului, de declarația pe care am dat-o înaintea inspectorului Labella la secția de poliție din clădirea Docurilor Regale și că totul părea să capete, în clipa aceea, un alt înțeles: neliniștea lui Sanmartín când m-a văzut apărând în biserică, reacția lui când am menționat-o pe Fiona, însăși prezența lui în lăcașul de cult. Îmi amintesc că regele, invitații lui și grupul numeros de episcopi, preoți și ministranți care oficiau slujba abia dacă ocupau a treia parte din fața naosului central, adunați cu toții pe postamentul din mijloc și pe băncile noi care înconjurau prezbiteriul, și că restul clădirii era la fel de pustiu precum palatul unui

rege în exil. Apoi îmi amintesc, de asemenea, că atunci când i-am întrezărit în sfârșit pe Gaudí și pe Ezequiel în mijlocul acelei minunate păduri de coloane octogonale care diviza naosul central al bazilicii Santa María, amândoi stăteau în genunchi în fața unui mănunchi de cartușe de dinamită prinse de un dispozitiv cu aspect vag amenințător.

— Un ceas atașat la fitiluri, a spus în șoaptă Gaudí, abia ridicându-și ochii ca să mă privească. Sunt încă trei, acolo, acolo și acolo, a adăugat el, arătând la întâmplare, din câte mi s-a părut, cu mâna fără mănușă. Abia dacă s-au sinchisit să le ascundă. Doar o calotă de piatră falsă lipită de piciorul coloanelor.

Acesta era conținutul genții lui Víctor Sanmartín, am presupus eu, uitându-mă la coaja de ghips coșcovit pe care Ezequiel o ținea între picioare. Cartușele, calota și micile mecanisme de ceasornic de ale căror ace indicatoare atârna acum existența propriului nostru viitor.

— Cât timp avem la dispoziție? am întrebat eu cu glas pierit.

— Îndeajuns, sper, a spus Gaudí arătând cu vârful degetului mic cadranul straniului ceas care controla dispozitivul. Dacă prietenii noștri nu au făcut nicio eroare de calcul și cele patru aparate sunt pregătite ca să se activeze simultan, avem ceva mai mult de zece minute la dispoziție înainte ca totul să sară în aer.

Am înghițit în sec și mi-am stăpânit, pentru prima dată în viață, impulsul de a-mi face semnul crucii.

— Atunci, e adevărat, am murmurat eu. Fiona și Sanmartín.

Și dat fiind că prietenul meu nu avea nimic de adăugat, l-am întrebat:

— Și acum?

— Acum, rugați-vă ca mâinile lui Ezequiel să nu tremure în cel mai greu moment.

Pușlamaua și-a ridicat de îndată amândouă mâinile și ni le-a arătat, întinse în poziție orizontală, nemișcate. În pofida petelor, crustelor și bătăturilor de tot soiul, nu tremurau câtuși de puțin. Gestul dădea de înțeles că cele patru bombe cu ceas care-i puneau la încercare îndemânarea degetelor lungi de pungaș nu erau în măsură să-l neliniștească pe Ezequiel.

— Nicio grijă, domnu' G! a spus el, ducându-și mâna dreaptă la buzunar și scoțând de acolo un fel de unghieră ruginită, care nu părea tocmai potrivită pentru ce avea de făcut. Asta-i floare la ureche.

— Ești sigur că știi să…?

Ezequiel m-a fulgerat cu privirea.

— Liniște, domnu' studinte! mi-a ordonat el. Aici eu sunt șefu'! mai bine mergeți cu domnu' G și ajutați-l să scoată bombele din găoace.

Gaudí și-a lăsat scurt mâna dreaptă pe ceafa băietanului, apoi s-a ridicat în picioare și s-a îndreptat iute spre prima din cele trei coloane pe care mi le arătase.

Carcasa cu aparență de piatră se găsea, într-adevăr, la piciorul părții interioare, orientate spre prezbiteriu. Stratagema poate că nu era foarte complicată, dar culoarea, textura și însăși poziția acelei bucăți de ghips vopsit care acoperea cartușele de dinamită erau atât de izbutite, că numai un ochi care știa de ea ar fi putut să o găsească.

— Sunt tocmai coloanele pe care le-ați însemnat pe machetă, am spus eu, fiind încredințat că așa și era. Se pare că Fiona a fost numai ochi și urechi la explicațiile dumneavoastră.

— Memoria ei fotografică, a spus prietenul meu, strângând cu putere pumnalul de care se slujise și mai înainte pentru a desface găoacea de ipsos. Tot memoria fotografică a trădat-o și astfel am ajuns noi doi aici.

M-am așezat pe vine lângă Gaudí și i-am urmărit mișcările preț de câteva clipe. Mâinile lui

operau asupra ipsosului întărit cu delicatețea unui pianist care atacă un opus de Chopin. Tăișul de acum alb al pumnalului se înfigea în materialul umil, precum bisturiul unui chirurg în carnea unui cadavru adus pentru disecție.

— Ce vreți să spuneți? l-am întrebat în cele din urmă.

— Desenul odăii lui Andreu, a răspuns el. Fără îndoială, domnișoara Fiona s-a aflat acolo înainte ca poliția să ia drept probă tabachera tatălui dumneavoastră. Imaginea pe care a văzut-o atunci i s-a întipărit pe retină cu o precizie de care se mândrea, aceeași precizie care o ajuta să-și execute din memorie ilustrațiile pentru ziar fără să fie nevoie să facă vreo schiță la fața locului. Domnișoara Fiona a memorat scena crimei de pe strada Princesa atunci când tabachera tatălui dumneavoastră mai zăcea încă pe podea, în așteptarea poliției care să o descopere. Apoi, câteva ore mai târziu, când a transpus scena din memorie pe hârtie, a uitat să elimine singurul detaliu greșit. Tabachera care nu mai era acolo, dar pe care ochii și memoria ei o înregistraseră.

M-am gândit la aceasta pentru câteva clipe.

— Dar când s-a aflat Fiona în odaia lui Andreu? l-am întrebat eu.

Învelișul de ipsos în care scobea pumnalul lui Gaudí i s-a desfăcut în clipa aceea în mâini, dezvăluindu-ne sinistrul conținut. Cinci cartușe noi de dinamită cu fitilurile legate între ele și un ceas prevăzut cu ceva asemănător unui filet de la lămpile de gaz

— Domnișoara Fiona s-a aflat în odaia lui Andreu ca să lase tabachera tatălui dumneavoastră și să ia mapa pe care a ascuns-o mai târziu în cabinetul lui, a spus el, lăsând cu mare grijă dispozitivul pe podea și ridicându-se în picioare. Și-acolo.

L-am urmat pe Gaudí până la o altă coloană arătată cu degetul, în vreme ce Ezequiel, cu un

zâmbet larg de mândrie pe buze, se ocupa de dispozitivul pe care tocmai ce îl lăsasem descoperit. Trecuse cu bine de prima probă. Mai rămăseseră încă trei.

— Dar Fiona s-a aflat cu noi toată noaptea, am obiectat eu de îndată ce ne-am aplecat amândoi asupra învelișului de ipsos prins de acea nouă coloană. Amândoi știm prea bine că ea nu putea să-l asasineze pe Andreu.

— Nu ea l-a asasinat pe Andreu, a încuviințat Gaudí. În clipa când a fost ucis Andreu, noi doi i-am furnizat alibiul perfect.

— Atunci?

— În noaptea aceea, misiunea domnișoarei Fiona nu era să-l asasineze pe Andreu, ci să convingă poliția că acela care comisese crima era tatăl dumneavoastră.

Vârful pumnalului lui Gaudí a alunecat în clipa aceea pe ipsosul vopsit și a căzut pe dalele de piatră ale bazilicii Santa María, producând un zgomot scurt care, în urechile mele, a sunat de parcă cineva ar fi tras cu un pistol de jucărie. Câteva picături de sudoare s-au ivit pe loc pe fruntea prietenului meu, dar mâna lui dreaptă nu a șovăit nicio clipă în a relua operația de unde o lăsase.

— Știam că cineva care putea intra nestingherit în casă fusese implicat în această conspirație, menită să-l îndepărteze pe tatăl dumneavoastră de la funcția lui de responsabil cu siguranța vizitei regale. Acum știm cine este acea persoană, cum a făcut asta și de ce.

Pe când meditam la ultimele spuse ale lui Gaudí, mi-am îndepărtat pentru o clipă ochii de la mâinile lui și m-am încredințat că liturghia se desfășură mai departe în prezbiteriu fără ca nimeni, după cât se pare, să fi observat cele trei umbre care se strecurau printre coloane în jumătatea din spate a lăcașului. Prin urmare, nimic nu era mai nimerit ca prezența unui rege pentru a

distrage atenția celor câțiva clerici și aproape o sută de oameni de curte.

— Atunci Fiona s-a întors iarăși în oraș după ce m-a însoțit pe drumul spre casă, am presupus eu, vorbind mai departe în șoaptă. A intrat în camera unde Andreu fusese deja asasinat de unul din complicii ei, a luat mapa bătrânului și a lăsat în loc tabachera tatei, s-a mai întors o dată pe bulevardul Gracia, s-a strecurat în clădirea principală a turnului, a ascuns mapa în cabinetul tatei, apoi s-a întors la vechea locuință de serviciu și s-a culcat fără să fie auzită de nimeni, am spus eu, după care am făcut o scurtă pauză pentru a cântări cele spuse. Așa e?

— Domnișoara Fiona este o femeie discretă, a încuviințat Gaudí. Dacă în noaptea aceasta a fost în stare să intre în camera mamei dumneavoastră și să pună câteva picături de morfină în paharul cu apă în timp ce dumneavoastră și cu mine eram răvășiți de efectele drogurilor ei, nu văd de ce nu ar fi putut să facă toate astea în noaptea asasinării lui Andreu. Avea o motivație puternică, iar o femeie motivată este în stare de orice.

— Motivația ei era să-l bage pe tata la închisoare și să-l îndepărteze din funcția lui de organizator al vizitei regelui.

— Mai mult decât atât, motivația ei era ca mama și dumneavoastră să compensați absența tatălui cât timp acesta se afla la închisoare. Astfel încât această misiune să rămână în familie. Cu alte cuvinte, să audă și să vadă în orice clipă tot ce faceți.

Mi-am mușcat buza de jos.

— Și ce motivație a avut ca să o otrăvească pe mama în noaptea asta?

Cu un ușor mormăit de satisfacție, Gaudí a desfăcut cel de-al treilea mănunchi de cartușe din învelitoarea lor de ipsos și s-a ridicat încă o dată în picioare.

— Ca să nu sară și ea în aer împreună cu ceilalți invitați la ceremonia asta, din câte îmi dau seama.

Spunând acestea, prietenul meu m-a privit cu o expresie de nepătruns în ochii lui mari și albaștri.

— După cât se pare, și teroriștii în devenire, hotărâți să distrugă o biserică de sute de ani plină de zeci de oameni de seamă ai orașului, au și ei niște limite pe care nu îndrăznesc să le treacă.

Mi-am mușcat din nou buza.

— Să ne drogheze pe noi azi-noapte, să ne încuie în casă în dimineața aceasta…

— Întocmai.

În clipa aceea, Ezequiel a ajuns lângă noi cu pasul lui vioi de viitor locatar al închisorii Amalia. Ținea în fiecare mână câte un mănunchi de cartușe de dinamită, în timp ce sprâncenele i se arcuiseră hâtru a uimire, iar din gură atârna, ca o țigară de metal, minunata unghieră bună la toate cu care îmi câștigase toată admirația.

— Mi le țineți la păstrare, domnu' studinte?

— Va fi o onoare pentru mine, Ezequiel, am spus, înghițind în sec și încercând să mă adun după lămuririle lui Gaudí.

Am luat cartușele pe care mi le întindea băietanul, le-am pus în buzunarul pardesiului și, așa cum făcuse și Gaudí mai înainte, mi-am pus și eu mâna dreaptă pe ceafa lui.

— Și dă-mi voie să-ți spun că ai făcut o treabă minunată. Când toate astea o să ia sfârșit, îți promit că te invit într-o zi să iei prânzul la mine-acasă.

— Adicătelea dacă nu cumva mi-o aluneca mâna și-om sări cu toți-n aer.

Am surâs trist. Adicătelea cam așa ceva.

L-am lăsat pe Ezequiel să demonteze celălalt dispozitiv alcătuit cu ingeniozitate și precizie de ceasornicar, iar noi doi ne-am dus în căutarea celeilalte alveole de piatră falsă. Aceasta era lipită de o coloană aflată la câțiva metri de ultimul șir de bănci pe care ședeau participanții la mesa solemnă.

Gaudí mi-a făcut semn să nu scot niciun sunet, iar eu l-am ascultat fără să mă împotrivesc. Nicio întrebare despre Fiona, nici despre scopurile ei misterioase, nici despre motivele care o împinseseră pe femeia aceea pe care amândoi am iubit-o cândva – fiecare la vremea lui, în felul lui și cu propriile lui aspirații – să cadă în mreaja unei uneltiri atât de grotești precum tentativa de atentat de la Santa María del Mar.

„Ce ai fost și ce ai ajuns", îi spusesem Fionei în prima noapte petrecută de tata în arest, când ea îmi deschisese ochii asupra activității desfășurate de familia Camarasa – și de Begg, până la urmă – la Barcelona.

„Nu știi nimic despre mine", mi-a răspuns ea. „Asta dacă ai știut vreodată. Și nici nu ești în măsură să mă judeci."

Abia acum pricepeam adevărul cuvintelor ei. Și doar acum mi se părea că vedeam și intențiile pe care le nutrise englezoaica în timpul acelei conversații nocturne în dormitorul meu și al altor conversații dinainte, purtate în pridvorul vechii locuințe de serviciu, precum și în timpul lungilor noastre sesiuni fotografice din atelierul ei artistic.

Să mă câștige – să mă recupereze – în vederea unei cauze în care, cândva, demult, și eu aș fi fost în stare să cred.

— Să plecăm de aici, mi-a șoptit atunci Gaudí, cu cel de-al patrulea dispozitiv exploziv în mâini și fruntea scăldată acum de-a dreptul într-o sudoare lipicioasă și gălbuie, trezindu-mă astfel din scurta năucire în care mă cufundaseră acele amintiri.

Am ajuns lângă Ezequiel în momentul în care acesta tocmai dezactiva cel de-al treilea mecanism cu ceas. Chipul lui continua să fie la fel de proaspăt ca al unui copil de trei ani, iar zâmbetul de pe buze era așa de fericit, încât ajungea să fie aproape molipsitor. Dacă frica și durerea și apăsarea primelor remușcări nu mi-ar fi întunecat fără scăpare sufletul, și eu aș fi zâmbit.

— Duceți-le pe astea prietenilor dumneavoastră înainte să-și piardă răbdarea, a spus Gaudí, întinzându-mi și mănunchiul de cartușe de-acum inofensive pe care tocmai i le dăduse Ezequiel. Spuneți-le că imediat li-l aducem și pe ultimul care lipsește.

— Sunteți sigur că nu mai sunt și altele în afară de acestea?

Prietenul meu a tăgăduit din cap.

— Domnișoara Fiona a urmat întocmai instrucțiunile machetei mele, a spus, nu știu dacă nu cumva cu o umbră de tristețe orgolioasă în glas. A așezat dispozitivele la picioarele singurelor patru coloane care, dacă ar fi dărâmate, ar face să se prăbușească prezbiteriul și toată partea centrală a bisericii. Celelalte trei puncte pe care i le-am arătat ar fi însemnat distrugerea totală, dar nu asta o interesa. Am fost să le cercetez și nu e niciun dispozitiv exploziv acolo.

„Până la urmă, Fiona este o iubitoare de artă. Mai bine să mai rămână doi pereți dintr-o biserică medievală decât să fie toată preschimbată în ruine”, m-am gândit eu fără s-o mai rostesc însă.

— Să vedem cum îi explic eu toate astea domnului Riera, am murmurat în schimb, punând al treilea mănunchi de cartușe lângă celelalte două dinainte.

— Nu intrați în detalii.

— Nu văd cum aș putea s-o fac…

— Spuneți-i doar că doamna Camarasa și dumneavoastră îi veți explica totul cu luare-aminte la următoarea întrunire a grupului. Dacă vreți, în seara aceasta vom vorbi cu mama dumneavoastră și vom încerca să o lămurim în privința celor întâmplate.

— Vreți să spuneți, de îndată ce vom înțelege și noi.

Gaudí a încuviințat grav. Asta voia să zică și el.

— Și spuneți-le să aducă întăriri ca să păzească portul când va pleca regele, a mai adăugat. Când

cei doi prieteni ai noștri o să vadă că planul lor nu a funcționat, poate că furia sau disperarea o să-i împingă să recurgă la soluții mai puțin elegante decât aceasta ca să se descotorosească de noul Burbon.

Doar atunci m-am hotărât să formulez îndoiala care nu încetase să-mi dea târcoale prin minte încă de când am ajuns în cartierul Ribera.

— Sau poate că nu toți complicii Fionei au avut la fel de multă încredere ca ea în adevărul teoriilor dumneavoastră cu privire la structura bisericii.

Prietenul meu a încuviințat din nou.

— Când i-am arătat Fionei lucrarea mea, Andreu fusese deja asasinat, iar Sanmartín își ticluia de săptămâni bune, dacă nu chiar de luni, campania de hărțuire și defăimare a tatălui dumneavoastră. Incendiul de la sediul Gazetei de seară, de care, fără îndoială, el a fost vinovat, ca angajat al aceluiași ziar; articolele care au urmat, în care sugera implicarea lui Sempronio Camarasa în cele întâmplate; scrisorile false din partea cititorilor, mesajele anonime insidioase și atacurile publice îndreptate, de asemenea, împotriva domnișoarei Fiona al căror scop era, fără doar și poate, să nu cumva să încolțească în noi bănuiala vreunei înțelegeri între ea și Sanmartín; apoi, când răbdarea și nervii tatălui dumneavoastră erau întinși la maximum, a urmat petrecerea de la sediul *Știrilor ilustrate.* Schimbul public de amenințări și provocarea agresiunii finale împotriva lui Andreu, care aveau să nu lase loc de îndoială, la momentul potrivit, cine l-a asasinat pe bătrânul vânzător de artă și de ce anume a făcut-o.

Gaudí a făcut o scurtă pauză ca să se uite la mișcarea degetelor lui Ezequiel, care alunecau cu iscusință de țesătoare pe nodul cablurilor care uneau cartușele de dinamită de mecanismul ceasului.

— Probabil că Sanmartín avea deja pregătit un plan propriu de atentat când s-a hotărât, în sfârșit,

să-l îndepărteze pe tatăl dumneavoastră din rolul lui de responsabil pentru siguranța vizitei regale. Un plan pe care l-au schimbat mai târziu atunci când eu, cum nu se poate mai prostește, i-am oferit complicei lui ideea altui plan, mult mai spectaculos, fără ca să-l elimine, poate, total pe primul.

— Vorbiți despre Sanmartín și Fiona de parcă ar fi singurii vinovați de cele întâmplate, am observat eu.

— Din ceea ce știm noi, așa și sunt.

— Atunci nu există niciun grup anarhist în spatele acestei tentative de atentat? am întrebat, neîncrezător. Singurii care le-au pus pe toate la cale sunt un gazetar efeminat și o desenatoare cu porniri revoluționare?

— Vă amintesc că nu știm nimic despre Víctor Sanmartín, a replicat Gaudí, a cărui voce abia dacă se auzea din pricina tunătoarei muzici sepulcrale pe care orga continua să o reverse până în cel mai îndepărtat ungher al lăcașului. Așadar, bănuiesc că nici măcar nu-i știm numele adevărat. Chiar mâine, când camarazii dumneavoastră de la Grupul de Sprijin vor începe să-i cerceteze trecutul și faptele, sunt sigur că se vor întâlni doar cu un mare semn de întrebare. Sunt convins că el a fost creierul și executantul întregului plan. El l-a asasinat pe Andreu în timp ce, fiind în prezența noastră, domnișoara Fiona era scutită de orice umbră de suspiciune, el s-a descotorosit de Colțosul când s-a gândit că mărturia lui l-ar putea pune în încurcătură, iar acum nici jumătate de oră, după cum prea bine știm, el însuși a introdus aici dispozitivele explozive pe care Ezequiel are bunăvoința să le dezactiveze acum. Gaudí a tăgăduit din cap, după care a adăugat: Nimic din toate cele spuse mai înainte nu necesită ajutorul unei terțe persoane. E de ajuns o informatoare infiltrată în inima liniilor inamice și un executant

dispus să-și păteze mâinile de sânge în numele nu știu cărui ideal revoluționar.

Am rămas să mă gândesc la aceasta pentru câteva clipe.

— Atunci Fiona a fost cea care l-a găsit pe Andreu și a hotărât să se folosească de el pentru a-l trimite pe tata la închisoare, am observat eu. Ura pe care o nutrea bătrânul față de tata din pricina incidentului cu fotografia falsificată le-a slujit amândurora drept instrument ca să se descotorosească de el.

— Iar cu mult timp înainte, tot Fiona a fost cea care i-a dezvăluit lui Sanmartín pregătirile întreprinse de tata pentru sosirea regelui la Barcelona, a încuviințat prietenul meu. Iar acum, faceți bine și ieșiți afară înainte ca unul dintre tinerii aceia în uniformă să-și iasă din fire și să strice totul.

L-am lăsat pe Ezequiel să desfacă la fel de vesel și ultimul dispozitiv exploziv sub privirea atentă a lui Gaudí și am părăsit Santa María del Mar cu brațele și buzunarele pline de dinamită, cu inima strânsă de câte văzusem și auzisem și cu mintea mustind de tot felul de întrebări dureroase. Când am trecut pragul intrării principale și am ieșit la lumina zilei, un cerc de militari înconjura scara bisericii, cu toții înarmați și foarte gravi, cu toții în poziție de atac și nerăbdători să dea dovada proaspătului lor devotament față de coroană. Cu toate acestea, niciunul dintre ei nu a dat să-și îndrepte spre mine pistoalele și nici să mă imobilizeze: domnul Riera își strunise oamenii cum nu se poate mai bine, așteptând ca și eu să duc la îndeplinire partea mea de înțelegere.

— Asta a fost ceea ce s-a întâmplat, am început eu, coborând lângă el până la piciorul scării și scoțând primul mănunchi de cartușe din buzunar.

Când Gaudí și Ezequiel au apărut în cele din urmă în piață cu rămășițele ultimei bombe cu ceas în mâini, domnul Riera tocmai ce asimilase

istorisirea mea întretăiată asupra faptelor și începuse să pună în acțiune, cu chipul livid de spaimă, dar cu o admirabilă destoinicie, un nou plan de urgență destinat să întărească siguranța suitei regale la ieșirea din Santa María del Mar și pe tot parcursul ultimelor trei ceasuri cât mai avea de petrecut monarhul în Barcelona. Dar, înainte să dispară din ochii noștri, bătrânul tot a avut timp să dea mâna, rând pe rând, cu Gaudí, cu Ezequiel și cu mine și să murmure niște mulțumiri timide care au sunat, în gura lui de venerabil industriaș, ca un sincer act de pocăință.

— Și acum? l-am întrebat pe Gaudí, de îndată ce am rămas doar noi trei.

În loc să-mi răspundă, prietenul meu s-a descheiat la o parte din nasturii redingotei și a scos din buzunarul interior acel mic toc de piele pe care văzusem că îl luase cu sine din vechea locuință de serviciu. Când l-a deschis, am putut să văd că înăuntru se aflau doar o pană de scris, un creion, o sticluță de cerneală și vreo două dintre inconfundabilele țigări ale Fionei. Gaudí a luat creionul, a scos o bucată de hârtie mototolită din buzunarul pantalonilor și a început să scrie ceva în pripă. Când a terminat de scris, a împăturit hârtia în patru și i-a întins-o lui Ezequiel.

— Fugi la casa domnului Camarasa și dă-i asta Margaritei, i-a spus. Strada Mayor de Gracia, numărul 16. Margarita. Spune-i că vii din partea lui Toni. Chiar dacă nu vor să te primească, să nu accepți cu niciun chip un refuz. Explică-le ce s-a întâmplat.

Ezequiel a înșfăcat hârtia de parcă ar fi fost o bancnotă valoroasă și a schițat una din cunoscutele sale reverențe.

— Iar apoi?

— Apoi, odihnește-te puțin! O meriți din plin.

Pușlamaua a zâmbit.

— Pe curând, domnu' G. Salutare, studinte!

Când chipul lui nespălat de-atâta vreme s-a pierdut în mulțimea de curioși care tot mai stăteau adunați de partea cealaltă a cordonului de securitate care străjuia piața, m-am întors spre Gaudí și l-am văzut cum își punea din nou tocul la păstrare în buzunarul interior al redingotei.

— O amintire pentru viitor, a murmurat el, înainte să am prilejul să-l întreb ceva. În ceea ce privește biletul, e doar un mesaj de avertizare pentru mama dumneavoastră.

— De avertizare?! am repetat eu.

— Am mari îndoieli că domnișoara Fiona sau complicele ei va îndrăzni să apară în dimineața asta în turnul familiei, dar niciodată nu e rău să fim prevăzători.

Am încuviințat.

— Și acum? am întrebat eu din nou.

După o scurtă șovăire, Gaudí m-a luat de braț, îndemnându-mă astfel să mergem spre una dintre marginile laterale ale pieței.

— Acum, a spus el, să încercăm să ieșim de aici.

46

Clopotele bisericii Belén se auzeau bătând vesel în depărtare când Gaudí și cu mine am ajuns la micul palat renascentist de pe strada Fernando al VII-lea. Un freamăt constant de tipografi și secretare, de ziariști și de zețari, de băieți buni la toate zâmbitori și de redactori posomorâți însuflețea fiecare colțișor de la parterul clădirii. Mirosul de tuș și de metal fierbinte al tiparniței se amesteca din plin cu cel de sudoare al lucrătorilor, cu parfumul secretarelor ocupate, aflate de partea cealaltă a peretelui de sticlă sablată și, din câte mi s-a părut, și cu cel al numeroaselor resturi de mâncare gata să se strice prin sertare, coșuri de gunoi sau pe mese ale tuturor acelor bărbați și femei care lucrau neîntrerupt de aproape treizeci de ore pentru familia Camarasa. Teancuri uriașe de exemplare din numărul special de dimineață al *Știrilor ilustrate* așteptau lângă pereții sălii sosirea vânzătorilor ambulanți care trebuiau să le difuzeze mai departe, prin tot orașul, până când se epuizau definitiv sau până când ediția obișnuită de seară urma să le înlocuiască, aducând noi informații despre plecarea regelui. „Acelea erau ultimele desene ale Fionei pentru *Știrile ilustrate,* m-am gândit îndată ce am luat în mână unul din acele ziare. Ultimul serviciu prestat pentru cauza restaurației, cu doar câteva ceasuri mai înainte de a fi gata să o arunce în aer, cu monarh cu tot.”

La etajul de sus al clădirii, atmosfera era ceva mai relaxată decât pe teritoriul simplilor angajați de la parter. În drumul nostru pe culoare ne intersectam cu tot felul de redactori-șefi, cu mâinile pline de hârtii și fețele schimonosite de oboseală, în timp ce prin ușile deschise ale tuturor birourilor se auzeau glasurile contabililor și ale directorilor diferitelor secțiuni, ale principalilor

ilustratori și ale secretarelor de redacție, toate mult mai crispate decât le auzisem vreodată.

Și ușa de la biroul Fionei era deschisă, dar înăuntru nu era nimeni. Masa era înțesată ca de obicei de planșe cu schițe trasate în cărbune, de probe de presă bune de aruncat și de ediții mai vechi ale ziarului, dar niciunul dintre caietele sale sau din instrumentele de desenat nu se mai afla acolo. Penițele și creioanele, cernelurile și sugativele, trusa cu rigle și cu compasuri care, de obicei, stăteau aliniate în marginea din dreapta sus a mesei de lucru: totul dispăruse.

— Era de așteptat, a spus Gaudí, după ce i-am semnalat aceste lipsuri.

— Era de așteptat?

— Să mai încercăm și în altă parte.

Am părăsit biroul Fionei, am trecut prin fața ușii închise a propriului birou și ne-am continuat drumul până la cel al lui Martin Begg. Și ușa lui era închisă. Înainte să-mi duc la bun sfârșit gestul de a ridica pumnul și de a bate cu nodurile degetelor în lemnul lăcuit, Gaudí și-a întins mâna spre mâner și a deschis ușa.

Capul lui Martin Begg s-a ridicat brusc din vraful de hârtii pe care le tot cerceta, aflate pe masa de lucru.

— Ce naiba…? a scos el un răget cu un accent cockney atât de izbitor, încât la început mi-a fost greu să deslușesc în ce limbă încerca să-i ocărască pe oaspeții nepoftiți.

— Ne scuzați, domnule Begg, l-a întrerupt Gaudí, fără să se arate câtuși de puțin mirat de faptul că englezul, spre deosebire de Fiona, se afla în biroul său. Am venit doar să vă comunicăm că prima încercare a fiicei dumneavoastră nu a fost dusă la bun sfârșit.

Liniștea care a urmat după aceea nu trebuie să fi ținut mai mult de cinci secunde, dar mie mi s-a părut că a durat o veșnicie.

— Cum ați spus, domnule Gaudí? a întrebat acesta în cele din urmă, cu o expresie impenetrabilă.

— Am spus, domnule Begg, că fiica dumneavoastră și domnul Sanmartín au eșuat în prima lor încercare de a atenta împotriva noului rege al Spaniei. Așadar, v-am fi recunoscători dacă ne-ați spune: trebuie să-i pregătim pe oamenii patronului dumneavoastră pentru o a doua tentativă?

Bărbatul s-a străduit să zâmbească, nu știu dacă în semn de neîncredere față de cele auzite sau de dispreț, apoi și-a întors spre mine carnea flască a obrajilor.

— Se poate ști ce vrea să spună prietenul dumneavoastră, domnule Camarasa?

Pentru o clipă m-am întrebat dacă nu cumva Gaudí se înșelase. Dacă nu cumva Martin Begg trăiește într-o totală ignoranță în privința activităților fiicei sale, așa cum ignoranți fuseserăm și noi până în dimineața aceea. Dacă nu cumva Fiona îl păcălise la fel de strașnic și pe el.

— Știm că știți, domnule Begg, a spus atunci prietenul meu. Domnul Camarasa v-a auzit când vă certați cu fiica dumneavoastră în noaptea de după asasinarea lui Andreu. Dumneavoastră știați prea bine că Fiona lipsise de acasă în noaptea crimei. Dumneavoastră știați că ea era singura persoană care ar fi putut să lase mapa cu documente a lui Andreu în cabinetul lui Sempronio Camarasa.

Gaudí a făcut o mică pauză, apoi a adăugat:

— Firește, v-ați dat seama încă din seara aceea de greșeala făcută de fiica dumneavoastră când a ilustrat pentru ziar scena crimei: tabachera lui Sempronio Camarasa pe dușumeaua odăii lui Andreu.

Aceste ultime afirmații, din câte puteam să-mi dau seama, erau o lovitură cu bătaie mai lungă decât celelalte pe care prietenul meu le rostise cu

glas ferm și chip impasibil. Și cu toate acestea, se pare că abia replica următoare a izbutit să fisureze masca imperturbabilă a lui Martin Begg.

— Nu știu despre ce îmi vorbiți, a spus pe un ton care nu mai era al lui.

— Nu vă judec, domnule Begg. Înțeleg că dragostea față de propria fiică trebuie să fie întotdeauna mai presus de datoria față de un patron și de devotamentul față de o cauză care, în definitiv, nu este a dumneavoastră. Chiar dacă fiica în chestiune urmărește să arunce asupra conștiinței și numelui dumneavoastră o pată de sânge, pe care toate faptele bune la un loc din o sută de vieți viitoare nu o vor putea șterge.

Apăsat deodată de ani, de kilogramele în plus și de remușcări, tatăl Fionei s-a ridicat de pe scaun și și-a înconjurat masa de lucru până a ajuns lângă noi. Pentru o clipă m-am temut de izbucnirea iminentă a unei scene violente; însă tot ce a făcut a fost să deschidă ușa și să ne poftească afară din birou.

— Nu sunteți bine-veniți aici.

— Cred că uitați cine este proprietarul acestui ziar, am intervenit eu atunci. Și cred că uitați și ce poziție v-a rezervat fiica dumneavoastră. Aveți două opțiuni, domnule Begg. Fie colaborați cu oamenii tatălui meu, fie în curând îi veți lua locul în aceeași celulă din închisoarea Amalia.

Buzele englezului au început să tremure vizibil în mijlocul enormei sale fețe, roșii ca racul.

— Ar trebui să vă fie rușine de dumneavoastră înșivă, domnule Camarasa, a bolborosit el printre dinți. Nu aveți niciun drept ca să-mi vorbiți astfel și nici să vorbiți astfel despre fiica mea.

Gaudí a tăgăduit lent din cap.

— Nu vă faceți niciun serviciu în felul acesta, domnule Begg, l-a avertizat el, îndreptându-se spre ușa pe care tatăl Fionei o ținea în continuare deschisă, ca să ieșim.

— Domnule Gaudí. Domnule Camarasa.

Martin Begg a închis ușa în urma noastră cu toată fermitatea pe care nu putuse să și-o adune mai înainte în glas și în figură.

Aveau să treacă mulți ani până când Gaudí și cu mine aveam să-l vedem din nou.

— Credeți că spune adevărul? l-am întrebat pe prietenul meu în timp ce ne îndreptam din nou spre vestibulul principal al etajului superior.

— Cred că i-ar plăcea lui să spună adevărul. Și nu-l învinovățesc.

„Tata e tot ce mai am pe lume”, spusese Fiona în aceeași noapte în care eu, fără să vreau, fusesem martor la cearta dintre ea și Martin Begg. O ceartă al cărei sens doar cuvintele lui Gaudí mi-l dezvăluisem acum.

— Fiona este singura lui fiică. Mama ei a murit când ea era încă mică. Dacă toate acestea sunt adevărate, înseamnă că domnul Begg tocmai și-a pierdut întreaga familie.

— Dacă toate acestea sunt adevărate? a repetat Gaudí.

— O parte din mine încă refuză să creadă.

Prietenul meu a zâmbit trist.

— Azi-noapte, în Grădina Generalului, când ne-am întâlnit cu domnișoara Fiona la sfârșitul spectacolului de artificii, sora dumneavoastră a spus că avea obiceiul să se deghizeze în cavaler. Era adevărat?

Această întrebare neașteptată m-a surprins doar pentru o clipă.

— Fionei îi plăcea să se deghizeze pentru sesiunile de fotografie, am încuviințat. Chiar dumneavoastră ați văzut rezultatele uneia dintre acestea când ați venit prima dată în studioul meu. Aproape mereu purta costumații artistice: patriciană romană, zâna pădurilor, domniță medievală. Dar e drept că s-a întâmplat ca Fiona să se deghizeze pentru mine și în tânăr domn. Nu era o costumație nouă pentru ea.

— Vreți să spuneți că…

— În Londra se îmbrăcase astfel în mai multe rânduri în timpul incursiunilor ei prin cartierele din East End. Unele localuri pe care le frecventa nu erau tocmai potrivite pentru o doamnă, prin urmare, prefera să le viziteze sub înfățișarea unui tânăr cavaler.

— Un tânăr cavaler cu părul roșu, a remarcat Gaudí. Până la urmă, informatorii tatălui dumneavoastră nu erau foarte departe de adevăr.

Această nouă revelație nu m-a surprins. Nimic nu mă mai putea surprinde după ce trecuserăm prin atâtea în dimineața aceea.

— Fiona nu a renunțat la obiceiul ei de a-și ascunde adevărata identitate pentru a putea participa la diferite activități nocturne atunci când a ajuns la Barcelona, am spus eu.

— Fără îndoială că vreuna dintre aceste activități le-a atras atenția agenților infiltrați de tatăl dumneavoastră în cercurile mai mult sau mai puțin revoluționare ale orașului. Un tânăr roșcat, cu ochii deschiși la culoare și palid la față, care se comporta într-un mod suspect. Nu e de mirare că tatăl dumneavoastră s-a îngrijorat aflând că am apărut în viața dumneavoastră în aceeași zi în care a fost incendiat sediul *Gazetei de seară*, a completat Gaudí. A făcut bine când a cerut să fiu cercetat. Singura sa greșeală a fost să-i ceară tocmai domnișoarei Fiona să îndeplinească această misiune.

Și chiar atunci s-au întâmplat cele ce urmează.

Gaudí și cu mine ajunseserăm deja la ultima treaptă a scării ce unea etajul colectivului de redacție cu vestibulul de la parter, când am auzit din spate o voce feminină venind de sus, obligându-ne astfel să ne oprim și să ne întoarcem privirile într-acolo:

— Mă scuzați, domnule Camarasa!

Era o femeie de vreo treizeci de ani, înaltă, atrăgătoare, îmbrăcată cu acel amestec desăvârșit de eleganță și discreție care le caracteriza pe

secretarele de nivel înalt ale ziarului. Se afla în partea de sus a scării pe care tocmai coborâsem împreună cu prietenul meu și venea acum în întâmpinarea noastră cu o inconfundabilă expresie imperioasă în privire.

— Este secretara personală a lui Martin Begg, i-am șoptit prietenului meu, înainte de a afișa un zâmbet amabil. Bună ziua, domnișoară Gorchs.

Când a ajuns în dreptul nostru, femeia mi-a adresat la rându-i un zâmbet de un impecabil profesionalism.

— Mi s-a cerut să vă înmânez aceasta, domnule Camarasa, a spus, întinzându-mi un plic foarte mic, de culoare lila. Cred că este urgent.

Am luat plicul și, după rigiditatea caracteristică din interior, mi-am dat seama de îndată că, probabil, conținea o carte de vizită.

— Vă mulțumesc, domnișoară Gorchs.

Femeia și-a înclinat ușor capul și a dat să se întoarcă spre înălțimile scării destinate direcțiunii.

— Mă scuzați, domnișoară Gorchs, a intervenit atunci Gaudí, pășind hotărât cu piciorul drept pe prima treaptă a scării. Pot să vă întreb cine v-a rugat să-i înmânați acest plic domnului Camarasa?

Domnișoara Gorchs l-a privit pe prietenul meu ca și cum această intervenție nu i-ar fi plăcut.

— Un domn, a spus ea, urcând la rându-i o treaptă.

— Adică Martin Begg.

Femeia nu a șovăit nicio clipă.

— Un domn, a repetat ea. Și, după ce și-a înclinat din nou capul spre mine, s-a întors definitiv cu spatele și a pornit-o pe scară în sus, învăluită în acea aură de demnitate neștirbită care părea să fie, alături de eleganța și discreția vestimentației, un atribut firesc al tuturor secretarelor de înalt nivel ale *Știrilor ilustrate.*

Între timp, am deschis plicul ca să descopăr cui aparținea cartea de vizită.

„Victor Sanmartín”, scria pe fața acesteia. „Redactor la Gazeta de seară.”

Pe spatele acesteia, scrise cu o caligrafie familiară, stăteau aceleași cuvinte pe care Gaudí, Margarita și cu mine le citiserăm cu trei luni de zile în urmă pe o altă carte de vizită, identică acesteia: „Strada Aviñón, numărul trei, etajul trei, apartamentul unu”.

— Ei bine? am întrebat eu, întinzându-i prietenului meu cartea de vizită.

Iar acesta, după ce a citit-o cu ochi strălucind, nu știu dacă de uimire, de neliniște sau de încordare în așteptarea a tot ceea ce s-ar fi putut întâmpla, mi-a răspuns:

— Se pare că avem o întâlnire.

Ușa clădirii de la numărul trei de pe strada Aviñón era, ca de obicei, larg deschisă. Pe scurta scară de la intrare stătea așezat un orb, având la picioare o farfurioară pentru monede. La auzul pașilor noștri, și-a ridicat capul ca un câine care adulmecă un incendiu și a bolborosit o binecuvântare abia înțeleasă. Îmi amintesc că am lăsat să cadă vreo două monede în farfurie, iar clinchetul metalului i-a schimonosit gura știrbă într-un zâmbet aspru și strâmb.

Același vestibul întunecat și plin de praf, cu tavanul jos și pereți coșcoviți. Aceeași pojghiță soioasă pe balustrada scării. Același miros de clădire bolnavă, mâncată de carii și igrasie, condamnată la demolare de către autorități. La primul etaj, flacăra tremurătoare a unei aplice care lumina ușa întredeschisă de la apartamentul lui Víctor Sanmartín.

Gaudí a fost cel care și-a pus palma pe tăblia de lemn crăpat a ușii și a împins-o ușor.

— Dragilor, ne-a salutat atunci o voce pe care eu nu mă așteptam să o mai aud vreodată.

Fiona stătea sprijinită de pervazul singurei ferestre care lumina salonul apartamentului.

Același soare al dimineții care desena cu minuțioasă precizie silueta trupului ei îi începeșa trăsăturile feței: părul lăsat pe umeri, brațele și gâtul descoperite, niște forme generoase încorsetate într-o rochie simplă, de culoare deschisă, și, în mijlocul feței nedeslușite, doar intuiția unor ochi cenușii care ne observau cu o expresie indescifrabilă.

— Fiona, am murmurat eu, apropiindu-mă de ea cu pas încet și cu pulsul bătând nebunește.

Ne mai despărțeau doar câțiva metri, când Fiona și-a ridicat mâna dreaptă și m-a silit astfel să mă opresc.

— Nu te apropia mai mult, te rog. Avem cinci minute, a adăugat ea.

— Avem cinci minute înainte să vină domnul Sanmartín după noi, a tradus Gaudí, scrutând încă din pragul ușii interiorul locuinței, fără îndoială în căutarea vreunei urme a prezenței sau a îndeletnicirii proprietarului acesteia.

— Înainte să vină după mine, l-a corectat Fiona. Mă tem, dragilor, că voi nu faceți parte din planurile noastre imediate de viitor.

Atunci Gaudí a închis în sfârșit ușa în urma lui și a înaintat câțiva pași spre mijlocul salonului.

— Atunci, aceasta e o întâlnire de despărțire, a spus el.

Fiona și-a înclinat ușor capul, schimbând pentru o clipă jocul delicat de lumini și umbre ce o învăluia. O rază de lumină lăsa să se vadă părul fin de pe brațele goale, stârnind deodată o scânteiere aurie și roșcată pe pielea albă pe care, odată, într-o altă viață, o mângâiasem recunoscător cu degete stângace.

O clipă mai târziu însă, umbrele puneau din nou stăpânire pe silueta neclintită.

— Este o despărțire pentru că așa ați vrut voi, a afirmat ea. Dacă ar depinde de mine, acesta ar fi începutul a ceva nou pentru toți trei.

— Poate vreți să spuneți că pentru toți patru.

Buzele Fionei au schițat, în închipuirea mea, un zâmbet încărcat de ironie britanică.

— Cred că de-acum putem să ne tutuim, Antoni, a spus ea. După tot ce s-a petrecut în dimineața aceasta între noi, politețurile nu-și mai au rostul.

În loc să caute o replică posibilă la o asemenea frază, Gaudí a mai făcut un pas spre fereastră, ajungând aproape de îndată în dreapta mea. Erau atâtea întrebări pe care mi-ar fi plăcut să i le pun Fionei în clipa aceea, încât am rostit-o pe cea mai prostească dintre toate:

— Cum ai putut să faci una ca asta?

Englezoaica nu a meditat nicio fracțiune de secundă la răspunsul ei:

— Cum ai putut tu să faci una ca asta?

— Eu?

— Tu! Voi! Să vă puneți în slujba unui rege. Să uneltiți împotriva republicii în schimbul unui pumn de monede. Devotata familie Camarasa. Oamenii de Curte Camarasa, a spus Fiona cu o voce parcă și mai aspră când a rostit a doua oară numele meu de familie. Bine ar fi ca regele vostru să vă răsplătească pe toți cu toată recunoștința pe care o meritați.

Am dat din cap neîncrezător.

— Nu m-am gândit niciodată, am început eu să spun, însă Fiona nu m-a lăsat să-mi închei fraza.

— Tu nu te-ai gândit niciodată la nimic, a replicat ea, cu gura șiroind de dispreț ca firele de salivă din gura unui bețiv. Singurul lucru care a contat vreodată pentru tine a fost să ai o farfurie de mâncare pe masă și un pumn de bancnote în buzunar. Îți urez să ai un viitor strălucit în pantofii tatălui tău.

Fără să-mi dau seama ce fac și nici de ce, am străbătut în pripă cei doi metri care mă despărțeau de Fiona și, luând-o de mijloc, am tras-o spre mine cu o asemenea bruschețe cum niciodată nu mă mai purtasem cu o femeie. Îmi amintesc încordarea mușchilor ei în mâinile mele, sunetul răsuflării ei

agitate, asprimea trăsăturilor pe care chipul ei le-a căpătat din nou când s-a îndepărtat de fereastră, îmi amintesc furia și neputința clocotindu-mi pe dinăuntru, durerea simțită pentru toate cele petrecute, și senzația răvășitoare de a nu înțelege nimic din ce e în jur. Îmi amintesc că Fiona și-a pironit ochii în ai mei, tăioși și reci precum pumnalul unui asasin, și că o anume lucire din privirea lor m-a făcut să retrăiesc dintr-odată toată aversiunea și frustrarea din timpul incursiunilor noastre prin barurile din East End-ul londonez unde se fuma opium.

— Fiona! am murmurat eu, la fel cum făceam atunci când călătoriile cu mintea ale prietenei mele după dragonii ei imaginari îi lăsau corpul inert și fără apărare printre ființele de cea mai joasă speță care viețuiau prin acele spelunci. Fiona!

Palma pe care mi-a tras-o englezoaica după ce s-a desfăcut din îmbrățișare a părut să reașeze toate amintirile din creier la locul lor.

— Să nu mă mai atingi niciodată! a spus ea printre dinți. Niciodată!

Am lăsat mâinile și capul în jos și am făcut un pas în față, până am ajuns la pervazul ferestrei pe care Fiona o lăsase deschisă. Cele două canaturi date în lături lăsau să intre aerul rece de ianuarie și larma neobosită din acea parte a orașului: o porție dublă de realitate care tot nu izbutea să-mi înlăture convingerea crescândă că tot ceea ce se întâmplase în dimineața aceea – aventura din Santa María, acea nouă Fiona, acel nou eu – nu era decât produsul ierburilor administrate de englezoaică în noaptea precedentă. Poate că nimic din toate acestea nu se întâmpla în realitate. Poate că nu era decât o plăsmuire a imaginației mele inflamate de droguri. Poate că încă mai eram întins lângă Gaudí pe podeaua studioului încropit în vechea locuință de serviciu, vomitând până și ultimele resturi secretate de bilă, urinând în pantaloni, visând dragoni și femei vrăjite.

Un țipăt a săgetat atunci aerul dincolo de intersecția dintre strada Aviñón și Fernando al VII-lea, dar niciunul dintre noi nu i-a acordat atenție.

— Dacă domnul Sanmartín v-a obligat într-un fel sau altul să faceți acest lucru, noi putem să vă ajutăm, l-am auzit pe Gaudí spunându-i Fionei când m-am întors din nou în mijlocul apartamentului. Nu este târziu să scăpați de influența lui. Oricare ar fi puterea pe care o exercită asupra dumneavoastră, nu încape îndoială că vom găsi o cale să-i punem capăt.

De data aceasta nu a fost nevoie să-mi închipui zâmbetul cu care Fiona a primit cuvintele prietenului meu.

— Puterea pe care domnul Sanmartín o exercită asupra mea?

— Știm că ați încercat să sabotați atentatul de la Santa María. Știm că ați încercat prin orice mijloace să ne atrageți atenția asupra a ceea ce se întâmpla. Tabachera lăsată ca din greșeală în desenul odăii lui Andreu. Ziarul cu aceeași ilustrație pe care l-ați lăsat la vedere în această dimineață pe podeaua atelierului, astfel încât să am prilejul pentru a doua oară să observ greșeala. Însuși faptul că ne-ați încuiat în dimineața aceasta în casă după ce ne-ați amețit cu doza potrivită de drog ca să ne trezim tocmai la timp pentru a constata că se petrecea ceva ciudat.

Gaudí a dat să se apropie puțin de Fiona, iar aceasta a făcut de îndată un pas în spate, apropiindu-se astfel ceva mai mult de mine.

— Fără toate aceste semnale pe care dumneavoastră ați știut cum să ni le trimiteți, acum sute de morți v-ar apăsa conștiința atât dumneavoastră, cât și domnului Sanmartín. Și, de asemenea, și conștiința tatălui dumneavoastră.

Fiona a dat din cap a neîncredere, nu știu dacă prefăcută sau reală.

— Permite-mi un ultim sfat prietenesc, Antoni, a spus ea. Nu te mai juca de-a cititul în faptele și

intențiile oamenilor. Nu îți reușește. Și cu atât mai puțin în cazul meu.

Gaudí a dat și el scurt din cap. Două capete roșcate înfruntându-se în mijlocul unui salon pustiu.

Prin fereastra deschisă s-au auzit alte țipete, dar nici de data aceasta nu le-am acordat atenție.

— Dumneavoastră și domnul Sanmartín v-ați întâlnit la una dintre aceste reuniuni naive ale anarhiștilor pe care fără îndoială că ați început să le frecventați de când ați ajuns la Barcelona, a continuat prietenul meu, înaintând încă un pas și făcând-o astfel pe Fiona să se dea cu un pas în spate. Într-un fel sau altul, domnul Sanmartín a descoperit că dumneavoastră erați angajata lui Sempronio Camarasa și că acesta, în afara faptului de a fi un industriaș prosper ca mulți alții care tocmai își deschiseseră niște afaceri în oraș, reprezenta o piesă-cheie în planul iminentei restaurații monarhice. Opoziția dumneavoastră naturală față de cauza căreia i se dedica Sempronio Camarasa vă transforma într-un dar picat din cer pentru domnul Sanmartín: erați o sursă de informații infiltrată în nucleul liniilor inamice. Când a descoperit planurile vizitei regale organizate de patronul dumneavoastră, domnul Sanmartín a hotărât că acela era cel mai nimerit prilej pentru a face gestul definitiv la care visează orice revoluționar plin de sine: să ucidă un rege într-un act memorabil. Implicarea directă a lui Sempronio Camarasa la conducerea serviciului de protecție a regelui punea însă în dificultate diversele planuri de a atenta la viața viitorului monarh pe care, fără îndoială, domnul Sanmartín le ticluise deja de la sfârșitul lunii septembrie. Așadar, a hotărât să se descotorosească de el, astfel încât funcțiile îndeplinite să se împartă între mai mulți, inclusiv între membrii propriei familii. Astfel, siguranța vizitei regale era pusă sub semnul întrebării și, totodată, se asigura că nu vă pierdeați

rolul de informatoare, întrucât dețineați o funcție importantă în redacția *Știrilor ilustrate* și locuiați în aceeași casă cu familia Camarasa. Dumneavoastră ați fost cea care și-a amintit atunci de Eduardo Andreu sau poate că vi s-au intersectat drumurile cu prilejul incursiunilor dumneavoastră de lucru prin zonele cele mai umile ale orașului. Domnul Sanmartín a incendiat sediul ziarului unde el însuși se infiltrase și a început o campanie de defăimare îndreptată împotriva lui Sempronio Camarasa. Cu ajutorul dumneavoastră, el a înlesnit apariția lui Andreu la recepția *Știrilor ilustrate.* El l-a asasinat pe Andreu în timp ce dumneavoastră erați cu noi, asigurându-vă astfel un alibi care vă punea la adăpost de orice bănuială în momentul în care apariția mapei în biroul domnului Camarasa ne-a făcut să ne gândim că numai o persoană din interiorul casei putea fi implicată în această uneltire. Iar apoi, eu, bineînțeles, v-am oferit restul pe tavă, sugerându-vă o modalitate de a-l ucide pe rege mult mai memorabilă decât orice veți fi ticluit amândoi până în acel moment. Încă de pe atunci știați că vizita regală includea o mesă solemnă în Santa María del Mar. Așadar, nu e de mirare că erați atât de interesată de proiectul meu în seara când m-ați vizitat acasă și nici că v-ați slujit de memoria dumneavoastră uimitoare pentru a vă întipări în minte dispunerea întocmai a coloanelor însemnate de mine în reproducerea schemei forțelor de rezistență din biserică. De vreme ce Sempronio Camarasa era dat deoparte, iar vizita în siguranță a suitei regale era lăsată pe mâinile bine intenționate, dar inexperte ale doamnei Lavinia Camarasa, Grupul de Sprijin Operativ rămăsese fără conducător. Tatăl dumneavoastră era pus să dirijeze de unul singur ziarul *Știrile ilustrate,* iar dumneavoastră înșivă dis- puneați de toată libertatea de mișcare în timpul organizării acestei operațiuni al cărei succes urmăreați să-l boicotați. Astfel, soarta regelui era pecetluită.

Gaudí a făcut o scurtă pauză, după care a continuat:

— Sau ar fi fost pecetluită dacă nu ați fi îndrăznit să-mi cereți ajutorul.

Fiona a încuviințat cu o seriozitate absolută.

— Fascinant, a spus, ducându-și mâna dreaptă la cap și răvășindu-și pentru o clipă pletele roșii. Văd că nu am greșit în privința ta, Antoni. Ești, fără îndoială, omul cel mai uimitor pe care l-am cunoscut în orașul acesta.

Gaudí a făcut un pas înainte și și-a întins ambele mâini spre Fiona. Aceasta s-a dat din nou instantaneu în spate, astfel încât spinarea ei mi-a atins ușor pieptul, bărbia mi s-a afundat în părul ei, iar mâinile mele, aproape fără să vreau, i-au cuprins mijlocul.

Țipetele care ajungeau până la noi din stradă au devenit mai puternice și mai ascuțite, fiind însoțite acum de un miros straniu, dezagreabil și totodată familiar, pe care nici măcar mireasma intensă a părului Fionei nu izbutea să mi-l îndepărteze din conștiință.

— Atunci lăsați-mă să vă ajut, a spus Gaudí. Lăsați-ne să vă ajutăm!

Atunci Fiona s-a întors spre mine, privindu-mă drept în față.

Ochii ei cenușii, pielea albă, liniile sinuoase ale pomeților și nasului. Buzele pline, roșii. Delicata semilună a bărbiei.

— Gabriel! a spus ea.

— Fiona!

În clipa aceea, ușa apartamentului s-a deschis larg și în cadrul acesteia a apărut Víctor Sanmartín.

— Domnilor, îmi pare rău că trebuie să întrerup acest moment, a spus el, privindu-ne pe Gaudí și pe mine cu un zâmbet cât se poate de dezagreabil atârnat de buzele lui subțiri și fără culoare. Domnișoara și cu mine trebuie să plecăm.

Îmi amintesc că eu l-am privit pe Gaudí, Gaudí a privit-o pe Fiona, Fiona l-a privit mai întâi pe

prietenul meu, apoi pe Victor Sanmartín și, în cele din urmă, din nou pe prietenul meu. Și îmi amintesc de asemenea că pe buzele ei, ale Fionei, era un zâmbet care nu se asemăna cu niciunul cunoscut de mine în cei patru ani cât durase prietenia noastră.

— Toate deducțiile tale, dragul meu, sunt perfect adevărate, a spus, întinzându-și mâna dreaptă spre capul lui Gaudí pentru a-i îndrepta o șuviță de păr, la fel de roșu și de ondulat și de răvășit în urma evenimentelor din acea dimineață. Însă toate concluziile tale sunt surprinzător de greșite.

Și, ridicându-se pe vârfuri, l-a sărutat pe obraz pe prietenul meu, după care a adăugat:

— Gândește-te la asta!

Puternicul miros familiar care intra prin fereastra deschisă era, fără îndoială, miros de fum. Numeroasele glasuri care veneau dinspre stradă strigau cât se poate de limpede „Foc!”.

Totodată, zâmbetul care arcuia buzele lui Víctor Sanmartín era cât se poate de straniu și stânjenitor.

— Fiona, am spus eu, punându-mi o mână pe umărul gol al englezoaicei și simțind răceala de marmură a pielii. Nu trebuie să faci asta.

Fiona s-a întors spre mine și, ridicându-se din nou pe vârfuri, a repetat gestul făcut mai înainte față de Gaudí. Mi-a atins ușor părul cu vârful degetelor, m-a sărutat pe obraz și a șoptit:

— Ne vom vedea din nou.

Apoi s-a îndreptat, cu o lentoare aristocratică, spre ușa din al cărei prag Víctor Sanmartín continua să ne observe cu chipul lui zâmbitor, efeminat, încadrat de bucle de culoarea antracitului.

La centura tânărului, abia ascunsă de poala unei jachete scurte, desfăcută cu scopul clar de a descuraja orice împotrivire, se afla un pistol foarte asemănător cu cel îndreptat asupra surorii mele, pentru câteva clipe, în seara arestării tatei.

În mâna dreaptă ținea o cârpă mototolită, iar în stânga, o cheie cu mânerul alungit de culoarea pământului reavăn.

— Domnilor, a spus acesta, când Fiona a ajuns în dreptul lui sub buiandrugul ușii, dispărând astfel în cele din urmă din ochii noștri.

Mâna lui dreaptă a lăsat să-i cadă cârpa pe podea înainte să dispară și el.

Aerul care intra de acum în apartament era încărcat de cenușă și urlete de spaimă, răspândind întocmai același miros de pe La Rambla, din dimineața incendiului de la capătul străzii Canuda.

— Creozot, a spus atunci Gaudí după câteva clipe, luând cârpa de jos și adulmecând-o puțin lângă ușa pe care, spre surprinderea mea, Sanmartín nu se obosise să o încuie când plecase.

„Așa de puțin însemnam pentru el, m-am gândit eu. Așa de încrezător era în propria siguranță. Sau așa de mare era puterea de convingere pe care i-o acorda pistolul de la brâu."

Când clopotele primului vehicul al pompierilor s-au amestecat cu țipetele mulțimii înfiorate de vâlvătaie, Gaudí și cu mine ieșeam de-acum pe ușa clădirii de la numărul trei de pe strada Aviñón și mergeam să ne încredințăm de ceea ce știam deja: edificiul mistuit de flăcări nu era altul decât micul palat renascentist în care se aflau birourile *Știrilor ilustrate.*

— Aici se sfârșește povestea? îmi amintesc că l-am întrebat pe Gaudí.

Vedeam toate chipurile acelea familiare cum o rupeau la fugă pe carosabilul străzii Fernando al VII-lea ca să ajungă la adăpost pe La Rambla. Gazetari și ilustratori, redactori-șefi și curieri, zețari și secretari de redacție, toți în cămașă sau cu capetele descoperite, răvășiți, fugind din calea flăcărilor care mistuiau birourile unui ziar prefăcut dintr-odată, prin simpla alchimie a focului, în istorie a Barcelonei.

Și îmi mai amintesc că Gaudí, în loc să-mi răspundă, a alungat dintr-o suflare o dâră de cenușă de pe umărul drept și și-a afundat deodată mâinile în buzunarele redingotei, asemenea cuiva care simte cum un fior rece îi străbate spinarea.

47

Trecuse de-acum de ora zece noaptea când le-am lăsat pe mama și pe sora mea la adăpostul propriilor vise și am părăsit pentru ultima oară turnul nostru din Gracia. Ploaia fină și înghețată care se cernuse fără încetare deasupra orașului de-a lungul întregii seri acoperise carosabilul străzii Mayor de Gracia cu un amestec alunecos de noroi, funingine, frunze căzute, excremente de animale și mizerie industrială, din cauza căruia puțin a lipsit să nu cad în nas de vreo două ori.

La șapte seara, când Gaudí străbătuse singur același traseu după ce fusese supus unui ceremonial stânjenitor pe care cele mai importante figuri din Grupul de Sprijin Operativ îl oficiaseră pentru el cu scopul de a-și exprima recunoștința, felinarele de pe strada noastră abia dacă izbuteau să răzbată cu câteva degete de lumină prin smogul gros, mustind de apă, care plutea deasupra pământului. Acum, ceața se mai ridicase puțin, dar vizibilitatea continua să fie atât de scăzută, încât nu aveam senzația că mergeam, ci mai degrabă că înaintam orbește prin apele noroioase ale unui râu. La capătul bulevardului Diagonal, la doar câțiva pași de gardul conacului unde locuia Ramón Aladrén, am oprit în cele din urmă ultimul tramvai de noapte cu destinația Docurile Regale și m-am așezat pe unul dintre rândurile libere de scaune dispuse lateral.

Traficul care îngreuna de obicei la ora aceea înaintarea pe șinele bulevardului Gracia era atât de redus, încât cailor nu le-a luat nici zece minute să ajungă la prima curbă a Pieței Catalunya. Am înconjurat atunci piața în sensul invers acelor de ceasornic, am lăsat în urmă fântâna Canaletas și am luat-o la goană pe La Rambla, pe banda de circulație care cobora spre mare. Nu mai era nici urmă din zarva care însuflețise bulevardul în cele

două zile precedente: acum, La Rambla redevenise refugiul păsărilor de noapte care așteptau ca soarele sau puștile vechi ale vardiștilor să le împrăștie iarăși care încotro. Am coborât în Piața Comediilor din fața Teatrului Principal și am luat-o pe strada Spitalului, amintindu-mi, inevitabil, de noaptea primei mele vizite în același loc spre care mă îndreptam acum. Fanfara militară cântând vechi imnuri patriotice în Piața Regală, altercație între monarhiști și republicani, pe când eu vărsăm tot ce băusem lângă zidul spitalului. „Toți suferim din dragoste." Ușa închisă a localului Monte Táber. Bătrâna și tinerele, strania dansatoare și misteriosul domn G.

De data asta, nimeni nu mi-a mai deschis ușa teatrului. Am bătut cu mânerul sub formă de cap de șarpe și am așteptat în zadar să se întâmple ceva. Am repetat încercarea după vreo două minute, însă rezultatul a fost același. Liniștea care domnea în noaptea aceea pe strada Spitalului era desăvârșită, până într-atât încât se auzeau ghearele pisicilor fără stăpân străbătând cu precauție pavajul umed. Am înțeles, așadar, că în seara aceea nu era niciun spectacol în Monte Táber. Nu se mai expuneau trupuri în mișcare și nici nu se ofereau ierburi reconfortante. Nu mai avea loc niciun vechi ritual păgân pentru noua Barcelonă de fabrici și ateliere. Nu acela era refugiul pe care îl alesese Gaudí ca să înceapă să-și lingă rănile.

Când m-am întors din nou pe La Rambla, două fete care făceau trotuarul m-au abordat cu propuneri de o negrăită indecență. „De îndată ce se încheiase vizita regelui, străzile Barcelonei au revenit proprietarilor lor de drept", m-am gândit eu pe când mă îndepărtam de cele două făpturi nefericite și ocoleam un grup de cerșetori care dormeau înșirați în fața ușii Teatrului Liceo. Ghirlandele și lampioanele care mai atârnau în coroanele copacilor de pe aleea centrală mi se păreau acum atât de nepotrivite, atât de îndepărtate

în timp și în amintire și tot la fel de lipsite de sens, precum acel miros intens de ars impregnat încă în văzduhul orașului. Stindarde la balcoane, pancarte prinse de fațade, buchete de flori jilave la ferestrele tuturor clădirilor de pe La Rambla: tot atâtea urme ale unui vis straniu din care prea puțin avea să rămână în ziua următoare.

Când am ajuns la clădirea Docurilor Regale, am înconjurat complexul de cazărmi și hale și am lăsat în urmă secția poliției judiciare. Marile ferestre luminate m-au făcut să mă gândesc la Abelardo Labella, iar Abelardo Labella m-a făcut să mă gândesc la tata, care se mai afla încă în celula lui din închisoarea Amalia, dar care foarte curând, dacă era voia lui Dumnezeu și a regelui, avea să se trezească și el din propriul vis ciudat.

Un mic detașament de soldați stăteau plictisiți de strajă de o parte și de alta a portalului Santa Madrona. Mi-am dus mâna la borul pălăriei și le-am spus bună seara, dar numai unul mi-a răspuns. În port, după cum aveam să-mi dau seama de îndată, lucrurile se întorceau în vechiul lor făgaș, așa cum putusem să constat cu zece minute mai devreme și pe bulevardul La Rambla. Miile de cetățeni onorabili care întesaseră aceleași docuri la ora două după-amiaza în timpul ceremoniei de rămas-bun, când fregata regală urma să ridice ancora, cedaseră toate drepturile asupra locului vechilor proprietari, o șleahtă pestriță, venită din toate colțurile lumii, de muncitori abrutizați, de hoți de cea mai joasă speță și de tot soiul de delincvenți cu mâinile pătate de sânge, care se uitau la mine pe când le traversam teritoriul ca niște fiare la pândă m așteptarea unei prăzi fără putință de scăpare.

Când am ajuns în cele din urmă la adăpostul lui Oriol Comella, începuse din nou să plouă. Ușa era întredeschisă, iar din interior răzbătea o sclipire blândă de tonuri roșietice și portocalii. Teama de un nou incendiu mi-a strâns inima în primele cinci

secunde până am intrat în hala principală a magaziei. Atunci am văzut mangalurile care ardeau în jurul uriașei machete a bătrânului și numeroasele lămpi așezate în interiorul acesteia, și strălucirea proprie ce izvora din clădirile de cupru, de piatră și de sticlă ale acelui sublim oraș imaginar desfășurat din nou dinaintea ochilor mei.

Îmi amintesc că ploaia se strecura prin numeroasele crăpături din tavanul magaziei, picurând încet peste orașul lui Comella.

Îmi amintesc că bătrânul stătea în genunchi lângă un mangal deasupra căruia ținea cu mâinile o piesă mare de cupru, de formă ovală, îmi amintesc că lângă el se afla, tot în genunchi, Gaudí.

Nu știu cât timp am rămas acolo, observându-l în tăcere pe prietenul meu aflat pe marginea acelei Barcelone personale pe care atât el, cât și Comella o tot construiau de ani de zile în atmosfera tainică a magaziei aceleia dezafectate. Mâinile lor iscusite și pricepute. Ceafa lor plecată smerit. Ochii lor pierduți în altă zare. („Nu aveți de ce să-mi mulțumiți”, murmurase Gaudí la sfârșitul ceremoniei pe care membrii Grupului de Sprijin Operativ o improvizaseră în cinstea lui în salonul principal al turnului nostru din Gracia; și fără îndoială că o spunea cu toată sinceritatea.) Au trecut zece minute sau cincizeci, sau poate două ore, fără să se întâmple nimic altceva. Cei doi bărbați au continuat să lucreze asupra celor mai mărunte detalii ale proiectului lor, iar eu i-am observat, mai departe, în tăcere, de la adăpostul umbrelor. Și doar după o vreme, cine știe câtă, atunci când ploaia a încetat să se mai cearnă peste acoperișurile orașului de cupru și de piatră al lui Oriol Comella și când fumul mangalurilor a început să se îngroașe ca o negură în jurul nostru, doar atunci am crezut că înțeleg însemnătatea scenei pe care o contemplam.

Atunci am ieșit din ascunzătoarea mea, am căutat ușa magaziei și am pornit de unul singur pe

drumul de întoarcere spre Gracia.

În noaptea aceea am visat că nu avusese loc nimic din cele întâmplate. Că nu m-am mai întors la Barcelona. Că locuiam în continuare la Londra împreună cu părinții mei și sora mea și cu Fiona, având tot viitorul înainte. Că nu-l cunoscusem niciodată pe Antoni Gaudí. Că totul nu fusese decât un delir straniu, o fantezie ciudată, o istorisire cârpită cu petice dintr-o carte proastă citită într-o altă viață. Draperiile stacojii din Monte Táber, cheiurile infecte din port, micul palat renascentist de pe strada Fernando al VII-lea în flăcări: decorul unor povești de groază în care toate ororile se risipesc cu o frază liniștitoare de final. Asta am visat în noaptea aceea: că nimic ireparabil nu se petrecuse. Că era de ajuns să numărăm până la trei, ca într-un joc din curtea școlii, ca să ne putem reîncepe viețile noastre dintotdeauna.

Trei lovituri seci în ușa dormitorului m-au trezit în dimineața următoare, iar numele meu rostit în șoaptă mi-a reamintit că totuși ceva se întâmpla:

— Gabriel!

Figura feminină care mă privea din pragul ușii a mai întârziat câteva clipe până să se desprindă din straturile ireale proiectate asupra ei în vis – glezne dezvelite, o talie zveltă, chipul încadrat de bucle generoase de păr roșu strălucitor – și să capete trăsăturile familiare ale mamei noastre, Lavinia.

— Mamă, am murmurat eu, răsucindu-mă în pat și primind drept în ochi strălucirea singurei raze de soare care se strecura printre despărțiturile obloanelor. Cât e ceasul?

În loc să-mi răspundă la întrebare, mama a rostit trei fraze care m-au dezmeticit pe dată.

— A venit poliția. Vor să-i însoțești la secția din clădirea Docurilor Regale. Să nu-i faci să aștepte.

Cinci minute mai târziu, spălat și îmbrăcat de oraș, am coborât în salon unde le-am găsit pe mama și pe sora mea în compania agentului Catalán. În absența inspectorului Labella, tânărul polițist mi s-a părut acum ceea ce trebuie să fi fost dintotdeauna: un băiat ceva mai mare ca mine, puternic, cu obrazul spân, care își purta uniforma și pistolul la brâu cu tot la fel de puțină convingere precum un actor hainele și accesoriile unui meșteșug străin lui. Când m-a văzut coborând pe scară, a luat poziție de drepți și și-a înclinat ușor capul înspre mine.

— Scuzați deranjul, domnule Camarasa, m-a salutat el pe un ton în care se regăsea ceva din vocea mieroasă caracteristică superiorului său. Inspectorul Labella vă solicită prezența la secție. Avem nevoie să ne ajutați la identificarea unei persoane.

— A fost găsit un cadavru, a intervenit în acel moment Margarita, apucându-mă cu putere de braț și privindu-mă cu chipul tot atât de palid, de serios, de ucigător de matur precum în noaptea precedentă, când Gaudí și cu mine le-am înșiruit toate întâmplările teribile care culminaseră cu incendierea sediului *Știrilor ilustrate.* În noaptea asta. În zona Citadelei. Și vor ca tu să-l identifici.

Margarita nu a trebuit să mai adauge nimic ca să mă facă să înțeleg paloarea de pe chipul ei.

M-am întors spre agentul Catalán și mi-am adunat în glas toată seninătatea de care eram în stare când l-am întrebat:

— De ce eu?

— Așa a cerut inspectorul Labella.

Am tăgăduit din cap. Nu era răspunsul pe care îl așteptam.

— Este cadavrul unui bărbat?

— Nu sunt autorizat să vorbesc despre asta, a spus agentul ridicându-și încă puțin bărbia. Îmi pare rău. Inspectorul Labella vă va da informațiile necesare când veți ajunge la secție.

Nu am insistat. Am sărutat-o pe Margarita pe frunte, m-am desprins din îmbrățișarea ei și am privit-o pe mama.

— Am să vă pun la curent cât pot de repede cu ceea ce s-a întâmplat, am spus, îndreptându-mă spre coridorul care ducea la intrarea principală a turnului. Nu vă faceți griji!

Nu cred să mai fi trăit vreodată o călătorie așa de interminabilă ca în acea dimineață, când am pornit împreună cu agentul Catalán spre secția de poliție din clădirea Docurilor Regale. Cele treizeci de minute cât trebuie să-i fi luat trăsurii poliției să străbată drumul dintre cartierul Gracia și Zidul Mării mi s-au părut tot la fel de lungi precum zilele petrecute în întregime cu familia în tren, pe drumul de întoarcere la Barcelona, lung de sute de kilometri, care despărțeau portul Calais de trecătoarea din munții Pirinei. Când trăsura s-a oprit în cele din urmă lângă zidurile secției, mintea mea avusese destul timp să cântărească toate semnificațiile posibile ale acelei situații în care mă aflam acum – Abelardo Labella, bărbatul care îl întemnițase pe tata în închisoarea Amalia și încercase prin toate mijloacele posibile să-i pecetluiască destinul în strânsoarea garotei[14], avea nevoie acum de prezența mea pentru a identifica un cadavru descoperit chiar în noaptea aceea în zona vechii Cetăți, un loc frecventat numai de răufăcători, de femei care-și făcuseră o îndeletnicire din mizera viață de noapte și, din păcate, și de bărbați în căutare de rădăcini de mătrăgună printre ruinele bătrânei fortărețe dărâmate – încât a trebuit să mă declar învins în fața evidenței: oricât de greu îmi era, nu puteam cu niciun chip să contest în mod rațional paloarea Margaritei, nici seriozitatea funebră a mamei în momentul despărțirii și nici golul pe care începusem să-l simt în adâncul măruntaielor când am auzit ultimele cuvinte rostite de sora mea,

venită în urma noastră până la poarta ce dădea spre stradă.

— E Toni, nu-i așa? El le-a dat planurile peste cap și acum s-au răzbunat.

Mirosul incendiului de pe strada Fernando al VII-lea încă se mai putea simți în aer în partea de jos a bulevardului La Rambla, amestecat acum cu cel de sare, de pește și cu emanațiile pestilențiale ale fabricilor ridicate de partea cealaltă a Zidului Mării.

Am simțit o oarecare ușurare să las în urmă freamătul obișnuit al șaretelor și al vânzătorilor ambulanți și să intru în secția de poliție, unde singurul miros atotstăpânitor era, ca întotdeauna, doar cel al disperării celor care îi călcau pragul.

Am străbătut împreună cu agentul Catalán mai multe coridoare înguste și întunecate până ce am ajuns într-o încăpere de nici cinci metri pătrați, o veche celulă, fără îndoială, unde nu se aflau decât un scaun și un pupitru de lemn.

— Domnul inspector va veni de îndată la dumneavoastră.

Rămas singur, m-am așezat în fața pupitrului și am parcurs din nou în minte șirul de piese desperecheate care, împreună, ar fi alcătuit imaginea simplă a unui puzzle.

Scena la care asistasem în noaptea trecută în magazia lui Comella. Expresia de pe chipul lui Gaudí în timp ce lucra la acea absurdă machetă din cupru și piatră. Înfrângerea ce i se putea citi în ceafa plecată.

Cadavrul descoperit acum câteva ore în zona Citadelei.

Însăși prezența mea de atunci în locul acela.

Piese ale unui puzzle în legătură cu desenul căruia nu era cu putință să te înșeli.

— Domnule Camarasa, a spus după câteva minute inspectorul Labella, ițindu-și trupul scund

și rotofei prin ușa celulei. Vă mulțumesc că ați venit.

M-am ridicat în picioare, am strâns mâna pe care mi-o întindea mogâldeața aceea de om și l-am urmat în tăcere prin altă înlănțuire de coridoare nesfârșite. Am coborât câteva trepte, am lăsat în urmă marea ușă dublă care ducea spre închisoare, am străbătut mai multe puncte de trecere apărate de agenți încruntați și galbeni la față și am ajuns în cele din urmă în fața morgii.

Inspectorul Labella a apucat, cu o gravitate exagerată, mânerul ușii închise.

— Nu o să fie plăcut pentru dumneavoastră, domnule Camarasa, a comentat el. Dar numai dumneavoastră și prietenul dumneavoastră sunteți singurii care ne puteți ajuta.

Ușa de la morgă s-a deschis înainte ca eu să pot asimila cu totul sensul ultimei fraze. Frigul umed care a ieșit de îndată dinăuntrul sălii mi-a zbârlit părul de pe tot trupul, însă am făcut doi pași în față și am pătruns în încăpere. Înăuntru se aflau deja doi bărbați, înclinați asupra uneia dintre numeroasele mese aliniate perpendicular pe trei din cei patru pereți. Aproape toate mesele erau acoperite de cearșafuri albe, murdare, care nu ascundeau trista condiție a trupurilor cu contururi abia ghicite care se odihneau la adăpostul lor. Cadavrul pe care îl cercetau cei doi bărbați nu era însă acoperit cu vreun cearșaf. Niște botine de piele neagră, poalele unei rochii de tafta deschisă la culoare, un braț gol întins de-a lungul unui șold nemișcat. Poziția mea de lângă ușă mă împiedica să văd alte amănunte ale trupului aceluia feminin deasupra căruia stăteau înclinați cei doi; dar nici botinele atât de cunoscute, nici rochia pe care o atinsesem ușor cu mâna în dimineața dinainte nu lăsau loc de vreo îndoială asupra identității cadavrului. Unul dintre bărbații care observau rămășițele pământești ale Fionei era agentul Catalán. Celălalt era Antoni Gaudí.

— Dragul meu prieten, am murmurat eu, apropiindu-mă de el cu trupul și sufletul răvășite de cel mai straniu amestec de sentimente încercate vreodată. Dragul meu Gaudí!

Gaudí s-a întors și m-a privit cu o expresie la fel de stranie. M-am gândit că poate și el mă crezuse mort în drum spre clădirea Docurilor Regale. Poate că și el se rușina de a se fi simțit deodată ușurat când descoperise că persoana care zăcea pe masa aceea șiroind de vechi umori în descompunere nu eram eu, ci Fiona. Sau poate că se rușina tocmai de a fi simțit contrariul.

— Uitați-vă numai la asta! a fost singurul lucru rostit de el, îndepărtându-se de masă și trecând cu vederea încercarea mea stângace de a-l îmbrățișa când am ajuns în dreptul lui.

Așa că am lăsat să-mi cadă brațele ridicate pe jumătate, m-am întors spre cadavrul Fionei – botinele de piele neagră, rochia de tafta, paloarea englezească a pielii –, pentru ca, de îndată, să simt din nou un fior răsucindu-se în adâncul măruntaielor.

Trupul întins pe masa aceea mortuară nu era al Fionei.

Era al lui Víctor Sanmartín.

— Vă cer doar să identificați și dumneavoastră cadavrul, domnule Camarasa, a spus în spatele meu inspectorul Labella, însă vocea lui abia dacă a răzbătut până la mine în mijlocul pustietății care începuse să mă înconjure. Domnul Gaudí a făcut-o deja, dar e nevoie ca o a doua persoană să confirme identitatea pentru a putea semna certificatul de deces.

L-am privit mai întâi pe Gaudí, apoi pe Labella, apoi pe agentul Catalán și apoi am privit, din nou, la ceea ce mai rămăsese din Víctor Sanmartín.

Un cadavru cu ochii căscați și cu gâtul tăiat dintr-o parte în alta.

Un cadavru cu buzele vopsite în roșu.

Un cadavru îmbrăcat în haine de femeie.

Hotărât lucru, Gaudí și cu mine nu fuseserăm singurii bărbați de care se folosise Fiona de-a lungul acelei aventuri.

— Víctor Sanmartín, am confirmat eu. Víctor Sanmartín îmbrăcat în hainele pe care le purta Fiona ultima dată când am văzut-o eu și domnul Gaudí.

Inspectorul Labella a încuviințat cu aer mulțumit. Chipul lui ciupit de vărsat a părut să capete deodată o înfățișare cât se poate de sănătoasă când a trecut în stânga mea ca să mai contemple o dată cadavrul gazetarului, sau al anarhistului, sau al orice fusese în timpul vieții Víctor Sanmartín. Un gând vag îmi spunea că poate acela era locul lui Abelardo Labella. Poate că morga era cea mai bună destinație pe care noua autoritate monarhică i-o putea rezerva unei ființe ca el.

— Domnișoara Fiona trebuie să-și fi schimbat, fără îndoială, hainele cu ale lui ca să fugă din Barcelona, a spus acesta, atingând ușor cu vârful degetului arătător țesătura de bună calitate a rochiei Fionei. După ce i-a tăiat gâtul printre copacii din zona vechii Cetăți.

Degetul arătător al inspectorului Labella a urcat spre decolteul amplu al rochiei și l-a tras în jos. Pe pieptul gol al lui Sanmartín a apărut un mic tatuaj de un negru intens.

— Nici dumneavoastră asta nu vă spune nimic?

L-am privit pe Gaudí și mi-am dat seama că ochii lui fugeau de ai mei. Am înțeles, așadar, că eram singur în această privință. Hotărârea îmi aparținea întru totul. Așa că m-am uitat din nou la tatuaj și am numărat până la cinci înainte să dau un răspuns care era de natura evidenței.

— Un dragon.

— Un dragon, a confirmat inspectorul Labella. Asta o știm deja. Un dragon cu o literă în interior. Aveți vreo idee?

Am ridicat din umeri cu naturalețe; sau asta am încercat să fac în timp ce creierul meu încerca, la viteză maximă, să găsească un răspuns.

— Un simplu tatuaj în stil oriental, am răspuns eu. Mulți oameni de asemenea speță le poartă. Fără îndoială vă va ajuta să descoperiți cine era, de fapt, Víctor Sanmartín.

Inspectorul Labella a dat încet din cap de la stânga la dreapta.

— Nu este un tatuaj, a afirmat acesta. Este un desen. Un desen făcut cu tuș pe pielea răposatului de către prietena dumneavoastră, domnișoara Begg. Ceea ce vă spun acum e, bineînțeles, o supoziție; dar cred că e o supoziție mai mult decât rezonabilă.

Bărbatul a plesnit zgomotos din limbă și m-a privit din nou cu fața lui de prepelicar.

— Poate e un mesaj pentru unul dintre dumneavoastră?

M-am aplecat deasupra mesei mortuare și am contemplat desenul trasat de Fiona pe pielea tânărului în compania căruia, până acum câteva minute, mi-o închipuisem fugind în căutarea unei vieți noi într-un loc cât mai îndepărtat de pe pământul acesta.

Un dragon maiestuos, prins în plin zbor, aidoma celor care îi populau pânzele pe care englezoaica le părăsise în atelierul din vechile dependințe. Un dragon conturat de un penel inconfundabil, cu o singură literă, tot inconfundabilă – un G singuratic scris cu majusculă –, schițată pe pântece. Un dragon trecător, condamnat la pieire – desen în tuș pe un trup mort – precum visurile pe care Fiona le aprinsese în inima și în mintea adevăratului destinatar al acelui sordid mesaj final.

— Dacă e un mesaj pentru mine, îmi pare rău să vă spun că nu sunt în stare să îl deslușesc, i-am încredințat eu fără să mint. Gaudí?

Auzind că îi rosteam numele de familie, prietenul meu și-a ridicat ochii de la cadavrul

umilit al lui Víctor Sanmartín și m-a privit în cele din urmă drept în față. Expresia ochilor mari și albaștri mi s-a părut mai de nepătruns ca niciodată.

— I-am spus deja inspectorului, a murmurat el. Nici domnișoara Begg, nici tatăl ei nu au niciun mesaj pe care să mi-l transmită mie.

Abelardo Labella a dat drumul ușor elasticului de la decolteul rochiei Fionei, iar dragonul a dispărut iar sub taftaua de culoarea untului.

— În cazul acesta, nu vă mai reții. Vă mulțumesc, domnilor, pentru colaborare. Și bine ar fi ca tatăl dumneavoastră să fie pus în libertate cât mai curând, domnule Camarasa, a adăugat inspectorul, întinzându-mi mâna după ce l-a salutat astfel și pe Gaudí. În pofida a tot ceea ce s-a întâmplat între noi pe parcursul ultimelor trei luni, vreau să știți că niciodată nu am dorit decât binele familiei dumneavoastră.

Am strâns cu fermitate mâna lui Labella și am zâmbit cu toată răceala pe care o simțeam atunci înăuntrul meu.

— Niciodată nu m-am îndoit de asta, domnule inspector, l-am încredințat eu. Și fără doar și poate că familia mea vă va răsplăti bunăvoința cum se cuvine.

Asta a fost tot.

Cinci minute mai târziu, de-acum în stradă, în timp ce lăsam în urmă complexul Docurilor Regale și ne îndreptam spre promenada de-a lungul vechiului zid al Cetății, l-am luat pe Gaudí de braț și am așteptat ca el să înceapă să vorbească.

— Într-o oarecare măsură, era de așteptat ca domnișoara Fiona să părăsească Barcelona îmbrăcată ca un tânăr cavaler, îmi amintesc că a spus el după o bună bucată de vreme, cu privirea pierdută în pădurea de catarge goale care se desfășura, la trecerea noastră în momentul acela, pe partea dreaptă a promenadei. În orașul ăsta,

până la urmă, nu a trecut nicio zi în care să nu se deghizeze în vreun fel.

În loc să insist asupra acelei observații cât se poate de juste, i-am adresat atunci lui Gaudí singura întrebare care îmi ocupa mintea din momentul în care inspectorul Labella mi-a descoperit dinaintea ochilor pieptul lui Víctor Sanmartín:

— Dragonul acesta înseamnă că o vom vedea din nou pe Fiona?

Iar Gaudí, în loc de orice răspuns, și-a dus mâna liberă la capul descoperit și și-a potrivit din nou pe frunte o șuviță de păr pe care tocmai i-o răvășise vântul de miazănoapte.

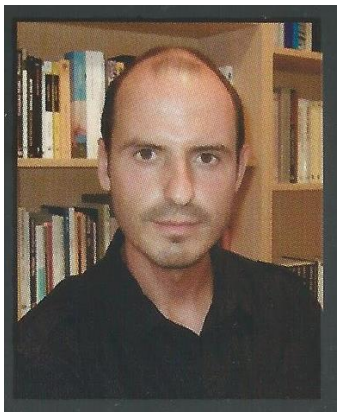

DANIEL SÁNCHEZ PARDOS (Barcelona, 5 ianuarie 1979) este licențiat în filologie hispanică și traducere literară al Universității din Barcelona.

A scris mai multe povestiri, premiate la diferite concursuri literare. Este autorul romanului *El jardín de los curiosos* (Grădina curioșilor) (2010). În 2011, a primit premiul Tormenta, decernat celui mai bun autor debutant al anului, pentru romanul său *El cuarteto de Whitechapel* (Cvartetul de la Whitechapel). Ulterior, în 2013, a publicat *El gran retorno* (Marea întoarcere) și, în 2015, *G*.

La puțin timp după publicarea sa în Spania, *G* i-a cucerit pe editori și pe cititori, numărându-se printre cele mai bine vândute cărți.

„Daniel Sánchez Pardos semnează un thriller istoric incitant, care ne plasează în acea Barcelona plină de viață de la sfârșitul secolului al XIX-lea și în care îl descoperim pe cel care avea să devină unul dintre cei mai inventivi arhitecți ai tuturor timpurilor, Antoni Gaudí. Fascinant."

Amazon

„O carte întâmpinată cu mare interes și care a intrigat mulți cititori cu titlul său scurt și enigmatic. Un roman al comploturilor istorice, care începe cu un mister și continuă într-un ritm alert până la capăt, fără a-i da răgaz cititorului să se plictisească."

www.entremontonesdelibros.es

„În roman predomină acțiunea și misterul, arta și personajele pline de ascunzișuri și secrete. Intriga progresează încontinuu în Barcelona sfârșitului de secol al XIX-lea, scena perfectă pentru a studia evoluțiile protagoniștilor."

www.lafinestradigital.es (Spania)

„O intrigă care convinge cititorii din interiorul și din afara granițelor Spaniei."

La Razón (Spania)

„Pentru cei care cunosc Barcelona și pe Gaudí este o călătorie în care ei înșiși se simt personaje ale povestirii. Pentru ceilalți este o descoperire minunată care îi captivează de la prima până la ultima pagină."

www.wook.pt (Portugalia)

ISBN: 978-606-006-196-0

9 786060 061960

www.raobooks.com

{1} Bulevard care coboară de la Piața Catalunya până în port. Are, pe mijloc, o alee pietonală, mărginită de două șiruri de arbori și, pe laturi, două benzi de circulație pentru vehicule, fiecare cu câte un trotuar. (n.tr.)

{2} Primul parc public din Barcelona, creat în 1817 și dispărut mai târziu, odată cu amenajarea complexului Parque de la Ciutadela (n.tr.)

{3} losep Xifré i Casas, om de afaceri și mecena catalan faimos în secolul al XIX -lea. *Indiano* (în original) erau numiți cei care se întorceau în Spania cu avere dobândită în Americi. (n.tr.)

{4} Băuturi răcoritoare făcute cu suc de migdale de pământ zdrobite amestecat cu apă și zahăr. Este tipic Spaniei, în special Valenciei. (n.red.)

{5} Muralla del Mar, în spaniolă (n.tr.)

{6} Zona situată în prezent în centrul orașului, urbanizată între sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolul XX conform planurilor arhitectului Ildefonso Cerdà. (n.tr.)

{7} „Nu contează“ (în limba engleză în original) (n.tr.)

{8} Este vorba despre lovitura de stat care a avut loc în ianuarie 1874. (n.tr.)

{9} Del Vidrio, în spaniolă (n.tr.)

{10} Herboristería del Rey, în spaniolă (n.tr.)

{11} Scutier medieval, în engleză în original (n.tr.)

{12} Imnul cântat de trupele colonelului Rafael del Riego după insurecția împotriva regelui Fernando al VII-lea al Spaniei în anul 1820 (n.tr.)

{13} Susținător al luddismului, mișcare din Marea Britanie de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, în timpul căreia muncitorii distrugeau utilajele, considerând că revoluția industrială punea în pericol locurile de muncă.

{14} Dispozitiv utilizat la strangularea treptată a unui condamnat. (n. red.)

Table of Contents

Cuvânt înainte	4
1	9
2	17
3	26
4	40
5	52
6	66
7	73
8	90
9	100
10	110
11	121
12	135
13	143
14	150
15	166
16	177
17	186
18	196
19	210
20	223
21	233
22	242
23	251
24	264
25	276
26	288

27	301
28	316
29	330
30	339
31	352
32	366
33	383
34	395
35	408
36	414
37	426
38	436
39	451
40	460
41	469
42	481
43	498
44	513
45	524
46	538
47	556